

Tiits nii xnee kyalmbañ

Quioquitani-Quierí Zapotec New Testament

Contents

Kitsy nii pkëë San Mateo	1
Kitsy nii pkëë San Marcos	47
Kitsy nii pkëë San Lucas	77
Kitsy nii pkëë San Juan	124
Nii beeñsyey apostle	159
Kitsy nii pxaal Pable lo meñ nii no leñ kyedzy Roma	204
Kitsy klo nii pxaal Pable lo meñ Corinto	220
Kitsy pchop nii pxaal Pable lo meñ Corinto	236
Kitsy nii pxaal Pable lo meñ Galacia	246
Kitsy nii pxaal Pable lo meñ Efeso	252
Kitsy nii pxaal Pable lo meñ Filipos	257
Kitsy nii pxaal Pable lo meñ Colosas	261
Kitsy klo nii pxaal Pable lo meñ Tesalónica	265
Kitsy pchop nii pxaal Pable lo meñ Tesalónica	269
Kitsy klo nii pxaal Pable lo Timoteo	271
Kitsy pchop nii pxaal Pable lo Timoteo	276
Kitsy nii pxaal Pable lo Tito	279
Kitsy nii pxaal Pable lo Filemón	281
Kitsy nii kwë lo meñ Israel	282
Kitsy nii pkëë Santiagw	294
Xkitsy klo San Pedre	298
Xkitsy pchop San Pedre	303
Xkitsy klo San Juan	306
Xkitsy pchop San Juan	311
Xkitsy byon San Juan	312
Kitsy nii pkëë San Judas	313
Nii bluuy Dios lo Juan	315

Tiits nii xnee kyalmbañ

**New Testament in Zapotec, Quioquitani-Quierí
(MX:ztq:Zapotec, Quioquitani-Quierí)**

Language: Zapotec, Quioquitani-Quierí
Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.
Copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.
© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.
b875d83b-1345-50dd-9fb2-879c17bf285a
ISBN: 978-1-5313-0761-5

Kitsy nii pkëe San Mateo

Pxusykoltoo Jesucrist

(Lc. 3:23-38)

1 Kitsy re xseety pxusykoltoo Jesucrist. Lo xtiy David ni lo xtiy Abraham sëed Jesús.

² Abraham kok pxosy Isaac, lëe Isaac na kok pxosy Jacob, lëe Jacob na kok pxosy Judá ni betsy Judá. ³ Chop Judá Tamar kop Fares ni Zara. Lëe Fares kok pxosy Esrom, lëe Esrom na kok pxosy Aram. ⁴ Lëe Aram kok pxosy Aminadab, lëe Aminadab na kok pxosy Naasón, lëe Naasón na kok pxosy Salmón. ⁵ Chop Salmón Rahab kop Booz. Chop Booz Rut kop Obed. Lëe Obed kok pxosy Isaf. ⁶ Lëe Isaf kok pxosy rey David aan chop rey David kwnaa nii kok tsiil Urías kop Salomón.

⁷ Lëe Salomón kok pxosy Roboam, lëe Roboam na kok pxosy Abías, lëe Abías na kok pxosy Asa. ⁸ Lëe Asa kok pxosy Josafat, lëe Josafat na kok pxosy Joram, lëe Joram na kok pxosy Uzías. ⁹ Lëe Uzías kok pxosy Jotam, lëe Jotam na kok pxosy Acaz, lëe Acaz na kok pxosy Ezequías. ¹⁰ Lëe Ezequías kok pxosy Manasés, lëe Manasés na kok pxosy Amón, lëe Amón na kok pxosy Josías. ¹¹ Lëe Josías kok pxosy Jeconías ni betsy Jeconías. Mer tiemp ko lëe xaa Babilonia sikni xoo xaa Israel nëz Babilonia.

¹² Aan loxsye ptsiñ xaa Babilonia, lëe Jeconías kop Salatiel. Lëe Salatiel kok pxosy Zorobabel. ¹³ Lëe Zorobabel kok pxosy Abiud, lëe Abiud na kok pxosy Eliaquim, lëe Eliaquim na kok pxosy Azor. ¹⁴ Lëe Azor kok pxosy Sadoc, lëe Sadoc na kok pxosy Aquim, lëe Aquim na kok pxosy Eliud. ¹⁵ Lëe Eliud kok pxosy Eleazar, lëe Eleazar na kok pxosy Matán, lëe Matán na kok pxosy Jacob. ¹⁶ Lëe Jacob kok pxosy José, lëe José kok tsiil

Mariy, lëe Mariy na kok xñaá Jesús, xaa nii kwloolë no Crist.

¹⁷ Tsida pxusykoltoo meñ Israel kwtedy lo kislyu re destye Abraham axte David. Stsida xaa kwtedy destye David axte tse nii lëe meñ Israel sey nëz Babilonia. Stsida xaa kwtedy destye wornee lëe meñ Israel sey nëz Babilonia axte wornee lëe Crist koly.

Lëe Jesucrist koly

(Lc. 2:1-7)

¹⁸ Sinrii mod koly Jesucrist. Lëe xñaá xaa Mariy no nii ktsiilña chop José. Per antes nii ktsiilña xaa, lëe Mariy kok xiñ por Kyalbini Ntson. ¹⁹ Per como tu xaa buen nak José, koklasty xaa nii nyeñ meñ nii lëe xaa blaa Mariy. Por ngo lëe xaa kwlokyeñ klaa tsilaan xaa me. ²⁰ Lëe xaa lox kwlokyeñ nii singo kuuñtsyey xaa, tsiñee lëe tu xangly Dios kune lo xaa lo mgaan chëb:

—José, lo xtiy David sëedoo. Ptsiilña Mariy, por xiñ Kyalbini Ntson kap me. ²¹ Lëe Mariy kap tu mëedpkiy aan no nii kolël xaa Jesús. Singo kcholë xaa por lëe xaa kteelaa meñ xkyedzy xaa lo tol.

²² Kchësyo kok parñee kak cumplir tiits nii pxaal Dios lo profet tsiñee chëb xaa:

²³ Lëe tu kwnaa yeñ kakxiñ aan lëe me kap tu mëedpkiy, aan lëe mëed ko kcholë Emanuel. (Tiits ko nak sinak xñee ñe: Lëe Dios nakni lëe no.)

²⁴ Tsiñee lëe José bna, lëe xaa beñtsyey nii kwnabey xangly Dios. Lëe xaa ptsiilña Mariy. ²⁵ Per kwyonidy xaa Mariy, sink lëe xaa kwlës axte nii lëe Mariy kop mëed. Aan lëe xaa kwloolë mëed ko Jesús.

Lëe xaa chak kukan Jesús

2 Tsiñee lëe Jesús lox koly leñ kyedzy Belén nii ngab Judea, lëe bla xaa chak nii sëed nëz laa xlyañ ngbidz ptsiñ

Jerusalén. Lëe Herodes nak rey tiemp ko.

² Lëe xaa chak ko kwnabtiits chëb:

—¿Ko xrey meñ Israel nii koly? Por lëe noo syoopnaal tu mëly nii kwlañ nëz laa xlyañ ngbidz. Mëly go bluuy loo noo nii lëe xaa koly aan lëe noo syoop ksoxib lo xaa.

³ Tsiñee lëe rey Herodes biñ nii chëb xaa chak ko, lëe xaa kwyo kyalnë kchë xaa meñ Jerusalén. ⁴ Tsgo lëe rey Herodes kwnabey koktsyetsy kchësy xaa nii xñabey lo pxosy ni kchësy maestre ley, aan lëe xaa kwnabtiits chëb xaa:

—Pa no nii kaly Crist.

⁵ Lëe xaa go chëb:

—Tu kyedzy nii lë Belén nii ngab Judeaw, por lëe profet pkëe sinrii:

⁶ Lëe lëe do meñ Belén,

nikxe nii wiñ xkyedzy to,

mastre nono lo kchë kyedzy nii ngab Judá,

por leñ xkyedzy to kchoo tu xaa nii kñabey,

aan lëe xaa kantsi meñ Israel.

⁷ Loxsye ngo lëe Herodes kwtsyetsy tsilaan ksa xaa chak ko, aan lëe xaa kwnabtiits pa woortyee kon xaa mëly go.

⁸ Tsgo lëe xaa pxaal xaa Belén, aan lëe xaa chëb lo xaa:

—Kol tsi siko, aan kol kyub mëed ko. Aan tsiñee ktsil do xaa, kol kluuy tiits lon parñee kaksoxibaa lo xaa.

⁹ Loxsye kwnee rey lo xaa, lëe xaa si. Aan lëe mëly nii kon xaa kwlañ tugak sinech lo xaa, aan lëe ma kwsobtse axte laañee nix Jesús. ¹⁰ Tsiñee lëe ksa xaa chak ko kon nii lëe mëly kwsobtse, per nli busy ble xaa. ¹¹ Lëe xaa kwsëëb leñ yu, aan tsiñee lëe xaa kon mëed chop xñaa mëed Mariy, lëe xaa pkady or, yaal ni ngwaan xlyaa nex nii lë mirra. ¹² Per lëe Dios kwnee lo xaa lo mgaaal. Chëb Dios nii nody nii tsiktedy xaa lo Herodes. Por ngo lëe xaa kwseñ stu nëz par kyey xaa xkyedzy xaa.

Lëe José sey nëz Egipto

¹³ Tsiñee lëe ksa xaa chak ko bi, lëe tu xangly Dios kunee lo José lo mgaaal chëb:

—Kuxche, biy mëed ni biy xñaa mëed aan pxooñ kwey nëz Egipto. Por lëe Herodes kyub mëed par kuty xaa mëed. Kwyo siko axte nii kñen lool stub.

¹⁴ Lëe José kuxche aan kyool sini xaa mëed chop xñaa nëz Egipto. ¹⁵ Siko kwyo xaa axte nii lëe Herodes kuty. Kchësy nrii ptyool xaa parñee kak cumplir xtiits Dios nii kwnee profet tsiñee chëb xaa: “Egipto byakxin xiñaa.”

Lëe Herodes xñabey kety mëedpkiy

¹⁶ Tsiñee lëe Herodes byeñ nii lëe ksa xaa chak ko pkëeti xaa, per nli busy blëe xaa. Aan lëe xaa kwlii cuent pa wortyee kon xaa chak ko mëly, aan lëe xaa kwnabey kuty kchësy mëedpkiy nii chap chop iz par kyety nii no leñ kyedzy Belén ni leñ kyedzy nii nche kexka siko.

¹⁷ Singo mod lëe tiits nii kwnee profet Jeremías kok cumplir tsiñee chëb xaa:

¹⁸ Leñ kyedzy Ramá biñ Raquel,

porñee lëe kchë xiñ me kuty,

aan nikxe xñee meñ lo me,

per xekwty me, lëe me choon.

¹⁹ Per loxsye kuty Herodes, lëe tu xangly Dios kunee lo José lo mgaaal xtañ meñ Egipto chëb:

²⁰ —Kuxche, aan byey Israel ksal mëed ni xñaa mëed, por lëe kchësy xaa nii kokladzy nyuty mëed kuty.

²¹ Tsgo lëe José kuxche aan lëe xaa sikni mëed chop xñaa nëz Israel. ²² Per tsiñee biñ xaa nii lëe xiñ Herodes nii lë Arquelao sob xñabey Judea, lëe xaa ptyeb nyey xaa siko. Aan como lëe Dios kaa kwneel lo xaa lo mgaaal, lëe xaa sey nëz Galilea. ²³ Tsiñee lëe xaa ptiñ Galilea, lëe xaa kwtedyso tu kyedzy nii lë Nazaret. Singo mod lëe xtiits profet kok cumplir tsiñee chëb xaa nii xaa Nazaret kak Jesús.

Lëe Juan xluuy xtiits Dios

(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

3 Leñ tse go lëe Juan Bautist bislo xluuy xtiits Dios tañ pidzy nii nche Judea, ² xñee xaa:

—Kol ktikche styoo do lo Dios, porque lëe wor kutsiñ nii lëe Dios kñabey.

³Lëe Juan nak xaa nii pseety profet Isafas tsiñee chëb xaa:

Son meñ tsiy xaa tsiñee lëe xaa kñee lo meñ tu tañ pidzy këb xaa:

“Kol kxixkwaa nëz nii tedy xaa nii xñabey.

Kol kwii tu nëz tubli.”

⁴Kits lady camey kwyaaxab Juan, lëe xcinturón xaa kwyaaxab con kidy. Nkwxandx ni tsiñ tañ taw xaa. ⁵Tsigo lëe meñ Jerusalén, ni meñ nii no nëz Judea ni kchësy meñ nii ncheno kex chu kiigwpee Jordán kwey laañee so Juan. ⁶Aan tsiñee lëe meñ lox xobtol xtol lo Dios, lëe Juan xchoobnis meñ chu kiigwpee Jordán.

⁷Per tsiñee kon Juan nii ndaly xaa fariseo ni xaa saduceo ptiñ chakladzy chobnis, lëe Juan chëb:

—¡Nak to sinak mëel! ¿Cho në nii lëe do telaa lo kyalntseeb nii kxaal Dios?

⁸Kol kpañ sinak xñabey Dios parñee kak nyoo nii nli lëe do ptikche styoo do lo Dios. ⁹Kak nyaady to nii Abraham nak pxosy to. Por nli xñen nii schilo kyuñ Dios kyo re xiñ Abraham. ¹⁰Lëe kiibyag kaa tse so mbës parñee chug silu yag nii xkyëdy nex aan tsow lo ki. Singo ktsyool meñ nii xtikchedy styoo lo Dios. ¹¹Nli naa xchoobnis lëe do con nis parñee kpikche styoo do lo Dios. Per lëe xaa nii kiid tsiñee lëen kpi kchoobnis meñ nii kniladzy xtiits Dios con Kyalbini Ntson, ni lëe xaa ksaksi meñ nii knilasty con ki. Porque mastre non xaa lon, ni lab xaa xyaldy koyaa. ¹²No xpal xaa ña xaa par kuuñnyë xaa xobxtily ni kwii xaa tixob tublad. Lëe xaa kotsey xobxtily leñ

ngoch, per lëe xaa ksaay tixob lo tu ki nii kyuuydy.

Lëe Juan xchoobnis Jesús

(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

¹³Galilea pchoo Jesús, lëe xaa kwey lo Juan chu kiigwpee Jordán parñee kchoobnis Juan xaa. ¹⁴Klo kwnëdy Juan nchoobnis Juan xaa, chëb xaa:

—Naa no nii nyely lool par kchoobnisoo naa. ¿Penak nii lii sëed lon?

¹⁵Tsigo lëe Jesús chëb:

—Pchoobnis naa, por no nii kuuñ no cumplir nii xñabey Dios.

Lëe Juan ptee tiits. ¹⁶Aan siikñee lëe Jesús lox kwchobnis, lëe kpaaxab byaly, aan lëe Jesús kon nii lëe xKyalbini Ntson Dios sëed sëeb sinak tu palom byab lady xaa. ¹⁷Ni lëe xaa biñ tsiy tu xaa nii xñee:

—Lëe xiñaa nii xkëstyoon so ske. Xlen lo xaa.

Lëe xaatox chuñ Jesús preb

(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

4 Loxsye kwchobnis Jesús, lëe Kyalbini Ntson kuni xaa tañ pidzy par kuñ xaatox xaa preb.

²Ni tu pe tawdy Jesús lo choow kpidzy ni choow kyool nii kwyo xaa tañ pidzy ko. Por ngo, tsiñee lëe xaa kwlaañ, ³lëe xaatox kwey lo xaa chëb:

—Deelñee nli Xiñ Dios nakoo, kwnabey nii kyak kyo nii nche ske kyaxtily.

⁴Per lëe Jesús chëb:

—Leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee: “Lëdy nonsy kyaxtily kaw meñ parñee kpañ meñ, sink no nii kuuñtsyey meñ kchë nii xñabey Dios.”

⁵Loxsye ngo lëe xaatox kuni xaa leñ kyedzy Jerusalén, aan lëe xaatox blëep xaa kik lidzy Dios laañee mastre klaa, ⁶ni lëe xaatox chëb lo xaa:

—Deel nli Xiñ Dios nakoo, kwyaaxab nu aan byab lyu, por leñ xkitsy Dios xñee:

Lëe Dios kxaal xangly kakni lii.

Lëe angly kñaasy lii con ña xaa,

parñee lasty kyo niyoo.

⁷Tsigo lëe Jesús chëb:

—Leñ xkitsyak Dios xñee: “Kuñdyoo Dios nii xñabey lii preb.”

⁸Lëe lultime lëe xaatox kuni Jesús tu kik kiy nii per nli busy klaa, aan lëe xaatox bluuy kchësy kyedzy nii nche lo kislyu ni kchësy cos non nii no low, ⁹aan lëe xaatox chëb lo Jesús:

—Snetsyaa kchësyoo lool deelñee soxi-boo lon.

¹⁰Lëe Jesús chëb:

—Bichee nu, xaatox, por leñ kitsy nii kè xtiits Dios xñee: “Psoxib lo Dios nii xñabey lii ni xtiits sye xaa psoob.”

¹¹Tsigo lëe xaatox psaan Jesús aan lëe xangly Dios kuni nii taw xaa.

Lëe Jesús xluuy xtiits Dios Galilea

(Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

¹²Tsiñee biñ Jesús nii lëe Juan no skiib, lëe xaa kwseñ nëz, lëe xaa si nëz Galilea. ¹³Per byodre xaa leñ kyedzy Nazaret, sink lëe xaa kwtedyso tu kyedzy nii lë Capernaum nii nche chu nistoo Galilea. Kexka siko nak xtañ meñ Zabulón ni xtañ meñ Neftalí. ¹⁴Kchësy nrii kok parñee kak cumplir nii kwnee profet Isafas tsiñee chëb xaa:

¹⁵Xtañ meñ Zabulón ni xtañ meñ Neftalí, kyedzy nii nche stublad chu kiigwpee Jordán,

kexka chu nistoo Galilea, laañee no meñ sit.

¹⁶Lo nguey mbañ meñ go, per lëe meñ go kon tu bini ngol. Lëe nguialkuty xñabey lo meñ go, per lëe bini go psaan lo meñ go.

¹⁷Destye wor go lëe Jesús bislo xñee lo meñ:

—Kol ktikche styoo do lo Dios, por lëe wor kutsiñ nii lëe xaa kñabey.

Lëe Jesús xkwetsy tap ngoosy mël

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

¹⁸Tu tse lëe Jesús sitedy chu nistoo Galilea, tsiñee lëe xaa kon chop ngoosy mël nii nche kchon kxyex lo nis. Chop betsy nak xaa. Tu xaa lë Simoñ Pedre, lëe stu xaa lë Ndresy. ¹⁹Aan lëe Jesús chëb lo xaa:

—Kol ténal naa parñee jkoostre to mël, sink lëen kluy lo do xa kluy do xtitsaa lo meñ.

²⁰Wor go kazh nche gak kxyex xaa, lëe xaa sinal Jesús.

²¹Sijtyak kwsë Jesús, lëe xaa kon schop ngoosy mël. Tu xaa lë Jacob, lëe stu xaa lë Juan. Xiñ Zebedeo nak xaa chop xaa. Lëe xaa no jkëtë kxyex xaa leñ tu barkw ksa xaa pxosy xaa. Lëe Jesús kwtsyetsy xaa, ²²aan wor go kazh lëe xaa psaan pxosy xaa leñ barkw. Lëe xaa sinal Jesús.

Lëe Jesús chuuñ kyak meñ

(Lc. 6:17-19)

²³Kunsë Jesús tyub xtañ meñ Galilea, aan kchë leñ ktoo nii kwey xaa bluuy xaa xa nak xkyalwnabey Dios lo meñ, ni beëñ kyak xaa meñ xsyakñë. ²⁴Tyub nëz Siria biñ meñ nii chuuñtsyey Jesús. Por ngo nii kchëlo meñ xsyakñë kwey lo Jesús. Kwey meñ nii no kyalbini mal leñ styoo, ni meñ nii chak wety, ni meñ nii kutoo lady, aan kchësy meñ xsyakñë go beëñ kyak Jesús. ²⁵Ndaly meñ Galilea, ni meñ Decápolis, ni ndaly meñ Jerusalén, ni meñ Judea, ni meñ nii ncheno stublad chu kiigwpee Jordán kunal Jesús.

Lëe Jesús xluuy xtiits Dios tañ

5 Tsiñee Lëe Jesús kon kchësy meñ go, lëe xaa kwsob tu chex kiy. Lëe meñ big lo xaa ²aan lëe xaa bislo beëñ kseedy xaa meñ chëb xaa:

³—Dichos meñ nii xyeñ no xtol, por lëe meñ go kyey laañee xñabey Dios.

⁴'Dichos meñ nii no kyalnë, por lëe Dios kchoobladyz styoo meñ go.

⁵'Dichos meñ ndoladyz, por lo meñ go ktee Dios kislyu.

⁶'Dichos meñ nii choxko kuuñtsyey nii chakladzy Dios por stee Dios kchësy nii kñab meñ go.

⁷'Dichos meñ nii xkëstyoo xcombañer, por skëstyoo Dios meñ go.

⁸'Dichos meñ nii tubli no styoo, por lëe meñ go kan Dios.

⁹'Dichos meñ nii xkwëes tily, porque lëe meñ go kak xñ Dios.

¹⁰'Dichos meñ nii xtyedy kyalnë por xtiits Dios, por lëe meñ go kyey laañee xñabey Dios.

¹¹'Dichos to, tsiñee kutsyetsy meñ do ni ksaksi meñ do ni tsiñee por xtitsaa jkots tiitskizh meñ do. ¹²Kol kle ni kol ko nguiool styoo do, por lëe Dios kizh lëe do tsiñee ktsiñ do kpa. Siñee xsaksi gak meñ lëe do psaksi meñ kchë profet nii biid penaadle.

Sedy ni bini

(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

¹³'Lëe do nak sinak sedy lo kislyu re. Per deelñee ksaan sedy xinxiyo, ¿xa kyak nxiyo stub? Lëew ksyëeb porñee pa xki-ñtrew aan lëew subniy kchë meñ nii xtyedy nëz.

¹⁴'Lëe do nak sinak bini nii xsaani lo kislyu. Nak to sinak tu kyedzy nii nche tu kik kiy. Chilody tsolano. ¹⁵Ni nan gaa to nii xkëedy meñ tu bini parñee kolan meño leñ tu cajón, sink lëe meñ xsoob bini go tu laañee ksaaniw lo kchë meñ nii sëeb leñ yu. ¹⁶Singo gak kaa lëe do kol ktee nii ksaani xbini do lo meñ, parñee tsiñee kan meñ kchësy cos buen nii chu-ñtsyey do, stee meñ skizh lo Tat Tios nii sob kpa.

Lëe Jesús xluuy xa nak xley Moisés

¹⁷Chëb Jesús lo meñ:

—Këbty to tsaaplaa lëen syely parñee knilastre to xley Moisés ni kchë nii bluuy profet nii pxaal Dios penaadle. Lëdyo gon, sink lëen syely parñee kuñno cumplir. ¹⁸Ni lëen xñe kaazhkaa lo do nii mentre bii no kpa ni bii nche kislyu, kyaaldy ni tu letre ni ni tu punt nii kë lo xley Moisés. Kchësy kak cumplir. ¹⁹Por ngo, kchë meñ nii xsaldy tu cos nii xñabey Dios, nikxe tu cos wiñsyew, ni deelñee xluuydy meñ lo xcombañer ksoob xtiits Dios, tsiñee lëe meñ go ktsiñ laañee xñabey Dios, lëe Dios ksyablyu meñ go. Per lëe meñ nii ksal kchë kchësy nii xñabey Dios ni kluuyo lo xcombañer, lëe Dios klisklaa meñ go laañee xñabey Dios. ²⁰Por ngo, deelñee tsoxkody to nii kuñ do gan lo maestre ley ni lo meñ fariseo nii kuuñtsyey do nii xñabey Dios, tsitsiñdy tse nii sëeb to laañee xñabey Dios.

Lëe Jesús xluuy xa nak kyalwlëe.

(Lc. 12:57-59)

²¹'Pe lëdy kayonle gaa to nii chëb Dios lo pxusykoltoo do: “Kujtyoo, por lëe meñ nii kuty saa bñech tsi lo xtisy.” ²²Per naa nii xcuentaa, lëen xñe nii kchë meñ nii klëe lo xcombañer, lëe Dios ksaksi meñ go. Lëe kchë gaa meñ nii kxiñ tiits lo xcombañer, lëe xaa nii xñabey ksaksi meñ go. Per lëe meñ nii këb lo xcombañer: “Pa xkiñdyoo”, lëe Dios kxaal meñ go lo ki nii chek linfiern.

²³'Por ngo, deelñee sol lo pkoog aan ksaladyoo nii ngol falt lo xcombañeroo, ²⁴psaan nii sijkadyoo lo Dios lo pkoog aan kuknab perdón lo xcombañeroo. Tsigolye schilo kpikcheel lo pkoog aan kokonoo nii sijkadyoo lo Dios.

²⁵'Deelñee xkëeki y tu xaa lii aan chakladzy xaa tsikso xaa lii lo xtisy, kune

lo xaa lëe ka bii xteedyo tiits, porque deelñee kyaaboo ña xtisy, lëe xtisy këb lo mayor: “Kol ko xaa gue skiib”, aan lëe xaa ko lii skiib. ²⁶Aan xsobaa nii kchoodyoo skiib axte nii kizhoo lal nii kñab xaa lool.

**Lëe Jesús xluuy nii ndox
tsoni meñ tsiil xcombañer**

²⁷Pe lëdy kayonle gaa to nii chëb Dios: “Tsonidyoo tsiil stu meñ.” ²⁸Per naa nii xcuentaa lëen xñe nii cualquier-sye tu xaa nii kan tu kwnaa aan ksya styoo xaa tsoni xaa me, nikxe nii beent-syeydy xaaw, tu tol le ngo beentsyey xaa.

²⁹Singo tsigo busy, deelñee mëllool nii sob nözli chuñ xtoloo, kwliiw aan psëëbo. Porque penakty nii kindy tu mëllool, lëjty nii chop mëllool sob aan kyeyoo linfiern. ³⁰O deelñee gaa ñalil chuñ xtoloo, pchugo aan psëëbo, porque penakty nii sobty tu ñal, lëjty nii chop ñal sob aan kyeyoo linfiern.

Lëe Jesús xluuy xa nak kyalwsëëb tsiil

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)

³¹Ni kayonle gaa to nii chëb Dios: “Cualquiersye xaa nii ksëëb tsiil no nii ktee xaa tublë kitsy lo me nii lëe xaa blaa me.” ³²Per naa nii xcuentaa lëen xñe nii deelñee klaa tu xaa tsiil aan pkaady me chop me stu mguiy lo xaa, lëe xaa xyub nii tsoni me stu mguiy. Aan cualquier-sye xaa nii ktsiilña tu kwnaa nii psëëb tsiil le, lëe xaa chuuñtsyey tol.

**Lëe Jesús xluuy nii
nody nii jkon meñ Dios**

³³Ni kayonle gaa to nii chëb Dios lo pxusykoltoo do: “Tu cos nii pkonoo beent-syeyo.” ³⁴Per naa nii xcuentaa lëen xñe nii por ni tu cos jkondy to Dios. Jkondy to por kpaas, porque siko sob Dios, ³⁵ni jkondy to por kislyu, por lo kislyu xsyo niy Dios, ni jkondy to por kyedzy Jerusalén, porque Dios nak rey

siko. ³⁶Ni jkondy to Dios por kik to, porque ni tu kits kik to chilody kuuñ jki-itsy to o kuuñnyeesy kaa to. ³⁷Tsiñee xñee do nii nli tu cos, ktsëedy to lo xti-its to, tugak kol nee nliw. O deelñee gaa xñee do nliido, tugak kol nee nii nliido, ktsëedy to lo xtiits to, por ndox nii ktsëe do lo xtiits to.

**Deelñee ko tu meñ falt lool, buendy
nii kogookoo falt lo meñ go**

(Lc. 6:29-30)

³⁸Kayonle gaa to nii chëb Dios: “Deelñee kwii tu meñ mëllool, kwlii gak mëllo meñ go, o deelñee kwii tu meñ tu laayoo, kwlii gak tu lay meñ go.” ³⁹Per naa nii xcuentaa lëen xñe nii deelñee no cho chakladzy ksaksi lii, psaan, o deelñee gaa kyaasy tu xaa kwesyoo, ptee wi stublad kwesyoo kyaasy xaa. ⁴⁰Deelñee tsikso tu xaa lii lo xtisy parñee kla xaa xmaankwoo, blaa kla xaa wi xchakeetoo. ⁴¹Deelñee jkoy xoo tu xaa lii xyow xaa tu mily metre, biyo chop mily metre. ⁴²Deelñee kñab meñ nii kteedyoo tu cos lo meñ singosy, pteedyo, ni jkaadyoo cos lo meñ nii xñabtiñ.

Kol jkëstyoo meñ nii xtilyni lëe do

(Lc. 6:27-28, 32-36)

⁴³Ni kayonle gaa to nii lëe pxusykoltoo do kwnee: “Pkëstyoo meñ nii ngui xñee lool, per ptilyni meñ nii xtilyni lii.” ⁴⁴Per naa nii xcuentaa lëen xñe: Kol jkëstyoo meñ nii xtilyni lëe do ni kol nab nii kakni Dios meñ nii kënlaag lëe do, ⁴⁵tsiin kak to xiñ Tat Tios nii sob kpaas. Por lëe xingbidz xaa xsaani lo meñ ngoptol ni lo meñ buen, ni lëe xaa xsyaab kyo par meñ nii chuñ kyalbuen ni meñ nii chuñ kyalmal. ⁴⁶Ni tu pe kneesty Dios lo do deelñee xaktyee meñ nii ngui xñee lo do xkëstyoo do. Por singo gak chuuñtsyey kchë xaa yoox nii xtop tumi par kyeyo lo xtisy nii sob Roma. ⁴⁷Deelñee xaktyee meñ nii

xyuumbey do xkëëptyux to, pe nano. ¿Pe lëdy singo nayak chuuñsyey meñ nii xnilasty Dios? ⁴⁸ Kol ksaan xtol do, porque nody xtol pxosy to nii sob kpa.

Lëe Jesús xluuy xa kuñ meñ kyalbuen

6 ¹ Kuñdy to kyalbuen laañee nche meñ parñee kanpee meño. Por ni tu pe kneesty Dios lo do singo mod. ² Por ngo, tsiñee jkadyoo tu cos lo meñ nii no lyaadzy, jkëëdyoo tsyetsy nii lëw pkadyoo, sinak chuuñsyey grol meñ leñ ktoo ni pal nëz parñee kakyetyepëe lë xaa nii lëe lëesy xaa buen. Por lëen xñe kazh nii ni tu pe kteejtre Dios lo xaa go. ³ Singo tsiñee busy tsiñee jkadyoo tu cos lo meñ nii no lyaadzy, per ni tu lo xami-igwoo kutiistyllo. ⁴ Tsilaan pkadyoo tsiin lëe Tat Tios nii chan kchë cos nii chuuñsyeyoo tsilaan ktikche kyalnsaak ko.

Lëe Jesús xluuy xa kutiitsni meñ Dios

(Lc. 11:2-4)

⁵ Tsiñee kutiitsni do Dios, kaktyoo sinak kchë meñ nii xsyoli leñ ktoo toon pere xñee, ni kakty to sinak meñ nii xsyo pal nëz parñee kanpee meñ meñ go. Por lëen xñe kazh nii ni tu pe kteejtre Dios lo meñ go. ⁶ Per lëe lii tsiñee kutiitsnil Tat Tios, byo leñ liidzyoo aan psuugw chu puert aan bitiits chopsoo Tat Tios. Aan lëe Tat Tios nii chan kchë cos nii chuuñsyeyoo tsilaanoo ktikche xkyalnsaakoo.

⁷ Tsiñee kutiitsnil Dios, kseejtyoo tiits nii pa xkiindy. Kuuñsyeydyoo sinak chuuñsyey meñ nii xnilasty xtiits Dios. Xsyak meñ go nii por kchë nii xñee meñ go lëe Dios ksal meñ go. ⁸ Kutiiitsnidy to Dios sinak chuñ meñ go, por nanle Tat Tios pe cos xkiin do nikxe karty kñab tow. ⁹ Sinrii no nii kutiitsni do Dios: Tat Tios, lii nii soboo kpa, xñab noo nii kchë meñ kuuñ ksak lii.

¹⁰ Ni xñab noo nii ktsiñ tse nii kñabeyoo lo kislyu sinak nii xñabeyoo kpa.

¹¹ Bneetsy nii tyaaw noo natse.

¹² Beeñ noo perdón sinak nii chuñ noo perdón meñ nii xko falt loo noo.

¹³ Klaadyoo jkaal xaatox lëe noo parñee kyaabty noo lo tol. Pteelaa lëe noo lo xaa.

¹⁴ Deelñee xnityladzy to falt nii xko xcombañer do lo do, snityladzy Dios xtol do. ¹⁵ Per deelñee knitylasty to xfalt xcombañer do, per ni Tat Tios nii sob kpa knitylasty xtol do.

Lëe Jesús xñee xa kuuñ ksak meñ Dios

¹⁶ Tsiñee kawdy to par kuuñ ksak to Dios, ksa mbandy to lo do parñee kanpee meñ nii noyawdy to par kuuñ ksak to Dios. Por singo chuuñsyey grol meñ ni lëen xñe kaazhkaa nii ni tu pe kteejty Dios lo meñ go. ¹⁷ Per tsiñee kawdy to par kuuñ ksak to Dios, kol kiib lo do ni kol koon kik to ¹⁸ parñee kyeñdy meñ nii karty kaw do porñee lëe do noyuuñ ksak Dios. Kol ktee nii Tat Tios sye kyeñ pe cos noyuuñsyey do tsiin ktikche xaa xkyalnsaak to.

Lëe Jesús xñee nii tsoxkody meñ kap meñ ndaly cos lo kislyu

(Lc. 12:33-34)

¹⁹ Ktoby to tub yox cos lo kislyu, por lëw kyëmëel ni lëe ngbaan gaa no.

²⁰ Sink kol tsoxko kuuñsyey do nii jkiin lo do kpa, por siko kindy nkwxog nii jkëema cos ni kindy meñ nii xkwan.

²¹ Parñee laañee tso gak nii chap to tso xkyalmbañ do.

Bini nii xsaani leñ styoo meñ

(Lc. 11:34-36)

²² Nak mëlo do sinak tu bini nii xsaani leñ styoo do. Deelñee nxiindy mëlo do tyub leñ styoo do nyaani. ²³ Per deelñee nxiñ mëlo do, tyub leñ styoo do nguey. Aan deelñee xsaanidy bini nii no leñ styoo do, ¿pe toodyxe nguey poo yeesy nak tyub leñ styoo do?

Chantsi Dios xiñ

(Lc. 16:13)

²⁴Ni tu cho chilody kyë tsiñ chop lo patrón. Por neñdy sle xaa lo tu xpatrón xaa, lëë stu lo xaa klëë xaa, o neñdy kaa ngui kuñ xaa xtsiñ tu lo xpatrón xaa, aan ksaldy xaa stu xaa. Por ngo chilody ksoob to xtiits Dios tyub styoo do deelñee tumi tugak sini kik to.

²⁵Ni lëen xñe gaa nii tsoxkody to nii dyon pe cos kaw do o ki gaa to parñee kpañ do o pe cos kakw kaa to. ¿Pe lëdy nayak mastre non kyalm-bañ que nii xtyaaw, ni pe lëdy kaa nayaknan do nii mastre non xcuerp to que ladx nii chakw to? ²⁶Kol kan kchë mguñ gaanoo. Chandy ma ni xkyëdy ma kwlaap, ni xkotseydy ma nii ktyaaw. Lëë Tat Tios nii sob kpaaw xyaan ma. ¡Aan mastre non do lo kchë mguñ! ²⁷Nikxe gaa nii tsoxko do, per ni tu wor chilody kiskool do lo tse nii kpañ do.

²⁸¿Penak nii choxko do por ladx nii kakw to? Kol kuy gaanoo xa xroob kyoo tañ aan xkyëdyo tsiñ ni xkibtyo ladx. ²⁹Per sootaa ni rey Salomón kokwty tu ladx ngui sinak nii ngui tu kyoo, nikxe nii ndaly cos ngui kop xaa. ³⁰Deelñee Dios tsigo busy xkakw xab kchë kizhyë nii no tañ aan xlyëëdyak lëew chek lo ki, ¿penak tsigo nii xnilasty to nii lëë Dios jkakw xab to? ³¹Pe tsinidy kik to nii dyon pe cos kaw do o pe cos ki gaa to ni pe kakw to. ³²Kchësy cos re no meñ nii xnilasty Dios kyalnë, per lëë lëë do nanle Tat Tios nii sob kpaaw pe cos chak falt lo do. ³³Por ngo, klo kol kuuñtsyey nii xñabey Dios tsiin kxaal xaa nii kak falt lo do. ³⁴Tsody to kyalnë nii dyon pe cos kak kxe, porque xaal xaal nak kyalnë tu tse.

Jkëëkiydy to xcombañer do

(Lc. 6:37-38, 41-42)

7 Jkëëkiydy to xcombañer do tsiin jkëëkiydy Dios to. ²Por sinak nii xkëëkiyak to xcombañer do jkëëkiy Dios to, ni sinak nii chuuñtsyeyak to kuuñtsyey Dios to. ³¿Penak nii xseel chanoo kizh wiñ nii no lo xcombañeroo aan xyeñdyoo nii mastre noo tublë yag nii no lool? ⁴¿Xa nanoo këëboo lo xcombañeroo: “Kwlës dyon kwinqizh wiñ nii no lool”, aan xkwidyoo yag ngol nii no lool? ⁵¡Maaloo! Klo kwlii yag ngol nii no lool tsiin kchilo kanoo par kwil kizh wiñ nii no lo xcombañeroo.

⁶Kluuydy to xtiits Dios lo meñ nii chaklasty kono, por toontlaa klëë meñ go aan kxiix meñ go lëë do sinak chu-uñtsyey mëkw. Ni jkaydy to kyalnsaak nii xneetsy Dios lo do cholsye lo meñ, por toontlaa subniy meño sinak xsyubniy ngutsy nii xyaan meñ ma.

Kol nab, kol kyub ni kol jkëëptyux chu yu

(Lc. 11:9-13; 6:31)

⁷Kol nab nii jkiin do lo Dios tsiin kneetsy xaaw, kol kyub cos tsiin ktsyool dow, ni kol jkëëptyux chu yu tsiin kyallo. ⁸Por kchë meñ nii kñab tu cos lo Dios jkaaw, ni kchë meñ nii kyub cos ktsyolo, ni kchë meñ nii jkëëptyux chu yu lëew kyallo.

⁹¿Pe no tu do dyon kyax ktee tu kyo lo xiñ tsiñee kñab xiñ do tu kyaxtily? ¹⁰¿Pe no gaa tu do kyax ktee tu mëel lo xiñ do tsiñee kñab xiñ do tu mël lo do? ¹¹Kol kyeñ gaanoo nii nikxe mal do, per xtee do cos buen lo xiñ do. ¿Pe lëëdyxe Tat Tios nii sob kpaaw tsigo kteejty cos buen lo meñ nii kñabo?

¹²Kol kan meñ sinak nii chakladzy to kan meñ do. Por singo kë leñ kitsy nii pkëë Moisés ni kchësy profet.

Kol tedy chu puert nii nxeñdy*(Lc. 13:24)*

¹³ Kol sēēb nēz laa kē puert nii nxeñdy. Por nxeñ puert ni nxeñ nēz nii xkēētañ meñ, aan ndaly meñ xsyēēb nēz chu puert ko ni xsyēñ nēz ko. ¹⁴ Per xisy meñ xsyēēb chu puert nii nxeñdy, ni xisy meñ xtsiil nēz nii xtsiñ laañee jkaa meñ kyalmbañ nii nitylody, porñee tir ngan nēz ko.

**Kchēsý yag xyuumbey meño
por nex nii xkyē low***(Lc. 6:43-44)*

¹⁵ Kol kap cuent kchē lo xaa wnee xuuy nii chakladzy kluuy xtiits Dios. Porque xpig xaa lo do sinak tu mēkwxi-ily, per lēē leñ styoo xaa go nak xaa sinak tu mēētsy. ¹⁶ Schilo kyeñ do pe cos no styoo xaa deelñee kan do kchē cos nii chuuñtsyey xaa, por xkyēdy uv lo yakitsy ni yegw lo yakitsy looñ. ¹⁷ Ni nan gaa to nii deelñee buen tu yag nonsyke nex buen xkyē low, per deelñee buendyo nonsyke nex byodz xkyē low. ¹⁸ Xkyēdy nex byodz lo yag buen, ni xkyēdy nex buen lo yag nii buendy. ¹⁹ Kchēsý yag nii xkyēdy nex buen lo lēēw chug aan lēēw tsek. ²⁰ Singo gak kchē xaa wnee xuuy schilo kyeñ do pe cos no styoo xaa deelñee kan do kchē nii chuuñtsyey xaa.

Tse nii lēē Dios kuñ kyalxtisy*(Lc. 13:25-27)*

²¹ Lēdy kchē meñ nii xñee lon nii naa nak xaa nii xñabey sēēb laañee xñabey Tat Tios, sink xaktyee meñ nii nli xsoob xtiits Tat Tios sēēb. ²² Tse nii lēē Dios kuñ kyalxtisy ndaly meñ kñē lon: “Xsoob noo xtiitsoo. Con xtiitspeyoo blii noo kyalbini mal, ni con xtiitspeyoo beeñtsyey noo kyalntson.” ²³ Per lēēn kēp lo meñ go: “Nandyaa cho do. Kol kpichee nu, por ngoptol do.”

Lidzy xaa nyaani ni lidzy xaa nguey*(Lc. 6:47-49; Mr. 1:22)*

²⁴ Kchē meñ nii xkēētyag xtitsaa ni chuuñtsyeyo nak sinak tu xaa nyaani nii psaa lidzy lady kyo. ²⁵ Tsiñee lēē kyo bislo ni lēē nis kok naal kiigwpee ni lēē me bi, pe kokty lidzy xaa porñee lady kyo sobo. ²⁶ Per lēē kchē meñ nii xkēētyag xtitsaa aan chuuñtsyeydyo nak sinak tu xaa nguey nii psaa lidzy lo yuzh. ²⁷ Tsiñee lēē kyo bislo ni lēē nis kok naal kiigwpee ni lēē me bi, lēē lidzy xaa byablyu, jaan kaazhkaa kwnitylow!

²⁸ Tsiñee lēē Jesús lox kwnee, psee meñ biñ kchē nii bluuy xaa, ²⁹ porñee kwnee xaa sinak tu xaa xñabey, kwneedy xaa sinak xñee chol mastre ley.

Lēē Jesús chuuñ kyak tu meñ xsyakñē*(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)*

8 Tsiñee lēē Jesús bikche kiy, ndaly meñ kunal xaa. ² Kok xtsedyak byety Jesús kiy tsiñee lēē tu xaa xsyakñē nii xyodz lady biid ksoxib lo xaa chēb:

—Xey, pe nēēdyoo beeñ kyak naa.

³ Tsgo lēē Jesús pxob ña kik xaa chēb:

—Chakladzyaa nii kyakoo. Byak.

Aan wor go kash lēē xaa nii xyodz lady ko byak. ⁴ Per lēē Jesús chēb lo xaa:

—Ni tu cho lo kēēbtyoo xa byakoo, sink byey aan kwey lo pxosy. Kuksakon nii xñabey xley Moisés parñee kan kchē meñ nii lēēl byak.

**Lēē Jesús chuuñ kyak xmos tu xaa
nii xñabey lo soldad Roma***(Lc. 7:1-10)*

⁵ Lēē Jesús kwsēēb lik leñ kyedzy Capernaum tsiñee lēē tu xaa nii xñabey lo tubtsoon soldad Roma kunee lo xaa ⁶ chēb:

—Xey, lēē xmosaa xsyakñē. Lēē xaa nix chu yu, kutoo xaa ni mban xkyē xaa yoob.

⁷ Lēē Jesús kwēb chēb:

—Naa kuuñ kyakaa xmoosoo.

⁸Tsigo lëe xaa xñabey go chëb:

—Xey, cho nakaa nii tsil lidzyaa. Destye nu pxaal tiits nii kyak xmosaa aan lëe xaa kyak. ⁹Porque deel naa, no xaa nii mastre xñabey lon, lëe naa lo soldad xñabeyaa. Tsiñee xalaa tu xaa mandad, chi xaa. Tsiñee xkwetsy kaan tu xaa, chiid xaa. Singo gak xmosaa tsiñee xñabeyaa nii kuuñtsyey xaa tu cos, chu- uñtsyey xaaw.

¹⁰Axte psee Jesús biñ xaa nii kwnee xaa xñabey go, aan lëe xaa chëb lo meñ nii sinal:

—Nli gaa na karty kanaa tu meñ Israel nii kniladzy Dios tyub styoo sinak xniladzy xaa xñabey re. ¹¹Ni lëen kñeli gaa lo do nii ndaly meñ nii nche tyub lo kislyu kawni pxusykooltoo no Abraham, Isaac ni Jacob tse nii lëe Dios kñabey. ¹²Per ndaly meñ nii wi xyal sob siko kwe lo nguey ley koon ni kaw lay.

¹³Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo xaa nii xñabey lo soldad:

—Byey liidzyoo. Lëe nii bniladzyoo tyub styool kak.

Aan wor go kazh lëe xmos xaa xñabey go byak.

Lëe Jesús chuuñ kyak xñaatsaap Pedre

(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)

¹⁴Tsiñee lëe Jesús ptsiñ lidzy Pedre lëe xñaatsaap Pedre nix xlyañ xlyëe. ¹⁵Lëe Jesús kwseñ ña me, aan lëe xlyëe pchoo. Tsigo lëe me kuxche beeñlo me nii taw xaa.

Lëe Jesús chuuñ kyak ndaly meñ xsyakñë

(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)

¹⁶Tsiñee lëe lyu pkyey, lëe meñ kuni ndaly xaa nii no kyalbini mal leñ styoo lo Jesús. Aan con tublanak tiits nii kwnee Jesús lëe kchë kyalbini mal go pchoo ni lëe kchë meñ xsyakñë byak. ¹⁷Lëe Jesús

beeñtsyey ngo parñee kuñ xaa cumplir tiits nii kwnee profet Isafas tsiñee chëb xaa: “Lëe xaa biy kchë xkyalkits no.”

Meñ nii kokladzy nyinal Jesús

(Lc. 9:57-62)

¹⁸Tsiñee kon Jesús nii singootyee ndaly meñ ptyop, lëe xaa chëb lo xpëed- scuel xaa:

—Kol tsoo stublad chu nistoo.

¹⁹Aan lëe tu mastre ley big chëb lo xaa:

—Maestre, chakladzyaa sënala lii laañee tsityoo.

²⁰Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Chap mëz kyoplyoo ni chap mguin pchoos, per lëe naa nii nakaa mguiy nii pxaal Dios ni laañee kxiladzyaa xisy wiñ chaaptyaa.

²¹Loxsye ngo lëe tu xpëedscuel xaa chëb:

—Xey, blaa kajkeetsy kaazhaa pxosyaa, tsigo kyely nalaa lii laañee tsityoo.

²²Lëe Jesús chëb:

—Tënal naa. Lëe meñ nii nak sinak meñ kuty jkeetsy meñ kuty.

Lëe Jesús xkwëes me

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

²³Lëe Jesús kwyo barkw ksa xpëed- scuel. ²⁴Lëe xaa si lo nis ksa xaa, tsiñee lëe tu me dox bislo xchoo aan lëe barkw byaktsë nis. Per lëe Jesús nixyesy. ²⁵Lëe xpëedscuel xaa beeñ kna xaa chëb:

—¡Pteelaa lëe noo, por lëe barkw non- ity leñ nis!

²⁶Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—¿Penak nii xtsyeb to? ¿Penak nii kopty to Dios confians?

Aan loxsye chëb xaa singo lëe xaa kwnabey nii kwës me ni kwe tse nistoo, aan nli gaa tsesy byak. ²⁷Kchësy xpëed- scuel xaa psee xñee:

—¿Cho nak xaa re nii axte wi me ni nistoo xsoob xtiits xaa?

Lëe Jesús xkwii kyalbini mal

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

²⁸Tsiñee lëe Jesús ptsiñ xtañ meñ Gadara nii nche stublad chu nistoo, lëe chop xaa nii no kyalbini mal leñ styoo pchoo leñ paa aan lëe xaa big lo Jesús. Ntseeb chak xaa. Por ngo ni tu cho xtyejty nëz ko. ²⁹Aan lëe xaa kwchuptsyë chëb xaa lo Jesús:

—Jkaaldyoo lëe noo, Jesús. Ndon noo nii Xiñ Dios nakoo. ¿Penak sëed ksaksil lëe noo? Karty ktsiñ xtsee noo.

³⁰Aan kex siko ncheyaw tubtsoon ngutsy. ³¹Lëe kyalbini mal go chëb lo Jesús:

—Deelñee kwiil lëe noo, bneetsy tiitspey syëëb noo leñ ngutsy nii nche ske.

³²Lëe Jesús chëb:

—Kol sëëb.

Tsigo lëe kyalbini mal go pchoo chop leñ styoo xaa go, aan lëew kwsëëb leñ ngutsy. Aan kchë ngutsy ko kwloo corr kukyab lo nis aan lëe ma kuty.

³³Lëe xaa nii nche nap ngutsy ko kuknitiits kyedzy, aan tsiñee ptsiñ xaa, lëe xaa bitiits lo meñ xa ptsyool xaa nii no kyalbini mal leñ styoo. ³⁴Aan lëe meñ kyedzy kwey laañee so Jesús, chëb meñ lo xaa: “Beeñ favor, bi nu.”

Lëe Jesús chuñ kyak tu meñ nii kutoo

(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)

9Loxsye ngo lëe Jesús kwyo barkw aan lëe xaa ptsiñ laañee nche xkyedzy xaa. ²Siko lëe meñ ptsiñni tu xaa xsyakñë nii kë yag. Tyub lady xaa kutoo. Tsiñee kon Jesús nii xnildazy xaa nii ptsiñni xaa nii lëesy Jesús chuñ kyak meñ xsyakñë, lëe Jesús chëb lo xaa xsyakñë:

—Ndaan kwloo styool. Lëe kchë xtlooo bily.

³Tsigo nladzy bla maestre ley nii nche siko: “Falt no ko xaa gue lo Dios.” ⁴Per

como xyeñ Jesús pe cos xsya styoo xaa, lëe Jesús chëb:

—¿Penak nii singueetyee xsya tol do?

⁵Schilo këpaa lo meñ xsyakñë: “Lëe kchësy xtlooo bily”, ni schilo këpaa: “Kuxche aan kwsë”, per ¿chow dyon mastre ngan? ⁶Lëen kluy lo do gaanoo nii lëe mguiy nii pxaal Dios lo kislyu kwaa tiitspey parñee ktsily xaa xtoll meñ.

Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo xaa nii nëtoo go:

—Kuxche, blis xtal aan byey liidzyoo.

⁷Tsigo lëe xaa nëtoo go kuxche aan lëe xaa sey lidzy xaa. ⁸Tsiñee lox kon meñ nii beeñtsyey Jesús, lëe meñ psee, ni lëe meñ ptee skizh porñee kon meñ nii lëe Dios ptee kyalwnabey lo tu xaa lo kislyu re.

Lëe Jesús xkwetsy Mateo

(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)

⁹Tsiñee lëe Jesús bi siko, lëe xaa kon nii lëe tu xaa nii lëe Mateo sob laañee chikni meñ tumi nii kyey lo xtisy nii sob Roma. Lëe xaa chëb lo Mateo:

—Tënal naa.

Lëe Mateo kuso aan lëe xaa sinal Jesús.

¹⁰Aan lëetyee lëe Jesús sobyaw lidzy Mateo, lëe bla xaa nii xtop tumi par kyeyo Roma ni lëe bla xaa ngoptol ptsiñ, aan lëe xaa kwsob kwi Jesús ni kwi xpëëdsuel Jesús lo mezh. ¹¹Tsiñee lëe xaa fariseo kono, lëe xaa kwnabtiits lo xpëëdsuel Jesús, chëb xaa:

—¿Pe mod nak nii chawni xmaestre to xaa nii xtop tumi par kyeyo Roma ni penak nii chawni xaa kchë meñ ngoptol gue?

¹²Lëe Jesús biño aan lëe xaa chëb:

—Xkiindy meñ nii ndaan xaa nii chuñ rmedy, sink meñ xsyakñë xkiiny xaa nii chuñ rmedy. ¹³Kol kyey aan kol kseedy xtiits Dios nii xñee: “Chakladzyaa nii jkëstyoo meñ xcombañer, chaklastyaa nii kiidlookon meñ cos lon.”

Syely kyubtyaa meñ buen, sink lëen syely kyub meñ ngoptol.

Lëe meñ xñabtiits lo Jesús

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

¹⁴Lëe xpëedscuel Juan Bautist big lo Jesús, aan lëe xaa chëb:

—Kety kety xtyaawdy noo par kuuñ ksak noo Dios ksa noo xaa fariseo. Lëe xpëedscueeloo, ¿penak nii xsaandy xaa wagw par kuuñ ksak xaa Dios?

¹⁵Tsigo lëe Jesús chëb:

—¿Pe lika nayak tso kyalnë meñ nii chi tu kyalwtsiilña deelñee bii nche meñ nii ptsiilña? Per sitsiñ wor gon nii lëe meñ nii ptsiilña kchoo, tsigolye nagon schilo tso kyalnë meñ ni ksaan meñ wagw.

¹⁶'Ni tu cho xkëetëdy tu ladx yoox con tublë ladx kub, porque tsi lëew tsadx, lëe ladx kub kpe aan lëew lox kchos ladx yoox, aan lëe laa nchos ko kak nroobre.

¹⁷Ni ni tu cho kxyëdy kaa nip kub leñ tu kyeg kidy nii kwyoxle, porque ntseeb kchoso, aan xiñ nip ni nitylo kyeg. Por ngo noo nii ktyëe nip kub leñ kyeg kub, parñee nikle nipo nikle gaa kyego pe kaktyoo.

Xiñtsyaap tu xaa xñabey ni kwnaa nii kwseñ xab Jesús

(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

¹⁸Lëe Jesús nonee lo meñ, tsiñee lëe tu xaa xñabey ptsiñ. Lëe xaa psoxib lo Jesús aan lëe xaa chëb:

—Lëe xiñtsyaapaa kuty, per deel sëel kyo noo lidzyaa kxoboo ñal lady me, spañ me.

¹⁹Lëe Jesús kunal ksa xpëedscuel.

²⁰Aan lady kchë meñ nii nche siko noo tu kwnaa xsyaknë. Kokle tsiipchop iz nii xchoo me cheñ. Lëe me big nëz xitsy Jesús aan lëe me kwseñ skiñ xab xaa.

²¹Nladzy me: “Comñee jkaa seeñaa xab Jesús lëen kyak.” ²²Per lëe Jesús byoogw buy lo kwnaa go aan lëe xaa chëb:

—Ndaan, xiñ, kwloo styool. Por lëel byak porñee bniladzyoo nii schilo kuuñ kyakaa lii.

Aan wor go kazh lëe me byak.

²³Tsiñee lëe Jesús ptsiñ lidzy xaa xñabey go, kon xaa nii lëe musyk tse nche mbës par ktsiñ wkeetsy, ni lëe meñ noo wiñ ni ncheyuptyë. ²⁴Lëe xaa chëb: —Kol kchoo nu. Por kujty me, sink lëe me nixyesy.

Pxidzy meñ biñ xtiits Jesús, ²⁵per loxsye kwlii xaa meñ yu, lëe xaa kwseñ ña mëed kwnaa go, aan lëe gaa me kuxche. ²⁶Aan tyub nëz tañ go koknan meñ nii beeñtsyey Jesús.

Lëe Jesús chuuñ kyak chop meñ nii xñady lo

²⁷Tsiñee lëe Jesús bi siko, lëe chop xaa nii xñady lo sinal xitsy xaa, xñee:

—¿Lii nii sëedoo lo xtiyy rey David, pkëstyoo lëe noo!

²⁸Tsiñee lëe Jesús ptsiñ lidzy, lëe chop xaa nii xñady lo big lo Jesús aan lëe Jesús chëb lo xaa:

—¿Pe xniladzy to nii suuñ kyakaa to? Lëe chop xaa nii xñady lo chëb:

—Xniladzy noo nii suuñ kyakoo lëe noo.

²⁹Tsigo lëe Jesús kwseñ lo chop xaa nii chandy ko aan lëe xaa chëb:

—Lëe do kyak porñee bniladzy to nii suuñ kyakaa to.

³⁰Lëe chop lo xaa go byak. Per lëe Jesús chëb lo xaa:

—Ni tu cho lo këbty to xa byak to.

³¹Per xaktyee kwleb xaa pchoo xaa siko. Lëe xaa bislo bitiits xaa nii beeñtsyey Jesús tyub tañ go.

Lëe Jesús chuuñ kyak tu ngop

³²Lëe chop xaa nii byak nonsy lik sey, tsiñee lëe meñ ptsiñni tu ngop nii noo kyalbini mal leñ styoo lo Jesús. ³³Lëe Jesús kwlii kyalbini mal go, aan lëe ngop

ko bislo kwnee. Kchësy meñ psee kono aan lëe meñ bislo xñee:

—Karty kaa nagon tyon no nii kuuñt-syey tu meñ ngue leñ kyedzy Israel.

³⁴ Per lëe xaa fariseo bislo kwnee nii misme xaatox nii xñabey lo kyalbini mal ptee tiitspey lo Jesús parñee kwii xaa kyalbini mal leñ styoo meñ.

Xkëstyoo Jesús meñ

³⁵ Kchë kyedzy nii kutedy Jesús bluuy xaa xa nak xkyalwnabey Dios lo meñ leñ ktoo, ni been kyak xaa meñ xsyakñë.

³⁶ Pkëstyoo xaa meñ porñee kon xaa nii mban nche kteenë meñ sinak nii xkwë mëkwxiily tsiñee kindy cho tsikap ma.

³⁷ Aan lëe xaa chëb lo xpëedscuel xaa:

—Nak kchë meñ re sinak tsiñee lëe kwlaap mer kislo aan kindy ndaly mos.

³⁸ Kol nab lo Dios nii kxaal xaa xaa nii kiid kluuy xtiits xaa lo meñ.

Lëe Jesús xkwe ksa tsiipchop xpëedscuel

(Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

10 Lëe Jesús kwtsyetsy ksa tsiipchop xpëedscuel, aan lëe xaa ptee tiitspey lo xaa parñee kwii xaa kyalbini mal leñ styoo meñ, ni kuuñ kyak xaa meñ xsyakñë.

² Lëe ksa lë xapostle xaa nche kë nu: Simoñ, xaa nii kwloolë gak xaa Pedre, ni Ndresy betsy Pedre, ni Jacob ni betsy xaa nii lë Juan (Xiñ Zebedeo nak xaa chop xaa), ³ ni Felip ni Bartolomé, ni Max ni Mateo (Lëe Mateo kok xaa nii ptop tumi kyedzy par kyeyo Roma), ni xiñ Alfeo nii lë Jacob ni Tadeo, ⁴ ni Simoñ nii kwyo lady tub tiy xaa nii pcholë Cananista ni Judas Iscariote (Lëe Judas pko Jesús ña xaa xñabey).

Lëe Jesús xaal xpëedscuel chikluuy xtiits Dios

(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵ Lëe Jesús pxaal ksa tsiipchop xpëedscuel, per lëe xaa chëb kazh lo xaa:

—Tsidy to tañ nii no meñ sit, ni sëëbty to leñ xkyedzy meñ Samaria. ⁶ Sink kol tsi lo meñ Israel nii nak sinak mëkwxiily nii ncheno tañ. ⁷ Kol tsi aan kol këb nii lëe wor kutsiñ nii lëe Dios kñabey. ⁸ Kol kuñ kyak meñ xsyakñë, ni kol kuñ kpañ meñ kuty, ni kol kuñ kyak kchë meñ nii xyodz lady, ni kol kwii kyalbini mal leñ styoo meñ. Singosy kwaa do kyalwnabey parñee kuuñt-syey do kchë cos re. Por ngo, kñabty to tumi lo meñ.

⁹ Koydy to tumi, ¹⁰ ni koydy to bols nii jkiñ lo do nëz. Ni koydy to ladx par ktsyëë xab to ni koydy to kyalkidy par ktsyëë lab to, ni koydy to yag nii ksoxka do. Pe tsinidy kik to nii dyon pe kaw do, por kchë xaa nii xkyë tsiñ nongual nii kyaan meñ xaa.

¹¹ Tsiñee ktsiñ do tu kyedzy wiñ o tu kyedzy ngol gaa, kol kyub tu xaa nii knee lidzy kwës to aan siko kol kwës axte nii kpi do kyedzy ko. ¹² Ni tsiñee gaa sëëb to tu leñ yu, kol jkëëptyux kchësy meñ nii no leñ yu go. ¹³ Deelñee skëëtyag meñ nii no leñ yu go nii kluuy do, kol nab nii kakni Dios meñ go, per deelñee jkëëtyagty meñ gow kakni dy Dios meñ go. ¹⁴ Per deelñee kneesty meñ lidzy kwës to ni kaklasty meñ kon nii xluuy do, kol kchoo yu go o kyedzy go gaa, aan kol kwib yuti nii xña niy do. ¹⁵ Por nli xñen nii tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy, ntseebre kyalnë nii tedy meñ go que kyalnë nii tedy meñ Sodoma ni meñ Gomorra.

Kyalnë

¹⁶ Lëen kxal lëe do laañee no meñ ntseeb nii ntseeb si ntseeb kchë ma tox nii chuty mëkwxiily. Per nsiñ kol kak

sinak nsiñ meël, ni kol kak ndoo sinak tu palom. ¹⁷Ligier kol kak, por lëe meñ tsikso lëe do lo xaa xñabey ni lëe meñ kiñ lëe do leñ ktoo. ¹⁸Ni axte lo xtisy ni lo rey tsikso meñ do por naa. Siko lëe do kñee xtitsaa lo meñ xñabey ni lo meñ sit. ¹⁹Per tsiñee lëe do ktsiñ lo xaa xñabey pe tsinidy kik to nii dyon xa kñee do o pe këeb kaa to, por tsiñee tsitsib kñee do, lëe Dios ksyaab leñ kik to pe cos kñee do. ²⁰Ni kchëe gaa tiits nii kchoo chuw do, lëdy xtiits tow, sink xtiits xkyalbini Tat Tioso.

²¹'Ni so gaa tse nii lëe meñ kñabey kety betsy ni so tse nii misme pxosy meñ kñabey kety meñ, ni so tse nii lëe xaa wiñ kakniladzy pxosy aan lëe xaa kñabey kety xaa. ²²Kchësy meñ klëe lo do, porñee xsoob to xtitsaa. Per deelñee xekw to te do kchë lo kyalnë go stelaa do. ²³Tsiñee ktilyni meñ do tu kyedzy, kol kxooñ, kol tsi stu kyedzy. Porque xsobaa nii karty ksa kyedzy nii nche Israel no tedy to tsi lëe mguiy nii pxaal Dios kiid stub.

²⁴'Mastre non maestre lo meëdscuel ni mastre non patrón lo mos. ²⁵No nii tsoxko meëdscuel kak sinak maestre, ni no nii tsoxko mos kak sinak xpatrón. Deelñee xñee meñ nii xaatox nakni xpixwan yu, ¿pe toodyxe ntseebre nii kñee meñ lo meñ lidzy xpixwan yu?

Cho no nii ktsyeb meñ

(Lc. 12:2-9)

²⁶'Ktsyebty to meñ, por nody tu cos ngueetsy nii kchukëdy, ni nody tu cos tsilaan nii kak ndoondy. ²⁷Kchësy nii chutiitsaa lo do lo nguey kol kutiitso xña lo ngbidz. Ni kchësy kaa nii xñe tsilaanaa lo do kol tsëp kik yu aan nguiedzy kol neew. ²⁸Ktsyebty to meñ nii chuty, por chilody kuty meñ go xkyalmbañ do. Kol ktsyeb xaa nii schilo kuty xkyalmbañ do ni schilo kxaal lëe do linfiern.

²⁹'¿Pe karty kaa nayak kan do nii xtyo chop mguiy wiñ con bla pes? Per ni tu ma chejty deelñee xteejty Tat Tios tiits. ³⁰Aan lëe lëe do axte kits kik to ngab lo Tat Tios. ³¹Ktsyebty to, por mastre non do lo mguiy.

Meñ nii xchoo xfavor Jesús

(Lc. 12:8-9)

³²'Kchësy meñ nii xchoo xfavoraa lo kislyu re, schon xfavor meñ go tsiñee lëe meñ go klyañ lo Tat Tios. ³³Per lëe meñ nii kchoody xfavoraa lo kislyu re, ni naa kchoody xfavor meñ go lo Tat Tios.

Lëe Jesús chuñ meñ chop tiy

(Lc. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴'Këbty to tsaaplaa syelyaa lo kislyu re parñee tsodre tily. Lëdyo gon, sink lëen syelyni tily. ³⁵Lëen syely parñee ktilyni meëdpkiy pxosy, ni ktilyni meëd kwnaa xña, ni ktilyni nkwxizh xñaat-saap. ³⁶Misme kchë meñ lidzy meñ ktily.

³⁷'Kchë meñ nii xkëstyoo pxosy ni xña aan xkëstyoody naa nongualdy kak meñ go xpëedscuelaa, ni meñ nii xkëstyoo xiñgan o xiñtsyaap kaa aan xkëstyoody naa nongualdy kak xpëedscuelaa. ³⁸Ni deelñee chaklasty meñ te kyalnë ni kiidnaldy meñ naa, nongualdy kak meñ xpëedscuelaa. ³⁹Kchë xaa nii choxko kteelaa xkyalmbañ kety. Per lëe xaa nii pe sinidy kik, nikxe kety xaa, lëe xaa kpañ porñee xniladzy xaa xtitsaa.

Nii jkaa meñ nii xsoob xtiits Dios

(Mr. 9:41)

⁴⁰'Kchë meñ nii chantsi lëe do, chantsi naa. Ni kchësy meñ nii chantsi naa, chantsi Tat Tios nii pxaal naa. ⁴¹Kchë meñ nii chantsi tu profet nii pxaal Dios jkaa nii ktee Dios lo profet ko. Ni kchë meñ nii chantsi tu xaa buen jkaa nii ktee Dios lo xaa buen go. ⁴²Kchë meñ nii ktee tub xig nis yag ki xaa nii no xladaa, lëe Dios ktikche xkyalnsaak meñ go.

Lëe xpëedscuel Juan chinabtiits lo Jesús

(Lc. 7:18-35)

11 Tsiñee lëe Jesús lox beëñ kseedy xpëedscuel, lëe xaa sikluuy xtiits Dios lo meñ nii no tañ go.

²Lëetyee gaa leñ tse go lëe Juan Bautist no skiiib tsiñee biñ xaa kchë nii noyuuñtsyey Jesús. Lëe xaa pxaal bla xpëedscuel xaa ³kunabtiits dyon pe lëe Jesús nak xaa nii kxaal Dios ote no nii yak bii kyëmbës xaa xaa nii kxaal Dios.

⁴Lëe Jesús chëb lo xpëedscuel Juan:

—Kol kyey aan kol kutiits lo Juan kchësy nii chan do ni chon do. ⁵Kol këb nii lëe meñ nii xñady lo chan, ni lëe meñ nii xsyëdy xsyë, ni lëe meñ nii xyodz lady xyak, ni lëe meñ nii xkwaat chon, ni lëe meñ kuty xpañ, ni lëe kchë meñ mban nii ni tu pe chapty xkëtyag xtiits Dios.

⁶Ni kol këb nii dichos meñ nii jkandy kik kan naa.

⁷Tsiñee lëe xpëedscuel Juan Bautist bi, lëe Jesús bitiits lo meñ cho nak Juan, chëb xaa:

—¿Pe cos kukuy do dyon worñee kwey do tañ? ¿Pe kukuy do tublë kizh nii nëz re nëz rek xni me? ⁸Deelñee kukuydy to kizh nii xni me, ¿pe cos kukuy do? Ote ¿kukuy do tu xaa nii nakw ladx non yak? Por nan do gon nii lidzy rey ncheno kchë xaa nii nakw ladx non. ⁹Kol në dyon pe cos kukuy do. Deelñee tu profet gon kukuy do, nli nii profet nak xaa nii kukuy do, per mastre non xaa. ¹⁰Lëe Juan xseety kitsy nii kë xtiits Dios laañee xñeew:

Lëen kxal tu xaa nii tenech lool,
parñee kwii xaa tu nëz tedyoo.

¹¹Lo kchë meñ nii noyaly lo kislyu re xsobaa nii ni tu meñ karty tsitsib sinak Juan Bautist, per lëe laa xñabey Dios kchë xaa nii xisy non chuñ gan lo Juan.

¹²Destye nii biid Juan Bautist axte nina, lëe laa xñabey Dios chak tily,

aan lëe meñ ntseeb chakladzy knitylow. ¹³Lëe kchë profet ni lëe xley Moisés bluuy xtiits Dios lo meñ worñee karty kiid Juan. ¹⁴Ni toon pe sniladzy kaa to nii lëe Juan nak profet Elías nii no kiid. ¹⁵Kchësy to siñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëetyag.

¹⁶¿Cho nak sinak meñ nii no natiemp? Nak meñ nii no natiemp gon sinak chol xaa wiñ nii xkwe laañee chak kiy aan xñee xaa lo xcombañer xaa: ¹⁷“Ptyool noo flaut aan byëedy to, ni ptyool noo ti nii së mban aan biindyak to.” ¹⁸Na nii lëe Juan biid, xñee do nii kyalbini mal no leñ styoo xaa, porñee tawdy xaa ni kowdy xaa wiñ. ¹⁹Lëe na nii lëe mguiy nii pxaal Dios chaw ni chi wiñ, xñee do nii lyaadzy wagwsye no xaa ni ngonip xaa, ni xñee do nii lëe xaa chi lidzy meñ ngoptol ni lidzy meñ nii xtop tumi par kyey Roma. Per por kchë nii chuuyñsyeyaa xluuy nii Dios nakni naa.

Meñ nii xtikchedy styoo lo Dios

(Lc. 10:13-15)

²⁰Lëe Jesús bislo kwëntseeb lo meñ nii no kchë kyedzy laañee beeñtsyey xaa kyalntson, porñee ptikchedy meñ go styoo lo Dios. Chëb xaa:

²¹—¿Chooksye lëe doy meñ Corazín ni choosye lëe do meñ Betsaida! Por deelñee nyan meñ Tiro ni meñ Sidón kchë kyalntson nii kon do, tselye kokw meñ go ladx nchog ni tselye pchoop meñ go xkiti lo kik parñee kluuy meñ go nii ptikche meñ go styoo lo Dios. ²²Por ngo, tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy ntseebre kyalnë nii tedy to que nii tedy meñ Tiro ni meñ Sidón. ²³Lëe lii nii nol leñ kyedzy Capernaum, ¿pe nladzyoo nayak nii sle Dios lool? Kledy xaa gon, sink lëe xaa kx-aal lii linfiern. Porque deelñee nyak kchë kyalntson nii konoo leñ kyedzy Sodoma, bii ndyon no kyedzy ko natiemp. ²⁴Por ngo, tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy ntsee-

bre kyalnë nii tedy to que nii tedy meñ nii no kyedzy Sodoma.

Lëë Jesús ktee laa kxiladzy meñ

(Lc. 10:21-22)

²⁵ Tsigo lëë Jesús chëb:

—Tat Tios, lii xñabey kpaá ni lii xñabey kislyu. Skizhoo porñee kwloolanoo xtiitsoo lo meñ nyaani ni lo meñ chak parñee kluuylo lo meñ ndoladzy nii nak sinak mëëd wiñ. ²⁶ Styool, Tat Tios, kwlañ nii singo kuuñtsyeyoo ni lëëw beeñtsyey gaal.

²⁷ Ni lëë Jesús chëb lo meñ:

—Lëë Tat Tios bneetsy kchë nii chap xaa lon ni ni tu cho xyuumbeydy kaa xiñ Tat Tios, xaktyee Tat Tios sye xyuumbey xaa. Singo gak kaa Tat Tios, xaktyee xiñ xaa ni meñ nii kwe xiñ xaa schilo kyuumbey xaa. ²⁸ Kol tē lon kchësy to siñee xtsag to kē do tsiñ ni kchësy to siñee noy do yow. Naa knetsy laañee kxiladzy to. ²⁹ Kol ksoob xtitsaa. Kol kuy gaanoo nii chaapaa paciensy ni nguudzy styoon tsiin ktsyol laa kxiladzy to. ³⁰ Por ngandy ksoob to xtitsaa ni ndalydy nii kuuñtsyey do.

Lëë xpëëdscuel Jesús xchoow xobxtily tse nii chakty tsiñ

(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

12 Lëë Jesús sitedy lo tu kwaakon tu tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ, tsiñee lëë xpëëdscuel xaa kwlaañ aan lëë xaa bislo xchoow xaa xobxtily parñee kaw xaaw. ² Lëë meñ fariseo kon nii noyuuñtsyey xpëëdscuel Jesús, aan lëë xaa chëb lo Jesús:

—Buy gaanoo, lëë xpëëdscueloo noyuuñtsyey nii nonguialdy kak tse nii xiladzy meñ lo tsiñ.

³ Tsigo lëë Jesús chëb:

—¿Pe karty klab to laañee xñee xa beeñtsyey rey David worñee kwlaañ xaa ksa xcombañer xaa? ⁴ Kwsëëb xaa leñ lidzy Dios aan taw xaa kyaxtily nii xak-

tyee pxosy nonguial kaw ni ptee xaa nii taw xaa nii ksa xaa si. ⁵ ¿Ni pe karty kaa klab to xley Moisés laañee xñee nii lëdy tol chuñ pxosy nii no leñ lidzy Dios nikxe xilasty xaa tse nii xiladzy meñ lo tsiñ? ⁶ Per lëen xñe lo do nore nii mastre non lo lidzy Dios. ⁷ Por xyeñaa nii karty kyeñ do xtiits Dios nii xñee: “Chakladzyaa nii jkëstyoo do xcombañer do, chaklastyaa nii jksakon do ma.” Deelñee nyeñ do tiits ko, nguëkiydy to meñ nii nody xtol. ⁸ Per kol kaknan nii lëë nguuy nii pxaal Dios xñabey lo tse nii xiladzy meñ lo tsiñ.

Tu xaa nii mbañdy ña

(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)

⁹ Lëë Jesús bi siko aan lëë xaa kwsëëb leñ ktoo nii sob leñ kyedzy ko. ¹⁰ Lëë tu xaa xsyakñe nii mbañdy tu ña no leñ ktoo go, aan como wi bla meñ nii chakladzy jkëkiy Jesús nche siko, lëë xaa chëb lo Jesús:

—¿Pe nonguial dyon kak meñ xsyakñe rmedy tse nii xiladzy no lo tsiñ?

¹¹ Tsigo lëë Jesús chëb:

—Deelñee chap to tu mëkwxiily aan xyab ma leñ tu kyeech nxity tse nii xiladzy meñ lo tsiñ, ¿pe xkwiidy to ma nayak? ¹² ¿Ni mastre gaa non tu meñ lo mëkwxiily! Por ngo lëen xñe nii schilo kuñ ñe kyalbuen tse nii xiladzy meñ lo tsiñ.

¹³ Loxsye ngo lëë Jesús chëb lo xaa xsyakñe go:

—Biskaa ñal.

Lëë xaa go biskaa ña, aan lëëw byaktsey. ¹⁴ Tsiñee lëë xaa fariseo pchoo ktoo, lëë xaa bislo bitiits xaa dyon xa kuty xaa Jesús.

Xaa nii kuñ xtsiñ Dios

¹⁵ Tsiñee lëë Jesús byeño, lëë xaa bi siko. Aan ndaly meñ sinal xaa ni ndaly gaa meñ xsyakñe beeñ kyak xaa, ¹⁶ ni chëb xaa lo kchë meñ nii beeñ kyak xaa

nii kutiisty meñ cho nak xaa. ¹⁷Singo beeñtsyey Jesús parñee kak cumplir nii kwnee profet Isaías tsiñee chëb xaa:

¹⁸Lëë xaa re kwlen parñee kuñ xaa xtsiñaa.

Xkëstyoon xaa ni xlen lo xaa.

Lëën kte xkylalbinin lo xaa, parñee tsikëb xaa lo meñ sit nii lëën kuñ kyalxtisy.

¹⁹Ktilynidy xaa meñ, ni kuptsyëdy xaa, parñee kondy meñ nii xtyenëz tsiy xaa.

²⁰Ni ksaksidy xaa meñ mban nii nak sinak yag nii merle ketsy ni këntseeby xaa lo meñ nii nak sinak bini ntsool nii no nëz kyuuy, sink lëë xaa kuñ kyalxtisy.

²¹Ni lëësy xaa ksaladzy meñ nii ncheno lo kislyu.

Lëë meñ xñee nii xaatox nakni Jesús

(Mr. 3:19-30; Lc. 11:14-23; 12:10)

²²Lëë meñ kuni tu xaa nii no kyalbini mal leñ styoo lo Jesús. Xñady lo xaa ni ngop xaa, per lëë Jesús been kyak xaa. ²³Kchësy meñ nii kon nii beeñtsyey Jesús psee chëb:

—¿Pe lëdy kaa lo xtiy rey David sëëd xaa gue?

²⁴Tsiñee lëë xaa fariseo biñ nii nche-nee meñ, lëë xaa chëb:

—Beelzebú, xaa nii xñabey lo kyalbini mal ptee tiitspey lo xaa gue parñee kwii xaa kyalbini mal leñ styoo meñ.

²⁵Per como nan Jesús pe cos xsya styoo xaa fariseo, lëë xaa chëb:

—Ni tu kyedzy nii nak chop tiy gon chilody ktiy. Lëëw xnitylo. Singo gak kaa meñ wldzy nii nak chop tiy chilody ktiy meñ go. ²⁶Nikle gaa kchë kyalbini mal nii xsoob xtiits xaatox, deelñee ktiylo kchë xcombañero, sikootyee lëë xkylwnabey xaatox kyal. ²⁷Deelñee lëë Beelzebú, xaa nii xñabey lo kchë kyalbini mal, xneetsy tiitspey lon parñee kwii kyalbini mal leñ styoo meñ, ¿cho xtee tiitspey lo xaa nii nak ksa do tsigo

parñee kwii xaa kyalbini mal leñ styoo meñ? Sikokesy nagon xluuy nii nandy to pe xñee do. ²⁸Lëë xkylalbinin Dios xnee tiitspey lon parñee kwii kyalbini mal, ni lëë wor gaa kutsiñ nii lëë Dios kñabey.

²⁹¿Xa lë nii kwan meñ cos nii no lidzy tu xaa ntseeb na dyon deelñee kxituu kazhty meñ xaa?

³⁰Kchë xaa nii nody xfavoraa chiidnidy xaa meñ lon, sink lëë xaa xsëëbtañ meñ porñee xlëë xaa lon.

³¹Nli xñen nii stsily Dios xtol meñ ni kchë tiits yox nii kñee meñ, per kt-sildy xaa xtol meñ nii ko falt lo Kyalbini Ntson. ³²Ni stsily Dios xtol meñ nii ko falt lo mguiy nii pxaal xaa, per lëë meñ nii ko falt lo Kyalbini Ntson, tsitsiñdy tse nii ktsily Dios xtol meñ go.

Kchësy yag xyuumbey meño por nex nii xkyë low

(Lc. 6:43-45)

³³Deelñee xtyoontsy yag, buen nex nii xkyë low. Deelñee xtyoontsidyo, buendy nex nii xkyë low. Singo gak kaa lëë do.

³⁴¡Nak to sinak mël! Chilody kñee do tiits buen por mal do. Ni nan gaa to nii tiits nii no leñ styoo meñ xchoo chuw meñ. ³⁵Buen së lo xtiits meñ nii buen no styoo. Buendy së lo xtiits meñ nii no cos mal leñ styoo. ³⁶Ni lëën xñe kaazhkaa nii lëë do ktee cuent lo Dios por kchë tiits yox nii kchoo chuw do tse nii lëë xaa kuñ kyalxtisy. ³⁷Porque misme tiits nii kchoo chuw do ksoli lëë do o kchon gaa lëë do.

Lëë meñ chakladzy nii kuuñtsyey Jesús tu kyalntson

(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)

³⁸Loxsye ngo lëë bla xaa fariseo ni lëë bla maestre ley chëb lo Jesús:

—Maestre, beeñtsyey tu kyalntson nii karty kuuñtsyeyoo parñee kniladzy noo nii Dios nakni lii.

³⁹Tsigo lëë Jesús chëb:

—Lëe meñ mal re me chakladzy kan tu kyalntson, aan xsoobty meñ re xtiits Dios, per ni stu kyalntson kantre meñ re. No nii ksaladzy meñ nii ptsyool profet Jonás. ⁴⁰ Porque sinak nii kwyo gak Jonás leñ mël lo nistoo tson kpidz tson kyool, singo gak tso mguiy nii pxaal Dios leñ lyu tson kpidz ni tson kyool. ⁴¹ Tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy lëe meñ Nínive jkëëkiy meñ nii no natiemp, por ptikche meñ Nínive styoo lo Dios worñee biñ meñ Nínive nii kwnee Jonás, porque mastre precisy nii xlyyaa lo do que nii kwnee Jonás. ⁴² Ni skëëkiy kwnaa nii kok rey kyedzy Sabá meñ nii no natiemp tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy, por sit pchoo me par jkëëtyag me xtiits rey Salomón, ni mastre gaa precisy nii xñen lo do lo kchë xkyalchak Salomón.

Kyalbini mal nii xpikche

(Lc. 11:24-26)

⁴³ Tsiñee lëe tu kyalbini mal xchoo leñ styoo tu meñ, lëew xkyënsë tañ xyubo dyon pa kwëso. Aan deelñee xtsyoldy pa kwëso, lëew xñee: ⁴⁴ “Lëen kpikche kyan laañee pchon.” Tsiñee lëe kyalbini mal go xtsiñ, chano nii lëe leñ styoo meñ nii pchow tse nak sinak tu yu nii kal lik blyoob ni kwixkwaa. ⁴⁵ Tsiñee lëew chikyub skadzy kyalbini nii mastre mal, aan lëew xsyëëb leñ kik meñ go ksaw, aan mastre mban xtye meñ go. Singo gak nagon ktsyool kchësy meñ mal nii no natiemp.

Xñaa Jesús ni betsy xaa

(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

⁴⁶ Lëe Jesús bii nonee lo meñ, tsiñee lëe xñaa xaa ni betsy xaa ptsiñ parñee kñee xaa lo Jesús. Aan como kwsëëbty xaa leñ yu, ⁴⁷ lëe meñ kuni tiits lo Jesús chëb:

—Lëe xñaal ni betsyoo nche ley chakladzy kñee lool.

⁴⁸ Per lëe Jesús chëb lo meñ nii kuni tiits:

—¿Cho nak kaa tnan ni cho nak betsyaa?

⁴⁹ Loxsye ngo lëe Jesús bluuy xpëedscuel aan lëe xaa chëb:

—Lëe xaa gue nak tnan ni nak betsyaa. ⁵⁰ Porque kchësy meñ nii xsoob xtiits Tat Tios nii sob kpaan nak betsyaa, psyañaa ni tnan.

Xcuent ngon

(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

13 Loxsye kwnee Jesús lo meñ, lëe xaa pchoo leñ yu aan lëe xaa kusob chu nistoo. ² Tsiñee kon xaa nii singootyee ndaly meñ ptyop, lëe xaa kwsob tu leñ barkw aan lëe meñ kwche chu nistoo. ³ Tsiñee lëe xaa bislo beñ kseedy xaa meñ nonsyke con cuent, xñee xaa:

—Tu ngon name pchoo si kon. ⁴ Aan tsiñee lëe xaa bislo kon, no xipni xaa byab lo nëz, aan lëew kutaw mguiñ.

⁵ No gaa laañee byabo lady kyo laañee neeldy lyu, aan blyëëdy lëew pchukë lyu, porñee nxijty kwyow. ⁶ Per tsiñee lëe ngbidz kwlañ lëe ngbidz psayoo, aan como kindy luw lëew pidzy. ⁷ Lëe stub lugar lëe xipni xaa byab lady yakitsy, aan tsiñee lëe yakitsy kwroob lëe yakitsy kwtiño. ⁸ Per lëe stub lugar lëe pni byab laañee neely lyu, aan ngui kok xkwaa xaa siko. No laañee ptop xaa tu kyooow lmud xob, no gaa laañee ptop xaa tsongalyo ni no laañee ptop xaa kalyptsiil mudo. ⁹ Deelñee chakladzy to kyeñ do, jkol jkëëtyag!

Lëe Jesús xñee penak nii chuun kseedy xaa meñ con cuent

(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)

¹⁰ Loxsye ngo lëe xpëedscuel Jesús big, aan lëe xaa kwnabtiits lo Jesús, chëb xaa:

—¿Penak nii nonsyke con cuent chuun kseedyoo meñ?

¹¹ Tsiñee lëe Jesús chëb:

—Lëe Dios gon xluuy xa nak xkylwnabey xaa lo do, per xluuydy xaaw lo meñ nii nche tublad. ¹² Por lëe Dios kuuñ kseedy meñ nii chak parñee mastre kak meñ go, per lëe meñ nii chakty, lëe Dios kuñ nii knityladzy meñ go axte kchë nii no kseedy meñ go. ¹³ Nonsyke con cuent chuun ksedyaa meñ, porñee xña lo meñ aan chandy meñ, ni chon meñ per xyeñdy meñ. ¹⁴ Lëe meñ chuñ cumplir nii kwnee profet Isafas tsiñee chëb xaa: Nikxe mastre kon do, per kyeñdy to, nikxe mastre kuy do, per kandy to.

¹⁵ Por lëe styoo meñ lox pkyedzy.

Ntse tyag meñ, ni ndiib lo meñ.

Kchë nrri ptsyool meñ parñee kchilody kan meñ, ni kon meñ ni kyeñ meñ.

Ni lëe meñ ptsyool kchë nrri parñee ktikchedy meñ styoo lon tsiin ktsilyaa xtol meñ.

¹⁶ Per dichos to, porñee xña lo do ni chon do. ¹⁷ Por nli xñen nii ndaly profet ni ndaly xaa buen kokladzy nyan nii chan do, per kondy xaaw, ni ndaly xaa kokladzy nguëtyag nii xkëtyag to, per pkëtyagty xaaw.

Lëe Jesús xluuy xa nak xcuent ngon

(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

¹⁸ Lëe Jesús chëb:

—Lëen kniy lo do xa nak xcuent ngon. ¹⁹ Lëe meñ nii xkëtyag xtiits Dios nii xñee xa nak xkylwnabey xaa aan xyeñdy xaaw nak sinak pni nii byab lo nëz. Xlyëedy lëe xaatox chiklaats nii bñaa leñ styoo meñ go. ²⁰ Lëe meñ nii gaa xle xkëtyag xtiits Dios nak sinak pni nii byab lady kyo. ²¹ Por sinusy xniladzy meñ go xtiits Dios, per tsiñee chan meñ go nii lëe kyalnë sëed, lëe styoo meñ go xchoso. ²² Lëe pni nii byab lady yakitsy nak sinak meñ nii xkëtyag xtiits Dios, per como xsyak meñ go nii mastre precisy toon pere kap meñ go lo kislyu, kchësy ngo nagon xkiñ xtiits Dios nii no leñ styoo meñ go aan xlaadyoo

ksoob meñ go xtiits Dios. ²³ Lëe pni nii byab laañee neely lyu nak sinak meñ nii xkëtyag xtiits Dios, ni xyeño, ni chuunñsyeyo. No meñ go nak sinak laañee ptyop tu kyooow lmud xob, no gaa meñ nii nak sinak laañee ptyop tsongaly lmud xob, ni kalyptsii lmudo.

Kizh nii kwlañ lady xobxtily

²⁴ Lëe Jesús pso stu cuent lo meñ, chëb xaa:

—Nak laañee xñabey Dios sinak tu xaa nii kon xobxtily lo xkwaa. ²⁵ Aan mentre lëe xaa nixyesy, lëe tu xaa nii xlëe lo xaa kukan stub clasy pni lo xkwaa xaa. ²⁶ Per tsiñee lëe xobxtily kwroob, ni lëew pchukë to, lëe pni nii kondy xaa kok nyoo. ²⁷ Tsgio lëe mos kukëb lo xpixwan kwaa: “Xey, con nonsy xobxtily konoo, ¿pa pchoo kizh nii kwlañ lady xobxtily?” ²⁸ Lëe xpixwan kwaa chëb: “No cho tu xaa nii xlëe lon kukan kizh ko lady tu xobxtilyaa.” Lëe mos chëb: “¿Pe syo klaats noo kizh ko?” ²⁹ Per lëe xpixwan kwaa chëb: “Tsidy to, por toontlaa tsiñee klaats to kizh ko, klaats to wi xobxtily. ³⁰ Masy kol ksaan kroobo ksaw axte kal lo kwlaap. Tsigolye kxalaa mos tsiktopy klo kizh ko ni kèpaa kxituu xaaw por manoj parñee tseko. Loxsye ngo lëe xaa kotsey tu xobxtilyaa.”

Xcuent medzy martas

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

³¹ Lëe Jesús pso stu cuent re lo meñ, chëb xaa:

—Nak laañee xñabey Dios sinak tu medzy martas nii xlyañ lo kwaa. ³² Lëe medzy martas nak tu medzy nii mastre wiich. Per tsiñee lëe yag ko xroob, axte mguin chiksaa xipchoos loo go.

Xcuent levadur

(Lc. 13:20-21)

³³ Pso gak xaa stu cuent re, chëb xaa:

—Nak xkyalwnabey Dios sinak levadur nii xkots tu kwnaa tson lmud riñ tsiñee xkweek me kobyi.

**Nonsyke con cuent
beeñ kseedy Jesús meñ**

(Mr. 4:33-34)

³⁴ Nonsyke con cuent beeñ kseedy Jesús meñ ³⁵ parñee kak cumplir nii kwnee tu profet tsiñee chëb xaa: Nonsyke con cuent kuuñ ksedyaa meñ. Lëen kluy cos nii karty kon meñ destye nii kwleek Dios kislyu.

Lëe Jesús xñee xa nak xcuent ngon

³⁶ Tsiñee lëe meñ lox bi, lëe Jesús byo leñ yu, aan lëe xpëedscuel xaa chëb lo xaa:

—Bluuy loo noo dyon xa nak xcuent kizh nii kwlañ lady xobxtily.

³⁷ Tsiño lëe Jesús chëb:

—Lëe mguiy nii pxaal Dios nak xaa nii chan xobxtily. ³⁸ Lo kislyu nak laañee chak kon. Lëe meñ nii xsoob xtiits Dios nak sinak xobxtily. Lëe meñ nii xsoob xtiits xaatox nak sinak pni nii kondy xpixwan kwaa. ³⁹ Lëe xaatox kon stub clasy pni. Lëe kwlaap nak si kak tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy. Lëe angly kyë si xkyë xaa nii xkyë kwlaap tse go. ⁴⁰ Sinak nii xkyëktop meñ kizh nii pa xkiĩndy par tseko, singo ktop angly meñ nii ngab lo xaatox tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy. ⁴¹ Lëe xangly mguiy nii pxaal Dios sik-top kchë meñ nii chuñ xtol xcombañer, ni meñ nii xsaandy xtol. ⁴² Lëe angly ko kchësy meñ go leñ worne nii noyek. Siko koon meñ go ni kawlay meñ go. ⁴³ Loxsye ngo lëe kchësy meñ nii xsoob xtiits Dios ksaani laañee xñabey Dios sinak nii xsaani ngbidz. Deelñee chak-ladzy to kyeñ do, jkol jkëetyag!

Xcuent cos non nii no lyu

⁴⁴ Nak laañee xñabey Dios sinak tu xaa nii xtsyol tu cos non nii no lyu. Aan

xle xaa, lëew xkolyu xaa stub, ni lëe xaa xto kchësy nii chap xaa parñee si xaa lyu go.

Xcuent kyo non

⁴⁵ Nak laañee xñabey Dios sinak tu xaa nii xkyëkyub kyo non nii lëe perle. ⁴⁶ Aan tsiñee xtsyol xaa tu kyo nii nyazh non, lëe xaa chikto kchësy nii chap xaa aan lëew xsi xaa.

Xcuent kyex

⁴⁷ Nikle laañee xñabey Dios nako sinak tu kyex nii xyab lo nistoo aan xtopo kchë clasy mël. ⁴⁸ Tsiñee lëe kyex lox xyaktsë, lëe ngoosy mël xkwiiw tublad chu nis, aan lëe xaa xsyob xkwe xaa mël. Leñ tskwidy xko xaa ma nii xtyaaw. Lëe ma nii xtyaawdy xsëëb xaa. ⁴⁹ Singo gak kak tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy. Lëe angly kwii meñ nii xsoobty xtiits Dios lady meñ nii xsoobo, ⁵⁰ aan lëe xaa ko meñ nii psoobty xtiits Dios lo ki nii noyek leñ worne. Siko koon meñ go ni kawlay meñ go.

Cos kub ni cos yoox

⁵¹ Lëe Jesús kwnabtiits lo xpëedscuel chëb:

—¿Pe xyeñ do kchë nii xñen lo do?

—Xyeeñ noow —kwëb xaa.

⁵² Tsiño lëe Jesús chëb:

—Tsiñee xseedy maestre ley xa nak xkyalwnabey Dios, nak xaa sinak tu xaa nii xkwii cos kub ni cos yoox nii no leñ lidzy.

Lëe Jesús xyey xkyedzy

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

⁵³ Tsiñee lëe Jesús lox pso kchë cuent ko, lëe xaa bi siko, ⁵⁴ aan lëe xaa kwey xkyedzy xaa. Beeñ kseedy xaa meñ leñ ktoo aan psee meñ biñ xiwseedy xaa, xñee meñ:

—¿Pa pseedy xaa kchë cos ke ni pa pseedy xaa kuuñtsyey xaa kchë kyal-

ntson gue? ⁵⁵ ¿Pe lëdy lëe xiñ carpinter ngue nayak? ¿Ni pe lëdy xña xaa nayak nak Mariy, ni betsy xaa nak Jacob, José, Simoñ ni Judas? ⁵⁶ ¿Ni pe lëdy kaa nayak lady no no psyañ xaa? ¿Pa pseedy xaa kchë cos nii chuuñtsyey xaa?

⁵⁷ Por ngo koklasty meñ nsal meñ xaa. Per lëe Jesús chëb:

—Laañee xkaatyee xsal meñ tu profet, per deelñee meñ kxyedzy meñ nak profet, xsaldy meñ xaa.

⁵⁸ Beeñtsyeydy xaa ndaly kyalntson leñ kxyedzy xaa, porñee bnilasty meñ xtiits xaa.

Xkyalkuty Juan Bautist

(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

14 Lëe Herodes nii xñabey tyub Galilea tiemp ko biñ kchë nii chu-uñtsyey Jesús, ² aan lëe xaa chëb lo meñ nii kxyë tsiñ lo xaa:

—Lëe Juan Bautist ngue pañ. Por ngo nii chuñ xaa kchë kyalntson gue.

³ Singo chëb Herodes porñee lëe xaa kwnabey kwyo Juan skiib ni lëe xaa kwnabey pxituu Juan con caden leñ skiib porsye Herodías, tsiil betsy xaa Felip. ⁴ Porñee chëb Juan lo xaa:

—Buendy nii tsol chopoo me.

⁵ Tsigo kokladzy Herodes nyuty Juan, per ptsyeb xaa meñ kyedzy porñee kchësy meñ bniladzy nii xtiits Dios bluuy Juan. ⁶ Per tsiñee lëe Herodes ptsiil iz, lëe xiñtsyaap Herodías kukyëe laañee nche sob xaa ksa xaa meñ nii kwtsyetsy xaa, aan ptsiladzy Herodes xa byëe me. ⁷ Por ngo lëe Herodes pkon Dios lo me nii stee xaa nii kñabtyee me.

⁸ Lëe me kunabtiits lo xña xaa me. Tsi lëe me bikche, chëb me lo Herodes:

—Pxob kik Juan Bautist leñ tu plat aan bneetsyo lon.

⁹ Mban ptee styoo rey Herodes, per como lëew pchool chuw xaa ni lëew biñ gaa kchësy meñ nii nche sob siko, ¹⁰ lëe

xaa kwnabey chug kik Juan leñ skiib. ¹¹ Tsiñee lëe kik Juan lox kwchug, lëew pxob xaa tu leñ plat, aan lëew ptee xaa lo xiñtsyaap Herodías, aan lëe me pteedyo lo xña xaa me.

¹² Lëe xpëedscuel Juan kuklis Juan aan loxsye pkeetsy xaa Juan, lëe xaa kunitiits lo Jesús.

Lëe Jesús xyaan kaay mily meñ

(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

¹³ Tsiñee lëe Jesús biño, lëe xaa kwyo tu leñ barkw, aan lëe xaa si laañee kindy meñ. Per lëe meñ byeño aan lëe meñ siniy tub lo kislyu. ¹⁴ Tsiñee lëe Jesús byety barkw, lëe xaa kon nii singootyee ndaly meñ nche, aan lëe xaa pkëstyoo kchë meñ go ni lëe xaa been kyak meñ xsyakñe. ¹⁵ Tsiñee lëe tse ptsyey lëe xpëedscuel Jesús big aan lëe xaa chëb lo Jesús:

—Lëe tse gon ptsyey, aan ni tu kyedzy nchedy nu. Psonëz meñ parñee tsikyub meñ nii kaw.

¹⁶ Lëe Jesús chëb:

—Xkiñdy nii kyey meñ. Lëe do kol ktee nii kaw meñ.

¹⁷ Lëe xpëedscuel xaa chëb:

—¿Per pe cos kyaan noo kchësy meñ gue? Xaktyee kaayak kyaxtily ni chopak mël nooy noo.

¹⁸ Lëe Jesús chëb:

—Kol tē niw nu dyon.

¹⁹ Tsigo lëe xaa kwnabey kwsob meñ lo kizhyë. Loxsye ngo lëe xaa kwseñ ksa kaay kyaxtily go ni chop mël go, aan lëe xaa blëp lo kpaa par ktee xaa skizh lo Dios. Loxsye ptee xaa skizh lëe xaa been grol kyaxtily go aan lëew pteedy xaa lo xpëedscuel xaa parñee kiisy xpëedscuel xaaw lo meñ. ²⁰ Kchësy meñ byëly taw, aan tsiñee lëe wagw kwlox, ptyop tsiip-chop tskwidy kyaxtily byuy. ²¹ Xkaa meñ nii taw siik kaay mily xaapkiy aan pkabty kwnaa ni pkabty xaa wiñ.

Lëe Jesús xsyë lo nis

(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)

²²Loxsye ngo lëe Jesús blëp xpëed-scucl barkw parñee ktsiñ xaa stublad chu nistoo klo xaa mentre lëe Jesús bii no ksonëz meñ. ²³Tsiñee lëe Jesús lox psonëz meñ, lëe xaa kwyëp kiy par kutiitsni xaa Dios. Lëe lyu lox pkyey aan lëe xaa bii so siko nonsy xaa. ²⁴Lëe barkw nii no xpëedscucl xaa tse si groltyee nistoo, aan lëe nis xchëep barkw, porñee lëe me bislo xpi. ²⁵Lëe wor tempran lëe Jesús ptsiñ laañee si barkw xsyë xaa lo nistoo. ²⁶Tsiñee lëe xpëedscucl Jesús kon nii lëe tu meñ xsyë lo nis, lëe xaa pt-syeb aan lëe xaa kwchuptsyë nladzy xaa neñdy tu pesy chan xaa.

²⁷Per lëe Jesús kwnee chëb:

—¡Ktsyebty to. Naaw!

²⁸Tsigo lëe Pedre chëb:

—Deel lii busy nak Jesús, blaa nii sën lo nis parñee kyelyaa axte laañee sol.

²⁹Lëe Jesús chëb:

—Të.

Lëe Pedre byety barkw aan lëe xaa bislo xsyë xaa lo nis par ktsiñ xaa laañee so Jesús. ³⁰Per tsiñee byeñ xaa nii lëe me xchëep xaa, lëe xaa ptsyeb. Ni tsi lëe nis bislo xpix kik xaa, lëe xaa kwchuptsyë chëb xaa:

—¡Pteelaa naa!

³¹Lëe Jesús kuseñ ña xaa aan lëe Jesús chëb lo xaa:

—¿Penak nii bnilastyoo nii schilo sëel lo nis?

³²Tsiñee lëe xaa byo leñ barkw, lëe me kwlës. ³³Aan lëe ksa xpëedscucl xaa nii no leñ barkw psoxib lo xaa chëb:

—Nli nii Xiñ Dios nakoo.

Lëe Jesús chuuñ kyak meñ xsyakñë

(Mr. 6:53-56)

³⁴Lëe xaa kwtekë nistoo aan lëe xaa ptsiñ xtañ meñ Genesaret. ³⁵Tsiñee lëe meñ kyedzy ko byuumbey Jesús, lëe xaa

kunitiits kchë kyedzy nii nche kex siko, aan lëe meñ kuni xaa xsyakñë lo Jesús. ³⁶Ni lëe meñ chëb lo Jesús nii klaa xaa señ meñ xsyakñë siquier skiñ xab xaa, aan kchë meñ xsyakñë nii kwseño byak.

Lëe Jesús xtilytiitsni xaa fariseo ni maestre ley

(Mr. 7:1-23)

15 Lëe bla xaa fariseo ni lëe bla maestre ley nii no Jerusalén kwey lo Jesús, aan lëe xaa chëb:

²—¿Penak chuuñtsyeydy xpëed-scuclloo nii beeñtsyey pxusykoltoo no nii kawdy xaa deelñee tsadxty ña xaa sinak xñabey xley no?

³Per lëe Jesús chëb:

—Kol në dyon nii xsaan do nii xñabey Dios tublad par kuuñtsyey do nii no kik to. ⁴Porque lëe Dios gon xñee: “Psal pxoosyoo ni xñaal.” Ni lëe gaa Dios xñee nii nongual kety kchë xaa nii ktsiibtee pxosy o ktsiibtee gaa xñaal. ⁵Per lëe do xñee nii schilo këb tu xaa lo pxosy o lo xñaal gaa: “Chilody kuñaa to yudar, por lëen kwlookon kchësy nii chaapaa lo Dios.” ⁶Ni lëe do xñee nii këbsyey meñ tiits ko nodre nii kuñ meñ pxosy o xñaal gaa yudar. Aan singo mod lëe do xsaan nii xñabey Dios par kuuñtsyey do nii no kik to. ⁷Nli gak xtiits Dios nii kwnee profet Isaías worñee chëb xaa:

⁸Tsiñee xñeesy meñ sootey nli nii xsal meñ naa,

per sinidy kik meñ nii ksoob meñ xtitsaa.

⁹Pe nandy chooll meñ lay lon, porque xluuydy meñ xtitsaa, sink nii no kik meñ xluuy meñ.

¹⁰Loxsye ngo lëe Jesús kwtsyetsy meñ aan lëe xaa chëb:

—Kol jkëetyag nii kñen lo do ni kol kyeño: ¹¹Ni tu cos nii xtyaaw gon chuñdy xtol meñ, sink kchë tiits yox nii xchoo chuw meñ chuñ xtol meñ.

¹²Lëe xpëedscucl Jesús big aan lëe xaa chëb lo Jesús:

—¿Pe byeñoo gaa nii blëe xaa fariseo biñ nii kwneel?

¹³ Lëe Jesús chëb:

—Nak xaa fariseo sinak yag nii beenñ pnydy Tat Tios nii sob kpaá, lëew klaats xaa si luw. ¹⁴ Kol ksaan xaa fariseo, por xñady lo xaa aan chakladzy xaa kluuy xaa nëz lo stu xaa nii xñadyak lo. Aan deelnee kob tu xaa nii xñady lo ña stu xaa nii xñadyak lo chop xaa tsikyab leñ tu kyeech.

¹⁵ Tsigo lëe Pedre chëb lo Jesús:

—Kwnë loo noo dyon xa nak tiits nii chëebo lo meñ.

¹⁶ Tsigo lëe Jesús chëb:

—¿Pe ni lëe do nayak xyeñdy nii kwneel? ¹⁷ ¿Nandy to nayak nii kchë nii chaw meñ, leñsyé meñ chitedyo aan xlyëedyak lëew xchoo? ¹⁸ Per lëe kchë tiits yox nii xchoo chuw meñ gon, leñ styoo meñ xlyañ, aan chuño xtol meñ. ¹⁹ Porque leñ styoo meñ xlyañ nii lëe meñ kuuñsyey cos mal, leñ styoo meñ xlyañ nii lëe meñ kuty, leñ styoo meñ xlyañ nii lëe meñ tsoni tsiil xcombañer, ni leñ styoo meñ xlyañ nii lëe meñ kwan, ni leñ styoo meñ xlyañ nii lëe meñ jkëeti, ni leñ styoo meñ xlyañ nii lëe meñ kot-syetsy. ²⁰ Kchësy cos re chuñ xtol meñ. Lëdy tol chuñ meñ tsiñee chaw meñ aan xkiibty meñ ña sinak xñabey xley pxusykoltoo meñ.

Lëe Jesús chuñ kyak xiñtsyaap tu kwnaa

(Mr. 7:24-30)

²¹ Siko pchoo Jesús, lëe xaa si nëz Tiro ni Sidón. ²² Aan lëe tu kwnaa Canaán nii no nëz tañ go big lo Jesús aan lëe me chëb:

—¿Xey, lii nii sëedoo lo xtiy rey David, pkëstyoo naa! Lëe xiñtsyaapaa xsyakñë. No tu kyalbini mal leñ styoo me.

²³ Per psaldy Jesús me. Por ngo lëe xpëedscuel xaa chëb lo xaa:

—Kwnabtiits dyon pe cos chakladzy me, por xaktyee chuptyë me nal me xitsy no.

²⁴ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Lo meñ Israelsye nii këtañ si xkyëtañ mëkwxiily pxaal Diosaa.

²⁵ Per lëe kwnaa go big lo Jesús aan lëe me psoxib chëb me:

—¿Xey, pkëstyoo naa!

²⁶ Lëe Jesús chëb lo me:

—Buendyo nii klan kyaxtily lo mëed par kteedy noo lo mëkw.

²⁷ Tsigo lëe me chëb:

—Tiitsli, xey, xñeel, per xtop mëkw axte kchë plë nii xlaal xpixwan ma leñ mezh.

²⁸ Tsigo lëe Jesús chëb lo me:

—Lëe xiñtsyaapoo kyak, por bni-ladzyoo nii syak me.

Aan wor go kazh lëe xiñtsyaap me byak.

Lëe Jesús chuñ kyak ndaly meñ xsyakñë

²⁹ Tsiñee lëe Jesús bi siko lëe xaa ptsiñ chu nistoo Galilea aan lëe xaa kusob tu kik kiý. ³⁰ Ndaly meñ kwey laañee sob xaa. Kuni meñ xaa nii xsyëdy ni xaa nii xñady lo, ni kuni meñ xaa nii mank niy, ni kuni meñ ngop, ni kuni meñ kchëlo xaa xsyakñë lo Jesús aan lëe Jesús beenñ kyak kchë xaa xsyakñë go. ³¹ Psee meñ kon meñ nii lëe ngop xñee, ni lëe xaa nii xñady lo chan, ni lëe xaa nii chilody së xsyë. Aan kchësy meñ ptee skizh lo xDios meñ Israel.

Lëe Jesús xyaan tap mily meñ

(Mr. 8:1-10)

³² Lëe Jesús kwtsyetsy xpëedscuel aan lëe xaa chëb:

—Xkëstyoon kchë meñ gue, por natse chak tson kpidz nii nche meñ lon aan kindy pe kaw meñ. Aan deelnee ksonëzaa meñ singosy, ntseeb jkyey meñ nëz.

³³ Lëe xpëedscuel Jesús chëb:

—Per ¿pa kyoxii no nii kaw kchë meñ skizh lo Dios, lëew been grol xaa, aan lëe xpëedscuel xaa kwtiisyo lo meñ.

³⁴ Tsigo lëe Jesús chëb:

—¿Blak kyaxtily noy do?

Aan lëe xaa chëb:

—Kadzyo, ni tubtsoon mël wiñ.

³⁵ Tsigo lëe xaa kwnabey kwsob meñ lo lyu.

³⁶ Aan lëe xaa kwseñ ksa kadzy kyaxtily go ni mël go. Loxsye ptee xaa skizh lo Dios, lëew been grol xaa, aan lëe xpëedscuel xaa kwtiisyo lo meñ.

³⁷ Kchësy meñ byëly taw aan tsiñee lëe wagw kwlox ptyop kadzy tskwidy kyaxtily byuy. ³⁸ Siik tap mily xaapkiy taw aan pkabty kwnaa ni pkabty xaa wiñ.

³⁹ Loxsye psonëz Jesús meñ, lëe xaa byëp barkw aan lëe xaa si nëz Magadán.

**Lëe meñ fariseo ni meñ saduceo
chakladzy nii kuuñtsyey
Jesús tu kyalntson**

(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

16 Kwey xaa fariseo ni xaa saduceo lo Jesús nladzy xaa nguëeti xaa Jesús. Por ngo lëe xaa chëb:

—Beeñtsyey tu kyalntson nii karty kuuñtsyeyoo dyon tsiin kniladzy noo nii Dios nakni lii.

² Per lëe Jesús chëb:

—Tsiñee xtsye tse name xñee do: “Kyabty kyo kxe, por nixñë leñ kpa.”

³ Lëe tsi xyaani lyu xñee do: “Lëe kyo kyab natse, por tìr nixñë leñ kpa ni no xkey.” Deelñee nan do xa chak leñ kpa worñee kyabty kyo o worñee gaa kyabo, penak nii xyeñdy to xa nak kchë cos nii noyak natiemp. ⁴ Lëe meñ mal re chakladzy kan tu kyalntson aan xsoobty meñ re xtiits Dios, per kandy meñ re ni stu kyalntson. No nii ksaladzy meñ nii ptysool Jonás.

Loxsye ngo nche gak meñ, lëe Jesús bi.

Xlevadur meñ fariseo

(Mr. 8:14-21)

⁵ Tsiñee lëe xpëedscuel xaa si stublad chu nistoo, bnityladzy xaa nyoy xaa kyaxtily. ⁶ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol kono gaa. Kol kap cuent lo xlevadur xaa fariseo gon ni lo xlevadur xaa saduceo.

⁷ Tsigo lëe xpëedscuel xaa bislo xñee:

—Neñdy porñee noody no kyaxtily, ngo nii kwnee xaa singo.

⁸ Per lëe Jesús byeñ pe cos ncheyutiits xaa aan lëe Jesús chëb:

—¿Penak nii xñee do nii noydy to kyaxtily ni penak nii xnilasty to nii naa kyan lëe do? ⁹ ¿Pe byeñdy to nawen ni pe xsalasty to worñee kwtiisyaa kaay kyaxtily lo kaay mily meñ, aan blak tskwidy nii byuy dyon ptop to? ¹⁰ ¿Ni pe xsalasty to worñee kwtiisyaa kadzy kyaxtily lo tap mily meñ aan blak tskwidy nii byuy dyon ptop to? ¹¹ ¿Penak nii byeñdy to nii lëdy kyaxtily nii xtyaaw psetyaa lo do worñee niyaa: “Kol kap cuent lo xlevadur xaa fariseo gon ni lo xlevadur xaa saduceo?”

¹² Tsigore lëe xpëedscuel xaa byeñ nii lëdy levadur nii xkyë kyaxtily psety xaa tsiñee chëb xaa: “Kol kap cuent lo levadur gon”, sink lo kchë nii xluuy xaa fariseo ni xaa saduceo no nii kap xaa cuent.

Lëe Pedre xñee nii lëe Jesús nak Crist

(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

¹³ Tsiñee lëe Jesús ptsiñ kyedzy nii lë Cesarea de Filipino, lëe xaa kwnabtiits lo xpëedscuel xaa, chëb xaa:

—¿Pe nan do dyon cho xñee meñ nii nakaa?

¹⁴ Tsigo lëe xpëedscuel xaa kwëb chëb:

—No meñ xñee nii lii nak Juan Bautist. No gaa meñ xñee nii lii nak Elías. Ni no stubla meñ nii xñee nii lii nak Jeremías o stu profet.

¹⁵ Tsigo lëe xaa chëb:

—Lëe dook, ¿pe nan do cho nakaa?

¹⁶ Lëe Simoñ, xaa nii xñee gak xaa Pedre chëb:

—Lii nak Crist, ni lii nak xiñ Tat Tios.

¹⁷ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Simoñ, lii nii nakoo xiñ Jonás, di-choosoo por lëdy chol meñ lo kislyu re nëw lool, sink Tat Tios nii sob kpaá nëw. ¹⁸ Per Pedre xñen lool por lii ladzy kchë meñ nii xniladzy xtitsaa sinak nii xlyadzy kyo yu aan ni kyalkuty kuñdy gan lo meñ go. ¹⁹ Lëen knetsy kyalwnabey lool parñee kchësy meñ nii kuñoo perdón ktsily Dios xtol, per ktsily xaa xtol meñ nii kuñdyoo perdón.

²⁰ Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo xpëed-scucl nii ni tu cho lo këbty xaa nii lëe Jesús nak Crist.

Lëe Jesús xñee nii lëe xaa kety

(Mr. 8:31-9:1; Lc. 9:22-27)

²¹ Destye tse go lëe Jesús bislo xñee lo xpëedscucl nii lëe xaa tsi Jerusalén, aan lëe xaa kol nii xñabey ni lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe maestre ley ksaksi xaa. Chëb xaa nii lëe meñ kuty xaa. Per tse nii loxo tson kpidz lëe xaa kpañ. ²² Tsigo lëe Pedre kuni Jesús tublad aan lëe xaa kwëntseeb lo Jesús, chëb xaa:

—¡Nëdy Dios nii ktsyooloo ngo!

²³ Per lëe Jesús byoogw aan lëe xaa chëb lo Pedre:

—¡Bichee nu, xaatox! Toontlaa kuñoo xtolaa. Por nody kikoo sinak no kik Dios, sink sinak no kik meñ lo kislyu re no kikoo.

²⁴ Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo xpëedscucl:

—Deelñee chakladzy to kak to xpëedscuelaa, no nii ksaan do kchë nii xyostyoo do ni no nii tedy to kyalnë parñee kchilo kiidnal do naa. ²⁵ Por lëe kchë xaa nii choxko kteelaa xkylmbañ, lo kyalkuty kety. Per lëe xaa nii pe sinidy kik, nikxe kety xaa, lëe xaa kpañ, porñee

xniladzy xaa xtitsaa. ²⁶ ¿Pe nan nii kuuñ xcheñ meñ tyub kislyu, lëetyak lëe meñ kety? ¿O palal gaa kizh meñ parñee ke-jty meñ? ²⁷ Porque lëe mguiy nii pxaal Dios kiid con xkylwnabey Dios ksa angly aan lëe xaa kizh meñ según nii beeñ-syey meñ. ²⁸ Nli xñen nii no meñ nii nche nu kejty axte nii kan meñ kiid kñabey mguiy ni pxaal Dios.

Lëe Jesús chutiitsni Moisés ni Elías

(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)

17 Tse nii kwloxo xoop kpidz, lëe Jesús kwey tu kiy nii per nli busy klaa, aan xaktyee Pedre, ni Jacob, ni betsy Jacob nii lë Juan kuni xaa. ² Siko xña lo xaa lëe Jesús ptsyëelo. Bibëly lo Jesús sinak xpibëly lo ngbidz ni byak nguitsy xab xaa sinak nguitsy bini. ³ Ni lëe xaa kon nii lëe Moisés ni lëe profet Elías ncheyutiits ksa Jesús. ⁴ Tsigo lëe Pedre chëb lo Jesús:

—¡Xaatee mbëe nche no nu! Pe chakladzyoo nii ksan tson yu yagxiidy, tuwo par lii, stuwo par Moisés, stuwo par profet Elías.

⁵ Lëe Pedre bii nonee, tsiñee lëe tu xkey nii xpibëly ptyaagw laañee nche xaa aan lëe xaa kwnity lo xkey go ni lëe xaa biñ nii lo xkey go pchootsiy tu xaa nii chëb:

—Lëe xiñaa nrii. Naa kwle xaa ni xkëstyoon xaa. Kol jkëtyag xtiits xaa.

⁶ Tsiñee lëe xpëedscucl Jesús biñ ngo, lëe xaa byab ndooslo lo lyu porñee ptyeb xaa. ⁷ Per lëe Jesús big kwtpap xitsy xaa chëb:

—Kol tsische. Ktsyebty to.

⁸ Aan tsiñee lëe xaa blis lo xaa, ni tu cho kontre xaa, xaktyee Jesús so siko.

⁹ Tsi lëe xaa siksëeb chex kiy go, lëe Jesús chëb lo xpëedscucl:

—Ni tu cho lo kutiisty to nii kon do. Kol kwës axte tse nii kpañ mguiy nii pxaal Dios.

¹⁰Tsigo lëe xpëedscuel Jesús kwnabtiits:

—¿Penak nii xñee maestre ley nii klo profet Elías kiid?

¹¹Lëe Jesús chëb:

—Nli nii klo Elías kiid kweekli kchë cos. ¹²Per lëe Elías biidle, aan byuum-beydy meñ xaa, sink lëe meñ psaksi xaa sinak nii ksaksi meñ mguiy nii pxaal Dios.

¹³Tsigore lëe xpëedscuel Jesús byeñ nii lëe Juan Bautist biid xlugar profet Elías.

Lëe Jesús chuun kyak tu xaa wiñ

(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴Tsiñee lëe xaa ptsiñ laañee nche meñ, lëe tu xaa psoxib lo Jesús aan lëe xaa chëb:

¹⁵—Pkëstyoo xiñganaa, por chetyë xaa aan tir xsaksi kyalkits re xaa. No wor xchono xaa lo ki o lo nis kaa. ¹⁶Lëe xaa byelynin lo xpëedscueeloo, per pchilody xpëedscueeloo nyuñ kyak xaa.

¹⁷Lëe Jesús chëb:

—¿Natsypee nguiedzy styoo do ni xni-lasty to Dios! ¿Axte pa wor këb ñe nii lëen ksaladzy lëe do? ¿Pa slal tiemp no nii kkekwa lo do? Kol tēni xaa wiñ go no dyon.

¹⁸Lëe Jesús kwëntseeb lo kyalbini mal go aan lëew kwlii xaa leñ styoo xaa wiñ go aan wor go kazh lëe xaa byak.

¹⁹Loxsye byaan Jesús nonsy, lëe xpëedscuel xaa chëb:

—¿Penak nii pchilody noo ngwii noo kyalbini mal go?

²⁰⁻²¹Tsigo lëe Jesús chëb:

—Porñee bnilasty to nii lëe Dios kuuñ kyak xaa wiñ go. Nli xñen nii nikxe palal-sye xniladzy to Dios schilo këb to lo kiy re: “Bichee nu, kusob stu lugar”, aan lëe kiy kpichee. Por kchë nii no styoo meñ nii xniladzy Dios chak cumplir.

Lëe Jesús xñee nii lëe xaa kety

(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

²²Nëz Galilea kënsë Jesús tsiñee lëe xaa chëb lo xpëedscuel xaa:

—Lëe mguiy nii pxaal Dios jkaa ña meñ. ²³Aan lëe meñ kuty xaa, per tse nii loxo tson kpidz, lëe xaa kpañ. Mban ptee styoo xpëedscuel xaa biñ nii chëb xaa.

Xaa nii xtop tumi

²⁴Tsiñee lëe Jesús ptsiñ leñ kyedzy Capernaum ksa xpëedscuel, lëe xaa nii xtop tumi nii xkiñ leñ yu nii lë lidzy Dios kun-abtiits lo Pedre chëb:

—¿Pe xsoob xmaestroo tumi nii xtop noo?

²⁵—Xsoob xaaw —chëb Pedre.

Tsiñee lëe Pedre byo leñ yu, klo Jesús kwnee chëb:

—¿Pe nëel dyon, Simoñ? ¿Cho lo xtop rey tumi: pe lo xaa xkyedzy xaaw, ote lo xaa sito yak?

²⁶Tsigo lëe Pedre chëb:

—Lo xaa sito.

Chëb kaa Jesús:

—Nody tsigo busy nii ksoob xaa xkyedzy tumi. ²⁷Per parñee kody no falt lo meñ, kwey chu nistoo aan kwlii tu mël. Leñ chuw ma no tumi. Skaa tumi go tsitixoo nii nsëbaa ni nii nsëëboo lo xaa nii xtop tumi.

¿Cho mastre non?

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

18 Misme tse go lëe xpëedscuel Jesús big aan lëe xaa kwnabtiits:

—¿Cho mastre non laañee xñabey Dios?

²Lëe Jesús kwtsyetsy tu xaa wiñ, aan lëe xaa pso xaa groltyee. ³Loxsye ngo lëe xaa chëb:

—Nli xñen nii deelñee ktsëedy to xmod to ni kak ndolasty to sinak ndoladzy tu xaa wiñ, chilody sëeb to laañee xñabey Dios. ⁴Kchë xaa nii chak-

ladzy kak tu xaa nii mastre non laañee xñabey Dios no nii kak ndoladzy xaa sinak ndoladzy tu xaa wiñ. ⁵Ni kchësy kaa meñ nii kantsi tu xaa wiñ porñee xni-ladzy meñ xtitsaa, naa chantsi meñ go.

Meñ nii chuñ xtol xcombañer

(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

⁶Kchësy xaa nii kuñ xtol meñ nii xni-ladzy xtitsaa sinak xniladzy tu xaa wiño nongual kxituu meñ tu kyomoliñ yañ xaa aan tsikchon meñ xaa lo nistoo. ⁷¡Brob meñ nii nche lo kislyu, por tir xtee tiits nii kuñ meñ tol! Ni tugak kaa kteedyo tiits, per ¡brobsye xaa nii kuñ xtol meñ!

⁸Por ngo, deelñee ñal o niy gaal chuñ xtoloo, pchugo aan psëëbo. Mbëere kt-siñoo lo Dios con tugak niyoo ni tu-gak ñal, lëjty nii chop ñal ni chop niyoo sob aan kyeyoo lo ki nii chek linfiern. ⁹Deelñee mëloo gaal na chuñ xtoloo, kuliw aan psëëbo. Mbëere ktsiñoo lo Dios con tugak mëlool, lëjty nii chop mëlool sob aan kyeyoo lo ki nii chek linfiern.

Mëkwxiiily nii kwnity

(Lc. 15:3-7)

¹⁰⁻¹¹Ksyablyudy to meñ ni xniladzy xtitsaa sinak xniladzy tu xaa wiño, por tugak nche angly nii nakni meñ go lo Tat Tios nii sob kpa.

¹²Deelñee nyap to tu kyoow mëkwxii-ily aan nguëtañ do tu ma, ¿pe nsaandy to stapkalyptsiipkee xcombañer ma nayak aan lëë do nyikyub ma? ¹³Aan deelñee ntsil do ma, nli xñen nii mastre nleni do ma nii kwnity que kchë ma nii kwnijty. ¹⁴Singo gak Tat Tios nii sob kpa chak-lasty xaa nii kyëtañ meñ nii xniladzy xtitsaa.

Meñ nii xko falt lo xcombañer

(Lc. 17:3)

¹⁵Deelñee ko tu xcombañeroo falt lool, kune lo xaa aan kudzy xtol xaa. Deelñee son xaa xtiitsoo lëë beeñle gan nii ktiilydre to. ¹⁶Deelñee ksaldy xaa lii, kune lo xaa stub, per tsidyoo nonsyoo, sink kuni tu meñ o chop kaa meñ parñee kñee meñ lo xaa. ¹⁷Deelñee psaldyak xaa meñ nii kunil, kudzyo lo meñ nii xni-ladzy xtiits Dios, aan deelñee ksaldyak xaa meñ go, psaan xaa, por nak xaa sinak meñ sit nii xnilasty xtiits Dios, ni nak xaa sinak tu xaa yox nii xtop tumi kyedzy par kyeyo Roma.

¹⁸Nli xñen nii lëë Dios ktsily xtol kchë meñ nii kuñ do perdón, per ktsily xaa xtol meñ nii kuñdy to perdón.

¹⁹Ni deelñee gaa nche do chop to tub lugar aan kñab to tugak cos lo Tat Tios, lëëw kneetsy xaa. ²⁰Porque laañee nche choptson meñ nii xniladzy xtitsaa, lëen so siko.

²¹Loxsye ngo lëë Pedre chëb lo Jesús: —¿Blak vuelt no nii kuñaa perdón xcombañeraa deelñee ko xaa falt lon? ¿Pe axte kadzy vuelto?

²²Tsigo lëë Jesús chëb:

—Kniydyaa nii no nii kuñoo xcom-bañeroo perdón kadzy vuelt, por no nii kuñoo perdón kchë falt nii ko xaa lool.

Xcuent xaa nii kwnëdy nyuñ perdón xcombañer

²³Nak laañee xñabey Dios sinak tu rey nii kokladzy ndop kchë tumi nii nsëëb mos lo xaa. ²⁴Lëë xaa bislo xk-wetsy xaa mos nii nsëëb lo xaa aan lëë tu mos nii singootyee nroob tumi nsëëb lo xaa. ²⁵Como nseñdy mos ko tumi par kizh xaa tiñ go, lëë rey kwnabey nii to xaa ksa xiñ xaa ni tsiil xaa ni kchësy nii chap xaa, parñee kazh tiñ go. ²⁶Lëë mos ko psoxib lo rey aan lëë xaa chëb: “Kop paciensy, skizhaa kchë nii nsëbaa

lool.”²⁷ Lëe rey pkëstyoo xaa nii nsëeb ko aan lëe rey blaa xaa. Kwtiixty xaa xtiñ xaa.²⁸ Per tsiñee lëe mos ko pchoo, lëe xaa ptysool tu xcombañer xaa nii nsëeb toon palalsye tumi lo xaa. Lëe xaa kwseñ yañ xcombañer xaa aan lëe xaa bislo xiyañ xaa xaa, xñee xaa: “¿Pe skizhoo nii nsëeboo lon busy ote kizhtylo yak?”²⁹ Tsigo lëe xcombañer xaa psoxib lo xaa chëb: “Kop paciensy, skizhaa kchë nii nsëbaa lool.”³⁰ Per kwnëdy xaa, sink lëe xaa kulo xcombañer xaa skiib axte nii nguizh xcombañer xaa xtiñ.³¹ Tsiñee lëe stubla xmos rey kon nii beëntsye xaa go, pteenë xaa aan lëe xaa kukëbo lo rey.³² Lëe rey kwnabey koktsyetsy mos ko aan lëe rey chëb lo xaa: “¡Natsypee maaloo! Beña lii perdón ni beñ jk-izhtyaa lii porñee psoxiboo lon.”³³ Singo gak no nii nyuñoo perdón xcombañeroo sinak nii beña lii perdón.”³⁴ Aan lo nii singootyee blëe rey, lëe xaa kwnabey nii te mos ko castigw axte nii kizh xaa kchë nii nsëeb xaa.

³⁵ Singo gak nagon ksaksi Tat Tios nii sob kpaa lëe do, deelñee kuñdy to perdón xcombañer do —chëb Jesús.

Lëe Jesús xluuy xa nak kyalwsëebtsiil

(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

19 Loxsye kwnee Jesús lo meñ, lëe xaa bi Galilea, aan lëe xaa si nëz Judea. Nëz tañ go xtye kiigwpee Jordán.² Ndaly meñ kunal aan ndaly meñ xsyakñë beñ kyak xaa siko.

³ Lëe bla xaa fariseo big lo Jesús aan parñee kuñ xaa Jesús preb, lëe xaa chëb:

—¿Pe schilo dyon klaa mguiy tsiil por cualquier falt nii ko me?

⁴ Tsigo lëe Jesús chëb:

—¿Pe karty nayak klab to leñ kitsy nii kë xtiits Dios laañee xñee nii worñee lëe Dios psaa kislyu, tugak mguiy ni tugak kwnaa psaa Dios? ⁵ Por ngo chëb Dios: “No nii klaa mguiy pxosy ni xña parñee kpañ xaa chop tsiil xaa, aan singo mod

lëe xaa kyak sinak tugak meñ chop tsiil xaa.”⁶ Deelñee tugak meñ tsigo busy nak xaa nii xtsiilña chop tsiil xaa, nody nii klaa xaa me, por lëe Dios pteedy me lo xaa.

⁷ Tsigo lëe xaa fariseo chëb:

—¿Penak tsigo nii kwnabey Moisés nii ktee xaapkiy tublë kitsy lo kwnaa, deelñee klaa xaa me?

⁸ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Porñee koklasty meñ nsoob xtiits Dios, ngo nii lëe Moisés ptee tiits nii klaa tsiil meñ, per lëe mastre klo psëebtsiildy meñ.⁹ Ni nli gaa xñen nii deelñee klaa tu mguiy tsiil, aan pkaady me lo xaa chop me stu mguiy, aan ktsiilña xaa stu kw-
naa, tol chuñ xaa.

¹⁰ Tsigo lëe xpëëdsuel Jesús chëb:

—Deelñee singo xtsyool xaa nii xtsiilña, masy ktsiilñady meñ.

¹¹ Lëe Jesús chëb:

—Lëdy kchë mguiy xsyak nii masy buen tsiilñady xaa, xaktyee blasy xaa xsyak nii bueno.¹² No xaapkiy nii destye nii koly xaa, chilody kap xaa mëed. No gaa xaapkiy nii chilody kap xaa mëed porñee lëe meñ pchug xaa parñee kapy xaa mëed. Ni no xaapkiy nii schilo ktsiilña ni kap xaa mëed, per xtsiilñady xaa porñee chakladzy xaa kuñ xaa xtsiil Dios. Deel no cho chaklasty ktsiilña, schilo ktsiilñady xaa.

Lëe meñ chini xaa wiñ lo Jesús

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³ Lëe meñ kuni bla xaa wiñ lo Jesús parñee kxob Jesús ña kik xaa wiñ ni kñab xaa lo Dios por kchë xaa wiñ go, per lëe xpëëdsuel Jesús kwëntseeb lo meñ nii kuni xaa wiñ.¹⁴ Per lëe Jesús chëb:

—Kol klaa kiid xaa wiñ lon, jkady tow. Por kchë meñ nii nak sinak xaa wiñ kyey laañee xñabey Dios.

¹⁵ Lëe Jesús pxob ña kik kchë xaa wiñ go, aan lëe xaa bi siko.

Lëe Jesús chutiitsni tu xaa rikw*(Mr. 10:17-31; Lc. 18:18-30)*

¹⁶ Lëe Jesús nol nëz nii kpi xaa tsiñee lëe tu xaa kwey lo Jesús chëb:

—Maestre, kwnë kchë cos buen nii no kuuñtsyeyaa parñee jkan kyalmbañ nii xnitylody.

¹⁷ Lëe Jesús chëb:

—¿Penak nii xñabtiitsoo pe cos buen? Tugak xaa nii chuuñtsyey cos buen no. Per deelñee chakladzyoo jkaal kyalmbañ nii xnitylody, beeñtsyey nii xñabey xley Moisés.

¹⁸ Tsgo lëe xaa go chëb:

—¿Cho xley Moisés no nii kuuñtsyeyaa?

Lëe Jesús chëb:

—Kujtyoo, kyubtyoo stu kwnaa deelñee no tsiiloo, kwandyoo, ni jkots tiitskizhtyoo meñ, ¹⁹ psoob xtiits pxoosyoo ni xtiits xñaal, ni pkëstyoo xcombañeroo sinak xkëstyool lii.

²⁰ Lëe xaa go chëb:

—Kchësy ngo noyuuñtsyeyaa. Kwnë dyon pe cos chak falt kuuñtsyeyaa.

²¹ Tsgo lëe Jesús chëb:

—Deelñee chakladzyoo jkaal kyalmbañ nii xnitylody, byey aan pto kchësy nii chapoo aan pkady tumi go lo meñ prob tsiin kchilo sëëboo laañee xñabey Dios. Loxsye ktol kchë nii chapoo, tēnal naa.

²² Tsiñee lëe xaa go biñ nii chëb Jesús, mban ptee styoo xaa porñee tir rikw xaa, aan lëe xaa sey.

²³ Tsgo lëe Jesús chëb lo xpëedscuel:

—Nli xñen nii neñ sëëb tu rikw laañee xñabey Dios. ²⁴ Masy sinusy te tu camey xan tu kyeech kuzh que nii sëëb tu rikw laañee xñabey Dios.

²⁵ Tsiñee biñ xpëedscuel xaa ngo, ntseeb psee xaa aan lëe xaa chëb lo Jesús:

—¿Cho lëe nii telaa lo tol tsgo?

²⁶ Lëe Jesús buy lo xpëedscuel aan lëe xaa chëb:

—Chilody telaa meñ nonsy, per lëe Dios kteelaa meñ.

²⁷ Tsgo lëe Pedre chëb:

—Lëe noo psaan kchësy nii chaap noo aan lëe noo syoop naal lii. Kwnë dyon pe cos jkaa noo.

²⁸ Lëe Jesús chëb:

—Nli xñen nii tsiñee lëe Dios kuuñ jkub kchë cos nii no lo kislyu, lëe xaa kxaal naa kakaa rey, aan lëen kso lëe do kñabey do ksa tsiipchop tiy nii no Israel. ²⁹ Kchë meñ nii xsaan lidzy, ni xsaan betsy ni psyañ ni xñaal ni pxosy ni xiñ, ni xsaan xilyu parñee kiidnal naa, siik tu kyoow nii psaan meñ go jkaa meñ go ni lëe meñ go jkaa kyalmbañ nii xnitylody. ³⁰ Per ndaly xaa nii nyats chak nina kyablyu, parñee ktaan xaa nii mban nina.

Xcuent xaa nii xkyë tsiin

20 ¹ Nak laañee xñabey Dios sinak tu xaa nii silyga sikyub mos parñee kyë mos tsiin lo xkwaa xaa nii no non-syke yag uv. ² Loxsye byaan xaa tiits nii lal nii xkaa meñ tu kpidz kizh xaa mos, lëe xaa pxaal mos lo xkwaa xaa. ³ Tsi kol las nueve lëe xaa kwey leñ kyedzy stub, aan lëe xaa kon nii lëe stubla xaa nii xkyë tsiin nche nlety. ⁴ Aan lëe xaa chëb: “Kol tsoo kyë do tsiin lo xkwaan, na kizhaa lëe do.” Lëe xaa go si. ⁵ Tsi kol xwe ngbidz lëe xaa kwey stub, singo gak tsi lëe las tres kok. ⁶ Lëe las cinco merle kak tsiñee lëe xaa kwey leñ kyedzy stub, aan lëe xaa kon nii lëe stubla xaa nii xkyë tsiin nche nlety. Lëe xaa chëb lo xaa go: “¿Penak nii kwëdy to tsiin natse?” ⁷ Tsgo lëe xaa go chëb: “Porñee ni tu cho pcheedy lëe noo.” Lëe xaa chëb: “Kol tsoo kyë do tsiin lo xkwaan.” ⁸ Tsiñee lëe tse ptsye, lëe xpixwan kwaa chëb lo xaa nii xñabey lo mos: “Kwtsyetsy xaa nii kwë tsiin, aan kwtiix klo xaa nii

kwsëeb lultime. Axte lultime kizhoo xaa nii kwsëeb silyga.”⁹ Klo xaa nii kwsëeb las cinco kozh aan lal nii xkaa meñ nii xkyë tsiin nder tse kwaa xaa.¹⁰ Tsiinee lëe kchësy xaa nii kwsëeb lo tsiin silyga kozh nladzy xaa tu masy tu kpidz nguizh xpixwan kwaa xaa, per lalak nii xkaa meñ nii xkyë tsiin tu kpidz kwaa xaa.¹¹ Tsiinee lëe kchësy xaa go lox kwnaasy tumi go, lëe xaa kwneenë xpixwan kwaa,¹² chëb xaa lo xpixwan kwaa: “Lalak nii kwtiizhoo xaa nii kwë tsiin tugak wor name kwtiizhoo lëe noo, aan tyub tse pkyë noo tsiin lo naay.”¹³ Tsigo lëe xpixwan kwaa chëb lo tu xaa nii kwsëeb lo tsiin silyga: “Beetsy, xsaksidyaa lii gon. ¿Pe lëdy nayak kazh bñee no nii lal nii xkaa meñ tu kpidz kizhaa lii?”¹⁴ Pseñ xtumil aan byey, por styoon kwlañ nii kizhaa xaa nii kwsëeb lultime lalak nii kwtizhaa lii¹⁵ aan kindy cho pe kñë lon. Por schilo kuuñtsyeyaa nii klyañ styoon con tu tumin. ¿Ote xlëel yak porñee buenaa?”

¹⁶ Loxsye ngo lëe Jesús chëb:

—No meñ nii nyats chak nina, per sitiñ tse nii lëe meñ go kyablyu parñee ktaan kchë meñ nii mban nina.

**Lëew xyon vuilt nii lëe Jesús
xñee nii lëe xaa kety**

(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

¹⁷ Lëe Jesús si Jerusalén, aan nöz no xaa tsiinee lëe xaa kwtsyetsy ksa tsiip-chop xpëedscuel xaa, aan lëe xaa chëb:

¹⁸—Chan do gon, lëe no syo Jerusalén. Siko lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe maestre ley kñaasy naa, aan lëe xaa kñab ketyaa,¹⁹ ni lëe xaa jko naa ña meñ sit parñee kidyni xaa naa, ni kiñ xaa naa ni lëe xaa jkëe naa lo crusy parñee ketyaa, per tse nii loxo tson kpidz lëen kpañ.

Nii kwnab tsiil Zebedeo

(Mr. 10:35-45)

²⁰ Lëe tsiil Zebedeo kunab tu favor lo Jesús ksa xiñ me, aan lëe me psoxib lo Jesús.²¹ Tsigo lëe Jesús chëb lo me:

—¿Pe cos chakladzyoo?

Lëe me chëb:

—Chakladzyaa nii tsiinee lëel sob kñabeyoo sob tuga xiñaa tyuxlad kwil, tu me nözli stu me nözpeg.

²² Lëe Jesús chëb:

—Nandy to pe cos xñab to. ¿Pe nyakxe na xekw to tedy to kchë kyalnë nii teedyaa?

Tsigo lëe xiñ me chëb:

—Xekw noo.

²³ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Xekw to tedy to kchë kyalnë nii teedyaa. Per lëdy naa kwe xaa nii sob kwil nözli o nözpeg kaa. Lëe Tat Tios xyal kwe meñ nii sob siko.

²⁴ Tsiinee lëe stsi xpëedscuel Jesús biñ ngo, lëe xaa blëe lo chop xiñ kwnaa go.²⁵ Per lëe Jesús kwtsyetsy ksa xpëedscuel aan lëe xaa chëb:

—Nan do gon xa chuuñtsyey xaa nii xñabey lo kislyu. Chuuñ xcheñ xaa laañee xñabey xaa, ni xsoob meñ xtiits xaa.²⁶ Nody nii kuuñtsyey do singo, sink kchë xaa nii kakladzy kñabey lo do no nii ksoob xaa xtiits to.²⁷ Singo gak kchë xaa nii kakladzy kak klaa lo do no nii kyë xaa tsiin lo do sinak nii xkyë moso.²⁸ Singo gak naa syeldyaa parñee kantsi meñaa, sink parñee kantsin meñ, ni ketyaa parñee telaa meñ lo tol syelyaa.

**Lëe Jesús chuuñ kyak
chop xaa nii xñady lo**

(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

²⁹ Tsiinee lëe Jesús bi Jericó, ndaly meñ sinal xitsy xaa.³⁰ Aan lëe chop xaa nii xñady lo nii nche sob chu nöz biñ nii lëe Jesús sitedy siko, aan nguiedzy kwnee xaa lo Jesús chëb xaa:

—¡Xey, lii nii sēedoo lo xtiy rey David, pkēstyoo lēē noo!

³¹ Kwēntseeb meñ lo chop xaa nii xñady lo parñee nyoogw chuwxaa, per mastre nguiedzy kwnee xaa:

—¡Xey, lii nii sēedoo lo xtiy rey David, pkēstyoo lēē noo!

³² Lēē Jesús kwso tse, aan lēē xaa kwtsyetsy chop xaa nii xñady lo aan lēē xaa chēb:

—¿Pe cos chakladzy to?

³³ Tsigo lēē chop xaa nii xñady lo chēb:

—Xey, chakladzy noo nii kña loo noo.

³⁴ Lēē Jesús pkēstyoo chop xaa nii xñady lo aan lēē Jesús kwseñ lo chop xaa go, aan nli gaa wor go kazh lēē lo xaa byak aan lēē xaa sinal Jesús.

Lēē Jesús xsyēēb leñ kyedzy Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40;

Jn. 12:12-19)

21 Lēē Jesús mer ktsiñ Jerusalén tsiñee lēē xaa pxaal chop xpēedscuel xaa kyedzy nii lē Betfagé nii nche chex kiy nii lē Olivos. ² Chēb xaa:

—Kol tsi kyedzy nii nche kexka ske aan tsiñee ktsiñ do, lēē do kan nii lēē tu burr kusy kētuu chop xiñ. Kol klāa ma aan kol tēni ma lon. ³ Deelñee cho kñabtiits lo do penak nii xlaa do ma, kol kēb nii naa xkiñ ma ni kol kēb na kiid kni gak xaa ma.

⁴ Singo beeñtsyey Jesús par kak cumplir xtiits Dios nii kwnee profet tsiñee chēb xaa:

⁵ Kol kēb lo meñ Jerusalén:

“Buy gaanoo ndoladzy xreeyoo, lēē xaa sēed soobsye xaa lady tu burr wiñ.”

⁶ Lēē xpēedscuel Jesús kwey mandad nii pxaal Jesús xaa. ⁷ Kuxi xaa burr kusy chop xiñ ma aan loxsye pxoob xaa xab xaa lady ma, lēē Jesús kwsob. ⁸ Aan

ndaly meñ ptañ xab lo nēz. No gaa meñ pchug xikw yag aan kwleek meño laañee tedy Jesús. ⁹ Aan lēē meñ nii nal xitsy xaa ni nech lo xaa bislo kwchuptsyē xñee:

—¡Skizh Dios nii pxaal xaa tu xaa nii sēed lo xtiy rey David kak xrey no! ¡Lēē Dios nakni xaa! ¡Kol ktee skizh lo Dios!

¹⁰ Tsiñee lēē Jesús kwsēēb leñ kyedzy Jerusalén, kchēsý meñ xñabtiits lo xcombañer:

—¿Cho nak xaa gue?

¹¹ Aan lēē meñ nii si ksa Jesús xñee:

—Lēē xaa gue nak Jesús. Profet xaa, Nazaret nak xkyedzy xaa. Galilea ngabo.

Lēē Jesús xsyēēb leñ lidzy Dios

(Mr. 11:15-19;

Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Lēē Jesús kwsēēb leñ lidzy Dios, aan lēē xaa kwlii kchēsý meñ nii nche kto ni nche si. Ptsiche xaa xmez h xaa nii xtsēē tumi lo meñ ni ptsily xaa laañee xsyob xaa nii xto palom. ¹³ Aan lēē xaa chēb:

—Leñ kitsy nii kē xtiits Dios xñee nii lidzy Dios kak tu laañee kiidnee meñ lo Dios. Per lēē do byuño lidzy ngbaan.

¹⁴ Aan lēē xaa beeñ kyak meñ nii xñady lo ni meñ nii chilody sē nii big lo xaa leñ lidzy Dios. ¹⁵ Per tsiñee lēē xaa nii xñabey lo pxosy ni maestre ley kon kchē kyalntson nii beeñtsyey Jesús, ni lēē xaa biñ nii lēē kchē xaa wiñ nii no leñ lidzy Dios bislo chuptsyē xñee: “¡Skizh Dios nii pxaal xaa tu xaa nii sēed lo xtiy David!”, lēē xaa blēē ¹⁶ aan lēē xaa chēb lo Jesús:

—¿Pe chonoo nii xñee xaa wiñ gue?

—Chonno —chēb Jesús— ¿ni pe karty kaa nayak klab to leñ kitsy laañee xñee nii lēē Dios kwle mēed nii bii chadzy par kool mēed lay lo Dios?

¹⁷ Loxsye ngo nche gak meñ, lēē Jesús si Betania. Siko ptsēñ xaa.

Lëe Jesús xtsiibtee yag yegw

(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Lëe byaani lyu lëe Jesús si Jerusalén stub, aan lëe xaa kwlaañ. ¹⁹ Aan lëe xaa kwey xan tu yag yegw nii sob kex chu nêz, per këdy nex loo go. Xaktyee xikwo singootyee xña. Tsigo lëe xaa chëb lo yag yegw:

—¡Kpikchedre kyë nex lool!

Aan wor go kazh lëe yag yegw ko pidzy.

²⁰ Tsiñee lëe xpëedscuel xaa kono, kchësy xaa psee, aan lëe xaa kwnabtiits lo Jesús chëb xaa:

—¿Xa nak nii blyëedy pidzy yag yegw?

²¹ Lëe Jesús chëb:

—Nli xñen nii deelñee kniladzy to nii schilo kuuñtsyey do tu cos ni jkandy kik to, lëjty xaktyee yag yegw kchilo jk-wiitsy to, sink schilo këb to lo kiy re: “Bichee nu aan kukyab lo nistoo”, aan lëe kiy tsikyab. ²² Ni lëe Dios knee kchë nii kñab to deelñee kniladzy to.

Lëe Jesús chutiitsni xaa nii xñabey lo pxosy

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³ Lëe Jesús kwsëeb leñ lidzy Dios aan lëe xaa noyuun kseedy meñ tsiñee lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni bla xaa kol nii xñabey kukëb lo xaa:

—¿Cho bneetsy tiitspey lool par kuuñtsyeyoo kchë nii chuuñtsyeyoo?

²⁴ Lëe Jesús chëb:

—Wi gak gaan dyon kñabtiits tu cos lo do. Deelñee snë dow na tsigo sniyaa cho xnee tiitspey lon par kuuñtsyeyaa kchë cos re. ²⁵ Kol nê dyon cho pxaal Juan biid kchobnis xaa. ¿Pe Dioso ote cholsye meño yak?

Tsigo lëe xaa bislo xtilytiits lsa xaa, xñee xaa:

—Deelñee tyeesy no nii Dios pxaal xaa, kñë xaa lo no: “¿Penak tsigo nii bni-

lasty to nii bluuy xaa?” ²⁶ Aan chilodyak tyeesy no nii chol meñ lo kislyu re pxaal Juan, por xtsyeb no meñ. Por kchësy meñ xniladzy nii xtiits Dios bluuy Juan.

²⁷ Por ngo lëe xaa chëb lo Jesús:

—Ndondy noow.

Tsigo lëe Jesús chëb:

—Per ni naa ngo busy kniydy dyon cho bnee tiitspey lon.

²⁸ Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo xaa:

—Tu xaa name chap xaa chop xiñgan xaa aan lëe xaa chëb lo tu xaa: “Xiñ, kwey tsiñ lo xkwaan natse.” ²⁹ Lëe xiñ xaa kwëb chëb: “¡Chaklastyaa kan!” Per kok xtsedyako lëe styoo xaa bikche aan lëe xaa kwey. ³⁰ Tsigo lëe xaa go kuneey lo stu xiñ aan lëe xiñ xaa chëb: “Na kan.” Aan kweydy xaa. ³¹ Kol nê na dyon cho xaa go beeñtsyey nii chakladzy pxosy xaa.

Lëe xaa chëb:

—Xiñ xaa nii kwey tsiñ lo xkwaa xaa.

Tsigo lëe Jesús chëb:

—Nli xñen nii klo xaa nii xtop tumi par kyeyo Roma ni klo kwnaa nii chap ndaly mguiy sëeb laañee xñabey Dios lo do. ³² Por lëe Juan Bautist biid kluuyle xa kpañ meñ, aan bnilasty to xtiits xaa sinak nii bniladzy xaa nii xtop tumi par kyeyo Roma ni sinak bniladzy kwnaa nii chap ndaly mguiy. Per lëe do, nikxe kon do nii lëe xaa go ptsëe xmod, bnilasty to xtiits Juan.

Xcuent xaa nii beeñ pni yag uv

(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³ Kol kon stu cuent re. Tu xaa name beeñ pni xaa yag uv lo xkwaa ni psu-ugw kwraly xaaw ni psaa xaa tu laañee kxii uv ni psaa xaa tu laañee sob meñ nii kyënapo.

Loxsye ngo lëew ptee xaa kompaniy lo xaa nii kuuñ tsiñño, aan lëe xaa si viaj. ³⁴ Aan tsiñee lëe xtiemp uv kol, lëe xaa pxaal xmos xaa siknab nii xyal xaa. ³⁵ Per lëe xaa nii beeñ tsiñ ptee cheñ

xmos xaa, ni no xmos xaa beety xaa go, no gaa xmos xaa pkaa lo kyo. ³⁶Tsigo lëe xpixwan uv pxaal stubtsoon mos. Per singo gak beeñsyey xaa nii beeñ tsiin.

³⁷Lultime lëe xpixwan uv pxaal xiñgan nladzy xaa: “Stsyeb xaa go xiñganaa.” ³⁸Per tsiñee kon xaa go nii lëe xiñgan xpixwan uv ptsiñ, lëe xaa chëb lo xcombañer xaa: “Lëe xaa gue kyaani xkwaa pxosy. Kol tsoo kuuty no xaa tsiin kyaani now.” ³⁹Lëe xaa kwnaasy xiñgan xpixwan uv aan lëe xaa kuckyeety xaa tublad chu kwaa.

⁴⁰¿Pe në do dyon pe cos kuñ xpixwan uv xaa nii beeñ tsiin xkwaa xaa?

⁴¹Tsigo lëe meñ kwëb chëb:

—Jkëstyoody xaa xaa yox ko, lëe xaa kuty xaa, aan lëe xaa kutiñ xkwaa xaa lo xaa nii kxaal nii ktyop lo xkwaa xaa tsiñee kal xtiemp kwlaap.

⁴²Lëe Jesús chëb:

—¿Pe karty klab to leñ kitsy nii kë xtiits Dios laañee xñee nii lëe kyo nii kwxaak xaa nii xsaay yu xkiinñdy? Byak tu kyo nii mastre xkiinñ. Lëe Dios byuñ kyo go kyo nii xkiinñ, aan xsee no xtyon now.

⁴³Por ngo lëe Dios ksaan lëe do aan lëe xaa tsikyub meñ nii ksoob xtiits xaa.

⁴⁴Deel kyab meñ lady kyo nii psetyaa lo do, lëe meñ kak byuy. Per deelñee kyab kyo go lady meñ, ni kak nyoody pa kuty meñ.

⁴⁵Tsiñee lëe Jesús lox pso cuent ko, lëe bla xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe xaa fariseo byeñ nii contre lëe xaa kwnee Jesús. ⁴⁶Kokladzy xaa nyaasy xaa Jesús wor go kazh, per ptsyeb xaa meñ, porñee kchë meñ bniladzy nii xtiits Dios xluuy Jesús.

Xcuent tu kyalwtsiilña

22 Lëe Jesús bislo xso cuent stub, xñee xaa:

²—Nak laañee xñabey Dios sinak tu rey nii beeñ tu lni worñee ptsiilña xiñ-

gan xaa. ³Aan lëe xaa pxaal xmos xaa sityetsy meñ nii tsi lo lni, per kwnëdy meñ go nyi. ⁴Lëe rey go pxaal xmos stub, chëb xaa: “Kol këb lo meñ nii lëen tse beeñlo xixkwanaa, ni kol këb nii lëen tse lox bety xyosyaa nii xro. Kol këb lo meñ kiid meñ lo lni.” ⁵Per psaldy meñ nii koktsyetsy xmos rey. No meñ nii koktsyetsy si tañ, no gaa meñ go si lo xtsiinñ, ⁶ni no meñ nii ptee xcheñ xmos rey, axte nii beety xaa xaa. ⁷Por ngo nii blëe rey, aan lëe xaa pxaal xsoldad xaa kuckyeety kchë meñ nii psaksi xmos xaa ni psaaay soldad xkyedzy meñ go. ⁸Loxsye ngo lëe rey chëb lo xmos: “Lëe nii ktyaaw lo lni nagon lox koklo, per kwnëdy meñ nii koktsyetsy nyiid. ⁹Na kol tsi nëz aan kol këb kchë lo meñ nii ktyool do nii kiid meñ lo kyalwtsiilña xiñaa.” ¹⁰Lëe xmos rey pchoo kwey nëz, aan lëe xaa ptop meñ. Nikxe meñ bueno, nikxe gaa malo, kchëlo meñ kuni xaa aan lëe lidzy rey byaktsë.

¹¹Tsiñee lëe rey kwsëeb leñ yu laañee nche sob meñ nii ptsiinñi xmos xaa, lëe xaa kon tu xaa nii nakwty ladx nii chakw meñ nii chi lo tu kyalwtsiilña. ¹²Lëe rey chëb lo xaa: “¿Penak nii sëedoo aan nakwtyoo ladx nii chakw meñ nii chi kyalwtsiilña?” Per ni tu pe chëbty xaa go. ¹³Tsigo lëe rey chëb lo xaa nii xkiisy niskwaan: “Kol kxituu niy xaa re ni ña xaa, aan kol tsikhon xaa lo nguey. Siko koon xaa ni kaw lay xaa.”

¹⁴Loxsye bitiits Jesús ngo, lëe xaa chëb:

—Ndaly meñ xkwetsy Dios, per xisy meñ sëeb laañee xñabey xaa.

Lëe xaa fariseo chuñ Jesús preb

(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)

¹⁵Lëe xaa fariseo xyub dyon pe cos jkëëkiy xaa Jesús. ¹⁶Por ngo lëe xaa pxaal bla xaa nii no xlad xaa ksa bla xaa nii nak ksa Herodes kukëb lo Jesús:

—Maestre, ndon noo nii nonsyke ti-itsli xñeel. Xsaldyoo nii xñee meñ ni xseedyoo xa chak meñ. Liisy xluuyoo xa kpañ meñ sinak xñabey Dios. ¹⁷Kwnë dyon pe nonguiat tizh noo tumi nii xtop xtisy Roma ote nonguialdyo yak.

¹⁸Per como nan Jesús pe cos tsiin si xaa, lëe Jesús chëb:

—¿Penak nii chakladzy to kuñ do naa preb? ¹⁹Kol kluuy tu pes lon dyon.

Tsigo lëe xaa go kuni tu pes lo Jesús.

²⁰Aan lëe Jesús kwnabtiits:

—¿Cho nak xaa nii kë loo go?

²¹Tsigo lëe xaa go chëb:

—Lëe xaa nak xtisy Roma.

Lëe Jesús chëb:

—Kol kizh nii nsëeb to lo xtisy Roma tsigo busy, ni kol kizh nii nsëeb to lo Dios.

²²Tsiñee biñ xaa go nii chëb Jesús, ntseeb psee xaa, aan so gak Jesús, lëe xaa sey.

Lëe xaa saduceo xñabtiits dyon pe nli nii xpañ meñ kuty

(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

²³Misme tse go lëe bla xaa saduceo kwey lo Jesús. Lëe xaa saduceo xñee nii kpañdy meñ kuty. Por ngo lëe xaa kukëb lo Jesús:

²⁴—Maestre, lëe Moisés gon chëb nii deelñee ktsiilña tu xaapkiy aan klyëedy kety xaa, no nii ktsiilña betsy xaa kwnaa viud nii psaan xaa deelñee chapty me mëed, parñee kap tsiil betsy xaa nii kuty mëed. ²⁵Lady noo kwoy tu xaa nii kop xoop betsy, aan lëe xaa ptsiilña. Per blyëedy lëe xaa kuty, aan como kopty tsiil xaa mëed, lëe tu betsy xaa byaani tsiil xaa, ²⁶aan lëe xaa kutyak. Singo gak ptsyool stu betsy xaa. Ksa kadzy xaa ptsiilña me, per ni tu xaa psandy mëed. ²⁷Lëe byalo wi kwnaa go kuty. ²⁸Kwnë na dyon cho xaa kyaani kwnaa go tsiñee lëe xaa kpañ, deelñee ksa kadzy xaa ptsiilña me.

²⁹Tsigo lëe Jesús chëb:

—Nandy to pe xñee do, porñee xyeñdy to xtiits Dios ni xnilasty to nii lëe Dios kuuñ kpañ meñ kuty. ³⁰Per nli xñen nii tsiñee lëe meñ kuty kpañ, ni mguiy ni kwnaa gaa ktsiilñadre, sink lëe kchë meñ nii kpañ kak sinak angly nii ncheno leñ kpa. ³¹Chakladzy to lë kaknan do dyon pe nli spañ meñ kuty. ¿Pe karty nayak klab to laañee xñee nii yuub Dios chëb nii lëe xaa ³²nak xDios pxusykoltoo no Abraham, ni pxusykoltoo no Isaac ni pxusykoltoo no Jacob? Aan Dios gon nakty xaa xDios meñ kuty, sink xDios meñ nii mbañ nak xaa.

³³Tsiñee biñ meñ kchë nii kwnee Jesús, ntseeb psee meñ.

Nii xñabey Dios

(Mr. 12:28-34)

³⁴Lëe xaa fariseo pyop tsiñee biñ xaa nii lëe Jesús psuugw chuw xaa saduceo. ³⁵Aan lëe tu xaa fariseo nii nak maestre ley kokladzy nyuñ Jesús preb. Por ngo lëe xaa chëb lo Jesús:

³⁶—Maestre, ¿cho nii xñabey Dios dyon kuuñtsyey meñ mastre non?

³⁷Tsigo lëe Jesús chëb:

—“Bniladzy Tat Tios tyub styool ni psoob xtiits xaa.” ³⁸Ngo mastre precisy kuuñtsyeyoo. ³⁹Ni precisy nii jkëstyool xcombañeroo sinak nii xkëstyool lii. ⁴⁰Nrii xñabey xley Moisés ni nrii biid kluuy kchë profet.

¿Cho lo xtiy sëed Crist?

(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

⁴¹Lëe xaa fariseo bii nche siko ⁴²tsi lëe Jesús kwnabtiits chëb:

—¿Pe në do dyon cho lo xtiy sëed Crist?

Tsigo lëe xaa fariseo chëb:

—Lo xtiy rey Davito.

⁴³Tsigo lëe Jesús chëb:

—¿Penak tsigo nii worñee kwnee David xtiits Kyalbini Ntson, chëb David:

⁴⁴Lëe Dios chëb lo xaa nii xñabey naa: “Kwsob kwın nëzli, axte nii tsitsiñ tse nii kñabeyoo lo kchë meñ nii xlëe lool?”

⁴⁵¿Xa kchoo Crist lo xtiıy rey David deelñee misme rey David xñee nii lëe Crist xñabey lo xaa?

⁴⁶Per ni tu cho kwëbty lo xtiits Jesús, aan destye tse go ni tu cho byaxtre nyabtiits lo xaa.

Lëe Jesús xñeenë xaa fariseo ni xaa nii nak maestre ley

(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

23 Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo meñ ni lo xpëedsuel:

²—Lëe maestre ley ni lëe xaa fariseo xyal kluuy xley Moisés. ³Kol jkëetyag xtiits xaa. Per kuuñtsyeydy to nii chuuñtsyey xaa, por ngui së lo xtiits xaa, per xaa nii chuuñtsyey xaa. ⁴Lëe xaa xñee pe cos kuuñtsyey meñ, per chilody kuuñtsyey meño, por nako sinak tu yow në, aan ni lëe xaa chuuñtsyeydyo. ⁵Tsiñee chuuñtsyey xaa tu cos xteepee xaa nii kan meñ xaa, ni tsiinpee xkëe xaa xtiits Dios lo kitsy aan xkëe xaaw kë xaa ni chu xikw xaa nii chakw xaa ladx nii xluuy nii nli xaa non nak xaa. ⁶Tsiñee chi xaa laañee chak tu lni, laañee xsyob xaa non xsyob xaa tsi lëe wagw chak, ni xkwe xaa skan nii xsyob xaa leñ ktoo. ⁷Stsiladzy xaa nii jkëëptyux meñ xaa pal nëz ni këb meñ lo xaa maestre.

⁸Per lëe do tsookidy to nii kñë meñ lo do maestre, porque tugak nak to, ni tugak maestre no. ⁹Ni kñeedy to pxosy lo chol meñ, porque tugak pxosy no aan lëe xaa go sob kpa. ¹⁰Ni tsookidy to kak to xaa xñabey, por lëesy Crist nak xaa xñabey. ¹¹Kchë xaa nii kakladzy kak nyaa no nii kyë xaa tsiñ lo do. ¹²Por lëe kchë xaa nii chak nyaa kyablyu. Per lëe Dios klisklaa kchë xaa nii ndoladzy.

¹³⁻¹⁴¿Chooksye lëe dooy maestre ley ni chooksye lëe do nii nak to xaa

fariseo!, por xsyonlë do laañee xñabey Dios parñee sëebty meñ aan xsyëebty to, ni xlaady kaa to sëeb meñ nii chakladzy sëeb.

¹⁵¿Chooksye lëe dooy maestre ley ni chooksye lëe do nii nak to xaa fariseo!, por xkyënsë do lo kislyu ni xtyeekë do nistoo xyub to meñ nii sëeb xlad to, aan tsiñee chuñ do gan xsyëeb tu meñ xlad to, maestre chuñ ktyaly do xtol meñ go que lo xtol do, parñee kyey meñ go linfiern.

¹⁶¿Chooksye lëedoy nii xñady lo do! Xñee do nii ndoxytse meñ lidzy Dios tsiñee xyaan meñ tiits nii lëe meñ kuuñtsyey tu cos nikxe kuuñtsyeydy meño, per deelñee kseety meñ xor lidzy Dios tsiñee xyaan meñ tiits no nii kuñ meño cumplir. ¹⁷¿Tont to ni xñady lo do! ¿Pe nandy to nayak nii deelñee kindy lidzy Dios, kindy pa kak lay or? ¹⁸Ni xñee do nii ndoxytse meñ xipkoog lidzy Dios tsiñee xyaan meñ tiits nii lëe meñ kuuñtsyey tu cos, nikxe kuuñtsyeydy meño. Per deelñee kseety meñ kchë nii no lo pkoog tsiñee xyaan meñ tiits, no nii kuñ meño cumplir. ¹⁹¿Xñady lo do! ¿Pe nandy to nayak nii deelñee kindy pkoog, pa nondy kchë nii chik-sakon meñ? ²⁰Tsiñee xyaan meñ tiits aan xseety pkoog, lëdy nonsy pkoog xseety meñ, sink wi kchë nii no lo pkoog. ²¹Singo gak kchë meñ nii xseety lidzy Dios tsiñee xyaan meñ tiits, Dios xkon meñ go. ²²Kchësy meñ nii xseety kpa. tsiñee xyaan meñ tiits xkon Dios nii sob leñ kpa.

²³¿Chooksye lëe dooy maestre ley ni chooksye lëe do nii nak to xaa fariseo!, por xtiix to pixtily, ni xtiix to nizh ni comiñ nii xsaakon do lo Dios, per chuñdy to kyalbuen, ni xkëstyody to meñ ni xsoobty to xtiits Dios. Ngo maestre precisy ni ngo xñabey ley kuuñtsyey do, per ksaandy to nii kokon do cos lo Dios. ²⁴Chakladzy to kuuñtsyey do kchë cos

wiñ nii xñabey ley aan xsaan do nii mastre precisy tublad.

²⁵¡Chooksye lëe doy maestre ley ni chooksye lëe do nii nak to xaa fariseo!, por nyë xkiib to vas nii xtyëe nii chi do ni xkiib to kyon nii xtyëe nii chaw do, per xyeñdy to nii nonsyke cos nii kwlan do xkyë do leñgo. ²⁶Kol ksaan kyëdre to cos kpaan leñ xvas to, tsiin singo mod lëew kak nyë.

²⁷¡Chooksye lëe doy maestre ley ni chooksye lëe do nii nak to xaa fariseo!, por nak to sinak paa nii xkoyoo meñ con color nguitsy par kak nguiv nëz fuer, per lëe leñgo nonsyke xtsit meñ kuty ni cos peedy no. ²⁸Singo gak lëe do tsiñee xuy meñ lo do, sootee nli buen do, per lëe leñ styoo do nonsyke kyalmbixladzy ni tol no.

²⁹¡Chooksye lëe doy maestre ley ni chooksye lëe do nii nak to xaa fariseo!, por lëe do xsa chu xpa kchë profet ni chu xpa kchë xaa buen nii biid penaadle. ³⁰Aan loxsye ngo lëe do xñee: “Deelñee ngwe noo xtiemp pxusykoltoo noo, nyuuñdy noo xaa yudar nyuty xaa kchë profet nii biid.” ³¹Siko nagon xluuy nii xyeñ do nii lo xtiy xaa nii beety kchë profet nii biid penaadle sëed to. ³²¡Kol kisyaaal xtsiñ pxusykoltoo do!

³³¡Nak to sinak mëel! ¿Cho në nii lëe do telaa lo ki nii chek linfiern? ³⁴Lëen kxal profet, ni lëen kxal xaa chak, ni lëen kxal maestre kiidnee lo do, per no xaa nii kxalaa kuty to, ni no xaa jkëe do lo crusy, ni no xcheñ xaa ktee do leñ ktoo ni lëe do kyënlaag xaa kyedzy por kyedzy. ³⁵Lëe do kyëkiy kchësy meñ buen nii kuty. Destye xkyalkuty Abel kyëkiy do axte xkyalkuty xiñ Berequias nii lë Zacarías xaa nii beety to kekka lo pkoog leñ lidzy Dios. ³⁶Ni nli xñen nii lëe Dios ksaksi meñ nii nche natiemp por xkyalkuty kchë xaa go.

Lëe Jesús xteenë por meñ Jerusalén

(Lc. 13:34-35)

³⁷Loxsye ngo lëe Jesús chëb:

—¡Chooksye lëe doy nii no do Jerusalén! ¿Penak nii chuty to profet ni penak nii xlaal kyo do xaa nii xaal Dios lo do? ¡Ndaly vuelte gon kokladzyaa ndopaa to sinak nii xtop nguidy xooob xiñ leñ xikw, per kwnëdy to! ³⁸Lëe na lëe xkyedzy to kyaanladzy. ³⁹Ni kpikchedre gaa kan do naa, axte tse nii lëe do këb: “Skizh Dios, xaatke buen xaa nii pxaal xaa.”

Lëe Jesús xñee nii lëe lidzy Dios nitylo

(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

24 Tsiñee lëe Jesús pchoo leñ lidzy Dios, lëe xpëedscuel xaa chëb nii kuy xaa xa nyaa lidzy Dios. ²Lëe Jesús chëb:

—Xsee do lë chan do lidzy Dios, per lëew nitylo. Kchësy kyo nii nyaaw kyablyu.

Kyalnë nii ktsyool meñ

(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³Loxsye ngo lëe Jesús kusob chex kiy nii lë Olivos, aan lëe xpëedscuel xaa chëb lo xaa:

—Chakladzy noo nii knëel loo noo pa wor kak kchë nii kwnel ni xa mod kyeeñ noo nii lëel mer kiid stub ni xa mod kyeen noo nii lëe kislyu mer nitylo.

⁴Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol kap cuent tsiin ni tu cho jkëetidy lëe do. ⁵Porque ndaly xaa nii kakladzy kak sinakaa kiid aan lëe xaa knë nii lëe xaa nak Crist, aan ndaly meñ kyëti. ⁶Tsiñee kon do nii lëe guerr chak, ktsyebty to, porque singo noo nii kako, per nitylody kaa kislyu. ⁷Por noo nii kchë kyedzy nii nche lo kislyu ktily lsa, ni lëe kpiñ kiid, ni ndaly laañee kni xu. ⁸Lëe kyalnë nii kak tsigo kal bislo.

⁹Lëe meñ ksaksi lëe do, ni lëe meñ kuty lëe do, ni tyub lo kislyu ktilyni meñ do, porñee xsoob to xtitsaa. ¹⁰Leñ tse go ndaly meñ nii xnildazy xtitsaa kchoso styoo, aan lëe meñ go kakniladzy xcombañer. ¹¹Ni ndaly profet wnee xuuy kiid aan lëe xaa jkëeti meñ. ¹²Aan tsiñee lëe xtol meñ lox ktyaly, per ni jkëstyoodre meñ xcombañer. ¹³Per stelaa kchë meñ nii ksaandy xtitsaa. ¹⁴Ni axte gaa lox ksa meñ nii nche lo kislyu jkëetyag xtiits Dios, tsigolye lëe Dios knitylo kislyu.

¹⁵Lëe profet Daniel pkëe cos ntseeb nii kak. Tsiñee kan do nii lëe cos ntseeb ko noyak leñ lidzy Dios, ¹⁶tsigo kchësy to siñee nche do Judea kol kxooñ, kol tsëp kiy. ¹⁷Deelñee nche do kik lidzy to, kyejty to par pe kwii do. ¹⁸Deelñee nche gaa to tañ, per ni par tsikxi do xab to kyeydy to. ¹⁹¡Brob kchë kwnaa nii lëetyee tse go nak xiñ o xkadzy kaa mëed! ²⁰Kol nab lo Dios nii kxooñdy to mëe nii chak nal o tse nii gaa xiladzy meñ lo tsiñ. ²¹Porque tse go lëe meñ tedy kyalnë dox nii karty te meñ destye nii kwleek Dios kislyu, ni kpikchedre gaa kan meñ kyalnë dox ko. ²²Aan deelñee jkwëesty Dios kyalnë go, kchësy meñ kety. Per lëew jkwëes xaa porñee xkëstyoo xaa kchë meñ nii xnildazy xtiits xaa.

²³Deelñee cho knë lo do tse go: “Kol kuy gaano, lëe Crist so ske”, o “lëe gaa xaa so nek”, knilasty tow. ²⁴Porque ndaly kchë xaa wnee xuuy kiid aan lëe xaa knë nii lëe xaa nak Crist, ni ndaly profet wnee xuuy kiid, aan lëe xaa kuñtsyey kchë clasy kyalntson ni milagre parñee jkëeti xaa meñ. Deelñee steedyo tiits axte wi meñ nii xnildazy Dios kyëti. ²⁵Lëen kwnel kchë nii kak lo do. ²⁶Por ngo, deelñee cho knë lo do: “Kol kuy gaano, lëe Crist so tañ”, tsidy to. O deelñee gaa cho knë lo do: “Kol kuy gaano, lëe Crist nolan nu”, knilasty tow. ²⁷Porque sinak tsiñee nyoo xbëly

yë nkwsiy tyub leñ kpa, singo kak tse nii lëe Crist kiid stub. ²⁸Sinak nii xtyop pech laañee nix ma kuty, singo ktyop meñ tse go.

Lëe Crist kiid stub

(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33;
17:26-30, 34-36)

²⁹Tsi lëe kyalnë dox ko lox tedy, lëe lo ngbidz jkyey, ni lëe mëe kyuuy, ni lëe mëly kchingaa leñ kpa, ni lëe kchë cos nii no leñ kpa kxisy. ³⁰Loxsye ngo lëe Crist kchoo ktsiib leñ kpa, aan lëe kchë meñ nii nche lo kislyu ktsyeb ni koon tsiñee kan meñ nii lëe xaa kyety kpa par kuñ xaa kyalxtisy. ³¹Lëe xaa kxaal xangly xaa tsijkwets trompet parñee ktop angly kchë meñ nii xnildazy xtiits xaa nii nche tyub lo kislyu.

³²Tsiñee lëe yag yegw xkëpeñ xyeñ do nii lëe xtiemp kyo sëed yob. ³³Singo gak tsiñee kan do nii lëe cos ntseeb ko noyak, kol kyeñ nii lëe Crist mer kiid. ³⁴Por nli xñen nii antes nii kety meñ nii no natiemp lëe kchë cos re kak. ³⁵Stedy kpa ni stedy kislyu, per lëe xtiitsaa tejtyo.

³⁶Per ni tu cho nandy pa tse o pa woor gaa kako, per ni angly nii ncheno kpa, per ni xiñ Tat Tios. Xaktyee Tat Tios nano.

³⁷Sinak kok xtiemp Noé, singo gak kak tsiñee lëe Crist kiid stub. ³⁸Xtiemp Noé worñee karty kislo kyo, lyaadzy wagwsye, ni lyaadzy nii kisy meñ, ni kyalwtsiilñasy kuni kik meñ, axte tse nii lëe Noé byo leñ barkw. ³⁹Per mer worñee bii pe sinidy kik meñ, lëe kyo bislo aan lëe meñ kwloow. Singo kak tsiñee lëe Crist kiid stub. ⁴⁰Tse nii lëe Crist kiid, deelñee kë chop xaa tsiñ lo kwaa, lëe xaa koy tu xaa aan lëe xaa ksaan stu xaa. ⁴¹Singo gak deelñee kë chop kwnaa wëet, lëe xaa koy tu me aan lëe xaa ksaan stu me.

⁴²Ligier kol kak, por nandy to pa wor kiid Crist stub. ⁴³Nako sinak xpixwan tu yu, deelñee kaknan xaa nii lëe ngbaan sëeb lidzy xaa, kaakeesty xaa parñee klaady xaa sëeb ngbaan lidzy xaa. ⁴⁴Ligier kol kak, por lëe Crist kiid mer worñee pe sinidy kik to.

Mos nii xsoob tiits ni mos nii xsoobtyo

(Lc. 12:41-48)

⁴⁵¿Cho xsaan patrón lidzy dyon tsiñee lëe xaa xchoo? ¿Pe lëdy nayak xsaan xaa tu mos nii xsoob tiits, parñee kyaan mos ko kchë meñ nii xkyë tsiin lo xaa? ⁴⁶Dichos mos nii xyaani lidzy xpatrón deelñee tsiñee kpikche patrón kan xaa nii lëe mos ko beeñtsyey kchë nii kwnabey xaa. ⁴⁷Xsobaa nii lëe patrón këb lo xaa: “Kop cuidad kchësy nii chaapaa.” ⁴⁸Per deelñee mal mos ko ni nan xaa nii xtse si xpatrón xaa, ⁴⁹lëe xaa xsaksi kchë meñ nii xkyë tsiin lo xpatrón xaa ni lëe xaa xsyudzy ksa xaa ngonip, ni chawni xaa ngonip. ⁵⁰Per mer tse nii pe sidy kik xaa, lëe xpatrón xaa ktsiñ. ⁵¹Aan lëe patrón ksaksi mos ko sinak nii xsaksi xaa mos nii xsoobty tiits. Tsigo lëe mos ko koon ni lëe mos ko kawlay.

Xcuent tsi kwnaa yeeñ

25 Lëe gak Jesús chëb:

—Nak laañee xñabey Dios sinak nii ptsyool tsi kwnaa yeeñ nii kwëmbës ktsiñ tu xaa nii ktsiilña, parñee tsiktsiil nëz me xaa con bini nii xkyë con aceit. ²Per kaayak me nyaani, lëe skaay me koñee pe sinidy kik. ³Lëe ksa kaay kwnaa yeeñ nii koñee pe sinidy kik kwseñ xbini, aan biydy me naal aceit. ⁴Per lëe kwnaa yeeñ nii nyaani biy me xbini me ni biy me naal aceit. ⁵Aan como xtsiñdy kaa xaa nii ktsiilña, lëe me kuutkesy ksa me. ⁶Per mer wrol kyool, lëe meñ bislo chuptyë, xñee: “¿Lëe xaa nii ktsiilña sëed. Kol tsiktsiil nëz xaa!” ⁷Lëe ksa kwnaa yeeñ

go kuxche, aan lëe me bislo xkëe ki me xbini me. ⁸Tsigo lëe ksa kaay kwnaa yeeñ nii koñee pe sinidy kik chëb lo ksa kwnaa yeeñ nii nyaani: “Kol jkady xisy xaceit to loo noo, porque lëe xbinii noo no kyuuu.” ⁹Per lëe kwnaa yeeñ go chëb: “Jkaajty noow, por jkaadyo jkiin noo. Masy kol tsiisw laañee xto meño.” ¹⁰Per mentre lëe kwnaa yeeñ nii noydy naal aceit sisiw, lëe xaa nii ktsiilña tsiñ. Aan lëe ksa kwnaa yeeñ nii noy naal aceit kwsëeb leñ yu ksa xaa nii ktsiilña, aan lëe chu yu byoogw. ¹¹Tsigore lëe ksa kwnaa yeeñ nii kukyub aceit tsiñ aan lëe me chëb: “¿Xey, pxaly chu yu syëeb noo!” ¹²Per lëe xaa nii ktsiilña chëb: “Nandyaa cho do, xyuumbeydyaa lëe do.”

¹³Loxsye bitiits Jesús ngo, lëe xaa chëb:

—Ligier kol kwe, por nandy to pa tse o pa woor gaa kiid Crist.

Xcuent tson mos

¹⁴Nak laañee xñabey Dios sinak tu xaa nii no nëz tsi stu tañ. Lëe xaa kwtsyetsy xmos xaa aan lëe xaa chëb: “Kol kap cuidad tumi nii ksanaa lo do.”

¹⁵“Tu lo xaa pteedy xaa kaay bols or, lëe stu lo xaa pteedy xaa chopo, lëe stu lo xaa pteedy xaa tuwo. Loxsye pteedy xaa tumi nii byeñ xaa nii schilo kuuñ tsiñ catu xmos xaa, lëe xaa si viaj. ¹⁶Lëe mos nii byaani kaay bols or kwë dilgenty aan lëe xaa ptsiñaa skaay bolso. ¹⁷Singo gak beeñtsyey mos nii kwaa chop bols or, aan lëe xaa ptsiñaa schop bolso. ¹⁸Per lëe mos nii byaani tu bols or kwteñ tu kyeech, aan lëew kwlolyu xaa.

¹⁹“Xtse kwey xpatrón mos ko aan tsi lëe xaa bikche, lëe xaa kwlii xcuent xmos xaa. ²⁰Klo mos nii byaani kaay bols or tsiñ, aan lëe xaa chëb lo xpatrón xaa: “Xey, kaay bols or psanoo lon. Per lëen ptsiñaa skaay bolso.” ²¹Tsigo lëe xpatrón xaa chëb: “Nyoo nii beeñ tsiinoo

tumi wiñ nii psanaa lool, ni chanaa nii buenoo. Lëen knetsy tumi roob kuuñ tsiinoo. Kwyo leñ yu, por xlen lool.”²² Loxsye ngo lëe mos nii byaani chop bols or ptsiñ aan lëe xaa chëb lo xpatrón xaa: “Xey, chop bols or bneetsyoo lon, per lëen ptsiñaa schop bolso.”²³ Tsigo lëe xpatrón xaa chëb: “Nyoo nii beëñ tsiinoo tumi wiñ nii psanaa lool, ni chanaa nii buenoo. Lëen knetsy tumi roob kuuñ tsiinoo. Kwyo leñ yu por xlen lool.”²⁴ Per tsiñee lëe mos nii byaani tu bols or ptsiñ, lëe xaa chëb lo xpatrón xaa: “Xey, nanaa nii tir ntseeboo, ni nanaa nii xkyëel kwlaap laañee kondyoo.”²⁵ Por ngo ptsyeebaa, aan lëen kwya lo lyu xtumil. Per lëew syelynin.”²⁶ Tsigo lëe xpatrón xaa chëb: “Floojoo ni maalo, por deelñee nanoo nii ntseebaa ni nanoo nii xkyën kwlaap laañee kondyaa,²⁷ ¿penak nii kwlootiñdyoo tumi nii psanaa lool parñee nyixiw xiño?”²⁸ Tsigo lëe patrón chëb lo xaa nii nche siko: “Kol kla or nii noy xaa, aan kol kteedyo lo xaa nii noy tsii bols or.”²⁹ Porque lëe xaa nii chuuñ tsiinoo nii ptedyaa jkaarew, per lëe xaa nii chuuñ tsiinoo, axte nii wiñ ptedyaa lo xaa go klan.³⁰ Kol tsikhon mos nii pa xkiinidyke lo nguey. Siko koon xaa ni kaw lay xaa.”

Kyalxtisy nii kuuñtsyey Crist

³¹ Tsiñee lëe Crist kiid khë xangly, lëe xaa sob par kuñ xaa kyalxtisy.³² Aan lëe khë meñ nii nche lo kislyu kpig lo xaa, aan lëe xaa kwiixso meñ sinak nii kwiixso meñ mëkwxiiily lady chiv.³³ Kwi xaa nözli kwe meñ buen, lëe meñ mal kwe nözpeg.³⁴ Tsigo lëe xaa këb lo meñ nii nche nözli: “Kol tē tsiin sëeb to laañee xñabey Dios, por destye worñee kwche kislyu psaa xaaw par lëe do.”³⁵ Por kwyo tse nii kwlaañaa, aan bneetsy to nii tawaa, ni kwyo tse nii kwlaan nis, aan bneetsy to nii kowaa, ni kwëkyubaa posad, aan lëe do bneetsy laa

kwlësaa.³⁶ Kwyo tse nii bneetsy to ladx kookwaa porñee kindy xabaa, ni kon do naa worñee kwxaaknën, ni biid tedy to lon worñee kwyon skiib.”³⁷ Tsigo lëe meñ buen këb: “¿Pa wor ptyon noo nii xlyaañoo, aan bneetsy noo nii taawoo? ¿Ni pa wor ptyon noo nii xlyaal nis, aan bneetsy noo nii kowoo?”³⁸ ¿O pa woor gaa ptyon noo nii këkyuboo posad aan bneetsy noo laañee kwlësoo, ni pa woor gaa ptyon noo nii kindy xaboo aan bneetsy noow?”³⁹ ¿Ni pa wor kwxaaknël aan ptyon noo lii, o pa woor gaa kwylol skiib aan byoteedy noo lool?”⁴⁰ Tsigo lëe Crist këb: “Nli xñen nii kchësy kyalbuen nii beëñtsyey do lo chol meñ, lon beëñtsyey dow.”

⁴¹ Loxsye ngo lëe xaa këb lo meñ nii nche nözpeg: “Kol kpichee nu, kol kyey lo ki nii chek linfiern, por siko kyey xaatox ni siko kyey kyalbini mal.”⁴² Kwyo tse nii kwlaañaa, aan bneesty to nii nyawaa, ni kwlaan nis, aan bneesty to nii nyin.⁴³ Ni kwëkyubaa posad aan bneesty to laañee ngwësaa, ni kon do nii kindy xabaa aan bneesty tow. Kwxaaknën ni kwyon skiib aan biid teejty to lon.”⁴⁴ Tsigo lëe meñ mal go këb: “¿Pa wor kwlaañoo, ni pa wor kwlaal nis, ni pa wor kwëkyuboo posad, ni pa wor ptyon noo nii kindy xaboo, ni pa wor kwxaaknël, ni pa wor kwylol skiib, aan beëñdy noo lii yudar?”⁴⁵ Tsigo lëe Crist këb: “Nli xñen nii tsiñee beëñdy to tu meñ mban yudar, naa ngo beëñdy to yudar.”⁴⁶ Kchësy meñ mal kyey lo ki nii chek linfiern, aan lëe meñ buen jkaa kyalmbañ nii xnitylody.

Lëe xaa xñabey chakladzy kuty Jesús

(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

26 Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo xpëedscuel:

²—Nan do gon nii schopak kpidz chak falt parñee kak paskw, aan lëe meñ jkëe nguuy nii pxaal Dios lo crusy.

³Leñ tse go gak lëë xaa nii xñabey lo pxosy ni lëë xaa kol nii xñabey lo meñ Israel ptyop chilidzy Caifás. Lëë Caifás nak xaa nii mastre non lo pxosy. ⁴Lëë xaa bitiits dyon xa kñaasy xaa Jesús tsiin kuty xaa xaa. ⁵Per lëë gak xaa chëb:

—Kñaasty no xaa na lni parñee kak nx-oldy meñ.

**Lëë tu kwnaa xchoob aceit
nii xlyaa nex lo kik Jesús**

(*Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8*)

⁶Lëë Jesús so Betania, aan lëë xaa kwey lidzy Simoñ nii byodz lady. ⁷Lëë Jesús sobyaw tsiñee lëë tu kwnaa ptsiñ noy tu bot aceit nyazh nii xlyaa nex, aan lëë me pchoob aceit xlyaa nex ko lo kik Jesús. ⁸Per lëë xpëëdsuel Jesús blëë, aan lëë xaa chëb:

—¿Penak nii lika kwxiñ aceit ke?
⁹Nchilo ndyow par kak meñ prob yudar.

¹⁰Lëë Jesús biñ nii nchenee xaa, aan lëë Jesús chëb:

—Klëëdy to lo kwnaa re, por tu buen beëñ me. ¹¹Ni tugak kaa kan do meñ prob, per naa lëdy tugak kan do naa.

¹²Lëë kwnaa re kwtëëb aceit nii xlyaa nex ladyaa parñee tsel xixkwaa xcuerpaa tse nii lëën jkyeetsy. ¹³Nli xñen nii kchë laañee kluuy meñ xtiits Dios, lëë meñ kseety nii beeñsyey kwnaa re, aan singo mod lëë meñ ksaladzy me.

**Lëë Judas xyub dyon xa kyab
Jesús ña xaa xñabey**

(*Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6*)

¹⁴Lëë tu xpëëdsuel Jesús nii pcholë Judas Iscariote kukëb lo xaa nii xñabey lo pxosy:

¹⁵—¿Pa lal kizh to naa deelñee jkon Jesús ña do?

Lëë xaa xñabey go ptee kalyptsii pes plat. ¹⁶Aan destye wor go lëë Judas kwëkyub dyon xa jko xaa Jesús ña xaa xñabey.

**Lultime paskw nii kwte
Jesús ksa xpëëdsuel**

(*Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23;
Jn. 13:21-30; 1Co. 11:23-26*)

¹⁷Tse nii chislo lni nii xtyaaw kyaxtily nii xkyëdy levadur, lëë xpëëdsuel Jesús big aan lëë xaa chëb lo Jesús:

—¿Pa kyokuuñloo noo nii tyaaw xtsee no na paskw?

¹⁸Lëë Jesús chëb:

—Kol tsi lidzy tu xaa nii kxalaa lëë do aan kol këb: “Lëë maestre në nii lëë xwor xaa kutsiñ, aan lëë xaa kiid ksa xpëëdsuel xaa parñee tedy xaa paskw liidzyoo.”

¹⁹Lëë xpëëdsuel Jesús kwey, aan lëë xaa beëñlo nii ktyaaw paskw.

²⁰Tsiñee lëë lyu pkyey, lëë Jesús kw-sob lo mezh ksa xpëëdsuel. ²¹Aan mentre ncheyaw xaa, lëë Jesús chëb:

—Nli xñen nii misme tu do kakniladzy naa.

²²Kchësy xpëëdsuel xaa pteenë, aan lëë xaa bislo tuga xaa xñabtiits, xñee xaa:

—¿Pe lëdy naaw?

²³Tsigo lëë Jesús chëb:

—Xaa nii noyaw leñ tu kyonaa, xaa go kakniladzy naa. ²⁴Lëë mguiy nii pxaal Dios te kchë kyalnë nii kë leñ kitsy nii kë xtiits Dios. Per jbrobsye xaa nii kakniladzy xaa! Masy buen nyi xaa go nyaldy xaa.

²⁵Tsigo lëë Judas, xaa nii kukëb lo xaa xñabey xa jkaa Jesús chëb:

—Maestre, ¿pe lëdy naaw?

—Misme chuwoo pchoow —chëb Jesús.

²⁶Lëë Jesús kwxeñ tu kyaxtily, aan loxsye pteedy xaa skizh lo Dios, lëëw kwtiisy xaa lo xpëëdsuel xaa, chëb xaa:

—Kol kaawoo, xcuerpno.

²⁷Ni lëë xaa kwseñ tu vas nii no viñ, aan loxsye pteedy xaa skizh lo Dios, lëëw pteeso xaa lo xpëëdsuel xaa, chëb xaa:

—Kchësy to, kol ki viñ re, ²⁸por tu cheño. Lëew kxee parñee ktsily Dios xtol meñ. ²⁹Ni kidre gaan viñ, sink lëen kwës axte nii klyañ do laañee xñabey Tat Tios tsiin tyow no viñ kub nii no siko.

**Lëe Pedre këb nii
xyuumbeydy Pedre Jesús**

(Mr. 14:26-31;

Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³⁰Loxsye biily Jesús ksa xpëedscuel, lëe xaa si kiy nii lë Olivos. ³¹Siko lëe Jesús chëb:

—Kchësy to ksaan naa na kyool. Por leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee nii lëe xaa kuty xaa nii kxyë lo mëkwxiiily aan lëe mëkwxiiily kchoots klyaal. ³²Per tsiñee lëen kpañ, kloon ka Galilea lo do.

³³Tsigo lëe Pedre chëb:

—Nikxe kchësy xcombañeraa ksaan lii, per naa ksandyaa lii.

³⁴Lëe Jesús chëb:

—Na kyool kazh tson vuelt këeboo nii xyuumbeydyoo naa antes nii jkwetsy nguidy kol.

³⁵Lëe Pedre chëb:

—Nikxe kety no tusyke, këbtyaa nii xyuumbeydyaa lii.

Aan kchësy xpëedscuel xaa chëb singo.

**Lëe Jesús chutiitsni Dios
laañee lë Getsemaní**

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

³⁶Tsiñee lëe Jesús ptsiñ tu laañee lë Getsemaní, lëe xaa chëb lo xpëedscuel xaa:

—Kol sob nu, mentre lëen kakutiitsni Dios.

³⁷Lëe xaa sini Pedre ni chop xiñ Zebedeo, aan lëe xaa pteenë, ³⁸ni lëe xaa chëb:

—Mban xtee styoon. Kol kwës nu dyon, aan kol kwena.

³⁹Lëe Jesús si par kaan, aan loxsye psoxib xaa ni pkiitsy kë xaa lyu lëe xaa chëb:

—Tat Tios, pteelaa naa lo kyalnë re, per kuuñtsyeydyoo nii chakladzyaa, sink beeñtsyey nii chakladzyoo.

⁴⁰Tsi lëe xaa ptsiñ laañee psaan xaa ksa tson xpëedscuel xaa nii kuni xaa, lëe xaa nche nixyesy. Por ngo lëe xaa chëb lo Pedre:

—¿Pe ni tu wor nawen pchilody ngwena do? ⁴¹Kol kwena ni kol kutiitsni Dios parñee jkaaldy xaatox to, por ndaan no styoo do, per lëe lady to mban now.

⁴²Lëe xaa kwey stub, aan lëe xaa chëb:

—Tat Tios, deelñee no nii teedyaa lo kyalnë re, beeñtsyey nii klyañ styool.

⁴³Tsiñee lëe xaa bikche, lëe xpëedscuel xaa nche nixyesyak, porñee xekwtre xaa mgaan aan lika xtiib lo xaa.

⁴⁴Lëe xaa si stub. Lëe gaaw byon vuelt, aan misme tiits nii chëbak xaa klo chëb xaa lo Dios. ⁴⁵Tsi lëe xaa bikche, lëe xaa chëb lo xpëedscuel xaa:

—¿Pe bii nche nixyesy to nawen ni nche kxiladzy to? Lëew na, lëe wor kutsiñ nii lëe mguiy nii pxaal Dios jkaa ña meñ ngoptol. ⁴⁶Kol tsische tsiin kyoo no, por lëe xaa nii jko naa ña xaa xñabey sëed kexle.

Lëe meñ xñaasy Jesús

(Mr. 14:43-50;

Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷Lëe Jesús bii nonee tsiñee lëe tu xpëedscuel xaa nii pcholë Judas ptsiñ ksa tubtsoon meñ nii noy spad ni yag. Lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe xaa kol nii xñabey pxaal kchë meñ go. ⁴⁸Lëe Judas chëb kazh lo meñ go:

—Xaa nii nagon kawaa tu pxit kwesy, xaa gow. Kol naasy xaa.

⁴⁹Lëe Judas pkëeptyux Jesús, ni lëe xaa ptee tu pxit kwesy Jesús. ⁵⁰Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo Judas:

—Deelñee pe cos tsiñ sëedoo, klyëedyoo beeñtsyeyo.

Tsigo lëe meñ kwnaasy Jesús aan lëe meñ biy xaa.

⁵¹ Tsiñee kon tu xaa nii no xlad Jesús ngo, lëe xaa kwlii xispad xaa aan lëe xaa pchug tu tyag xmos xaa nii xñabey lo pxosy. ⁵² Per lëe Jesús chëb:

—Psoob xispaadoo xlugaro. Porque kchësy meñ nii xtily con spad, kety con spad. ⁵³ ¿Pe nandyoo nawen nii deelnee kakladzyaa schilo kñen lo Tat Tios parñee kxaal xaa tub yox xangly xaa kla naa? ⁵⁴ Per deelnee kñen lo Tat Tios parñee kteelaa xaa naa, ¿xa kak cumplir xtiits xaa tsigo?

⁵⁵ Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo meñ:

—¿Penak nii con spad ni con yag sëed-naasy to naa nyak xaa ngbaan? Ksatyee tse kwson leñ lidzy Dios been ksedyaa meñ aan penak nii kwnaasty to naa. ⁵⁶ Per lëe do chuũntsye nrii parñee kuñ do cumplir nii kwnee kchë profet nii biid penaadle.

Loxsye ngo so gak Jesús lëe xpëedscuel xaa pxooñ.

Lëe Jesús so lo xaa xñabey

(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Lëe meñ kuni Jesús lidzy pxosy nii mastre non nii lë Caifás. Siko nche mbës maestre ley ni kchë xaa kol nii xñabey.

⁵⁸ Lëe Pedre kunal sit sit, per lëe xaa pt-siñ axte lo xley Caifás aan lëe xaa kwsob lady xaa nii xkyënap lidzy Dios parñee kan xaa dyon pe cos kuñ meñ Jesús.

⁵⁹ Lëe kchë xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe xaa non kwëkyub dyon pe cos jkëëkiy xaa Jesús parñee kchilo kñab xaa kety Jesús. ⁶⁰ Ndaly meñ kwnee contre Jesús, per ptsyoldy xaa xñabey pe cos nguëëkiy xaa Jesús. ⁶¹ Singo nche xaa tsi lëe schop xaa chëb:

—Ptsyon noo kwnee xaa gue nii lëe xaa knitylo lidzy Dios, aan tsonak kpidz me lëew ksaal xaa stub.

⁶² Tsigo lëe xaa nii mastre non lo pxosy kuso, aan lëe xaa chëb lo Jesús:

—¿Penak nii xñeedyoo? ¿Pe nli kchë nii xkëëkiy meñ re lii?

⁶³ Per koñee kwnee Jesús. Por ngo lëe xaa nii mastre non lo pxosy chëb:

—Pkon Dios loo noo dyon, nii nli lii nak Crist nii no kxaal Dios.

⁶⁴ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Nliw, naa nak Crist, ni san gaa to naa tsi lëen soob kwi Dios nëzli, ni san do tsi lëen kchukë lo xkey parñee kyelyaa stub.

⁶⁵ Tsiñee lëe xaa nii mastre non lo pxosy biñ ngo, lëe xaa pchos xab xaa, porñee singootyee blëe xaa, aan lëe xaa chëb:

—Tiits ntseeb kwnee xaa re lo Dios, ni ¿pa jkiñre gaa no meñ nii jkëëkiy xaa? Misme lëe do biñ kchë tiits ntseeb nii kwnee xaa. ⁶⁶ ¿Pe në do dyon xa kak xaa?

Tsigo lëe meñ chëb:

—No nii kety xaa, por no xtol xaa.

⁶⁷ Wor go kazh lëe meñ pchoo mxeñ lo xaa ni lëe meñ ptee xcheñ xaa. Aan tsi lox ptee meñ xcheñ xaa, ⁶⁸ xñee meñ lo xaa:

—Deelnee nli lii nak Crist, ¿kwnë dyon cho kwtiñ lii!

Lëe Pedre xñee nii xyuumbeydy xaa Jesús

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Lëe Pedre sob lo ley, tsiñee lëe tu kwnaa nii xkyë tsiñ siko chëb lo xaa:

—Wil lë no xlad Jesús Galilea.

⁷⁰ Per lëe Pedre chëb:

—Nandyaa pe xñeel.

⁷¹ Loxsye ngo lëe Pedre kwey chu puert nii kë chu nëz, aan lëe stu kwnaa kon xaa aan lëe me chëb lo meñ:

—Wi meñ gue no xlad Jesús Nazaret.

⁷² Per lëe Pedre pkon Dios chëb:

—Xyuumbeydyaa xaa gue.

⁷³ Kok xtsedyako, lëe xaa nii nche siko big lo Pedre aan lëe xaa chëb:

—Nli gaa na wil lë no xlad Jesús, por si xñeepee xaa xñeel.

⁷⁴Tsigo lëe Pedre pkon Dios stub chëb: —Xyuumbeydyaa xaa gue.

Aan wor go kazh lëe tu nguidy kol pkwetsy. ⁷⁵Lëe Pedre gaa psaladzy nii lëe Jesús chëb: “Tson vuelt këeboo nii xyuumbeydyoo naa antes nii jkwetsy nguidy kol.” Lëe Pedre pchoo siko aan lëe xaa biin.

Lëe meñ chikso Jesús lo Pilat

(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

27 Tsiñee lëe tañ byeñ, lëe kchësy xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe xaa kol nii xñabey bitiits dyon xa kuty xaa Jesús. ²Loxsye ngo lëe xaa pxituu Jesús aan lëe xaa kuni xaa lo xtisy nii lëe Pilat.

Xkyalkuty Judas

³Tsiñee lëe Judas biñ nii lëe meñ kuty Jesús, lëe xaa pteenë, aan lëe xaa ptikche ksa kalyptsii pes plat nii kozh xaa lo xaa nii xñabey lo pxosy ni lo xaa kol nii xñabey, ⁴chëb xaa:

—Nody xtol xaa nii pkon ña do. Deelñee kety xaa xfaltno.

Per lëe xaa go chëb lo Judas:

—¿Pe xcueent noo ngo? ¡Lii kon!

⁵Lëe Judas kuklaal tumi go leñ lidzy Dios. Loxsye ngo lëe xaa sey aan lëe xaa pxiiyañ.

⁶Lëe xaa nii xñabey lo pxosy kuktop tumi go aan lëe xaa chëb:

—Chilody jkots no tumi re xtumi lidzy Dios, por con tumi re kozh xaa nii kwnaasy tu xaa nii kety.

⁷Aan lëe xaa kwxii tublë lyu con tumi go parñee jkeetsy xaa meñ sit loo go. Xkwaa xaa nii xsa kis lë kwaa go. ⁸Per destye tse go lëe kwaa go pcholë “Laañee pxee cheñ.” ⁹Singo mod lëe nii kwnee profet Jeremías kok cumplir tsiñee chëb xaa: “Kalyptsii pes plat kwaa xaa Israel, ¹⁰aan con tumi go kwxii xaa lyu nii lë

xkwaa xaa nii xsa kis. Lëe Dios kwnabey nii singo kuuñtsyey xaa.”

Lëe Jesús so lo Pilat

(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹Tsi lëe Jesús ptsiñ lo xtisy lëe xtisy chëb lo xaa:

—¿Pe lii nak xrey meñ Israel?

—Misme chuwoo pchoo nii naaw — chëb Jesús.

¹²Lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe xaa kol bislo pkëekiyy Jesús, per koñee kwneedy Jesús. ¹³Por ngo lëe Pilat chëb lo xaa:

—¿Penak nii xñeedyoo? ¿Pe chondyoo nayak blaktre nii xkëekiyy xaa gue lii?

¹⁴Per ni tublan tiits kwneedy Jesús. Por ngo psee xtisy kon xtisy xaa.

Lëe meñ xñab kety Jesús

(Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

¹⁵Nak xcostumbre xtisy nii mer lo lni xlaa xaa tu xaa nii no skiib nii kñab meñ kyedzy. ¹⁶Aan lëetyee leñ tse go lëe tu xaa ntseeb nii lëe Barrabás no skiib. ¹⁷Tsi lëe meñ lox ptyop, lëe Pilat chëb:

—¿Pe chakladzy to nii klaan Barrabás, ote chakladzy to yak nii klaan Jesús nii xñee do Crist?

¹⁸Singo chëb xaa porñee byeñ xaa nii por kyalmbidy kwnaasy meñ Jesús.

¹⁹Lëe Pilat sob leñ yulyey tsi lëe tsiil xaa pxaal tu meñ nii kukëb lo xaa: “Byeñ gon pe cos kuñoo, por nody xtol meñ gue, ni tir nguidy kwnee xkaalaa tsi kyool por meñ gue.”

²⁰Per lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe xaa kol nii xñabey pkiily meñ parñee kñab meñ laa Barrabás ni kñab meñ kety Jesús. ²¹Lëe xtisy chëb stub:

—Kol në dyon cho xaa re klaan.

Kchësy meñ chëb:

—Blaa Barrabás.

²²Tsigo lëe Pilat chëb lo meñ:

—¿Xa kuña xaa nii xñee do Crist tsigo?

Kchësy meñ chëb:

—¡Pkëë xaa lo crusy!

²³ Lëë Pilat chëb:

—Per kindy xtol xaa.

Per lëë meñ chëb stub:

—¡Pkëë xaa lo crusy!

²⁴ Tsiñee lëë Pilat kon nii chondy meñ tiits, sink lëë meñ chak nxolyre, lëë Pilat kwnab nis aan xña lo meñ lëë xaa kwtiib ña xaa, chëb xaa:

—Lëë xaa gue kety, per lëdy xfaltno, xfalt tow.

²⁵ Tsigo lëë meñ chëb:

—¡Nikxe kety xaa, lëë noo ni lëë xiñ noo kizh tol go!

²⁶ Por ngo loxsye blaa Pilat Barrabás lëë xaa kwnabey ptee soldad xcheñ Jesús ni lëë xaa kwnabey nii kwë Jesús lo crusy.

²⁷ Tsi lëë bla soldad ptiñni Jesús chu yulyey lëë los demasy soldad ptyop kyako kwi Jesús. ²⁸ Lëë soldad kwlii ladx nii nakw Jesús, aan lëë xaa pkakw xaa tu ladx nixñë, ²⁹ ni lëë xaa psoob tu coron yakitsy kik xaa, ni lëë xaa kwloo tu var ñali xaa. Loxsye ngo lëë xaa psoxib lo xaa ni lëë xaa kwtsityni xaa, xñee xaa:

—¡Byinayk xrey meñ Israel!

³⁰ Ni pchoo mxeñ soldad lo Jesús, aan misme var nii no ña Jesús psob xaa kik Jesús. ³¹ Loxsye kwtsityni xaa Jesús, lëë xaa kwlii ladx nixñë go lady xaa aan lëë xaa pkakw xaa mer xab xaa. Tsigo lëë xaa sini xaa par jkëë xaa xaa lo crusy.

Lëë Jesús kë lo crusy

(Mr. 15:21-32;

Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

³² Tsiñee lëë xaa pchoo chu yulyey lëë xaa ptyool tu xaa Cirene nii lë Simoñ. Aan lëë soldad pkoy xaa xicrusy Jesús.

³³ Lëë soldad kuni Jesús tu laañee lë Gólgota. (Lëë tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Laañee nche tsit kik.) ³⁴ Siko lëë xaa

ptee viñ nii nla lo Jesús. Per loxsye pkëë chuw xaaw, kwnëdy xaa nyi xaaw.

³⁵ Tsiñee lëë soldad lox pkëë Jesús lo crusy, lëë xaa kwloo rif xab Jesús. ³⁶ Loxsye ngo lëë xaa kwsob par kyënap xaa. ³⁷ Ni pkëë xaa blalan tiits kik xicrusy Jesús parñee kaknan meñ penak kë xaa lo crusy. Sinrii xñee tiits ko: “Lëë Jesús nrii. Lëë xaa nak xrey meñ Israel.”

³⁸ Wi chop ngbaan kwë kwi xaa lo crusy, tu xaa nëzli, stu xaa nëzpeg. ³⁹ Aan kchësy meñ nii kwtedy siko kwlootsyetsy xaa ni ptiyy kik ⁴⁰ chëb:

—¿Pe chanlo na?, lii nii xtischeel lidzy Dios aan tsonak kpudz lëëw tse xsooblil stub. Pteelaa lii ni byety lo crusy deelñee nli Xiñ Dios nakoo.

⁴¹ Singo gak kwtsityni xaa nii xñabey lo pxosy xaa, ni maestre ley, ni xaa kol nii xñabey, xñee xaa:

⁴²—Pteelaa xaa meñ, per chilody kteelaa xaa lëë xaa. Kyety xaa lo crusy dyon deelñee nli lëë xaa nak xrey meñ Israel, parñee kniladzy no xtiits xaa. ⁴³ Dios sye psaladzy xaa, na klity Dios xaa lo crusy na deelñee nli xkëstyoo Dios xaa. ¿Pe lëdy në xaa lo no nayak nii Xiñ Dios xaa?

⁴⁴ Aan axte wi chop ngbaan nii kwë kwi xaa kwlootsyetsy xaa.

Xkyalkuty Jesús

(Mr. 15:33-41;

Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵ Tsi lëë xwe ngbidz kol lëë kislyu pkyey aan lëëw byaani axte las tres. ⁴⁶ Aan wor go nguiedzy kwchuptsyë Jesús, chëb xaa:

—Elí, Elí, ¿lema sabactani? (Lëë tiits ko nak sinak xñee ñe: Tat Tios, Tat Tios, ¿penak psaanoo naa?)

⁴⁷ Lëëw biñ bla xaa nii nche siko aan lëë xaa chëb lo xcombañer xaa:

—Profet Elías xkwetsy xaa.

⁴⁸ Per lëë tu xaa nii so siko lëënlëdy kujkadz tublë sponj lo viñ nyi. Lëëw px-

ituu xaa lo tublë yag, aan lëew ptsig xaa parñee nsyup Jesús. ⁴⁹ Per lëe xcombañer xaa chëb:

—Psaan xaa parñee tyon no dyon pe siid klity Elías xaa lo crusy.

⁵⁰ Lëe Jesús kwchuptsyë stub, aan lëe xaa kuty. ⁵¹ Ni misme wor go lëe ladx nii kë leñ lidzy Dios pchos nsoli, ni lëe kislyu pxisy, ni lëe kchë kyo kwlë, ⁵² ni lëe paa byaly. Aan ndaly meñ nii psoob xtiits Dios nii kutyle bikche pañ. ⁵³ Aan loxsye pañ Jesús, lëe kchë xaa go pchoo leñ paa, aan ndaly meñ kon nii lëe xaa psëëb leñ kyedzy Jerusalén.

⁵⁴ Tsiñee lëe xaa nii xñabey lo soldad ni lëe kchë soldad nii nche nap Jesús kon nii lëe xu xni, lëe xaa ptsyeb aan lëe xaa chëb lo xcombañer xa:

—Nli nii Xiñ Dios nak xaa re.

⁵⁵ Wi tubtsoon kwnaa Galilea nche sit xuy. Lëe kwnaa go beñ Jesús yudar.

⁵⁶ Lady kchë kwnaa go no María Magdalena, ni tsiil Zebedeo, ni Mariy. Xiñ Mariy nak José ni Jacob.

Lëe José xkeetsy Jesús

(Mr. 15:42-47;

Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ Tsiñee lëe lyu mer jkyey, lëe tu xaa Arimatea nii lëe José ptsiñ. Rikw xaa aan wi xaa kwyo xlad Jesús. ⁵⁸ Lëe xaa kune lo Pilat aan lëe xaa bñab xcuerp Jesús. Lëe Pilat kwnabey nii ktee soldado. ⁵⁹ Lëe José blis xcuerp Jesús, aan lëew pchal xaa xaa tu ladx rusy, ⁶⁰ aan lëe xaa pkeetsy Jesús leñ tu xpaal kub xaa nii ndeñ lo kyo. Loxsye ptse xaa chu paa con tu kyo ngol, lëe xaa sey. ⁶¹ Per lëe María Magdalena ni lëe stu Mariy byaan chu paa.

Lëe soldad xkyënap chu xpaal Jesús

⁶² Tsi lëe lyu byaani lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni xaa fariseo kwey lo Pilat ⁶³ aan lëe xaa chëb:

—Worñee bii mbañ xaa wnee xuuy go, chëb xaa nii tse nii loxo tson kpidz lëe xaa kpañ. ⁶⁴ Por ngo, lëe noo syoopnee lool parñee kxaaloo xaa nii kyënap chu paa axte ksa tson kpidz. Por toontlaa tsilii xpëëdsuel xaa xcuerp xaa leñ paa wor kyool aan loxsye ngo këb xaa lo meñ nii lëe Jesús pañ. Aan ndalyre meñ nii jkëëti xaa que meñ nii pkëëti xaa klo.

⁶⁵ Tsiigo lëe Pilat chëb:

—Lëe soldad nche ske. Kol tsini xaa parñee kyënap xaa chu paa.

⁶⁶ Lëe xaa kwey, aan lëe xaa kwloo tu señ lady kyo nii xoob chu paa, ni lëe xaa psaan soldad parñee kyënap soldad.

Lëe Jesús xpañ

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

28 Tsiñee lëe tse nii xiladzy meñ lo tsiin kwtedy, lëe María Magdalena ni lëe stu Mariy kwey chu paa wor silytoo. ² Aan kolpsye lëe tu xu dox bni, porñee lëe tu xangly Dios byety kpaa, aan lëe xaa kwtoob kyo nii xoob chu paa. Loxsye ngo lëe xaa kwsob lady ko. ³ Xpibëly angly ko sinak tu xbëly yë nkwsiy ni nguitsy xab xaa sinak nguitsy kyeg. ⁴ Tsiñee lëe soldad kon angly ko, lëe xaa ptsyeb aan lëe xaa pkyey. ⁵ Lëe angly chëb lo kwnaa go:

—Ktsyebty to, por nanaa nii Jesús nii kwë lo crusy xyub to. ⁶ Per kindy me nu. Lëe me pañle. Kol kuy gaanoo nu pxoob me. ⁷ Sinusy kol kyey aan kol këb lo xpëëdsuel me nii lëe me pañ, ni kol këb nii klo me ktsiñ Galilea. Siko ktsiil me xpëëdsuel me. Tiits re syelynin lo do.

⁸ Lëenlëdy lëe kwnaa go bi chu paa. Lal xtsyeb me, lal xle me, per lëe me sikni tiits lo xpëëdsuel Jesús. ⁹ Aan lëe Jesús byaklo lo me ni lëe xaa pkëëptyux me. Lëe me big lo Jesús aan lëe me psoxib lo xaa ni lëe me kwteetsy niy xaa. ¹⁰ Lëe xaa chëb:

—Ktsyebty to. Kol tsikni tiits lo xpëed-scuelaa parñee tsi me Galilea, aan siko ktsiil noo.

Nii bitiits soldad lo meñ

¹¹ Mentre lëe kwnaa go sikni tiits, lëe bla soldad nii kwënap chu paa kwey leñ kyedzy, aan lëe xaa bitiits lo xaa nii xñabey lo pxosy kchësy nii kon xaa. ¹² Tsigo lëe xaa nii xñabey lo pxosy kune lo xaa kol nii xñabey parñee kustiits xaa dyon xa kuuñtsyey xaa. Aan nroob tumi pteedy xaa lo soldad, ¹³ per lëe xaa chëb kazh lo soldad:

—Deelñee kñabtiits meñ lo do kol këb nii kyool, mentre nche nixyesy to, lëe xpëedscuel Jesús biidxi xcuerp xaa. ¹⁴ Aan deelñee kon xtisyo, lëe noo kñee lo xaa parñee pe kuñdy xaa lëe do.

¹⁵ Lëe soldad kwnaasy tumi go, aan lëe xaa bitiits nii chëb xaa xñabey go. Por

ngo, axte natiemp xniladzy meñ Israel nii bitiits soldad.

Xilkëeb Jesús

(Mr. 16:14-18;

Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶ Lëe ksa tsiptub xpëedscuel Jesús kwey tu kiy nii sob Galilea, por siko chëb Jesús nii kwës Jesús xaa. ¹⁷ Aan tsiñee lëe xaa kon Jesús, lëe xaa psoxib, per no xaa pkan kik. ¹⁸ Lëe Jesús chëb lo xaa:

—Lëe Dios pso naa parñee kñabeyaa kpaa ni kñabeyaa lo kislyu. ¹⁹ Kol tsi tyub lo kislyu aan kol kluuy xtitsaa lo meñ. Ni kol kchoobnis meñ nii kniladzy xtitsaa con xtiitspey Tat Tios, ni xtiitspey xiñ xaa, ni xtiitspey Kyalbini Ntson. ²⁰ Ni kol këb lo meñ kuuñtsyey meñ kchë nii bluyaa lo do. Pe tsinidy kik to, por tugak kaknin lëe do axte tse nii lëe kislyu nitylo.

Kitsy nii pkëe San Marcos

Lëe Juan xluuy xtiits Dios

(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9,
15-17; Jn. 1:19-28)

1 Sinrii nak nii bislo xkaasy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesucrist.

²Lëe profet Isafas pkëe leñ xkitsy Dios sinrii:

Lëgaanoo lëen kxal gaa tu xaa nii tenech lool parñee kwii xaa tu nöz tedyoo.

³Son meñ tsiy xaa tsiñee lëe xaa kñee tu tañ pidzy këb xaa:

“Kol kxixkwaa nöz nii tedy meñ nii xñabey.

Kol kwii tu nöz tubli.”

⁴Singo mod biid Juan xchoobnis xaa meñ tañ ni xñee xaa lo meñ:

—Kol ktikche styoo do lo Dios ni kol chobnis, parñee ktsily Dios kchë xtol do.

⁵Tsigo lëe meñ nii ncheno tyub tañ nii lë Judea ni meñ kyedzy Jerusalén kwey laañee so Juan. Aan tsiñee lox xobtol meñ kchësy xtol lo Dios lëe Juan xchoobnis meñ chu kiigwpee Jordán.

⁶Kits lady camey kwyyaa xab Juan, lëe xcinturón xaa kwyyaa con kidy. Nkwxandx ni tsiñ tañ taw xaa. ⁷Lo xiwseedy xaa xñee xaa lo meñ:

—Skere sëed tu xaa nii mastre non lon, por naa ni parñee sinchuña kxakaa tuu kidy lab xaa xkiiñdyaa. ⁸Naa pchoobnis lëe do con nis. Per lëe xaa kchoobnis lëe do con Kyalbini Ntson cheñ Dios.

Xkyalkwchobnis Jesús

(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

⁹Leñ tse go lëe Jesús pchoo Nazaret, tu kyedzy nii nche nöz tañ nii lë Galilea, lëe xaa si chu kiigwpee Jordán aan siko lëe Juan pchoobnis xaa. ¹⁰Aan siikñee lëe Jesús pchoo lo nis, lëe xaa kon nii

lëe kpaabyaly aan lëe Kyalbini Ntson cheñ Dios sëed sëeb byab lady xaa sinak tu palom. ¹¹Ni lëe xaa biñ tsiy Dios nii sëed sëeb kpaaxñee lo xaa:

—Lii nak xiñaa nii xkëstyoon. Xlen lool.

Lëe Jesús chak preb

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

¹²Loxsye ngo lëe Kyalbini Ntson kuni Jesús tañ pidzy. ¹³Choow kpidz kwyyo xaa tañ. Beeñ xaatox xaa preb ni kwyyo xaa lady kchëlo ma tox, per lëe xangly Dios kokni xaa.

Lëe Jesús chislo lo xtsiñ Galilea

(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

¹⁴Loxsye kwloo meñ Juan skiib, lëe Jesús si nöz xtañ meñ Galilea xluuy xtiits Dios nii xteelaa ¹⁵xñee xaa:

—Lëe wor kutsiñ nii lëe Dios kñabey. Kol ktikche styoo do ni kol kniladzy xtiits xaa.

Lëe Jesús xkwetsy tap ngoosy mël

(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

¹⁶Tu tse lëe Jesús sitedy chu nistoo Galilea tsiñee lëe xaa kon chop ngoosy mël nii nche kchon xkyex lo nis. Chop betsy nak xaa. Tu xaa lë Simoñ, lëe stu xaa lë Ndresy. ¹⁷Aan lëe Jesús chëb:

—Kol tënal naa parñee jkoostre to mël, sink lëen kluy lo do xa kluuy do xtitsaa lo meñ.

¹⁸Wor go kazh nche gak xkyex xaa, lëe xaa sinal Jesús.

¹⁹Sijtyak kwsë Jesús lëe xaa kon Jacob ni Juan. Xiñ Zebedeo nak xaa chop xaa. Lëe xaa ncheno tu leñ barkw xkëtë xaa xkyex xaa. ²⁰Tsigo lëe Jesús kwtsyetsy xaa, aan lëe xaa psaan pxosy xaa Zebedeo leñ barkw ksa xmos xaa aan lëe xaa sinal.

**Tu mguiy nii no tu
kyalbini mal leñ styoo**

(Lc. 4:31-37)

²¹ Lëë Jesús ptsiñ kyedzy Capernaum ksa xpëedsuel. Aan tsiñee lëë tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ kol, lëë Jesús kwsëëb ktoo aan lëë xaa bislo beëñ kseedy xaa meñ xtiits Dios. ²² Tsiigo ndaly meñ psee biñ xiwseedy xaa porñee lëdy wi xaa chuuñ kseedy sinak kchë maestre ley, sink tsi lëë xaa xñee sootee tu xaa nii per nli busy xñabey nak xaa. ²³ Lady kchësy meñ nii ncheno leñ ktoo no tu mguiy nii no tu kyalbini mal leñ styoo aan lëë xaa bislo chuptyë xaa xñee xaa:

²⁴ —¿Penak sëed sëëboo lady noo Jesús Nazaret? ¿Buty sëed knitylool lëë noo lë? Xyumbeyaa lii. Lii nak Xiñ Ntson Dios nii sëed lo kislyu.

²⁵ Tsiigo lëë Jesús kwëntseeb lo kyalbini mal go chëb xaa:

—¿Psuugw chuwoo aan psaan mguiy gue!

²⁶ Tsiigo lëë kyalbini mal go beëñ nii lëë mguiy go kutyë aan lëëw pchoo chuptyë taño. ²⁷ Tsiñee lëë meñ kon kchësy ngo, ntseeb ptsyeb meñ, aan xñabtiits lsa meñ lo xcombañer xñee meñ:

—¿Pe cos re? ¿Xa nak xiwseedy xaa re nii axte wi kyalbini mal xsoob xtiits xaa?

²⁸ Aan blyëëdyak masyke lë Jesús xseety kchësy meñ nii ncheno tyub nëz Galilea.

**Lëë Jesús chuuñ kyak
xñaatsaap Simoñ Pedre**

(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

²⁹ Tsiñee lëë xaa pchoo ktoo, lëë Jesús kwey lidzy Simoñ ni Ndrasy ksa xaa Jacob ni Juan. ³⁰ Aan tsiñee lëë xaa ptsiñ, lëë xñaatsaap Simoñ nix xlyañ xlyëë, aan lëëw chëb xaa lo Jesús. ³¹ Tsiigo lëë Jesús big kwseñ ña me blische xaa me. Aan

wor go kazh lëë xlyëë pchoo, aan lëë me bislo beëñlo me nii taw xaa.

**Lëë Jesús chuuñ kyak
ndaly meñ xsyakñë**

(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

³² Tsiñee lëë tse ptsye, lëë ngbidz kwyasyle, lëë lyu no jketsyle, lëë meñ kuni kchëlo meñ xsyakñë ni meñ nii no kyalbini mal styoo lo Jesús, ³³ aan casy kchësy meñ kyedzy ptyop chu puert. ³⁴ Kchëlo kyalkits beëñ kyak Jesús meñ ni kwlii xaa kchësy kyalbini mal. Per blaady xaa nyeew porñee nano cho nak xaa.

**Lëë Jesús xluuy xtiits Dios leñ
ktoo nii nche sob Galilea**

(Lc. 4:42-44)

³⁵ Wor silytoo bii nguey lëë Jesús kuxche aan lëë xaa pchoo tublad chu kyedzy tu laañee tusy xaa par kutiitsni xaa Dios.

³⁶ Aan lëë Simoñ ksa xcombañer kuyub Jesús. ³⁷ Tsiñee lëë xaa ptsil xaa chëb xaa lo xaa:

—Kchësy meñ këkyub lii.

³⁸ Per lëë Jesús kwëb chëb:

—Tsoo kchësy kyedzy nii nche kex nu parñee wi siko kluyaa xtiits Dios porque par ngo pchon.

³⁹ Singo kunsë Jesús tyub xtañ meñ Galilea xluuy xaa xtiits Dios kchë leñ ktoo nii kwtedy xaa ni xkwii xaa kchësy kyalbini mal.

**Lëë Jesús chuuñ kyak
tu xaa nii xyodz lady**

(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰ Lëë tu xaa nii xyodz lady big lo Jesús aan lëë xaa go psoxib chëb:

—¿Pe nëëdyoo beëñ kyak naa?

⁴¹ Tsiigo lëë Jesús pkëstyoo xaa xsyakñë go, aan lëë xaa pxob ña xaa kik xaa xñee xaa:

—Chakladzyaa nii kyaan nyëël lo xkyalkiitsoo. Nina kazh byaktsey.

⁴²Aan nli gaa wor go kash lëe xaa nii xyodz lady ko byak. ⁴³Tsigo lëe Jesús kwëntseeb lo xaa nii byak ko aan lëe xaa psonëz xaa chëb xaa lo xaa:

⁴⁴—Byey aan ni tu cho lo këebtyoo dyon xa byakoo. Kwey lo pxosy aan psakon nii xñabey xley Moisés, parñee kaknan meñ nii lëel byak.

⁴⁵Per siñee lëe xaa go pchoo lëe xaa go bislo bitiits dyon xa byak xaa. Por ngo pchilodre nsyëb Jesús ni stu kyedzy nii neñlo, sink lëe xaa kunsë laañee kindy meñ. Per nikxe singow ndaly meñ kwey lo xaa.

Lëe Jesús chuuñ kyak tu xaa nii nëtoo

(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

2 Tsiñee kwloxo bla tse lëe Jesús bikche ptsiñ kyedzy nii lë Capernaum stub. Aan lëe meñ biñ nii lëe xaa nyoogw yu. ²Lëe meñ ptyopbe, per ni chu puert yu xkaadre kwe meñ. Aan lëe xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios ³tsi lëe tap xaa ptsiñni tu xaa nii nëtoo. ⁴Per konsye ksa tap xaa go nii chilody ktsiñ xaa axte laañee sopee Jesús porñee singootyee ndaly meñ nche, lëe xaa pxaly kik yu nii no Jesús, aan nëz laa nyaly go ptee xaa xaa xsyakné go pxobsye xaa xaa lo tu ta.

⁵Tsiñee lëe Jesús kon nii nli xnildazy ksa xaa go, lëe xaa chëb lo xaa xsyakné go:

—Xiñ, nodre xtolo. Kchësyo bily.

⁶Per lëe bla maestre ley nii nche sob siko psya styoo nladzy xaa: ⁷“¿Penak xñee xaa gue singue? No ko xaa falt lo Dios por ni tu cho chilody ktsily tol, xaktyee Dios.” ⁸Per sinusy byeñ Jesús kchësy nii no ksya styoo xaa. Tsigo lëe xaa chëb:

—¿Penak xsya tol do? ⁹Schilo këpaa lo meñ xsyakné: “Lëe kchësy xtolo bily”, ni schilo këpaa: “Kuxche, blis xtal aan byey”, per ¿chow dyon mastre ngan?

¹⁰Per na gaanoo lëen kluy lo do nii wi mguiy nii pxaal Dios schilo ktsily tol lo kislyu.

Tsigo lëe xaa chëb lo xaa xsyakné go:

¹¹—Lool xñan, kuxche, blis xtal aan byey liidzyoo.

¹²Tsigo lëe xaa xsyakné go kuxche wor go kash, aan lëe xaa blis xta xaa. Tsigo lëe xaa pchoo kwtedy xaa kchësy lady meñ. Por ngo, kchësy meñ psee aan kchësy meñ bily lay lo Dios xñee:

—Loñee mbañ no karty tyon no kchësy nrii.

Lëe Jesús xkwetsy Leví

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

¹³Loxsye ngo lëe xaa kwey chu nistoo stub, aan tsiñee lëe meñ lox ptyopbe lo xaa, lëe xaa bislo beñ kseedy xaa meñ xtiits Dios. ¹⁴Lëe tsi lëe Jesús bikche sey leñ kyedzy stub, lëe xaa kon tu xaa nii pcholë Leví. Alfeo nak pxosy xaa. Lëe xaa sob laañee chitizh meñ par kchilo kto meñ xcheñ aan lëe Jesús chëb lo xaa: —Tënal naa.

Tsigo lëe Leví kuso aan lëe xaa sinal.

¹⁵Aan lëetyee lëe Jesús noyaw lidzy Leví. Ndaly xaa nii chuuñ jkizh meñ ni ndaly meñ ngoptol kunal. Lëe xaa kwsob lo mezh ksa xaa Jesús ni ksa xaa xpëedscuel Jesús. ¹⁶Per tsiñee lëe xaa fariseo ni maestre ley kon nii lëe Jesús kayawni kchësy meñ go, lëe xaa chëb lo xpëedscuel Jesús:

—¿Xa mod nak nii chaw xmaestre to ksa xaa nii chuuñ jkizh ni kchësy meñ ngoptol gue?

¹⁷Tsiñee lëe Jesús biñ kchësy nii kwnee xaa go, lëe xaa chëb:

—Xkiindy meñ buen ni meñ ndaan xaa nii chuñ rmedy, sink meñ xsyakné xkiñ xaa nii chuñ rmedy. Per syely kyubtyaa meñ buen, sink lëen syely kyub meñ ngoptol.

Lëe meñ xñabtiits lo Jesús

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

¹⁸ Tu tse tawdy xpëëdsuel Juan ni xaa fariseo parñee kuuñ ksak xaa Dios. Tsigo lëe bla meñ kunabtiits lo Jesús chëb:

—¿Penak nii chawdy xaa nii no xlad Juan ni xaa nii no xlad xaa fariseo parñee kuuñ ksak Dios, per lëe xpëëdsueeloo pe xseedy xaa masyke lëe xaa ncheno wagw?

¹⁹ Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—¿Pe mod lika nayak ksaan meñ nii chi lo tu kyalwtsiilña wagw par tso kyalnë meñ? Deelñee bii so xaa nii ptsiilña gon, ni tu cho chilody tso kyalnë. ²⁰ Per sitsiñ tse nii lëe xaa nii ptsiilña kyas. Tsigosy nagon schilo ksaan meñ wagw par tso kyalnë meñ.

²¹ Ni tu cho xkëtëdy tu ladx yoox con tublë ladx kub. Por tsi lëew tsadx, lëe ladx kub kpe aan lëew kchos ladx yoox, aan lëe laa nchos ko kak nroobre. ²² Ni nody nii ktyëe nip kub leñ kyeg kidy nii kwyoxle. Porque schilo kchos nip kub kyeg kidy, aan ntseeb xiñ nip, nikxe gaa kyeg kidy. Por ngo no nii ktyëe nip kub leñ kyeg kub.

Lëe xpëëdsuel Jesús xchoow xobxtily tse nii chakty tsiñ

(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

²³ Lëe tu tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ lëe Jesús sitedy tu lo kwaa nii no nonsyke xobxtily, aan lëe xpëëdsuel xaa bislo xchoow xobxtily. ²⁴ Tsigo lëe xaa fariseo chëb lo Jesús:

—Buy gaanoo, ¿penak nii chuñ xpëëdsueeloo nii nongualdy kak tse nii xiladzy meñ lo tsiñ?

²⁵ Per lëe Jesús chëb:

—¿Pe karty nayak klab to laañee xñee xaa beeñtsyey rey David worñee kwlaañ xaa ksa xcombañer xaa? ²⁶ Iz nii lëe Abiatar nak pxosy nii mastre non, lëe David kwsëeb leñ lidzy Dios aan lëe xaa taw

kyaxtily nii nak lay nii xaktyee pxosy chaw, aan wi kchë meñ nii ksa xaa si byaan xaa kyaxtily go.

²⁷ Chëbak Jesús lo kchësy meñ go:

—Lëe tse nii chak wxiladzy byaan par meñ, per byaandy meñ par tse go. ²⁸ Por ngo, axte lo tse nii xiladzy meñ lo tsiñ xñabey mguiy nii pxaal Dios.

Beeñ kyak Jesús tu xaa nii mbañdy tu ña

(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

3 Lëe Jesús kwsëeb ktöo stub. Aan lëe-tyee lëe tu xaa nii mbañdy tu ña no leñ ktöo go. ² Ni lëe meñ nche kuy dyon pe syuun kyak Jesús xaa xsyaknë go tse nii xiladzy meñ lo tsiñ parñee tso pe cos jkëkiy meñ xaa. ³ Tsigo lëe Jesús chëb lo xaa nii mbañdy ña:

—Kuso aan kwso grolytee nu.

⁴ Tsigo lëe xaa kwnabtiits lo meñ chëb xaa:

—¿Pe cos nongual kak tse nii xiladzy meñ lo tsiñ? ¿Pe nongual kantsi ñe ote ksaksi ñe saa bñech ñe yak?

Per ni tu cho kwëbty. ⁵ Tsigo lëe Jesús buy lo kchësy meñ nii nche siko aan lika blëe xaa, ni pteenë xaa porñee kon xaa nii singootyee nguiedzy styoo kchësy meñ go. Loxsy ngo lëe xaa chëb lo xaa xsyaknë go:

—Biskaa ñal.

Aan lëew biskaa xaa. Lëe gaaw byak. ⁶ Per siñee lëe xaa fariseo pchoo siko lëe xaa bitiits ksa xaa meñ nii nak ksa rey Herodes dyon xa kuty xaa Jesús.

Lëe meñ xtyopbe chu nistoo Galilea

⁷ Lëe Jesús si chu nistoo ksa xpëëdsuel aan ndaly meñ Galilea kunal xaa. ⁸ Tsiñee lëe meñ nii no nëz Judea ni meñ nii no kyedzy Jerusalén ni meñ nii no nëz Idumea ni meñ nii ncheno stublad chu kiigwpee Jordán ni meñ nii no tyub kyedzy Tiro ni meñ nii no tyub kyedzy Sidón koknan kchësy nii chuñt-

syey Jesús, ndaly kchë meñ go kukuy. ⁹Por ngo lëë xaa chëb lo xpëedscuel xaa nii nyub xaa tu barkw parñee ndaagwty meñ xaa. ¹⁰Porñee been kyak xaa ndaly meñ xsyakñë, aan kchësy meñ chas xkyë lady xaa par señ meñ xab xaa. ¹¹Aan tsiñee lëë kyalbini mal chan Jesús, xsox-ibo chuptysyëw xñeew:

—¡Lii nak Xiñ Dios!

¹²Per lëë Jesús kwnabey nii nyeedyo cho nak xaa lo meñ.

**Lëë Jesús xkwe ksa
tsiipchop xpëedscuel**

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³Loxsye ngo lëë Jesús si tu kiy. Siko lëë xaa kwtsyetsy meñ nii kwlaañtyee styoo xaa aan lëë meñ go big lo xaa. ¹⁴Aan lady kchësy meñ go kwle xaa tsiipchop xaa go tsikluuy xtiits Dios. ¹⁵Ni lëë xaa ptee kyalxñabey lo xaa par kwii xaa kyalbini mal. ¹⁶Lëë ksa lë xaa nii kwle xaa nrii: Simoñ, xaa nii kwloolë xaa Pedre, ¹⁷Jacob ni betsy wiñ xaa Juan. Xiñ Zebedeo nak xaa chop xaa. Boanerges kwloolë Jesús xaa. (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe Xiñ Nkwsiy.) ¹⁸Ni kwle xaa Ndresy ni Felip ni Bartolomé ni Mateo ni Max ni Jacob xiñ Alfeo, ni Tadeo ni Simoñ, xaa nii kwyo lady tub tiy meñ nii pcholë Cananista, ¹⁹ni Judas Iscariote, xaa nii byub mod pkaa Jesús lo xaa xñabey.

Lëë meñ xñee nii xaatox nakni Jesús

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

²⁰Loxsye ngo lëë Jesús byo leñ yu nii xkwës xaa ksa xpëedscuel xaa aan lëë meñ ptyopbe stub. Por ngo nii byobty nyaw xaa ksa xpëedscuel xaa. ²¹Tsiñee lëë meñ lidzy Jesús biñ nii lëë Jesús so siko, lëë me kwey par kyoy me xaa, porñee ndaly meñ xñee nii lëë Jesús chak wety.

²²Wi maestre ley nii nak xaa Jerusalén ptsiñ xñee:

—Beelzebú, xaa nii xñabey lo kyalbini mal, nakni xaa ni xtee tiitspey lo xaa par kwii xaa kyalbini mal.

²³Tsigo lëë Jesús kwtsyetsy kchësy meñ go aan lëë xaa pso tu cuent par kuuñ kseedy xaa chëb xaa:

—¿Xa kchilo xaatox kwii saa xaatox?

²⁴Tu kyedzy nii nak chop tiy chilody ktiyo. ²⁵Ni tu meñ wlidzy nii nak chop tiy chilody ktiy me. ²⁶Singo gak nak xaatox deel kak xaa chop tiy ni ktily lsa xaa. Chilody ktiy xaa, sink sikootyee lëë xcuent xaa kyal.

²⁷Ni tu cho chilody sëëb leñ lidzy tu meñ nii ntseeb par koy xaa xcheñ xaa, sink klo no nii kxituu kazh xaa xaa. Xakxe singo schilo koy xaa nii klyaañtyee styoo xaa.

²⁸Lëen xñeli kazh lo do nii stsily Dios kchë xtol meñ ni kchë cos yox nii kñee meñ lo Dios. ²⁹Per lëë meñ nii kñeenë Kyalbini Ntson cheñ Dios kpildy xtol meñ go. Tugak tso xtol meñ go.

³⁰Kchësy nrii kwnee Jesús porñee kwnee meñ nii kyalbini mal nakni xaa.

Xñaa Jesús ni betsy xaa

(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)

³¹Tsiñee lëë xñaa Jesús ni betsy xaa ptsiñ, lëë xaa kwche ley aan lëë xaa pxaal mandad sitsyetsy Jesús. ³²Tsigo lëë meñ nii nche sob kyako kwi Jesús chëb:

—Lëë xñaal ni betsyoo nche ley xyub lii.

³³Per lëë xaa kwëb chëb xaa:

—¿Cho nak kaa tnan ni betsyaa?

³⁴Loxsye ngo lëë xaa buy lo kchësy meñ nii nche sob kyako kwi xaa aan lëë xaa chëb:

—Meñ re nak tnan ni betsyaa.

³⁵Porque kchësy meñ nii chuuñtsyey nii chakladzy Dios, meñ go nak betsyaa, psyañaa ni tnan.

Xcuent ngon

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

4 Lëë Jesús bislo bluuy xtiits Dios chu nistoo stub. Aan como lëë meñ pty-opbe, lëë Jesús kwyo tu leñ barkw nii so siko aan lëë xaa kwsob leeño. Lëë meñ kwche chu nis. ²Tsigo lëë xaa bislo been kseedy xaa meñ nonsyke con cuent. Aan lo xiwseedy xaa xñee xaa:

³—Kol kon tu xcuent ngon nii pchoo kwey kon. ⁴Aan tsiñee lëë xaa bislo lo wlaal xob, grol xoob xaa byab kexka chu nëz aan kuktop kaa mguño. ⁵Lëë stub lugar lëë xob byab lady kyo laañee nchedy ndaly yu. Blyëedy pchukë xob ko lyu porñee nxijty kwyow. ⁶Per tsiñee lëë ngbidz kwlañ, lëë ngbidz psaaayo, aan como kindy luw lëew pidzy. ⁷Lëë stub lugar lëë xob byab lady yakitsy aan lëë yakitsy kwroob aan lëew kwtiño koktyo. ⁸Per lëë stub lugar lëë xob byab laañee neely lyu aan lëew kwroob. No lalyo kwsob tsongalyo ni tu kyoowo. Buen koko.

⁹Aan loxsye ngon lëë Jesús chëb:

—Kchësy to siñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëëtyag.

Lëë xpëedscuel Jesús xñabtiits penak nii nonsyke con cuent chuñ kseedy Jesús

(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)

¹⁰Tsiñee lëë Jesús byaan nonsy, lëë kchësy meñ nii nak ksa xaa ni ksa tsiipchop xpëedscuel xaa kwnabtiits chëb:

—¿Xa nak cuent nii lox psool?

¹¹Tsigo lëë xaa kwëb chëb xaa:

—Kchë lo meñ tiemp gon kwyolan xa nak xkyalwnabey Dios. Lëë na lëew xluuy xaa lo do. Per lëë meñ nii nche tublad nonsyke con cuent no nii kseedy meñ go ¹²parñee nikxe xaapee kuy meñ go, per kandy me, ni nikxe mastre kon meñ go, per kyeñdy me, ni parñee

kpikchedy styoo meñ go lo Dios tsiin ktsilyo Dios xtol meñ go.

Lëë Jesús xñee xa nak xcuent ngon

(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

¹³Lëë Jesús chëb:

—¿Xyeñdy to cuent re lë? ¿Xa kyeñ do nii sëedre tsigo? ¹⁴Lëë meñ nii chan xob nak sinak meñ nii xluuy xtiits Dios. ¹⁵No meñ nii nak sinak xob nii byab lo nëz, nii chon xtiits Dios, aan xlyëedyak lëë xaatox chiklaats nii bñaa leñ styoo meñ go. ¹⁶No gaa meñ nii nak sinak xob nii blyaal lady kyo, nii xle chon xtiits Dios, ¹⁷per como kindy luw xsyob lidyo. Singo nak meñ go tsiñee chan meñ go nii lëë kyalnë sëed por xtiits Dios. Xchoso gaa styoo meñ go. ¹⁸No gaa stubla meñ nii nak sinak xob nii blyaal lady yakitsy, nii chon xtiits Dios, ¹⁹per mastre sini kchë cos lo kislyu re kik meñ go. Choki meñ go kap kchëlo cos, per xaktyee xkëëtiw. Kchë ngo xsyëeb leñ styoo meñ go aan xkiño xtiits Dios, ni xkaw jkiñ meñ go lo Dios. ²⁰Per no gaa meñ nii chon xtiits Dios aan xniladzyo. Aan chak meñ go sinak kok xob nii blyaal laañee neely lyu. No meñ go nak sinak xob nii kwsob kalyptsii xob lady, ni tsongaly xob, ni tu kyoow xob.

Xcuent bini

(Lc. 8:16-18)

²¹Ni chëbak xaa:

—¿Pe mod xyoooy tu bini nayak parñee tsow leñ tu cajón o leñ lon gaa? Lëdyo gon. Klaa xsyob tu bini parñee ksaanw. ²²Por nody ni tu cos nii chak tsilaan nii kchukëdy, ni nody ni tu cos ngueetsy nii kak ndoondy. ²³Kchësy to siñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëëtyag.

²⁴Ni chëbak xaa:

—Kol ksal nii xkëëtyag to, porque sinak nii xsee gak to chan do xcombañer do, singo gak ksee Dios kan xaa lëë do, ni stsiibre xaa stublaw loo go. ²⁵Por meñ

nii chap palalo, lëe Dios kteerew. Per lëe meñ nii pe chapyt, lëe Dios kla axte nii wiñ nii chapsye meñ go.

Xcuent xob nii xroob

²⁶ Ni chëbak Jesús:

—Nak laañee xñabey Dios sinak tu xaa nii xlaal xob. ²⁷ Loxsye ngo lëe xaa xyey kuutkesy aan tsi lëe lyu xyaani lëe xaa chische, xtye kyool ni xtye tse, per nandy xaa dyon xa kwlañ xooob xaa ni xa kwroobo. ²⁸ Aan xaly lyu xroobo xob. Klo xlyañ xikwo. Loxsye ngo lëew xchukë to aan xlyëedyak lëew xsyo xob. ²⁹ Aan tsiñee lëew lox chal, lëe xaa chik-topo, porñee lëe xtiemp kwlaap kol.

Xcuent medzy martas

(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)

³⁰ Ni chëb Jesús:

—¿Pe cos nak sinak laañee xñabey Dios dyon, ni pe cos chak si chako?

³¹ Nako sinak tu medzy martas nii xñaa lo kislyu. Lëe medzy ko nak tu medzy nii mastre wiich lo kislyu. ³² Per tsiñee lëew lox xñaa, xroobo aan mastre chak ngolo lo kchësy kizh. Chak nxii xikwo ni axte mguiñ schilo ko xipchoos lo xingalo.

Lëe Jesús xñee penak nii nonsyke con cuent chuuñ kseedy xaa

(Mt. 13:34-35)

³³ Nonsyke con cuent beñ kseedy Jesús meñ, axte laañee byeñ xaa nii schilo kyeñ meñ. ³⁴ Per ni tu pe bluuydy xaa singosy, sink nonsyke con cuent, nikxe tseyladzy xñee xaa xa nak cuent ko lo xpëedscuel xaa.

Lëe Jesús xkwëes me nii xpi lo nistoo

(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

³⁵ Tsiñee lëe lyu pkyey misme tse go, lëe Jesús chëb lo xpëedscuel:

—Kol tsoo stublad chu nistoo.

³⁶ Tsigo lëe xpëedscuel Jesús psaan meñ, aan lëe xaa sini Jesús leñ tu barkw

nii nol Jesús. Aan wi stubla barkw si ksa xaa. ³⁷ Per lëe tu me dox bislo xpi xchëep barkw, aan lëe nis bislo chisoli xchoon leñ barkw. Singo lëe barkw no kyatsë nis. ³⁸ Aan lëe Jesús nixyesy xan barkw ngookwsye xaa tublë yag. Lëe xpëedscuel xaa beñ kna xaa chëb xaa lo xaa:

—¿Maestre! ¿Pe xyeñdyoo nii lëe no kety lo nis re?

³⁹ Tsigo lëe Jesús kuxche aan lëe xaa kwëntseeb lo me ni lëe xaa chëb lo nistoo:

—¿Kwlë! ¿Tsesy!

Lëe me kwlës aan tsesy byak. ⁴⁰ Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo xpëedscuel:

—¿Penak xtsyeb to? ¿Pe karty kap to Dios confians?

⁴¹ Per loñee singootyee bii xtsyeb xpëedscuel Jesús, lëe xaa xñabtiits lsa xaa lo xcombañer xaa xñee xaa:

—¿Cho nak xaa re nii axte me ni nistoo xsoob xtiits xaa?

Meñ kyedzy Gerasa nii no tu kyalbini mal leñ styoo

(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

5 Lëe xaa ptsiñ stublad chu nistoo laañee nak xtañ meñ Gerasa. ² Aan siikñee lëe Jesús byedy leñ barkw, lëe tu xaa nii no tu kyalbini mal leñ styoo big lo xaa. Leñ paa pchoo xaa go ³ porñee leeño no xaa. Ni tu cho chilody kxituu xaa nikxe con caden. ⁴ Ndaly vuelt pxituu meñ niy xaa ni ña xaa con caden, per pchug xaaw. Ni tu cho chuñdy gan lo xaa. ⁵ Xkyënsë xaa kyool yutsye tyub kiy ni leñ paa chuptyë xaa ni chiswee xaa xaa con kyo. ⁶ Per tsiñee lëe xaa kon Jesús, sitre bii sëed Jesús, lëe xaa kwloo corr aan lëe xaa psoxib lo Jesús ⁷ aan chuptyë xaa xñee xaa:

—¿Penak xkaaloo naa, Jesús Xiñ Dios nii sob kpaa? Ni nlipee gaa nawo xñabaa lool nii ksaksidyoo naa.

⁸ Singo xñee xaa porñee lëe Jesús chëble:

—¿Kyalbini mal, psaan mguiy gue!

⁹Tsigo lëë Jesús kwnabtiits lo xaa chëb:

—¿Cho lël busy?

Lëë xaa kwëb chëb xaa:

—Ndaly lën porñee ndaly nak noo.

¹⁰Aan mban xñee kyalbini mal go lo Jesús nii kwiidy Jesúsó tañ go. ¹¹Aan como kex xan kiy go ncheyaw tubtsoon ngutsy, ¹²lëë kyalbini mal go kwnab lo Jesús chëb:

—Pxaal noo lo ngutsy nii nche ske ni blaa syëëb noo leñ ma.

¹³Lëë Jesús ptee tiitspey, aan lëë kyalbini mal go pchoo leñ styoo mguiy go aan lëëw kwsëëb leñ kchë ngutsy ko. Xkaa ngutsy ko siik chop mily. Kchësy ma kwloo corr kwsëëb ma lo nistoo aan lëë ma kuty.

¹⁴Tsigo lëë meñ nii nche nap ngutsy ko pchoo wxooñ kukni tiits kyedzy dyon xa kok tañ. Aan lëë meñ kukuy dyon pe cos kok. ¹⁵Aan tsiñee lëë meñ ptsiñ laañee so Jesús, lëë meñ kon xaa nii kwyo kyalbini mal styoo. Lëë xaa sob, nakw xab xaa ni mbëë nyaani chak xaa. Lëë meñ ptsyeb, ¹⁶ni lëë meñ nii kon xa kok xaa nii kwyo kyalbini mal go leñ styoo ni xa kok ngutsy, bitiiitso lo kchësy meñ. ¹⁷Tsigo lëë meñ bislo kwnab nii kpi Jesús xtañ meñ go.

¹⁸Tsiñee lëë Jesús ptsiñ laañee so barkw, lëë xaa nii kwyo kyalbini mal styoo go kokladzy nyinal xaa. ¹⁹Per kwnëdy Jesús, sink lëë xaa chëb lo xaa:

—Byey, kujkan meñ liidzyoo, aan bitiiits xa beëñ kyak Dioosoo, ni xa pkëstyoo xaa lii.

²⁰Lëë mguiy go sey, aan lëë xaa bislo bitiiits xaa tyub nëz Decápolis xa beëñ kyak Jesús xaa. Aan kchësy meñ psee.

Xiñ Jairo ni kwnaa nii kwseñ xab Jesús

(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

²¹Tsiñee lëë Jesús ptsiñ stublad chu nistoo con barkw, lëë meñ ptyopbe aan lëë xaa kwso chu nistoo. ²²Lëëtyee lëë xaa so siko tsiñee lëë tu xaa nii xñabey leñ ktoo nii lë Jairo ptsiñ. Tsi lëë xaa kon Jesús, lëë xaa psoxib ²³aan mban kwnee xaa lo Jesús chëb xaa:

—Lëë xiñaa noyety. Të kxoboo ñal lady me tsiin kyaktsey me ni kpañ me.

²⁴Lëë Jesús sinal xaa ni ndaly meñ kunal, aan lika xtaagw meñ Jesús. ²⁵Lady kchësy bñechtoo go no tu kwnaa nii kokle tsiipchop iz xsyakñe me, xchoo me cheñ. ²⁶Mban kwtedy me. Ndaly lo meñ nii chuñ rmedy kwey me. Xaktyee kukxiñ me kchë xtumi me aan kokty me rmedy. Lëël mastre kok xkyalkits me. ²⁷Tsiñee lëë me biñ nii lëë meñ xseety Jesús, lëë me big nëz xitsy Jesús lady meñ aan lëë me kwseñ xab xaa. ²⁸Porñee nladzy me: “Comñee jkaa seeñaa xab Jesús lëen kyak.” ²⁹Aan wor go kazh lëë xcheñ me byag. Aan axte mbëë byaan lady me byeñ me nii lëë me byak. ³⁰Lëë Jesús byeñ nii lëë xaa beëñ tu kyalntson, aan lëë xaa byoogw xuy xaa lo meñ xñee xaa:

—¿Cho kwseñ xabaa?

³¹Tsigo lëë xpëëdsuel xaa chëb:

—Chanoo name nii lëë meñ xtaagwoo aan xñabtiitsoo, xñeel: “¿Cho kwseñ xabaa?”

³²Per lëë Jesús bii buy tyuxlad kwi parñee kan xaa dyon cho kwseñ xab xaa. ³³Tsigo lëë kwnaa go xisy me ni xtsyeb me porñee nan me lëë me kwseñ xab Jesús. Lëë me kuksoxib lo xaa aan lëë me bitiiits penak nii beëñ me singo. ³⁴Tsigo lëë Jesús chëb:

—Xiñ, porñee bnildazyoo naa ngo nii lëël byak. Byey. Pe tsinidre kikoo. Lëël byakle.

³⁵Lëe Jesús bii nonee tsiñee lëe bla meñ nii pchoo lidzy xaa nii xñabey ktoo ptsiñ chëb lo pxosy mëed kwnaa go:

—Lëe xiño tse lox kuty. ¿Penak nii xko tsiño lo maestre?

³⁶Per lëe Jesús koñee psaldy xaa meñ go lëe xaa chëb lo xaa nii xñabey ktoo:

—Ktsyeebtyoo. Bniladzy sye naa.

³⁷Aan blaady xaa nyinal meñ. Xaktyee Pedre, Jacob ni Juan, betsy Jacob kunal. ³⁸Tsiñee lëe xaa ptsiñ lidzy xaa nii xñabey ktoo, lëe xaa kon xa nche kxoly meñ ni xa ncheyoon meñ ni nche kteenë gaa meñ. ³⁹Lëe xaa kwoy yu aan lëe xaa chëb:

—¿Penak singueetye noyak nxoly do ni choon do singueetye? Kujty mëed kwnaa gue, sink lëe me nixyesy.

⁴⁰Pxidzyni meñ Jesús, per lëe xaa kwlii kchësy meñ yu. Aan lëe xaa byaan ksa xaa pxosy me ni xña me ni xaa nii ksa xaa si. Aan lëe xaa kwsëeb laañee nix mëed kwnaa go. ⁴¹Lëe xaa kwseñ ña me aan lëe xaa chëb:

—Talita, cum. (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Mëed wiñ, lool xñen, kuxche.)

⁴²Wor go kazh lëe mëed kwnaa nii chap tsiipchop iz kuxche aan lëe me bislo kwsë me. Aan kchësy meñ nii nche siko psee. ⁴³Per lëe Jesús chëb kazh nii ni tu cho lo nyëbty meñ gow. Loxsyte ngo lëe xaa chëb:

—Kol ktee nii kaw me.

Lëe Jesús chi kyedzy Nazaret

(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

6Lëe Jesús bi siko aan lëe xaa kwey mer xkyedzy xaa ksa xpëedscuel xaa. ²Tsi lëe tse nii xiladzy meñ lo tsiñ kol, lëe Jesús bislo beñ kseedy xaa meñ leñ ktoo. Tsiñee lëe kchësy meñ biñ xiwseedy Jesús, ntseeb psee meñ. Aan xñabtiits lsa meñ lo xcombañer xñee meñ:

—¿Pa pseedy xaa kchësy cos re? ¿Pa xkwii xaa kchë wseedy ke ni kchë kyalntson nii chuñ xaa? ³¿Pe lëdy lëe carpinter ngue nayak? ¿Ni pe lëdy xiñ Mariy nayak nak xaa ni betsy xaa nak Jacob, José, Judas ni Simoñ? ¿Ni pe lëdy nayak wi kchë psyañ xaa ncheno lady no nu?

Por ngo koklasty meñ nsal meñ xaa. ⁴Per lëe Jesús chëb:

—Laañee xkaatyee xsal meñ tu profet, per xsaldy meñ tu profet nii nak xaa xkyedzy meñ ni meñ lidzy meñ.

⁵Ni tu kyalntson pchilody nyuunÿsyey xaa siko, xaktyee bla lady meñ xsyakné pxob xaa ña xaa ni beñ kyak xaa. ⁶Aan ntseeb psee xaa porñee bnilasty meñ xaa.

Lëe Jesús xaal xpëedscuel xluuy xtiits Dios

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

Kunsë Jesús kchë kyedzy nii nche kex siko xluuy xaa xtiits Dios. ⁷Tsigo lëe xaa kwtsyetsy ksa tsiipchop xpëedscuel xaa aan lëe xaa pxaal xaa chop kaa chop kaa xaa loxsye ptee xaa tiitspey lo xaa par kwii xaa kyalbini mal. ⁸Ni chëb kazh xaa nii ni tu pe koydy xaa par nëz, xaktyee tublë yag nii ksoxka xaa. Ni chëb xaa nii nody koy xaa bols ni kyaxtily ni tumi. ⁹Ptee xaa tiitspey kwë lab xaa, per pteety xaa tiits nii nyoy xaa ladx parñee ntyëë xab xaa. ¹⁰Ni chëb xaa:

—Tsiñee ktsiñ do tu yu, kol kwës siko axte nii kpi do kyedzy ko. ¹¹Aan deelñee ktsiñ do tu laañee kneesty meñ laa kwës to ni kaklasty meñ kon xiwseedy to, kol kchoo siko aan kol kwib yu nii xña niy do parñee kyeñ meñ nii no xtol meñ.

¹²Tsigo lëe xpëedscuel xaa pchoo xñee lo meñ: Kol ktikche styoo do lo Dios. ¹³Ni kwlii xaa ndaly kyalbini mal ni kwtëeb xaa meñ xsyakné aceit aan lëe meñ xsyakné byak.

**Xkyalkuty Juan, xaa
nii pchoobnis meñ**

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

¹⁴Lëe rey Herodes biñ kchë kyalntson nii chuuñtsyey Jesús, porñee nonsyke lë Jesús xseety meñ tyub tañ go. Aan xñee rey Herodes:

—Lëe Juan, xaa nii pchoobnis meñ pañ. Por ngo nii chuñ xaa kchë kyalntson gue.

¹⁵Lëe stubla meñ xñee:

—Lëe profet Elías ngue.

Lëe stubla meñ xñee:

—Tu profeto sinak kchësy profet nii biid tiemp.

¹⁶Per tsiñee lëe rey Herodes biñ kchësy ngo, lëe xaa chëb:

—Lëe Juan ngue. Naa kwnabey kwchug kik Juan aan na lëe xaa pañ.

¹⁷Porsye Herodías lëe rey Herodes kwnabey pkaa Juan ni lëe xaa kwnabey pxituu Juan con caden leñ skiib. Herodías kok tsiil Felip, betsy Herodes, per lëe Herodes ptsiilña me. ¹⁸Aan lëe Juan tugak xñee lo Herodes:

—Nody nii tsonil tsiil betsyoo.

¹⁹Tsigo lëe Herodías bislo blëeni Juan aan kokladzy me nyuty me Juan. Per pchilody me ²⁰porñee ptsyeb Herodes Juan, porñee koknan xaa nii tu meñ buen Juan ni tu xaa nii chuuñ ksak Dios nak Juan. Ngo nii kokni xaa Juan. Nikxe gaa nii tsiñee biñ xaa xtiits Juan byeñdy xaa pe nyuñ xaa, per tyub styoo xaa pkëetyag xaa xtiits Juan. ²¹Per lëew ptee tiits lo Herodías tse nii lëe Herodes ptsiil iz. Lëe xaa beeñlo tu niskwaan par kchë xmeñ xñabey xaa ni par meñ nii xñabey lo xsoldad xaa ni par kchësy meñ non nii kwyo Galilea. ²²Lëe xaa no wagw tsi lëe xiñtsyaap Herodías kwsëeb, aan lëe me bislo byëe me. Tirak ptsiladzy Herodes xiwyëe me ni wi kchë xaa nii ksa xaa ncheyaw ptsiladzyo. Loxsye ngo lëe Herodes chëb lo me:

—Kwnab nii klyaañtyee styool lon aan na knetsyno.

²³Aan lëe xaa pkon Dios chëb xaa:

—Snetsyaa nii kñabtyoo, nikxe kña-boo grol tañ nii xñabeyaa.

²⁴Lëe me pchoo aan lëe me kwnabtiits lo xña me chëb me:

—¿Pe cos kñabaa?

Aan lëe xña me kwëb chëb:

—Kwnab kik Juan, xaa nii xchoobnis meñ.

²⁵Tsigo lëenlëdy kwsëeb me laañee sob rey aan lëe me chëb:

—Chakladzyaa nii nina kazh kneetsyoo kik Juan, xaa nii xchoobnis meñ. Kxoobo tu leñ plat.

²⁶Tsigo mban kok rey. Per xaw lëe xaa pkonle Dios xña lo kchësy meñ, koklasty xaa nga xaa nii kwnab me. ²⁷Loxsye ngo lëe xaa pxaal tu soldad kuxi kik Juan. ²⁸Aan lëe soldad kwey leñ skiib, pchug kik Juan aan lëew kuni xaa xoobo leñ tu plat. Lëew ptee xaa lo xiñtsyaap Herodías aan lëe me pteedyo lo xña me.

²⁹Tsiñee lëe xaa nii nak ksa Juan koknano, lëe xaa kuklis xcuerp Juan aan lëew pkeetsy xaa.

Lëe Jesús xyaan kaay mily meñ

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰Loxsye ngo lëe ksa xaa nii pxaal Jesús ptsiñ aan lëe xaa bitiits kchësy nii beeñtsyey xaa ni bluuy xaa. ³¹Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol të tsiin kyo no nonsy no kxiladzy no xisy tu laañee cho kindy.

Porñee si siid meñ nii xyobty kaw xaa. ³²Tsigo lëe xaa kwyo barkw ksa xpëedscuel xaa aan lëe xaa si tu laañee cho kindy. ³³Per ndaly meñ kon si xaa aan lëe meñ byuumbey Jesús. Tsigo kchësy meñ nii no kchë kyedzy nii nche tañ go kwey siko, aan klo meñ ptsiñ lo xaa. ³⁴Tsiñee lëe Jesús byety leñ barkw, lëe xaa kon kchë bñechttoo nii nche, aan lëe xaa pkëstyoo kchësy meñ go porñee

nche kchë meñ go sinak xkwe mëkwxiily nii kindy cho kyënap. Aan lëë xaa bislo bluuy xaa ndaly cos lo meñ go. ³⁵Lëë tse ptsyel tsi lëë xpëëdsuel xaa big lo xaa chëb:

—Lëë tse ptsye aan ni tu cho kindy nu.

³⁶Psonëz meñ parñee tsi meñ tañ ni kchë kyedyz nii nche kekka tsiin si meñ nii kaw.

³⁷Per lëë Jesús kwëb chëb:

—Kol ktee nii kaw meñ wo.

Tsigo lëë xaa chëb:

—¿Pe chakladzyoo nii kyosyuuy noo chop kyoow denario kyaxtily par kaw meñ re?

³⁸Tsigo lëë Jesús chëb:

—¿Blak kyaxtily noy do? Kol tsikuy dyon.

Tsiñee lëë xaa bikche chëb xaa:

—Kaay kyaxtily schop mël.

³⁹Tsigo lëë xaa kwnabey kwsob meñ tubtsoon gaa meñ lo kixkiy. ⁴⁰Aan lëë meñ kwsob. Tubtsoon gaa meñ no laa kwsob tu kyoow meñ, no gaa laa kwsob choowptsii meñ. ⁴¹Loxsysy ngo lëë Jesús kwseñ ksa kaay kyaxtily go ni chop mël go, aan lëë xaa blëp lo kpa. Lëë xaa ptee skizh lo Dios. Tsigo lëë xaa beñ grol kyaxtily go aan lëëw pteedy xaa lo xpëëdsuel xaa parñee ki-isy xaaw lo meñ. Wi chop mël go kwti-isy xaa kchë lo meñ. ⁴²Kchësy meñ taw axte laañee byëly meñ. ⁴³Aan tsiñee lëë wagw kwlox, bii ptyop tsiipchop tskwidy kyaxtily nii byaan ni mël. ⁴⁴Aan lëë meñ nii pchilosy pkab lady kchë meñ nii taw, pkab kaay mily xaapkiy.

Lëë Jesús xsyë lo nis

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵Loxsysy ngo lëë Jesús blëp xpëëdsuel barkw parñee tekë xaa nistoo klo xaa, ktsiñ xaa Betsaida mentre lëë Jesús bii no ksonëz meñ. ⁴⁶Aan tsiñee lëë xaa lox psonëz meñ, lëë xaa si tu kiy par kuti-tsni xaa Dios. ⁴⁷Tsiñee lëë lyu lox pkyye

lëë barkw tse si groltyee nistoo. Aan lëë Jesús bii so chu nis nonsy. ⁴⁸Lëë xaa kon nii në si barkw porñee singootyee xchëep mew. Lëë wor silytoo lëë xaa sisë lo nis nëz laañee si barkw, aan kokladzy xaa ndyenech xaa.

⁴⁹Per tsiñee lëë xpëëdsuel xaa kon nii lëë xaa xsyë lo nis, nladzy xaa tu pesyo. Aan kchësy xaa kwchuptsyë ⁵⁰porñee kchësy xaa kon Jesús aan ptsyeb xaa. Per lëë Jesús kwnee chëb xaa:

—¿Kol kak ndaan; naaw, ktsyebty to!

⁵¹Tsigo lëë xaa byëp barkw aan lëë me kwlës. Ni lëë xpëëdsuel xaa psee ⁵²porñee byëndy xaa kyalntson nii beeñtsyey Jesús worñee kwtiisy Jesús kaay kyaxtily lo meñ, porñee bii nguiedzy styoo xaa.

Lëë Jesús chuñ kyak meñ xsyaknë leñ kyedzy Genesaret

(Mt. 14:34-36)

⁵³Lëë xaa kwtekë nistoo aan lëë xaa ptsiñ xtañ meñ Genesaret. Siko lëë xaa pxituu barkw chu nistoo. ⁵⁴Siikñee lëë xaa byety barkw, lëë meñ byuumbey Jesús. ⁵⁵Aan pchoo wxoon kchësy meñ kyedzy nii nche nëz tañ go ptsiñni meñ xsyaknë kë yag laañee biñ meñ so Jesús. ⁵⁶Aan laañee xtsiñtyee Jesús, nikxe kyedzy ngolo, kyedzy wiñ gaaw, o tañ gaaw, xkweek meñ meñ xsyaknë nëz aan xñab meñ nii klaa Jesús señ meñ xsyaknë xab xaa. Aan kchësy meñ xsyaknë nii pkaa kwseño byak.

Cos nii chuñ xtol meñ

(Mt. 15:1-20)

7 Lëë xaa fariseo big lo Jesús ksa xaa tubtsoon maestre ley nii sëëd Jerusalén. ²Tsiñee lëë xaa kon nii lëë bla xpëëdsuel Jesús ncheyaw aan kwti-ibty xaa ña xaa sinak chuñtsyey xaa fariseo, lëë xaa kwneenë xaa. ³Porñee lëë xaa fariseo ni kchë meñ Israel sinal kchë xmod pxusykoltoo nii kawdy xaa

deelnee kiib nyë kazhty xaa ña xaa. ⁴Ni tsiñee chi xaa wsi lo kiy, tsi lëë xaa xpikche, chawdy xaa deelnee tsadx kazhty ña xaa. Ni ndalyre gaa costum-bre nii byaani xaa sinak nii tsadx vas, kandy ni ntsyëë kiib nii xkiin xaa. ⁵Por ngo lëë xaa fariseo ni maestre ley kwn-abtiits chëb:

—¿Penak nii sinaldy xpëëdsueeloo xcostumbre pxusykoltoo no, sink koñee chaw xaa con ña peedy xaa?

⁶Tsigo lëë Jesús kwëb chëb:

—Ni gak xtiits Dios nii kwnee profet Isaiás worñee pkëë xaa xa nak to. Chëb xaa:

Tsiñee xñeesy meñ, sootee nii nli xsal meñ naa,

per sinidy kik meñ ksoob xtitsaa.

⁷Pe nandy chool meñ lay lon, por xluuy meñ xiwseedy meñ sinak nii nyako xtiits Dios.

⁸Ni lëë do xsaan nii xñabey Dios par tsinal do xcostumbre saa bñech to.

⁹Chëbak xaa:

—¿Penak nii xsaan do nii xñabey Dios tublad par tsinal do xcostumbre to?

¹⁰Lëë pxusykoltoo no Moisés gon chëb: “Psal pxoosyoo ni xñaal”, aan “Meñ nii ktsiibtee pxosy o xña gaa iipñee sety meñ go.” ¹¹Per lëë do xñee nii schilo këb meñ lo pxosy o lo xña gaa: “Chilody kuña to yudar porque lëen ko kon kchësy nii chaapaa lo Dios.” ¹²Ni xñee gak to nii meñ nii këbsye sinrii, nodre ni kuñ meñ go xyudar pxosy o xyudaar gaa xña. ¹³Singo mod lëë do xsaanlyu xtiits Dios nii xñabey par tsinal do kchë costumbre nii byaani do ni nii ksaan do. Ni ndalyre gaa stubla cos nii singo nak chuñtsyey do.

¹⁴Lëë Jesús kwtsyetsy meñ stub aan lëë xaa chëb:

—Kol kon nii kñen kchësy lo do ni kol kyeño: ¹⁵Ni tu cos nii xtyaaw chuñdy xtol meñ. Sink kchë cos mal nii xsya leñ

styoo meñ chuñ xtol meñ. ¹⁶Kchësy to siñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëëtyag.

¹⁷Tsiñee lëë Jesús lox psonëz meñ, lëë xaa byo leñ yu nii xkwës xaa aan lëë xpëëdsuel xaa kwnabtiits xa nak cuent nii lox pso xaa. ¹⁸Tsigo lëë xaa chëb:

—¿Pe ni lëë do nayak xyeñdy? ¿Chondy to nawen nii ni tu nii chaw meñ chuñdy xtol meñ ¹⁹por xsyëëbtyo xkylalbañ meñ, sink leñsyee meñ chit-edyo, xlyëëdyak lëew xchoo?

Sinrii mod lëë xaa bluity nii schilo kaw meñ kchëlo nii xtyaaw. ²⁰Ni chëb xaa:

—Kchë cos mal nii xsya styoo meñ chuñ xtol meñ. ²¹Porque leñ styoo meñ xsya cos yox, ni leñ styoo mguivy xlyañ nii lëë xaa kityni tu kwnaa aan karty ktsiilña xaa chop xaa me, ni leñ styoo meñ xlyañ nii lëë meñ kwan, ni leñ styoo meñ xlyañ nii lëë meñ kuty. ²²Leñ styoo meñ nii nol tsiil xlyañ kyub stu kwnaa o stu mguivy gaa, ni leñ styoo meñ xlyañ nii lëë meñ tsoki, ni nii lëë meñ kuuñtsyey cos yox, ni kyalwkëti, ni kchë cos mal, ni kyalmbidy, ni tiits kizh, ni kyalnyats, ni leñ styoo meñ xsya tol. ²³Kchësy cos re xchoo leñ styoo meñ aan chuño xtol meñ.

Tu kwnaa sit nii bniladzy Jesús

(Mt. 15:21-28)

²⁴Tsi lëë Jesús bi siko, lëë xaa si kyedzy nii lë Tiro aan lëë xaa kwsëëb tu leñ yu. Koklasty xaa nii cho nyak-nano, per pchilody nyolan xaa. ²⁵Aan blyëëdy lëë xña tu mëed kwnaa nii no tu kyalbini mal styoo koknan nii lëë xaa ptsiñ kyedzy ko. Lëë me kwey aan lëë me psoxib lo Jesús. ²⁶Meñ Sirofenicia nak me, xñee me tiits griego. Lëë me kwey lo Jesús aan lëë me kwnab nii kwii xaa kyalbini mal leñ styoo xiñtsyaap me. ²⁷Per lëë Jesús chëb:

—Blaa kaw klo mëed porque buendyo nii kla ñe kyaxtily lo mëed aan ktee ñew lo mëkw.

²⁸ Tsigo lëe me kwëb chëb me:

—Nli, xey, xñeel, per axte wi mëkw chaw nii byuy nii xlaal mëed leñ mezh.

²⁹ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Buen kwneel. Schilo kyeyoo. Lëe kyalbini mal go tse pchoo leñ styoo xiñtsyaapoo.

³⁰ Tsiñee lëe kwnaa go ptsiñ lidzy, lëe xiñtsyaap me nixsye lo lon, per lëe kyalbini mal go tse pchoo.

Lëe Jesús chuuñ kyak tu meñ nii chondy ni xñeedy

³¹ Lëe Jesús bi gak nëz Tiro aan lëe xaa kwtedy nëz kyedzy Sidón ni bla kyedzy nii nche nëz Decápolis. Lëe xaa ptsiñ chu nistoo Galilea. ³² Siko lëe meñ ptsiñni tu xaa nii chondy ni xñeedy aan lëe meñ kwnab nii kxob Jesús ña lady xaa xsyaknë go. ³³ Lëe Jesús kuni xaa xsyaknë go tublad laañee kindy meñ, aan lëe xaa kwloo xkweñ leñ tyag xaa xsyaknë go ni lëe xaa kwtëeb mxëñ lo ludzy xaa xsyaknë go. ³⁴ Loxsye ngo lëe xaa blëp lo leñ kpa, lëe styoo xaa ptyoob aan lëe xaa chëb:

—¡Efata! (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: ¡Byaly!)

³⁵ Wor go kazh lëe tyag xaa nii chondy ko byaly, ni lëe ludzy xaa go byaktsey aan lëe xaa kwnee nyë. ³⁶ Tsigo lëe Jesús chëb kazh lo kchë meñ, nii ni tu cho lo këbty meño. Per sootee tsiñee sopee tiits, mastre bitiits meño. ³⁷ Ntseeb psee meñ xñee meñ:

—Kchësyo chak xaa chuñ xaa. Axte ngop ni meñ nii chondy chuñ kyak xaa.

Lëe Jesús xyaan tap mily meñ

(Mt. 15:32-39)

8 Lëe stu tse lëe meñ ptyopbe stub aan kindy pe kaw meñ. Ngo nii lëe Jesús kwtsyetsy xpëedscuel aan lëe xaa chëb:

²—Xkëstyoon meñ re por natse chak tson kpidz nii nche kchë meñ re lon

aan kindy pe kaw meñ re. ³ Aan deelñee ksonëzxaa kchë meñ re kyey lidzy sin-gosy, ntseeb pa jkyey meñ re nëz, por no meñ nii sit sëed.

⁴ Tsigo lëe xpëedscuel xaa kwëb chëb:

—¿Per xa ktee no nii kaw kchë meñ re laañee ni tu cho nody?

⁵ Tsigo lëe Jesús kwnabtiits chëb:

—¿Blak kyaxtily noy do?

—Kadzyo —kwëb xaa.

⁶ Tsigo lëe xaa kwnabey kwsob meñ lo lyu. Aan lëe xaa kwseñ ksa kadzy kyaxtily go. Loxsye ptee xaa skizh lo Dios, lëew been grol xaa aan lëew ptee xaa lo xpëedscuel xaa, aan lëe xpëedscuel xaa kwtiisyo lo meñ. ⁷ Ni noy xaa bla mël wiñ, aan loxsye ptee Jesús skizh lo Dios, lëe xpëedscuel xaa kwtiisyo ma lo meñ. ⁸ Kchësyo meñ taw axte laañee byëly, aan tsiñee lëe wagw kwlox, byaktsë kadzy tskwidy kyaxtily nii byaan. ⁹ Aan xkaa meñ nii taw siik tap mily. Loxsye psonëz Jesús kchë meñ go, ¹⁰ lëe xaa byëp barkw ksa xpëedscuel xaa aan lëe xaa kwey xtañ meñ Dalmanuta.

Lëe xaa fariseo xñab tu kyalntson

(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹ Lëe xaa fariseo ptsiñ aan lëe xaa bislo ptilytiitsni xaa Jesús. Lëe xaa kwnab nii nyuñ Jesús tu kyalntson nii sëed kpa par kuñ xaa Jesús preb. ¹² Lëe styoo Jesús ptyoob aan lëe xaa chëb:

—¿Penak xñab meñ mal re kyalntson? Nli xñen lo do nii kakty ni tu kyalntson.

¹³ Tsigo nche gak xaa go, lëe xaa byëp barkw stub aan lëe xaa si stublad chu nistoo.

Xlevadur xaa fariseo

(Mt. 16:5-12)

¹⁴ Aan lëe xpëedscuel xaa bnityladzy nyoy nii kaw xaa leñ barkw. Xaktyee tu kyaxtily sinoy xaa. ¹⁵ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol kono gaa, kol kap cuent lo xlevadur evadur xaa fariseo gon ni lo xlevadur Herodes.

¹⁶ Aan lëe xpëedscuel Jesús bislo xñee lo xcombañer:

—Porñee noody no kyaxtily ngo nii kwnee xaa singo.

¹⁷ Lëe Jesús byeño aan lëe xaa chëb:

—¿Penak nii xñee do nii noody to kyaxtily? ¿Pe karty nawen kan do ni kyeñ do? ¿Pe tir nayak nguiedzy styoo do? ¹⁸ ¿Pe sob lo do yak aan chandy to, ni pe sob tyag to yak aan chondy to? ¿Xsalasty to nayak ¹⁹ tsiñee kwtiisyaa kaay kyaxtily nii byaan dyon ptop to?

Tsigo lëe xaa kwëb chëb xaa:

—Tsiipchopo.

²⁰ Ni tsiñee kwtiisyaa kadzy kyaxtily lo tap mily meñ, ¿blak tskwidyo dyon ptop to?

Tsigo lëe xaa kwëb, chëb xaa:

—Kadzyo.

²¹ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Karty kyeñ do.

Lëe Jesús chuñ kyak tu xaa nii chandy leñ kyedzy Betsaida

²² Loxsye ngo lëe xaa ptsiñ kyedzy Betsaida, aan lëe meñ kuni tu xaa nii chandy lo Jesús, ni lëe meñ kwnab nii nxob xaa ña xaa lady xaa nii chandy ko. ²³ Lëe Jesús kwseñ ña xaa nii chandy ko aan lëe xaa kwlii xaa tublad chu kyedzy. Siko lëe xaa kwteëb mxeñ lo xaa nii chandy ko, ni lëe xaa pxob ña xaa lady xaa. Loxsye ngo lëe xaa kwnabtiits dyon pe chan xaa go palalsye. ²⁴ Lëe xaa nii chandy ko bislo kon aan lëe xaa chëb:

—Chanaa nii lëe meñ xsyë, per chak meñ si chak yag.

²⁵ Tsigo lëe Jesús kwseñ lo xaa nii chandy ko stub aan lëew byaktsey. Lëe xaa kon nyë kchë cos. ²⁶ Tsigo lëe Jesús psonëz xaa lidzy xaa ni lëe xaa chëb lo xaa:

—Ksëëbtyoo leñ kyedzy.

Lëe Pedre xñeeli nii Jesús nak Crist

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

²⁷ Loxsye ngo lëe Jesús si nëz Cesarea kyedzy Cesarea de Filipino ksa xpëedscuel. Aan nëz si xaa tsiñee lëe Jesús kwnabtiits lo xpëedscuel chëb:

—¿Cho xñee meñ dyon nii nakaa?

²⁸ Tsigo lëe xaa kwëb chëb xaa:

—No meñ xñee nii Juan nii pchoobnis nakoo, no gaa meñ xñee nii lii nak Elías, no gaa meñ xñee nii no cho tu profet nakoo.

²⁹ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Lëe dook, ¿cho xñee do nii nakaa?

Lëe Pedre kwëb chëb:

—Lii nak Crist.

³⁰ Per lëe Jesús chëb kazh nii ni tu cho lo nyëbty xaaw.

Lëe Jesús xñee nii lëe xaa kety

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

³¹ Lëe Jesús, mguiy nii pxaal Dios, bislo chuñ kseedy xpëedscuel xñee:

—No nii teedyaa kchëlo kyalnë, ni ksaldy xaa kol naa, ni xaa nii xñabey lo pxosy, ni maestre ley. Lëe meñ kuty naa, per tse nii loxo tson kpidz lëen kpañ.

³² Nyë nyë chëb xaa kchë nii ktsyool xaa. Tsigo lëe Pedre kuni Jesús tublad aan lëe xaa bislo kwëntseeb xaa lo Jesús.

³³ Per lëe Jesús byoogw buy lo xpëedscuel aan lëe xaa kwëntseeb lo Pedre chëb xaa:

—¡Bichee nu, xaatox! Por nody kikoo sinak no kik Dios, sink sinak no kik meñ lo kislyu re no kikoo.

³⁴ Loxsye ngo lëe Jesús kwtsyetsy kchësy meñ ni xpëedscuel xaa aan lëe xaa chëb:

—Deel no cho do chakladzy kak xpëedscuelaa, kol knityladzy kuuñtsyey do nii xyo styoo do, ni kol kxob yañ xicrusy to aan kol tënal naa. ³⁵ Porque kchë meñ nii chakladzy kteelaa kyalmbañ lo kyalkuty, lëe meñ go kety. Per

lëe meñ nii kety por naa ni por xti-its Dios, lëe meñ go telaa. ³⁶ ¿Pe nan nii kuuñ xcheñ meñ tyub kislyu deelñee jkëetañ meñ xkylambañ? ³⁷ ¿O palal gaa kchilo kizh meñ por xkylambañ meñ? ³⁸ Deelñee no cho xteladzy chan naa ni xteladzy chon nii xlyyaa lo meñ mal ni ngoptol nii nche natiemp, singo gak kteladzy nguivy nii pxaal Dios kan kchë meñ go tsiñee lëe xaa kiid con xkylaxtisy Tat Tios kchë xaa angly.

9 Ni chëbak Jesús:

—Nli xñen lo do nii no bla meñ nii nche nu kejty axte nii kan kñabey Dios con kyalxtisy.

Lëe Jesús xtsyëëlo

(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

²Tse nii kwloxo xoop kpidz lëe Jesús kwey tu kiy nii per nli busy klaa. Kuni xaa xaktyee Pedre, Jacob ni Juan. Siko xña lo xaa lëe Jesús ptsyëëlo. ³Bibëly xab xaa, byak nguitsy pu rusyo ni ni tu cho chilody ksaan nguitsy ladx singo nikxe nii xare kiibo. ⁴Ni lëe xaa kon nii lëe Elías ni Moisés ncheyutiits ksa Jesús.

⁵Tsigo lëe Pedre chëb lo Jesús:

—Maestre, ¡xaatee mbëë nche no nu! Lëe noo ksa tson yu yagxiidy nu: tuwo par lii, stuwo par Moisés, stuwo par Elías.

⁶Ksa xpëëdscuel Jesús ptsyeb. Ngo nii nandy Pedre pe xñee. ⁷Tsigo lëe tu xkey ptaagw aan lëe xaa kwnity lo xkey. Aan lo xkey go pchoo tsy Dios chëb:

—Lëe xiñaa nii xkëstyoon nrii. Kol jkëëtyag xtiits xaa.

⁸Aan tsiñee lëe xaa buy, ni stu cho kontre xaa, xaktyee Jesús.

⁹Tsiñee lëe xaa siksëëb chex kiy go, lëe Jesús chëb kazh nii kwtiisty xaa nii kon xaa axte nii kpañ nguivy nii pxaal Dios. ¹⁰Por ngo kwlootseysye xaa leñ styoo xaa nii kon xaa, nikxe nii kwnabti-its lsa xaa lo xcombañer xaa xa nak nii

kpañ meñ. ¹¹Tsigo lëe xaa kwnabtiits lo Jesús chëb xaa:

—¿Penak nii xñee maestre ley nii klo Elías no nii kiid?

¹²Tsigo lëe xaa kwëb chëb xaa:

—Nliw, no nii klo Elías kiid par kxixk-waa xaa kchësy cos. ¿Per penak tsigo nii xñee leñ kitsy nii kë xtiits Dios nii lëe nguivy nii pxaal Dios te kchëlo kyalné ni ksaldy meñ xaa? ¹³Per naa nii xcentaa xñen nii lëe Elías biidle ni lëe meñ beëñt-syey xaa sinak nii kwlaañtyee styoo meñ, sinak nii xñee leñ kitsy nii kë xtiits Dios nii no nii tedy xaa.

Lëe Jesús chuuñ kyak tu xaa wiñ nii no tu kyalbini mal leñ styoo

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

¹⁴Tsi lëe xaa ptsiñ laañee nche stubla xpëëdscuel Jesús, lëe xaa kon nii per nli busy ndaly meñ nche kyako kwi xaa, ni lëe maestre ley nche ktilytiitsni xaa. ¹⁵Siikñee lëe meñ kon Jesús, lëe meñ psee aan lëenlëdy lëe meñ kujkëëptyux xaa. ¹⁶Loxsysy ngo lëe Jesús kwnabtiits lo xpëëdscuel chëb:

—¿Pe cos nche ktilytiits to ksa do xaa gue?

¹⁷Lëe tu xaa nii so siko kwëb chëb:

—Maestre, lëen syely ni xiñganaa lool nu por lëe tu kyalbini mal no leñ styoo xaa aan lëew beëñ ngop xaa. ¹⁸Laañee sotyee xaa lëe kyalbini mal xsyey xaa aan lëew xchon xaa lyu. Aan xchoo p-tsiñ chuw xaa, chaw lay xaa ni skyedzy xaa. Lëen tse kwnab lo xpëëdscueeloo nii ngwii xaa kyalbini mal go, per pchilody xaa.

¹⁹Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—¡Natsyee nguiedzy styoo do! ¿Axte pa wor këb ñe nii lëen ksaladzy lëe do? ¿Pa slal tiemp kxekwaa lo do? Kol tēni xaa wiñ go nu dyon.

²⁰Tsigo lëe xaa kuni xaa wiñ go lo Jesús. Per tsiñee lëe kyalbini mal go kon Jesús, lëew beëñ nii lëe xaa wiñ go ku-

tyë, aan lëë xaa byab lyu xtuupxto xaa ni xchoo ptsiin chuw xaa. ²¹ Tsigo lëë Jesús kwnabtiits lo pxosy xaa chëb:

—¿Destye pa wor chak xaa sinrii?

Tsigo lëë pxosy xaa kwëb chëb:

—Destye nii nak xaa xaa wiñ. ²² Aan ndaly vuelt no kchon kyalbini mal gue xaa lo ki ni lo nis par kutyo xaa. Singo nako deelñee schilo kuuñ kyakoo xaa, pkëstyoo lëë noo ni beëñ noo yudar.

²³ Tsigo lëë Jesús chëb:

—¿Xa nak nii deelñee schilool? Kchësy schilo lo meñ nii xnildazy.

²⁴ Tsigo lëë pxosy xaa wiñ go kwchuptsyë chëb:

—¿Xnildazyaa; beëñ naa yudar knildazyraa!

²⁵ Tsiñee lëë Jesús kon nii lëë meñ xtyopre, lëë xaa kwëntseeb lo kyalbini mal go chëb xaa:

—Kyalbini ngop ni ngwaat, naa xñabey nii kchool leñ styoo xaa wiñ re aan kpikchedroo sëëboo.

²⁶ Lëë kyalbini mal go kwchuptsyë, aan lëëw beetyë xaa wiñ go stub. Loxsye ngo lëëw pchoo leñ styoo xaa, psaano xaa sootee meñ nii lox kuty. Por ngo ndaly meñ kwnee nii lëë xaa kuty. ²⁷ Per lëë Jesús kwseñ ña xaa, lëë xaa blische xaa, aan lëë xaa wiñ go kusoli.

²⁸ Loxsye ngo lëë Jesús kwseëb tu leñ yu, aan lëë xpëëdscuel xaa kwnabtiits chëb:

—¿Penak nii pchiloody noo ngwii noo kyalbini mal go?

²⁹ Lëë Jesús kwëb chëb:

—Por parñee kwii ñe clasy kyalbini mal go no nii kutiitsni kazh ñe Dios.

Lëë Jesús xñee stub nii lëë xaa kety

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

³⁰ Tsiñee lëë xaa bi siko, lëë xaa kwte nëz Galilea. Per koklasty Jesús nii cho nyaknano ³¹ porñee lëë xaa noyuuñ kseedy xpëëdscuel xaa xñee xaa lo xaa:

—Lëë mguiy nii pxaal Dios jkaa ña meñ, aan lëë meñ kuty xaa. Per tse nii loxo tson kpudz lëë xaa kpañ. ³² Per byeñdy xaa nii kwnee Jesús aan ptsyeb xaa nyabtiits xaa.

¿Cho mastre non?

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

³³ Lëë xaa ptsiñ leñ kyedzy Capernaum, aan lëë xaa nchenol leñ yu tsi lëë Jesús kwnabtiits chëb:

—¿Pe cos no ktilytiits to nii syoop no nëz?

³⁴ Per tsesy kwche xaa, porñee nan xaa nii worñee siid xaa nëz lëë xaa no ktilytiits xaa dyon cho xaa mastre non. ³⁵ Tsigo lëë Jesús kwsob aan lëë xaa kwtsyetsy ksa tsiipchop xpëëdscuel xaa aan lëë xaa chëb:

—Deel no cho chakladzy kak tu xaa nii mastre non, no nii kyaanlyu xaa ni kjiin xaa kchë lo meñ.

³⁶ Loxsye ngo lëë xaa pso tu xaa wiñ grolytee, lëë xaa kwteetsy xaa wiñ go aan lëë xaa chëb:

³⁷ —Kchësy meñ nii kantsi tu xaa wiñ re porñee xnildazy meñ xtitsaa, naa chantsi meñ go. Ni kchësy meñ nii chantsi naa, lëdy nonsyaa chantsi meñ go, sink wi xaa nii pxaal naa.

Meñ nii xtilynidy lëë no, no xlad no

(Lc. 9:49-50; Mt. 10:42)

³⁸ Tsigo lëë Juan chëb:

—Maestre, ptyon noo tu xaa nii non-syke lël xseety xaa tsi lëë xaa kwii kyalbini mal, per como nody xaa lady no lëë noo pkaw.

³⁹ Tsigo lëë Jesús kwëb chëb:

—Jkady tow, porque ni tu xaa nii xseety lën par kuñ tu kyalntson kyaxty kñeenë naa. ⁴⁰ Por meñ nii xtilynidy lëë no, no xlad no. ⁴¹ Ni cholsye meñ nii kneetsy nikxe tub xigak nis ki do porñee nak ksa do Crist, nli xñen nii stikche Dios kyalnsaak ko lo meñ go.

Ndox kuñ meñ tol

(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

⁴² 'Cualquier xaa nii kuñ xtol meñ nii xnildazy xtitsaa, masy buen kyë-tuu tu kyomoliñ yañ xaa go aan tsik-chon meñ xaa lo nistoo. ⁴³⁻⁴⁴ Deelñee ñal chuñ xtoloo, pchugo. Mbëere sëë-boo kpaá tunkoo, lëjty nii chop ñal sob aan kyeyoo laañee mban xtye meñ, laañee chilody kyuyy ki. ⁴⁵⁻⁴⁶ Deelñee niy gaal chuñ xtoloo, kwliiw. Mbëere koxoo sëëboo kpaá, lëjty nii chop niyoo sob aan kyeyoo laañee mban xtye meñ. ⁴⁷ Deelñee loo gaal na chuñ xtoloo, kwliiw. Mbëe sëëboo kpaá con tugak lool, lëjty nii chop lool sob aan kyeyoo laañee mban xtye meñ, ⁴⁸ laañee chejty msyog ni xyuuydy ki.

⁴⁹ 'Porque kchësy lady cos kwib ki sinak xkwib sedy lady pëël parñee xiñdyo. ⁵⁰ Xkiiñ sedy. Per deelñee ksaano nii kak nxiyo, ¿xa kuñ do nii kyak nxiyo stub? Kol kak sinak sedy nii nxiy aan ngui kol kpañ ksa xcombañer do.

Lëe Jesús xluuy xa nak kyalwsëëb tsiil

(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

10 Tsi lëe Jesús bi Capernaum, lëe xaa si nëz Judea ni tañ nii nche stublad chu kiigwpee Jordán. Siko lëe meñ ptyopbe lo xaa stub, aan lëe xaa bislo beëñ kseedy xaa meñ stub porñee singo nak xmod xaa. ² Tsigo lëe bla xaa fariseo big lo Jesús, aan parñee kuñ xaa Jesús preb lëe xaa kwnabtiits chëb xaa dyon pe schilo klaa tu mguiy tsiil. ³ Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—¿Pe cos kwnabey Moisés lo do?

⁴ Tsigo lëe xaa chëb:

—Ptee Moisés tiits nii klaa tsiil meñ, per no nii ktee xaapkiy tublë kitsy lo kwnaa. No nii kñee lo kitsy ko nii lëe xaa blaa me.

⁵ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Ptee Moisés tiits porñee singueetyee nguiedzy styoo do, ⁶ per worñee lëe Dios gon psaa kchësy cos, “tu mguiy ni tu kwnaa psaa Dios.” ⁷ Por ngo no nii klaa mguiy pxosy ni xñaá parñee kpañ xaa chop tsiil xaa ⁸ aan chop xaa kak sinak tugak meñ. Singo naktre xaa chop, sink tugak nak xaa. ⁹ Por ngo nody nii klaa mguiy kwnaa nii pteedy Dios lo xaa.

¹⁰ Lëe tsi lëe xaa ptsiñ chu yu, lëe xpëëdsuel xaa kwnabtiits stub xa nak cos ko. ¹¹ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Xaa nii xlaa tsiil aan xtsiilña xaa stu kwnaa, tol chuñ xaa lo meñ klo. ¹² O deelñee gaa lëe kwnaa xlaa tsiil par ktsiilña me stu mguiy, wi me chuñ tol.

Lëe Jesús chuñlay xaa wiñ

(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

¹³ Lëe meñ kuni bla xaa wiñ lo Jesús parñee kxob xaa ña xaa kik xaa wiñ go, per lëe xpëëdsuel Jesús bislo kwëntseeb lo meñ nii xtsiñni xaa wiñ. ¹⁴ Tsiñee lëe Jesús kono, lëe xaa blëe aan lëe xaa chëb:

—Kol klaa kiid xaa wiñ lon. Jkady tow, por xcheñ meñ nii nak sinak xaa wiñ nak laañee xñabey Dios. ¹⁵ Nli xñen lo do nii deelñee knilasty meñ xtiits Dios sinak xnildazy tu xaa wiño, sëëbty meñ laañee xñabey Dios.

¹⁶ Aan lëe xaa kwteetsy kchësy xaa wiñ go, ni lëe xaa pxob ña xaa kik kchë xaa wiñ go. Singo lëe xaa beñlay xaa wiñ.

Lëe Jesús xñee lo tu xaa rikw

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

¹⁷ Lëe Jesús nol nëz nii kpi, tsiñee lëe tu mguiy ptsiñ wxooñ psoxib kwnabtiits chëb:

—Maestre buen, kwnë dyon pe cos no nii kuñaa parñee jkan tu kyalmbañ nii nitylody.

¹⁸ Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—¿Penak nii xñeel nii bueena? Tugak meñ buen no. Lëë meñ go nak Dios. ¹⁹Nanloo kchë nii kwnabey Dios: “Kujtyoo, kaptyoo stu kwnaa deelñee no tsiiloo, kwandyoo, jkots tiits kizhtyoo meñ, jkëetiidyoo, psoob xtiits pxoosyoo ni xtiits xñaal.”

²⁰Lëë mguiy go kwëb chëb:

—Maestre, kchësy ngo noyuũntsyeyaa destye nii nakaa xaa wiñ.

²¹Lëë Jesús buy lo xaa aan pkëstyoo xaa xaa. Loxsyee ngo lëë Jesús chëb:

—Tu cos chakoo falt: Byey, pto kchësy nii chapoo aan pkady tumi go lo meñ prob tsiin kchilo ndalyre nii kapoo kpa. Tsgo tē aan tēnal naa.

²²Lëë styoo mguiy go bikche tsiñee lëë xaa biñ ngo. Mbansye ptee styoo xaa, lëë xaa bi, porñee tir rikw xaa.

²³Tsgo lëë Jesús buy kyako kwi, aan lëë xaa chëb lo xpëedscuel xaa:

—¡Xaatee ngan sēëb tu rikw laañee xñabey Dios!

²⁴Ntseeb psee xpëedscuel xaa biñ nii kwnee xaa, per lëë Jesús bikche chëb:

—Xiñ, ¡xaatee ngan sēëb meñ laañee xñabey Dios! ²⁵Masy ngandy xsyak tu camey te ma xan tu kyeech kuzh. Mastre ngan xsyak tu rikw sēëb xaa laañee xñabey Dios.

²⁶Tsiñee biñ xaa ngo, mastre psee xaa, aan kwnabtiits lsa xaa lo xcombañer xaa xñee xaa:

—Aan ¿cho telaa lo tol tsgo?

²⁷Tsgo lëë Jesús buy lo xaa aan lëë Jesús kwëb chëb:

—Chilody telaa meñ nonsy, per lëë Dios kteelaa meñ.

²⁸Tsgo lëë Pedre bislo kwnee chëb:

—Lëë noo psaan noo kchësy nii chaap noo, aan lëë noo syoop naal lii.

²⁹Tsgo lëë Jesús chëb:

—Nli xñen nii kchësy meñ nii xsaan lidzy, betsy, psyañ, xña, pxosy, o xilyu gaa por naa ni por xtiits Dios nii xteelaa, ³⁰misme lo kislyu re skaa meñ go

siik tu kyoow nii psaan meñ go sinak yu, betsy, psyañ, xña, xiñ ni xilyu, nikxe con kyalnë. Aan lëë lo stu kislyu lëë meñ go jkaa tu kyalmbañ nii nitylody. ³¹Per kchësy meñ nii nak meñ klo nina, kyak meñ lultime. Ni ndaly meñ nii nak meñ lultime nina, kyak meñ klo.

Lëew xyon vuelte nii lëë Jesús xñee nii lëë xaa kety

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

³²Lëë xaa no nēz si xaa Jerusalén, aan lëë Jesús nechsyee lo xpëedscuel. Ksa xpëedscuel xaa psee, per lëë meñ nii nal xtsyeb. Tsgo lëë Jesús, mguiy nii pxaal Dios, kwtsyetsy ksa tsiipchop xpëedscuel tublad aan lëë xaa bislo bitiits xaa kchë nii ktsyool xaa, chëb xaa:

³³—Chan do gon lëë no syo Jerusalén laañee lëen jkaa ña maestre ley. Lëë xaa kñab ketyaa ni lëë xaa jko naa ña meñ sit. ³⁴Lëë xaa kityni naa, lëë xaa kchoo mxeñ naa, lëë xaa kiñ naa ni lëë xaa kuty naa. Per tse nii loxo tson kpidz lëen kpañ.

Lëë Jacob ni Juan xñab tu favor

(Mt. 20:20-28)

³⁵Lëë chop xiñ Zebedeo nii lë Jacob ni Juan big lo Jesús aan lëë xaa chëb:

—Maestre, chakladzy noo nii kuñoo tu favor nii kñab noo lool.

³⁶Lëë Jesús kwnabtiits chëb:

—¿Pe cos chakladzy to nii kuñaa?

³⁷Lëë xaa chëb:

—Bneetsy tiits nii tsiñee lëel sob kñabeyoo, syoob tuu gaa noo tyuxlad kwil, tuu noo nēzli, tuu noo nēzpeg.

³⁸Tsgo lëë Jesús kwëb chëb:

—Nandy to pe xñab to. ¿Pe mod stedy to kyalnë nii teedyaa nayak, ni pe schobnis to nayak sinak chobnisaa lo xkyalnë ni xkyalkutyaa?

³⁹Tsgo lëë xaa kwëb chëb xaa:

—Schiloo noo.

Tsgo lëë Jesús chëb:

—Nli ste do kchë kyalnë nii teedyaa ni schobnis to con kyalnë nii chobnisaa. ⁴⁰ Per nii sob to kwin nëzli o nëzpeg kaa, lëdy naa xyal knetsyo, sink lëew jkaa meñ nii xyal jkaaw.

⁴¹ Tsiñee lëe stsi xpëedscuel xaa biñ ngo, lëe xaa bislo blëe xaa lo Jacob ni lo Juan. ⁴² Per lëe Jesús kwtsyetsy xaa aan lëe xaa chëb:

—Nan do gon xa chuñ meñ xñabey lo kislyu re. Xsyak xaa nii tir non xaa aan chuñ xcheñ xaa laañee xñabey xaa. Singo gak xtisy, tir nroob kxylwnabey xaa. ⁴³ Per lëe lady to gon lëdy singow. Deel no tu xaa nii chakladzy kak non lo do, no nii jkiñ xaa kchësy lo do. ⁴⁴ Ni deel no tu do nii chakladzy kak tu xaa nii mastre non, no nii jkiñ xaa kchë lo meñ. ⁴⁵ Porque bijty mguiy nii pxaal Dios parñee kantsi meñ xaa, sink parñee kantsi xaa meñ ni kety xaa parñee telaa ndaly meñ lo xtol.

Lëe Jesús chuñ kyak Bartimeo

(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

⁴⁶ Lëe xaa ptsiñ kyedzy Jericó. Aan tsiñee lëe Jesús no nëz nii kchoo chu kyedzy ko ksa xpëedscuel ni tub yox meñ, lëe xiñ Timeo nii lë Bartimeo sob kex chu nëz nii xtyedy siko xñab tumi lo meñ porñee chandy xaa. ⁴⁷ Tsiñee lëe xaa biñ nii lëe Jesús xaa Nazaret sitedy siko, lëe xaa bislo chuptyyë xaa xñee xaa:

—¿Jesús, lii nii sëedoo lo xtiy rey David, pkëstyoo naa!

⁴⁸ Ndaly meñ kwëntseeb lo xaa parñee nyoogw chuw xaa, per mastre kwchuptsyë xaa xñee xaa:

—¿Jesús, lii nii sëedoo lo xtiy rey David, pkëstyoo naa!

⁴⁹ Tsiño lëe Jesús kwso tse aan lëe xaa chëb:

—Kol kwetsy xaa dyon.

Tsiño lëe meñ kwtsyetsy xaa nii chandy ko, chëb meñ lo xaa:

—Nguiool kwlool styool aan kuso, por lëe xaa xkwetsy lii.

⁵⁰ Lëe xaa nii chandy ko pchon xkaxkem tublad aan lëe xaa kwyas big xaa lo Jesús. ⁵¹ Tsiño lëe Jesús kwnabti-its chëb:

—¿Pe cos chakladzyoo nii kuñaa?

Tsiño lëe xaa nii chandy ko chëb:

—Maestre, chakladzyaa kanaa.

⁵² Tsiño lëe Jesús chëb:

—Schilo kyeyoo. Porñee bniladzyoo ngo nii lëel byak.

Wor go kash lëe xaa nii chandy ko kon, aan lëe xaa kunal Jesús tyub nëz.

Lëe Jesús xsyëeb leñ kyedzy Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

11 Tsiñee lëe xaa ptsiñ kex Jerusalén laañee nche kyedzy Betfagé ni kyedzy Betania laañee nyoo sob kiy nii lëe Olivos, lëe Jesús pxaal chop xpëedscuel ² chëb xaa lo xaa:

—Kol tsi kyedzy nii nche kexka ske aan tsiñee ktsiñ do, lëe do kan tu burr nii këtuu. Ni tu cho karty sob lady ma. Kol klaa ma aan kol tēni ma. ³ Aan deelñee cho kñabtiits lo do penak xlaa do ma, kol kēb nii naa jkiñ ma. Na kakni gakaa ma.

⁴ Lëe xpëedscuel xaa si, aan tsiñee lëe xaa ptsiñ kyedzy ko, lëe xaa kon nii lëe burr këtuu kex tu chu yu laañee xtye nëz aan lëe xaa blaa ma.

⁵ Aan lëe bla meñ nii nche siko chëb lo xaa:

—¿Pe cos chuñ do? ¿Penak nii xlaa do burr gue?

⁶ Tsiño lëe xaa chëb si chëb Jesús lo xaa. Aan lëe meñ blaa biy xaa ma. ⁷ Tsi lëe xaa ptsiñni ma laañee so Jesús, lëe xaa pxob xab xaa lady ma aan lëe Jesús kwsob lady ma. ⁸ Aan ndaly meñ ptañ xab lo nëz. No gaa meñ pchug xikw yag aan kwleek meño lo nëz.

⁹ Tsiño lëe kchësy meñ nii nech ni meñ nii nal bislo kwchuptsyë xñee:

—¡Skizh Dios! ¡Xaatee buen xaa nii pxaal xaa lo no!¹⁰ ¡Skizh Dios nii lëe xaa pxaal tu xaa nii kñabey lëe no sinak kwnabey rey David! ¡Kol ktee skizh lo Dios!

¹¹ Singo kwsëeb Jesús leñ kyedzy Jerusalén ni leñ lidzy Dios. Aan loxsye buy xaa kchësy cos nëz re nëz rek, lëe xaa si Betania ksa xaa ksa tsiipchop xpëedscuel xaa porñee lëe tse ptsyel.

Lëe Jesús xtsiibtee yag yegw nii këdy nex

(Mt. 21:18-19)

¹² Lëe byaani lyu lëe xaa bi Betania, aan lëe Jesús kwlaañ. ¹³ Aan sitre so xaa kon xaa tub xan yag yegw nii singootyee no xikw. Aan lëe xaa kukuy dyon pe kë yegw, per këdyo. Xaktyee xiplago singootyee xña porñee lëdy xtiemp yegw. ¹⁴ Tsigo lëe Jesús kwnee lo yag yegw, chëb xaa:

—Ni tu cho kpikchedre kaw xnexoo.

Aan biñ xpëedscuel xaa nii kwnee xaa.

Lëe Jesús xlëe lo meñ leñ lidzy Dios

(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Loxsye ngo lëe xaa ptsiñ leñ kyedzy Jerusalén. Aan tsiñee lëe Jesús kwsëeb leñ lidzy Dios, lëe xaa bislo kwlii xaa kchësy meñ nii nche kto ni nche si siko. Ptische xaa xmezhe meñ nii no ktsëe tumi lo xcombañer, ni ptische xaa xyagxily meñ nii xto palom, ¹⁶ ni blaady xaa nsyëeb meñ nii noy pe cos leñ lidzy Dios. ¹⁷ Aan lëe xaa bislo beñ kseedy xaa meñ xñee xaa:

—Leñ kitsy nii kë xtiits Dios gon xñee: “Lidzyaa kak tu laañee kiidnee kchësy meñ lo Dios”, per lëe do byuño lidzy ngbaan.

¹⁸ Lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni maestre ley biñ nii kwnee Jesús. Ngo nii lëe xaa bislo byub xaa mod par kuty xaa xaa. Nli gaa nii ptsyeb xaa Jesús porñee kon xaa kchësy meñ psee biñ xi-

wseedy Jesús. ¹⁹ Per tsiñee lëe lyu pkyey lëe Jesús pchoo kyedzy ksa xpëedscuel.

Lëe yag yegw xpidzy

(Mt. 21:20-22)

²⁰ Lëe byaani stu lyu silyga, lëe xaa kwte kexka xan yag yegw aan kon xaa nii axte luw pidzy. ²¹ Tsigo lëe Pedre psaladzy nii chëb Jesús lo yag yegw ko aan lëe xaa chëb:

—Maestre, buy gaanoo lëe yag yegw nii ptsiibteel pidzy.

²² Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Kol kniladzy Dios. ²³ Por nli xñee deelñee cho këb lo kiy re: “Bichee nu aan kukyab lo nistoo”, aan xkandy kik xaa, sink xniladzy tyub styoo xaa nii lëe nii xñee xaa kak, tsigo sako. ²⁴ Por ngo lëen xñee lo do nii kchësy nii kñab to lo Dios, deelñee xniladzy to nii lëew chaple to, lëew kap to. ²⁵⁻²⁶ Aan tsiñee lëe do noyutiitsni Dios, kol knityladzy tol nii ngo xcombañer do lo do parñee ktsily pxosy to nii sob kpaax to do.

Xkyalwnabey Jesús

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

²⁷ Tsiñee lëe xaa ptsiñ Jerusalén stub, lëe Jesús kwsëeb leñ lidzy Dios, aan lëe xaa nii xñabey lo pxosy, ni maestre ley, ni bla xaa kol big lo xaa ²⁸ aan lëe xaa kwnabtiits chëb xaa:

—¿Cho bneetsy tiitspey lool par kuñtsyeyoo kchë nii chuñtsyeyoo?

²⁹ Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Wi gak gaan dyon kñabtiits tu cos lo do. Deelñee snë dow na, tsigo sniyaa cho xtiitspey chuñtsyeyaa kchë cos re. ³⁰ ¿Cho pxaal Juan dyon biid kchoobnis xaa? ¿Pe Dioso ote no chol meñ lo kislyu rew yak? Kol nëw dyon.

³¹ Tsigo lëe xaa go bislo ptiityiits lsa xñee xaa:

—Deelñee tyeesy no nii Dios pxaal xaa, kñee xaa lo no: “¿Penak tsigo bni-lasty to nii bluuy xaa?” ³² Lëe deelñee

tyeesy no nii chol meñ lo kislyu re pxaal xaa, no nii ktsyeb no meñ, por kchësy meñ xnildazy nii nli xtiits Dios bluuy Juan.

³³ Por ngo lëe xaa chëb lo Jesús:

—Ndondy noow.

Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Per ni naa ngo busy kniidy dyon cho xtiitspey chuuntyeyaa kchësy cos re.

Xcuent xaa tsiin nii tir kok ntseeb

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

12 Lëe Jesús bislo beñ kseedy meñ nonsyke con cuent xñee xaa:

—Tu xaa name beñ pni xaa yag uv aan lëew psuugw kwraly xaa, ni lëe xaa kwteñ tu kyeech par kxii xaa uv tsiin kchoo viñ ni psaa xaa tu laañee klaa sob xaa par kyënap xaaw.

¹Loxsye ngo lëe xaa kwlootiñ lyu go lo bla xaa nii kuuñ xtsiño aan lëe xaa si sit. ²Tsiñee lëe xtiemp uv kol, lëe xpixwano pxaal tu xmos siknab nii xyal xaa lo xaa nii beñ tsiño. ³Per lëe xaa tsiin psaksi xmos xaa, ptee xaa xcheñ xaa aan lëe xaa psonëz xaa singosy. ⁴Tsigo lëe xpixwano pxaal stu mos, per xaa gosy kwlë xaa kik xaa ni kwlootsyetsy xaa xaa. ⁵Pxaalak xaa stu xaa, lëel beetyak xaa xaa. Loxsye ngo lëe xaa pxaal stubla xaa. No cheñ xaa ptee xaa tsiin go, no gaa xaa beety xaa.

⁶Lëe lultime lëe xaa pxaal yuub xiñ xaa nii mastre xleni xaa nladzy xaa: “Sak mbeñ xaa tsiin xiñganaa.” ⁷Per lëe xaa tsiin go chëb lo xcombañer: “Lëe xaa re nak nii kyaani kchësy nii chap pxosy. Kol tsoo kuuty no xaa tsiin kako xcheñ no.” ⁸Lëe xaa kwnaasy xaa, aan lëe xaa beety xaa. Loxsye ngo lëe xaa kukchon xaa tublad chu kwaa nii no yag uv.

⁹Tsigo lëe Jesús kwnabtiits chëb:

—¿Pe në do dyon pe kuñ xpixwan uv? Tsi xaa wo aan kuty xaa xaa tsiin go ktee gaa xaa kwaa go lo stu meñ.

¹⁰¿Pe karty nayak klab to xkitsy Dios laañee xñee:

Lëe kyo nii psëeb meñ nii xxaa yu byak tu kyo nii mastre xkiiñ.

¹¹Lëe Dios beëntsyey nrii aan xsee no xtyon now?

¹²Tsigo lëe xaa kokladzy nyoy xoo xaa Jesús porñee byeñ xaa nii contre lëe xaa pso Jesús cuent ko. Per como ptsyeb xaa meñ, lëe xaa psaan Jesús aan lëe xaa bi.

Lëe xaa fariseo chuñ Jesús preb

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

¹³Loxsye ngo lëe xaa pxaal bla xaa fariseo ni bla xaa nii nak ksa Herodes lo Jesús parñee dyon tsaap nyë Jesús tublan tiits nii nchilo nguëëkiy xaa Jesús. ¹⁴Lëe xaa kwey chëb xaa:

—Maestre, ndon noo nii nonsyke tiit-sli xñeel, xsaldyoo nii xñee meñ porque xseedyoo xa chak meñ. Liisy nli gaa na xluuyoo xa kpañ ñe sinak xñabey Dios. ¿Pe nonguial dyon tizh noo lo xtisy Roma ote nonguialdyo yak? ¿Pe stizh noo ote tizhty noo yak?

¹⁵Per lëe Jesús byeñ pe cos tsiin si xaa aan lëe xaa chëb lo xaa:

—¿Penak nii chakladzy to kuñ do naa preb? Kol tëni tu pes lon dyon parñee kanno.

¹⁶Lëew kuni xaa aan lëe Jesús chëb:

—¿Cho nrii kë loo go ni cho lë kë nu?

Tsigo lëe xaa kwëb chëb xaa:

—Lëe xtisy Roma nii lë César kë low.

¹⁷Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol ktee nii nak xcheñ César lo César ni kol ktee gaa nii nak xcheñ Dios lo Dios.

Aan ntseeb psee meñ go biñ nii chëb Jesús.

Lëe meñ xñabtiits xa nak nii xpañ meñ kuty

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

¹⁸Tsigo lëe bla xaa saduceo kwey lo Jesús. Lëe xaa saduceo xñee nii nliidy

xpañ meñ kuty. Por ngo kunabtiits xaa lo Jesús chëb xaa:

¹⁹—Maestre, Moisés gon pkëë nii deelñee ktsiilña tu xaapkiy aan klyëëdy kety xaa aan ksaandy xaa mëëd lo tsiil xaa, no nii ktsiilña betsy xaa kwnaa viud nii psaan xaa parñee kap tsiil betsy xaa nii kuty mëëd. ²⁰Per tu vult name tu xaa kadzy betsy nak xaa aan lëë xaa nii nak xaa kol lo xaa ptsiilña, per lëë xaa kuty aan kopyt tsiil xaa mëëd. ²¹Tsigo lëë xaa nii so xitsy xaa ptsiilña kwnaa viud ko, per lëë xaa kutyak aan kopyt kwnaa go mëëd. Singo gak ptyool stu xaa. ²²Ksa kadzy xaa ptsiilña, per ni tu xaa psandy mëëd. Lëë byalo wi kwnaa go kuty. ²³Per lëë nana busy tsiñee lëë xaa kpañ, ¿cho tsiil xaa kak kwnaa go deel ksa kadzy xaa ptsiilña me?

²⁴Tsigo lëë Jesús kwëb chëb:

—Nandy to pe xñee do, porñee xyumbeydy to kitsy nii kë xtiits Dios ni xyuumbeydy to xkyalwnabey Dios. ²⁵Tsiñee lëë meñ kuty kpañ, ni mguiy ni kwnaa gaa ktsiilñady, sink lëë meñ nii kpañ kak sinak angly nii ncheno kpa. ²⁶Xñee do lëë nii nlidy xpañ meñ kuty. ¿Pe karty nayak klab to xcuent yakitsy nii noyek leñ libre nii pkëë Moisés laañee chëb Dios: “Naa nak xDios pxusykoltoo do Abraham, ni pxusykoltoo do Isaac ni pxusykoltoo do Jacob?” ²⁷Aan Dios gon nakty xaa xDios meñ kuty, sink xDios meñ nii mbañ nak xaa. Ngo nii xñen nandy to pe xñee do.

Nii chakladzy Dios kuuñtsyey no

(Mt. 22:34-40)

²⁸Wi tu maestre ley nii no lady meñ biñ witylitiits ko, ni biñ xaa nii ngui kwëb Jesús lo xaa saduceo. Ngo nii lëë xaa kwnabtiits chëb xaa:

—¿Cho nii xñabey Dios dyon kuuñtsyey no mastre non?

²⁹Tsigo lëë Jesús kwëb chëb:

—Lëë nii xñabey Dios nii mastre non lo kchësyo nak nrii: “Biño meñ Israel, tuga Dios gon nak xDios no, kintre stu Dios. ³⁰Pkëstyoo xDioosoo tyub styool, tyub xkyalbiniil, ni tyub xkyalcheeño ni tyubña fuersy nii nol.” ³¹Ni xñabey Dios nii jkëstyool xcombañeroo sinak nii xkëstyool lii. Porque jkëstyoo no Dios ni jkëstyoo no xcombañer no, nrii mastre non lo Dios.

³²Tsigo lëë maestre ley chëb lo xaa:

—Singow, maestre. Nli xñeel nii tuga Dios no ni kintre stu xaa. ³³Ni nii jkëstyoo ñe Dios tyub styoo ñe, ni tyub xkyalcheñ ñe, ni tyub fuersy nii no ñe, ni nii jkëstyoo ñe xcombañer ñe sinak lëë ñe, mastre nono que kchë ma nii chek lo pkoog ni kchë nii chiksakon meñ lo Dios.

³⁴Tsiñee kon Jesús nii ngui no kik maestre ley go, lëë xaa chëb lo xaa:

—Xlyëëdre lëë klaa kñabey Dios lii.

Aan ni tu cho byaxtre tsigo nyabtiits pe stu cos lo Jesús.

¿Cho lo xtiy sëed Crist?

(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

³⁵Lëë Jesús noyuuñ kseedy meñ leñ lidzy Dios aan lëë xaa kwnabtiits chëb xaa:

—¿Penak dyon nii xñee maestre ley nii lo xtiy rey David sëed Crist? ³⁶Per con lëë Kyalbini Ntson cheñ Dios na been knee rey David chëb xaa:

Chëb Dios lo xaa nii xñabey naa:

“Kwsob kwin nëzli axte nii tsiitiñ tse nii lëë kñabey kchë lo meñ nii xlëë lool.”

³⁷¿Xa kñabey Crist rey David deelñee lo xtiy rey David pchoo Crist?

Aan tyub styoo kchësy meñ go pkëëtyag xiwseedy Jesús.

Nii chuñtsyey maestre ley

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸Lo xiwseedy Jesús xñee xaa:

—Kol kap cuent lo maestre ley, por xtsiladzy xaa kakw xaa kchë ladx non ni xtsiladzy xaa jkëëptyux meñ xaa laañee ktsyooltyee meñ xaa lo kiy. ³⁹Xyub xaa skan leñ ktoo laañee xsyob meñ non ni tsiñee chi xaa tu wagw xyubpee xaa sob xaa laañee kan meñ xaa. ⁴⁰Ni xla xaa lidzy kwnaa viud, aan parñee këb meñ nii tir buen xaa xsyo xaa chool xaa tu lay nii xyaldy kaa. Por ngo mastre ksaksi Dios xaa.

Tumi nii kwloo kwnaa viud alcansiy

(Lc. 21:1-4)

⁴¹Lëe Jesús kwsob laañee sob alcansiy xuy xaa xko meñ tumi leñ alcansiy ni chan xaa xtsiñ meñ rikw nii xko tub yox tumi leñ alcansiy. ⁴²Tsiñee lëe tu kwnaa viud nii tir prob ptiñ, lëe me kwloo chop centab cobre nii xisy non leñ tu alcansiy. ⁴³Tsigo lëe Jesús kwtsyetsy xpëedscuel aan lëe xaa chëb lo xaa:

—Nli xñen lo do nii nroobre tumi nii kwloo kwnaa viud re alcansiy que kchë nii kwloo meñ. ⁴⁴Porque kchësy meñ xtee tumi nii xkiiñtre lo meñ, per lëe me lo xkyalprob me, lëe me ptee kchësy tumi nii nseñ me.

Lëe Jesús xñee nii lëe lidzy Dios nitylo

(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

13 Tsiñee lëe Jesús pchoo lidzy Dios, lëe tu xpëedscuel xaa chëb:

—¡Maestre, buy gaanoo xaatke ngol kchë kyo gue ni xaatke ngui kchë yu gue!

²Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—¿Chanoo kchë yu ngol re lë? Per ni tu kyo kyaandy lady xcombañero. Kchësy nitylo.

Kyalnë nii tedy meñ

(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³Loxsye ngo lëe Jesús si kiy nii lë Olivos aan lëe xaa kwsob chex kiy laañee nyoo lidzy Dios. Siko sob xaa tsi lëe Pe-

dre, Jacob, Juan ni Ndresy kwnabtiits tsilaan lo xaa chëb:

⁴—Chakladzy noo nii kñëel loo noo pa wor kak kchë nii kwneel. ¿Ni xa mod kyeeñ noo nii lëew mer kak?

⁵Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Kol kap cuent parñee ni tu cho jkëëtidy lëe do. ⁶Por ndaly xaa nii jkiiñ lën kiid aan kñë xaa nii lëe xaa nak Crist, ni skëëti xaa ndaly meñ.

⁷Tsiñee kon do nii lëe tily chak nëz re nëz rek, ktsyebty to, porque singo noo nii kako. Per nitylody kaa kislyu. ⁸Porque lëe kyedzy ktily lsa ni lëe xaa xñabey ktily lsa. Ni ndaly laañee kni xu ni lëe kpiñ tso. Lëe kchë kyalnë go tsigo kal bislo.

⁹Ligier kol kak. Por lëe meñ tsikso lëe do lo xaa xñabey ni lëe meñ kiñ lëe do leñ ktoo. Ni lëe do tsinee lo xtisy ni lo rey por naa. Siko lëe do kñee xtitsaa lo xaa. ¹⁰Por antes nii nitylo kislyu, lëe kchë meñ nii nche lo kislyu kon xtiits Dios nii xteelaa. ¹¹Ni pe tsinidy kik to nii dyon pe kñee do tsiñee lëe meñ tsini lëe do lo xaa xñabey, sink kol nee nii kñë Dios lo do wor go, porque lëdy to kñee, sink Kyalbini Ntson cheñ Dios kñee. ¹²So tse nii lëe meñ kñabey kety betsy ni so tse nii misme pxosy meñ kñabey kety meñ. Ni so gaa tse nii lëe xaa wiñ kak nidadzy pxosy aan lëe xaa kñabey kety xaa. ¹³Kchësy meñ klëe lo do porñee xsoob to xtitsaa. Per deelñee kxekw to te do kchë lo kyalnë go, stelaa do.

¹⁴Tsiñee kan do nii lëe nii ntseeb nii xnitylo noyak laañee nody nii kako, tsigo kchësy to nii no do Judea noo nii kxooñ do tsëp to kiy. (Deel xlab to nrii, kol ktee nii kyeñ dow.) ¹⁵Ni deelñee so do kik lidzy to tse go, kyejty to par pe kwii do. ¹⁶Ni deelñee nche do tañ, kpikchedy to par tsikxi do xab to. ¹⁷¡Brob kchë kwnaa nii nak xiñ tse go o kwnaa nii xkadzy kaa xiñ! ¹⁸Kol nab lo Dios nii kaky kchësy nrii mëe nii chak nal. ¹⁹Porque

tse go lëe meñ tedy kyalnë dox nii karty te meñ destye nii kwleek Dios kislyu, ni kpikchedre gaa kan meñ kyalnë dox ko loxsye tedyo. ²⁰Aan deelñee kuuñ ktopty Dios tiemp ko, ni tu cho telaady. Per lëew kuuñ ktop xaa porñee xkëstyoo xaa meñ nii kwle xaa.

²¹Deelñee cho kñë lo do tse go: “Kol kuy gaanoo, lëe Crist so nu”, o “Lëe gaa xaa so ske”, knilasty tow. ²²Por ndaly kchë xaa wnee xuuy nii kiid kñë lo do nii lëe xaa nak Crist, ni kñë xaa nii lëe xaa sëedni xtiits Dios, ni suuñtsyey xaa milagre ni kyalntson parñee jkëeti xaa meñ nii kwlel Dios deelñee steedyo tiits. ²³Per lëe do ligier kol kak, por lëen niyle lo do kchë nii kak.

Lëe mguiy nii pxaal Dios kpikche

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36)

²⁴Tsi lëe kchë kyalnë dox ko lox tedy, lëe lo ngbidz jkyey, ni lëe mëe kyuuy, ²⁵ni lëe mëly kchingaa leñ kpaal ni lëe kchë nii no leñ kpaal kni.

²⁶Chëbak Jesús:

—Naa nii nakaa mguiy nii pxaal Dios, lëe meñ kan kchukën lo xkey con tu kyalwnabeyaa ni tu kyalntsonaa. ²⁷Lëen kxal xanglyaa tsiktop kchësy meñ nii kwlelaa tyubñaa lo kislyu.

²⁸Kol kseedy xcuent yag yegw: Tsiñee lëe xikwo xkë peñ, aan lëe xiplago xchukë, xyeñ do nii lëe xtiemp kyo sëed yob. ²⁹Singo gak tsiñee kan do nii lëe kchë cos re noyak, syeñ do nii lëen mer kyely. ³⁰Ni xñen lo do nii antes nii tedy kchë meñ nii no natiemp lëe kchë cos re kak. ³¹Stedy kpaal ni stedy kislyu, per lëe xtitsaa tejtyo.

³²Per lëe tse nii kako ni wor ni tu cho nandyo, ni angly nii ncheno kpaal. Ni naa nii nakaa mguiy nii pxaal Dios nandyno. Xaktyee Tat Tios nano.

³³Ligier kol kwe ni kol kwena por nandy to pa wor tsitsib tse go. ³⁴Nak kchë nrui sinak tu xaa nii no nëz tsi

tu tañ sit, aan antes nii kchoo xaa lëe xaa xsaan tsiin nii kuñ catu xmos xaa, ni lëe xaa xso tu xaa nii kyënap chu puert. ³⁵Singo tsiigo busy, kol kwena, porque nandy to pa wor klañ xpixwan yu, deelñee xkyeysye lyuw, o wrol gaa kyoolo, o worñee gaa xpetsy nguidy kolo o xyeñsyee kaa taño. ³⁶Toontlaa kolpsye klañ xaa aan jkaa do lo mgaal. ³⁷Nii xñe gakaa lo do xñen lo kchësy meñ: Kol kwena.

Lëe xaa xñabey xyub xa jkaa Jesús

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

14 Schop kpidz chak falt kak paskw. Lo lni go chaw meñ Israel kyaxtily nii xkyëdy levadur. Lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe maestre ley bislo xyub mod dyon xa kñaasy xaa Jesús par kuty xaa xaa. ²Per lëe gak xaa xñee:

—Kñaasty no xaa na lni parñee kak nx-oldy meñ.

Lëe tu kwnaa xkyëëb aceit lo kik Jesús

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³Lëe Jesús kwey Betania lidzy Simoñ nii kwlañ kyalkits nii lë lepra. Lëe xaa sob lo mezh noyaw xaa tsiñee lëe tu kwnaa ptsiñ noy tu bot. Kaksësy tub clasy aceit nii xlyaa nex. Tir nyazh non clasy aceit ko. Lëe me pxaly bot ko aan lëe me kwtëëb aceit nii xlyaa nex ko lo kik Jesús. ⁴Per no bla xaa nii nche siko blëe aan xñee xaa lo xcombañer xaa:

—¿Penak lika kwxiñ aceit nii xlyaa nex re? ⁵Nchilopee ndyow mansye tson kyoow denario par kak meñ prob yudar.

Aan blëe xaa lo kwnaa go.

⁶Per lëe Jesús chëb:

—Kol ksaan me. ¿Penak chisyedy to me? Buen beñ me. ⁷Por tugak gon kan do meñ prob, aan schiloo gaa kuñ do meñ prob yudar tsiñee klyañ styoo do, per naa gon lëdy tugak tson lady to. ⁸Lëe kwnaa re beeñtsyey nii pchilootyee lo

me. Lëe me kwtëeb aceit nii xlyaa nex re ladyaa parñee tsel xixkwaa xcuerpaa tse nii lëen jkyeetsy. ⁹Nli xñen lo do nii kchë laañee kluuy meñ xtiits Dios nii xteelaa tyub lo kislyu, lëe meñ kutiits nii beeñt-syey kwnaa re parñee ksaladzy meñ me.

**Lëe Judas xyub xa jkaa
Jesús ña xaa xñabey**

(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰Lëe tu xpëedscuel Jesús nii pcholé Judas Iscariote kunee lo xaa nii xñabey lo pxosy parñee këb xaa dyon xa jkaa Jesús. ¹¹Tsiñee lëew biñ xaa xñabey, per nli busy ble xaa, aan lëe xaa chëb nii stee xaa tumi lo Judas. Tsigo lëe Judas bislo byub dyon xa jkaa Jesús lo xaa xñabey.

Lëe Jesús chaw xtsee ksa xpëedscuel

*(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23;
Jn. 13:21-30; 1Co. 11:23-26)*

¹²Tse nii chislo lni nii chaw meñ Israel kyaxtily nii xkyedy levadur, ni tse nii chuty meñ mëkwxiiily nii ktyaaw paskw, lëe xpëedscuel Jesús kwnabtiits chëb:

—¿Pa chakladzyoo nii kyokuuñloo noo nii tyaaw xtsee no na paskw?

¹³Tsigo lëe Jesús pxaal chop xpëedscuel chëb xaa:

—Kol tsi leñ kyedzy. Siko lëe do kan tu xaa nii noy tub che nis. Kol tsinal xaa, ¹⁴aan laañee sëeb xaa, kol këb lo xpixwan yu: “Lëe maestre xñabtiits: ¿Pa sob yu laañee kaw xtseen na paskw ksa xpëedscuelaa?” ¹⁵Lëe xaa kluuy tu yu ngol nii sob kik lidzy xaa, xixkwaalew. Siko kol kuuñlo nii tyaaw xtsee no.

¹⁶Lëe xpëedscuel xaa si. Tsiñee lëe xaa ptsiñ leñ kyedzy, lëe xaa kon xaa go sinak nii chëebpee Jesús, aan lëe xaa bislo beeñlo xaa nii kaw xtsee xaa paskw.

¹⁷Tsiñee lëe lyu pkyey lëe Jesús ptsiñ leñ yu go ksa xpëedscuel xaa. ¹⁸Lëe xaa nche sob lo mezh kayaw xaa, tsiñee lëe Jesús chëb:

—Xyeñpaa nii misme tu do jko naa ña xaa xñabey.

¹⁹Tsigo mban ptee styoo ksa xpëedscuel Jesús aan lëe xaa bislo tuga xaa xñabtiits xñee xaa:

—¿Pe lëdy naaw?

²⁰Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Tu xaa nii no lady ksa tsiipchop tow. Lëe xaa noyaw leñ tu kyonaa. ²¹Naa nii nakaa mguiy nii pxaal Dios, lëe meñ kuty naa ni lëen teedy kaa kchë nii no teedyaa sinak nii këpeew leñ kitsy nii kë xtiits Dios. Per jbrob xaa nii jko naa ña xaa xñabey! Masy buen nyi xaa nyaldy xaa.

²²Aan mentre lëe xaa ncheyaw, lëe Jesús kwseñ kyaxtily, aan loxsye pteedy xaa skizh lo Dios, lëew beeñ grol xaa aan lëew pteedy xaa lo xpëedscuel xaa chëb xaa:

—Kol kawo, xcuerpno.

²³Ni lëe xaa kwseñ tu vas nii no viñ, aan loxsye ptee xaa skizh lo Dios, lëew ptee xaa kow xpëedscuel xaa. ²⁴Tsigo lëe xaa chëb:

—Tu cheñaa nrii kow do. Lëew kxee parñee kak nyoo nii xkëstyoon lëe do ni xkëstyoon kchësy meñ. ²⁵Nli xñen lo do nii kidraa viñ axte ktsiñ tse nii kin viñ kub kpaal laañee sob Dios.

Lëe Pedre xñee nii ksaandy xaa Jesús

*(Mt. 26:30-35;
Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)*

²⁶Loxsye biily xaa lëe xaa si kiy nii lëe Olivos. ²⁷Siko lëe Jesús chëb:

—Kchësy to ksaan naa. Sinrii xñee leñ kitsy nii kë xtiits Dios: “Lëen kuty meñ nii xkyënap mëkwxiiily, aan lëe ma kchoots klyaal.” ²⁸Per tsiñee lëen kpañ, kloon ka Galilea lo do.

²⁹Tsigo lëe Pedre chëb:

—Nikxe kchësy xcombañeraa ksaan lii, per naa ksandyaa lii.

³⁰Per lëe Jesús kwëb chëb:

—Nli xñen lool nii na kyool kazh, antes nii jkwetsy nguidy kol chop vuelt, lëel këb nii xyuumbeydyoo naa.

³¹ Per lëe Pedre tugak kwnee:

—Nikxe ketynin lii, këbtyaa nii xyuumbeydyaa lii.

Aan ksa xpëedscuel xaa kwnee singo.

Lëe Jesús chutiitsni Dios Getsemaní

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

³² Loxsye ngo lëe xaa ptsiñ tu laañee lë Getsemaní, aan lëe Jesús chëb lo xpëedscuel:

—Kol sob nu mentre lëen kakutiitsni Dios.

³³ Lëe xaa sini Pedre, Jacob ni Juan, aan lëe xaa bislo pteenë xaa ni mban kok xaa, ³⁴ ni lëe xaa chëb:

—Mban xtee kyalkuty styoon. Kol kwës nu dyon aan kol kwena.

³⁵ Tsiigo lëe Jesús si par kaan xisy wiñ, lëe xaa kot ndooslo lo lyu, aan lëe xaa kwnab lo Dios nii xaatsye ntsiñdy kyalnë go, ³⁶ xñee xaa:

—Tat Tios, par lool kchësyo xchilo. Pteelaa naa lo kyalnë re. Per ku-uñtsyeydyoo nii chakladzyaa, sink nii chakladzyoo.

³⁷ Tsi lëe xaa bikche lëe ksa tson xpëedscuel xaa nii kuni xaa nche nixyesy. Ngo nii lëe xaa chëb lo Pedre:

—Simoñ, ¿nixyesyoo lë? ¿Pchilody nawen siquier xisy wiñ nsyob naal?

³⁸ Kol kaa na ni kol kutiitsni Dios parñee jkaaldy xaatox to. Ndaan no styoo do, per lëe lady to mban now.

³⁹ Lëe xaa si stub, aan lëe xaa bitiitsni Dios. Misme tiits nii kwnee gak xaa klo kwnee xaa stub. ⁴⁰ Tsiñee lëe xaa bikche, lëe xpëedscuel xaa nche nixyesyak, porñee lika xtiib lo xaa lo mgaal. Aan nandy xaa pe këb xaa. ⁴¹ Lëe xaa kwey stub. Lëew byoon gaa vuelt. Lëe xaa chëb:

—¿Pe bii nche nixyesy to nawen ni nche kxiladzy to? Lëew na, lëe wor kut-

siñ nii lëe nguuy nii pxaal Dios jkaa ña meñ ngoptol. ⁴² Kol tsische, kol tsoo, por lëe xaa nii jko naa ña xaa xñabey sëed kexle.

Lëe meñ xñaasy Jesús

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³ Lëe Jesús bii nonee tsiñee lëe Judas, tu xaa nii wi kwyo lady xpëedscuel xaa, ptsiñni tubtsoon meñ nii noy spad ni yag. Lëe meñ nii xñabey lo pxosy, ni maestre ley, ni meñ kol pxaal kchësyo meñ go. ⁴⁴ Lëe Judas chëb kazh lo meñ go:

—Xaa nii nagon kawaa tu pxit kwesy, xaa gow. Kol naasy xaa aan kol koy xaa. Klaady to xaa.

⁴⁵ Singo big xaa lo Jesús chëb xaa:

—Maestre.

Ptee gaa xaa tu pxit kwesy Jesús.

⁴⁶ Tsiigo lëe meñ kwnaasy Jesús aan lëe meñ biy xaa.

⁴⁷ Per lëe tu xaa nii so siko kwlii xispad aan lëe xaa pchug tyag tu xmos xaa nii xñabey lo pxosy. ⁴⁸ Tsiigo lëe Jesús kwn-abtiits lo meñ chëb:

—¿Penak nii sëednaasy to naa con spad ni con yag, sinak nawen nyakaa tu ngbaan? ⁴⁹ Ksatyee tse kwson lady to leñ lidzy Dios beñ ksedyaa meñ, aan kwnaasty to naa. Per lëe kchësyo nrrii chak parñee teedyaa nii kë leñ xkitsy Dios.

⁵⁰ Tsiigo so gak Jesús. Lëe xpëedscuel xaa pxooñ.

⁵¹ Per lëe tu xaa yeñ sinal, mbixsyee xaa tublë ladx, aan lëe meñ kokladzy nyaasy meñ xaa, ⁵² per lëe xaa blaa ladx ko aan lëe xaa pxooñ nëb kidy xaa.

Lëe Jesús so lo xaa xñabey

(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵³ Tsiñee lëe meñ ptsiñni Jesús lo xaa nii mastre non lo pxosy, lëe kchë xaa nii xñabey lo pxosy, ni xaa kol ni maestre ley ptyop. ⁵⁴ Ni nikxe gaa sit sit kunal Pe-

dre, per lëe xaa ptsiñ axte lo xley xaa nii mastre non lo pxosy, aan lëe xaa kwsob xtsëe xaa chu ki ksa xaa xaa nii xkyënap lidzy Dios.

⁵⁵ Lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni kchë xaa non xyub dyon pe jkëeki xaa Jesús parnee kñab xaa kety Jesús. Per ptsyoldy xaa pe nguëeki xaa xaa. ⁵⁶ Porque nikxe ndaly meñ pkots tiits kizh xaa, per xaal xaal kwnee cad meñ. ⁵⁷ No meñ kuso pkëeki xaa cos nii nlidy kwnee xaa, xñee meñ:

⁵⁸ —Ptyon noo kwnee xaa nii lëe xaa knitylo lidzy Dios nii psaa meñ lo kislyu re aan tsonak kpidez me lëe xaa ksaalo stu nii ksaady meñ lo kislyu re.

⁵⁹ Per ni tu meñ nii kwnee së lidy xtiits.

⁶⁰ Tsigo lëe xaa nii mastre non lo pxosy kwso grolytee lady meñ aan lëe xaa kwnabtiits lo Jesús chëb xaa:

—¿Penak nii xñeedyoo? ¿Pe nli kchë nii xkëeki meñ re lii?

⁶¹ Per kwneedy Jesús. Tsesy kwso xaa. Ni tu pe chëbty xaa. Tsigo lëe xaa nii mastre non lo pxosy bikche kwnabtiits stub chëb:

—¿Pe nli nii lii nak Crist, mguiy nii no kxaal Dios?

⁶² Tsigo lëe Jesús chëb:

—Nliw, naa nak mguiy nii pxaal Dios. Ni sanak to lëen sob kwi Dios nëzli, ni tsiñee lëen kuchukë lo xkey kyelyaa lo kislyu re stub.

⁶³ Tsiñee lëe xaa nii mastre non lo pxosy biñ ngo, lëe xaa pchos xab xaa pornee singootyee blëe xaa aan lëe xaa chëb:

—¿Pa jkiñre gaa no meñ nii jkëeki xaa? ⁶⁴ Lëe do gon biñ xaatee ntseeb kchë tiits nii kwnee xaa. ¿Pe në do dyon xaa kak xaa?

Tsigo kchësy meñ chëb no nii kety xaa.

⁶⁵ Wor go kazh lëe meñ bislo pchoo mxëñ xaa, ni lëe meñ ptse lo xaa, aan loxsye xtee meñ cheñ xaa, xñee meñ:

—¿Kwnë dyon cho kwtiñ lii!

Ni lëe xaa nii xkyënap leñ lidzy Dios byaasy lo xaa.

Lëe Pedre xñee nii xyuumbeydy xaa Jesús

(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

⁶⁶ Lëe Pedre so lo ley tsiñee lëe tu kwnaa nii xkyë xtsiñ xaa nii mastre non lo pxosy kwtedy. ⁶⁷ Aan tsi lëe me kon nii lëe Pedre no ktsëe chu ki, lëe me buy lo xaa aan lëe me chëb:

—Wil lë kwënal Jesús meñ Nazaret.

⁶⁸ Tsigo lëe Pedre chëb:

—Lëdyo, xyuumbeydyaa meñ go nii nandyaa pe cos xñeel.

Aan lëe xaa pchoo ley laañee xsyëeb meñ. Tsigo lëe tu nguidy kol pkwetsy.

⁶⁹ Lëe kwnaa go buy lo Pedre stub aan lëe me bislo bitiits mew lo meñ xñee me:

—Wi meñ gue nak ksa Jesús.

⁷⁰ Per lëe xaa bikche gak chëb xaa lëdyo. Kok xtsedyako lëe meñ nii nche siko chëb lo Pedre stub:

—Nli gaa na wil lë nak ksa Jesús, porque xaa Galilea nakoo.

⁷¹ Tsigo lëe Pedre bislo xkon Dios xñee:

—Xyuumbeydyaa xaa gue. Nandyaa cho xñee do.

⁷² Aan wor go kazh lëew pchop vult nii lëe nguidy kol no jkwetsy, lëe Pedre gaa psaladzy nii chëb Jesús lo xaa: “Antes nii jkwetsy nguidy kol chop vult, lëel këb nii xyuumbeydyoo naa tson vult.” Ngo nii lëe xaa bislo biñ xaa.

Lëe Jesús so lo Pilat

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

15 Tsiñee lëe lyu byaani lëe xaa nii xñabey lo pxosy, ni xaa kol, ni maestre ley ni kchësy xaa non ptyop. Lëe xaa pxituu Jesús aan lëe xaa kuni xaa

lo Pilat. ²Lëë Pilat kwnabtiits lo Jesús chëb:

—¿Pe lii nak xrey meñ Israel?

—Lii nē nii naaw —chëb Jesús.

³Ndaly nii pkëëkiy xaa nii xñabey lo pxosy xaa. ⁴Lëë Pilat bikche kwnabtiits lo xaa chëb:

—¿Penak nii xñeedyoo? Buy gaanoo blaktre nii xkëëkiy kchë xaa gue lii.

⁵Per ni tu pe kwnedy Jesús. Tsi kon Pilat ngo, ntseeb psee styoo xaa.

Lëë Jesús no skiib par kety xaa

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25;

Jn. 18:38-19:16)

⁶Mer lni xlaa Pilat tu xaa nii no skiib, tu xaa nii kñab meñ kyedzy. ⁷Lëëtyee leñ tse go lëë tu xaa nii lë Barrabás no skiib ksa stubla xaa ntseeb porñee kukyeety xaa meñ worñee ptilyni xaa xaa xñabey. ⁸Lëë meñ kunab lo Pilat nii klaa xaa tu xaa nii no skiib sinak nii chuñt-syey xaa cad iz. ⁹Tsigo lëë Pilat kwëb chëb:

—¿Pe chakladzy to nii klaan xrey meñ Israel?

¹⁰Porñee byeñ xaa nii por kyalmbidy kwnaasy xaa nii xñabey lo pxosy Jesús.

¹¹Per lëë xaa nii xñabey lo pxosy pkiily meñ parñee kñab meñ laa Barrabás.

¹²Lëë Pilat kwnabtiits chëb:

—¿Xa kuñaa xaa nii xñee do xrey meñ Israel tsigo?

¹³Tsigo kchësy meñ kwchuptsyë xñee:

—¿Pkëë xaa lo crusy!

¹⁴Tsigo lëë Pilat chëb:

—¿Per pe cos nak xtol xaa?

Per lëë meñ bikche kwchuptsyë stub xñee:

—¿Pkëë xaa lo crusy!

¹⁵Tsigo lëë Pilat, como kokladzy xaa nyaan buen xaa lo meñ, lëë xaa blaa Barrabás. Aan loxsy kwnabey xaa ptee meñ cheñ Jesús, lëë xaa kwloo xaa ña meñ nii jkëë xaa lo crusy.

¹⁶Lëë bla soldad kuni Jesús chu yulyey aan siko lëë kchë soldad ptyop.

¹⁷Lëë xaa pkakw Jesús tu ladx nixñë yë ni lëë xaa psoob tu coron kitsy kik xaa.

¹⁸Loxsy ngo lëë xaa bislo kwchuptsyë xaa xñee xaa:

—¿Byinayk xrey meñ Israel!

¹⁹Ni pxob soldad yag kik Jesús, ni pchoo mxeñ soldad xaa, ni psoxib xaa lo Jesús sinak nii xsoxib meñ lo tu xaa non. ²⁰Loxsy kwtsityni xaa Jesús, lëë xaa kwlii ladx nixñë yë go lady xaa aan lëë xaa pkakw xaa mer xab xaa. Tsigo lëë xaa sini xaa par jkëë xaa xaa lo crusy.

Lëë soldad xkëë Jesús lo crusy

(Mt. 27:32-44;

Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹Lëë tu xaa kyedzy Cirene nii lë Simoñ bikche tañ. Alejandro ni Rufo nak xiñ xaa. Aan tsiñee lëë xaa kwtedy kekka laañee nche meñ, lëë soldad pkoy xoo xaa xicrusy Jesús.

²²Lëë xaa kuni Jesús tu laañee lë Gólgota. (Lëë tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Laañee no tsit kik meñ kuty.) ²³Siko lëë xaa pteedy viñ nii nots tub clasy kizh nii lë mirra lo Jesús, per kowdy Jesús.

²⁴Loxsy ngo lëë xaa pkëë xaa lo crusy. Ni lëë soldad kwloo xab Jesús rif parñee dyon pe cos kchal catu xaa.

²⁵Las nueve nak sily nii pkëë xaa Jesús lo crusy. ²⁶Pkëë xaa blalan tiits kik xicrusy Jesús laañee xñee penak kë xaa lo crusy, xñeew sinrii: “Xrey meñ Israel.”

²⁷Wi chop ngbaan kwë ksa xaa lo crusy, tu xaa nëzli, stu xaa nëzpeg.

²⁸Pkab Jesús lady meñ mal sinak nii këpeew leñ kitsy nii kë xtiits Dios.

²⁹Kchësy meñ nii xtyedy laañee kë Jesús lo crusy xkotsyetsy ni xtsiyy kik xñee:

—¿Pe chanlo na?, lii nii xchonoo lidzy Dios aan tsonak kpidz lëëw tse xsoblil stub. ³⁰Pteelaa lii ni byety lo crusy.

³¹ Singo gak kwtsityni xaa nii xñabey lo pxosy xaa ni maestre ley xñee xaa:

—Pteelaa xaa stu meñ, per chilody kteelaa xaa lëe xaa. ³² No nii kyety xaly Crist ke lo crusy nina kazh parñee kniladzy no nii nli lëe xaa nak xrey meñ Israel.

Aan axte wi chop ngbaan nii kwë kwi xaa lo crusy kwlootsyetsy xaa.

Xkyalkuty Jesús

(Mt. 27:45-56;

Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Tsiñee lëe xwe ngbidz kol lëe kislyu pkyey aan lëew byaani axte las tres wor wtse. ³⁴ Aan misme wor go lëe Jesús kwchuptsyë xñee xaa:

—Eloi, Eloi, ¿lema sabactani? (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Tat Tios, Tat Tios, ¿penak nii psaanoo naa?)

³⁵ Lëe bla xaa nii nche siko biñ nii kwnee Jesús aan lëe xaa chëb:

—Kol kon gaa, profet Elías xkwetsy xaa.

³⁶ Tsigo lëe tu xaa nii so siko lëenlëdy kujkadz tublë sponj lo viñ la. Lëew psoob xaa lo tublë punt yag aan lëew ptsig xaa lo Jesús parñee nyi Jesús, xñee xaa:

—Kol ksaan xaa dyon pe siid klity Elías xaa lo crusy.

³⁷ Per lëe Jesús kwchuptsyë nguiedzy aan lëe xaa kuty. ³⁸ Ni lëe ladx nii kè leñ lidzy Dios pchos nsoli. ³⁹ Tsiñee lëe xaa nii xñabey lo kchë soldad nii nche siko kon xa kuty Jesús, lëe xaa chëb:

—Nli nii Xiñ Dios nak mguiy re.

⁴⁰ Wi bla kwnaa nche sit xuy. Lady kchë kwnaa go no María Magdalena, ni Salomé, ni Mariy. Xiñ Mariy nak Jacob xaa nii nak xaa nyab ni José. ⁴¹ Lëe ksa kwnaa re beeñ xyudar Jesús worñee kwyo xaa nëz Galilea. Ni ndaly re kchë kwnaa nii ptsiñ Jerusalén ksa Jesús nche siko.

Lëe Jesús xkyeetsy

(Mt. 27:57-61;

Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Tsiñee lëe tse go ptsye lëe meñ no wxixkwaa par tse nii xiladzy meñ lo tsiñ. ⁴³ Lëe José xaa kyedzy Arimatea kwloo valor lo aan lëe xaa kunab xcuerp Jesús lo Pilat. Wi xaa nak tu xaa non Israel, ni wi gaa xaa këmbës nii lëe Dios kñabey. ⁴⁴ Ntseeb psee Pilat biñ xaa nii lëe Jesús tse lox kuty. Lëe xaa kwtsyetsy xaa nii xñabey lo soldad parñee kñabtiits xaa dyon pe nliw. ⁴⁵ Tsiñee lëe xaa nii xñabey lo soldad chëb nii nliw, lëe Pilat ptee tiitspey tsiklity José xcuerp Jesús lo crusy. ⁴⁶ Tsigo lëe José kusi tublë ladx rusy, lëe xaa blity xcuerp Jesús lo crusy aan lëew pchal xaa ladx ko. Loxsye ngo lëe xaa kujkeetsy Jesús leñ tu paa nii ndeeñ lo kyo. Ptse gaa xaa chu paa con tu kyo. ⁴⁷ Aan lëe María Magdalena ni Mariy xñaa José kon pa pkyeetsy Jesús.

Lëe Jesús xpañ

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

16 Tsiñee lëe tse nii chak wxiladzy kwtedy, lëe María Magdalena, ni Mariy xñaa Jacob, ni Salomé kwxii aceit nii xlyaa nex par tsilo mew lady Jesús. ² Lëe byaani lyu silyga, xlyañ lik ngbidz, lëe me tse ptsiñ chu paa. ³ Xñeesy me lo xcombañer me:

—¿Cho lëe nii kob kyo nii xoob chu paa na?

⁴ Per tsi lëe me buy, kon me nii xoobtre kyo nii ntse chu paa xlugaro. ⁵ Tsiñee lëe me kwsëeb leñ paa, lëe me kon tu xaa xab rusy nii sob nëzli, aan lëe me ptsyeb ksa me. ⁶ Per lëe xaa xab rusy ko chëb lo me:

—Ktsyebty to. Nanaa nii lëe do xyub Jesús Nazaret, xaa nii kwë lo crusy. Per lëe xaa pañ, kindy xaa. Kol kuy gaanoo nu pxoob xaa. ⁷ Kol kyey aan kol këb lo xpëedscuel me, per yuub lo Pe-

dre kol këb nii lëë Jesús tse si Galilea. Siko lëë xpëedscuel me kan me sinak nii chëëbpee me.

⁸Tsigo lëë kwnaa go bi wxooñ chu paa xisy me lo tseb. Aan ni tu pe chëbty me, porñee tir ptsyeb me.

Lëë Jesús xyaklo lo María Magdalena
(*Jn. 20:11-18*)

⁹Loxsye pañ Jesús tse tminkw sily, lëë xaa byaklo klo lo María Magdalena. Leñ styoo kwnaa go kwlii xaa kadzy kyalbini mal penaadle. ¹⁰Lëë me kuni tiits lo kchë meñ nii kwënal Jesús. Mbansye ncheyoon kchë meñ go. ¹¹Tsiñee lëë meñ go biñ nii lëë Jesús mbañ, ni biñ meñ go nii lëë Mariy kon xaa, bnilasty meñ gow.

Lëë Jesús xyaklo lo chop xpëedscuel xaa

(*Lc. 24:13-35*)

¹²Loxsye ngo lëë Jesús byaklo lo stu mod lo chop xpëedscuel xaa nii no nëz si tañ. ¹³Lëë chop xaa go kukni tiits lo stubla xpëedscuel xaa, per bnilastyak xaaw.

Lëë Jesús xyaklo lo ksa tsiiptub xpëedscuel

(*Mt. 28:16-20;*

Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴Loxsye ngo lëë Jesús byaklo lo ksa tsiiptub xpëedscuel. Lëëtyee lëë xpëed-

scuel xaa nche sob lo mezh kayaw. Kwëntseeb Jesús lo xaa porñee singootyee nguiedzy styoo xaa ni porñee bnilasty xaa xtiits meñ nii chëb nii lëë Jesús pañ. ¹⁵Ni chëb xaa:

—Kol tsi tyub lo kislyu aan kol kluuy xtiits Dios nii xteelaa kchësy lo meñ. ¹⁶Kchë meñ nii kniladzy xtiits Dios ni chobnis telaa lo xtol, per lëë meñ nii knilasty xtiits Dios, lëë meñ go nitylo lo xtol. ¹⁷Kyalntson re kuuñtsyey meñ nii xniladzy xtiits Dios: Con xtitsaa kwii meñ kyalbini mal ni kñee meñ stu tiits kub, ¹⁸ni nikxe gaa señ meñ go mëël ni ki meñ go ngwaan, pe kakty meñ go. Ni tsi lëë meñ go kxob ña lady meñ xsyakñë, lëë meñ xsyakñë kyak.

Lëë Jesús xyëp kpaap

(*Lc. 24:50-53*)

¹⁹Loxsye kwnee Jesús lëë xaa byëp kpaap aan lëë xaa kwsob kwi Dios nëzli par kñabey xaa. ²⁰Tsigo lëë xpëedscuel xaa pchoo xluuy xaa xtiits Dios laañee xtsiñtyee xaa. Lëë Jesús beëñ xaa yudar. Ptee Jesús tiitspey beëñtsyey xaa kyalntson parñee kak nyoo nii nli xtiits Dios xluuy xaa.

Kitsy nii pkëe San Lucas

1¹⁻²Tyux Teófilo. Lëen xal kitsy re lool nii nakoo tu xaa non parnee ksocueentaa kchë nii kal kwtedy. Ndaly xaa nojkëe kchë nii beeñsyey Jesucrist. Lëe meñ nii kono ni xluuyo chutiits xa nako. ³Lëe na win byub xa nak kchë cos ko destye wornee bislow, aan kwxaakaa nii precisy kso xnëez noo parnee kxalno lool ⁴parnee kaknan nyëel xa nak kchë nii no kluuy meñ lool.

Lëe angly xñee nii lëe Juan kaly

⁵Lëe Herodes nak rey xtañ meñ Judea tiemp nii kwyo tu pxosy nii pcholë Zacarías. Lady tub tiy pxosy nii pcholë Abías kwyo Zacarías. Sabely pcholë tsiil xaa, lo xtiy Aarón sëed me. ⁶Psoob Zacarías xtiits Dios chop tsiil. Por ngo ni tu cho pchilody nlis kiy pe cos lo xaa. ⁷Per lëe xaa kol le chop xaa aan pchilody nyap tsiil xaa mëed.

⁸Lëe tu tse lëe xtiy Zacarías pchal sëeb leñ lidzy Dios, ⁹aan nak xcostumbre pxosy nii klo xko xaa rif parnee kan xaa dyon cho sëeb lo pkoog, aan lëetyee Zacarías pchal sëeb lo pkoog tsiko kox yaal lo Dios. ¹⁰Kchë meñ kwche ley chool lay mentre lëe yaal noyek. ¹¹Aan lëe tu xangly Dios byaklo lo Zacarías lo pkoog. Nëzli laañee noyek yaal byaklo angly. ¹²Tsiñee lëe Zacarías kon angly, byeñdy xaa pe nyuñ xaa aan tir ptsyeb xaa. ¹³Per lëe angly chëb:

—Zacarías, ktsyeebtyoo, por lëe Dios biñ nii xñaboo, aan lëe tsiiloo Sabely kap tu mëed nii kcholë Juan. ¹⁴Aan lëel kle ni ndaly gaa meñ kle tsi lëe mëed ko kaly. ¹⁵Por tu xaa non kak xiñoo lo Dios. Kidy xaa viñ ni kidy xaa cos nii chuñ ksudzy, ni lëe Kyalbini Ntson sëeb leñ styoo xaa antes nii kaly xaa. ¹⁶Lëe xaa ktikche styoo meñ Israel lo Dios. ¹⁷Lëe xiñoo Juan tenech lo Dios, ni siñee kwyo

kyalbini leñ styoo Elías, tsow leñ styoo xaa, ni sinak nii kwnabey Elías kñabey xaa, parnee kisyaaal xaa xtiy meñ nii xti-lyni xiñ, ni parnee ksoob meñ ntseeb tiits. Singo mod lëe xaa kluuy xa kyëmbë meñ Dios.

¹⁸Tsigo lëe Zacarías kwnabtiits lo angly chëb:

—¿Xa mod kniladzyaa nii sak nrii cumplir? Por kwyo xaa ni kwyo x tsiilaa.

¹⁹Tsigo lëe angly kwëb chëb:

—Naa nak Gabriel. Lo Dios tugak son, aan lëe xaa pxaal naa syelynin tiits re lool. ²⁰Per lëe na como bnilastyoo tiits nii byelynin, lëel kyaan ngop, aan chilody kñeel axte tse lëe kchë nrii kak cumplir.

²¹Mentre lëe kchë ngo kayak leñ lidzy Dios, lëe kchë meñ nii nche ley xñee penak nii no klyëe Zacarías lo pkoog. ²²Tsiñee lëe xaa pchoo, pchilody nyee xaa, aan axte tsigolye lëe meñ byeñ nii no pe cos kon xaa lo pkoog, xaktyee señ xko xaa aan singo byaan xaa.

²³Tsi lëe nii no kuuñsyey Zacarías leñ lidzy Dios byal, lëe xaa sey lidzy xaa. ²⁴Loxysy ngo lëe tsiil xaa kok xiñ, aan kaay mëe pchoody me lidzy me pornee nladzy me: ²⁵“Lëe Dios bnee kyalnsaak re lon parnee ktelastreaa tsiñee kan meña.”

Lëe angly xñee nii lëe Jesús kaly

²⁶Tsiñee kok xoop mëe nii nak xiñ Sabely, lëe Dios pxaal angly Gabriel tu kyedzy nii lë Nazaret. Galilea ngab kyedzy ko. ²⁷Leñ kyedzy ko kwyo tu kw-naa yeeñ nii pcholë Mariy, aan lëe me pchootiñle par ktsiilña me tu xaa nii lë José. Lo xtiy David sëed José. ²⁸Lëe angly kwsëeb leñ lidzy me aan lëe angly pkëeptyux me chëb:

—¿Xle Dios lool ni lëe Dios nakni lii!

²⁹Tsiñee lëe me kon angly, ptsyeb me biñ me xtiits angly, aan nladzy me penak

nii pkëëptyux angly me singo. ³⁰ Per lëë angly chëb:

—Mariy, ktsyeebtyoo, por xle Dios lool. ³¹ Lëël kak xiñ aan lëël kap tu mëéd nii kcholë Jesús. ³² Tu meñ xñabey kak mëéd ko aan Xiñ Dios nii sob kpaá kolë meñ me, ni lëë Dios kaa kso me kak me rey sinak pxusykoltoo me David, ³³ parñee kñabey me lo meñ Israel aan iip kyaldy xkyalwnabey me.

³⁴ Tsgo lëë Mariy chëb lo angly:

—¿Xa kaapaa mëéd con bii tusyaa?

³⁵ Lëë angly chëb:

—Lëë Kyalbini Ntson kiid lool, ni lëë xkyalntson Dios nii sob kpaá kyab lalyoo sinak nii nyako tu xkey. Por ngo Xiñ Dios kak mëéd nii kaly. ³⁶ Ni wi gaa meñ liidzyoo Sabely kap tu mëéd, nikxe nii meñ kol me ni xñee meñ nii chilody kap mëéd. Per lëëw kok xoop mëë nii noy xiñ me, ³⁷ por par Dios nody tu cos nii kchilody kak.

³⁸ Tsgo lëë Mariy chëb:

—Ña Dios non. Na kuuñtsyeyaa nii kaklastyee Dios. Loxsye ngo lëë angly bi.

Lëë Mariy chikan Sabely

³⁹ Leñ tse go lëënledy lëë Mariy si tu kyedzy nii nche nëz kiy Judea. ⁴⁰ Aan tsiñee lëë me ptsiñ lidzy Zacarías, lëë me pkëëptyux Sabely. ⁴¹ Tsi lëë Sabely biñ nii lëë Mariy xkëëptyux, lëë mëéd nii so noy me bni leñ styoo me, aan wor go kazh lëë Kyalbini Ntson kwsëëb leñ styoo me. ⁴² Tsgo nguiedzy kwnee me chëb me:

—Ni tu kwnaa karty kuuñlay Dios sinak beñlay Dioosoo, ni sinak beñlay Dios xiño. ⁴³ ¿Cho nakaa parñee kiid kan xñaa Xiñ Dios naa? ⁴⁴ Por siikñee biñaa nii lëël xkëëptyux, lëë xiñaa ble aan lëë me bni leñ styoon. ⁴⁵ Dichoosoo nii bnildzyoo nii sak cumplir kchë nii në Dios lool.

⁴⁶ Tsgo lëë Mariy chëb:

Tyub styoon xlen lo Dios.

⁴⁷ Ni xle xkyalmbañaa lo Dios nii pteelaa naa.

⁴⁸ Por lëë Dios psooblo naa nii nakaa tu kwnaa ndoladzy, aan destye natse lëë meñ kñë lon dichoosoo.

⁴⁹ Por ndaly kyalnsaak nii no kneetsy Tat Tios lon.

Ntson Tat Tios.

⁵⁰ Ni tugak kaa xkëstyoo Dios meñ nii xsoob xtiits me.

⁵¹ Con xkyalwnabey Dios bnitylo me kchë nii nyuuñtsyey meñ nyaa.

⁵² Lëë me kwlii kchë meñ xñabey, ni lëë me blisklaa kchë meñ ndoladzy.

⁵³ Lëë me ptee nii pkiñ lo meñ nii no lyaadzy,

aan psonëz me meñ rikw singosy.

⁵⁴ Beeñ me meñ Israel nii ngab lo me yudar,

ni psaanlasty me meñ Israel.

⁵⁵ Por singo byaan me tiits chop me pxusykoltoo no Abraham ni xtiiy Abraham nii nare kiid.

⁵⁶ Tson mëë kwlës Mariy lo Sabely. Loxsye ngo lëë me sey lidzy me.

Lëë Juan Bautist chaly

⁵⁷ Tsi lëë tse kutsiñ nii lëë xiñ Sabely kaly, lëë me kop tu mëëdpkiy. ⁵⁸ Aan kchësy meñ nii no kex chilidzy me ni meñ lidzy me kutedy lo me porñee xle meñ nii lëë Dios psaladzy me. ⁵⁹ Lëë kwloxo xon kpidz, lëë me kuni mëéd tsobey mëéd, aan kokladzy meñ nii ncholë mëéd Zacarías sinak lë pxosy mëéd. ⁶⁰ Per lëë xñaa mëéd chëb:

—Juan no nii kcholë mëéd.

⁶¹ Tsgo lëë meñ chëb:

—Per ni tu meñ liidzyoo lëdy singo.

⁶² Lëë meñ kwnabtiits lo pxosy mëéd con señ, parñee këb xaa dyon xa kcholë mëéd. ⁶³ Lëë pxosy mëéd kwnab tublë table aan lëë xaa pkëë lo table ko: “Juan kcholë mëéd.” Aan kchësy meñ psee. ⁶⁴ Ni wor go kaazhkaa lëë Zacarías

pchilo kwnee stub, aan lëë xaa bislo pteedy xaa skizh lo Dios. ⁶⁵Kchësy meñ nii no kex chilidzy xaa ptsyeb, ni kchë kyedzy nii nche nëz kiy Judea pso cuent meñ nii kok. ⁶⁶Aan kchësy meñ nii biñ ngo xñee:

—¿Cho lë nii kak mëed re tsi lëë me kroob?

Por nyoo nii lëë Dios nakni me.

Ti nii biily Zacarías

⁶⁷Lëë Kyalbini Ntson kwsëëb leñ styoo Zacarías aan lëë xaa kwnee nii psyaab Dios styoo xaa, chëb xaa:

⁶⁸Skizh xDios meñ Israel,

por lëë xaa sëëd kteelaa xkyedzy xaa.

⁶⁹Lo xtiy David pchoo tu xaa ndaan nii pxaal xaa kteelaa lëë no.

⁷⁰Penaadle pxaal xaa tiits lo xiprofet xaa chëb xaa

⁷¹nii lëë xaa kla lëë no lo xaa nii xtilyni lëë no ni lo kchë xaa nii chaklasty kan lëë no.

⁷²Ni nyoo nii pkëstyoo xaa pxusykooltoo no.

Por ngo beeñ xaa cumplir kchë tiits ntson nii kwnee xaa.

⁷³Lo pxusykooltoo no Abraham chëb xaa

⁷⁴nii lëë xaa kla lëë no lo xaa nii xtilyni lëë no, parñee ktsyebty no ksoob no xtiits xaa,

⁷⁵ni ksaan no xtol no ni kpañ no sinak xñabey xaa parñee kchilo kpig no lo xaa tyub nii kpañ no.

⁷⁶Lëë lii, xiñ xiprofet Dios nii sob kpaakakoo,

por lii nech lo Dios parñee kwiil nëz nii tedy xaa,

⁷⁷ni parñee këëboo lo meñ Israel nii lëë Dios ktsily xtol meñ go,

ni lëë xaa kteelaa meñ go lo tol.

⁷⁸Porñee tir buen xDios no,

por ngo lëë xaa kxaal tu xaa nii klyañ kpaak sinak xlyañ ngbidz,

⁷⁹parñee ksaani xaa lo meñ nii ncheno lo nguey,

ni kluuy xaa xa kpig no lo Dios.

⁸⁰Lëë xaa wiñ go kwroob aan nonsyke xtiits Dios kuni kik xaa, ni tañ gaa kwyo xaa axte tse nii lëë xaa kwnee lo meñ Israel.

Lëë Jesús chaly

(Mt. 1:18-25)

2 Leñ tse go lëë xtisy Roma nii pcholë César Augusto kwnabey ktyop lë meñ nii no kchë kyedzy nii ngab lo xaa. ²Lëë Cirenio xñabey xtañ meñ Siria worñee kwya cens re. ³Aan no nii kchësy meñ kyey xkyedzy parñee mer xkyedzy meñ jkab meñ. ⁴Por ngo lëë José pchoo kyedzy Nazaret nii ngab Galilea par tsi xaa tu kyedzy nii lë Belén nii ngab Judea. Kyedzy ko koly rey David ni lo xtiy gaa rey David sëëd José. ⁵Lëë xaa kwey kyedzy ko parñee siko jkab xaa chop xaa Mariy, por lëë xaa merle ktsiilña me ni lëë gaa me nak xiñle. ⁶Aan lëëtyee Belén nche xaa tsiñee lëë tse kutsiñ nii lëë xiñ Mariy kaly. ⁷Siko koly xiñ klo Mariy, aan loxsye pchal me mëed ladx, lëë me kwtiix mëed laañee xkyëtuu ma, porñee ptyoldy me posad.

Lëë angly xñee lo xaa nii xkyënap mëkwxiiily

⁸Kexka chu kyedzy Belén ptsëñ bla xaa nii nche nap xpëkwxiiily. ⁹Aan kolpsye lëë tu xangly Dios ptsiñ lo xaa ni lëë xbini Dios bibëly lo xaa aan tir ptsyeb xaa. ¹⁰Per lëë angly chëb:

—Ktsyebty to, por tiits nii kuuñ kle styoo do ni styoo kchësy meñ syelynin.

¹¹Lëë xaa nii këmbës to kiid kteelaa lëë do koly leñ xkyedzy David natse. Lëë xaa nak Crist nii xñabey. ¹²Tsiñee kan do tu mëed yeeñ nii nchal ladx nix laañee xkyëtuu ma, lëë do kyeñ nii nli tiits nii niyaa lo do.

¹³ Aan misme wor go lëe tub yox angly byety kpaas par ktee angly skizh lo Dios xñee angly:

¹⁴ ;Skizh Dios nii sob kpaas!

;Xtee xaa kxalnsaak xaa lo kchë meñ nii xleni xaa lo kislyu!

¹⁵ Loxsye byëp angly kpaas, lëe xaa nii xkyënap mëkwxiiily chëb lo xcombañer:

—Kol tsoo leñ kyedzy Belén tsiin tyon noo nii biidnë Dios lo no.

¹⁶ Lëenlëdy lëe xaa si aan tsiñee ptsiñ xaa, lëe xaa kon Mariy ni José ni lëe xaa kon mëed yeeñ nii nix laañee xkyëtuu ma. ¹⁷ Lëe xaa bitiits nii lëe angly kukëb lo xaa cho nak mëed nii koly. ¹⁸ Aan kchësü meñ psee biñ nii bitiits xaa nii xkyënap mëkwxiiily. ¹⁹ Per lëe Mariy iip bnitylasty Mariy kchë ngo, tugak kwyow styoo me. ²⁰ Lëe xaa nii xkyënap mëkwxiiily bi aan lëe xaa ptee skizh lo Dios porñee kon xaa ni biñ xaa kchë nii chëb angly lo xaa.

Lëe Jesús chobey

²¹ Tse nii ptsiil mëed xmal, lëe mëed kwyobey, aan lëe mëed pcholë Jesús, por destye worñee karty kak xiñ Mariy, lëe angly chëb xa kcholë mëed.

²² Tsiñee lëe Mariy kwte lo kyalsyañ sinak xñabey xley Moisés, lëe me kwey Jerusalén par tsiini me Jesús leñ lidzy Dios. ²³ Por leñ kitsy nii kë xley Dios xñee nii kchësü mëedpkiy klo jkab lo Dios. ²⁴ Lëe me kuksakon nii xñabey xley Dios. Lëe ley xñee nii schilo kokon meñ chop ngog o chop kaa palom lo Dios.

²⁵ Tiemp ko kwyo tu xaa nii pcholë Simeón leñ kyedzy Jerusalén. Buen xaa ni psoob xaa xtiits Dios ni kwëmbës kaa xaa nii lëe Dios kteelaa meñ Israel. Kokni Kyalbini Ntson xaa. ²⁶ Lëe Kyalbini Ntson chëb nii kejty xaa deelñee kandy xaa kiid Crist. ²⁷ Lëe Kyalbini Ntson pxaal Simeón lidzy Dios, aan tsiñee lëe José ni Mariy ptsiñni Jesús par kuuñtsyey xaa nii xñabey ley, ²⁸ lëe

Simeón kwteetsy Jesús aan lëe xaa ptee skizh lo Dios chëb xaa:

²⁹ Blaa na, Tat Tios, ketyaa,

por lëen kon nii lëel beëñ cumplir xtiitsoo,

³⁰ ni lëen kon gaa xaa nii kteelaa meñ,

³¹ ni kchësü kaa meñ nii nche lo kislyu kan nii lëe xaa pxaaloo.

³² Lëe xaa ksaani lo meñ sit, ni lëe xaa ksoli meñ Israel.

³³ Lëe pxosy Jesús ni lëe xñaa Jesús psee biñ kchë nii kwnee Simeón. ³⁴ Aan loxsye beëñlay Simeón xaa, lëe Simeón chëb lo Mariy, xñaa Jesús:

—Tsiñee lëe mëed re kñee lo meñ Israel no meñ kpig lo Dios, no gaa meñ ksaan Dios, ni ndaly meñ klëe lo xaa.

³⁵ Singo mod lëe kchë nii xsya styoo meñ kak nyoo. Kchë ngo ktsiñ leñ styool sinak nii nyak tu cuchiy nii kchug xkyalmbaño.

³⁶⁻³⁷ Kwyo tu kwnaa nii kwnee xtiits Dios. Ñan pcholë me. Xiñ Fanuel nii sëed lo xtiiy Aser kok me. Tap kaly ptsiip-tap iz chap me. Ptsiilña me, per xaktyee kadzy iz pañ tsiil me, aan destye nii kuty tsiil me, ksatyee tse chi me lidzy Dios par kutiitsni me Dios ni no tse chawdy me par kuuñ ksak me Dios. ³⁸ Lëe Ñan ptsiñ mer worñee lëe Simeón nonee aan lëe me pteedy skizh lo Dios ni lëe me chëb lo meñ nii lëe mëed ko kteelaa meñ Israel.

Lëe pxosy Jesús sey Nazaret

³⁹ Loxsye beëñtsyey pxosy Jesús nii xñabey xley Dios, lëe xaa sey par xkyedzy xaa. Nazaret nii ngab Galilea nak xkyedzy xaa. ⁴⁰ Aan siko kwroob Jesús ni siko ptee Dios kyalchak lo xaa ni lëe Dios kokni xaa.

Lëe Jesús chutiitsni maestre

⁴¹ Ksatyee iz chi pxosy Jesús paskw Jerusalén. ⁴² Por ngo, worñee lëe Jesús kop tsiipchop iz, lëe xaa kwey ksa xaa, por singo nak xcostumbre meñ Israel.

⁴³Tsiñee lëe lni kwtedy, lëe Mariy ni lëe José bi aan byeñdy xaa nii lëe Jesús byaan Jerusalén. ⁴⁴Nladzy xaa tse sey Jesús lady meñ. Tu kpidez nder kwsë xaa, per tsiñee konsye xaa nii seydy Jesús lady meñ nii xyuumbey xaa, ⁴⁵lëe xaa bikche sey xaa Jerusalén sikyub xaa Jesús.

⁴⁶Axte kwloxox tson kpidez, lëe xaa ptsil Jesús leñ lidzy Dios. Lëe Jesús noyutiit-sni maestre. ⁴⁷Aan kchësy meñ psee biñ kchë nii kwnee xaa. ⁴⁸Tsiñee lëe Jesús ptsil, psee pxosy xaa, aan lëe xñaax xaa chëb:

—Xiñ, ¿penak nii psaksil lëe noo? Mban pkyëkyuub noo lii.

⁴⁹Tsigo lëe Jesús chëb:

—¿Penak kwëkyub to naa? ¿Pe nandy to nii mastre precisy kyën tsiñ leñ lidzy Dios?

⁵⁰Per byeñdy pxosy Jesús penak kwnee xaa singo.

⁵¹Lëe xaa sey Nazaret ksa xaa, ni lëe Jesús kaa psoob xtiits pxosy, aan bnitylasty xñaax xaa kchë ngo. Tugak kwyow styoo me. ⁵²Siko kwroob Jesús ni siko kwyo xkyalcheñ xaa aan ble Dios ni ble meñ lo xaa.

Lëe Juan xluuy xtiits Dios

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

3¹⁻²Tsiñle iz kok nii nak Tiberio xtisy Roma worñee lëe xiñ Zacarías nii pcholë Juan bislo xluuy xtiits Dios. Lëe Poncio Pilato xñabey xtañ meñ Judea tiemp ko. Lëe Herodes xñabey Galilea, lëe betsy Herodes nii lë Felip xñabey Iturea ni Traconite, lëe Lisaniyas xñabey xtañ meñ Abilinia, ni lëe Anás ni Caifás nak pxosy nii mastre non. Tiemp ko lëe Dios kwnee lo Juan tañ. ³Aan lëe Juan kukëb lo kchë meñ nii no kexka chu kiigwpee Jordán nii no nii ktikche meñ styoo lo Dios ni chobnis meñ, parñee ktsily Dios xtol meñ. ⁴Lëe Juan nak xaa nii

xseety profet Isaías worñee pkëe xaa leñ xlibre xaa:

Son meñ tsiy xaa tsiñee lëe xaa kñee lo meñ tañ, këb xaa:

“Kol kxixkwaa nëz nii tedy xaa nii xñabey.

Kol kwii tu nëz tubli.

⁵Kchësy laañee kë yoo kyaktsë, ni kchësy laañee sob kiy kyak tubli, ni kchë kyeech nii no lo nëz kyaktsë.

⁶Ni kchësy meñ kan kiid xaa nii kteelaa meñ.”

⁷Tsiñee lëe meñ xtsiñ par kchoobnis Juan meñ, lëe xaa xñee lo meñ:

—¿Nak to sinak mëe! ¿Cho në nii lëe do telaa lo kyalntseeb nii kxaal Dios?

⁸Kol kpañ sinak xñabey Dios parñee kak nyoo nii nli lëe do ptikche styoo do lo Dios. Kak nyaady to nii Abraham nak pxosy to. Por nli xñen schilo kuñ Dios kyo re xiñ Abraham. ⁹Ni lëe kiib yag kaa tse so mbës parñee chug silu yag nii xkyëdy nex, aan lëew tso lo ki. Singo ktsyool meñ nii xtikchedy styoo lo Dios.

¹⁰Tsigo lëe meñ chëb:

—Kwnë pe cos kuuñtsyey noo.

¹¹Lëe Juan chëb:

—Deelñee chap to chop nëz ladx, kol ktee tub nëzo lo meñ nii kindy xab. Ni deelñee chap to nii ktyaaw, kol ktee nii kaw meñ nii kindy pe kaw.

¹²Wi bla xaa nii xtop tumi nii xyey Roma big chobnis, aan lëe xaa chëb lo Juan:

—Maestre, lëe nook, ¿pe cos kuuñtsyey noo?

¹³Lëe Juan chëb:

—Kol nab tumi nii nonguijal kñab to. Ksaksidy to meñ.

¹⁴Wi bla soldad kwnabtiits lo Juan chëb:

—Aan lëe nook, ¿pe cos kuuñtsyey noo?

Lëe Juan chëb:

—Klady to xcheñ meñ, ni ktsebty to meñ, ni jkëëkiydy to meñ deelñee karty pe kuñ meñ. Kol tso conforme nii chazh to.

¹⁵ Kchësy meñ psee biñ nii kwnee Juan, aan nladzy meñ neñdy lëe Juan nak Crist nii no kxaal Dios. ¹⁶ Per lëe Juan chëb lo meñ:

—Nli naa xchoobnis lëe do con nis, per lëe xaa nii kiid tsiñee lëen kpi kchoobnis meñ nii kniladzy xtiits Dios con Kyalbini Ntson, ni lëe xaa ksaksi meñ nii knilasty con ki. Por mastre non xaa lon, ni parñee sinchuñaa kxakaa tuukidy lab xaa xkiinñdyaa. ¹⁷ No xpal xaa ña xaa par kuñ nyë xaa xobxtily ni kwii xaa tixob tublad. Lëe xaa kotsey xobxtily leñ ngoch, per lëe xaa ksaay tixob lo tu ki nii kyuudydy.

¹⁸ Ndaly mod kwnee Juan lo meñ worñee bluuy xaa xtiits Dios. ¹⁹ Axte lo rey Herodes kwëntseeb Juan, chëb xaa: “Nody nii tsonil Herodías, por tsiil betyoo Felip nak me.”

Ni lëdy kaa por ngosy kwëntseeb xaa lo Herodes, sink wi por kchë cos mal nii beeñtsyey Herodeso. ²⁰ Per psaandy Herodes xtol, sink lëew beeñ ktyalyre xaa worñee lëe xaa kwloo Juan skiib.

Lëe Jesús xchobnis

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹ Wi Jesús kwchobnis worñee no kchoobnis Juan kchësy meñ. Aan mentre noyutiitsni Jesús Dios, lëe kpaa byaly ²² aan lëe xKyalbini Ntson Dios sëed sëeb sinak tu palom byab lady xaa. Ni lëe xaa biñ tsiy tu xaa nii xñee:

—Lii nak xiñaa. Xkëstyoon lii. Naa kwlel.

Pxusykooltoo Jesús

(Mt. 1:1-17)

²³ Kalyptsii iz Jesús worñee lëe xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios. Nladzy meñ nii xiñ José kok Jesús. Lëe José nak xiñ

Elí, ²⁴ lëe Elí nak xiñ Matat, lëe Matat nak xiñ Leví, lëe Leví nak xiñ Melqui, lëe Melqui nak xiñ Jana, lëe Jana nak xiñ José, ²⁵ lëe José nak xiñ Matatías, lëe Matatías nak xiñ Amós, lëe Amós nak xiñ Nahúm, lëe Nahúm nak xiñ Esli, lëe Esli nak xiñ Nagai, ²⁶ lëe Nagai nak xiñ Maat, lëe Maat nak xiñ Matatías, lëe Matatías nak xiñ Semei, lëe Semei nak xiñ Josec, lëe Josec nak xiñ Judá, ²⁷ lëe Judá nak xiñ Joanán, lëe Joanán nak xiñ Resa, lëe Resa nak xiñ Zorobabel, lëe Zorobabel nak xiñ Salatiel, lëe Salatiel nak xiñ Neri, ²⁸ lëe Neri nak xiñ Melqui, lëe Melqui nak xiñ Adi, lëe Adi nak xiñ Cosam, lëe Cosam nak xiñ Elmadam, lëe Elmadam nak xiñ Er, ²⁹ lëe Er nak xiñ Jesús, lëe Jesús nak xiñ Eliezer, lëe Eliezer nak xiñ Jorim, lëe Jorim nak xiñ Matat, ³⁰ lëe Matat nak xiñ Leví, lëe Leví nak xiñ Simeón, lëe Simeón nak xiñ Judá, lëe Judá nak xiñ José, lëe José nak xiñ Jonam, lëe Jonam nak xiñ Eliaquim, ³¹ lëe Eliaquim nak xiñ Melea, lëe Melea nak xiñ Mena, lëe Mena nak xiñ Matata, lëe Matata nak xiñ Natán, ³² lëe Natán nak xiñ David, lëe David nak xiñ Isaí, lëe Isaí nak xiñ Obed, lëe Obed nak xiñ Booz, lëe Booz nak xiñ Sala, lëe Sala nak xiñ Naasón, ³³ lëe Naasón nak xiñ Aminadab, lëe Aminadab nak xiñ Admin, lëe Admin nak xiñ Arni, lëe Arni nak xiñ Esrom, lëe Esrom nak xiñ Fares, lëe Fares nak xiñ Judá, ³⁴ lëe Judá nak xiñ Jacob, lëe Jacob nak xiñ Isaac, lëe Isaac nak xiñ Abraham, lëe Abraham nak xiñ Taré, lëe Taré nak xiñ Nacor, ³⁵ lëe Nacor nak xiñ Serug, lëe Serug nak xiñ Ragau, lëe Ragau nak xiñ Peleg, lëe Peleg nak xiñ Heber, lëe Heber nak xiñ Sala, ³⁶ lëe Sala nak xiñ Cainán, lëe Cainán nak xiñ Arfaxad, lëe Arfaxad nak xiñ Sem, lëe Sem nak xiñ Noé, lëe Noé nak xiñ Lamec, ³⁷ lëe Lamec nak xiñ Matusalén, lëe Matusalén nak xiñ Enoc, lëe Enoc nak xiñ Jared, lëe Jared nak xiñ Mahalaleel, lëe

Mahalaleel nak xiñ Cainán, ³⁸lëë Cainán nak xiñ Enós, lëë Enós nak xiñ Set, lëë Set nak xiñ Adán, aan lëë Adán nak xiñ Dios.

Lëë Jesús chak preb

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

4 Loxsye kwsëëb Kyalbini Ntson leñ styoo Jesús, lëë xaa bi chu kiigwpee Jordán, aan lëë Kyalbini kuni xaa tañ. ²Aan ksa choow kpidz nii kwyo xaa tañ go pkaal xaatox xaa. Ni tu pe tawdy xaa. Por ngo, tsiñee lëë xaa kwlaañ, ³lëë xaatox chëb lo xaa:

—Deelñee nli Xiñ Dios nakoo, kwn-abey nii kyak kyo nii nche ske kyaxtily.

⁴Per lëë Jesús chëb:

—Leñ kitsy nii kē xtiits Dios xñee: “Lëdy nonsy kyaxtily kaw meñ parñee kpañ meñ.”

⁵Loxsye ngo lëë xaatox kuni Jesús tu kik kiy aan ketyle bluuy xaa kchë kyedzy nii nche lo kislyu lo Jesús, ⁶aan lëë xaa chëb:

—Snetsyaa kchë kyedzy ni cos non nii no lo kislyu lool, por lëë Dios bneetsyo lon aan lëëw ktedyaa lo xaa nii klyañ styoon. ⁷Deelñee soxiboo lon, lëëw knetsyaa lool.

⁸Tsigo lëë Jesús chëb:

—Leñ kitsy nii kē xtiits Dios xñee: “Psoxib lo Dios nii xñabey lii ni xtiits sye xaa psoob.”

⁹Lëë xaatox kuni xaa leñ kyedzy Jerusalén, aan lëë xaatox blëp xaa kik lidzy Dios laañee mastre klaa, ni lëë xaatox chëb lo xaa:

—Deelñee Xiñ Dios nakoo, kwyas nu, ¹⁰por leñ xkitsy Dios xñee: “Lëë Dios kx-aal xangly kakni lii. ¹¹Lëë angly kñaasy lii con ña, parñee lasty kyo niyoo.”

¹²Tsigo lëë Jesús chëb:

—Leñ xkitsyak Dios xñee: “Kuñdyoo Dios nii xñabey lii preb.”

¹³Tsiñee konsye xaatox nii chilodre kuñ xaa Jesús preb, lëë xaa psaan Jesús tu tiemp.

Lëë Jesús xtsiñ xtañ meñ Galilea

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴No Kyalbini Ntson leñ styoo Jesús, lëë xaa ptsiñ Galilea, aan tyub tañ go xseety meñ xaa. ¹⁵Kchë ktoo nii kwtedy xaa bluuy xaa xtiits Dios, ni kchë gaa meñ kwyo xfavor xaa.

Psaldy meñ Nazaret Jesús

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶Lëë Jesús kwey Nazaret. Kyedzy ko kwroob xaa. Aan lëë xaa kwey ktoo tse nii xiladzy meñ Israel, por wal nii singo nak xcostumbre xaa, ni lëë xaa kwsoli par klab xaa kitsy nii kē xtiits Dios. ¹⁷Lëë xaa kwnaasy kitsy nii pkëë profet Isaías aan lëë xaa byub laañee xñee:

¹⁸Lëë xKyalbini Ntson Dios nakni naa, por lëë xaa kwle naa par kanin xtiits xaa lo meñ mban.

Lëë xaa pxaal naa kaklaan xaa nii no skiib, ni kxalyaa lo meñ nii chandy, ni kchoobladzyaa styoo meñ nii no kyalnë.

¹⁹Ni lëen syely këp lo meñ nii lëë wor kutsiñ nii lëë Dios kteelaa meñ.

²⁰Loxsye ptse Jesús libre, lëëw pko xaa ña xaa nii xkyë tsiñ leñ ktoo aan lëë xaa kwsob. Kchë meñ nii nche siko buy lo xaa. ²¹Tsigo lëë xaa chëb lo meñ:

—Misme natse lëë kchë nii blabaa lo do kok cumplir.

²²Kchë meñ kwyo xfavor Jesús ni kchë meñ psee biñ kchë tiits ngui nii kwnee Jesús. Aan xñee meñ:

—¿Pe lëdy lëë xiñ José ngue nayak?

²³Tsigo lëë Jesús chëb:

—Neñdy snë do tiits re lon: “Doctor, beëñ lii rmedy.” Ni snë do lon: “Kchësyo nii ptsyon noo beeñtsyeyoo leñ kyedzy Capernaum, beeñtsyeyo xkyedzyoo.”

²⁴ Ni lëe gak xaa chëb:

—Laañee xkaatyee xsal meñ tu profet, per deelñee meñ kxyedzy meñ nak profet, xsaldy meñ xaa. ²⁵ Nli xñen nii ndaly kwnaa viud kwoy Israel xtiemp profet Elías worñee byabty kyo tson iz grol, aan tyub tañ go kwoy kpiñ. ²⁶ Per ni tu lo kwnaa viud nii no Israel pxaaldy Dios Elías, sink lëe xaa pxaal Dios lo tu kwnaa Sarepta nii ngab Sidón. ²⁷ Singo gak xtiemp profet Eliseo ndaly xaa nii byodz lady kwoy Israel, per ni tu xaa byakty. Xaktyee tu xaa Siria nii pcholë Naamán byak.

²⁸ Tsiñee lëe kchësy meñ nii no leñ ktoo biñ ngo, per nli busy blëe meñ lo xaa. ²⁹ Aan lëe meñ kwlii xaa kyedzy. Kuni meñ xaa tu kik kiy klaa parñee kchon meñ xaa siko. Chex kiy go nche kyedzy. ³⁰ Per lëe Jesús kwtedy lady meñ aan lëe xaa si.

Xaa nii kwoy kyalbini mal styoo

(*Mr. 1:21-28*)

³¹ Lëe Jesús kwey Capernaum nii ngab Galilea, aan tsi lëe tse nii xiladzy meñ lo tsiñ kol, lëe xaa bluuy xtiits Dios lo meñ. ³² Psee meñ biñ kchë nii bluuy xaa, porñee si xñee xaa xñabey xñee xaa.

³³ Aan lëe tu mguiy nii no tu kyalbini mal leñ styoo no leñ ktoo. Lëe xaa kwchuptsyë chëb xaa:

³⁴ —Psaan noo. ¿Penak xkaaloo lëe noo, Jesús Nazaret? ¿Pe sëed knitylool lëe noo yak? Xyuumbeyaa lii ni nanaa nii lii nak Xiñ Ntson Dios.

³⁵ Tsiigo lëe Jesús kwëntseeb lo kyalbini mal go, chëb xaa:

—¡Psuugw chuwoo aan psaan mguiy gue!

Lëe kyalbini mal go pchon mguiy go lyu, aan lëew pchoo. Ni tu pe beeñdyo mguiy go. ³⁶ Kchësy meñ ptsyeb aan xñee meñ:

—¿Xa nak kchë cos re? ¡Axte lo kyalbini mal xñabey xaa re aan lëew xchoo!

³⁷ Aan tyub tañ go masyke lë Jesús xseety meñ.

Lëe Jesús chuuñ kyak xñaatsaap Simoñ

(*Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31*)

³⁸ Tsi lëe Jesús pchoo ktoo, lëe xaa kwey lidzy Simoñ, aan lëe xñaatsaap Simoñ xsyakñë, no me xlyëe. Aan lëe xaa chëbo lo Jesús. ³⁹ Lëe Jesús kwxinchuñ buy lo me aan loxsye kwëntseeb xaa lo xlyëe, lëew pchoo ni lëe gaa me kuxche beeñlo me nii taw xaa.

Ndaly meñ xsyakñë byak

(*Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34*)

⁴⁰ Tsiñee lëe ngbidz kwyaasy, lëe meñ kuni kchëlo xaa xsyakñë lo Jesús, aan lëe xaa pxob ña xaa kik kchë meñ go, ni kchë gaa meñ go byak. ⁴¹ Ni ndaly leñ styoo meñ nii nche siko pchoo kyalbini mal nii chuptyë, xñee:

—Lii nak Xiñ Dios.

Per lëe Jesús kwëntseeb lo kyalbini mal go. Blaady xaa nyeew, porñee nan kchë kyalbini mal go nii lëe Jesús nak Crist nii no kiid.

Lëe Jesús xluuy xtiits Dios leñ ktoo

(*Mr. 1:35-39*)

⁴² Tsiñee lëe lyu byaani, lëe Jesús kwey tublad chu kyedzy laañee ni tu cho kindy. Per lëe meñ kukyub xaa, aan lëe xaa ptsil lo meñ. Kokladzy meñ ngwëes meñ xaa parñee mbidy xaa, ⁴³ per lëe xaa chëb:

—No nii kateedyaa stubla kyedzy par kluyaa xa nak xkyalwnabey Dios, por par ngo syelyaa.

⁴⁴ Singo kwtedy Jesús xtañ meñ Judea xluuy xaa xtiits Dios kchë leñ ktoo.

Xaa nii kwnaasy ndaly mël

(*Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20*)

5 Tu vuelt lëe Jesús so chu nistoo nii lë Genesaret, aan singootyee xtaagw

kchësy meñ nii chakladzy kon xtiits Dios. ²Lëë Jesús kon nii lëë chop barkw nche nlety chu nis, porñee lëë xpixwano no kiib kyex nii xkaa mël. ³Lëë Jesús kwyëp leñ tu barkw nii nak xcheñ Simoñ, aan lëë xaa kwnabey kwsosit barkw chu nis. Loxsye ngo lëë xaa kw-sob leñ barkw aan lëë xaa bluuy xtiits Dios lo meñ. ⁴Tsiñee lëë xaa lox kwnee lo meñ, lëë xaa chëb lo Simoñ:

—Kuni barkw laañee nxity, aan kol kchon kxyex to par kñaasy to mël.

⁵Tsigo lëë Simoñ chëb:

—Maestre, tyub kyool pkyëë noo tsiñ, aan bñaasty noo mël. Per ya ke nii lii dyon xñeew, lëen kchon kyex lo nis.

⁶Tsiñee lëë xaa pchon kyex, per nii ndaly mël busy pkaa, axte pchos kxyex xaa. ⁷Por ngo lëë xaa kwloo señ lo xcom-bañer xaa nii no stu leñ barkw parñee kuñ xaa go xaa yudar. Lëë xaa go kwey aan chop xbarkw xaa byaktsë axte xkiitsyo lo nis. ⁸Tsiñee lëë Simoñ Pedre kon kchë ngo, lëë xaa psoxib lo Jesús aan lëë xaa chëb:

—Psaan naa, xey, por tu ngoptol nakaa.

⁹Singo chëb Simoñ porñee ptsyeb xaa ksa xaa meñ nii kon kchë mël nii kw-naasy xaa. ¹⁰Ni wi gaa Santiagw ni Juan ptsyeb. Xiñ Zebedeo nak xaa chop xaa. Ksa xaa Simoñ kxyë tsiñ. Per lëë Jesús chëb lo Simoñ:

—Ktsyeebtyoo. Por destye natse kñaastroo mël, sink lëël kluuy xtitsaa lo meñ.

¹¹Loxsye psotsey xaa barkw chu nis, nche gak kchë xtsiñ xaa, lëë xaa sinal Jesús.

Lëë Jesús chuuñ kyak tu xaa xsyakñë

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹²Tu tse lëë Jesús so tu leñ kyedzy, tsiñee lëë tu xaa xsyakñë nii xyodz lady ptsiñ. Lëë xaa psoxib ni lëë xaa pkiitsy kë lyu kon xaa Jesús, aan lëë xaa chëb:

—Xey, pe nëedyoo beñ kyak naa.

¹³Lëë Jesús pxob ña kik xaa chëb:

—Chakladzyaa nii kyakoo. Byak.

Wor go kazh lëë xaa nii xyodz lady ko byak. ¹⁴Aan lëë Jesús chëb kazh lo xaa:

—Ni tu cho lo këëbtylo, sink byey aan kwey lo pxosy. Kuksakon nii xñabey xley Moisés parñee kaknan kchësy meñ nii lëël byak.

¹⁵Sisi gaa tse lëë meñ nii chon nii chu-uñtsyey Jesús xtyaly, ni lëë meñ chij-këetyag xtiits xaa, ni lëë meñ chi par kuuñ kyak xaa meñ. ¹⁶Per ndaly vuelt xchooxso Jesús par kutiitsni xaa Dios laañee kindy meñ.

Lëë tu xaa xsyakñë kyak

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

¹⁷Lëë stu tse lëë bla xaa fariseo ni bla maestre ley nii sëed nëz xtañ meñ Galilea, ni Judea ni Jerusalén kusob laañee no kluuy Jesús xtiits Dios. Lëë Dios nakni Jesús. Por ngo chuuñ kyak xaa xaa xsyakñë. ¹⁸Siko kuni meñ tu xaa xsyakñë nii kë yag lo xaa. Tyub lady xaa xsyakñë go kutoo. Kokladzy meñ nsyëëbni meñ xaa leñ yu par kix meñ xaa lo Jesús. ¹⁹Per pchilody ndyedyni meñ xaa, porñee singootyee ndaly meñ nche. Por ngo lëë xaa kwyëp kik yu, aan lëë xaa kwtoob bla tej, aan nëz laa nyaly go blity xaa xaa xsyakñë go par ktsiñ xaa lo Jesús. ²⁰Tsiñee lëë Jesús kon nii xni-ladzy meñ nii ptsiñni xaa xsyakñë go nii lëësy Jesús chuuñ kyak meñ xsyakñë, lëë Jesús chëb lo xaa xsyakñë:

—Xiñ, lëë kchë xtoloob bily.

²¹Tsigo nladzy maestre ley ni xaa fariseo: “¿Cho nak xaa gue nii xko xaa falt lo Dios? Dios sye xtsily xtol meñ.”

²²Per lëë Jesús byeñ kchë nii no ksyastyyoo xaa go aan lëë xaa chëb:

—¿Penak nii xsya tol do? ²³Schilo kë-paa lo meñ xsyakñë: “Lëë kchë xtoloob bily”, ni schilo këpaa: “Kuxche aan kwsë”, per ¿chow dyon mastre ngan?

²⁴Per lëen kluy lo do gaanoo nii lëe mguiy nii pxaal Dios lo kislyu kwaa ti-itspey parnee ktsily xaa xtol meñ.

Loxsye ngo lëe xaa chëb lo xaa nii kutoo go:

—Lool xñen, kuxche, blis xtal aan bey liidzyoo.

²⁵Wor go kazh xña lo meñ lëe xaa nii kutoo go kuxche, lëe xaa blis xta xaa, aan lëe xaa sey lidzy xaa, xtee xaa skizh lo Dios. ²⁶Kchësy meñ nii nche siko psee kon nii beëntsye Jesús, aan lëe meñ ptee skizh lo Dios xñee meñ:

—Tu kyalntson nrii ptyon no natse.

Lëe Jesús xkwetsy Leví

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷Loxsye ngo lëe Jesús bi siko, aan lëe xaa kon tu xaa nii xtop tumi nii xyey Roma. Leví pcholë xaa go. Lëe xaa sob laañee chikni meñ tumi. Lëe Jesús chëb lo xaa:

—Tënal naa.

²⁸Lëe Leví kuso, aan nche gak kchë xtsiñ xaa, lëe xaa sinal Jesús.

²⁹Lëe Leví beeñlo tu niskwaan par Jesús. Aan ndaly xaa nii xtop tumi nii xyey Roma ni stubla meñ kwsob kwi Jesús. ³⁰Por ngo lëe xaa fariseo ni lëe maestre ley bislo kwneenë xpëedscuel Jesús, chëb xaa:

—¿Penak nii chawni do ni chini do ksa do xaa nii xtop tumi nii xyey Roma ni meñ ngoptol?

³¹Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Xkiñdy meñ nii ndaan xaa nii chuñ rmedy, sink meñ xsyaknë xkiñ xaa nii chuñ rmedy. ³²Syely kyubtyaa meñ buen, sink lëen syely kyub meñ nii no xtol parnee kpikche styoo meñ go lo Dios.

Ndaly nii bitiits Jesús lo meñ

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³Tsigo lëe meñ chëb lo Jesús:

—Kchësy xaa nii no xlad Juan gon ni xaa nii no xlad xaa fariseo chawdy xaa par kuuñ ksak xaa Dios, per lëe xpëedscueeloo masyke wagw no xaa.

³⁴Lëe Jesús chëb:

—¿Pe mod lika nayak ksaan xaa nii chi tu kyalwtsiilña xkyon par kteenë xaa deelnee bii nche xaa nii ptsiilña? ³⁵Per sitsiñ tse nii lëe xaa ptsiilña kpi. Tsigolye nagon schilo ksaan meñ wagw par tso kyalnë meñ.

³⁶Lëe gak Jesús bitiits nrii lo meñ, chëb xaa:

—Ni tu cho xchugty tublë xab kub par kyëtë tu ladx yoox, por deelnee kchug meñ xab kub, lëew xiñ, ni xtsiildy kaa ladx yoox nii kyëtëw ladx kub. ³⁷Ni xtyëdy kaa nip kub leñ tu kyeg kidy nii kwyoxle, por lëe nip kub xchos kyeg yoox, aan lëew xiñ chopo. ³⁸Por ngo no nii ktyëe nip kub leñ kyeg kub. ³⁹Ni ni tu cho chidy nip kub loxsye xtyoow nip nii pyexle, por kchë meñ xñee nii mastre nizh nip nii pyexle.

Lëe xpëedscuel Jesús xchoow xobxtily tse nii chakty tsiñ

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

6Lëe Jesús sitedy tu lo kwaakon tse nii xiladzy meñ lo tsiñ. Aan lëe xpëedscuel xaa pchoow xobxtily parnee kwii xaa xobxtily kaw xaa. ²Per lëe bla xaa fariseo chëb lo xaa:

—¿Penak nii chuñtsyey do tu cos nii nongualdy kak tse nii xiladzy meñ lo tsiñ?

³Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—¿Pe karty klab to kitsy nii xñee xa beëntsye rey David ksa xcombañer xaa wornee kwlaañ xaa? ⁴Lëe xaa gon kwsëeb leñ lidzy Dios, aan lëe xaa taw kyaxtily nii nak lay ksa xcombañer xaa, nikxe nii nonsy pxosy nongual kaw kyaxtily go.

⁵Ni lëe gak Jesús chëb:

—Lëe mguiy nii pxaal Dios xñabey lo tse nii xiladzy meñ lo tsiñ.

Mguiy nii mbañdy ña

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶Lëe stu tse nii xiladzy meñ lo tsiñ, lëe Jesús kukluuy xtiits Dios lo meñ leñ ktoo, aan lëetyee lëe tu xaa xsyakné nii mbañdy ñali no leñ ktoo. ⁷Ni lëe maestre ley gaa ni lëe xaa fariseo nche kleetsy dyon pe syuun kyak Jesús xaa tse nii xiladzy meñ lo tsiñ, parnee tso pe cos jkëeki y xaa Jesús. ⁸Per como nan Jesús pe cos no kik xaa go, lëe xaa chëb lo xaa nii mbañdy ña:

—Kuso aan kwso grolyee nu.

Lëe xaa xsyakné go kwsoli. ⁹Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo meñ:

—Kol në dyon pe nonguial kak buen tse nii xiladzy meñ lo tsiñ, ote nonguial yak kak mal. ¿Pe nonguial dyon klaa no kety tu meñ, ote nonguial yak kteelaa no meñ?

¹⁰Lëe xaa buy lo kchë meñ nii nche siko, aan lëe xaa chëb lo xaa xsyakné go:

—Ptsiily ñal.

Lëe xaa xsyakné go psoob xtiits xaa, aan lëe ña xaa byaktsey. ¹¹Per no xaa nii tir blëe, aan lëe xaa bislo bitiits xaa dyon xa ksaksi xaa Jesús.

Lëe Jesús xkwe xaa nii kak apostle

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹²Misme gak leñ tse go lëe Jesús kwey tu kiy, aan tyub kyool bitiitsni xaa Dios. ¹³Tsiñee lëe lyu byaani, lëe xaa kwtsyetsy kchë xpëedscuel xaa, aan lëe xaa kwle tsiipchop xaa nii kak apostle. ¹⁴Lëe lë ksa xaa nii kwle xaa nrii: Simoñ, xaa nii kwloolë xaa Pedre, ni Ndesy betsy Simoñ, ni Santiagw, ni Juan, ni Felip, ni Bartolomé, ¹⁵ni Mateo, ni Max, ni Santiagw xiñ Alfeo, ni Simoñ nii kwyo lady tub tiy xaa nii pcholë Cananista, ¹⁶ni Judas betsy Santiagw, ni Judas Iscariote, xaa nii pko Jesús ña xaa xñabey.

Ndaly meñ xsyakné xyak

(Mt. 4:23-25)

¹⁷Lëe Jesús byety kiy ksa apostle, aan lëe xaa kwlës tu lo letsy. Ndaly meñ nii no xlad xaa ptsiñ siko ni ndaly meñ Judea, ni meñ Jerusalén ni ndaly meñ nii no tyub chu nistoo nii lë Tiro ni Sidón ptsiñ. Kchësy meñ go kwey par jkëetyag meñ go nii xluuy Jesús ni parnee kuñ xaa meñ go rmedy. ¹⁸Beñ kyak xaa kchë meñ nii no ksaksi kyalbini mal. ¹⁹Kchë meñ kokladzy nsyeñ Jesús, pornee byeñ meñ nii lëe Dios ptee kyalwnabey lo xaa par kuuñ kyak xaa kchë meñ xsyakné.

Kyalwle ni kyalné

(Mt. 5:1-12)

²⁰Lëe Jesús buy lo xpëedscuel aan lëe xaa chëb:

—Dichos to nii prob to, por lëe do sëeb laañee xñabey Dios.

²¹'Dichos to nii kindy pe kaw do nina, porque sitsiñ tse nii lëe do kyëly.

'Dichos to nii choon do nina, porque sitsiñ tse nii lëe do kxidzy.

²²'Dichos to tsiñee kaklasty meñ kan meñ do, ni tsiñee kwii meñ do kyedzy, ni tsiñee kotsyetsy meñ do, ni tsiñee kpixladzy meñ kan do sinak nii nyak to tu xaa mal pornee xsoob to xtiits mguiy nii pxaal Dios. ²³Kol kle ni kol ko nguiool styoo do tse nii ktsyool do kchë ngo, por lëe Dios kizh lëe do tsiñee ktsiñ do kpaa. Ni siñee xsaksi gak meñ lëe do psaksi pxosy meñ kchë profet nii biid penaadle.

²⁴'Chooksye lëe do y nii nak to rikw, por lëe do kwaan nii no jkaa do.

²⁵'Chooksye lëe do y nii xlyaañdy to nina, por so tse nii lëe do tedy kpiñ.

'Chooksye lëe do y nii xidzy to nina, por so tse nii lëe do koon por kyalné.

²⁶'Chooksye lëe do y tsiñee xliisklaa meñ do, por singo gak blisklaa

pxusykoltoo meñ kchë profet wnee xuuy nii biid pенаadle.

Kyalwkëstyoo

(Mt. 5:38-48; 7:12)

²⁷ Per lëen xñe lo do, kchësy to siñee xkëëtyag to xtitsaa, nii jkëstyoo do meñ nii xlëe lo do, ni kuñ do kyalbuen lo meñ nii chaklasty kan lëe do. ²⁸ Kol ktikche tiits buen lo meñ nii xkyë lo do, ni kol nab nii kakni Dios meñ nii xkotsyetsy lëe do. ²⁹ Deelñee kiswee meñ tublad kwesyoo, wi tublado ptee kiswee meñ. Ni deelñee no cho chakladzy kla xchakeetoo, blaa koy xaa wi xmaankwoo. ³⁰ Ni deelñee kñab meñ tu cos lool, ptedyo. Ni deelñee kla meñ tu cos lool, kuuñkiydylo. ³¹ Kol kan meñ sinak chakladzy to kan meñ do.

³² Deelñee xaktyee meñ nii xkëstyoo gak lëe do xkëstyoo do, pa nondyo. Por singo gak chuuñtsyey kchë meñ ngoptol. ³³ Ni deelñee xaktyee gak lo meñ nii buen lo do chuñ do kyalbuen, pa nondyo. Por singo gak chuuñtsyey meñ ngoptol. ³⁴ Deelñee xaktyee lo meñ nii xyeñ do schilo kizh xkutiñ do, pa nondyo. Por singo chuuñtsyey meñ ngoptol. Tsiñee xkutiñ xaa tu cos, xkyëmbës xaa ktikche meñ favor go. ³⁵ No nii jkëstyoo do meñ nii xlëe lo do, ni no nii kuñ do buen. Ni no nii kutiñ do cos, per kyëmbësty to nii ktikche meñ favor go lo do, tsiin nroobre nii jkaa do lo Dios nii sob kpaan ni lëe gaa to kak xiñ xaa. Buen xaa, lëe xaa chakni meñ nii xsakty styoo ni meñ mal. ³⁶ Kol jkëstyoo meñ sinak nii xkëstyoo Tat Tios lëe do.

Jkëëkiydy to meñ

(Mt. 7:1-5)

³⁷ Kseejty to meñ tsiin kseejty Dios lëe do, ni jkëëkiydy to parñee jkëëkiydy Dios to. Kol knityladzy falt nii xko meñ lo do tsiin ktsily Dios xtol do. ³⁸ Kol kteedy nii jkiiñ meñ tsiin knee Dios nii jkiiñ do. Lëe xaa ktiix nii kneetsy xaa lo

do aan axte kpixo chu medid. Sinak nii xtiixak to nii xtee do lo xcombañer do ktiix Dios nii kneetsy xaa lo do.

³⁹ Aan lëe gak Jesús bitiits nrii chëb:

—¿Pe schilo nawen kluuy xaa ni xñady lo nëz lo stu xaa nii chandy? ¿Pe lëdy nayak sikyab xaa leñ tu kyeech chop xaa? ⁴⁰ Mastre chak maestre lo mëëdscuel, per tsi lëe mëëdscuel lox xseedy, lëe xaa chak sinak chak xmaestre xaa.

⁴¹ ¿Penak xseel chanoo tublë kizh wiñ nii no lo betsyoo, aan xyeñdyoo nii mastre ngol tublë yag nii no lool? ⁴² ¿Xa kchilo këëboo lo betsyoo: “Kwlës dyon, beetsy, kwín kizh wiñ nii no lool”, deelñee xyeñdyoo nii mastre ngol yag nii no lool? Kseedyoo meñ, sink klo kwlii yag ngol nii no lool, tsiin kchilo kanoo par kwiil kizh wiñ nii no lo betsyoo.

Por xnex yag kyuumbey meño

(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

⁴³ Xkyëdy nex byodz lo yag buen, ni kyëdy nex buen lo yag nii buendy. ⁴⁴ Por xnex yag xyuumbey meñ yag. Xkyëdy yegw lo yakitsy, ni xkyëdy uv lo sars. ⁴⁵ Tiits buen xñee xaa nii buen no styoo xaa, per lëe xaa mal, tiits mal xñee xaa, porñee mal no styoo xaa. Ni kchë gaa nii no leñ styoo meñ xchoo chuw meñ.

Xaa nii xsoob tiits ni xaa nii xsoobtyo

(Mt. 7:24-27)

⁴⁶ ¿Penak xñee do nii naa nak xaa nii xñabey lo do, aan chuuñtsyedy to nii xñen? ⁴⁷ Lëen kniy cho nak sinak meñ nii xkëëtyag xtitsaa ni chuuñtsyey nii xñen. ⁴⁸ Nak meñ go sinak tu xaa nii kwteeñ nxity lo kyo par tsaan lidzy. Aan tsiñee lëe nis kok naal kiigwpee, lëe nis kutsib axte chilidzy xaa, per beëñ xisty niso, porñee tsiitsy sobo. ⁴⁹ Per lëe meñ nii xkëëtyag xtitsaa aan chuuñtsyedydyo nak meñ go sinak tu xaa nii psaa lidzy nëb lo lyu aan kwteeñdy xaa. Aan tsiñee lëe

nis kok naal kiigwpee, lëe nis kutsib axte chilidzy xaa, lëe nis pchon lidzy xaa aan kashka kwnitylow.

Lëe Jesús chuuñ kyak xmos soldad

(Mt. 8:5-13)

7 Loxsye kwnee Jesús lo meñ, lëe xaa sey Capernaum. ²Siko kwoyo tu xaa nii xñabey lo tubtsoon soldad Roma, aan lëe tu xmos xaa kwxaaknë. Tir xkëstyoo xaa mos ko, per lëe mos no nëz kyalkuty. ³Tsiñee lëe xaa biñ nii lëe meñ xsocuent nii chuuñsyey Jesús, lëe xaa pxaal bla xaa kol nii xñabey lo meñ Israel sinab nii tsikuuñ kyak Jesús xmos xaa. ⁴Lëe xaa kol go kwey aan lëe xaa kwnab nii tsi Jesús, chëb xaa:

—Chigal nii kuñoo soldad xñabey re yudar, ⁵por xkëstyoo xaa meñ xkyedzy noo. Lëe xaa psaa xiktoo noo.

⁶Lëe Jesús sinal, per tsiñee lëe xaa ptsiñ kex chilidzy soldad nii xñabey, lëe soldad pxaal bla xamigw kukëb lo xaa:

—Ko tsiñdyaa lool, por cho naktyaa parñee sëëboo leñ lidzyaa. ⁷Por ngo nii byaxtyaa nyelyaa yuubaa lool. Pxaal tiits parñee kyak xmosaa. ⁸Por deel naa no xaa nii mastre xñabey lon, lëe naa lo soldad xñabeyaa. Tsiñee xalaa tu xaa mandad chi xaa. Tsiñee xkwetsy kaan tu xaa chiid xaa. Singo gak xmosaa tsiñee xñabeyaa nii kuuñsyey xaa tu cos, chu-uñsyey xaaw.

⁹Psee Jesús biñ ngo, aan lëe xaa chëb lo meñ nii nal xitsy xaa:

—Nli xñen nii karty kanaa tu meñ Israel nii kniladzy Dios tyub styoo sinak xniladzy xaa re.

¹⁰Tsiñee lëe xaa nii kunee lo Jesús ptsiñ chu yu, lëe mos nii xsyaknë tselye byak.

Lëe Jesús chuuñ kpañ xiñ tu kwnaa viud

¹¹Loxsye ngo lëe Jesús si tu kyedzy nii lëe Nañ ksa xpëëdsuel aan ndaly meñ

kunal xaa. ¹²Tsiñee lëe xaa ptsiñ kex chu kyedzy, lëe xaa kon nii lëe meñ sijkeetsy tu xiñgan tu kwnaa viud. Mëed tusy kok xaa wiñ go lo xñaa, aan sin-gootyee ndaly meñ sinal me wkeetsy. ¹³Lëe Jesús pkëstyoo kwnaa go aan lëe xaa chëb lo me:

—Koondyoo.

¹⁴Lëe xaa big kwseñ xaa chu yaglan, aan lëe xaa nii nxob yaño kwche tse. Loxsye ngo lëe xaa chëb lo mëed kuty ko:

—Xaa wiñ, lool xñen, ¡kuxche!

¹⁵Lëe xaa wiñ nii kuty ko kwsobli ni lëe xaa kwnee, aan lëe Jesús psaan xaa lo xñaa xaa. ¹⁶Kchësy meñ nii kon ngo psee ni ptee skizh lo Dios, xñee:

—Lëe tu profet kwlañche lo no, ni lëe Dios sëed kuñ meñ yudar.

¹⁷Aan tyub Judea ni kchë kyedzy nii nche nëz tañ go bitiits meñ nii beeñsyey Jesús.

Meñ nii chini xtiits Juan Bautist

(Mt. 11:2-19)

¹⁸Lëe xpëëdsuel Juan bitiits kchë ngo lo Juan. Por ngo lëe Juan kwtsyetsy chop xpëëdsuel, ¹⁹aan lëe Juan pxaal xaa lo Jesús par kñabtiits xaa dyon pe lëe Jesús nak xaa nii kxaal Dios, ote no nii yak bii kyëmbës xaa. ²⁰Lëe xaa nii pxaal Juan chëb lo Jesús:

—Lëe Juan Bautist pxaal lëe noo par kñabtiits noo dyon pe lii nak xaa nii kxaal Dios, ote no nii yak bii kyëmbës noo.

²¹Wor go kash lëe Jesús beeñ kyak ndaly meñ xsyaknë ni lëe xaa beeñ kyak meñ nii no kyalbini mal leñ styoo ni meñ nii xñady lo.

²²Tsigo lëe xaa chëb lo xpëëdsuel Juan:

—Kol kyey, aan kol kutiits kchë nii kon do ni biñ do lo Juan. Kol këb nii lëe meñ nii xñady lo chan, ni lëe meñ nii në niy xsyë, ni lëe meñ nii xyodz lady

xyak, ni lëe meñ nii xkwaat chon, ni lëe meñ kuty xpañ, ni lëe kchë meñ nii ni tu pe chapyt xkëetyag xtiits Dios. ²³ Ni kol këb: Dichos meñ nii jkandy kik kan naa.

²⁴ Tsiñee lëe xpëedscuel Juan bi, lëe Jesús bitiits lo meñ cho nak Juan, chëb xaa:

—¿Pe cos kukuy do dyon worñee kwey do tañ? ¿Pe kukuy do tublë kizh nii nëz re nëz rek xni me? ²⁵ Aan deelñee kukuydy to ngo, ¿pe cos kukuy do? ¿Pe kukuy do tu xaa nii nakw ladx non yak? Por nan do gon nii lidzy sye rey no xaa nii nakw ladx non ni xaa nii mbëë mbañ. ²⁶ Kol në dyon pe cos kukuy do. ¿Pe kukuy do tu profet yak? Deelñee tu profet gon kukuy do, nli nii profet nak xaa nii kukuy do, per mastre non xaa. ²⁷ Lëe Juan xseety kitsy nii kë xtiits Dios laañee xñeew:

Lëen kxal tu xaa nii tenech lool, parñee kwii xaa tu nëz tedyoo.

²⁸ Lo kchë meñ nii noyaly lo kislyu re xsobaa nii ni tu meñ karty tsitsib sinak Juan. Per lëe laa xñabey Dios kchë xaa nii xisy non chuñ gan lo Juan.

²⁹ Kchësy meñ pkëetyag nii kwnee Juan aan axte wi xaa nii xtop tumi nii xyey Roma byeñ xa nak xkyalwnabey Dios. Por ngo lëe xaa kwchobnis lo Juan.

³⁰ Per lëe xaa fariseo ni mastre ley kwchobnisty xaa lo Juan. Kwxaakty xaa kyalnsaak nii pxaal Dios.

Chëb kaa Jesús:

³¹ —¿Cho nak sinak meñ nii no natiemp dyon? ³² Nak meñ nii no natiemp gon sinak chol xaa wiñ nii xkwe kity laañee chak kiy aan xñee xaa lo xcombañer xaa: “Biily noo flaut aan byëedy to, ni biily noo ti nii së mban aan biñdyak to.” ³³ Por na nii biid Juan xñee do nii kyalbini mal no leñ styoo xaa, porñee tawdy xaa kyaxtily ni kowdy xaa wiñ. ³⁴ Lëe na nii lëe nguuy nii pxaal Dios chaw ni chi wiñ, xñee do nii lyaadzy wagwsye no xaa gue ni ngonip xaa, ni

xñee do nii lëe xaa xtsiil lsa meñ ngoptol ni meñ nii xtop tumi nii xyey Roma. ³⁵ Per por kchë nii chuuñtsyeyaa xluuy nii Dios nakni naa.

Lëe Jesús kwey lidzy Simoñ

³⁶ Lëe tu xaa fariseo kuni Jesús lidzy xaa par kaw Jesús, aan lëe Jesús sob lo mezh. ³⁷ Tsiñee lëe tu kwnaa ngoptol nii no leñ kyedzy ko biñ nii lëe Jesús ptsiñ lidzy xaa fariseo go, lëe me kwey noy me tu bot aceit nii xlyaa nex. ³⁸ Lëe me big nëz xitsy Jesús choon me aan lëe me pkadz niy xaa con nis lo me. Loxsye ngo lëew pkwiitsy me con kits kik me, ni lëe me ptsiil chuwo, ni lëe me kwteëbo aceit xlyaa nex. ³⁹ Tsiigo nladzy xaa fariseo nii kwtsyetsy Jesús kaw Jesús: “Deelñee nyak xaa gue profet, nyeñ xaa nii no xtol kwnaa nii so lo xaa.” ⁴⁰ Per lëe Jesús chëb lo xaa fariseo:

—Simoñ, chakladzyaa kniyaa tu cos lool.

Aan lëe xaa chëb:

—Kwnëw maestre.

⁴¹ Lëe Jesús chëb:

—Chop xaa name nsëeb lo tu xaa nii xkutiñ tumi. Tu xaa nsëeb kaay kyoow denario. Lëe stu xaa nsëeb choowptsiuw.

⁴² Aan como pchilody nguizh xaaw, lëe xaa nii xkutiñ tumi ptsily chop lë xaa parñee kak nsëebtre xaa. Kwnë dyon lo chop xaa go cho xaa mastre ksak styoo.

⁴³ Lëe Simoñ chëb:

—Buty xaa nii mastre nroob tumi nsëebo.

Tsiigo lëe Jesús chëb:

—Nli xtiitsoo.

⁴⁴ Lëe Jesús byoogw buy lo kwnaa go, aan lëe xaa chëb lo Simoñ:

—¿Pe chanoo kwnaa re? Kwsëbaa lidzyoo, aan bneestyoo nis nyadx niyaa. Per lëe kwnaa re kwtiib niyaa con nis lo me, ni lëew pkwiitsy me con kits kik me. ⁴⁵ Ptsiilchuwdyoo naa, per lëe me, destye kwlaañaa, tugak no ktsiil

chuw me niyaa. ⁴⁶Ni kwtëebtyoo aceit lo kikkaa, per lëë me kwtëeb me aceit xlyaa nex niyaa. ⁴⁷Por ngo xñen nii lëë kchë xtol me bily, porñee tir pkëstyoo me. Per lëë meñ nii ndalydy xtol xpily, xisy xkëstyoo meñ go.

⁴⁸Loxsye ngo lëë xaa chëb lo kwnaa go:

—Lëë kchë xtoloo bily.

⁴⁹Tsigo nladzy stubla xaa nii ksa xaa nche sob lo mezh:

—¿Cho nak xaa gue nii axte tol xtsily xaa?

⁵⁰Per lëë Jesús chëb lo kwnaa go:

—Porñee bniladzyoo, ngo nii lëël kwtelaa. Byey, pe tsinidre kikoo.

Kwnaa nii beeñ yudar Jesús

8 Loxsye ngo lëë Jesús kwey ndaly kyedzy nii nche tañ go, kukluuy xaa xa nak xkyalwnabey Dios lo meñ. ²Wi bla kwnaa nii kwlii xaa kyalbini mal leñ styoo ni beeñ kyak xaa kunal. Lady kwnaa go si María Magdalena. Leñ styoo me pchoo kadzy kyalbini mal. ³Ni lady kwnaa go si Xwan, tsiil Cuza. Lo Herodes kwë Cuza tsiin. Ni lady kwnaa go si Susan, ni wi kchë kwnaa nii ptee kchë nii pkiin xaa kunal.

Xcuent ngon

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴Ndaly meñ pchoo xkyedzy par kan meñ Jesús. Por ngo singootyee ndaly meñ ptyop, aan lëë Jesús pso cuent re lo meñ, chëb xaa:

⁵—Tu ngon name pchoo si kon. Aan tsi lëë xaa bislo xnee xaa pni, no xipni xaa byab lo nëz, aan lëëw ksubniy meñ ni lëëw ptop mguin. ⁶No gaa laañee byabo lady kyo, aan tsi lëë pni go kwlañ, lëëw pidzy, porñee ngopty lyu. ⁷Ni no laañee byabo lady yakitsy, aan tsi lëëw kwlañ, lëë yakitsy kwtiño. ⁸Per lëë stub lugar lëë xipni xaa byab laañee neely

lyu, aan lëëw kwroob ni ngui koko. No lady pni go kwsob axte tu kyoow xob.

Loxsye bitiits Jesús ngo, nguiedzy chëb xaa:

—Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëetyag.

Lëë Jesús xñee xa nak xcuent ngon

(Mt. 13:10-23; Mr. 4:10-20)

⁹Tsigo lëë xpëëdscuel Jesús kwnabtiits xa nak cuent ko, ¹⁰aan lëë xaa chëb:

—Lëë Dios gon xluuy xa nak xkyalwnabey xaa lo do, per lëë lo meñ nii nche tublad nonsyke con cuent xluyno, parñee nikxe kuy meñ, per kandy meñ, ni nikxe kon meñ, per kyeñdy meñ.

¹¹Lëë pni nak sinak xtiits Dios. ¹²Lëë pni nii byab lo nëz nak sinak meñ nii xkëetyag xtiits Dios, per xlyëëdy lëë xaatox chikwii tiits ko styoo meñ, parñee knilasty meñ ni telaady meñ. ¹³Lëë pni nii byab lady kyo nak sinak meñ nii xle xkëetyag xtiits Dios, per como kindy luw, xtsedy xniladzy meñ go, por tsi lëë kyalnë sëëd lëë meñ go xchooxso. ¹⁴Lëë pni nii byab lady yakitsy nak sinak meñ nii xkëetyag xtiits Dios, per tseyga tseyga lëë kchë cos nii chak lo kislyu re, ni kchë cos non ni cos ngui xluuylo lo meñ go aan xsoobty meñ go xtiits Dios. ¹⁵Lëë pni nii byaab kaa laañee neely lyu nak sinak meñ nii xkëetyag xtiits Dios ni xniladzyo ni chuuñtsyey nii xñabey Dios.

Xcuent bini

(Mr. 4:21-25)

¹⁶Ni tu cho xkëëdy tu bini par kaaw leñ lon o tsolan gaaw, sink lëëw xkyë par sobo tu laañee ksaaniw lo meñ nii xsyëëb yu. ¹⁷Singo gak nody tu cos nguëetsy nii kchukëdy, ni nody kaa tu cos nii chak tsilaan nii kak ndoondy.

¹⁸Kol kap cuent, por lëë meñ nii chaple cos jkaarew. Per lëë meñ nii ni tu pe chapty, axte nii wiñ nii chap meñ go kpichee.

Xñaa Jesús ni betsy xaa*(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)*

¹⁹ Lëe xñaa Jesús ni betsy xaa kwey laañee so xaa, per pchilody mbig me lo xaa, porñee singootyee ndaly meñ nche. ²⁰ Lëe meñ kunitiits lo xaa chëb:

—Lëe xñaal ni lëe betsyoo nche ley, chakladzy kan lii.

²¹ Lëe Jesús kwëb chëb:

—Kchësy meñ nii xkëetyag xtiits Dios ni chuuñtsyeyo nak tnan ni nak betsyaa.

Lëe Jesús xkwëes me*(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)*

²² Tu tse lëe Jesús kwyo tu leñ barkw kxa xpëedscuel, aan lëe xaa chëb:

—Kol tsoo stublad chu nistoo.

Lëe xaa si, ²³ aan lëe Jesús kuutkesy leñ barkw. Lëe me gaa bislo xpi ni lëe nis noyaktse leñ barkw. Tsiñee kon xpëedscuel Jesús nii lëe barkw nonity lo nis, ²⁴ lëe xaa kukuunñ kna Jesús, chëb xaa:

—¡Maestre! ¡Maestre! ¡Lëe barkw nonity lo nis!

Lëe Jesús kuxche, aan lëe xaa kwëntseeb lo me ni lo nis, ni lëe gaaw byaktse. ²⁵ Tsigo lëe xaa chëb lo xpëedscuel xaa:

—¿Penak nii kopty to Dios confians?

Aan lo xtseeb ko xñee xpëedscuel xaa lo xcombañer:

—¿Cho nak xaa re nii xsoob me ni xsoob nis xtiits xaa?

Mguiy nii kwyo kyalbini mal leñ styoo*(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)*

²⁶ Lëe xaa ptiñ xtañ meñ Gerasa nii nche stublad chu nistoo Galilea. ²⁷ Aan tsiñee lëe xaa byety barkw, lëe tu xaa nii no kyalbini mal leñ styoo big lo Jesús. Kok xtsele nii chakwty xaa ladx ni nody xaa leñ tu yu, sink lady paa no xaa. ²⁸ Lëe xaa psoxib lo Jesús, aan lëe xaa kwchuptsyë, chëb xaa:

—Jkaaldyoo naa, Jesús, Xiñ Dios nii sob kpaa. Xñabaa nii ksaksidyoo naa.

²⁹ Singo chëb xaa porñee lëe Jesús kwnabey nii kchoo kyalbini mal go leñ styoo xaa. Ndaly vuilt psaksi kyalbini mal xaa, aan nikxe pxituu meñ niy xaa ni ña xaa con caden parñee kchoody xaa, lëew pchug xaa, aan lëe kyalbini mal go kuni xaa tañ. ³⁰ Lëe Jesús kwnabtiits lo xaa chëb:

—¿Cho lël?

Aan lëe xaa chëb:

—Ndaly lën.

Singo chëb xaa porñee ndaly kyalbini mal kwsëeb leñ styoo xaa. ³¹ Lëe kyalbini mal go kwnab nii kxaaldy Jesúsó linfiern. ³² Aan como lëe tub tsoon ngutsy ncheno wagw chex kiy go, lëe kyalbini mal kwnab tiitspey lo Jesús par sëebo leñ ngutsy ko. Aan lëe xaa pteedy tiitspey. ³³ Lëe kchë kyalbini mal go pchoo leñ styoo mguiy go, lëew kwsëeb leñ ngutsy nii nche siko, aan lëe kchë ngutsy ko kukyab lo nis, aan lëe ma kuty.

³⁴ Lëe xaa nii xkyënap ngutsy pxooñ, kukni tiits kyedzy ni lëe xaa bitiits kchë nii kon xaa lo meñ nii ptyool xaa nëz. ³⁵ Lëe meñ kukuy aan tsiñee lëe meñ ptiñ laañee so Jesús, lëe xaa nii pchoo kyalbini mal leñ styoo sob lo Jesús. Nyaani chak xaa ni lëe xaa tse nakw xab xaa. Lëe meñ ptyeab. ³⁶ Aan lëe xaa nii kon kchë ngo bitiits xa byak xaa nii kwyo kyalbini mal leñ styoo. ³⁷ Tsigo lëe kchë meñ Gerasa kwnab nii kpi Jesús tañ go, porñee tir ptyeab me. Lëe Jesús byo barkw aan lëe xaa bi. ³⁸ Kokladzy xaa nii pchoo kyalbini mal leñ styoo nyinal xaa Jesús, per lëe Jesús psonëz xaa chëb:

³⁹ —Byey liidzyoo, aan bitiits xa beñ kyak Dioosoo.

Lëe xaa go sey aan tyub leñ kyedzy bitiits xaa xa beñ kyak Jesús xaa.

**Xiñ Jairo ni kwnaa
nii kwseñ skiñ xab Jesús**

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰ Tsiñee lëe Jesús ptsiñ stublad chu nistoo stub, xle meñ kuktsiilnëz meñ xaa, porñee kchësy meñ nche mbës xaa. ⁴¹ Lëe tu xaa nii lë Jairo nii xñabey leñ ktoo ptsiñ, aan lëe xaa psoxib lo Jesús parñee tsi Jesús lidzy xaa, ⁴² porñee lëe xiñtsyaap xaa nii chap masy tu tsiipchop iz no nëz kyalkuty. Mëed tusy nak me lo xaa. Lëe Jesús si aan xtaagw kchë meñ nii sinal xaa.

⁴³ Lady kchë meñ go si tu kwnaa nii kokle tsiipchop iz xsyaknë me, xchoo me cheñ. Ndaly lo meñ nii chuñ rmedy kukxiñ me xtumi me aan byagty me. ⁴⁴ Lëe kwnaa go big nëz xitsy Jesús aan lëe me kwseñ skiñ xab xaa, aan wor go kazh lëe me byag cheñ.

⁴⁵ Lëe Jesús chëb:

—¿Cho kwseñ xabaa?

Aan como kchësy meñ chëb: “Lëdy lëe noow”, lëe Pedre chëb:

—Maestre, kchësy meñ xtaagw lii ni xchëp lii.

⁴⁶ Per lëe Jesús chëb:

—No cho kwseñ naa, por byeñaa nii lëen beñ tu kyalntson.

⁴⁷ Tsiñee lëe kwnaa go kon nii chilody tsolan me, xisy me aan lëe me kuksoxib lo Jesús. Aan xña lo meñ lëe me pxobtol penak kwseñ me xaa ni lëe me chëb nii wor go kazh lëe me byak. ⁴⁸ Lëe Jesús chëb lo me:

—Xiñ, porñee bniladzyoo nii suuñ kyakaa lii, ngo nii lëel byak. Byey, pe tsinidre kikoo.

⁴⁹ Lëe Jesús bii nonee tsiñee lëe tu xaa nii pchoo lidzy xaa nii xñabey leñ ktoo ptsiñ, aan lëe xaa chëb lo xaa xñabey go:

—Lëe xiñtsyaapoo tse lox kuty. Kotsi-ñitroo lo maestre.

⁵⁰ Lëe Jesús biño, aan lëe xaa chëb:

—Ktsyeebtyoo. Bniladzy nii lëe Dios kuuñ kyak xiñoo aan lëe me kyak.

⁵¹ Tsi lëe Jesús ptsiñ lidzy xaa go, xaktyee Pedre, ni Santiagw, ni Juan, ni xña mëed kwnaa go ni pxosy me blaa xaa kwsëeb leñ yu. ⁵² Kchësy meñ nchenoyoon ni no kteenë por mëed kwnaa go, per lëe Jesús chëb:

—Koondy to. Kujty me, sink lëe me nixyesy.

⁵³ Kchësy meñ pxidzinyi Jesús, porñee nan meñ nii kuty me. ⁵⁴ Lëe Jesús kwseñ ña me aan lëe xaa chëb:

—Mëed wiñ, lool xñen, kuxche.

⁵⁵ Lëe me pañ aan wor go kazh lëe me kuxche, aan lëe Jesús chëb:

—Kol ktee nii kaw me.

⁵⁶ Tir psee pxosy me, per lëe Jesús chëb nii ni tu cho lo kutiistrya xaaw.

**Lëe xpëedscuel Jesús
chikluuy xtiits Dios**

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

9 Lëe Jesús kwtsyetsy ksa tsiipchop xpëedscuel, aan lëe xaa ptee tiitspey lo xaa parñee kwii xaa kyalbini mal leñ styoo meñ ni kuuñ kyak xaa meñ xsyaknë. ² Lëe xaa pxaal xpëedscuel xaa parñee kluuy xaa xa nak xkyalwnabey Dios lo meñ ni kuuñ kyak xaa meñ xsyaknë, ³ chëb xaa:

—Koydy to nii jkiñ do nëz, ni yag nii ksokka do, ni bols, ni kyaxtily, ni tumi, ni koydy to ladx par ktsyëe xab to. ⁴ Tsiñee ktsiñ do cualquier lidzy meñ, kol kwës siko axte nii kpi do kyedzy ko. ⁵ Deelñee no tu kyedzy nii kaklasty meñ knee meñ laañee kwës to, kol kchoo kyedzy ko, aan kol kwib yu nii xña niy do, parñee kyeñ meñ nii no xtol meñ.

⁶ Lëe xpëedscuel xaa kwey kchë kyedzy nii nche tañ go, bluuy xaa xa kteelaa Dios meñ ni beñ kyak xaa meñ xsyaknë.

Lëe Herodes chakladzy kan Jesús*(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)*

⁷Lëe rey Herodes biñ nii lëe meñ xseety Jesús ni kchësy nii chuuñtsyey Jesús, aan nandy Herodes pe kwxaak, porñee no meñ kwnee nii lëe Juan pañ. ⁸No gaa meñ kwnee nii lëe profet Elías kwlañche, ni no meñ kwxaak nii tu profet nii biid penaadle pañ. ⁹Per lëe Herodes chëb:

—Yuub naa kwnabey kwchug kik Juan. ¿Cho ngue tsigo tant xseety meñ?

Por ngo nii kokladzy Herodes nyan Jesús.

Lëe Jesús xyaan kaay mily meñ*(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)*

¹⁰Tsiñee lëe xapostle Jesús bikche, lëe xaa bitiits kchë nii beeñtsyey xaa, aan lëe Jesús sini xaa tu kyedzy nii lë Bet-saida. ¹¹Per lëe meñ byeño, aan lëe meñ kunal. Lëe Jesús kaa kwnee lo meñ xa nak xkyalwnabey Dios ni lëe xaa been kyak meñ xsyakñe.

¹²Lëe tse no ktsyey tsi lëe ksa tsiipchop xpëedscuel xaa big lo xaa chëb:

—Psonëz meñ parñee kyey meñ wxiladzy ni tsikyub meñ nii ktyaaw kyedzy ni kchë laañee sob yu, por ni tu cho kindy nu.

¹³Lëe Jesús chëb:

—Lëe do wo, kol ktee nii kaw meñ.

Lëe xpëedscuel xaa kwëb chëb:

—Kaayak kyaxtily ni chopak mël nooy noo, xakxe deelñee kyosyuy noo nii kaw kchësy meñ re.

¹⁴Siik kaay mily meñ, per lëe Jesús chëb lo xpëedscuel:

—Kol këb lo meñ nii sob meñ choowpsii gaa meñ tub lugar.

¹⁵Lëe xpëedscuel xaa psoob tiits aan loxsye kwsob meñ, ¹⁶lëe Jesús kwseñ ksa kaay kyaxtily go ni chop mël go, aan lëe xaa blëp lo kpaa par ktee xaa skizh lo Dios. Loxsye been grol xaaw, lëew

pteedy xaa lo xpëedscuel xaa par kiisy xaaw lo meñ. ¹⁷Kchësy meñ byëly, aan tsiñee lëe wagw kwlox ptyop tsiipchop tskwidy kyaxtily byuy.

Lëe Pedre xñee nii Jesús nak Crist*(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)*

¹⁸Tu tse lëe Jesús noyutiitsni Dios nonsy, aan lëe xpëedscuel xaa nche lo xaa. Lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Cho xñee meñ dyon nii nakaa?

¹⁹Lëe xpëedscuel xaa kwëb chëb:

—No meñ xñee nii lii nak Juan Bautist, no gaa meñ xñee nii lii nak profet Elías, ni no stubla meñ xñee nii no cho tu profet nii pañ nakoo.

²⁰Tsigo lëe Jesús chëb:

—Lëe dook, ¿pe nan do cho nakaa?

Aan lëe Pedre kwëb chëb:

—Lii nak Crist, Xiñ Dios.

Lëe Jesús xñee nii lëe xaa kety*(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)*

²¹Per lëe Jesús psaan kazh tiits nii ni tu cho lo këbty xaaw.

²²Ni lëe xaa chëb nii tir mban tedy mguiy nii pxaal Dios, ni ksaldy xaa kol xaa, ni xaa nii xñabey lo pxosy, ni maestre ley. Lëe meñ kuty xaa, per tse nii loxo tson kpidz lëe xaa kpañ.

²³Ni lëe gak Jesús chëb lo kchësy meñ:

—Deelñee no tu do chakladzy tso xladaa, no nii ksaan do kchë nii xyostyoo do, ni no nii tse con tse tedy to kyalnë parñee kchilo kiidnal do naa. ²⁴Por lëe kchë xaa nii choxko kteelaa xkyalmbañ lo kyalkuty kety. Per lëe xaa nii pe sinidy kik, nikxe kety xaa, lëe xaa kpañ, porñee xniladzy xaa xtitsaa. ²⁵¿Pe nan nii kuuñ xcheñ meñ tyub kislyu, lëetyak lëe meñ kety? ²⁶Deelñee no cho xteladzy chan naa ni xteladzy chon xtitsaa, lëe mguiy nii pxaal Dios kteladzy kan kchë meñ go tsiñee lëe xaa kiid con xkyalwnabey Dios ksa xaa angly. ²⁷Xsoobaa nii no meñ nii

nche nu kejty axte nii kan meñ xkylwn-abey Dios.

Lëë Jesús xtsyëëlo

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸Tse nii kwlox xon kpidz nii bitiits Jesús kchë ngo, lëë xaa kwey tu kik kiy kukutiitsni xaa Dios ksa xaa Pedre, Santiagw ni Juan. ²⁹Mentre lëë Jesús noyutiitsni Dios, lëë lo xaa ptsyëë ni lëë xab xaa byak nguitsy ni lëëw bibëly. ³⁰Aan lëë chop xaa ptsiñ chutiitsni xaa. Moisés ni Elías nak chop xaa go. ³¹Xpibëly xaa. Lëë xaa bitiits nii lëë Jesús kety Jerusalén. ³²Nikxe kwyo mgaal lo Pedre ksa xcombañer, lëë xaa kwchena, aan lëë xaa kon nii xpibëly Jesús ni xpibëly xaa nii bitiitsni Jesús. ³³Tsiñee lëë chop xaa go no kpi lo Jesús, lëë Pedre chëb:

—Maestre, ¡xaatke mbëë nche no nu! Lëë noo ksa tson yu yagxiidy: tuwo par lli, stuwo par Moisés, stuwo par Elías.

Per nandy Pedre penak kwnee xaa singo. ³⁴Lëë Pedre bii nonee tsiñee lëë tu xkey ptaagw laañee nche xaa. Lëë xaa kwnity lo xkey go, aan lëë xaa ptsyeb. ³⁵Lo xkey go pchoo tsiy tu xaa nii chëb:

—Lëë xiñaa nrri. Naa kwle xaa. Kol jkëëtyag xtiits xaa.

³⁶Loxsys biñ xaa tsiy xaa nii kwnee, lëë xaa kon nii xaktyee Jesús so. Koñee kwneedy xaa, ni tu cho lo bitiisty xaa kchë nii kon xaa.

Lëë Jesús chuun kyak tu xaa wiñ

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷Tsiñee lëë lyu byaani, lëë Jesús byety kiy ksa xpëëdsuel aan lëë tubtsoon meñ kuktsiilnëz xaa. ³⁸Lady kchë meñ go no tu xaa nii nguiedzy kwnee chëb:

—Maestre, të kanoo xiñganaa. Mëëd tusy nak xaa lon. ³⁹Per lëë tu kyalbini mal xsaksi xaa, xkuptyëw xaa, ni xchono xaa lyu, ni xkwiiw ptsiñ chuw xaa, aan xlaadyo xaa. ⁴⁰Lëë tse kwnab

lo xpëëdsueeloo nii ngwii xaa kyalbini mal go, per pchilody xaa.

⁴¹Tsigo lëë Jesús chëb:

—¡Natsyee nguiedzy styoo do ni xni-lasty to Dios! ¿Axte pa wor këb ñe nii lëëw ksaladzy lëë do? ¿Pa slal tiemp no nii kkekwaal lo do? Tëni xiñoo nu dyon.

⁴²Tsiñee lëë xaa wiñ go big lo Jesús, lëë kyalbini mal pchon xaa lyu, aan lëë xaa kutyë stub. Per lëë Jesús kwëntseeb lo kyalbini mal go, ni lëë xaa beëñ kyak xaa wiñ go, aan ndaan xaa sikni pxosy xaa xaa. ⁴³Kchësy meñ psee kon xkylntson Dios.

Lëë Jesús xñee stub nii lëë xaa kety

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Mentre lëë meñ nche ksee kon kchë nii beëñsyey Jesús, lëë Jesús chëb lo xpëëdsuel:

⁴⁴—Kol jkëëtyag nii kniyaa lo do, aan knitylasty to nii lëë mguiy nii pxaal Dios jkaa ña meñ.

⁴⁵Per byeñdy xaa nii chëb Jesús, porñee blaady Dios nyeñ xaaw, aan ptsyeb xaa nyabtiits xaa lo Jesús xa nak tiits ko.

¿Cho mastre non?

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

⁴⁶Lëë xpëëdsuel Jesús bislo ptilytiits dyon cho xaa nak xaa nii mastre non. ⁴⁷Tsi lëë Jesús byeñ xa no kik xaa, lëë Jesús kwtsyetsy tu xaa wiñ, aan lëë xaa pso xaa wiñ go kwi xaa, ⁴⁸ni lëë xaa chëb:

—Kchë meñ nii kantsi xaa wiñ re porñee xnildzy meñ xtiitsaa, chantsi meñ go naa, ni chantsi meñ go xaa nii pxaal naa. Por ngo, tu xaa nii pa nondy lady to nak xaa nii mastre non.

Meñ nii xlëëdy lo no no xlad no

(Mr. 9:38-40)

⁴⁹Lëë Juan chëb:

—Maestre, lëe noo ptyon tu xaa nii xk-wii kyalbini mal aan xseety xaa lël, per lëe noo pkaw, porñee nody xaa lady no.

⁵⁰ Lëe Jesús chëb:

—Jkady tow, por kchë xaa nii xlëedy lo do no xfavor do.

Lëe Jesús chakntseeb lo Santiagw ni lo Juan

⁵¹ Worñee lëe Jesús mer kyëp kpaal, lëe xaa kwloo valor lo xaa, aan lëe xaa si Jerusalén. ⁵² Lëe xaa pxaal xaa nii kwtenech lo xaa par kyub xaa go laañee kwës xaa xtañ meñ Samaria. ⁵³ Per kwnëdy meñ Samaria ndee laañee ngwës xaa, porñee byeñ meñ nii Jerusalén si xaa. ⁵⁴ Tsiñee lëe xpëedscuel Jesús nii lë Juan ni Santiagw kon ngo, lëe xaa chëb:

—Jesús, ¿pe chakladzyoo nii kñab noo kxaal Dios ki par knitylo kchësy meñ re?

⁵⁵ Lëe Jesús byoogw, aan lëe xaa kwëntseeb lo xpëedscuel xaa. ⁵⁶ Loxsye ngo lëe xaa si stu kyedzy.

Meñ nii kokladzy nyinal Jesús

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷ Nëz no xaa, lëe tu xaa chëb lo Jesús:

—Xey, chakladzyaa sënalaal lii laañee tsityoo.

⁵⁸ Tsiigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Chap mëz kyoplyoo ni chap mguñ pchoos, per lëe mguiy nii pxaal Dios ni laañee kxiladzy xaa xisy wiñ chapy xaa.

⁵⁹ Lëe Jesús chëb lo stu xaa nii so siko:

—Tënal naa.

Per lëe xaa go kwëb chëb:

—Xey, blaa kajkeetsy kaazhaa pxosyaa.

⁶⁰ Lëe Jesús chëb:

—Blaa jkeetsy meñ kutysaa meñ meñ kuty. Lii nii xcueentoo kukluuy xtiits Dios lo meñ.

⁶¹ Lëe stu xaa chëb:

—Xey, chakladzyaa sënalaal lii, per blaa kaknin tiits lidzyaa.

⁶² Lëe Jesús chëb:

—Kchë xaa nii xsyeñ ña rad aan xuy xaa tublad, xkiindy xaa par kyë xaa tsiñ laañee xñabey Dios.

Lëe Jesús pxaal meñ kukluuy xtiits Dios

10 Lëe Jesús kwle stsongaly ptsiip-chop meñ, aan chop kaa chop kaa meñ pxaal xaa nech tsi kchë kyedzy nii no tsi xaa. ² Lëe xaa chëb lo meñ go:

—Nak meñ nii no laañee tsi do sinak tsiñee lëe kwlaap mer kislo aan kindy ndaly xaa nii kyë tsiñ. Por ngo no nii kñab to lo Dios nii kxaal xaa xaa nii kluuy xtiits xaa lo meñ. ³ Lëen xal lëe do laañee no meñ ntseeb nii ntseeb si ntseeb kchë ma tox nii chuty mëkwxiily. ⁴ Koydy to bols ni tumi ni kyalkidy, ni jkëëptyuxty to meñ nëz parñee klyëedy to. ⁵ Tsiñee sëeb to tu leñ yu, kol nab nii kakni Dios meñ nii no leñ yu go.

⁶ Aan deelñee jkëëtyag meñ nii no yu go nii kñee do, lëe nii kwnab to kak cumplir, per deelñee jkëëtyagty meñ gow, kakty nii kwnab to cumplir. ⁷ Kol kwës tugak yu, ni kol kaw ni kol ki nii kneestyee meñ, por nonguijal kazh xaa nii xkyë tsiñ. Ktsëëlejty to laañee kwës to. ⁸ Tsiñee ktsiñ do tu kyedzy nii ksaly meñ do, kol kaw nii kneetsy meñ, ⁹ ni kol kuuñ kyak kchë meñ xsyakñë nii no siko, ni kol këb nii lëe wor kutsiñ nii lëe Dios kñabey meñ. ¹⁰ Per deelñee ktsiñ do tu kyedzy nii ksaldy meñ do, kol kchoo aan kol këb lo meñ: ¹¹ “Axte xkiti nii pkaay niy noo xkwib noo parñee kyeñ do nii no xtol do. Per kol kaknan nii lëe xkyalwn-abey Dios merle klyañche lo do.” ¹² Nli xñen nii tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy ntseebre castigw nii tedy meñ go que nii tedy meñ Sodoma.

Kyedzy nii xsoobty tiits

(Mt. 11:20-24)

¹³ Choosye lëe doy meñ Corazín ni choosye lëe do meñ Betsaida! Por

deelñee nyan meñ Tiro ni meñ Sidón kchë kyalntson nii kon do, tselye kokw meñ go ladx nchog ni tselye kwsob meñ go nèb lo xkiti parñee kluuy meñ go nii ptikche meñ go styoo lo Dios. ¹⁴ Por ngo, tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy ntseebre castigw nii tedy to que nii tedy meñ Tiro ni meñ Sidón. ¹⁵ Lëe lii nii nol Capernaum, ¿pe nladzyoo nayak tir klaa soboo? Klaadyoo gon, por lëel kyab laañee mastre nxity.

¹⁶ 'Kchë meñ nii xkëetyag nii xñee do xkëetyag xtitsaa, per lëe meñ nii xsaldy lëe do, ni naa xsaldy meñ go. Aan deelñee xsaldy meñ naa, xsaldyak meñ xaa nii pxaal naa.

Lëe meñ nii pxaal Jesús bikche

¹⁷ Lëe ksa tsongaly ptsiipchop xaa nii kukluuy xtiits Dios bikche aan xle xaa chëb xaa:

—Jesús, axte kyalbini mal psoob xtiits noo tsiñee pseety noo lël.

¹⁸ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Nli xñee do, por konaa xa pchingaa xaatox leñ kpaa sinak tsiñee xyab tu nkwsiy. ¹⁹ Por lëen bnetsy tiitspey lo do parñee subniy do mëel ni subniy do mëkwyoow, ni parñee kuñ do gan lo xaatox, aan ni tu pe kakty to. ²⁰ Per kledy to porñee xsoob kyalbini mal xtiits to, sink kol kle porñee lëe lë do kë lo kitsy nii ngotsey Dios kpaa.

Lëe Jesús xtee skizh lo Dios

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Lëe Jesús ble, aan por Kyalbini Ntson nii no leñ styoo xaa lëe xaa chëb:

—Xnetsyaa skizh lool, Tat Tios, por lii xñabey kpaa ni lii xñabey kislyu, ni kwloolanoo xtiitsoo lo meñ nyaani ni lo meñ chak parñee kluuylo lo meñ ndoladzy. Singo Tat Tios beeñtsyeyoo, porñee singo kwlaño styool.

²² 'Lëe Tat Tios bnetsy kchë nii chap xaa lon. Ni ni tu cho xyuumbeydy kaa

xiñ Tat Tios. Xaktyee Tat Tios sye xyuumbey xaa. Singo gak kaa Tat Tios, xaktyee xiñ xaa ni meñ nii kwe xiñ xaa schilo kyuumbey xaa.

²³ Lëe Jesús byoogw aan nonstyeey lo xpëedscuel xaa chëb xaa:

—Dichos meñ nii chan kchë nii chan do. ²⁴ Por nli xñen nii ndaly profet ni ndaly rey kokladzy nyan nii chan do, per kondy xaaw. Ni ndaly xaa kokladzy nguëtyag nii xkëetyag to, per pkëetyagty xaaw.

Xcuent tu xaa Samaria

²⁵ Lëe tu maestre ley kunee lo Jesús, aan parñee kuñ xaa Jesús preb, lëe xaa chëb:

—¿Pe cos kuuñtsyeyaa parñee jkan kyalmbañ nii xnitylody?

²⁶ Tsigo lëe Jesús chëb:

—¿Pe cos xñabey xley Moisés?

²⁷ Lëe maestre ley chëb:

—Lo ley xñee: “Pkëstyoo xDioosoo tyub styool, ni tyub xkyalmbañoo, ni tyubñaa fuersy nii nol, ni tyub xkyalcheeño. Ni pkëstyoo meñ sinak xkëstyool lii.”

²⁸ Lëe Jesús chëb:

—Nli singo xñew. Deelñee suuñtsyeyoo kchë ngo, skaal kyalmbañ nii nitylody.

²⁹ Per parñee këb meñ nii buen xaa, lëe xaa chëb:

—Kwnë dyon cho jkëstyoon.

³⁰ Tsigo lëe Jesús bitiits nrii lo xaa, chëb Jesús:

—Tu xaa name pchoo xaa Jerusalén, si xaa Jericó. Aan lëe ngbaan pchoo lo xaa nëz, aan axte ladx nii no lady xaa kwlan ngbaan ni ptee ngbaan xcheñ xaa. Casy beety ngbaan xaa. ³¹ Siko nix xaa tsiñee lëe tu pxosy kwtedy nëz ko. Per tsi lëe pxosy kon xaa, lëe pxosy kwte tublad. ³² Singo gak beeñtsyey tu xaa nii chuñ yudar pxosy tsiñee kon xaa xaa nii psaksi ngbaan. Lëe xaa kwte tublad.

³³ Per tsi lëe tu xaa Samaria nii kwtedy nëz ko kon xaa nii psaksi ngbaan, lëe xaa pkëstyoo xaa, ³⁴ ni lëe xaa big beeñ xaa xaa go rmedy con aceiti ni viñ, ni lëe xaa pchal ladx laañee bnek. Loxsye ngo lëe xaa psoob xaa go lady xkway xaa, aan lëe xaa kuni xaa tu posad par kan xaa xaa. ³⁵ Lëe byaani lyu lëe xaa Samaria kwlii tumi aan lëew pteedy xaa lo xaa nii xtee posad, chëb xaa: “Kon xaa re, aan deelñee jkaady tumi re, na tsiñee kpikchen kizhaa nii kak falt.”

³⁶ Tsigo lëe Jesús chëb lo maestre ley:

—Lo ksa tson xaa nii kwtedy dyon, ¿cho xaa pkëstyoo xaa nii psaksi ngbaan?

³⁷ Lëe maestre ley chëb:

—Xaa nii blis xaa.

Lëe Jesús chëb:

—Singo no nii kuuñtsyeyoo.

Lëe Jesús chi lidzy Marty ni Mariy

³⁸ Lëe Jesús pkaa nëz, aan lëe xaa ptsiñ tu kyedzy nii no tu kwnaa nii lë Marty. Lëe me ptee lidzy me kwlës xaa. ³⁹ Aan lëe pël Marty nii lë Mariy kwsob lo Jesús par jkëetyag me nii xñee xaa. ⁴⁰ Per lëe Marty singootyee no xmandad me, lëe me big lo Jesús, chëb me:

—Xey, ¿pe ni tu pe sinidy kikoo nii lëe pëlaa psaan kchë mandad lon? Kudzy lo me kuñ me naa yudar.

⁴¹ Per lëe Jesús chëb:

—Marty, por ndaly cos nol kyalnë, ⁴² per tugak cos precisy. Lëe Mariy kwle cos ko, aan ni tu cho kladyo lo me.

Lëe Jesús xluuy xa kutiitsni meñ Dios

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

11 Tu vuelte lëe Jesús noyutiitsni Dios. Tsi lëe xaa byal, lëe tu xpëedscuel xaa chëb:

—Jesús, beeñ kseedy lëe noo kutiitsni noo Dios sinak beeñ kseedy Juan xpëedscuel.

² Tsigo lëe Jesús chëb:

—Tsiñee kutiitsni do Dios, kol këb:

Tat Tios, lii nii soboo kpaas, xñab noo nii kchë meñ kuuñ ksak lii,

ni xñab noo nii ktsiñ tse nii kñabeyoo.

³ Bneetsy nii tyaaw noo natse.

⁴ Beeñ noo perdón sinak chuuñ noo perdón meñ nii xko falt loo noo.

Klaadyoo jkaal xaatox lëe noo parñee kyaabty noo lo tol.

⁵ Lëe gak Jesús chëb:

—Kol tsoo ksoob no nii chap to tu amigw, aan tsi do lidzy xaa wrol kyool, këb to: “Kwlootiñ tson kyaxtily lon, ⁶ por lëe tu xamigwaa kwlañche lidzyaa, aan kindy pe ktedyaa kaw xaa.” ⁷ Kñëdy xamigw to gon: “Kuuñ klëedyoo naa. Lëen tse psugw chilidzyaa ni lëen nix ksa xñaa. Chilody kaschen par pe knetsyaa nii jkiñoo.” ⁸ Nli xñen nii nikxe nii nyakty to xamigw xaa, lëe xaa tsische, por lëe do kulii xkaal xaa aan lëe xaa kneetsy kchë nii jkiñ do. ⁹ Kol nab nii jkiñ do lo Dios tsiin kneetsy xaaw, kol kyub cos tsiin ktsyol dow, ni kol jkëptyux chu yu tsiin kyalyo. ¹⁰ Por kchë meñ nii xñab cos xkaaw, ni kchë meñ nii xyub cos xtsyolo, ni kchë meñ nii xkëptyux chu yu lëew xalyo.

¹¹ ¿Pe no tu do dyon xyax xtee tu mëel lo xiñ do tsiñee xñab xaa tu mël? ¹² ¿Ni pe no do xtee tu mëkwkyoow tsiñee xñab xiñ do tu tsit? ¹³ Kol kyeñ gaanoo nii nikxe mal do, per xtee do cos buen lo xiñ do. ¿Pe lëedyxe Tat Tios nii sob kpaas tsiñee kteejty Kyalbini Ntson lo meñ nii kñabo?

Lëe meñ xñee nii xaatox nakni Jesús

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

¹⁴ Lëe Jesús kwlii kyalbini mal leñ styoo tu ngop, aan lëe ngop bislo kwnee. Kchësy meñ psee kon ngo, ¹⁵ per no meñ kwnee:

—Beelzebú, xaa nii xñabey lo kchësy kyalbini mal, ptee tiitspey lo xaa gue par kwii xaa kyalbini mal.

¹⁶No gaa meñ kokladzy nii nyuũnt-syey xaa tu kyalntson leñ kpaá parñee kuñ meñ xaa preb. ¹⁷Per como nan xaa pe xsya styoo meñ go, lëe xaa chëb:

—Ni tu kyedzy nii nak chop tiy gon xtiidy. Lëew xnitylo, aan kchë yu nii no leñ kyedzy ko xyab lady xcombañer. ¹⁸Singo gak xaatox deelñee kak xaa chop tiy, ¿xa kchilo kñabey xaa? Lëen xñe kchë nrii porñee xñee do nii lëe Beelzebú bneetsy tiitspey lon par kwín kyalbini mal. ¹⁹Deelñee singo xsyak to, ¿cho xtee tiitspey lo xaa nii nak ksa do tsigo par kwii xaa kyalbini mal? Sikokesy nagon xluuy nii nandy to pe xñee do. ²⁰Per deelñee por kyalwnabey Dios xkwin kyalbini mal, lëe wor kutsiñ nii lëe Dios kñabey lo do.

²¹Tsiñee lëe tu xaa ndaan chap kiib ni xkyënap lidzy, segur nak kchë nii no leñ lidzy xaa. ²²Per deelñee tsi stu xaa nii mastre ndaan lo xaa, aan kla xaa kiib nii xtaan xaa, lëe xaa kiisy kchë nii chap xaa go lo xcombañer xaa.

²³Kchë xaa nii nody xfavoraa, chiidnidy xaa meñ lon, sink lëe xaa xsëebtañ meñ, porñee xlëe xaa lon.

Kyalbini mal nii xpikche

(Mt. 12:43-45)

²⁴Tsiñee lëe tu kyalbini mal xchoo leñ styoo meñ, lëew xkyënsë tañ xyubo dyon pa kwëso. Per deelñee xtsyoldy laañee kwëso, lëew xñee: “Lëen kpikche lidzyaa laañee pchon.” ²⁵Tsiñee lëe kyalbini mal go xtsiñ, chano nii lëe leñ styoo meñ nii pchoow tse nak sinak tu yu nii kal lik blyoob ni kwixkwaá. ²⁶Tsigo lëew chikyub skadzy kyalbini nii mastre mal, aan lëew xsyëeb leñ styoo meñ go ksaw, aan mastre mban xtyedy meñ go.

Dichos meñ nii xsoob xtiits Dios

²⁷Mentre lëe Jesús nonee kchësy ngo, lëe tu kwanaa nii no lady meñ chëb:

—¡Dichos kwanaa nii kop lii ni pkadzy lii!

²⁸Lëe Jesús chëb:

—¡Mastre dichos meñ nii xkëetyag xtiits Dios, ni xsoob xtiits xaa!

Lëe meñ chakladzy kan tu kyalntson

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹Lëe meñ ptyopre, aan lëe Jesús chëb:

—Lëe meñ mal nii no natiemp chakladzy kan tu kyalntson, per ni stu kyalntson kandre meñ re. No nii ksaladzy meñ nii beeñtsyey Jonás. ³⁰Por sinak nii kunee gak Jonás lo meñ Nínive, sëednee mguiy nii pxaal Dios lo meñ natiemp. ³¹Tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy lëe kwanaa nii kok rey xtañ meñ Sabá jkëekiy meñ nii no natiemp, por sit pchoo me par jkëetyag me xtiits rey Salomón, aan mastre precisy nii xñen que kchë kyalchak rey Salomón. ³²Wi meñ Nínive jkëekiy meñ nii no natiemp tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy, por ptikche meñ Nínive styoo lo Dios worñee biñ meñ Nínive nii kwnee Jonás, aan mastre precisy nii xñen que nii kwnee Jonás.

Bini nii no leñ styoo meñ

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³Ni tu meñ xkëedy bini par kolan meño leñ tu cajón, sink lëe meñ xsoobo tu laañee ksaaniw lo kchë meñ nii sëeb leñ yu. ³⁴Nak mëlo do sinak tu bini nii xsaani leñ styoo do. Deelñee nxiindy mëlo do, tyub leñ styoo do nyaani. Per deelñee nxiñ mëlo do, tyub leñ styoo do nguey. ³⁵Kol kap cuent nii kyuydy bini nii no leñ styoo do. ³⁶Por deelñee tyub leñ styoo do no bini, kindy nguey leñ styoo do, aan singo mod lëe do kan nyë kchë cos, sinak tsiñee xsaani tu bini lo do.

**Lëe Jesús xkëeki y xaa
fariseo ni maestre ley**

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40;
Lc. 20:45-47)

³⁷ Tsiñee lëe Jesús lox kwnee, lëe tu xaa fariseo kuni Jesús lidzy par kaw Jesús. Lëe Jesús kwsëëb leñ yu aan lëe xaa kwsob lo mezh. ³⁸ Aan psee xaa fariseo kon xaa nii kwtiibty Jesús ña antes nii kaw xaa. ³⁹ Per lëe Jesús chëb:

—Kchësy to siñee nak to meñ fariseo nyë xkiib to vas nii xtyëë nii chi do, ni xkiib to kyon nii xtyëë nii chaw do, per lëe leñ styoo do kaksë kchë clasy cos mal. ⁴⁰ ¡Nguey do! ¿Pe nandy to nayak nii xaa nii psaa gak lëe do psaa xkyalm-bañ do? ⁴¹ Kol ktee nii chap to lo meñ nii non lyaadzy tsiin kyak nyë do.

⁴² ¡Chooksye lëe doy, meñ fariseo nii xtiix to pixtily ni xtiix to rud ni kchë clasy kizh nii xsaakon do lo Dios, per xsaldy to xkyalxtisy Dios ni xkyal-wkëstyoo xaa! Ngo mastre precisy, per ksaandy to nii kokon do cos lo Dios.

⁴³ ¡Chooksye lëe doy, meñ fariseo nii chakladzy to sob to laañee xsyob meñ non leñ ktoo, ni choki do jkëëptyux meñ do pal nëz!

⁴⁴ ¡Chooksye lëe doy!, porñee nak to sinak paa nii nyoody, aan xyeñdy meñ xsyub niy meño.

⁴⁵ Tsiño lëe tu maestre ley kwëb chëb:
—Maestre, wi loo noo gon pxiiño tiits por kchë nii kwneel.

⁴⁶ Per lëe Jesús chëb:

—¡Chooksye lëe doy, maestre ley nii chakladzy to kuuñtsyey meñ cos nii ni tu cho chilody kuuñtsyey, aan lëe lëe do xteejty to nii kuuñtsyey dow!

⁴⁷ ¡Chooksye lëe doy nii xsa do chu xpa kchë profet nii beety pxusykoltoo do! ⁴⁸ Por singo mod lëe do xluuy nii byo ni beeñtsyey pxusykoltoo do styoo do, por lëe xaa beety, aan lëe do xsa chu paa.

⁴⁹ Por ngo nladzy Dios: “Lëen kxal profet ni apostle, aan lëe meñ kuty xaa, ni lëe meñ kyënlaag xaa.” ⁵⁰ Lo meñ nii nche natiemp kuuñkiy Dios kchë profet nii noyuty meñ destye nii kwche kislyu, ⁵¹ destye Abel axte Zacarías, xaa nii beety meñ kexka lo pkoog leñ lidzy Dios. Kyëkiy meñ nii nche natiemp.

⁵² ¡Chooksye lëe doy, maestre ley nii chuun xcheñ do xtiits Dios, aan xyeñdy tow, ni xlaady kaa to kyeñ meño!

⁵³ Tsiñee lëe Jesús lox kwnee kchë ngo, lëe maestre ley ni lëe xaa fariseo blëe. Aan ndaly nii kwnabtiits xaa lo Jesús par kisyeedy xaa xaa. ⁵⁴ Nladzy xaa nyuun knee xaa Jesús tu tiits nii nchilo nguëeki y xaa Jesús.

**Lëe Jesús xñee nii
chilody jkyeetsy cos**

12 Mentre gaa lëe meñ ptyopbe, lika xtyaagw meñ. Tsiño lëe Jesús kwnee klo lo xpëëdscuel, chëb xaa:

—Kol kap cuent nii kakty to sinak xaa fariseo, por chuunñtsyeydy xaa nii xñee xaa. ² Por nody ni tu cos nguëetsy nii kchukëdy, ni nody ni tu cos nii chak tsilaan nii kak ndoondy. ³ Singo gak kchë nii kwnee do lo guey, lëew kñee meñ xña lo xbini ngbidz. Nikle gaa kchë nii kwnee tsilaan do worñee nyoo gw yu, lëe meñ tsëp kik lidzy aan lëew kuptsyë meñ.

Cho no nii ktsyeb meñ

(Mt. 10:28-31)

⁴ Ktsyebty to xaa nii chuty, por tsiñee lox kuty xaa lëe do chilodre pe kuñ xaa lëe do. ⁵ Sink kol ktsyeb xaa nii schilo kuty lëe do ni schilo kxaal lëe do linfiern. Xaa go kol ktsyeb.

⁶ Pe lëdy xaktyee chop centab nayak non kaay mguñ wiñ?, aan ni tu ma xnitylasty Dios. ⁷ Lëe lëe do axte kits kik to ngab lo Dios. Por ngo, ktsyebty to, por mastre non do lo mguñ.

Meñ nii xchoo xfavor Crist

(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸Nli xñen nii kchë meñ nii kchoo xfavoraa lo kislyu re schon xfavor meñ go tsi lëë meñ go klyañche lo xangly Dios. ⁹Per lëë meñ nii kchoody xfavoraa lo kislyu re, ni naa kchoody xfavor meñ go lo xangly Dios.

¹⁰Axe meñ nii ko falt lo mguiy nii px-aal Dios kuñ Dios perdón, per kuñdy xaa perdón meñ nii ko falt lo Kyalbini Ntson.

¹¹Tsiñee lëë meñ tsini lëë do leñ ktoo ni tsikso lëë do lo xaa xñabey par jkëëkiy meñ do, pe tsinidy kik to nii dyon xa kñee do o pe këëb kaa to. ¹²Por tsiñee tsitsib kñee do, lëë Kyalbini Ntson kñe pe cos këb to.

Xcuent tu rikw

¹³Tsigo lëë tu xaa nii no lady meñ chëb lo Jesús:

—Maestre, kudzy lo betsyaa nii kuuñ grol xaa nii psaan pxosyaa loo noo.

¹⁴Lëë Jesús kwëb chëb:

—¿Cho nê lool nii xtisyya o xaa nii gaa chuuñ grol cos nakaa?

¹⁵Lëë gak Jesús chëb:

—Kol kap cuent. Kak kpiñdy to, por syoobty no kislyu re parñee tsaap no tubtsoon cos.

¹⁶Loxsye ngo lëë xaa pso cuent re, chëb xaa:

—Kwyo tu rikw nii singootyee kok xk-waa, ¹⁷aan nladzy rikw: “¿Xa kuñaa? Kindy pa kotseyaa nii ptyop lo xkwaan.”

¹⁸Aan lëë gak rikw chëb: “Nanaa xa kuñaa. Lëen ktsily yu nii chotsey nii xtyop lo xkwaan, aan lëen ksa stu nii mastre ngol, parñee kotseyaa kchë nii ptyop lo xkwaan ni kchë nii chaapaa leeño. ¹⁹Loxsye ngo misme naa këp lon: Biño gaanoo. Pxiladzy ni ble, por skaa kchë nii chapoo par kaawoo ni kil ndaly iz.” ²⁰Per lëë Dios chëb: “Nat-sypee ngueyoo. Na kyool kazh lëël kety.

Aan ¿cho kyaani kchë nii ngotseyoo?”

²¹Singo xtsyool meñ nii xtop cos lo kislyu re, per lëë lo Dios, ni tu pe chapy meñ go.

Chantsi Dios xiñ

(Mt. 6:25-34)

²²Loxsye ngo lëë Jesús chëb lo xpëëdsuel:

—Lëen xñe kchë nrii lo do parñee tsody to kyalnë nii dyon pe kaw do par kpañ do, ni tsody to kyalnë nii dyon pe kakw to. ²³Por mastre non kyalmbañ lo nii ktyaaw, ni mastre non xcuerp no lo ladx. ²⁴Kol kan myak gaanoo. Chandy ma, ni xlaapty ma, ni xkotseydy ma nii ktyaaw, per lëë Dios xyaan ma. Aan ¡mastre non do lo ma! ²⁵Nikxe xaapre gaa tsoxko do, per ni tu wor chilody kiskool do lo tse nii no kpañ do. ²⁶Deel ni ngo chilody to kuuñtsyey do, ¿penak nii choxko do por cos nii jkiñ do?

²⁷Kol kuy gaanoo xa xroob kyoo aan xkyëdyo tsiñ ni xkibtyo ladx. Aan ni rey Salomón kokwty tu ladx ntson nii ntson si ntsono. ²⁸Deelñee Dios tsigo busy xkakw xab kchë kizhyë nii no tañ aan xlyëdyak lëew chek lo ki, ¿penak nii xnilasty to nii lëë Dios jkakw xab to? ²⁹Por ngo, kteenëdy to nii dyon pe kaw do o ki gaa to. ³⁰Kchësy cos re no meñ nii xnilasty Dios kyalnë, per lëë lëë do nanle Tat Tios nii sob kpaap pe cos chak falt lo do. ³¹Kol kuuñtsyey nii xñabey Dios tsiin kxaal xaa kchë nii jkiñ do.

No nii kto meñ xcheñ

(Mt. 6:19-21)

³²Ktsyebty to, por nikxe ndalydy to, lëë Tat Tios bneetsy tiits nii wi do kñabey. ³³Kol kto kchësy nii chap to, ni kol kteedyo lo meñ nii no lyaadzy, aan kol kweek mbës ngoch nii koxy, por ndaly nii jkaa do kpaap, aan kindy nkwxog siko ni kindy ngbaan. ³⁴Por laañee no nii chap to siko xyo styoo do.

Dichos mos nii xkwena

³⁵List kol kwe, kol kakw xab to, ni kol jkëë xbini do. ³⁶Kol kwe si xkwe mos nii këmbës patrón nii si lo tu kyalwtsi-ilña, parñee siikñee kseetsy patrón chu yu, lëe mos kxalyo. ³⁷Dichos mos nii nixna tsiñee lëe patrón kpikche, por nli xñen nii lëe patrón këb lo xaa: “Kwsob lo mezh”, aan lëe patrón kyë nii kaw xaa. ³⁸Dichos mos nii nixna nikxe ktsiñ patrón wrol kyool o wor tempran gaa. ³⁹Ni nli gaa xñen nii deelñee kyeñ tu xpixwan yu pa wor tsi ngbaan lidzy xaa, klaady xaa sëëb xaa. ⁴⁰Singo gak, lëe do, ligier kol kak, por lëe mguiy nii pxaal Dios kiid mer worñee pe sidy kik to.

Mos nii xsoob tiits ni mos nii xsoobtyo

(Mt. 24:45-51)

⁴¹Tsigo lëe Pedre kwnabtiits lo Jesús chëb:

—¿Pe nonsy loo noo psool cuent re ote wi lo kchësy meño yak?

⁴²Lëe Jesús chëb:

—¿Cho xsaan patrón lidzy dyon tsiñee lëe xaa xchoo? ¿Pe lëdy nayak xsaan xaa tu mos nii xsoob tiits parñee kyaan mos ko kchë meñ nii xkyë tsiñ lo xaa?

⁴³Dichos mos nii xyaani lidzy xpatrón deelñee tsiñee kpikche patrón, kan xaa nii lëe mos ko beeñsyey kchë nii kwnabey xaa. ⁴⁴Nli xñen, nii lëe patrón këb lo xaa: “Kop cuidad kchësy nii chaapaa.”

⁴⁵Per deelñee mal mos ko ni nan xaa nii xtse si xpatrón xaa, lëe xaa ksaksi kchë meñ nii xkyë tsiñ lo xpatrón xaa, ni lëe xaa tso wagw ni lëe xaa kyë kunip. ⁴⁶Per mer tse nii pe sinidy kik xaa, lëe xpatrón xaa ktsiñ, aan lëe patrón ksaksi xaa sinak xsaksi patrón kchë mos nii xsoobty tiits.

⁴⁷Deelñee nan mos pe cos chakladzy patrón, aan xsoobty mos tiits, ndaly golp jkaa mos. ⁴⁸Per deelñee nandy mos pe cos chakladzy patrón aan ko mos falt,

xisy golp jkaa mos. Por deelñee ndaly nii byaani meñ, ndaly nii kak wnaab lo meñ. Deelñee ndaly gaa cos nan meñ, ndaly nii no kuuñsyey meñ.

Lëe Jesús chuñ meñ chop tiiy

(Mt. 10:34-36)

⁴⁹Lëen syely kuñ kyalxtisy lo kislyu. Nak nii kuuñsyeyaa sinak tsiñee chek ki, ni jxasyaak gaan naaty tsek kaa kislyu! ⁵⁰No nii teedyaa lo tu kyalnë dox, aan jmban xtee styoon nii lëen ktsyool kyalnë go! ⁵¹Këbty to tsaaplaa syelyaa lo kislyu re parñee tsodre tily. Lëdyo gon, sink lëen syelyni tily. ⁵²Por destye natse, deelñee no kaay meñ tu yu, lëe meñ kak chop tiiy. Tublad tso tson meñ, lëe stublad tso chop meñ. ⁵³Lëe mëedpkyy ktilyini pxosy, ni lëe mëed kwnaa ktilyini xña, ni lëe nkwxizh ktilyini xñaatsaap.

Lëe Jesús chak ntseeb lo meñ

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

⁵⁴Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo meñ:

—Tsiñee chan do nii lëe xkey no nëz laa chaasy ngbidz, xñee do lëe kyo kyab, aan nli gaa xyabo. ⁵⁵Singo gak tsiñee xpi me nëz kyety xñee do lëe naay kak, aan nli gaa chako. ⁵⁶¡Nguey do! Deelñee xyeñ do xa chak leñ kpaa tsiñee lëe kyo kyab, ni xyeñ do xa chak lo kislyu tsiñee lëe naay kak, ¿penak nii xyeñdy to xa nak kchë cos nii noyak natiemp?

Ptee nii kwnee lo meñ nii xlëe lool

(Mt. 5:25-26)

⁵⁷¿Penak nii xyeñdy to pe cos nonguijal kuuñsyey do? ⁵⁸Deelñee xkëeki tu xaa lëe do aan chakladzy xaa tsikso xaa lëe do lo xtisy, kol nee lo xaa lëe ka bii xteedyo tiits. Por deelñee kyab to ña xtisy, lëe xtisy këb lo mayor: “Kol ko xaa gue skiib”, aan lëe xaa ko lëe do skiib. ⁵⁹Aan xsobaa nii kchoodyoo skiib axte nii kizhoo lal nii kñab xaa lool.

Lëe meñ nii ktikchedy styoo lo Dios kety

13 Misme tse go lëe bla xaa kukan Jesús aan lëe xaa bitiits nii lëe Pilat beety bla meñ Galilea aan lëe xaa pkots xcheñ meñ go xcheñ ma nii kwlokon xaa. ²Tsigo lëe Jesús chëb:

—Nladzy to nayak nii ptsyool xaa go ngo porñee mastre no xtol xaa que xtol xaa xtañ xaa. ³Lëdyo gon. Ni lëen xñe kaazhkaa lo do nii deelñee kpikchedy styoo do lo Dios, wi do kety. ⁴¿Ni pe nladzy to nii mastre no xtol ksa tsiimtson xaa nii byab yu ngol nii lë Siloé lady que xtol kchësy meñ nii no Jerusalén? ⁵Lëdyo gon. Ni lëen xñe kaazhkaa lo do nii deelñee kpikchedy styoo do lo Dios, wi do kety.

Xcuent yag yegw nii xkyëdy nex

⁶Lëe Jesús bitiits nrii lo meñ, chëb xaa:

—Tu xaa name sob tub xan yag yegw lady xyag uv xaa, aan lëe xaa kukuy dyon pe kë yegw low, aan ni tu yegw ptsyoldy xaa. ⁷Tsigo lëe xaa chëb lo xaa nii xkyënap kchë xyag uv xaa: “Buy gaanoo, lëew kak tson iz nii xyely kyubaa yegw lo yag re, per lo ksa iz ko ni tu xnexo kartye kawaa. Pchugo masy, por xaktyee xlyëw lo kwaa.” ⁸Per lëe xaa nii xkyënap kwaa kwëb chëb: “Xey, psaaansyew na iz. Lëen ksoly xano ni lëen ko pyëëb xano, ⁹tsiin tsaaplaa skyë nex low singo. Aan deelñee kyëdyo, mansye kchugloo.”

Lëe Jesús beeñ kyak tu kwnaa

¹⁰Tu tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiin lëe Jesús beeñ kseedy meñ leñ ktoo. ¹¹Aan lady kchësy meñ no tu kwnaa nii kwlox tsiimtson iz xsyakne. Tu kyalbini mal beeñ me chop xkwaa, aan pchilodre nyak tubli me. ¹²Tsiñee lëe Jesús kon me, lëe xaa kwtsyetsy me aan lëe xaa chëb:

—Kwnaa, lëel byak, xsyaknedroo.

¹³Tsigo lëe xaa pxob ña xaa lady me, aan wor go kazh lëe me byak tubli, aan lëe me bislo biily me lay lo Dios. ¹⁴Per lëe xaa nii xñabey leñ ktoo blëe, porñee beeñ kyak Jesús me tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiin, aan lëe xaa chëb lo meñ: —Xoop kpidz nongual kak tsiin. Kol të leñ tse go par kak to rmedy, kijty to tse nii chakty tsiin.

¹⁵Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Mal do. ¿Pe chinidy to xyoso to kuniis nayak o xburr gaa to nikxe chakty tsiin? ¹⁶Lëe kwnaa re gon lo xtiy Abraham sëed me, aan kok tsiimtson iz nii nguëttuu xaatox me lo kyalkits re. ¿Pe nongualdy nayak laa me nikxe tse nii chakty tsiin nak?

¹⁷Tsiñee lëe Jesús chëb ngo, lëe xaa nii xlëe lo xaa pteladzy, per kchësy meñ ble kon kyalntson nii beeñsyey xaa.

Xa nak laañee xñabey Dios

(Mt. 13:31-33; Mr. 4:30-32)

¹⁸Lëe gak Jesús chëb:

—¿Pe cos nak sinak laañee xñabey Dios dyon, ni pe cos chak si chako? ¹⁹Nako gon sinak tu medzy martas nii chan meñ lo kwaa aan tsiñee lëew chak lal tu yag, lëe mguin xko xipchoos loo go.

²⁰Lëe gak Jesús chëb:

—¿Pe cos nak sinak laañee xñabey Dios dyon? ²¹Nako gon sinak levadur nii xkëe kwnaa tson lmud riñ par tsobe kchësy kobyi.

Puert nya

(Mt. 7:13-14, 21-23)

²²Worñee lëe Jesús no nëz si xaa Jerusalén, beeñ kseedy xaa meñ kyedzy ni tañ nii kwtedy xaa. ²³Aan lëe tu xaa kwnabtiits lo xaa chëb:

—Xey, ¿ndalydy meñ lë xtyelaa lo tol? Lëe Jesús chëb:

²⁴—Kol ktee nii sëëb to laañee xñabey Dios, por nako sinak tu puert nya aan ndaly meñ kakladzy sëëb, per kchilodyo. ²⁵Loxsye ksuugw xpixwan yu puert, deelñee kyaan do ley lëe do këb: “Xey, pxaly chu yu syëëb noo.” Per lëe xaa këñ lo do: “Nandyaa cho xaa do.” ²⁶Tsigo lëe do këb: “Ptyaawni noo ni ptyowni noo lii, ni been kseedyoo meñ nêz laa no noo.” ²⁷Per lëe xaa kyëb këñ xaa: “Lëen niyle nii nandyaa cho xaa do. Kol kyey por ngoptol do.” ²⁸Tsigo lëe do koon ni lëe do kaw lay do tsiñee kan do nii lëe Abraham ni lëe Isaac ni lëe Jacob ni lëe kchësy profet ncheno laañee xñabey Dios, aan lëe do byaan ley. ²⁹Por ndaly meñ nii nche tyub lo kislyu sob kaw laañee xñabey Dios. ³⁰Tsiñee lëe tse go tsitsib ndaly xaa nii nyats chak nina kyablyu parñee ktaan xaa nii mban nina.

Lëe Jesús xteenë por meñ Jerusalén

(Mt. 23:37-39)

³¹Loxsye ngo lëe bla xaa fariseo ptsiñ, aan lëe xaa chëb lo Jesús:

—Bi nu, porque lëe Herodes chakladzy kutu lii.

³²Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol tsi aan kol këb lo mëz wnee xuuy go: “Natsesy ni kxesy kwïn kyalbini mal ni kuuñ kyakaa meñ xsyakñë, widzy lëen kyal.” ³³Per no nii ktsiñaa laañee san natse, kxe ni widzy. Por ni tu profet chilody kety deelñee sody xaa Jerusalén.

³⁴¡Chooksye lëe doy nii no do Jerusalén! ¿Penak nii chuty to profet ni penak nii xlaal kyo do xaa nii xaal Dios lo do? ¡Ndaly vuelt kokladzyaa ndopaa to sinak xtop nguidy xooob xiñ leñ xikw, per kwnëdy to! ³⁵Lëe na lëe xkyedzy to kyaanladzy. Ni kpikchedre kan do naa axte tse nii lëe do këb: “Skizh Dios, xaatke buen xaa nii pxaal xaa.”

Lëe Jesús chuñ kyak tu xaa nii xchooki

14 Tu tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ lëe Jesús kwey wagw lidzy tu xaa nii xñabey lo meñ fariseo, aan lëe stubla xaa fariseo bleetsy xaa. ²Siko lëe Jesús kon tu xaa xsyakñë nii xchooki. ³Lëe Jesús kwnabtiits lo maestre ley ni lo xaa fariseo chëb:

—¿Pe nonguiual dyon kak tu xaa xsyakñë rmedy tse nii chakty tsiñ ote nonguialdyo yak?

⁴Per ni tu xaa kwneedy. Tsigo lëe Jesús kwseñ xaa xsyakñë go aan loxsye been kyak xaa xaa, lëe xaa chëb: “Byey.”

⁵Ni lëe xaa chëb lo meñ fariseo:

—Deelñee kyab tu xiñ do o tu xyosy kaa to leñ tu kyeech nxity, ¿pe kwiidy to xaa nayak ni pe kwiidy to ma nikxe chakty tsiñ tse go?

⁶Aan ni tu xaa pchilody pe nyëb.

Meñ nii chi lo tu kyalwtsiilña

⁷Tsiñee kon Jesús nii kchësy xaa nii koktsyetsy xkwe yagxily nii xsyob xaa non, lëe xaa ptee tu consef lo meñ chëb xaa:

⁸—Tsiñee tsi do laañee chak tu kyalwtsiilña, sobty to laañee xsyob xaa non, por toontlaa tsi stu xaa nii mastre non lo do. ⁹Aan këñ xaa nii kwtsyetsy lëe do: “Pte xlugaaroo lo xaa re.” Tsigo lëe xkyalto do kchoo por lëe do tsisob axte lultime bankw. ¹⁰Masy tsiñee tsi do lo tu lni, kol sob axte lultime bankw parñee tsiñee kan xaa nii kwtsyetsy lëe do to, këñ xaa: “Penak nii soboo ske. Tësoboo axte klaa.” Singo mod xña lo kchësy meñ lëe do klisklaa xaa. ¹¹Porque kchësy xaa nii xalyga chak nyaa kyablyu aan lëe xaa mban kyak klaa.

¹²Lëe gak Jesús chëb lo xaa nii kwtsyetsy xaa:

—Tsiñee kuuñlool tu siily o tu xtsee gaa, kwëstyoo xamiigwoo, ni betsyoo, ni

meñ liidzyoo, ni meñ rikw nii no kex chiliidzyoo, por toontlaa kwetsyak xaa lii aan singo mod lëe xaa ktikche favor nii beeñtsyeyoo. ¹³Masy tsiñee kuñoo tu lni, kwtsyetsy kchë meñ prob, ni meñ nii chilody së, ni meñ nii chandy. ¹⁴Por chilody ktikche meñ go kyalnsaak ko lool, per lëe Dios kuuñ kle lii ni lëe xaa ktikche favor go lool tse nii lëe xaa kuuñ kpañ meñ kuty nii beeñtsyey kyalbuen.

Xcuent xaa nii beeñlo tu niskwaan

¹⁵Loxsye biñ meñ ngo, lëe tu xaa nii wi sob lo mezh chëb lo Jesús:

—Dichos meñ nii chaw laañee xñabey Dios.

¹⁶Tsigo lëe Jesús chëb:

—Tu xaa name beeñlo xaa tu niskwaan aan ndaly lo meñ chëb xaa nii tsi meñ wagw. ¹⁷Tsiñee lëe xwor wagw kol, lëe xaa pxaal xmos xaa kukëb lo meñ nii koktsyetsy: “Kol tē por lëe niskwaan lox koklo.” ¹⁸Per xaal xaal nii chëb meñ parñee tsidy meñ. Klosy lo tu xaa nii kwey mos chëb: “Lëen kal lox kwxi tublë lyu, aan no nii kakuyaa loo go. Chilody kan.” ¹⁹Lëe stu xaa chëb: “Lëen kwxi kaay nēz yosy aan lëen kakuñ ma preb. Chilody kan.” ²⁰Lëe stu xaa chëb: “Lëen kal ptsiilña. Chilody kan.” ²¹Tsiñee lëe mos bikche, lëe xaa chëb kchë nii chëb meñ, aan lëe xaa nii pxaal xaa blëe. Tsigo lëe xaa chëb lo xmos xaa: “Sinusy kwey kchë nēz yu ni nēzniy nii no leñ kyedzy, aan tēni kchë meñ prob, kchë meñ nii chilody së, ni meñ ciegw.” ²²Blyëedyako, lëe mos chëb: “Xey, lëen beeñtsyey nii kwnabeyoo naa, aan lëe lugar bii no.” ²³Tsigo lëe xaa chëb lo mos: “Kwey nēz nii xchoo chu kyedzy ni kwey kchë skiñ kwraly, aan tēni xoo stubla meñ parñee kyaktsë lidzyaa. ²⁴Por ni tu meñ nii kwtsyetsyaa klo kawdy niskwaan nii beeñloon.”

Meñ nii chakladzy kak xpëedscuel Jesús

²⁵Ndaly meñ kunal Jesús aan lëe xaa byoogw chëb xaa:

²⁶—Deelñee no tu xaa nii sëednal naa aan mastre xkëstyoo xaa pxosy xaa que naa o mastre gaa xkëstyoo xaa xña xaa, tsiil xaa, xiñ xaa, betsy xaa ni psyañ xaa, o xkëstyoo gaa xaa lëe xaa, chilody kak xaa xpëedscuelaa. ²⁷Ni chiloody kaa kak meñ xpëedscuelaa deelñee tejty meñ lo kyalnë ni deelñee kiidnaldy meñ naa. ²⁸Deelñee no tu do chakladzy ksa tu yu ngol, ¿pe xsyobty to nayak kwii do cuent parñee kan do dyon pe slëb to ksaalo dow? ²⁹Por deelñee xaktyee kyeen do cimient, aan lëbty to ksaalo dow, kchësy meñ nii kano kxidzyni lëe do, ³⁰këb meñ: “Lëe xaa re bislo nsaa lidzy, per kwlëbty xaa nsaalo xaaw.” ³¹O deelñee gaa no tu rey nii tsiktily contre stu rey, ¿pe xsyobty xaa nayak kwii xaa cuent parñee kan xaa dyon pe slëb tsii mily soldad nii chap xaa ktily contre kaly mily xsoldad stu rey? ³²Aan deelñee kyeñ xaa nii lëbty xsoldad xaa, bii sitre sëed stu rey, lëe xaa kxaal xaa nii tsikëb: “Masy kwës tily.” ³³Singo tsigo busy, deelñee ksaandy to kchë nii chap to, chilody kak to xpëedscuelaa.

Tsiñee nxyitre sedy

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴Buen sedy. Per deelñee ksaan sedy xinxiyo, ¿xa kyak nxiyo stub? ³⁵Lëew ksyëb porñee ni par lyu ni par pyëeb xkiñdyo. Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëetyag.

Xcuent xaa nii xtsil xpëkwxiily

(Mt. 18:10-14)

15 Lëe xaa nii xtop tumi nii xyey Roma ni lëe stubla xaa ngoptol big par jkëetyag xaa xtiits Jesús. ²Por

ngo lëë xaa fariseo ni lëë maestre ley kwneenë Jesús, chëb xaa:

—Xtsiil lsa xaa gue meñ ngoptol ni chaw xaa ksa xaa meñ go.

³Tsigo lëë Jesús pso tu cuent lo meñ chëb xaa:

⁴—Deelñee chap to tu kyoow mëkwxily dyon, aan xnity to tu ma, ¿pe xsaandy to stap kalyptsiipkee ma nii kwnijty tañ nayak, aan chikyub to ma nii kwnity, axte nii xtsil do ma? ⁵Aan tsiñee lëë ma xtsil do, xle do xob to ma chu yañ do, ⁶aan tsiñee lëë do xtsiñ lidzy to, xtop to kchë xamigw to ni kchë meñ nii no kekka chilidzy to, aan xñee do: “Kol kle lon, por lëën ptsil mëkwxily nii kwnity.”

⁷Nli xñen nii mastre kak wle kpaap por tu meñ ngoptol nii ktikche styoo lo Dios que por tapkalyptsiipkee meñ buen nii xkiñdy ktikche styoo lo Dios.

Xcuent kwnaa nii xtsil xcentab

⁸Kol tsoo kso no xcuent tu kwnaa nii chap tsii pes plat, aan xnity me tuwo. ¿Pe xkëedy me bini nayak ni pe xloobty me yu ni pe xkyëkyubty mew axte nii xtsil mew? ⁹Aan tsiñee lëew xtsil me, xtop me kchë xamigw me ni meñ nii no kekka chilidzy me, aan xñee me: “Kol kle lon, porque lëën ptsil pes plat nii bnityaa.”

¹⁰Nli xñen nii singo gak xle kchë angly nii no kpaap tsiñee xtikche tu xaa ngoptol styoo lo Dios.

Xcuent xaa nii beëñ perdón xiñgan

¹¹Lëë gak Jesús bitiits nrri lo meñ, chëb xaa:

—Tu xaa name chap xaa chop xaa wiñ, ¹²aan lëë xaa nii mastre nyab chëb lo pxosy: “Pa, neetsy kchë nii xyalaa.” Tsigo lëë pxosy xaa kwtiisy kchë nii chap. ¹³Kok xtsedyako lëë xaa nii mastre nyab pto kchësy nii pchal, aan con tumi go lëë xaa si stu tañ nii sit. Siko pxiiñ xaa kchë xtumi xaa laañee xkaatyee. ¹⁴Per tsiñee lëë xaa lox pxiiñ xtumi xaa, lëë

kpiñ kwyo tañ go, aan lëë xaa kwte kpiñ.

¹⁵Tsigo lëë xaa kunab tsiin lo tu xaa nii no tañ go, aan lëë xaa go pxaal xaa lo kwaa kukap xaa ngutsy. ¹⁶Ptee gan xaa nyaw xaa nii chaw ngutsy, per ni tu cho pteejtyo. ¹⁷Lëë lultime nladzy xaa: “;Blaktre gaa meñ nii kë xtsiñ pxosyaa na axte xyely chaw, lëë naa na noteedy kpiñ nu! ¹⁸Lëën kya lidzy pxosyaa, aan këpaa: Papá, kwlon falt lool ni lo Dios. ¹⁹Nongualtre kakaa xiño. Beeñ cuent nii sinak tu xmoosoo nakaa.” ²⁰Loxsysy ngo lëë xaa pkaa nëz, lëë xaa sey lidzy pxosy xaa.

²¹Bii sitre siid xaa tsiñee lëë pxosy xaa kon xaa, aan lëë pxosy xaa pkëstyoo xaa. Lëë xaa kwloo corr kuktsiil nëz xaa xiñ xaa, aan lëë xaa kwteetsy xaa, ni lëë xaa taw pxit kwesy xaa. ²¹Tsigo lëë xiñ xaa chëb: “Papá, kwlon falt lo Dios ni lool. Nongualtre kakaa xiño.” ²²Per lëë pxosy xaa chëb lo xmos: “Sinusy kol kwii ladx buen jkakw to xaa, kol ko tu nily ña xaa, ni kol jkëë lab xaa. ²³Kol tēni tu becerr nii xro aan kol kuty ma, por jlëë no tyaaw ni lëë no kuuñ lni! ²⁴Por nladzyaa te kuty xiñaa, per kujty xaa. Kwnity xaa, per lëë xaa ptsil.” Aan lëë lni bislo.

²⁵Mentre lëë stu xiñgan xaa nii nak xaa kol këno tañ. Tsiñee lëë xaa bikche, lëë xaa biñ ti ni lëë xaa kon nii lëë wyëë kayak. ²⁶Lëë xaa kwtsyetsy tu mos, aan lëë xaa kwnabtiits pe cos chak. ²⁷Tsigo lëë mos chëb: “Lëë betsyoo blañ, aan lëë pxoosyoo kwnabey kuty becerr xro, porñee mbëë blañ xaa ni ndaan xaa.” ²⁸Per lëë betsy kol xaa blëë, aan kwnëdy xaa nyo xaa yu. Por ngo lëë pxosy xaa pchoo kwnee lo xaa. ²⁹Tsigo lëë xaa chëb lo pxosy xaa: “Nanoo gon blaktre iz nojkiñaa lool ni nanoo nii tugak xsobaa xtiitsoo, aan ni tu chiv wiñ karty kneetsyoo par kawnin xamigwaa. ³⁰Lëë nana nii blañ xiño nii kukxiñ xtumil lo kwnaa nii xkwe pal nëz, lëë chuty becerr xro par lëë xaa.” ³¹Tsigo lëë pxosy

xaa kwëb chëb: “Xiñ, lii tugak so lon, ni kchësy xaa nii chaapaa xcheño nako. ³²Per no nii kuuñ no lni ni kle no, por lëe betsyoo nii kwxaak no kuty bikche. Kwnity xaa, per lëe xaa ptsil lo no.”

Xcuent mos nyaani

16 Lëe Jesús bitiits nrii lo xpëed-scucl, chëb xaa:

—Tu xaa rikw name kop xaa tu mos, aan lëe meñ kuni tiits lo xaa nii lëe mos ko no kxiñ xtumi xaa. ²Tsigo lëe patrón kwtsyetsy mos ko, aan lëe xaa chëb lo xaa: “¿Pe nli kchë nii këjkëeki y meño dyon? Bneetsy cuent dyon xa si lo xtsi-ñoo, porque chilodre kyëel tsiñ lon.”

³Tsigo nladzy mos ko: “¿Pe kuñaa na busy na nii lëe xpatrónaa kwii naa lo tsiñ? Nodyaa fuersy par kyën tsiñ tañ, aan xteladzyaa kñabaa limosn. ⁴Nanaa xa kuñaa parñee tso cho lidzy ktsiñaa tsiñee lëe xpatrónaa kwii naa lo tsiñ.”

⁵Tsigo lëe xaa kwtsyetsy tuga tuga meñ nii nsëeb lo xpatrón xaa. Klosy lo tu xaa nii ptsiñ chëb xaa: “¿Palal nsëe-boo lo xpatrónaa?” ⁶Lëe xaa go kwëb chëb: “Nsëbaa tu kyoow barrilyl aceit.” Tsigo lëe mos nii sinyo cuent chëb: “Naa xpagareel aan pkëe stuwo nii xak-tyee choowptsii barrilyl aceit nsëeboo.”

⁷Loxsysy ngo lëe xaa kwnabtiits lo stu xaa, chëb xaa: “Liik, ¿palal nsëeboo?” Lëe xaa go kwëb: “Nsëbaa tu kyoow lmud xobxtily.” Tsigo lëe mos chëb: “Naa xpagareel aan pkëe stuwo nii xak-tyee tapkaly lmud xobxtily nsëeboo.” ⁸Psee patrón kon nii singootyee nyaani mos mal go. Nli xñen nii mastre nan meñ nii xyuumbeydy Dios xa nak cos nii chak lo kislyu re que meñ nii xyuumbey Dios.

⁹Kol kiisy kchë nii chap to lo kislyu re parñee kap to amigw, parñee tso cho kneetsy laañee kwës to kpaat tsiñee lëe kchë nii chap to lox.

¹⁰Kchë xaa nii chap cuidad cos nixke ndalydyo, sap cuidad xaa cos ndaly, per

lëe xaa ni chap cuidajty cos xisy, xa kap cuidad xaa cos ndaly. ¹¹Deelñee chap cuidajty to cos nii no lo kislyu re, ¿cho lëe nii knee cos nii nli non lo do? ¹²Aan deelñee chap cuidajty to xcheñ meñ, ¿cho lëe nii kneetsy nii jkaa do?

¹³Ni tu cho chilody kyë tsiñ chop lo patrón. Por neñdy slëe xaa lo tu xaa, lëe lo stu xaa kle xaa. O neñdy kaa ngui kuñ xaa xtsiñ tu xpatrón xaa, aan ksaldy xaa stu xaa. Por ngo chilody ksoob to xtiits Dios deelñee tumi tugak sini kik to.

¹⁴Pxidzy xaa fariseo nii tir xyo tumi styoo biñ nii kwnee Jesús. ¹⁵Tsigo lëe Jesús chëb:

—Chakladzy to nii këb meñ nii buen do, per nan Dios pe cos xsya styoo do. Por kchësy nii xsyak meñ non pa nondyo lo Dios.

Xley Moisés ni xkyalwnabey Dios

¹⁶Lëe xley Moisés ni lëe kchë profet bluuy xtiits Dios axte tse nii lëe Juan biid. Destye tse go lëe meñ xkëetyag xa nak laañee xñabey Dios aan xoo xsyëeb meñ siko.

¹⁷Ni tu letre nii kë lo ley kyaanlasty. Kchësy kak cumplir. Por nli xñen nii masy ngandy nitylo kislyu ni nitylo kpaat que nii kyaanladzy ley.

Kyalwsëeb tsiil

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸Deelñee klaa tu xaapkiy tsiil, aan ktsiilña xaa stu kwnaa, tol chuñ xaa. Singo gak xaa nii ktsiilña tu kwnaa nii psëeb tsiil le, tol chuñ xaa.

Rikw ni Lázaro

¹⁹Tu rikw name nonsyke ladx non ni ladx ngui chakw xaa, aan ksatyee tse chuñ xaa lni. ²⁰Kwyo gak tu prob nii pcholë Lázaro. Xyodz lady xaa aan chisob xaa nëb lo lyu chilidzy rikw. ²¹Kokladzy prob re nyëly con cos nii xlyaal leñ xmez h rikw. Aan axte mëkw

big kwlee lady xaa laañee xyodz. ²²Lëe tu tse lëe prob kuty, aan lëe angly kukni xaa laañee no Abraham kpa. Lëe rikw kutyak, aan lëe xaa pkyeetsy. ²³Aan mentre lëe rikw no te mban laañee xyey meñ nii chety, lëe xaa blis lo xaa aan lëe xaa kon nii lëe Lázaro so lo Abraham. ²⁴Tsigo lëe xaa kwchuptsyë, chëb xaa: “Tat Abraham, pkëstyoo naa. Pxaal Lázaro tsijkadz xaa punt xkweñ lo nis aan kiid ksalyu xaa lo ludzyaa, porque tir mban no teedyaa lo ki re.” ²⁵Per lëe Abraham kwëb chëb: “Xiñ, psaladzy gaanoo nii mbëe kwtedyoo lo kislyu, lëe Lázaro mban kwtedy xaa. Lëe na mbëe notedy xaa nu, lëe lii mban notedyoo. ²⁶Ni chilody gaaw, por tir ngol yoo nii kë groltyee, aan chilody kiid meñ nii no nu ske, ni meñ nii no gaa ske chilody kiid nu.” ²⁷Tsigo lëe rikw chëb: “Xñabaa lool tsigo busy, Tat Abraham, nii kxaaloo Lázaro lidzy pxosyaa, ²⁸parñee kñee xaa lo kaay betsyaa nii byaan tsiin kiiyty xaa laañee sinriityee mban noteedyaa.” ²⁹Tsigo lëe Abraham chëb: “Lëe nii pkëe Moisés ni pkëe kchë profet byaanle. ¡Ksal xaa kchë ngo!” ³⁰“Ksaldy xaaw”, chëb rikw, “per deelñee kyaklo tu xaa nii kutyle lo xaa, spikche styoo xaa lo Dios.” ³¹Lëe Abraham chëb: “Deelñee chaklasty xaa ksalyu xaa xley Moisés ni kchë nii pkëe profet, nikxe kpañ tu meñ kuty, kpikchedy styoo xaa.”

Xaa nii xsyaab meñ lo tol

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

17 Lëe Jesús chëb lo xpëedscuel: —Tugak ktee tiits nii kyab meñ lo tol, per ¡brobsyee xaa nii ksyaab meñ lo tol! ²Masy buen kxituu tu kyomoliñ yañ xaa aan tsikhon meñ xaa lo nistoo que nii kuñ xaa xtol meñ nii xnildadzy xtitasaa. ³Kol kap cuent.

Deelñee ko betsy to falt lo do, kol nee lo xaa, aan deelñee kpikche styoo xaa, kol kuñ xaa perdón. ⁴Nikxe ko xaa

falt lo do kadzy vuelt tu kpidz, deelñee ksa kadzy vuelt ko kiid në xaa lo do: “Kpikchedraa kon falt lool”, no nii kuñ do xaa perdón.

Nii schilo kuuñtsyey meñ nii xnildadzy

⁵Lëe apostle chëb lo Jesús:

—Chakladzy noo nii mastre knildadzy noo Dios.

⁶Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Deelñee niladzy to Dios, xisy wiñak, nikxe nyak xkyalwnildadzy to lalak tu medzy martas, nchilo nyëb to lo yag re: “Bichee nu aan kusob lo nistoo”, aan lëe yag nsoob xtiits to.

Nii nongual kuuñtsyey mos

⁷Deelñee chap to tu mos nii chikon o chikap kaa ma, ¿pe xñee do lo xaa nayak tsiñee xpikche xaa: “Kwte tã soboo kaa-woo”? ⁸Lëdyo gon, sink xñee do lo xaa: “Beeñlo tu xtseen ni kwteë nii kawaa ni kin. Loxsye kawaa schilo soboo kaawoo ni kil.” ⁹Aan ni skizh xteejty to lo mos nii beeñtsyey kchë nii kwnabey do. ¹⁰Singo gak lëe do, tsiñee lox kuuñtsyey do kchë nii xnabey Dios to, no nii këb to: “Mos nii pa xkiinidy nak no, por xaktyee nii pchilo lo no beeñtsyey no. Beeñtsyeytre no pe stu cos.”

Lëe Jesús chuuñ kyak tsii xaa xsyagnë

¹¹Lëe Jesús kwte laañee ntsiil meñ Samaria ni meñ Galilea worñee lëe xaa si Jerusalén, ¹²aan lëe tsii xaa xsyagnë nii xyodz lady kuktsiilnëz Jesús kyedzy nii ptsiñ Jesús, per big kexy xaa, ¹³sink lëe xaa kwchuptsyë, chëb xaa:

—¡Jesús, lii nii nakoo maestre, pkëstyoo lëe noo!

¹⁴Tsiñee lëe Jesús kon ksa xaa go, lëe Jesús chëb:

—Kol tsi lo pxosy.

Aan nëz si xaa lëe xaa byak. ¹⁵Tsiñee kon tu xaa xsyagnë go nii lë xaa byak, lëe xaa bikche xtee xaa skizh lo Dios. ¹⁶Aan

lëe xaa psoxib lo Jesús, axte pkiitsy kë xaa lyu par ktee xaa skizh ni lëew na xaa Samaria nak xaa. ¹⁷ Tsigo lëe Jesús chëb:

—¿Pe lëdy tsii xaa xsyakné nawen byak? ¿Ko skee xaa? ¹⁸ ¿Nonsy xaa sit re nawen bikche ktee skizh lo Dios?

¹⁹ Lëe Jesús chëb lo xaa nii byak ko:

—Kuso aan byey. Por porñee bni-ladzyoo ngo nii lëel byak.

Xa kñabey Dios

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Lëe xaa fariseo kwnabtiits lo Jesús pa wor klyañche xkylwnabey Dios aan lëe Jesús chëb:

—Kijjty xkylwnabey Dios parñee kan dow. ²¹ Ni tu cho kñëdy lo do: “Lëew nrrii”, o “Lëew nrek kaa.” Por lëe xkylwnabey Dios kwlañchel lo do.

²² Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo xpëedscuel:

—Sitsib tse nii lëe do kakladzy kan do mguiy nii pxaal Dios lo kislyu, aan kandy to xaa. ²³ No meñ kñë lo do: “Lëe xaa so nu”, o “lëe gaa xaa so nek.” Per tsidy to ni tsinaldy to meñ go. ²⁴ Porque sinak tsiñee nyoo xbëly yë nkwsiy tyub leñ kpaal, singo kak mguiy nii pxaal Dios tsiñee lëe xaa kiid stub. ²⁵ Per no nii te kash xaa kyalnë ni ksaldy meñ nii no natiemp xaa. ²⁶ Sinak kok xtiemp Noé, singo kak kak tsiñee lëe mguiy nii pxaal Dios kiid stub. ²⁷ Tiemp ko lyaadzy wagwsye ni lyaadzy nii kisy meñ kwyo meñ, ni kyalwtsiilñasy kuni kik meñ, axte tse nii lëe Noé byo leñ barkw, aan lëe kchësy meñ go kuty lo kyo. ²⁸ Singo kak kok xtiemp Lot: lyaadzy wagwsye ni lyaadzy nii kisy meñ kwyo meñ, ni wtosy ni wsisy kuni kik meñ. Lyaadzy konsye ni lyaadzy yusy kwyo meñ. ²⁹ Per tsiñee lëe Lot pchoo leñ kyedzy Sodoma, lëe ki ni kyo lëe nii xsaay byab kpaal, aan kchësy meñ go kuty. ³⁰ Singo kak tsiñee lëe mguiy nii pxaal Dios kpikche.

³¹ Tse go deelñee no cho do so kik yu aan no xcheñ do leñ yu, kyejty to par kwii dow. Deelñee no gaa to so tañ, kpikchedy to kyey do lidzy to. ³² Kol ksaladzy nii ptyool tsiil Lot. ³³ Kchë xaa nii kakladzy kteelaa xkylambañ kety. Per lëe xaa nii pe sinidy kik, nikxe kety xaa, lëe xaa kpañ.

³⁴ Kyool go deelñee nix chop xaa lo tugak lon, lëe Dios koy tu xaa, per lëe xaa ksaan stu xaa. ³⁵ O deelñee gaa kë chop kwnaa wëet, lëe xaa koy tu me aan lëe xaa ksaan stu me. ³⁶ Singo gak deelñee kë chop xaa tsiin tañ, lëe tu xaa kyooy, aan lëe stu kyaan.

³⁷ Tsigo lëe meñ chëb:

—¿Pa kak kchësy nrrii?

Tsigo lëe Jesús chëb:

—Laañee kaa ma kuty ktyop pech.

Xcuent tu kwnaa viud

18 Loxsye ngo lëe Jesús pso tu cuent lo xpëedscuel parñee këb xaa nii ktsagty xpëedscuel xaa, sink tugak kuti-itsni xaa Dios axte nii ktikche Dios lo xti-its xaa. ² Sinrii së lo cuent ko:

—Tu kyedzy name kwyo tu xtisy nii ptyebty Dios ni psaldy meñ. ³ Leñ kyedzy ko gak kwyo tu kwnaa viud nii kunab kyalxtisy lo xtisy parñee ksaksi xaa meñ nii xlëe lo me. ⁴ Xtse kwë me, per psaldy xtisy me. Lëe lultime nladzy xaa: “Nikxe nii xtsyebtyaa Dios ni xsaldyaa meñ, ⁵ per como kety kety chiid kisyedy me naa, lëen kcho xfavor me parñee kijtre me, por toontlaa kloox me xpciensyaa.”

⁶ Lëe Jesús chëb:

—Singo gon chëb xtisy mal. ⁷ ¿Lëe Dios dyon pe kchoody xaa xfavor meñ nii xnildazy xtiits xaa nayak deelñee tsel kyool xñab meñ kyalxtisy lo xaa? ¿Slaa xaa nawen kyëmbës meñ go xaa? ⁸ Klyëdy xaa gon, lëe xaa kchoo xfavor meñ go. Per tsiñee lëe mguiy nii pxaal

Dios dyon kiid, ¿pe bii sanre xaa meñ nii xniladzy xtiits Dios lo kislyu re?

Xaa fariseo ni xaa nii xtop tumi

⁹Lëe Jesús pso cuent re par xaa nii xsyak nii tir buen aan xsyablyu los demasy meñ, chëb xaa:

¹⁰—Tu vuela kwey tu xaa fariseo ni tu xaa nii xtop tumi nii xyey Roma lidzy Dios par kutiitsni xaa Dios. ¹¹Lëe xaa fariseo kwsoli aan lëe xaa chëb lo Dios: “Tat Tios, xnetsyaa skizh lool, porñee naktyaa sinak xaa nii nak ngbaan, ni xaa mal, ni naktyaa sinak xaa nii no tsiil aan choni stu kwnaa, ni porñee naktyaa sinak xaa nii xtop tumi nii so ske. ¹²Naa chawdyaa chop vuela tu leñ xmal par kuuñ ksakaa lii ni chuñaa kchë nii xtsiñaan tsii tant aan xtedyaa tu tanto jkiin liidzyoo.” ¹³Lëe xaa nii xtop tumi nii xyey Roma kwsosit aan byaxty xaa nlis xaa lo xaa kpaan, sink lëe xaa xtee golp styoo xaa xñee xaa lo Dios: “¡Tat Tios, pkëstyoo naa, por tu ngoptol nakaa!” ¹⁴Nli xñen nii tsi lëe xaa nii xtop tumi nii xyey Roma bikche sey lidzy, lëe Dios beeñ xaa perdón, per lëe xaa fariseo kokty xaa perdón. Por lëe kchë xaa nii xaly chak nyaa kyablyu aan lëe xaa nii mban chak kyak klaa.

Lëe meñ chini xaa wiñ lo Jesús

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵Wi xaa wiñ kuni meñ lo Jesús parñee kxob Jesús ña kik xaa wiñ. Per lëe xpëedscuel Jesús kwëntseeb lo meñ nii kuni xaa wiñ. ¹⁶Per lëe Jesús chëb lo xpëedscuel:

—Kol klaa kiid xaa wiñ lon. Jkady tow, por kchë meñ nii nak sinak xaa wiñ kyey laañee xñabey Dios. ¹⁷Nli xñen nii deelñee knilasty meñ xtiits Dios sinak xniladzy tu xaa wiño, sëëbty meñ laañee xñabey Dios.

Lëe Jesús chutiitsni tu rikw

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸Lëe tu xaa xñabey chëb lo Jesús:

—Maestre buen, ¿pe cos kuuñtsyeyaa parñee jkan tu kyalmbañ nii nitylody?

¹⁹Tsigo lëe Jesús chëb:

—¿Penak nii xñeel nii buenaa? Tugak xaa buen no. Lëe xaa go nak Dios. ²⁰Nanloo nii xñabey xley Dios: “Kyubtyoo stu kwnaa deelñee no tsiiloo, kujtyoo, kwandyoo, kñeedyoo tiits kizh par ksaksil meñ, ni psal pxoosyoo ni xñaal.”

²¹Lëe xaa go chëb:

—Kchësy ngo noyuñtsyeyaa destye nii nakaa xaa wiñ.

²²Tsiñee biñ Jesús nrii, lëe xaa chëb:

—Tu cos bii chakoo falt: pto kchësy nii chapoo aan pkadyo lo meñ prob tsiin kchilo kapoo cos kpaan. Loxsye ngo tã aan tãnal naa.

²³Per tsiñee lëe xaa go biñ ngo, mban ptee styoo xaa, porñee tir rikw xaa. ²⁴Tsiñee kon Jesús nii mban kok xaa, lëe Jesús chëb:

—¡Xaatee ngan sëëb rikw laañee xñabey Dios! ²⁵Masy ngandy sëëb tu camey xan tu kyeech kuzh que nii sëëb tu rikw laañee xñabey Dios.

²⁶Kchësy meñ nii biñ ngo chëb:

—¿Cho lëe nii telaa lo tol tsigo?

²⁷Lëe Jesús chëb:

—Chilody telaa meñ nonsy, per lëe Dios kteelaa meñ.

²⁸Tsigo lëe Pedre chëb:

—Lëe noo psaan kchësy nii koop noo aan lëe noo syoopnaal lii.

²⁹Tsigo lëe Jesús chëb:

—Nli xñen nii kchë xaa nii psaan lidzy, tsiil, o betsy, o pxosy, o xiñ gaa par sëëb xaa laañee xñabey Dios, ³⁰ndaly re nii jkaa xaa lo kislyu re aan lëe lo stu kislyu nii nare sëëd lëe xaa jkaa tu kyalmbañ nii nitylody.

**Lëew xyon vuilt nii lëe Jesús
xñee nii lëe xaa kety**

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹Lëe Jesús kwtsyetsy ksa tsiipchop xpëedscuel tublad, aan lëe xaa chëb lo xaa:

—Chan do gon nii lëe no syo Jerusalén, aan siko lëe kchësy nii pkëe profet nii ktsyoolaa nii nakaa nguivy nii pxaal Dios kak cumplir. ³²Lëe meñ jko naa ña meñ sit, ni lëe meñ kityni naa, lëe meñ kotsyetsy naa, ni lëe meñ kchoo mxeñ lon. ³³Lëe meñ kiñ naa ni lëe meñ kuty naa, per tse nii loxo tson kpidz lëen kpañ.

³⁴Per byeñdy xpëedscuel Jesús ngo, por nonsyke cos ngano. Nandy xaa penak chëb Jesús.

Lëe Jesús chuuñ kyak tu ciegw

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵Lëe Jesús mer ktsiñ Jericó, aan lëe tu ciegw sob kex chu nêz xñab limosn, ³⁶tsiñee lëe ciegw biñ nii singootyee ndaly meñ xtyedy, lëe xaa kwnabtiits penak nii singootyee xtye meñ. ³⁷Lëe meñ chëb lo xaa nii lëe xaa Nazaret nii lëe Jesús sitedy siko. ³⁸Aan lëe xaa kwchuptsyë chëb xaa:

—¡Jesús, lii nii nakoo xiñ David, pkëstyoo naa!

³⁹Kchësy meñ nii sinech kwëntseeb lo xaa parñee nyoogw chuw xaa, per lëel mastre kwchuptsyë xaa xñee xaa:

—¡Lii nii nakoo xiñ David, pkëstyoo naa!

⁴⁰Lëe Jesús kwsotse, aan lëe Jesús chëb:

—Kol tēni xaa nu dyon.

Tsiñee lëe ciegw ko ptsiñ kex, lëe Jesús chëb lo xaa:

⁴¹—¿Pe cos chakladzyoo?

Lëe ciegw ko chëb:

—Xey, chakladzyaa nii kña lon stub.

⁴²Lëe Jesús chëb:

—¡Lëe lool kña! Lëel byak, por bni-ladzyoo nii suuñ kyakaa lii.

⁴³Wor go kazh lëe lo ciegw ko byak, aan lëe xaa sinal Jesús xtee xaa skizh lo Dios. Wi kchësy meñ nii kon ngo ptee skizh lo Dios.

Jesús ni Zaqueo

19 Lëe Jesús ptsiñ Jericó aan lëe xaa kwte leñ kyedzy. ²Leñ kyedzy ko kwyo tu xaa rikw nii pcholë Zaqueo. Lëe xaa kwnabey lo xaa nii xtop tumi nii xyey Roma. ³Kokladzy xaa nyuumbey xaa Jesús, per pchilodyo porñee tir ndaly meñ aan tir wiich Zaqueo. ⁴Por ngo lëe xaa kwloo corr kwnech xaa, aan parñee kchilo kan xaa Jesús, lëe xaa kwyëp tu lo yag nii sob laañee notedy Jesús. ⁵Tsiñee lëe Jesús sitedy xan yag ko, lëe xaa blëp lo lo yag, aan lëe xaa chëb:

—Zaqueo, sinusy byety ske, por no nii kwësaa liidzyoo natse.

⁶Lëe Zaqueo byety wxooñ, aan xle xaa lëe xaa kuni Jesús lidzy xaa. ⁷Tsiñee kon meñ ngo, lëe meñ kwneenë Jesús, xñee meñ nii lëe xaa kwlës lidzy tu ngoptol. ⁸Lëe Zaqueo kuso, aan lëe xaa chëb lo Jesús:

—Xey, lëen jkady grol kchë nii chaapaa lo meñ prob. Ni deelñee no cho lo kwlaanaa pe tu cos, lëen ktikche tap lal nii kwlaanaa.

⁹Lëe Jesús chëb:

—Lëe Dios pteelaa kchë meñ nii no lidzy xaa re natse, por wi xaa ngab lo xtiy Abraham. ¹⁰Por lëe nguivy nii pxaal Dios sëed kyub ni sëed kteelaa kchë meñ nii no xtol.

Xcuent tumi

¹¹Lëe meñ pkëetyag kchë nii kwnee Jesús, aan lëe xaa pso tu cuent, porñee lëe xaa mer ktsiñ Jerusalén, aan nladzy meñ nii lëe wor kutsiñ nii lëe Dios kñabey, ¹²chëb xaa:

—Tu vuelte name kwyo tu xaa non nii no kak rey, per no nii tsi xaa tu kyedzy sit parñee kak xaa rey. ¹³Per antes nii kchoo xaa, lëe xaa kwtsyetsy tsii xaa nii xkyë tsiin lo xaa, aan lëe xaa ptee deel palal gaa tumi lo xaa go, chëb xaa: “Kol kyë dilgenty con tumi re axte nii kpiikchen.” ¹⁴Per como xtilyni meñ kyedzy xaa, lëe meñ kyedzy pxaal bla xaa nii kukëb: “Chaklasty noo nii kak xaa gue xrey noo.” ¹⁵Per lëe xaa kok rey, aan tsiñee lëe xaa bikche xkyedzy xaa, lëe xaa kwnabey kok tsyetsy ksa xaa nii ptee xaa tumi lo parñee kaknan xaa palal beëñ catu xaa go gan. ¹⁶Lëe tu xaa nii ptsiñ klo chëb: “Xey, lëe tumi nii bneetsyoo lon broob, lëew byak tsii.” ¹⁷Tsigo lëe rey chëb: “Buen ngo. Tir xaa tsiin nakoo. Ngui beëñ tsiinoo tumi wiñ nii kwaal. Por ngo lëel kak xtisy. Tsii kyedzy kñabeyoo.” ¹⁸Lëe stu mos ptsiñ chëb: “Xey, lëe tumi nii bneetsyoo lon broob, lëew byak kaay.” ¹⁹Lëe rey chëb lo xaa: “Lëel kak xtisy. Kaay kyedzy kñabeyoo.” ²⁰Lëe stu mos ptsiñ aan lëe xaa chëb: “Xey, lëe xtumil nrri. Lëew pkën lo tu bayjan. ²¹Porñee ptsyeebaa lii, ni nanaa nii tir ntseeboo, por xtopoo nii kwleektyoo ni xlaapoo laañee kondyoo.” ²²Tsigo lëe rey chëb: “Maaloo, misme xtiitsoo pteekyo lii. Deelñee nanoo nii tir ntseebaa, ni nanoo nii xtopaa nii kwleektyaa nii xlaapaa laañee kondyaa, ²³¿penak kulodyoo xtumin bankw parñee neetsylo tyub xiño na nii lëen bikche?” ²⁴Aan lëe rey chëb lo xaa nii nche siko: “Kol kla tumi lo xaa gue, aan kol kteedyo lo xaa nii nroob tumi ptsiñaa.” ²⁵Tsigo lëe meñ chëb: “Xey, per con nrooble tumi kwaa xaa.” ²⁶Lëe rey kwëb chëb: “Lëe meñ nii chaple cos jkaarew, per lëe meñ nii ni tu pe chapty, axte nii wiñ nii chapsye meñ go kpichee.” ²⁷Loxsysy ngo lëe xaa chëb: “Kol tēni kchë xaa nii koklasty nyakaa rey, aan xña lon kol kuty xaa.”

Lëe Jesús xsyëeb leñ kyedzy Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

²⁸Loxsysy bitiits Jesús kchë ngo, lëe xaa pkaa nëz par ktsiñ xaa Jerusalén. ²⁹Tsiñee lëe xaa ptsiñ kex laañee ntsiil meñ Betfagé ni meñ Betania xan kiy nii lë Olivos, lëe xaa pxaal chop xpëedscuel xaa, ³⁰chëb xaa:

—Kol tsi kyedzy nii nyoo nu, aan tsiñee ktsiñ do, lëe do kan nii lëe tu burr këtuu. Ni tu cho karty sob lady ma. Kol klaa ma aan kol tēni ma. ³¹Aan deelñee kñabtiits meñ lo do penak nii xlaa do ma, kol kēb nii naa jkiin ma.

³²Lëe xpëedscuel Jesús kwey, aan lëe xaa ptyol burr nii chëb Jesús. ³³Lëe xaa no klaa burr tsiñee lëe xpixwan ma chëb:

—¿Penak xlaa do ma?

³⁴Tsigo chëb xaa:

—Lëe xmaestre noo jkiin ma.

³⁵Lëe xaa biy burr aan tsiñee ptsiñ xaa lëe xaa pxob xab xaa lady ma parñee sob Jesús ma. ³⁶Aan tyub nëz nii notedy Jesús ptañ meñ xab. ³⁷Aan tsiñee lëe xaa sisëeb chex kiy nii lë Olivos, lëe meñ nii ksa xaa si bislo xle ni xtee skizh lo Dios por kchë kyalntson nii beeñtsyey Jesús. ³⁸Nguiex kwnee meñ:

—¡Lëe Dios pxaal tu xaa nii kak xrey no! ¡Byinayk rey! ¡Skizh Dios nii sob kpaal!

³⁹Tsigo lëe bla xaa fariseo nii no lady meñ chëb lo Jesús:

—Maestre, kwëntseeb lo xaa nii sëednal lii parñee kñeedre xaa.

⁴⁰Per lëe Jesús chëb:

—Deelñee kyoogw chuw kchë meñ re, lëe kyo kñee xcuente meñ.

⁴¹Tsiñee lëe Jesús ptsiñ kekka Jerusalén, lëe xaa biin por kchë meñ nii no leñ kyedzy ko, ⁴²chëb xaa:

—¡Chooksyey lëe doy, naaty xaatsyey nyeñ do xa nak kxyalwtelaa Dios siquier natse! Per lëe na chilody kyeñ dow ni

chilody kan dow. ⁴³ Por sitsiñ tse nii lëë xaa nii xlëë lo do ksuugw kwraly lëë do, aan klaady xaa kchoo meñ ni klaady xaa sëëb meñ, ⁴⁴ ni lëë xaa knitylo xkyedzy to. Ni tu kyo kyaandy lady xcombañero, kchësyo nitylo. Ni lëë xaa kuty meñ, por byeñdy to nii kokladzy Dios ndeelaa lëë do.

Lëë Jesús xlëë lo meñ leñ lidzy Dios

(Mt. 21:12-17;

Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Loxsye ngo lëë Jesús kwsëëb leñ lidzy Dios aan lëë xaa kwlii kchësy meñ nii no wto siko, ⁴⁶ chëb xaa:

—Leñ kitsy nii kē xtiits Dios gon xñee nii laañee kiid kutiitsni meñ Dios nak lidzy Dios, per lëë do byuño lidzy ngbaan.

⁴⁷ Ksatyee tse beeñ kseedy Jesús meñ leñ lidzy Dios. Aan lëë xaa nii xñabey lo pxosy, ni maestre ley ni xaa xñabey nii no kyedzy kwëkyub dyon xa kuty xaa Jesús. ⁴⁸ Per pchilodyo, porñee kchësy meñ pkëëtyag nii bluuy Jesús.

Xkyalwnabey Jesús

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

20 Tu tse mentre lëë Jesús noyuuñ kseedy meñ leñ lidzy Dios, lëë xaa nii xñabey lo pxosy ni maestre ley ni lëë bla xaa kol ptsiñ, ² aan lëë xaa chëb lo Jesús:

—¿Cho bnee tiitspey lool par kuuñt-syeyoo kchë nii chuuntsyeyoo?

³ Lëë Jesús chëb:

—Wi gak gaan dyon kñabtiits tu cos lo do. Kol nē dyon: ⁴ ¿cho pxaal Juan dyon biid kchoobnis xaa? ¿Pe Dioso, ote chol-sye meño yak?

⁵ Lëë xaa bislo xtilytiits lsa xaa, xñee xaa:

—Deelñee tyeesy no nii Dios pxaal xaa, kñē xaa lo no: “¿Penak tsigo nii bni-lasty to nii bluuy xaa?” ⁶ Aan chilody tyeesy no nii meñ lo kislyu re pxaal Juan,

por suty meñ no lo kyo. Por kchësy meñ xniladzy nii xtiits Dios bluuy Juan.

⁷ Por ngo lëë xaa chëb lo Jesús nii nandy xaa cho pxaal Juan biid kchoobnis Juan. ⁸ Tsigo lëë Jesús chëb:

—Per ni naa tsigo busy kniydy dyon cho bneetsy tiitspey lon.

Xcuent xaa nii beeñ tsiñ yag uv

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Loxsye ngo lëë Jesús pso stu cuent lo meñ, chëb xaa:

—Tu xaa name beeñ pni xaa yag uv, aan lëew ptee xaa kompaniy lo xaa nii kuuñ tsiñoo, aan lëë xaa si laa sit. ¹⁰ Tsi lëë xtiemp uv kol, lëë xaa pxaal tu xmos xaa siknab nii xyal xaa lo xaa nii beeñ tsiñ, per lëë xaa go ptee xcheñ xmos xaa, aan lëë xaa psonëz xaa singosy.

¹¹ Tsigo lëë xpixwan yag uv pxaal stu mos, per singo gak kwlootsyetsy xaa nii beeñ tsiñ mos ko aan loxsye ptee xaa xcheñ xaa, lëë xaa psonëz xaa singosy. ¹² Lëë xpixwan yag uv bikche pxaal stu mos, per lëë xaa nii beeñ tsiñ ptee xcheñ xaa, aan lëë xaa psonëz xaa.

¹³ Tsigo nladzy xpixwan uv: “Lëë nana ¿pe kuñaa?” Lëë lultime, lëë xaa pxaal xiñgan xaa nii xkëstyoo xaa. Nladzy xaa stsyeb xaa tsiñ xiñgan xaa. ¹⁴ Per tsiñee lëë xaa tsiñ kon xiñgan xaa, lëë xaa tsiñ chëb lo xcombañer: “Lëë xaa gue kyaani xkwaa pxosy. Kol tsoo kuuty no xaa tsiñ kyaani now.” ¹⁵ Lëë xaa kwlii xiñgan xpixwan uv lo kwaa, aan lëë xaa beety xaa.

¿Pe nē do dyon pe cos kuuñt-syey xpixwan uv xaa nii beeñ tsiñ xkwaa xaa? ¹⁶ Lëë xaa gon kuty ksa xaa tsiñ go, aan lëë xaa ktee xkwaa xaa lo stu xaa tsiñ.

Tsiñee biñ meñ ngo, lëë meñ chëb:

—¿Nëdy Dios ngo!

¹⁷ Lëë Jesús buy lo meñ aan lëë xaa chëb:

—¿Penak tsigo nii xñee leñ kitsy nii kë xtiits Dios nii lëe kyo nii psëeb xaa nii xsa yu byak tu kyo nii mastre xkiin?

¹⁸ Deelnee kyab meñ lady kyo go, lëe meñ go kak byuy. Per deelnee kyab kyo go lady meñ, ni kak nyoody pa kuty meñ.

¹⁹ Wor go kazh kokladzy xaa nii xñabey lo pxoxy ni maestre ley nyaasy xaa Jesús, pornee byeñ xaa nii contre lëe xaa pso Jesús cuent ko. Per byaxty xaa, pornee ptsyeb xaa meñ.

Tumi nii chazh lo xtisy

(Mt. 22:15-22; Mr. 12:13-17)

²⁰ Por ngo lëe xaa pxaal bla xaa nii chak si chak xaa buen kukleetsy Jesús, parnee kyub xaa dyon pe cos jkëeki y Jesús tsiin jko xaa xaa ña xtisy. ²¹ Lëe xaa chëb lo Jesús:

—Maestre, ndon noo nii nonsyke tiitsli xñeel. Xsaldyoo nii xñee meñ ni xseedyoo xa chak meñ. Liisy xluuyoo xa kpañ meñ sinak xñabey Dios. ²² Kwnë dyon pe nongual tizh no tumi nii xtop xtisy Roma, ote nongualdyo yak.

²³ Lëe Jesús byeñ pe cos no styoo xaa, por ngo lëe Jesús chëb:

²⁴ —Kol kluuy tu pes lon dyon.

Loxsye buy Jesús, lëe xaa chëb:

—¿Chonre dyon kë loo go, ni cho lë kë nu?

Lëe xaa chëb:

—Lëe xtisy Roma ni lë xaa kë loo go.

²⁵ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol kizh nii nsëeb to lo xtisy Roma tsigo busy, ni kol kizh xaa nii nsëeb to lo Dios.

²⁶ Aan pchilody nyuun knee xaa tu cos nii nchilo nguëeki y xaa Jesús. Lëel lëe xaa psee biñ xaa nii kwnee Jesús, aan kwneedre xaa.

Lëe xaa saduceo chutiitsni Jesús

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷ Lëe bla xaa saduceo kwey lo Jesús. Lëe xaa saduceo xñee nii kpañdy meñ kuty, por ngo lëe xaa kukëb lo Jesús:

²⁸ —Maestre, lëe Moisés chëb nii deelnee ktsiilña tu xaapkiy aan klyëedy kety xaa, no nii ktsiilña betsy xaa kwnaa nii psaan xaa deelnee chapy me mëed, parnee kap tsiil betsy xaa nii kuty mëed. ²⁹ Tu vuelte name kwyo tu xaa nii kop xoop betsy aan lëe xaa ptsiilña. Per blyëedy lëe xaa kuty, aan como kopty tsiil xaa mëed, ³⁰ lëe tu betsy xaa ptsiilña tsiil xaa aan lëe xaa kutyak. ³¹ Singo gak ptsyool stu betsy xaa. Ksa kadzy xaa ptsiilña me, per ni tu xaa psandy mëed. ³² Lëe byalo wi kwnaa go kuty. ³³ Kwnë na dyon cho xaa kyaani kwnaa go tsiñee lëe meñ kuty kpañ, deelnee ksa kadzy xaa ptsiilña me.

³⁴ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Lo kislyu re busy xtsiilña mguiy ni xtsiilña kwnaa, ³⁵ per lëe meñ nii kchal kpañ kpa, ni mguiy ni kwnaa gaa ktsiilñadre. ³⁶ Por kejtrey meñ go, sink lëe meñ go kak sinak angly ni lëe meñ go kak xiñ Dios pornee lëe Dios kuuñ kpañ meñ go. ³⁷ Ni axte Moisés kaa xluuy lo no nii nli xpañ meñ kuty por wornee kon xaa yakitsy nii noyek xñee xaa nii lëe Dios nak xDios Abraham, xDios Isaac ni xDios Jacob. ³⁸ Aan Dios gon nakty xaa xDios meñ kuty, sink xDios meñ mbañ nak xaa, porque par Dios kchë meñ nii kuty mbañ.

³⁹ Tsigo lëe bla maestre ley chëb:

—Maestre, buen ptikcheel lo xtiits xaa nii kwnabtiits lool.

⁴⁰ Aan byaxtre meñ nyabtiits pe stu cos lo Jesús.

¿Cho lo xtiy sëed Crist?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹ Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo meñ:

—¿Penak dyon xñee do nii lo xtiy rey David sēed Crist?, ⁴² con misme David na pkēē leñ kitsy nii kē salmos sinrii: Chēb Dios lo xaa nii xñabey naa: “Kwsob kwın nēzli, ⁴³ axte nii tsiñ tse nii kñabeyoo lo kchē meñ nii xlēē lool.” ⁴⁴ ¿Xa kchoo Crist lo xtiy rey David, deelnee misme rey David xñee nii lēē Crist xñabey lo xaa?

Nii chuñtsyey maestre ley

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40;
Lc. 11:37-54)

⁴⁵ Kchēsyo meñ nche jkēētyag nii nonee Jesús aan lēē xaa chēb lo xpēēdscuel xaa:

⁴⁶ —Kol kap cuent lo maestre ley, por xtsiladzy xaa kakw xaa ladx non, ni chakladzy xaa nii jkēēptyux meñ xaa laañee ktsyooltyee meñ xaa lo kiy. Tsi-impee xsyob xaa laañee xsyob xaa non leñ ktoo, ni tsiñee chi xaa tu wagw, laañee xsyob xaa non xsyob xaa. ⁴⁷ Ni xla xaa lidzy kwnaa viud, aan parñee kēb meñ nii tir buen xaa, xsyo xaa choool xaa tu lay nii xyaldy kaa. Por ngo mastre ksaksi Dios xaa.

Kwnaa viud nii kwloo tumi alcansiy

(Mr. 12:41-44)

21 Lēē Jesús no kuy xa xko meñ rikw tumi alcansiy ² tsiñee lēē tu kwnaa viud nii tir prob ptsiñ, aan lēē me kwloo chop centab cobre nii xisy non leñ alcansiy. ³ Tsigo lēē xaa chēb lo xpēēdscuel xaa:

—Nli xñen lo do nii mastre nroob tumi nii kwloo kwnaa viud re alcansiy que kchē nii kwloo meñ rikw. ⁴ Por kchēsyo meñ xko tumi nii chuñ sobre alcansiy, per lēē me, lo xkyalprob me, lēē me kwloo kchēsyo tumi nii nseñ me alcansiy.

Lēē Jesús xñee nii lēē lidzy Dios nitylo

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵ Lēē meñ ncheyutiits nii tir ngui kchē kyo nii nyaa lidzy Dios ni tir ngui xixk-waaw, tsiñee lēē Jesús chēb:

⁶ —Sitsiñ tse nii lēē kchē nii nche kuy do nitylo. Ni tu kyo kyaandy lady xcom-bañero. Kchēsyo nitylo.

Kyalnē nii ktsyool meñ

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷ Loxsye ngo lēē xpēēdscuel Jesús chēb:

—Maestre, ¿pa wor kak kchē nii kwneel? ¿Xa mod kyeen noo nii lēēw mer kak?

⁸ Tsigo lēē Jesús chēb:

—Kol kap cuent parñee jkēētidy meñ do. Por ndaly xaa nii kakladzy kak sinakaa kiid, aan lēē xaa kñē nii lēē xaa nak Crist ni lēē xaa kñē nii lēē wor kut-siñ, per tsinaldy to xaa. ⁹ Tsiñee kon do nii lēē guerr ni tily noyak, ktsyebty to. Por singo noo nii kako, per nitylody kaa kislyu.

¹⁰ Tsigo lēē xaa kwnee re chēb xaa:

—Lēē kchē kyedzy nii nche lo kislyu ktily lsa ni lēē kchē xaa xñabey ktily.

¹¹ Ndaly laañee kni xu dox, ni lēē kpiñ kiid ni lēē kyalkits kiid, ni lēē meñ kan cos ntseeb leñ kpa.

¹² Per antes nii kak kchēsyo cos re, lēē meñ kñaasy lēē do. Aan lēē meñ tsiñ lēē do lo xaa nii xñabey leñ ktoo, ni lēē meñ ko lēē do skiib, axte lo rey ni lo xtsiy tsikso meñ do por naa. ¹³ Siko stedyo tiits kñee do lo meñ cho nakaa. ¹⁴ Kol ktee nii pe tsinidy kik to nii dyon pe kēb to o xa ksoli gaa to, ¹⁵ porque naa ksyab leñ kik to pe cos kēb to lo xaa nii xlēē lo do. Aan kkekwy xaa con xaaw ni chilody kaa kñē xaa nii buendyo por nonsyke tiitsliw. ¹⁶ Misme pxosy to, betsy to, xaa lidzy to ni xamigw to kak niladzy lēē do. No do axte kuty xaa, ¹⁷ ni kchēsyo kaa

meñ klëe lo do porñee xsoob to xtit-saa. ¹⁸Per ni tu pe kakty to por ni tu kits kik to knekty. ¹⁹Kol kxekw tsiin telaa do.

²⁰Tsiñee kan do nii lëe xaa nii noy kiib nche kyako Jerusalén, klyëedy lëew nitylo. ²¹Tse go deelñee nche do Judea, kol kxooñ, kol tsëp kiy. O deelñee gaa nche do Jerusalén, kol kchoo kyedzy, ni deelñee nche do tañ, kyedy to kyedzy. ²²Porque ntseeb kak tse go, por lëe kchë nii kē leñ xkisy Dios kak cumplir. ²³¡Brob kchë kwnaa nii nak xiñ tse go o xkadzy kaa mēed! Por tir mban tedy meñ tse go ni lëe meñ ktsyool tu kyalnē dox. ²⁴No meñ kety con spad, no gaa meñ kyoooy xoo tyub lo kislyu. Aan lëe meñ sit kyëpkyety leñ kyedzy Jerusalén axte ksa tse nii ktee Dios tiitspey.

Lëe mguiy nii pxaal Dios kiid stub

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵Kchë meñ ni nche lo kislyu jkan kik ni ktsyeb por kchë señ nii ko ngbidz, mēe, mēly ni por kchë xbi nistoo. ²⁶Lëe meñ jkyey tseb por nandy meñ pere kak lo kislyu. Por axte wi kpaal kni. ²⁷Axte tsigolye lëen kchukē lo xkey con tu kyalwnabeyaa ni tu kyalntsonaa, por naa nak mguiy nii pxaal Dios. ²⁸Tsiñee lëe kchë cos re kislo, kol ko nguiool styoo do ni kol klis kik to, porque klyëedy lëe do telaa.

²⁹⁻³⁰Kol ksaladzy gaanoo nii tsiñee lëe yag yegw o stu gaa yag xkē peñ, xyeñ do nii lëe xtiemp kyo sēed yob. ³¹Singo gak tsiñee kan do nii lëe kchë cos nii psetyaa noyak, kol kaknan nii lëe xkyalwnabey Dios mer klyañche.

³²Por nli xñen nii antes nii kety kchë meñ nii no natiemp lëe kchë cos re kak. ³³Stedy kpaal ni stedy kislyu, per lëe xtit-saa tejtyo.

³⁴Kol kap cuent klaady to jkyedzy styoo do lo nip o lo kchë gaa cos nii no lo kislyu re, por toontlaa kyeñdy to tsitsib tse go. ³⁵Por nako sinak tu tramp. Por

kchë meñ nii nche lo kislyu kan nii kak tse go. ³⁶Kol kyëmbës tse go ni tugak kol nab lo Dios nii kteelaa xaa lëe do lo kchë cos ntseeb nii kiid ni parñee kchilo kpig to lon.

³⁷Yutsye beñ kseedy Jesús meñ leñ lidzy Dios, lëe kyool lëe xaa kuktseñ kiy nii lē Olivos. ³⁸Aan silyga xtsiñ meñ leñ lidzy Dios parñee jkëetyag meñ xtiits xaa.

Lëe Judas xyub dyon xa kyab Jesús ña xaa xñabey

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

22 Lëe paskw sēed yob. Lo lni go xtyaaw kyaxtily nii xkyëdy levadur. ²Aan lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe maestre ley byub dyon xa kuty Jesús, per pchilodyo porñee ptyseb xaa meñ.

³Lëe xaatox kwsëeb leñ styoo Judas. Xpëedscuel Jesús nak Judas. Isariote kwnee meñ lo Judas. ⁴Aan lëe Judas kwey lo xaa nii xñabey pxosy ni lo xaa nii xkyënap lidzy Dios parñee kēb xaa dyon xa jkaa Jesús. ⁵Ble xaa go lo Judas, aan lëe xaa chëb nii stee xaa tumi. ⁶Byo xtiits xaa go styoo Judas. Por ngo lëe xaa bislo byub xaa xa jkaa Jesús tu laañee kindy meñ parñee jko xaa Jesús ña xaa xñabey.

Lultime paskw nii kwte Jesús ksa xpëedscuel

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1Co. 11:23-26)

⁷Lëe paskw kol. Lo lni go xtyaaw kyaxtily nii xkyëdy levadur, ni chuty meñ mëkwxiily. ⁸Por ngo lëe Jesús chëb lo Pedre ni lo Juan:

—Kol tsikuuñlo nii tyaaw xtsee no na paskw.

⁹Lëe xaa kwnabtiits chëb xaa lo Jesús: —¿Pa kyokuuñloo noow?

¹⁰Tsigo lëe Jesús chëb:

—Tsiñee ktsiñ do leñ kyedzy, lëe do kan tu xaa nii nsob yañ tub che nis. Kol tsinal xaa axte laañee ktsiñ xaa, ¹¹ aan kol këb lo xpixwan yu: “Lëe maestre pxaal lëe noo parñee kñabtiits noo pa sob yu laañee kawxtsee xaa ksa xpëedscuel xaa na paskw.” ¹² Lëe xaa kluuy tu cuart ngol nii sob kik lidzy xaa, xixkwaalew. Siko kol kuuñlo nii tyaaw xtsee no.

¹³ Lëe xpëedscuel xaa si aan lëe xaa ptsil yu nii chëebpee Jesús, aan lëe xaa beeñlo nii kak xtsee paskw.

¹⁴ Tsiñee lëe xwor xtsee kol, lëe Jesús kwsob lo mezh ksa xaa apostle. ¹⁵ Aan lëe Jesús chëb:

—¡Penaadle non gan kawnin lëe do na paskw antes nii ketyaa! ¹⁶ Por axte nii klañche xkyalwnabey Dios kuña paskw stub.

¹⁷ Loxsye ngo lëe xaa kwseñ tu vas viñ, aan loxsye ptee xaa skizh lo Dios, lëe xaa chëb:

—Kol ki nrii ni kol kiisyo lo xcombañer do. ¹⁸ Por nli xñen nii kidraa viñ sink lëen kwës axte klyañche xkyalwnabey Dios.

¹⁹ Lëe Jesús kwseñ tu kyaxtily, aan loxsye pteedy xaa skizh lo Dios, lëew beeñ grol xaa, aan lëew pteedy xaa lo xpëedscuel xaa chëb xaa:

—Lëe xcuerpaa nrii. Kol kawo parñee ksaladzy to naa, por lëen kety parñee telaa do.

²⁰ Singo gak tsiñee lëe xtsee kwlox, lëe xaa kwseñ tu vas viñ aan lëe xaa chëb:

—Tu cheña nrii. Lëew kxee parñee kpily xtol do.

²¹ Lëe na lëe xaa nii kakniladzy naa sob lo mezh nu. ²² Per no nii ktsiñaa laañee pxaal Dios naa. Per ¡brobsye xaa nii kakniladzy naa!

²³ Tsiño lëe xpëedscuel xaa bislo xñabtiits lo xcombañer dyon cho xaa kokniladzy Jesús.

Cho mastre non

²⁴ Lëe xpëedscuel Jesús ptilytiits parñee kaknan dyon cho xaa mastre non. ²⁵ Tsiño lëe Jesús chëb:

—Nan do gon xa chuuñsyey xaa nii xñabey lo kisly ni nan do nii chakladzy xaa nii këb meñ nii tir buen xaa. ²⁶ Per lëe lëe do nody nii kak to singo, sink deelñee no tu do chakladzy kñabey no nii kak to sinak tu xaa nii xsoob tiits ni sinak tu xaa viñ. ²⁷ Kol në dyon cho mastre non, ¿pe xaa nii xsyob lo mezh chawo ote xaa nii xkyë niskwaano yak? ¿Pe lëdy xaa nii xsyob lo mezh nak xaa non? Per lëe naa, lëen no lady to sinak tu xaa nii chuñ mandad.

²⁸ Ni kon gaa to kchë kyalnë ptsyoolaa aan psaandy to naa. ²⁹ Por ngo lëen knetsy kyalwnabey lo do sinak nii bneetsy Tat Tioso lon, ³⁰ aan lëe do kaw ni lëe do ki laañee xñabeyaa ni lëe do sob parñee kñabey do lo ksa tsiipchop tiy meñ nii no tañ Israel.

Lëe Pedre këb nii

xyuumbeydy xaa Jesús

(Mt. 26:31-35;

Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹ Loxsye ngo lëe Jesús chëb:

—Simoñ, lëe xaatox gon kwnab lëe do parñee kuxso xaa to sinak xchooxso xobxtily. ³² Per lëen kwnab lo Dios nii kakni xaa lii, parñee kchosody styool kaazhkaa, aan tsiñee lëe styool kpikche, pchoobladzy styoo xcombañeroo parñee kchosody styoo xaa.

³³ Tsiño lëe Simoñ Pedre chëb:

—Nikle win tso skiib, ni nikxe kety no tusyke, per ksandyaa lii.

³⁴ Per lëe Jesús chëb:

—Pedre, na kyool kazh tson vuelte këeboo nii xyuumbeydyoo naa antes nii jkwetsy nguidy kol.

³⁵ Tsiño lëe Jesús chëb:

—Tsiñee pxalaa lëe do sin bols, ni sin tumi, ni sin kyalkidy, ¿pe no dyon pe cos kok falt lo do?

Tsigo lëe xpëedscuel xaa chëb:

—Ni tu pe kokty falt.

³⁶ Lëe Jesús chëb:

—Lëe na, deelñee no cho do chap bols, kol koyo, ni kol koy tumi. Aan deelñee chapy to spad, kol kto xchaket to aan kol si tuwo. ³⁷ Por no nii kak cumplir xk-itsy Dios nii xñee nii win pkab lady xaa mal. Kchë laañee chakyety nii ktsyoolaa kak cumplir.

³⁸ Lëe xpëedscuel xaa chëb:

—Maestre, lëe chop spad xoob nu.

Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol ksaano.

Lëe Jesús chutiitsni Dios

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Loxsye ngo lëe Jesús si kiy nii lë Olivos aan lëe xpëedscuel xaa sinal.

⁴⁰ Tsiñee lëe xaa ptsiñ siko, lëe xaa chëb:

—Kol kutiitsni Dios parñee kyabty to lo tol.

⁴¹ Aan lëe xaa kwsë lal laañee xyab tu kyo tsiñee xkëe meño, aan lëe xaa psoxib par kutiitsni xaa Dios, ⁴² chëb xaa:

—Tat Tios, pteelaa naa lo kyalnë re, per kuuñtsyedyoo nii chakladzyaa, sink beeñtsyey nii chakladzyoo.

⁴³ Ngo nonee xaa tsiñee lëe tu angly byety kpaa par ktee xfuersy xaa. ⁴⁴ Lo xkyalnë Jesús mastre chutiitsni xaa Dios, aan axte lo lyu byab nis nii psinis xaa, xñaw si xña cheñ.

⁴⁵ Tsiñee lëe xaa lox bitiitsni Dios, lëe xaa sey laañee nche xpëedscuel xaa. Per ksasy xpëedscuel nche nixyesy, porñee tir xteenë xaa. ⁴⁶ Tsigo lëe xaa chëb:

—¿Penak nche nixyesy to? Kol tsische aan kol kutiitsni Dios, parñee kyabty to lo tol.

Lëe meñ xñaasy Jesús

(Mt. 26:47-56;

Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Lëe Jesús bii nonee, tsiñee lëe tubt-soon meñ ptsiñ. Lëe xpëedscuel xaa nii pcholë Judas nech lo meñ, aan lëe xaa ptee tu pxit kwesy Jesús, ⁴⁸ per lëe Jesús chëb:

—Judas, ¿con tu pxit nawen jkol naa ña meñ re?

⁴⁹ Tsiñee lëe xaa nii nak ksa Jesús kon nii ktsyool Jesús, lëe xaa chëb:

—¿Pe stily noo con spad?

⁵⁰ Aan lëe tu xaa nii nak ksa Jesús biswee tu xmos xaa nii mastre non lo pxosy, pchug xaa tyag xaa nii sob nözli.

⁵¹ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol ksaan.

Lëe xaa kwseñ tyag mos ko, aan lëew beeñ kyak xaa. ⁵² Loxsye ngo lëe xaa chëb lo xaa nii xñabey lo pxosy, ni lo xaa nii xkyënap lidzy Dios, ni lo xaa kol nii sinaasy xaa:

—¿Penak nii sëedxi do naa con spad ni yag nyak xaa ngbaan? ⁵³ Ksatyee tse kwyon lady to leñ lidzy Dios, aan kw-naasty to naa. Per nyoo nii lëe xaatox xchëep lëe do nina.

Lëe Pedre xñee nii xyuumbeydy xaa Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Lëe meñ kwnaasy Jesús, aan lëe meñ kuni xaa lidzy xaa nii mastre non lo pxosy. Lëe Pedre kunal sit sit. ⁵⁵ Lëe meñ psaay ki groltyee lo ley. Aan wi Pedre kwsob lady meñ go chu ki. ⁵⁶ Siko sob Pedre tsiñee lëe tu kwnaa nii xkyë tsiñ siko kon xaa aan lëe me chëb:

—Wi meñ gue nak ksa Jesús.

⁵⁷ Per lëe Pedre chëb:

—Xyuumbeydyaa xaa gue.

⁵⁸ Kok xtsedyako, lëe stu xaa nii so siko kon Pedre, aan lëe xaa chëb:

—Wil lë no xlad Jesús.

Per lëe Pedre chëb:

—Lëdyo.

⁵⁹ Nonsyak koko tu wor, lëe stu xaa chëb:

—Soot paa gon nii wi xaa gue no xlad Jesús, por xaa Galilea xaa.

⁶⁰ Per lëe Pedre chëb:

—Nandyaa pe cos xneel.

Aan wor go kazh, mentre lëe Pedre bii nonee, lëe tu nguidy kol pkwetsy.

⁶¹ Tsigo lëe Jesús psuugw lo buy lo Pedre. Lëe Pedre gaa psaladzy nii chëb Jesús: “Na kyool kazh tson vuilt këëboo nii xyuumbeydyoo naa antes nii jkwetsy nguidy kol.” ⁶² Lëe Pedre pchoo siko aan lëe xaa biiñ.

Xaa nii ptee xcheñ Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³ Lëe xaa nii kwënap Jesús ptee xcheñ xaa ni kwtsityni xaa xaa. ⁶⁴ Ni ptse xaa lo Jesús, aan xnee xaa:

—¡Kwnë dyon cho kwtiñ lii!

⁶⁵ Ni kwlootsyetsy xaa Jesús. Ndaly nii chëb xaa lo xaa.

Lëe Jesús so lo xaa xñabey

(Mt. 26:59-66;

Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶ Tsiñee lëe lyu byaani lëe xaa kol ni lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe maestre ley ptyop, aan lëe xaa kuni Jesús lo stu xaa nii mastre non, aan siko lëe xaa chëb lo Jesús:

⁶⁷ —Kwnë dyon pe lii nak Crist.

Tsigo lëe Jesús chëb:

—Deelñee kniyaa na nii naaw, kni-lasty to xtitsaa. ⁶⁸ Deelñee gaa kñabti-itsaa tu pe cos lo do, kñëdy tow. ⁶⁹ Per destye nina lëen soob kwi Dios nëzli.

⁷⁰ Loxsye ngo lëe xaa xñabey chëb:

—¿Lii tsigo busy nak Xiñ Dios?

Tsigo lëe Jesús chëb:

—Misme lëe do xnee nii naaw.

⁷¹ Tsigo lëe kchë xaa go chëb:

—¿Pa jkiñre gaa no testigw? Misme lëe no ptyon pchoo kchë tiits re chuw xaa.

Lëe Jesús so lo Pilat

(Mt. 27:1-2, 11-14;

Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

23 Lëe xaa pchoo siko aan lëe xaa kuni Jesús lo Pilat, ² chëb xaa:

—Lëe xaa re pkaa loo noo. Lëe xaa noyuñ xkyedzy noo chop tiiy, xnee xaa nii nody nii tizh noo tumi nii xtop xtisy Roma, ni xnee xaa nii lëe xaa nak Crist nii kak rey.

³ Lëe Pilat chëb lo Jesús:

—¿Pe nli lii nak xrey meñ Israel?

—Misme chuwoo pchoo nii naaw — chëb Jesús.

⁴ Tsigo lëe Pilat chëb lo xaa nii xñabey lo pxosy ni lo meñ kyedzy:

—Nody xfalt xaa re.

⁵ Per nguiedzy chëb xaa xñabey:

—Con kchë xiwseedy xaa lëe xaa noyuñ meñ chop tiiy. Galilea bislo xaa, lëe na lëe xaa kwlañche Judea.

Lëe Jesús so lo Herodes

⁶ Tsiñee biñ Pilat ngo, lëe Pilat kwn-abtiits dyon pe xaa Galilea nak Jesús.

⁷ Lëe xaa xñabey chëb nii lëew, aan lëe Pilat pxaal Jesús lo Herodes porñee lëe Herodes xñabey Galilea aan lëe xaa so Jerusalén leñ tse go. ⁸ Tsiñee lëe Herodes kon Jesús, lëe xaa ble porñee penaadle kokladzy xaa nyan xaa Jesús,

porñee biñ xaa kchë nii beeñtsyey Jesús aan kokladzy xaa nyan xaa tu kyalntson. ⁹ Ndaly nii kwnabtiits Herodes, per koñee kwëbty Jesús. ¹⁰ Aan wi xaa nii xñabey lo pxosy ni maestre ley nii tugak xkëëkiy Jesús nche siko. ¹¹ Lëe Herodes kwtsityni Jesús ksa xsoldad ni lëe xaa pkakw Jesús ladx nii chakw rey. Loxsye ngo lëe Herodes pxaal xaa lo Pilat stub. ¹² Tse go lëe Herodes ni lëe Pilat bnee buen, por klo xnee lsady xaa.

**Lëe meñ chakladzy
nii kyë Jesús lo crusy**

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15;
Jn. 18:39-19:16)

¹³Loxsye ngo lëe Pilat ptop kchë xaa nii xñabey lo pxosy, ni kchë xaa nii nak xtisy ni kchësy meñ kyedzy. ¹⁴Aan lëe xaa chëb:

—Lëe do gon biidni xaa re lon, në do nii lëe xaa noyuñ meñ chop tiy. Aan xña lo do gon lëe xaa been kñelin, per nliidy ngo xaa kchë falt nii xkëekiyo do xaa. ¹⁵Nikle gaa Herodes, byeñ xaa nii nody xfalt xaa re. Por ngo lëe xaa ptikche xaa nu stub. Kol kan gaanoo nii ngody xaa falt nii tsigal kety xaa. ¹⁶Lëen ksaksi xaa, aan loxsye ngo lëe xaa klaan.

¹⁷Porñee tsiñee chak paskw, nak xmod Pilat klaa xaa tu xaa nii no skiib par kuuñ ksak xaa styoo meñ kyedzy. ¹⁸Per nguiedzy chëb meñ:

—¡Beety xaa gue, aan blaa Barrabás!

¹⁹Lëe Barrabás no skiib por tu tily nii kok leñ kyedzy, ni porñee beety Barrabás tu meñ. ²⁰Kokladzy Pilat nlaa xaa Jesús. Por ngo kwnee xaa lo meñ stub. ²¹Per mastre nguieex chëb meñ:

—¡Pkëe xaa lo crusy! ¡Pkëe xaa lo crusy!

²²Lëew byon vuilt nii xñee Pilat lo meñ:

—¿Per pe cos nak xfalt xaa? Karty ko xaa tu falt nii tsigal kety xaa. Lëe xaa ksaksin, aan loxsye ngo lëe xaa klaan.

²³Per loñee singootyee nguiedzy kwnee meñ nii no nii kyë Jesús lo crusy, lëe nii kokladzy meñ kok. ²⁴Lëe Pilat beëñtsyey nii kokladzy meñ. ²⁵Aan loxsye blaa xaa xaa nweety bñech nii no skiib, lëe xaa pko Jesús ña meñ.

Lëe Jesús kë lo crusy

(Mt. 27:32-44;
Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶Tsiñee lëe soldad sijkëe Jesús lo crusy, lëe xaa kwnaasy tu xaa Cirene nii lëe Simoñ, nii bikche tañ, aan lëe xaa pkoy xaa xicrusy Jesús. Loxsye ngo lëe xaa bneechlo Jesús.

²⁷Ndaly meñ ni ndaly kwnaa choon ni chuptyë sinal xitsy Jesús. ²⁸Per lëe Jesús byoogw, aan lëe xaa chëb:

—Kchësy to siñee nak to kwnaa Jerusalén, koondy to por naa, sink kol koon por lëe do ni por xiñ do. ²⁹Porque sitsiñ tse nii lëe meñ këb: “Dichos kwnaa nii chilody kap mëed ni dichos kwnaa nii pkasty mëed.” ³⁰Ni lëe meñ këb lo kiy: “Kol kyab lady noo.” Ni lëe meñ këb lo tañ: “Kwloolan lëe noo.” ³¹Por deelñee ptsyoolaa kchë kyalnë re nii nakaa sinak tu yag mbañ, ¿xa lëe nii xña kyalnë ktsyool do nii nak to sinak tu yag pidzy?

³²Wi chop xaa mal kuni xaa kyë lo crusy ksa Jesús. ³³Tsiñee lëe xaa ptsiñ laañee lëe Calavera, lëe xaa pkëe Jesús lo crusy, ni lëe xaa pkëe chop xaa mal go kwi Jesús, tu xaa nözli, stu xaa nözpeg. ³⁴Aan lëe Jesús chëb:

—Tat Tios, been kchë xaa re perdón, porque nandy xaa pe cos chuüñtsyey xaa.

Aan lëe soldad kwloo xab Jesús rif parñee dyon cho xaa kchalo. ³⁵Lëe meñ kukuy aan axte wi kchë xaa xñabey kwtsityni xaa xñee:

—Pteelaa xaa meñ. Kyety xaa lo crusy na dyon deelñee nli nii lëe xaa nak Crist nii pxaal Dios.

³⁶Wi soldad kwtsityni Jesús. Ptee xaa viñ nyi lo Jesús, ³⁷ni chëb xaa lo xaa:

—Deelñee nli lii nak xrey meñ Israel, pteelaa lii.

³⁸Ni kwë blalan tiits kik xicrusy Jesús nii xñee: “Lëe xaa re nak xrey meñ Israel.”

³⁹Wi tu xaa mal nii kwë kwi xaa kwlootsyetsy xaa chëb:

—Deelñee nli nii lii nak Crist, pteelaa lii ni pteelaa lëë noo.

⁴⁰Per lëë stu xaa mal nii wi kë lo crusy kwëntseeb lo xcombañer chëb:

—¿Pe xtsyeebtyoo Dios nawen? ¿Pe xyeñdyoo nayak nii lo crusyak kël? ⁴¹Lëë no busy porñee been no mal ngo no tizh no xfalt no lo crusy. Per lëë xaa re, ni tu pe karty kuuñtsyey xaa.

⁴²Tsigo lëë xaa chëb lo Jesús:

—Psaladzy naa tsiñee lëël sob kñabeyoo.

⁴³Lëë Jesús chëb:

—Nli xñen nii natse kazh lëël së kyo no kpa.

Xkyalkuty Jesús

(Mt. 27:45-56;

Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴Tsiñee kol xwe ngbidz lëë lo kislyu pkyey, aan lëew byaani axte las tres.

⁴⁵Ni lëë lo ngbidz pkyey ni lëë ladx nii kë leñ lidzy Dios pchos nsoli. ⁴⁶Loxsyey ngo lëë Jesús kwchuptsyë ni lëë xaa chëb:

—Tat Tios, kokni xkyalbinin.

Aan lëë xaa kuty.

⁴⁷Tsiñee lëë xaa nii xñabey lo soldad kon kchë nii kok, lëë xaa biily lay lo Dios, chëb xaa:

—Nli nii kwyody xtol xaa re.

⁴⁸Kchësy meñ nii kwey ni kon kchë nii kok xyaasy styoo bi. ⁴⁹Per lëë kchësy xaa nii byuumbey Jesús ni kchë kwnaa nii pchoonal xaa destye Galilea kwche sit buy.

Lëë Jesús xkyeetsy

(Mt. 27:57-61;

Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰Kwyo tu xaa buen nii pcholë José. Xaa Arimatea xaa. Judea ngab xkyedzy xaa. Wi xaa kwyo lady xaa xñabey nii no Israel. ⁵¹Kwëmbës xaa nii klyañche

xkyalwnabey Dios. Por ngo nii byody kchë nii beeñtsyey xaa xñabey styoo xaa.

⁵²Lëë xaa kwey lo Pilat, aan lëë xaa bñab xcuerp Jesús. ⁵³Loxsyey blity xaa xcuerp Jesús lo crusy, lëew pchal xaa tu sávana, aan lëë xaa kujkeetsy Jesús tu leñ paa nii ndeeñ lo kyo. Ni tu cho karty jkyeetsy leñ paa go. ⁵⁴Mer tse nii kxe kxiladzy meñ lo tsiñ nak tse go, por ngo lëë meñ nowixkwaa.

⁵⁵Lëë kwnaa nii pchoonal Jesús destye Galilea kukuy pa pkyeetsy Jesús, ni lëë me kon xa kwyo xcuerp Jesús paa. ⁵⁶Tsiñee lëë me ptsiñ chu yu, lëë me pxixkwaa ngwaan nii xlyaa nex, aan lëë me pxiladzy tse nii chakty tsiñ, por singo xñabey xley Moisés.

Lëë Jesús xpañ

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

24 Per tsi lëë tse nii xiladzy meñ lo tsiñ kwtedy, lëë kwnaa go si chu paa silyga. Noy me ngwaan xlyaa nex nii pxixkwaa me. ²Tsiñee lëë me ptsiñ, kon me nii xoobtre kyo nii ntse chu paa xlugaro. ³Lëë me kwsëeb leñ paa, per kondy me xcuerp Jesús. ⁴Por ngo, tir ptyeb me, nandy me pe kwxaak me, tsiñee kolpsyey lëë me kon nii lëë chop mguiy so lo me nonsyke ladx xpibëly nakw xaa. ⁵Lo xtseeb ko lëë me pkiits kë lyu, per lëë chop xaa go chëb lo me:

—¿Penak nii sëed kyub to tu meñ nii mbañ lady meñ kuty? ⁶Kindy meñ nii xyub to nu, lëë me pañ. Kol ksaladzy nii kwnee me lo do worñee bii no me Galilea. ⁷Kwnee me nii no nii kyab me ña meñ ngoptol, ni lëë meñ jkëë me lo crusy, per tse nii loxo tson kpudz lëë me kpañ.

⁸Tsigo lëë kwnaa go psaladzy xtiits Jesús, ⁹aan tsi lëë me bikche chu paa, lëë me kukso cuento lo ksa tsiptub apostle ni lo meñ nii nak ksa Jesús. ¹⁰Lëë María Magdalena, ni Xwan, ni Mariy xña Ja-cob, ni stubla kwnaa kunitiits lo apostle.

¹¹ Per kwxaak apostle nii chak wety me aan bnilasty xaa xtiits me.

¹² Per lëenlëdy lëe Pedre kwey chu paa, aan tsiñee lëe xaa buy leñ paa, xaktyee ladx nii pchal Jesús kon xaa. Loxsye ngo lëe xaa sey chu yu aan psee xaa kon xaa kchë nii kok.

Chop xpëedscuel Jesús nii kwey Emaús

(Mr. 16:12-13)

¹³ Misme gak tse go lëe chop xpëedscuel Jesús no nöz si Emaús. Tsiiptub mily metre nak nöz tsiñee xchoo meñ Jerusalén. ¹⁴ Chutiits xaa kchë nii kok Jerusalén. ¹⁵ Lëe xaa pkaa lo Jesús aan lëe xaa si ksa xaa. ¹⁶ Per nikxe kon xaa Jesús, pchilody nyen xaa nii Jesús. ¹⁷ Lëe Jesús chëb lo xaa:

—¿Pe cos chutiits to dyon na nii sëed to nöz? ¿Penak nii mban chak to?

¹⁸ Tsigo lëe tu xaa nii lë Cleofas chëb:

—¿Nandyoo nawen pe cos kok Jerusalén leñ tse re, aan kwlësoo Jerusalén?

¹⁹ Lëe Jesús chëb:

—¿Pe cos kok?

Aan lëe xaa chëb:

—Nii ptyool Jesús Nazaret wo. Tu profet nii kwnee xtiits Dios kok xaa ni kon gaa meñ nii nakni Dios xaa, por kchë nii beeñsyey xaa. ²⁰ Per lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe xaa xñabey kwnab nii kyë xaa lo crusy par kety xaa. ²¹ Nladzy noo nii lëe xaa ndeelaa xkyedzy noo. Per natse chak tson kpidz nii ptyool xaa singo. ²² Per lëe bla kwnaa nii no lady noo ptseb lëe noo, por lëe me kwey chu paa nasilytoo, ²³ aan como kintre xcuerp Jesús leñ paa, lëe me byood chu yu. Aan lëe me bitiits nii lëe chop angly byaklo lo me aan lëe angly chëb nii mbañ Jesús. ²⁴ Loxsye ngo lëe bla xcombañer noo kwey chu paa, aan kon xaa nii nli xtiits kwnaa go, per kondy xaa Jesús.

²⁵ Tsigo lëe Jesús chëb:

—¿Natsypee nguey do ni natsypee neñ do par kniladzy to kchë nii kwnee profet! ²⁶ ¿Pe nody nayak nii tedy Crist kchë kyalnë re antes nii kyëp xaa kpaas?

²⁷ Loxsye ngo lëe Jesús been kseedy chop xaa go, bluuy xaa xlibre Moisés laañee xñee kchë nii ktsyool Crist ni bluuy xaa kchë libre nii pkëe profet.

²⁸ Tsiñee lëe xaa ptsiñ kyedzy nii si xaa, lëe Jesús been nii koñee lëe xaa ndyedy. ²⁹ Per lëe xaa pkwëes Jesús, chëb xaa:

—Kwlës, porque lëe tse ptsye, aan lëe lyu mer jkyey.

Lëe Jesús kwsëeb par kwës xaa. ³⁰ Aan tsiñee lëe xaa nche sob lo mezh, lëe Jesús kwseñ kyaxtily, aan loxsye ptee xaa skizh lo Dios, lëe xaa been grol kyaxtily aan lëew pteedy xaa chop lo xaa go.

³¹ Wor go lëe lo xaa byaly, aan lëe xaa byeñ nii Jesús. Per pchilodre nyan xaa Jesús. ³² Tsigo xñeesy xaa:

—¿Pe lëdy gaanoo lika xyan leñ styoo no worñee bluuy xaa xkitsy Dios lo no nöz?

³³ Lëenlëdy lëe xaa pkaa nöz, sey xaa Jerusalén. Tsiñee ptsiñ xaa, lëe ksa tsiiptub apostle ni lëe meñ nii nak ksa xaa tse pkaal Isa. ³⁴ Lëe meñ go chëb lo xaa:

—Nli nii lëe Jesús pañ, por lëe Simoñ kon xaa.

³⁵ Tsigo lëe chop xaa go bitiits xa ptyool xaa nöz, ni lëe xaa bitiits xa byakpey xaa Jesús worñee been grol Jesús kyaxtily.

Lëe Jesús xyaklo lo xpëedscuel

(Mt. 28:16-20;

Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

³⁶ Lëe chop xaa go bii noyutiits ngo tsiñee lëe Jesús kwso groltyee lady xaa chëb:

—Kakni Dios to dyon.

³⁷ Kchësy xaa ptyeb porñee nladzy xaa te pesyo. ³⁸ Per lëe Jesús chëb:

—¿Penak nii singueetyee xtsyeb to, ni penak nii xkan kik to? ³⁹Kol kuy ñan gaanoo ni kol kuy niyaa. Naaw. Kol seen naa. Non tsit ni kē pēēlaa, aan lēē pesy gon nodyo tsit ni kē pēēldyo.

⁴⁰Loxsye chēb xaa ngo, lēē xaa bluuy ña xaa ni lēē xaa bluuy niy xaa. ⁴¹Per como singootyee xle xpēēdscuel xaa, lika bnilasty xaaw, por ngo lēē Jesús chēb:

—¿Pe cos chap to tyaaw no?

⁴²Tsigo lēē xaa ptee tublē mēl pkyee lo Jesús, ⁴³aan xña lo xaa lēē Jesús taw ma. ⁴⁴Loxsye ngo lēē Jesús chēb:

—Worñee bii non lady to niyaa nii kchēsý nii xseety xley Moisés, ni profet, ni kchē nii kē leñ kitsy nii kē salmos kt-syoolaa. Lēē na lēēw kok cumplir.

⁴⁵Tsigo lēē Jesús bluuy xa nak kitsy nii kē xtiits Dios aan lēē xaa byeño, ⁴⁶chēb Jesús:

—Kēl nii lēē Crist kety, ni kēl nii tse nii loxo tson kpidz lēē xaa kpañ. ⁴⁷Ni

kēl nii lēē meñ Jerusalén ni lēē meñ nii nche tyub lo kislyu jkēētyag xtiits Dios tsiin ktikche meñ styoo lo Dios parñee kpily xtol meñ. ⁴⁸Aan lēē do kñee kchē nii kon do. ⁴⁹Por lēē do jkaa nii kneetsy Tat Tios. Naa kxalo. Per kchoody to leñ kyedzy Jerusalén. Kol kwēs axte nii jkaa do Kyalbini Ntson nii sēēd kpa.

Lēē Jesús xyēp kpa

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰Lēē Jesús kuni kchē xpēēdscuel axte Betania, aan lēē xaa blis ña xaa par ku-uñlay xaa xpēēdscuel xaa. ⁵¹Aan mentre noyuuñlay xaa xaa, lēē xaa byēp kpa. ⁵²Loxsye biily mēēdscuel lay lo Jesús, lēē xaa sey leñ kyedzy Jerusalén xle xaa, ⁵³aan sob sobsye tse kwey xaa lidzy Dios par ktee xaa skizh.

Kitsy nii pkëe San Juan

Lëe xaa nii nak xtiits Dios biid lo kislyu

1 Klo worñee karty kwe kislyu kwoyo tublan tiits kexka lo Dios aan lëe tiits ko nak Dios. ²Lo Dios kwoyo tiits ko. ³Lëe tiits ko psaa kchë kchësy cos. Ni tu cos nii no kwyaaady sin tiits ko. ⁴Lëe tiits ko nak kyalmbañ aan lëe kyalmbañ go nak bini nii xsaani lo meñ. ⁵Lëe bini go xsaani lo nguey aan kchilody nguey ksuyu.

⁶Lëe Dios pxaal tu xaa nii pcholë Juan ⁷biid këb lo meñ nii lëe xaa nii nak bini kiid parñee tsiñee kiid xaa kniladzy meñ xtiits xaa. ⁸Lëdy Juan nak bini, sink lëe xaa biid këb lo meñ nii lëe bini kiid. ⁹Tsigore biid bini nii nli xsaani lo meñ lo kislyu.

¹⁰Lëe xaa nii nak bini go biid lo kislyu, aan nixxe nii lëe xaa psaa kislyu, byumbeydy meñ xaa. ¹¹Biid xaa lo meñ kxyedzy xaa, per psaldy meñ kxyedzy xaa xaa. ¹²Lëe xaa ptee tiits nii kchë meñ nii bniladzy xtiits xaa kak xiñ Dios. ¹³Ni nli gaa nii xiñ Dios nak meñ go, per nakty meñ go xiñ Dios porñee koly meñ go sinak chaly xiñ chol meñ, sink lëe meñ go nak xiñ Dios porñee singo kwlaño styoo Dios.

¹⁴Lëe xaa nii nak tiits ko biid lo kislyu aan lëe xaa kwoyo lady no. Pkëestyoo xaa kchësy meñ ni bluuy xaa tiitsli, ni ptyon gaa noo kyalwnabey nii ptee Tat Tios lo xaa. Mëed tusy nak xaa lo Tat Tios. ¹⁵Lëe xaa nii nak tiits ko pseety Juan tsiñee chëb Juan:

—Mastre non tu xaa nii kiid tsiñee lëen kpi, por nol xaa worñee lëen koly.

¹⁶Kchësy lo no xneetsy xaa kchë nii chap xaa ni xitsy xkwaa gaa kyalnsaak nii xneetsy xaa lo no. ¹⁷Lëe Moisés biidni xley Dios, per lëe Jesucrist biidni

kyalwkëstyoo ni tiitsli. ¹⁸Ni tu cho karty kan Dios, xaktyee xiñ xaa nii tugak no lo xaa. Lëe xaa bluuy Dios lo no.

Lëe Juan Bautist xñee cho nak Jesucrist

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹Lëe meñ Israel nii no Jerusalén pxaal pxosy ni meñ levita nii chuñ yudar pxosy kunabtiits cho nak Juan. ²⁰Aan lëe Juan chëb:

—Kaazhkaa lëdy naa nak Crist.

²¹Tsigo lëe xaa go kwnabtiits stub chëb:

—¿Cho nakoo tsigo busy? ¿Pe lii nak profet Elías?

Lëe Juan chëb:

—Lëdyo, lëdy naaw.

Loxsye ngo lëe xaa kwnabtiits stub chëb xaa:

—¿Lii tsigo busy nak profet nii no kiid?

Lëe Juan kwëb chëb:

—Lëdyo.

²²Tsigo lëe xaa go chëb stub:

—¿Cho nakoo busy? Por no nii kyo knii noo tiits lo xaa nii pxaal lëe noo. Kwnë dyon cho nakoo.

²³Lëe Juan chëb:

—Naa nak tsiy xaa nii xñee lo meñ tañ: “Kol kwii tu nëz tubli tedy xaa nii xñabey.” Singo kwnee profet Isaías.

²⁴Tsigo lëe bla xaa nii pxaal meñ fariseo chëb lo Juan:

²⁵—Deelñee lëdy lii tsigo busy nak Crist ni lëdy lii nak Elías ni lëdy lii nak profet, ¿penak nii xchoobnisoo?

²⁶Tsigo lëe Juan chëb:

—Nli naa xchoobnis con nis, per lady to no tu xaa nii xyumbeydy to. ²⁷Lëe xaa kiid tsiñee lëen kpi. Xaa non xaa ni parñee kxakaa tuu kidy lab xaa xkiñdyaa.

²⁸Betania nii nche kexka chu kiigwpee Jordán no kchoobnis Juan worñee kuneey kchë xaa go lo Juan.

Lëe Jesús nak xaa nii xtsily xtol meñ

²⁹Lëe byaani lyu lëe Jesús kwey lo Juan aan tsiñee lëe Juan kon xaa, lëe Juan chëb:

—Kol kuy gaanoo, lëe xpëkwxiily Dios nii ktsily kchë xtol meñ sëed ske. ³⁰Lëe xaa psetyaa worñee niyaa nii nare kiid tu xaa nii mastre non lon, por nol xaa worñee kolyaa. ³¹Nikle nandyaa cho nak xaa, per lëen syely kchoobnis parñee kyuumbey meñ Israel xaa.

³²Lëe gak Juan chëb:

—Konaa byety Kyalbini Ntson kpaasinak tu palom aan lëe Kyalbini Ntson byab lady xaa. ³³Nandyaa cho nak xaa, per lëe xaa nii pxaal naa syely kchoobnisaa con nis në lon: “Xaa nii kanoo kyab Kyalbini Ntson lady, xaa go kchoobnis meñ con Kyalbini Ntson.” ³⁴Lëe xaa kon-laa ni lëen xñeli gaa nii lëe xaa nak Xiñ Dios.

Mëedscuel nii klootyee kwle Jesús

³⁵Lëe byaani stu lyu lëe Juan nche misme gak lugar go ksa chop xpëedscuel. ³⁶Tsiñee lëe Juan kon nii lëe Jesús sitedy siko, lëe Juan chëb:

—Kol kuy gaanoo, lëe xpëkwxiily Dios si ske.

³⁷Tsiñee lëe chop xpëedscuel Juan biñ ngo, lëe xaa sinal Jesús. ³⁸Tsi lëe Jesús kon nii lëe xaa sinal, lëe Jesús chëb:

—¿Pe cos chakladzy to?

Tsigo lëe xaa chëb:

—Maestre, ¿pa nak liidzyoo?

³⁹Lëe Jesús kwëb chëb:

—Kol tē gaanoo kuy do paw.

Tsigo lëe xaa kwey laañee no Jesús aan lëe xaa ptsen lo Jesús porñee tsel siik las cuatro nak worñee pchoonal xaa Jesús.

⁴⁰Betsy Simoñ Pedre nii lëe Ndresey nak xpëedscuel Juan nii pchoonal Jesús.

⁴¹Lëe Ndresey kukyub Simoñ aan lëe xaa chëb lo xaa:

—Lëe noo ptyon Mesías, xaa nii këm-bëes no kiid. Lëe xaa nak Crist.

⁴²Loxsye ngo lëe Ndresey kuni Simoñ lo Jesús aan tsiñee lëe Jesús kon xaa, lëe Jesús chëb:

—Lii nak Simoñ. Xiñ Jonás nakoo, per lëel kcholë Cefas. (Tiits ko nak sinak nii xñee no Pedre.)

Lëe Jesús xkwetsy Felip ni Natanael

⁴³Lëe byaani stu lyu lëe Jesús kwlokoyeñ tsi xtañ meñ Galilea. Lëe xaa ptsyool Felip aan lëe xaa chëb:

—Tënal naa.

⁴⁴Betsaida lëe kxyedzy Felip. Xaa kyedzy ko gak nak Ndresey ni Pedre.

⁴⁵Loxsye ngo lëe Felip kukyub Natanael aan lëe xaa chëb:

—Lëe noo ptyon xaa nii tant xseety Moisés leñ libre nii kë ley ni lëe gaa xaa nak xaa nii tant pseety kchë profet. Lëe xaa nak Jesús Nazaret. José nak pxosy xaa.

⁴⁶Lëe Natanael chëb:

—¿Schilo nawen kchoo tu xaa buen leñ kyedzy Nazaret?

Tsigo lëe Felip chëb:

—Të gaanoo kuyoo.

⁴⁷Tsiñee lëe Jesús kon nii lëe Natanael mer ktsiñ lo xaa lëe xaa chëb:

—Lëe tu xaa nii nli nak xaa Israel sëed ske. Ni tu kyalwkwëti nody leñ styoo xaa.

⁴⁸Lëe Natanael kwnabtiits chëb:

—¿Xa xyuumbeyoo naa?

Lëe Jesús chëb:

—Antes nii ngwetsy Felip lii, konaa so-boo xan yag yegw.

⁴⁹Tsigo lëe Natanael chëb:

—Maestre, lii nak Xiñ Dios. Lii nak xrey meñ Israel.

⁵⁰Lëe Jesús chëb:

—¿Pe xnildazyoo xtitsaa nayak kaxtyee porñee niyaa nii lëen kon lii xan yag yegw? Nare kanoo cos nii mastre kuuñ ksee styool.

⁵¹Ni chëb Jesús:

—Nli xñen nii lëe do kan kyal y kpa a ni lëe do kan nii lëe xangly Dios kyëp kyety lady mguiy nii pxaal Dios.

Lëe Jesús chi laañee chak kyalwtsiilña

2 Tse nii kwloxo tson kpidz lëe tu kyalwtsiilña kok Caná, tu kyedzy nii nche nëz Galilea. Lëe xña a Jesús kwey, ²aan wi Jesús kwey ksa xpëedscuel. ³Mer wroltyee lo lni lëe viñ pidzy, aan lëe xña a Jesús chëb:

—Lëe xviñ meñ re kwlox.

⁴Per lëe Jesús chëb lo xña a:

—¿Penak nii xñeelo lon? Karty tsitsib xwora a.

⁵Per lëe me chëb lo meñ nii xkiisy viñ:

—Kol kuuñtsyey kchë nii kñë xaa.

⁶Lëetyee gaa lëe xoop tiñ nii nyaa con kyo nche siko. Leñ tiñ go chadx ña meñ Israel. Masy tap kaly gaa o tu kyoow gaa litre nis xtyëe tu leñ tiñ go. ⁷Tsigo lëe Jesús chëb lo xaa nii xkiisy viñ:

—Kol jkatsë ksa tiñ gue nis.

Lëew pkatsë xaa axte pixo chu tiñ.

⁸Loxsyee ngo lëe Jesús chëb:

—Kol kwii xisyo aan kol tsiniw lo xaa nii chuñ lni.

Aan lëew kuni xaa. ⁹Tsiñee lëe xaa nii chuuñtsyey lni pkëe chuw nis nii byak viñ, nandy xaa dyon pa pchoow. Xaktyee xaa nii xkiisyo nano, porñee lëe xaa go kwlii nis. Por ngo lëe xaa kwtsyetsy xaa nii ptsiilña ¹⁰aan lëe xaa chëb:

—Kchësy meñ gon xkiisy viñ buen tsiñee lëe lni chislo, aan axte lultime xkiisy meñ viñ mban, per lëe lii, lëel kwlootsey viñ buen par kiisyo lultime.

¹¹Caná nii ngab Galilea klootsee beeñtsyey Jesús kyalntson. Siko bluuy xaa kxyalwnabey xaa, aan lëe xpëedscuel xaa bniladzy xtiits xaa.

¹²Loxsyee ngo lëe xaa si Capernaum ksa xña a xaa ni betsy xaa ni xpëedscuel xaa, aan lëe xaa kwlës siko bla kpidz.

Lëe Jesús chuuñ nyë lidzy Dios

(Mt. 21:12-13;

Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³Aan como lëe paskw nii chuuñtsyey meñ Israel sëed yob, lëe Jesús kwey Jerusalén. ¹⁴Tsiñee lëe xaa kwsëeb leñ lidzy Dios, lëe xaa kon kchë meñ nii xto yosy, ni meñ nii xto mëkwxiily ni palom, ni meñ nii nche sob laañee xtsyëë tumi. ¹⁵Tsigo lëe xaa psaa tu soty aan lëe xaa kwlii kchë meñ go leñ lidzy Dios ksa meñ go mëkwxiily ni yosy. Kchësy xtumi meñ nii xtsëë centab pchoots xaa lo lyu ni ptische xaa xmez h meñ go. ¹⁶Chëb xaa lo xaa nii xto palom:

—¡Kol kwii kchë ngue nu! ¡Kyuñdy to lidzy pxosyaa tu mesón!

¹⁷Tsigo lëe xpëedscuel xaa psaladzy tiits nii kë leñ kitsy nii kë xtiits Dios. Sinrii xñeew: “Tirak xkëstyoon lidzy pxosyaa.”

¹⁸Tsigo lëe meñ Israel chëb:

—Beeñtsyey tu kyalntson parñee kniladzy noo nii xaa xñabey nakoo.

¹⁹Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Kol knitylo ktoo re aan tsonak kpidz lëew ksoblin stub.

²⁰Tsigo lëe meñ Israel chëb:

—Choowpxoop iz kwë meñ kwya a ktoo re. ¿Xa ksaaloolo tsonak kpidz?

²¹Per byeñdy xaa nii misme xcuerp Jesús nak ktoo nii pseety Jesús. ²²Por ngo, tsiñee lëe Jesús pañ, lëe xpëedscuel xaa psaladzy kchë nii kwnee xaa, aan lëe xaa bniladzy kitsy nii kë xtiits Dios ni lëe xaa bniladzy xtiits Jesús.

Xyuumbey Jesús kchësy meñ

²³Worñee lëe Jesús kwey paskw Jerusalén, ndaly meñ bniladzy xtiits xaa tsiñee kon meñ kchë kyalntson nii beeñtsyey xaa. ²⁴Per kopty Jesús kchë meñ go confians, porñee xyuumbey xaa kchë meñ. ²⁵Xkiñdy xaa nii dyon cho këb xa

nak meñ lo xaa, por mismë lëë xaa nan pe cos xsya leñ styoo meñ.

Lëë Jesús chutiitsni Nicodemo

3 Lëë tu xaa fariseo nii pcholë Nicodemo kwey lo Jesús. Tu xaa non nak xaa lo meñ Israel. ² Kyool kwey Nicodemo lo Jesús aan lëë xaa chëb:

—Maestre, ndon noo nii lëë Dios pxaal lii par kuuñ kseedyoo lëë noo, por ni tu cho chilody kuuñtsyey kyalntson nii chuuñtsyeyoo deelñee naknidy Dios xaa.

³ Tsigo lëë Jesús chëb:

—Nli xñen nii sëëbty kchë meñ nii kaldy stub laañee xñabey Dios.

⁴ Tsigo lëë Nicodemo kwnabtiits chëb:

—¿Per xa mod na dyon kpikche kaly tu xaa nii kwyoxle stub? ¿Pe schilo nayak kyo xaa leñ xñaa xaa stub par kpikche kaly xaa?

⁵ Aan lëë Jesús kwëb chëb:

—Nli xñen nii deelñee sëëbty Kyalbini Ntson leñ styoo meñ nii chaly, chilody kyey meñ go laañee xñabey Dios. ⁶ Kchë meñ nii chaly no pxosy, per deelñee sëëbty Kyalbini Ntson leñ styoo meñ, chilody kak meñ xiñ Dios. ⁷ Kseety styool nii xñen lool nii kchësy meñ no nii kaly stub. ⁸ Laañee xkaatyee xpi me ni chonoo xbi me, per nandyoo pa sëëd me ni nandyoo pa tsi me. Singo gak nak Kyalbini Ntson nii xsyëëb leñ styoo meñ.

⁹ Tsigo lëë Nicodemo kwnabtiits stub chëb:

—¿Pe nli lëësy kchë cos re?

¹⁰ Tsigo lëë Jesús kwëb chëb:

—¿Maestre nakoo Israel aan nandyoo xa nak kchë cos re? ¹¹ Nli xñen nii nonsyke nii ndon noo ni ptyon noo xñee noo. Per xnilasty to kchë nii xñee noo. ¹² Deelñee xnilasty to xtitsaa tsiñee xsetyaa cos lo kislyu re lo do, ¿xa kniladzy to xtitsaa tsiñee lëën kseety cos nii sëëd kpaas?

¹³ Ni tu cho karty tsëp kpaas, xaktyee xaa nii byety kpaas. Lëë xaa go nak mguiy

nii pxaal Dios. ¹⁴ Aan sinak nii psaa gak Moisés tu mëel aan psoob klaa xaa ma tu kik yag, singo gak no nii kyënal mguiy nii pxaal Dios lo crusy, ¹⁵ parñee kchësy meñ nii kniladzy xtiits xaa nii pxaal Dios, kejty meñ go, sink lëë meñ go jkaa tu kyalmbañ nii nitylody.

Xkylwkwëstyoo Dios

¹⁶ Tir pkëstyoo Dios meñ nii nche lo kislyu re. Por ngo lëë xaa pxaal xiñ xaa nii nak mëed tusy lo xaa, parñee kejty kchësy meñ nii kniladzy xtiits xiñ xaa, sink lëë meñ go jkaa tu kyalmbañ nii nitylody. ¹⁷ Pxaaldy Dios xiñ lo kislyu par jkëëkiy xaa meñ, sink lëë xaa pxaal xiñ xaa par kteelaa xaa meñ.

¹⁸ Kchë meñ nii xniladzy xtiits Xiñ Dios chilody kyëkiy meñ go, per lëë meñ nii xnilasty, lëë meñ go kyëkiy porñee xnilasty meñ go xtiits xaa nii nak mëed tusy lo Dios. ¹⁹ Kchësy meñ nii xnilasty kyëkiy, por psaldy meñ go xaa nii nak bini worñee biid xaa lo kislyu, sink lëë meñ go byaan lo nguey porñee xtsiladzy meñ go xtol. ²⁰ Kchësy meñ nii chuñ cos mal xtilyini bini, aan xpigty meñ go lo bini parñee kak ndoondy kchë cos mal nii chuñ meñ go. ²¹ Kchë meñ nii xniladzy tiitsli xpig lo bini parñee kak nyoo nii lëë meñ go chuuñtsyey nii xñabey Dios.

Lëë Juan Bautist xseety Jesús

²² Loxsye ngo lëë Jesús kwey xtañ meñ Judea ksa xpëëdscuel, aan lëë xaa pchoobnis meñ siko. ²³ Lëëtyee gaa wi Juan no kchoobnis meñ tu laañee lë Enón nii nche kexka Salim. Naal nis no siko, aan ndaly meñ kuchobnis. ²⁴ Karty tso Juan skiib wor go.

²⁵ Per lëë bla xaa nii nak ksa Juan ptilyitiitsni tu xaa Israel. Ptilyitiits xaa xa kak nyë meñ parñee kuuñ ksak meñ Dios. ²⁶ Aan lëë xaa kukëb lo Juan:

—Maestre, biño gaanoo, lëe xaa nii biid lool stublad chu kiigwpee Jordán, xaa nii tant pseeetyoo loo noo, lëe xaa no kchoobnis aan lëe meñ sinal xaa.

²⁷ Tsigo lëe Juan chëb:

—Ni tu meñ chilody kap pe tu cos deelnee kteejty Dioso. ²⁸ Misme lëe do biñ kwenn nii lëdy naa nak Crist, sink tu xaa nii kwtenechsye lo xaa nakaa. ²⁹ Lo tu kyalwtsiilña tsesy xsyo xamigw xaa nii ptsiilña. Lëe xaa nii ptsiilña xsyob kwi tsiil, aan tsi lëe xaa nii ptsiilña xñee, xle xamigw xaa. Singo gak naa xlen chonaa kchë nii chuuñtsyey xaa. ³⁰ No nii kak xaa tu xaa non, lëe naa no nii tseyga tseyga kyablyun.

Xaa nii sëed kpaá

³¹ Lëe xaa nii sëed kpaá xñabey kchë meñ. Kchë meñ nii no lo kislyu xñee nonsyke cos nii no lo kislyu. Per lëe xaa nii sëed kpaá xñabey lo kchë meñ, ³² ni nonsyke nii konle xaa ni biñle xaa xñee xaa. Per ni tu cho xnilasty nii xñee xaa. ³³ Per kchë meñ nii xniladzy xtiits xaa xyeñ nii nli tiitsli xñee Dios. ³⁴ Porque xtiits Dios xñee xaa nii pxaal Dios, ni lëe gaa Dios xtee xKyalbini lo xaa, xkady Dios xKyalbini. ³⁵ Xkëstyoo Tat Tios xiñ, por ngo lëe xaa ptee kchëlo kyalwnabey lo xaa. ³⁶ Kchësy meñ nii kniladzy xtiits Xiñ Dios jkaa tu kyalmbañ nii nitylody. Per lëe meñ nii knilasty xtiits Xiñ Dios, jkaady meñ go kyalmbañ nii nitylody, sink lëe meñ go jkaa castigw nii kxaal Dios.

Lëe Jesús chutiitsni tu kwnaa Samaria

4 Lëe meñ fariseo biñ nii ndaly meñ kwsëeb xlad Jesús ni ndalyre meñ xchobnis lo xaa que lo Juan. ² Per lëdy lëe Jesús xchoobnis, sink xpëedscuel xaaw. ³ Tsiñee lëe Jesús biñ ngo, lëe xaa bi xtañ meñ Judea aan lëe xaa sey xtañ meñ Galilea.

⁴ Per no nii tedy xaa nëz xtañ meñ Samaria. ⁵ Por ngo lëe xaa kutedy tu kyedzy nii nche xtañ meñ Samaria. Sicar lë kyedzy ko. Kexka siko nix lyu nii pkady Jacob lo xiñ xaa José. ⁶ Siko kë tu kiigw nii xñee meñ go xkiigw Jacob, aan como xtsag Jesús, lëe xaa kwsob chu kiigw ko. Lëe ngbidz mer xwe. ⁷⁻⁸ Lëe xpëedscuel gaa xaa si leñ kyedzy sisi nii ktyaaw. Siko sob Jesús tsiñee lëe tu kwnaa Samaria ptsiñ chu kiigw sixi nis, aan lëe Jesús chëb lo me:

—Pkady xisy xisoo kin.

⁹ Tsigo lëe me chëb:

—¿Xa mod nii meñ Israel nakoo aan xñaboo nis lon nii nakaa meñ Samaria?

(Singo chëb me porñee xñeenguidy meñ Israel lo meñ Samaria.) ¹⁰ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Deelnee nyanoo kchë nii xnee Dios, ni nyanoo cho xñab nis lool, xsobaa nii lii nyab nis lo xaa, aan lëe xaa neetsy tu nis nii xnee kyalmbañ lool.

¹¹ Loxsye ngo lëe kwnaa go chëb:

—Ni tu pe noydyoo, xey, par kwiil nis aan nxity kiigw. ¿Pa kwiil nis mbañ nii kneetsyoo kin? ¹² Lëe pxusykoltoo noo Jacob psaan kiigw re. Nu kow me nis kchë xiñ me ni xma me. ¿Pe mastre nayak nonoo lo me?

¹³ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kchësy meñ nii chi nis re xlyaa nis stub. ¹⁴ Per lëe meñ nii ki nis nii ktedyaa, kpikchedre klyaa meñ go nis. Porque lëe nis nii ktedyaa kak sinak tu xlyañ leñ styoo meñ go aan lëew ktee tu kyalmbañ nii nitylody lo meñ go.

¹⁵ Tsigo lëe kwnaa go chëb:

—Xey, nee nis ko kin parñee klyaadraa nis, ni parñee kyelyxidraa nis chu kiigw re.

¹⁶ Lëe Jesús chëb:

—Kutsyetsy tsiiloo aan tēni me nu.

¹⁷ Tsigo lëe kwnaa go kwëb chëb:

—Kindy tsiilaa.

Tsigo lëe Jesús chëb:

—Nli x̄neel nii kindy tsiiloo, ¹⁸por kaay mguiy kwyonil aan lēdy tsiiloo nak meñ nii nonil nina. Nli x̄neel, xkēētiidyoo.

¹⁹Tsiñee lēē kwnaa go biñ ngo, lēē me chēb:

—Xey, chanaa gon nii nli tu profet nakoo. ²⁰Chu kiy re biid pxusykoltoo noo lo Dios, per lēē lēē do nii nak to meñ Israel x̄nee do nii Jerusalén nak laañee kyo noo lo Dios.

²¹Tsigo lēē Jesús kwēb chēb:

—Bniladzy nii kniyaa. Lēē wor kut-siñ nii kiiyre to chu kiy re ni tsiidy to Jerusalén par ksoxib to lo Tat Tios.

²²Kchēsý to siñee nak to meñ Samaria nandy to cho lo xsoxib to, per lēē noo ndon noo cho lo xsoxib noo, por xlad meñ Israel sēēd xaa nii xteelaa. ²³Per sit-siñ tse, ni lēēw kutsiñle gaa nina kazh, nii lēē meñ nii nli choollay lo Tat Tios koolo sinak x̄nabey Kyalbini Ntson. Por singo chakladzy Tat Tios nii kool meño. ²⁴Kyalbini nak Dios. Por ngo noo nii kool meñ lay lo xaa sinak x̄nabey Kyalbini Ntson ni noo nii kool meño tyub styoo meñ.

²⁵Tsigo lēē kwnaa go chēb:

—Nanaa nii lēē Mesías kiid (Crist nak Mesías), aan tsiñee lēē me kiid, lēē me kluuy loo noo xa nak kchē cos.

²⁶Lēē Jesús chēb:

—Naa nak Mesías, lēē meeraa x̄neel lool.

²⁷Ngo nonee Jesús tsiñee lēē xpēēd-scucl xaa ptsiñ, aan ntseeb psee xpēēd-scucl xaa nii lēē xaa noyutiitsni tu kwnaa. Per ni tu xaa byaxty nyēb: “Pe cos chuñoo”, o “penak kaa noyutiitsnil kwnaa gue.” ²⁸Tsigo lēē kwnaa go psaan xche chu kiigw aan lēē me sey leñ kyedzy. Tsiñee ptsiñ me lēē me chēb lo meñ:

²⁹—Kol tē gaanoo kan do tu meñ nii nē kchē cos nii kayuuñtsyeyaa. ¿Toon pe lēdy lēē me nak Crist?

³⁰Tsigo lēē meñ kyedzy kwey laañee so Jesús. ³¹Mentre gaa lēē xpēēdscucl Jesús x̄nee:

—Maestre, tē kaawoo.

³²Per lēē Jesús chēb:

—Lēēn kaw tu cos nii xyuumbeydy to.

³³Tsigo lēē xpēēdscucl xaa bislo x̄nabtiits lo xcombañer x̄nee:

—¿Pe no yak cho biidni nii taw xaa?

³⁴Per lēē Jesús chēb:

—Xwagwaa nak kuuñtsyeyaa xtsiñ xaa nii pxaal naa, ni xwagwaa nak kisyaaalaa xtsiñ xaa. ³⁵X̄nee do: “Bii chak falt stap mēē par kislo kwlaap”, per kol kuy buen lo kwaa gaanoo, kchēsý no jketsy. ³⁶Kchēsý meñ nii xkyē kwlaap chazh, aan kchē nii xlaap meñ go chotsey par tu kyalmbañ nii nitylody, parñee kle kchē meñ nii xkyē kon ni meñ nii xkyē kwlaap. ³⁷Nli gak tiits nii sē sinrii: “Xaa meñ nii chan, xaa meñ nii xkyē kwlaap.” ³⁸Lēēn pxal lēē do kwlaap laañee kwēdy to tsiñ. Xaa cho kwē tsiñ, aan lēē do bley xtsiñ meñ go.

³⁹Ndaly meñ Samaria nii no kyedzy ko bnildadzy xtiits Jesús por kchē nii kwnee kwnaa go worñee chēb me: “Nē me kchē cos nii kayuuñtsyeyaa.” ⁴⁰Aan tsiñee lēē meñ Samaria ptsiñ, lēē meñ go chēb lo Jesús: “Kwlēs loo noo.” Aan lēē Jesús kwlēs lo meñ go chop kpidz. ⁴¹Ndalyre meñ bnildadzy tsiñee biñ meñ kchē nii kwnee mer xaa. ⁴²Tsigo lēē meñ chēb lo kwnaa go:

—Na si nagon, xniladzy noo, lēdy xaktyee nii nēel loo noo, sink wi por kchē nii ptyon noo kwnee me. Ndon noo nii nli lēē me kteelaa meñ lo tol.

Lēē Jesús chuñ kyak xiñ tu xaa nii xkyē xtsiñ rey

⁴³Tse nii kwloxo chop kpidz, lēē Jesús bi Samaria aan lēē xaa si nēz xtañ meñ Galilea. ⁴⁴Misme Jesús chēb: “Xsaldy meñ tu profet deelñee tsi xaa xkyedzy xaa.” ⁴⁵Tsiñee lēē Jesús ptsiñ Galilea,

ngui kwnee meñ go lo xaa, porñee wi kchë meñ go kwey paskw Jerusalén aan kon meñ go kchë nii beeñsyey xaa lo lni go.

⁴⁶Tsigo lëe Jesús kwey Caná stub. Galilea ngab Caná. Leñ kyedzy ko byuñ xaa nis viñ. Lëetyee gaa leñ tse go lëe xiñ tu xaa nii kxyë xtsiñ rey nii no Capernaum xsyakñë. ⁴⁷Tsiñee lëe xaa nii kxyë xtsiñ rey biñ nii lëe Jesús bi Judea aan lëe xaa tsi Galilea, lëe xaa kwey lo Jesús aan lëe xaa kwnab nii tsi Jesús lidzy xaa par kuuñ kyak Jesús xiñ xaa nii no xnëz kyalkuty. ⁴⁸Tsigo lëe Jesús chëb:

—Deelñee kandy to milagre ni kyalntson, knilasty to xtitsaa.

⁴⁹Tsigo lëe xaa nii kxyë xtsiñ rey chëb:

—Xey, ligier tsoo, por toon kety xiñaa.

⁵⁰Lëe Jesús chëb:

—Byey, kejty xiñoo.

Lëe xaa go bnildzy xtiits Jesús aan lëe xaa sey. ⁵¹Tsiñee lëe xaa sey, lëe xmos xaa kuktsiil nëz xaa chëb:

—Lëe xiñoo byak.

⁵²Tsigo lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pa wor bislo byak buen xiñaa?

Lëe mos chëb:

—Neeg a la una pchoo xaa xlyëë.

⁵³Tsigo lëe xaa nii byak xiñ psaladzy nii mer wor go chëb Jesús: “Kejty xiñoo”, aan lëe xaa bnildzy xtiits Jesús kchë meñ lidzy xaa.

⁵⁴Chople kyalntson noyuuñsyey Jesús tsiñee lëe xaa bi Judea ptsiñ xaa Galilea.

Lëe Jesús chuuñ kyak tu xaa nii kutoo

5 Kok xtsedyako lëe meñ Israel beeñsyey tu lni aan lëe Jesús kwey Jerusalén stub. ²Aan leñ kyedzy Jerusalén laañee lë puert mëkwxiiily kë tu pily nii lë Betesda. Singo lëw con tiitsë hebreo. Kaay lo ley chap pily go. ³⁻⁴Ndaly meñ xsyakñë nche nix lo ley go, kchë meñ nii chandy, ni meñ nii

chilody së ni meñ nii kutoo. ⁵Lady kchë meñ xsyakñë go no tu xaa nii kok kalyptsiipxon iz xsyakñë. ⁶Tsiñee lëe Jesús kon xaa, byeñ Jesús nii kok xtsele nix mbës xaa siko. Lëe Jesús chëb lo xaa:

—¿Pe chakladzyoo kyakoo?

⁷Tsigo lëe xaa xsyakñë go chëb lo Jesús:

—Xey, kindy cho ko naa leñ pily tsiñee lëe nis xni. Cad nii chakladzyaa sëëbaa, klol stu meñ xsyëëb.

⁸Tsigo lëe Jesús chëb lo xaa:

—Kuxche, blis xtal aan kwsë.

⁹Wor go kazh lëe xaa go byak. Lëe xaa blis xta xaa aan lëe xaa bislo kwsë xaa. Per como mer tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ byak xaa, ¹⁰lëe bla meñ Israel chëb lo xaa:

—Chakty tsiñ natse. Chilody kyoyoo xtal.

¹¹Tsigo lëe xaa nii byak ko kwëb chëb:

—Lëe xaa nii beeñ kyak naa në lon: “Blis xtal aan kwsë.”

¹²Tsigo lëe meñ Israel kwnabtiits chëb:

—¿Cho në lool: “Blis xtal aan kwsë”?

¹³Per nandy xaa cho beeñ kyak xaa, porñee lëe Jesús kwnity lady meñ. ¹⁴Tsi lëe Jesús kon xaa leñ lidzy Dios, lëe Jesús chëb lo xaa:

—Kon gaanoo lëël byak. Na kpikchedroo kuñoo tol tsiin ktsyoooldyoo tu kyalnë nii mastre ntseeb.

¹⁵Tsigo lëe xaa nii byak ko kunitiits lo meñ Israel go nii lëe Jesús beeñ kyak xaa. ¹⁶Por ngo lëe meñ Israel go kwënal kuty Jesús porñee chuuñsyey Jesús ngo tse nii xiladzy meñ lo tsiñ. ¹⁷Per lëe Jesús chëb:

—Tugak kxyë Tat Tios tsiñ, nikle gaa naa tugak kxyën tsiñ.

¹⁸Por ngo nii mastre kwyoki meñ Israel go kuty Jesús, porñee lëdy xaktyee tse nii xiladzy meñ lo tsiñ xsaldy xaa, sink wi penak nii chakladzy xaa kak xaa

sinak Dios tsiñee xñee xaa nii pxosy xaa nak Dios.

¹⁹ Tsigo lëë Jesús chëb:

—Nli xñen nii chilody kuuñtsyey Xiñ Dios nii klyaañtyee styoo xaa. Xaktyee nii chan xaa chuuñtsyey Tat Tios chuñtsyey xaa. Kchësy nii chuuñtsyey Tat Tios chuuñtsyey Xiñ Dios. ²⁰ Xkëstyoo Tat Tios xiñ. Por ngo nii xluuy xaa kchë nii chuuñtsyey xaa lo xiñ xaa, ni nare kluuy xaa cos nii kuuñ ksee lëë do. ²¹ Sinak nii chuñ kpañ Tat Tios meñ kuty nii xtee xaa kyalmbañ, singo gak xtee xiñ xaa kyalmbañ lo meñ nii klyaañtyee styoo xaa. ²² Chuñdy Tat Tios kyalxtisy, sink lëë xaa ptee kyalwnabey lo xiñ xaa parñee kuñ xiñ xaa kyalxtisy, ²³ ni parñee ksal meñ Xiñ Dios sinak nii xsal meñ Tat Tios. Deelñee xsaldy meñ Xiñ Dios, chilody ksal meñ xaa nii pxaal xaa.

²⁴ Nli xñen nii kchësy meñ nii kniladzy tiits nii xñen ni kniladzy xaa xaa nii pxaal naa, ksaksidy xaa nii pxaal naa meñ go, sink lëë meñ go jkaa tu kyalmbañ nii nitylody. ²⁵ Ni nli xñen nii sitsiñ wor ni lëë gaaw kutsiñ nina kazh nii lëë meñ kuty kon tsiy Xiñ Dios, aan kchë meñ kuty nii ksal xtiits xaa kpañ. ²⁶ Porque lëë Tat Tios nak kyalmbañ, aan lëë xaa ptee tiits nii wi xiñ xaa kak kyalmbañ parñee ktee xaaw lo meñ. ²⁷ Aan lëë Dios ptee kyalwnabey lo xaa par kuñ xaa kyalxtisy, por lëë xaa nak mguiy nii pxaal Dios. ²⁸ Kseety to, por sitsiñ worñee kchë meñ kuty kon tsiy xaa, ²⁹ aan lëë meñ kuty ko kchoo leñ paa. Kchësy meñ kuty nii beñ buen jkaa kyalmbañ, per lëë kchësy meñ kuty nii beñ mal tedy castigw.

Xkyalwnabey Xiñ Dios

³⁰ Chilody kuuñtsyeyaa nii klyañ styoon, sink lëën chuñ kyalxtisy sinak nii xñabey xaa nii pxaal naa. Ni ngui chuñaa kyalxtisy, por syeldyaa par kuuñtsyeyaa nii chakladzyaa, sink lëën

syely par kuuñtsyeyaa nii chakladzy pxosyaa. ³¹ Deelñee misme naa xñe cho nakaa, chilody kniladzy meñ nii nli kchë nii xñen. ³² Per no tu xaa nii xñee cho nakaa, ni nanaa nii nli kchë nii xñee xaa. ³³ Lëë do pxaal meñ nii kunabtiits lo Juan, aan kchësy nii chëb Juan nliw. ³⁴ Per xkiiñdyaa nii cho kñee cho nakaa. Singo niyaa parñee chilo telaa do lo tol. ³⁵ Kok Juan sinak tu bëly nii xsaani, aan mbëë bleni do xbini xaa xisy wiñ. ³⁶ Per kchësy nii chuuñtsyeyaa xluuy nii nli lëë Tat Tios pxaal naa, por nii xñabey xaa chuuñtsyeyaa, ni mastre gaa nono lo xtiits Juan. ³⁷ Ni wi gaa Tat Tios nii pxaal naa xñee cho nakaa, nixxe nii karty kon do tsiy xaa ni karty kan do xaa. ³⁸ Xni-lasty to nii xñen porñee nody xtiits xaa nii pxaal naa leñ styoo do. ³⁹ Xseedy to kitsy nii kë xtiits Dios porñee nladzy to leñ kitsy ko ksil do kyalmbañ nii nitylody, aan leñ kitsy ko xñee cho nakaa. ⁴⁰ Per chaklasty to kiid to lon parñee jkaa do kyalmbañ nii nitylody.

⁴¹ Chaklastyaa nii kuuñ ksak meñ naa, ⁴² por xyuumbey buenaa lëë do ni nanaa nii xkëstyoody to Dios. ⁴³ Lëë Tat Tios pxaal naa, aan xsaldy to naa, per deelñee nyiid tu xaa nii pxaaldy pxosyaa, xaa gol nsal do. ⁴⁴ ¿Xa kchilo na dyon kniladzy to xtitsaa deelñee misme lëë do chuñ ksak xcombañer do, aan xkwësty to nii kuuñ ksak Dios to? ⁴⁵ Këbty to tsaaplaa naa jkëëkiy lëë do lo Tat Tios. Misme Moisés xkëëkiy lëë do, ni lëëw na Moisés sye xsaladzy to. ⁴⁶ Deelñee niladzy to nii kwnee Moisés, niladzy to nii xñen, por lëë Moisés pkëë leñ kitsy nii kë xtiits Dios cho nakaa. ⁴⁷ Per deelñee xni-lasty to nii pkëë xaa, ¿xa mod kniladzy to nii xñen?

Lëë Jesús xyaaan kaay mily meñ

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

6 Loxsye ngo, lëë Jesús si stublad chu nis Galilea. No meñ xñeew

Tiberias. ² Aan singootyee ndaly meñ kunal porñee chan meñ kchë kyalntson nii chuuñtsyey xaa tsiñee chuuñ kyak xaa meñ xsyakñë. ³ Lëë Jesús kwyëp tu kik kiy aan lëë xaa kwsob siko ksa xpëëdsuel xaa. ⁴ Lëë paskw nii chuuñtsyey gaa meñ Israel sëëd yob. ⁵ Tsiñee lëë Jesús buy, kon xaa nii singootyee ndaly meñ sinal. Lëë xaa chëb lo Felip:

—¿Pa lë nii syuuy no nii kyaan no kchësy meñ gue?

⁶ Singo chëb xaa par kuñ xaa Felip preb, por nanle xaa xa kuñ xaa. ⁷ Tsigo lëë Felip chëb:

—Per ni chop kyoow denario kyaxtily jkaady parñee jkaa meñ re tublë gaaw.

⁸ Tsigo lëë betsy Simoñ Pedre nii lë Ndresy nii wi nak xpëëdsuel xaa chëb:

⁹ —Lëë tu xaa wiñ nii so nu noy kaay kyaxtily ni chop mël, per ¿pe lë nrui lo tant meñ?

¹⁰ Tsigo lëë Jesús chëb:

—Kol këb lo meñ sob meñ.

Aan singootyee no kizh siko. Masy kaay mily xaapkiy pkab. ¹¹ Lëë Jesús kwseñ ksa kyaxtily go, aan loxsysy ptee xaa skizh lo Dios, lëëw beeñ grol xaa aan lëëw kwtiisy xaa lo meñ nii nche sob. Singo gak kwtiisy xaa mël aan kchë meñ byëly. ¹² Tsiñee lëë meñ lox taw, lëë Jesús chëb lo xpëëdsuel:

—Kol ktop kchë nii byuy nii byaan parñee ni tublëw xiñdy.

¹³ Lëëw ptop xaa, aan lo kaay kyaxtily go byaktsë tsiipchop tskwidy nii byuy.

¹⁴ Tsiñee kon meñ kyalntson nii beent-syey Jesús, xñee meñ:

—Nli nii lëë xaa re nak profet nii no kiid lo kislyu.

¹⁵ Per como lëë Jesús byeñ nii lëë meñ chakladzy koy xoo meñ xaa parñee kak xaa rey, lëë xaa pxooñ, lëë xaa si kiy tusy xaa.

Lëë Jesús xsyë lo nis

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Tsiñee lëë lyu pkyey, lëë xpëëdsuel Jesús biidso chu nis. ¹⁷ Lëë xaa byo barkw par tekë xaa nis ktsiñ xaa Capernaum. Lëë lyu gaa lox pkyey, aan karty kpikche Jesús. ¹⁸ Lëë nis bislo chisoli por tu me dox nii bislo xpi. ¹⁹ Tsiñee kok masy tu kaay o xoop kaa mily metre si xaa lo nis, lëë xaa ptsyeb porñee kon xaa nii lëë Jesús xsyë lo nis aan lëë Jesús xpig chu barkw. ²⁰ Per lëë Jesús chëb:

—¡Naaw, ktsyebty to!

²¹ Tsigo lëë xaa blaa kwyëp Jesús leñ barkw aan blyëëdy lëë xaa ptsiñ laañee si xaa.

Lëë Jesús nak kyaxtily nii xnee kyalmbañ

²² Tsi lëë lyu byaani, lëë meñ nii byaan stublad chu nis byeñ nii lëë xpëëdsuel Jesús bii byo leñ tu barkw nii so siko, per byody Jesús leñ barkw ko. ²³ Mentre gaa lëë stubla barkw Tiberias ptsiñ kex laañee taw meñ kyaxtily tsi lox ptee Jesús skizh lo Dios. ²⁴ Aan tsiñee konsye meñ nii kindy Jesús siko ni kindy xpëëdsuel xaa, lëë meñ byo barkw, lëë meñ sikyub xaa kyedzy Capernaum.

²⁵ Tsiñee lëë meñ ptsiñ stublad chu nis, lëë meñ ptsil Jesús aan lëë meñ kwnabtiits chëb:

—Maestre, ¿pa wor kwlaañoo nu?

²⁶ Lëë Jesús chëb:

—Nli xñen nii porñee taw do axte laañee byëly do, ngo nii xyub to naa. Xyubty to naa porñee byeñ do xa nak kyalntson nii beent-syeyaa. ²⁷ Kyëdy to tsiñ par ktsiñaa do nii ktyaawsyey, por xlyoxo, sink kol kyë tsiñ par ktsiñaa do tu kyalmbañ nii nitylody. Lëë mguiy nii pxaal Dios kneetsy kyalmbañ go lo do, por lëë Tat Tios bluuylye nii lëë xaa nak Xiñ Dios.

²⁸ Tsigo lëë meñ kwnabtiits chëb:

—¿Xa kuuñ noo par kuuñtsyey noo kchë nii chakladzy Dios?

²⁹ Lëë Jesús kwëb chëb:

—Chakladzy Dios nii kniladzy to xtiits xaa nii pxaal xaa.

³⁰ Tsgo lëë meñ chëb:

—¿Pe cos kluuyoo tyon noo parñee kniladzy noo xtiitsoo? ¿Pe cos kuuñtsyeyoo? ³¹ Lëë pxusykoltoo noo taw kyaxtily nii lë maná tañ. Sinrii xñee leñ kitsy nii kë xtiits Dios: “Lëë Dios ptee kyaxtily nii blyaal kpaal taw xaa.”

³² Tsgo lëë Jesús chëb:

—Lëdy Moisés bneetsy kyaxtily nii byety kpaal lo do. Lëesy Tat Tios xnee kyaxtily nii nli xyety kpaal. ³³ Lëë xaa nii byety kpaal nak kyaxtily nii xteedy pxosyaa lo meñ parñee kpañ meñ.

³⁴ Lëë meñ chëb:

—Xey, bneetsy kyaxtily go tyaaw noo.

³⁵ Lëë Jesús chëb:

—Naa nak kyaxtily nii xnee kyalmbañ. Kchësy meñ nii kiid lon, kpikchedre klyaañ meñ go, ni kchësy meñ nii kniladzy xtitsaa, kpikchedre klyaa meñ go nis. ³⁶ Sinak nii niylaa lo do, nikxe chan do naa, per xnilasty to. ³⁷ Kchësy meñ nii xnee Tat Tios lon chiid lon. Aan ni tu meñ nii chiid lon xsonëztyaa. ³⁸ Porque pchodyaa kpaal parñee kuuñtsyeyaa nii klyañ styoon, sink lëen syely par kuuñtsyeyaa nii chakladzy xaa nii pxaal naa. ³⁹ Chaklasty xaa nii pxaal naa nii jkëetañaa meñ nii bneetsy xaa lon, sink chakladzy xaa nii kchë meñ go kuuñ kpaañaa tsi lëë tse go tsgal. ⁴⁰ Por chakladzy xaa nii pxaal naa nii kchësy meñ nii kuy lo Xiñ Dios ni kniladzy xtiits xaa jkaa tu kyalmbañ nii nitylody. Aan naa kuuñ kpañ meñ go tsi lëë tse go tsgal.

⁴¹ Tsiñee biñ meñ Israel ngo, lëë xaa bislo kwneenë xaa Jesús, porñee chëb Jesús: “Naa nak kyaxtily nii byety kpaal.”

⁴² Tsgo lëë meñ go bislo xñee:

—¿Pe lëdy lëë Jesús nayak nak xiñ José? Xyuumbey no pxosy xaa ni xñaa

xaa. ¿Penak nii xñee xaa nii lëë xaa byety kpaal?

⁴³ Lëë Jesús kwëb chëb:

—Kol ksaan, kñeenëdre to. ⁴⁴ Por ni tu cho chilody kiid lon deelñee kiidnidy Tat Tios nii pxaal naa xaa. Aan naa kuuñ kpañ kchë meñ nii kiid lon tsi lëë tse go tsgal. ⁴⁵ Leñ kchë libre nii pkëë profet xñee sinrii: “Lëë Tat Tios kuuñ kseedy kchësy meñ.” Por ngo nii kchësy meñ nii xkëetyag xtiits Tat Tios, ni xseedy nii xñee xaa, chiid lon.

⁴⁶ Xñedyaa nii nol tu xaa nii kayan Tat Tios. Xaktyee xaa nii pchoo lo Dios kayanle Tat Tios. ⁴⁷ Nli xñen nii kchësy meñ nii kniladzy xtitsaa jkaa kyalmbañ nii nitylody. ⁴⁸ Naa nak kyaxtily nii xnee kyalmbañ. ⁴⁹ Nikxe taw pxusykoltoo do kyaxtily nii lë maná tañ, lëë xaa kuty. ⁵⁰ Per lëë naa kyaxtily nii byety kpaal xnen. Chejty kchë meñ nii chaw kyaxtily go. ⁵¹ Naa nak kyaxtily nii byety kpaal par ktedyaa kyalmbañ lo meñ, aan kejty kchësy meñ nii chaw kyaxtily re. Misme xcuerpaa nak kyaxtily nii ktedyaa. Lëew ktedyaa parñee kpañ kchë meñ nii nche lo kislyu.

⁵² Tsgo lëë meñ Israel bislo ptilytiits ksa xcombañer, xñee:

—¿Xa kchilo dyon kneetsy xaa re xcuerp tyaaw no?

⁵³ Lëë Jesús chëb:

—Nli xñen nii deelñee kawdy to xcuerp mguiy nii pxaal Dios ni kidy to xcheñ xaa, kpañdy to. ⁵⁴ Kchësy meñ nii chaw xcuerpaa ni chi tu cheñaa, xkaa kyalmbañ nii xnitylody, aan naa kuuñ kpañ meñ go tsi lëë tse go tsgal. ⁵⁵ Por nii xtyaaw nak xcuerpaa, ni nii xtyoow nak tu cheñaa. ⁵⁶ Kchësy meñ nii chaw xcuerpaa ni chi tu cheñaa nakni naa, ni nakni gaan meñ go. ⁵⁷ Lëë Tat Tios nii pxaal naa xnee kyalmbañ, aan por kyalmbañ go lëë meñ mbañ. Singo gak kchë meñ nii kaw naa jkaa kyalmbañ. ⁵⁸ Kyaxtily nii byety kpaal xnen. Naktyo

sinak maná nii taw pxusykoltoo do ni nikxe gaa taw xaaw, lëë xaa kutu. Per lëë meñ nii kaw kyaxtily nii byety kpaá kejty meñ go.

⁵⁹Leñ ktoo nii sob leñ kyedzy Capernaum bluuy Jesús kchë nrii.

Tiits nii xnee kyalmbañ

⁶⁰Tsiñee lëë kchë meñ nii nak xpëëdscuel xaa biñ ngo, ndaly xaa bislo xñee:

—Tir ngan kchë nii xñee xaa. ¿Cho lë nii kuuñtsyeyo?

⁶¹Tsi lëë Jesús byeñ kchë nii nonee tsilaan meñ go, lëë xaa chëb:

—¿Pe xyeedy kik to biñ do kchë nii kwnen? ⁶²¿Pe nyuñ do deelñee nyan do nii lëë mguiy nii pxaal Dios xyëp kpaá par kyey xaa laañee sob xaa klo?

⁶³Lëë Kyalbini xnee kyalmbañ. Pa xki-ĩndy cuerp. Kchë tiits nii xñen lo do xñee xa nak kyalmbañ nii xnee kyalbini.

⁶⁴Per no do nii xnilasty nii xñen.

Singo chëb Jesús porñee nanle xaa cho xnilasty ni nanle xaa cho kak niladzy xaa. ⁶⁵Ni chëb xaa:

—Por ngo nii lëen niyle lo do nii ni tu cho chilody kiid lon deelñee kiidnidy Tat Tios xaa.

⁶⁶Destye tse go ndaly xpëëdscuel Jesús pchooxso kwënaltré xaa Jesús.

⁶⁷Tsigo lëë Jesús chëb lo ksa tsiipchop xpëëdscuel:

—¿Pe wi do chakladzy kchooxso?

⁶⁸Lëë Simoñ Pedre kwëb chëb:

—Xey, ¿cho lo kyo noo? Lii nak xaa nii xñee tiits nii xnee kyalmbañ nii xnitylody. ⁶⁹Ni ndonle noo ni xniladzy noo nii lii nak Xiñ Ntson Dios.

⁷⁰Tsigo lëë Jesús chëb:

—¿Pe lëdy tsiipchop to nawen kwlen? Per lëë tu do byaklo xaatox.

⁷¹Xiñ Simoñ Iscariote nii lë Judas pseety Jesús worñee lëë xaa kwnee singo, por lëë Judas kok niladzy xaa nikxe nii wi Judas pkab lady ksa tsiipchop xpëëdscuel xaa.

Lëë Jesús chi lni

7Loxsye ngo, lëë Jesús kunsë nëz xtañ meñ Galilea. Koklasty xaa nyi xaa nëz Judea, por lëë meñ Israel nii xñabey tañ go kénal kutu xaa. ²Per como lëë lni nii xsaá meñ Israel yu yag xiidy sëëd yob, ³lëë betsy Jesús chëb:

—Pchoo nu, kwey Judea parñee wi meñ nii nak ksal nii no siko kan kchë nii chuuñtsyeyoo. ⁴Por ni tu cho chuuñtsyeydy tsilaan tu cos deelñee chakladzy xaa kyuumbey meño. Deelñee chuuñtsyeyoo kchë cos re, pchoo parñee kyuumbey meño.

⁵Singo chëb betsy xaa, porñee ni betsy xaa xnilasty xtiits xaa. ⁶Tsigo lëë Jesús chëb:

—Karty tsitsib xworaá, per lëë lëë do kindy xwor do. ⁷Xtilyndy meñ nii nche lo kislyu lëë do. Per lëë naa, xtilyni kchë meñ go naa porñee xñen nii mal kchë cos nii chuuñtsyey meñ go. ⁸Kol tsi lni. Naa kadyaa, por karty tsitsiñ xworaá.

⁹Aan loxsye chëb xaa ngo, lëë xaa byaan Galilea. ¹⁰Per loxsye si betsy Jesús, lëë xaa sinal. Tsilaan kwey xaa, kwey neñlody xaa. ¹¹Kwëkyub xaa Israel nii xñabey xaa lo lni, xñee xaa:

—¿Ko xaa go?

¹²Ndaly meñ bislo xseety Jesús. No meñ xñee: “Buen xaa.” No gaa meñ xñee: “Buendy xaa por xkëeti xaa meñ.”

¹³Per ni tu meñ kwneedy nder confians, porñee ptsyeb meñ xaa Israel nii xñabey.

¹⁴Mer wrolytee lo lni lëë Jesús kwteyo lidzy Dios aan lëë xaa bislo beeñ kseedy xaa meñ. ¹⁵Kchësy meñ Israel nii xñabey psee xñee:

—¿Pa pseedy xaa gue kchë nii xñee xaa con kweydy xaa scuel?

¹⁶Tsigo lëë Jesús kwëb chëb:

—Lëdy nii chakaa xluayaa, sink nii xñabey xaa nii pxaalno. ¹⁷Deelñee no cho chakladzy kuuñtsyey nii chakladzy

Dios, syeñ meñ go deelñee nii xñabey Dios xlyyaa o deelñee gaa nii xlyañsyestyoono. ¹⁸ Kchësy xaa nii xñee nii xlyañ leñ styoo chakladzy xaa nii ksal meñ xaa, per lëe xaa nii chakladzy nii ksal meñ xaa nii pxaal xaa, lëe xaa go xñee tiitsli aan ni tu tiits xuuy xñeedy xaa.

¹⁹ ¿Pe lëdy nawen bneetsy Moisés ley lo do? Per ni tu do chuuñtsyeydy nii xñabey ley go. ¿Penak nii chakladzy to kuty to naa?

²⁰ Tsigo lëe meñ kwëb chëb:

—Kyalbini mal no leñ styool. ¿Cho chakladzy kuty lii?

²¹ Lëe Jesús chëb:

—Por tugak kyalntson nii beeñtsyeyaa tse nii xiladzy to lo tsiin, kchësy to xsee.

²² Lëe Moisés psaan nii tsoyey mëed. Por ngo nii xkobey do mëed tse nii xiladzy to lo tsiin, per lëdy kik Moisés kwlaño, por destye pxusykoltoo do beeñtsyeyo.

²³ Lëe nana, lëe do xkobey mëed tse nii chakty tsiin porñee chaklasty to ksaan do xley Moisés. ¿Penak tsigo nii xlëe do lon porñee been kyakaa tu meñ tse nii chakty tsiin? ²⁴ Kuñdy to kyalxtisy si no kik to, sink kol kuñ kyalxtisy sinak xñabey Dios.

Lëe Jesús xñee pa sëed xaa

²⁵ Tsigo lëe bla meñ Jerusalén bislo xñabtiits lsa, xñee:

—¿Pe lëdy lëe xaa gue nawen kënal meñ xñabey kety? ²⁶ Lëe na lëe xaa so ske xñee xaa aan ni tu cho pe xñeedy lo xaa. ¿Pe wi xaa nii xñabey yak xniladzy nii nli lëe xaa nak Crist? ²⁷ Ndon no pa sëed xaa, per tsiñee lëe Crist kiid, ni tu cho kaknandy pa kchoo xaa.

²⁸ Lëe Jesús noyuñ kseedy meñ leñ lidzy Dios tsiñee lëe xaa biñ ngo, aan lëe xaa chëb:

—¿Xsyak to nii xyuumbey do naa ni nan do pa pchon! Per syeldyaa porñee chakladzyaa, sink lëen syely porñee pxaal tu xaa nii xyuumbeydy to naa. Lëe

xaa go xñee tiitsli. ²⁹ Xyuumbeyaa xaa porñee lo xaa pchon, ni lëe xaa pxaal naa.

³⁰ Tsigo lëe meñ kokladzy nyaasy xaa, per ni tu cho byaxy, porñee karty tsitsin xwor xaa. ³¹ Per ndaly meñ nii bnildadzy xtiits xaa, xñee:

—Tsiñee kiid Crist na dyon, ¿pe suuñtsyey xaa kchë kyalntson nii chuuñtsyey xaa re?

Lëe meñ fariseo xaal mayor tsinaasy Jesús

³² Tsi lëe meñ fariseo biñ nii lëe meñ chutiits cho nak Jesús, lëe xaa kok ksa xaa nii xñabey lo pxosy par kxaal xaa mayor tsinaasy Jesús. ³³ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Xtsedre tson lady to, por lëen kya lo xaa nii pxaal naa. ³⁴ Aan nikxe kyub to naa, ktsildyaa lo do, por chilody kiid to laañee tson.

³⁵ Tsigo lëe meñ Israel nii xñabey bislo xñabtiits lo xcombañer xñee:

—¿Pa lëe nii tsi xaa nii chilody ktsil no xaa? ¿Pe si xaa lo meñ Israel nii ncheno tañ yak parñee wi lo meñ sit kluuy xaa xtiits xaa? ³⁶ ¿Penak nii në xaa lo no: “Nikxe kyub to naa, per ktsildyaa lo do, por chilody kiid to laañee tson”?

³⁷ Ntson chak tse nii lëe lni xyal, aan tse go lëe Jesús kuso chëb lo meñ:

—Deelñee no cho do xlyaa nis, kol tē lon aan kol ki. ³⁸ Kchësy leñ styoo meñ nii xniladzy xtitsaa klyañ nis mbañ, por singo kë leñ xkity Dios.

³⁹ Tsiñee lëe Jesús kwnee singo, lëe xaa chëb nii kchësy meñ nii xniladzy xtiits xaa sëeb Kyalbini Ntson leñ styoo. Karty kiid Kyalbini Ntson wor go, porñee karty kyey xaa kpaa.

Lëe meñ chak chop tiy

⁴⁰ No meñ nii biñ kchë nii kwnee xaa bislo xñee:

—Lëe xaa gue nak profet nii no kiid.

⁴¹ No gaa meñ kwnee:

—Lëë xaa gue nak Crist.

Per no meñ kwnee:

—Lëdyo. ¿Pe Galilea nawen kchoo Crist? ⁴² Leñ xkitsy Dios kë nii lo xtiy rey David kchoo Crist, ni Belén kchoo xaa, por kyedzy ko pchoo David.

⁴³ Por Jesús lëë meñ kok chop tiy.

⁴⁴ No meñ kokladzy nyilo Jesús skiib, per ni tu meñ byaxty.

Xnilasty xaa xñabey xtiits Jesús

⁴⁵ Tsiñee lëë mayor ptsiñ laañee nche sob xaa fariseo ni xaa nii xñabey lo px-
osy, lëë xaa chëb lo mayor:

—¿Penak nii sëëdnidy to xaa?

⁴⁶ Tsgo lëë mayor kwëb chëb:

—¿Ni tu cho karty tsyon noo kënee sinak nii xñee xaa go!

⁴⁷ Lëë xaa fariseo chëb:

—¿Pe wi do nawen tse kwëti? ⁴⁸ ¿Pe tse nayak bniladzy tu xaa nii xñabey xti-
its xaa, ni pe tse bniladzy meñ fariseo xaa? ⁴⁹ Per nguialsii meñ nii xyuumbeidy xley Moisés.

⁵⁰ Tsgo lëë tu xaa fariseo nii lë Nicodemo nii kwey lo Jesús tu vuelt chëb:

⁵¹ —Lo xley no gon xñee nii chilody jkëëkiy no tu xaa deelñee karty tsyon no xtiits xaa parñee kak ndon no pe cos beeñsyey xaa.

⁵² Tsgo lëë xcombañer xaa kwëb chëb:

—¿Pe wil nayak nak xaa Galilea? Pseedy kitsy nii kë xtiits Dios kaa tsiin kanoo nii ni tu profet karty kchoo Galilea.

⁵³ Loxsye ngo lëë meñ sey lidzy.

Kwnaa nii pkaa chop stu mguiy

8 Per lëë Jesús si kiy nii lë Olivos. ² Lëë byaani lyu lëë xaa ptsiñ leñ lidzy Dios stub. Lëë meñ gaa ptyop aan lëë xaa kwsob beeñ kseedy xaa meñ. ³ Lëë maestre ley ni xaa fariseo ptsiñni tu kw-
naa nii pkaa lo xaa chop stu mguiy. Lëë

me pso xaa groltyee lady meñ, ⁴ aan lëë xaa chëb lo Jesús:

—Maestre, lëë kwnaa re pkaa loo noo chop stu mguiy. ⁵ Lo ley nii psaan Moisés loo noo gon xñee nii no nii kety clasy kwnaa re lo kyo. ¿Lii, dyon pe nëël?

⁶ Kchësy ngo chëb xaa parñee kuñ xaa Jesús preb tsiin tso pe cos jkëëkiy xaa Jesús. Per lëë Jesús pkiitsy kë lyu aan lëë xaa bislo xkëë xaa lo lyu con xkweñ xaa. ⁷ Aan como xyaldy këñabtiits xaa, lëë Jesús blis kik aan lëë Jesús chëb:

—Deelñee no tu xaa nii nody xtol lady to, klo xaa go jkëë kyo me.

⁸ Lëë xaa pkiitsy kë lyu stub, xkëë xaa lo lyu. ⁹ Tsiñee biñ xaa go ngo, lëë xaa pkaa nëz tuga xaa, klosy xaa nii mastre kol. Lëë kwnaa go so gak lo Jesús. ¹⁰ Lëë Jesús blis kik aan lëë xaa chëb lo kwnaa go:

—¿Ko meñ nii xkëëkiy lii? ¿Pe ni tu me kwtiñdy lii?

¹¹ Lëë me chëb:

—Ni tu me, xey.

Tsgo lëë Jesús chëb:

—Nikle naa kiñdyaa lii. Na byey aan kpikchedroo kuño tol go.

Lëë Jesús nak bini

¹² Lëë Jesús kwnee lo meñ stub aan lëë xaa chëb:

—Naa nak bini nii xsaani lo meñ, aan kchësy meñ nii kiidnal naa jkaa bini nii kluuy xa kpañ meñ tsiin kyënsëdy meñ lo nguey.

¹³ Tsgo lëë xaa fariseo chëb:

—Misme lii xñee cho nakoo. Nlidy kchë nii xñeel.

¹⁴ Lëë Jesús chëb:

—Nikxe nii misme naa xñe cho nakaa, nli kchë nii xñen. Por nanaa pa pchon ni nanaa pa kan, per lëë lëë do nandy to pa pchon ni nandy to pa kan. ¹⁵ Lëë do chuñ kyalxtisy sinak nii no kik meñ lo kislyu re. Naa, ni tu cho xkëëkiydyaa. ¹⁶ Per deelñee kuñaa kyalxtisy, sinak nii

xñabey Dios kuuñtsyeyno. Lëdy nonsyaa chuñ kyalxtisy, sink chopaa pxosyaa. ¹⁷Lo xley do kë nii deelñee tugak së lo xtiits chop meñ, nliw. ¹⁸Chopaa pxosyaa nii pxaal naa xñe cho nakaa.

¹⁹Lëë xaa fariseo kwnabtiits chëb:

—¿Ko pxoosyoo?

Lëë Jesús chëb:

—Xyuumbeydy to naa, ni xyuum-beydy to pxosyaa. Deelñee nyuumbey do naa, nyuumbeyak to pxosyaa.

²⁰Kchësy ngo chëb Jesús mentre lëë xaa noyuuñ kseedy meñ leñ lidzy Dios laañee nche sob alcansiy. Per ni tu cho kwnaasty xaa, porñee karty tsitsiñ xwor xaa.

²¹Lëë Jesús chëb stub:

—Lëen kya aan lëë do kyub naa, per lëë do kety lo xtol do, por chilody së do laañee kan.

²²Tsigo lëë meñ Israel nii xñabey bislo xñee lo xcombañer:

—¿Penak nii xñee xaa nii chilody kyo no laañee tsi xaa? ¿Pe sety xaly xaa yak?

²³Lëë Jesús chëb:

—Meñ leñ kyety re nak to, per naa meñ leñ klaa rek nakaa. Lo kislyu ngab to, per naa kpaal ngabaa. ²⁴Lëen niy nii lëë do kety lo xtol do, por deelñee knilasty to nii naa nak xaa nii nakaa, lëë do kety lo xtol do.

²⁵Tsigo lëë xaa go chëb:

—¿Cho nakoo?

Lëë Jesús chëb:

—Destye klo lëen niy lo do cho nakaa.

²⁶Ndaly nii no kniyaa ni kuuñkiyaa, per tiitslisy xñee xaa nii pxaal naa, aan kchësy nii xñen lo meñ biñ tyagaa pchoow chuw xaa.

²⁷Per byeñdy meñ nii Tat Tios xaa nii sob kpaal pseety xaa. ²⁸Por ngo nii chëb xaa:

—Tsiñee lëë do jkëenal mguiy nii pxaal Dios lo crusy, lëë do kyeñ nii naaw. Xñedyaa nii xlyañsy styoon, sink nii bluusyey Tat Tios lon xñen. ²⁹Lëë xaa

nii pxaal naa nakni naa. Karty ksaan xaa naa nonsyaa, por tugak chuuñtsyeyaa nii xyostyoo xaa.

³⁰Tsiñee lëë meñ biñ nii kwnee Jesús, ndaly meñ bnildazy xtiits xaa.

Xiñ Dios ni xiñ xaatoo

³¹Lëë Jesús chëb lo meñ Israel nii bnildazy xtiits xaa:

—Deelñee ksaandy to xtitsaa, nli nii xpëedsuelaa nak to. ³²Lëen kluy tiitsli lo do, aan lëë tiitsli klaa lëë do.

³³Tsigo lëë meñ chëb:

—Lo xtiy Abraham xsoop noo. Ni tu cho karty ksiniy lëë noo. ¿Xa mod nii xñeel lëë noo laa?

³⁴Lëë Jesús chëb:

—Nli xñen nii kchësy meñ nii chuñ tol këtuu lo tol. ³⁵Tu xaa nii no xpixwan lëdy meñ wldzy nak xaa, por chilody tso xaa lidzy xpixwan xaa tyub nii kpañ xaa. Per lëë xaa nii chaly lidzy pxosy schilo tso xaa lidzy pxosy xaa tyub nii kpañ xaa. ³⁶Por ngo, deelñee klaa Xiñ Dios to lo tol, lëë do kyënlaa. ³⁷Nanaa nii lo xtiy Abraham sëed to, per lëë do chakladzy kuty to naa, porñee chaklasty to ksoob to xtitsaa. ³⁸Nii konaa chuuñtsyey Tat Tios xñen lo do, nikle gaa lëë do nii në pxosy to lo do chuuñtsyey do.

³⁹Tsigo lëë meñ chëb:

—Abraham nak pxoosy noo.

Per lëë Jesús chëb:

—Deelñee nyak to xiñ Abraham nyuñtsyey do nii beeñtsyey xaa. ⁴⁰Per nikxe bluyaa kchë tiitsli nii bluuy Dios lon, lëë do chakladzy kuty to naa. ¡Ni tu vult beeñtsyeydy Abraham nii chakladzy to kuuñtsyey do! ⁴¹Nii chuuñtsyey pxosy to chuuñtsyey do.

Tsigo lëë meñ chëb:

—Lëdy mëed xaly nak noo. Tugak pxoosy noo no. Lëë Dios nak pxoosy noo.

⁴²Tsigo lëë Jesús chëb:

—Deelñee nyak Dios pxosy to nguëstyoo do naa, por lo Dios pchon

aan lëen so nu. Syeldyaa porñee chakladzyaa, sink lëe Dios pxaal naa. ⁴³ ¿Penak nii xyeñdy to nii xñen? Xyeñdy to porñee chaklasty to jkëetyag to xtitsaa. ⁴⁴ Xaa tox nak pxosy to, xlad xaa no do aan nii xyostyoo xaa chuuñtsyey do. Destye klo nweety bñech nak xaatox ni iip xñeedy xaa tiitsli. Tsiñee lëe xaa xñee, nonsyke tiits xuuy xñee xaa, por lëe xaa nak pxosy wnee xuuy. ⁴⁵ Per lëe naa nii xñen nonsyke tiitsli, xnilasty to xtitsaa. ⁴⁶ ¿Cho do dyon kyax kñe nii no xtolaa? Aan deelñee tiitsli na xñen, ¿penak nii xnilasty to xtitsaa? ⁴⁷ Kchësy meñ nii ngab lo Dios xkëetyag xtiits Dios, per lëe lëe do ngabty to lo Dios, ngo nii chaklasty to jkëetyag to xtiits xaa.

Nol Crist worñee koly Abraham

⁴⁸ Tsiigo lëe meñ chëb:

—Nli gak xtiits noo tsiñee xñee noo nii meñ Samaria nakoo ni tsiñee xñee noo nii kyalbini mal no leñ styool.

⁴⁹ Tsiigo lëe Jesús chëb:

—Ni tu kyalbini mal nody leñ styoon. Tat Tios chuuñ ksakaa ni xliisklaan, per lëe do xsyablyu naa. ⁵⁰ Chaklastyaa nii klisklaa do naa, nikxe nii no tu xaa nii chakladzy klisklaa meñaa. Lëe xaa go chuñ kyalxtisy. ⁵¹ Nli xñen nii kejty kchë meñ nii xsoob xtitsaa.

⁵² Lëe meñ chëb:

—Na si nagon, ndon noo nii no kyalbini mal leñ styool, por kuty Abraham ni kuty kchësy profet. Lëe lii name xñeel: “Kejty kchësy meñ nii xsoob xtitsaa.” ⁵³ ¿Pe mastre nayak nakoo lo pxoosy noo Abraham nii kuty ksa profet? ¿Cho xsyakoo nii nakoo?

⁵⁴ Lëe Jesús chëb:

—Deelñee misme naa klisklaa naa, pa nondyo. Per lëe pxosyaa nii xñee do nak xDios to xliisklaa naa. ⁵⁵ Xyuumbeydy to Dios. Naa si xyuumbeyaa xaa. Deelñee kniyaa nii xyuumbeydyaa xaa, tu wnee

xuuy nii nak sinak to nakaa. Per xyuumbeyaa xaa ni xsobaa xtiits xaa. ⁵⁶ Ble pxusykoltoo do Abraham tsiñee byeñ xaa nii lëen kyely, aan tsiñee lëe xaa kon naa, lëe xaa ble.

⁵⁷ Tsiigo lëe meñ chëb lo Jesús:

—Ni choowptsii iz name chapyoo, ¿aan xñeel nii lëel kon Abraham?

⁵⁸ Lëe Jesús chëb:

—Nli xñen nii nolaa worñee lëe Abraham koly.

⁵⁹ Por ngo lëe meñ kwseñ kyo par klaal kyo meñ Jesús, per lëe Jesús kwyolan aan lëe xaa pchoo lidzy Dios.

Lëe Jesús chuuñ kyak tu xaa nii xñady lo

9 Lëe Jesús sitedy tub lugar, tsiñee lëe xaa kon tu xaa nii koly ciegw. ² Aan lëe xpëedscuel xaa kwnabtiits chëb:

—Maestre, ¿penak nii koly xaa re ciegw xaa? ¿Pe por xtol pxosy xaaw ote por misme xtol xaaw yak?

³ Lëe Jesús chëb:

—Lëdy por xtol xaaw, ni lëdy por xtol pxosy xaaw, sink lëew ptsyool xaa parñee kuuñtsyey Dios tu kyalntson por lëe xaa. ⁴ No nii kyëe no xtsiñ xaa nii pxaal naa lëe ka bii nyaani. Por tsi lëe lyu jkyey, ni tu cho chilody kyë tsiñ. ⁵ Naa xsaani lo meñ mentre lëen bii so lo kislyu.

⁶ Loxsy chëb Jesús ngo, lëe xaa pchoo mxeñ lo lyu, aan lëe xaa kwtëeb peñ go lo xaa nii chandy, ⁷ ni lëe xaa chëb:

—Kutiib lool chu pily nii lë Siloé. (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Pxaal.)

Lëe xaa nii chandy ko kutiib lo aan tsi lëe xaa bikche, lëe lo xaa tse byaly. ⁸ Tsi lëe meñ nii xyuumbey xaa kon nii lëe xaa byak, lëe meñ bislo xñee:

—¿Pe lëdy lëe xaa gue nayak xsyob pal nëz xñab tumi?

⁹ No meñ xñee:

—Lëew, lëe xaaw.

No gaa meñ xñee:

—Lëdy xaaw, per si chakpee xaa go chak xaa.

Per lëe xaa nii byak xñee:

—Lëew, naaw.

¹⁰ Tsigo lëe meñ xñabtiits xñee:

—¿Xa mod nak tsigo nii lëel chan?

¹¹ Tsigo lëe xaa nii byak xñee:

—Lëe xaa nii lë Jesús pkadz peñ kwtëeb lon. Loxsye ngo lëe xaa në lon: “Kwey chu pily Siloé aan kwtiib lool.” Lëen kwyä, aan tsínee lëen lox kwtiib lon, lëew byaly.

¹² Lëe meñ chëb:

—¿Ko xaa go tsigo?

Lëe xaa nii byak chëb:

—Nandyno.

Lëe xaa fariseo xñabtiits lo xaa nii byak

¹³ Lëe meñ kuni xaa nii byak lo xaa fariseo. ¹⁴ Tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiin pkadz Jesús peñ nii kwtëeb Jesús lo xaa nii byak. ¹⁵ Por ngo, wi xaa fariseo kwnabtiits chëb:

—¿Xa mod nak nii lëe lool byak?

Lëe xaa nii byak chëb:

—Peñ ptyëeb lon, aan tsi lëew lox kwtiibaa, lëew byaktsey. Lëe na lëen chan.

¹⁶ Tsigo no xaa fariseo chëb:

—Lëdy xlad Dios no xaa nii beëñ kyak lii, por xsaldy xaa tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiin.

No gaa xaa chëb:

—Deelnee ngoptol xaa, ¿xa kchilo ku-
uñtsyey xaa kyalntson re?

Por ngo lëe xaa kok chop tiy. ¹⁷ Lëe xaa fariseo kwnabtiits lo xaa nii byak ko stub chëb:

—Ndon noo nii lëe xaa beëñ kyak lii. ¿Pe nëel dyon cho nak xaa?

Lëe xaa nii byak ko chëb:

—Naay xñen nii tu profet nak xaa.

¹⁸ Per bnilasty xaa Israel nii xñady lo xaa nii byak. Por ngo lëe xaa kwtsyetsy pxosy xaa ¹⁹ aan lëe xaa chëb:

—¿Pe lëe xiñ do nrii? ¿Pe nli nii destye nii koly xaa chandy xaa? ¿Xa mod nii lëe xaa chan nina?

²⁰ Lëe pxosy xaa nii byak ko chëb:

—Ndon noo nii xiñ noow, ni nli nii destye nii koly xaa chandy xaa. ²¹ Per ndondy noo xa byak xaa, ni ndondy kaa noo cho beëñ kyak lo xaa. Kwrooble xaa, kol nabtiits lo xaa. Misme lëe xaa kñë dyon xa byak xaa.

²² Ptsyeb pxosy xaa, por lëe xaa Israel nii xñabey byaanle tiits nii klaady xaa sëeb meñ nii kniladzy nii lëe Jesús nak Crist ktoo. ²³ Por ngo lëe pxosy xaa chëb: “Kol nabtiits lo xaa. Bay kwrooble xaa.”

²⁴ Lëe xaa Israel kwnabtiits lo xaa nii byak ko stub chëb:

—Pkon Dios nii nli nii xñeel, por ndon noo nii no xtol xaa nii beëñ kyak lii.

²⁵ Tsigo lëe xaa nii byak ko chëb:

—Nandyaa deelnee no xtol xaa o nody kaaw, per nan nyëen nii klo xñady lon, lëe na lëen chan.

²⁶ Lëe xaa nii xñabey kwnabtiits stub chëb:

—¿Pe cos beëñ xaa lii? ¿Xa beëñ kyak xaa lool?

²⁷ Lëe xaa nii byak ko chëb:

—Lëew niytaa, per psaldy to xtitsaa. ¿Penak nii chakladzy to kniyno stub? ¿Pe wi do yak chakladzy sëeb to xlad xaa?

²⁸ Tsigo lëe xaa xñabey kwlootsyetsy xaa, ni lëe xaa chëb lo xaa:

—Kwsëeb xlad xaa go, lëe gaa noo kyonaal Moisés. ²⁹ Ndon noo nii kwnee Dios lo Moisés. Per lëe xaa gue, ni ndondy noo pa pchoo xaa.

³⁰ Tsigo lëe xaa nii byak ko chëb:

—Nii ksee gaa ñe gon kan ñe nii nandy to pa pchoo xaa, aan lëe xaa beëñ kyak lon. ³¹ Ndon no gon nii chondy Dios xtiits ngoptol. Xaktyee xtiits meñ nii xsoob xtiits xaa nii chuuñtsyey nii xyostyoo xaa chon xaa. ³² Lo nii kwche kislyu karty tso tu xaa nii kuuñ kyak lo tu meñ

nii chaly ciegw. ³³ Deelñee nyody xaa go xlad Dios, ni tu pe nchilody nyuuñtsyey xaa.

³⁴ Tsigo lëe xaa fariseo chëb:

—Lo tol name kolyoo aan ¿chak-ladzyoo ksaabiniil lëe noo?

Aan lëe xaa kwlii xaa ktoo.

³⁵ Blyëedyak lëe Jesús biñ nii lëe xaa fariseo kwlii xaa nii byak ko ktoo. Tsiñee lëe Jesús ptsyool xaa, lëe Jesús chëb:

—¿Pe xniladzyoo xtiits mguiy nii px-aal Dios?

³⁶ Lëe xaa nii byak ko chëb:

—Xey, kwnë dyon chow, parñee kni-ladzyaa xtiits xaa.

³⁷ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kayanloo xaa. Lëe mer xaa noyutiitsnil.

³⁸ Lëe xaa nii byak ko psoxib lo Jesús chëb:

—Xniladzyaa.

³⁹ Loxsye ngo lëe Jesús chëb:

—Lëen syely lo kislyu re parñee kuñaa kyalxtisy tsiin kan kchë meñ nii xñady lo ni parñee kandy meñ nii xña lo.

⁴⁰ Lëe bla xaa fariseo nii nche siko biñ nii kwnee Jesús aan lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe wi loo noo nawen xñady?

⁴¹ Lëe Jesús kwëb chëb:

—Deelñee nyak to ciegw, nyody xtol do. Per como xñee do nii chan do, no xtol do.

Xaa nii xkyënap mëkwxiily

10 Lëe Jesús chëb:

—Nli xñen nii kchësy xaa nii xsyëëbty nëz chu xikwraly mëkwxiily nak ngbaan. ² Per lëe xaa nii xkyënap mëkwxiily nëz chu kwraly xsyëëb xaa.

³ Lëe xaa nii xkyënap kwraly xlaa xsyëëb xaa nii chikap mëkwxiily aan xñee lë xaa kchë mëkwxiily ni xyuumbey gaa ma tsiy xaa. ⁴ Tsiñee lëe xaa lox xkwii ma kwraly, lëe xaa xñech lo ma aan lëe ma chinal xitsy xaa porñee xyuumbey

ma tsiy xaa. ⁵ Per chinaldy ma meñ nii xkaatyee, porñee xyuumbeydy ma tsiy chol meñ.

⁶ Lëe Jesús bitiits ngo, per byeñdy meñ xa nako.

⁷ Lëe Jesús chëb stub:

—Nli xñen nii naa nak sinak chu kwraly laañee xtyedy mëkwxiily. ⁸ Ngbaan kchë xaa nii biid worñee karty kyelyaa, per psaldy mëkwxiily xaa. ⁹ Naa nak sinak chu kwraly laañee xtyedy mëkwxiily. Pe kaky meñ nii sëëb nëz chu kwraly, sink lëe meñ go kak sinak mëkwxiily nii xtsyol kizh tsiñee xchoo ma kwraly.

¹⁰ Kchë xaa nii nak ngbaan xkwan, chuty ni xnitylo, per naa, lëen syely parñee mbëë kpañ meñ. ¹¹ Naa nak xaa nii ngui chan mëkwxiily. Kchë xaa nii xkëstyoo mëkwxiily xtee xaa xkyalmbañ xaa por lëe ma, ¹² per lëe xaa nii xkyë lo mëkwxiily par ktsiñaa tumi, tsiñee chan xaa lëe pëw sëed, nche gak mëkwxiily lëe xaa xooñ, porñee lëdy xma xaaw. Por ngo lëe pëw xñaasy mëkwxiily ni lëe pëw xsëëb tañ ma. ¹³ Xooñ xaa porñee par ktsiñaa xaa tumi xkyë xaa tsiñ, xcuenjty xaa mëkwxiily.

¹⁴ Naa nak xaa nii ngui chan mëkwxiily. Xyuumbeyaa xpëkwxiilyaa ni xyuumbey gaa ma naa ¹⁵ sinak nii xyuumbey Tat Tios naa ni xyuumbeyaa xaa. Xtedyaa xkyalmbañaa por mëkwxiily. ¹⁶ Chaapaa stubla mëkwxiily nii nody kwraly re, per no nii kakxin ma parñee kyak ma tugak kwraly ni tso tugak xaa nii kyënap ma. Son ma xtitsaa tsi lëen kñe.

¹⁷ Xkëstyoo Tat Tios naa porñee xtedyaa xkyalmbañaa parñee kpikche jkano stub. ¹⁸ Ni tu cho xlady xkyalmbañaa, sink xaalyaa xtedyoo. Chaapaa nii ktedyno ni chaap kaan nii kpikche jkano. Nrii nak nii në Tat Tios lon.

¹⁹ Tsiñee lëe meñ biñ kchë tiits re, lëe meñ kok chop tiy stub. ²⁰ No meñ chëb:

—Chak wety xaa gue, tu kyalbini mal no leñ styoo xaa. ¿Penak nii xsal do xaa?

²¹No gaa meñ chëb:

—Ni tu xaa nii no kyalbini mal leñ styoo xñeedy singo. ¿Pe schilo kyalbini mal nawen kuuñ kyak lo meñ nii chandy?

Xsaldy meñ Israel Jesús

²²Mer mëë nii chak nal, lëë meñ Jerusalén noyuñ xilni lidzy Dios. ²³Lëë Jesús kaa këno nëz laa lë xcorredor Salomón. ²⁴Lëë meñ ptyop lo xaa aan lëë meñ kwnabtiits chëb:

—¿Axe pa wor na busy kyal lox jkanoo kik noo? Deelñee lii nak Crist, kwnë gaaw.

²⁵Tsigo lëë Jesús chëb:

—Lëëw niylaa aan bnilasty to xtitsaa. Kchësy cos nii chuuñtsyeyaa con xtiit-spey Tat Tios xluuy cho nakaa. ²⁶Per xnilasty to xtitsaa porñee lëdy xpëkwxii-ilyaa nak to. ²⁷Xyuumbey xpëkwxii-ilyaa tsiyaa, nikle gaa naa xyuumbeyaa ma ni chiidnal ma naa. ²⁸Naa xtedy kyalmbañ nii xnitylody lo meñ nii nak xpëkwxii-ilyaa, aan tsitsiñdy tse nii kety meñ go, ni ni tu cho klady meñ go lon. ²⁹Mastre non Tat Tios nii bneetsy kchë meñ go lon, aan ni tu cho chilody kwii meñ go ña xaa. ³⁰Tugak nakaa chopaa Tat Tios.

³¹Tsigo lëë meñ kwseñ kyo stub par klaal kyo meñ xaa. ³²Per lëë Jesús chëb:

—Ndaly cos buen beeñtsyeyaa por xkyalwnabey Tat Tios. Kol në dyon ¿pe por ngo chakladzy to jkëë kyo do naa?

³³Lëë meñ chëb:

—Klaal kyody noo lii por cos buen nii beeñtsyeyoo, sink lëë noo klaal kyo lii porñee pxiñoo tiits lo Dios. Sinak chol meñ nakoo aan lëël chakladzy kakoo Dios.

³⁴Lëë Jesús chëb:

—¿Pe lëdy lo xley do nawen kë nii lëë Dios chëb: “Kchësy to nak dios”? ³⁵Ndon no nii leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee nii

lëë xaa kwloolë dios kchë meñ nii psal xtiits xaa, aan ni tu cho chilody gon kt-sëë xtiits Dios. ³⁶Aan deelñee Tat Tios kwle naa ni pxaal naa lo kislyu, ¿xa mod tsgo xyax to xñee do nii lëën pxiñ tiits lo Dios porñee kwnen nii naa nak Xiñ Dios? ³⁷Deelñee chan do nii chuuñtsyeydyaa nii xñabey Tat Tios, knilasty to xtitsaa. ³⁸Per deelñee chuuñtsyeyaa nii xñabey Tat Tios, nikxe knilasty to xtitsaa, kol kniladzy kchë cos nii chuuñtsyeyaa, parñee kyeñ do nii tugak nakaa chopaa Tat Tios.

³⁹Por ngo lëë meñ kwloo kyeñ nyaasy Jesús stub, per lëë Jesús pxooñ.

⁴⁰Lëë Jesús si stublad chu kiigwpee Jordán, aan tsi lëë xaa ptsiñ laañee pchoobnis Juan meñ, lëë xaa kwlës.

⁴¹Ndaly meñ kutedy lo xaa siko xñee:

—Nikxe nii beeñtsyeydy Juan ni tu kyalntson, per nli kchë nii kwnee xaa worñee bitiits xaa cho nak Jesús.

⁴²Ndaly meñ bniladzy xtiits Jesús siko.

Kxyalkuty Lázaro

11 Kwyo tu xaa xsyakné nii pcholë Lázaro. Betania lë xkyedzy xaa. Siko kwyo xaa ksa psyañ xaa Mariy ni Marty. ²Lëë Mariy re nak kwnaa nii kwtiib niy Jesús con aceit nii xlyaa nex aan beeñ jkwiitsy mew con kits kik me. ³Chop pël kwnaa go pxaal tiits lo Jesús chëb:

—Lëë xamiigwoo xsyakné.

⁴Tsiñee lëëw biñ Jesús, lëë xaa chëb:

—Kujty kyalkits ko xaa, sink lëë kyalkits ko jkiñ parñee kluuy Dios xkyalwnabey ni parñee kak nyoo xkyalwnabey Xiñ Dios.

⁵Xkëstyoo Jesús Mariy, ni Marty ni Lázaro, ⁶per tsiñee lëë xaa biñ nii lëë Lázaro xsyakné, lëë xaa kwlës schop kpizd laañee kwey tiits lo xaa. ⁷Loxsy ngo lëë xaa chëb lo xpëëdsuel xaa:

—Kol tsoo Judea stub.

⁸ Tsigo lëe xpëedscuel xaa chëb:

—Maestre, kal pa tse go kesy kokladzy meñ Israel nii no nëz tañ go nyuty lii lo kyo, ¿aan chakladzyoo tsil siko stub?

⁹ Per lëe Jesús chëb:

—¿Pe nliidy nayak nii tsiipchop wor nak tu kpidz? Por ngo xlyasty niy xaa nii xkyënsë yutsye, porñee xsaani bini nii xsaani lo kislyu re lo xaa. ¹⁰ Per lëe xaa nii xkyënsë kyool xlyadzy niy xaa porñee kindy bini. ¹¹ Lëe xamigw no Lázaro kutkesy, per lëen kakuñ kna xaa.

¹² Lëe xpëedscuel xaa chëb:

—Deelñee kuutkesy xaa, klyëedy lëe xaa kyak.

¹³ Per byeñdy xpëedscuel Jesús nii lëe Lázaro kuty. Nladzy xaa te nli nii kuutkesy Lázaro sinak nii chakesy meñ.

¹⁴ Por ngo lëe Jesús chëb:

—Lëe Lázaro kuty. ¹⁵ Xlen nii sodyaa siko wor go, por lal tu bueno par lëe do parñee kniladzy to xtitsaa. Per kol tso ton no xaa.

¹⁶ Tsigo lëe Max nii kwloolë xaa Kwach chëb lo xcombañer:

—Kol tsoo wi no parñee kety no ksa no xaa.

Lëe Jesús xchooblady styoo psyañ Lázaro

¹⁷ Tsiñee lëe Jesús ptsiñ, taple kpidz kok nii pkyeetsy Lázaro. ¹⁸ Tsonak mily metre xsyë meñ par tsi meñ Betania tsiñee xchoo meñ Jerusalén. ¹⁹ Por ngo ndaly meñ Jerusalén kutedy lo Marty ni lo Mariy par kchooblady meñ styoo me por xkyalkuty psyañ me. ²⁰ Tsiñee lëe Marty biñ nii lëe Jesús no nëz ktsiñ, lëe me kuktsiil nëz xaa, per lëe Mariy byaan chu yu. ²¹ Lëe Marty chëb lo Jesús:

—Deelñee nsyool nu, nyejty psyañaa. ²² Per nanaa nii sneetsy Dios kchë nii knáboo.

²³ Lëe Jesús chëb:

—Lëe psyaño kpañ stub.

²⁴ Tsigo lëe Marty chëb:

—Nanaa nii lëe me kpañ ksa me meñ nii kutyle tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy.

²⁵ Lëe Jesús chëb:

—Naa chuuñ kpañ meñ ni naa xnee kyalmbañ. Nikxe kety meñ nii xniladzy xtitsaa, lëe me kpañ. ²⁶ Kejty meñ nii bii mbañ deelñee kniladzy meñ xtitsaa. ¿Pe xniladzyoo tiits re dyon?

²⁷ Lëe me chëb:

—Xniladzyaa nii lii nak Crist, meñ nii nak Xiñ Dios, ni xniladzyaa nii lii nak meñ nii no kiid lo kislyu.

Lëe Jesús choon chu xpaá Lázaro

²⁸ Loxsye chëb Marty ngo, lëe me kut-syetsy pël me Mariy, aan tsilaan chëb me lo Mariy:

—Lëe maestre kwlañche aan lëe me xkwetsy lii.

²⁹ Siikñee biñ Mariy ngo, lëe me kuso aan lëe me si laañee so Jesús.

³⁰ Kwsëebty kaa Jesús leñ kyedzy, sink lëe xaa kwlës laañee kuktsiil nëz Marty xaa. ³¹ Tsiñee kon meñ Israel nii nche kchooblady styoo Mariy nii lëe Mariy pchoo wxooñ, lëe meñ go sinal xitsy me nladzy meñ go te chu paa sikoon me.

³² Tsiñee lëe Mariy ptsiñ laañee so Jesús, lëe me psoxib lo Jesús, chëb me:

—Deelñee nsyool nu, nyejty psyañaa.

³³ Mban ptee styoo Jesús kon xaa choon Mariy ni choon meñ nii ksa me ptsiñ. ³⁴ Lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pa pkeetsy to xaa?

Lëe meñ go chëb:

—Të gaanoo kuyoo paw.

³⁵ Aan lëe Jesús biiñ. ³⁶ Por ngo no meñ chëb lo xcombañer:

—Kol kuy gaanoo xaatke xkëstyoo xaa xaa.

³⁷ No gaa meñ chëb:

—Lëe xaa gue psabini lo meñ nii xñady lo. ¿Pe nody tu mod nii ndeelaa xaa Lázaro lo kyalkuty?

Lëë Lázaro xpañ

³⁸Lëë Jesús pteenë stub, aan lëë xaa big chu paa. Tu kyo pxoob chu paa nii pkyeetsy Lázaro. ³⁹Lëë Jesús chëb:

—Kol ktichee kyo gue.

Per lëë psyañ Lázaro nii lë Marty chëb:

—Neñdy tse xlyaa nigw me, por natse chak tap kpidx nii kuty me.

⁴⁰Per lëë Jesús chëb:

—¿Pe lëdy nayak lëen niy lool nii deelnee xniladzyoo xtitsaa, lëel kan kxyalwnabey Dios?

⁴¹Tsiñee lëë meñ ptichee kyo nii ntse chu paa, lëë Jesús blëp lo leñ kpaä chëb:

—Tat Tios, xnetsyaa skizh lool porñee chonoo xtitsaa. ⁴²Nanaa nii tugak chonoo xtitsaa, per lëen xñe sinrii parñee kniladzy kchë meñ re nii lii pxaal naa.

⁴³Loxsye ngo lëë xaa kwchuptsyë, chëb xaa:

—¿Lázaro, pchoo ske!

⁴⁴Lëë xaa nii kuty ko pchoo, nxituusy ña xaa ni niy xaa con ladx ni ntse lo xaa con stublë ladx. Tsigo lëë Jesús chëb:

—Kol kxaak xaa, aan kol klaa kvey xaa.

Lëë meñ nii xñabey xyub mod kuty Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

⁴⁵Ndaly meñ Israel nii kutedy lo Mariy bnildzy xtiits Jesús porñee kon meñ nii beeñtsyey xaa. ⁴⁶Per no meñ kukutiits kchë nii beeñtsyey Jesús lo xaa fariseo. ⁴⁷Tsigo lëë xaa fariseo ni xaa nii xñabey lo pxosy beeñ tu junt. Lëë xaa chëb:

—¿Xa kuuñ no? Ndaly kchë kyalntson nii chuuñtsyey xaa. ⁴⁸Deelnee ksaan no, kchësy meñ kniladzy xtiits xaa, aan lëë xtisy Roma kiid kla kyalwnabey lo no aan lëë xaa knitylo xkyedzy no.

⁴⁹Per lëë tu xaa nii lë Caifás nii mastre non lo pxosy iz ko chëb:

—Ni tu pe nandy to, ⁵⁰ni xyeñdy to nii buen kety tugak xaa por xkyedzy no, lëjty nii nitylo kyedzy.

⁵¹Per chëbty Caifás ngo porñee kwlaño styoo xaa, sink lëew chëb xaa porñee lëë Dios psyaab leñ kik xaa nii lëë Jesús kety por meñ Israel. Lëë Dios psyaab tiits ko styoo xaa porñee lëë xaa nak xaa nii mastre non lo pxosy iz ko. ⁵²Lëjty nonsy por meñ Israel kuty Jesús, sink wi por kchë xiñ Dios nii nche tyub lo kislyu kuty xaa. ⁵³Destye tse go lëë meñ Israel nii xñabey byaan tiits nii lëë xaa kuty Jesús.

⁵⁴Por ngo nii pchoo neñlody re Jesús, sink lëë xaa kwey tu kyedzy nii lë Efrañ nii nche kekka tu tañ pidzy. Aan lëë xaa kwlës siko ksa xpëedscuel xaa.

⁵⁵Lëë xilni gaa meñ Israel nii lë paskw sëed yob, aan ndaly meñ no nëz si Jerusalén parñee kak nyë meñ sinak xñabey xley Moisés. ⁵⁶Kwëkyub meñ Jesús leñ lidzy Dios, xñeesy meñ lo xcombañer:

—¿Pe në do dyon? ¿Pe siid xaa lni ote kiijty xaa yak?

⁵⁷Lëë xaa fariseo gaa ni xaa nii xñabey lo pxosy chëb nii deelnee no cho nan pa no Jesús, këb xaaw parñee kchilo jkaa Jesús.

Lëë Mariy xkyëeb aceit niy Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

12 Xoop kpidx chak falt kak paskw, lëë Jesús kwey Betania. Siko no xaa nii beeñ kpañ xaa nii lë Lázaro. ²Tsi lëë Jesús ptsiñ, lëë meñ beeñlo tu xtsee par Jesús. Lëë Marty kwtëë niskwaan. Wi Lázaro kwsob lo mezh chaw. ³Lëë Mariy kuxi siik grol litre aceit nardo nii xlyaa nex. Aan nikxe nii nyazh nono, lëew kwtëeb me niy Jesús. Loxsye ngo lëew pkwiitsy me con kits kik me. Tyub leñ yu kwlaa aceit ko. ⁴Tsigo lëë Judas Iscariote nii pko Jesús ña meñ xñabey chëb:

⁵—¿Penak nii kwtody aceit nii xlyaa nex re tson kyoow denario par kak meñ prob yudar?

⁶Per chëbty Judas ngo porñee xkëstyoo xaa meñ prob, sink lëew chëb xaa porñee ngbaan xaa, aan como lëe xaa kënoy bols tumi, xkwan xaa tumi nii no leeño. ⁷Lëe Jesús chëb:

—Psaan me, por pena ngotsey mew par tse nii jkyeetsyaa. ⁸Tugak kan do meñ prob, per lëe naa, lëdy tugak son lo do.

Lëe meñ xñabey chakladzy kuty Lázaro

⁹Ndaly meñ Israel kwey Betania tsiñee biñ meñ nii lëe Jesús ptsiñ siko. Kweydy meñ par kan meñ nonsy Jesús, sink lëe meñ kwey par kan meñ Lázaro nii been kpañ Jesús. ¹⁰Per lëe xaa nii xñabey lo pxosy byaan tiits nii wi Lázaro kuty xaa, ¹¹porñee por Lázaro ndaly meñ Israel bniladzy xtiits Jesús.

Lëe Jesús xsyëëb Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹²Tsi lëe lyu byaani ndaly meñ nii sit-edy paskw Jerusalén biñ nii lëe Jesús ktsiñ. ¹³Lëe meñ pchug siñ par tsiktsiilnëz meñ xaa. Kchësy meñ xñee:

—¡Skizh Dios! ¡Xaatke buen xaa nii pxaal xaa, xaa nii kak xrey meñ Israel!

¹⁴Lady tu burr kwsob Jesús, por singo kë leñ kitsy nii kë xtiits Dios:

¹⁵Kchësy to sinak to meñ Sión ktsyebty to.

Kol kuy gaanoo lëe xrey do sëed sobsy xaa lady tu burr wiñ.

¹⁶Klo byeñdy xpëëdscuel Jesús nii beeñtsyey Jesús, per tsi lëe Jesús lox byëp kpaal, lëe xpëëdscuel xaa psaladzy nii kël nii sinrii ktsyool xaa aan nli gaa singo ptsyool xaa.

¹⁷Kchësy meñ nii kon xa kwlii Jesús Lázaro leñ paa ni xa been kpañ xaa xaa bitiitso. ¹⁸Kuktsiil nëz meñ Jesús porñee

biñ meñ nii lëe xaa beeñtsyey kyalntson go. ¹⁹Per lëe xaa fariseo bislo xñee lo xcombañer:

—¿Pe chan dow na? Ni tu pe chilody kuuñtsyey no. Kchësy meñ no xlad xaa.

Lëe meñ sit xyub Jesús

²⁰Lady kchësy meñ nii kukiily lay lo Dios paskw no bla xaa sit. ²¹Lëe xaa sit ko big lo tu xaa Betsaida nii lë Felip aan lëe xaa chëb:

—Xey, chakladzy noo tyon noo Jesús.

²²Lëe Felip kukëbo lo Ndresy, aan chop xaa kukëbo lo Jesús. ²³Lëe Jesús nii nak mguuy nii pxaal Dios chëb:

—Lëe wor kutsiñ nii lëe Dios klisklaa naa. ²⁴Nli xñen nii deelñee këaady xobxtily lo lyu, ktyaldyo, per deelñee këaaw, lëew ktyaly. ²⁵Kchësy meñ nii xkëstyoo xkylambañ lo kislyu re kety, per kejty meñ nii xkëstyoody xkylambañ, sink lëe meñ go jkaa kylambañ nii xnitylody. ²⁶Kchësy xaa nii chakladzy kuñ xtsiñaa no nii kiidnal xaa naa parñee laañee tson siko tso xaa. Xle Tat Tios lo meñ nii chuñ xtsiñaa.

Lëe Jesús xñee nii lëe xaa kety

²⁷Mban xteedy styoon nina, per ¿pe sêpaa lo Tat Tios nayak nii kteelaa xaa naa lo kyalnë re con par ngo syelyaa? ²⁸Tat Tios, bluuy xkylawnabeyoo.

Tsigo lëe meñ biñ tsiy tu xaa nii pchoo kpaal chëb:

—Lëew bluylaa, per lëew kluyaa stub.

²⁹Kchësy meñ biñ tsiy xaa go aan no meñ kwnee:

—Tu nkwsiyoo.

No gaa meñ kwnee:

—Lëdyo, tu angly kwnee lo xaa.

³⁰Lëe Jesús chëb:

—Lëdy por naa biñ do tsiy xaa go, sink por lëe dow. ³¹Lëe wor kutsiñ nii lëe kyalxtisy kak lo kislyu re, ni lëe wor kut-siñ nii lëe Dios ksonëz xaa nii xñabey

lo kislyu re. ³²Tsiñee lëen kyë lo crusy, lëen kuñ nii kchësy meñ kpig lon.

³³Singo mod lëe xaa chëb xa kety xaa.

³⁴Tsigo lëe meñ chëb:

—Lo xleey noo xñee nii tsiñee lëe Crist kiid kpidy xaa. ¿Penak tsigo xñeel no nii kety mguiy nii pxaal Dios? Cho nak kaa mguiy nii pxaal Dios.

³⁵Lëe Jesús chëb:

—Xtsedre kan do bini. Kol kyënsë lëe ka lëe bini bii no parñee jkaady to nguey, por nandy kchë meñ nii xkyënsë lo nguey pa si. ³⁶Lëe ka bii chan do bini, kol jkaaxcuento parñee tugak tsoy lo do.

Loxsye chëb Jesús ngo lëe xaa bi aan lëe xaa kwyolan lo meñ go.

Xnilasty meñ Israel xtiits Jesús

³⁷Nikxe nii kon meñ kchë kyalntson nii beeñsyey Jesús, bnilasty meñ xtiits xaa, ³⁸sink lëe meñ been cumplir nii pkëe profet Isaías tsiñee chëb xaa:

Tat Tios, ¿cho bniladzy xtiitsoo na dyon? ¿Cho lo bluuy gaal xkyalwnabeyoo?

³⁹Pchilody niladzy meñ xtiits Dios, porñee lëe gag profet Isaías pkëe sinrii:

⁴⁰Lëe Dios ptse lo meñ ni lëe xaa been jkyedzy styoo meñ, parñee kandy meñ ni kyeñdy meñ.

Kchë nrrii ptsyool meñ parñee ktikchedy meñ styoo lon, tsiin ktsilyaa xtol meñ.

⁴¹Kchë nrrii kwnee Isaías porñee kon xaa xkyalwnabey Jesús aan lëe xaa bitits xa nak kyalwnabey go.

⁴²Nikxe nii singo chëb Isaías, ndaly meñ Israel nii xñabey bniladzy xtiits Jesús, per kwneedy xaaw porñee ptsyeb xaa ngwii xaa fariseo xaa ktoo.

⁴³Singo beeñsyey xaa go porñee xyore xkyalnsaak meñ lo kislyu re styoo xaa que xkyalnsaak Dios.

⁴⁴Lëe Jesús chëb:

—Kchësy meñ nii xniladzy xtitsaa lëdy nonsy xtitsaa xniladzy meñ go, sink wi xtiits xaa nii pxaal naa. ⁴⁵Ni wi gaa

lo xaa nii pxaal naa xuy meñ nii xuy lon. ⁴⁶Naa nak bini nii biid lo kislyu parñee kyënsëdy kchë meñ nii kniladzy xtitsaa lo nguey. ⁴⁷Deel no meñ nii chon xtitsaa aan xsaldy, lëdre naa jkëekiyy meñ go, por xsyeldyaa par jkëekiyya meñ, sink lëen syely par kteelaan meñ lo tol. ⁴⁸Kchësy meñ nii xtilyini naa ni xsaldy xtitsaa nol cho jkëekiyy meñ go. Kchësy tiits nii kwñen jkëekiyy meñ nii xsaldy naa tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy. ⁴⁹Porque xñedyaa nii xlyañ styoon, sink lëe Tat Tios nii pxaal naa xñee kchë nii kluyaa ni kñen lo meñ. ⁵⁰Ni nanaa nii kchë nii xñee Tat Tios xnee kyalmbañ nii xnitylody. Por ngo, kchë nii xñee Tat Tios xñen lo meñ.

Lëe Jesús xkiib niy xpëedscuel

13 Tse nii kxe kak paskw, nanle Jesús nii lëe wor kutsiñ nii lëe xaa kpi lo kislyu re par kyey xaa lo Tat Tios. Tugak pkëstyoo xaa kchë meñ nii bniladzy xtiits xaa axte tse nii lëe xtsee xaa psa.

²Lëe Jesús ncheyaw xtsee ksa xpëedscuel tsiñee lëe xaatox kwloo kik xiñ Simoñ Iscariote nii lëe Judas nii lëe xaa kak niladzy Jesús. ³Nan Jesús nii lëe Tat Tios ptee kyalwnabey lo xaa ni nan Jesús nii lo Dios pchoo Jesús ni lo Dios kaa kyey xaa. ⁴Per mer worñee noyak xtsee lëe Jesús kuso, lëe xaa kwlii xmankw xaa ni lëe xaa pxituu tu tway xpans xaa. ⁵Loxsye ngo lëe xaa kwteë nis leñ tu tiñ aan lëe xaa bislo xkiib xaa niy xpëedscuel xaa ni lëew pkwiitsy xaa con tway nii nxituu xpans xaa.

⁶Tsiñee kol nii lëe xaa kiib niy Simoñ Pedre, lëe Simoñ Pedre chëb:

—¿Penak nii lii kiib niyaa?

⁷Tsigo lëe Jesús chëb:

—Xyeeñdyoo penak nii chuuñsyeyaa nrrii nina, per tsiñee tedsyo, lëew kyeeño.

⁸Per lëe Pedre chëb:

—Nikxe pere kladyaa kiiboo niyaa.

Lëe Jesús chëb:

—Deelñee kiibtyaa niyoo chilody tsol xladaa.

⁹Tsigo lëe Simoñ Pedre chëb:

—Deelñee singo busy nako, kiibtyoo nonsy niyaa, sink wi ñan ni kikaa kwtiib.

¹⁰Per lëe Jesús chëb:

—Nonstyeey niy xaa nii kal lox kosy precisy tsadx, por nder lady xaa nyë. Nyë do nii lëe do, nikxe nii lëdy kchësy to nyë.

¹¹Chëb xaa nii lëdy kchë xpëedscuel xaa nyë, porñee nanle xaa cho kak niladzy xaa.

¹²Loxsye kwtiib Jesús niy xpëedscuel, lëe xaa kokw xmankw xaa stub, aan lëe xaa psob lo mezh aan lëe xaa chëb:

—¿Pe byeñ do kchë nii beeñsyeyaa?

¹³Maestre ni xey xñee do lon. Tiitsli xñee do, porque nli maestraa ni nli xey nakaa. ¹⁴Per deel maestraa ni xeyaa aan kwtiibaa niy do, singo gak lëe do no nii kiib to niy xcombañer do. ¹⁵Lëen bluy nrii lo do parñee wi do kuuñtsyey nii beeñsyeyaa. ¹⁶Nli xñen nii mastre non tu xaa nii xchee que xaa nii xkyë tsiif, ni mastre non xaa nii xñabey que xaa nii chi mandad. ¹⁷Deelñee kyeñ do kchë cos re ni kuuñtsyey dow, mbëë kpañ do.

¹⁸Lëdy kchë lo do xñen. Nanaa cho kwlen. Per no nii kak cumplir xtiits Dios nii xñee sinrii: “Lëe xaa nii chaw xkuñaa ktilyni naa.” ¹⁹Lëen xñe kazh nrii lo do parñee tsiñee lëew kak, kniladzy to nii naa nak Crist. ²⁰Nli xñen nii kchësy meñ nii xleni xaa nii xalaa xluuy xtiitsaa, xleni naa. Aan kchësy meñ nii xleni naa, xleni xaa nii pxaal naa.

**Lëe Jesús xñee nii lëe Judas
jko xaa ña xaa xñabey**

(Mt. 26:20-25;

Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

²¹Loxsye chëb Jesús ngo, mban ptee styeey xaa, aan lëe xaa chëb:

—Nli xñen nii misme tu do jko naa ña xaa xñabey.

²²Tsigo lëe xpëedscuel Jesús xuy lsasy lo xcombañer, porñee nandy xaa cho xñee Jesús. ²³Lëe tu mëedscuel nii mastre xkëstyoo Jesús sobyaw xtsee kwi Jesús, ²⁴aan lëe Simoñ Pedre kwloo señ lo xaa parñee kñabtiits xaa cho pseety Jesús. ²⁵Tsigo lëe xaa big kexre kwi Jesús aan lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—Xey, kwnë dyon chow.

²⁶Tsigo lëe Jesús chëb:

—Lëen jkadz tublë kyaxtily, aan lo xaa nii kteno, xaa gow.

Lëe xaa pkadz tublë kyaxtily aan lëew pteedy xaa lo xiñ Simoñ Iscariote nii lë Judas. ²⁷Aan tsi lëe Judas lox taw kyaxtily go, lëe xaatox kwsëeb leñ styoo xaa. Tsigo lëe Jesús chëb:

—Nii no kikoo kuuñtsyeyoo, beeñsyey gaaw klyëedyoo.

²⁸Per ni tu xaa nii nche sob lo mezh byeñdy penak chëb Jesús singo. ²⁹Aan como lëe Judas nak cuent tumi, no xaa nladzy tsaaplaa chëb Jesús nii no nii tsiisi Judas tu cos nii jkiif paskw, o no gaa nii kteedy Judas pe tu cos lo meñ prob.

³⁰Loxsye taw Judas kyaxtily go, lëe Judas pchoo. Lëe lyu gaa pkyeyle.

Lëe Jesús xñabey tu cos ngub

³¹Loxsye pchoo Judas, lëe Jesús chëb:

—Na si lëe do kan xkyalwnabey mguiy nii pxaal Dios, aan por mguiy go lëe do kan xkyalwnabey Dios. ³²Aan deelñee xluuy mguiy nii pxaal Dios xa nak xkyalwnabey Dios, klyëedy lëe Dios kluuy nii wi mguiy go xñabey. ³³Xiñ, xtsedre son lo do. Nikxe kyub to naa, per nii chëpaa gaa lo meñ Israel nii xñabey, xñen lo do: Chilody së do laañee kan. ³⁴Lëen xñabey nii kuuñtsyey do tu cos ngub nii kniyaa: Kol jkëstyoo xcombañer do. Sinak nii xkëstyoon lëe do, no nii jkëstyoo do xcombañer do. ³⁵Deelñee

jkěstyo do xcombañer do, kchësy meñ kyeñ nii xpëedscuelaa nak to.

**Lëë Jesús xñee nii lëë Pedre këb
nii xyuumbeydy Pedre xaa**

(Mt. 26:31-35;

Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶Lëë Simoñ Pedre kwnabtiits lo Jesús chëb:

—¿Pa tsil?

Lëë Jesús kwëb chëb:

—Chilody sënalo naa nina, per tsey-ladzy lëël kiidnal.

³⁷Tsigo lëë Pedre chëb:

—¿Penak nii chilody sënala lii nina? Axte xkyalmbañaa schilo ktedyaa por lii.

³⁸Lëë Jesús chëb:

—¿Pe nli nii steedyoo xkyalmbañoo por naa? Por antes nii jkwetsy nguidy kol tson vuel, lëël këb nii xyuumbeydyoo naa.

Lëë Jesús xtsiñni meñ lo Dios

14¹Kteenëdy to. Tugak kol ksaladzy Dios ni kol ksaladzy naa. ²Nroob lugar no lidzy pxosyaa. Deelñee nyody lugar, niyaa lo do. Lëen kaxixkwaa laañee tso do. ³Aan loxsye kxixkwaan laañee tso do, lëen kyely kxi lëe do, parñee tso do laañee tson. ⁴Nanle to nëz nii xlyañ laañee tson.

⁵Tsigo lëë Max chëb:

—Ndondy noo pa tsil. ¿Xa mod kakan noo nëz?

⁶Tsigo lëë Jesús chëb:

—Naa xtsiñni meñ lo Dios ni naa xñe tiitsli ni naa xtedy kyalmbañ nii xnitylody lo meñ. Chilody ktsiñ meñ lo Tat Tios deelñee kanidyaa meñ. ⁷Deelñee nyuumbey do naa, nyuumbey do pxosyaa. Per destye nina lëe xaa kyumbey do, por tugak kwso xaa lo do ni tugak kon do xaa.

⁸Tsigo lëë Felip chëb:

—Blaa tyon noo Tat Tios tsiin kniladzy styoo noo.

⁹Tsigo lëë Jesús chëb lo Felip:

—¿Blaktre tiemp kok nii non lady to, aan xyuumbeydyoo naa? Kchë meñ nii chan naa chan Tat Tios. ¿Penak nii chakladzyoo klaan kan do Tat Tios? ¹⁰¿Pe xnilastyoo nayak nii non leñ styoo Dios ni no Dios leñ styoon? Kchë nii xñen lo do xñedyno porñee xlyañsyew styoon. Lëë Tat Tios nii no leñ styoon chuuñtsyey nii chakladzy. ¹¹Kol kniladzy nii non leñ styoo Tat Tios ni kol kniladzy nii no Tat Tios leñ styoon. Deelñee gaa xnilasty to nii xñen, kol kniladzy kchë nii chan do chuuñtsyeyaa. ¹²Nli xñen nii schilo kuuñtsyey meñ nii xniladzy xtitsaa kchë nii chuuñtsyeyaa ni ndalyre gaa nii khilo kuuñtsyey meñ go, por lëen kya lo Tat Tios. ¹³Aan kchësy nii kñab to lo Tat Tios porñee xniladzy to xtitsaa, lëew kuuñtsyeyaa parñee kluyaa xkyalwnabey Tat Tios. ¹⁴Kchë cos nii kñab to porñee xniladzy to xtitsaa, lëew kuuñtsyeyaa.

**Lëë Jesús xñee nii lëë xaa
kxaal Kyalbini Ntson**

¹⁵Deelñee xkëstyoo do naa, suuñtsyey do nii xñabeyaa. ¹⁶Lëen kñab nii kxaal Tat Tios stu xaa nii tugak kuñ lëe do yudar. ¹⁷Lëë xaa nii kiid nak Kyalbini Ntson nii xñee cho nak Dios aan chilody sëeb xaa leñ styoo meñ nii xnilasty xtitsaa, porñee xyuumbeydy meñ xaa ni chandy meñ xaa. Per lëe lëe do xyuumbey do xaa, porñee lëe xaa no leñ styoo do aan iip kchoody xaa leñ styoo do. ¹⁸Ksandyaa to nonsy to, lëen kpikche par kaknin lëe do. ¹⁹Xtsedre kan meñaa, per lëe do san do naa aan lëe do kpañ porñee mbañaa. ²⁰Tsi lëe tse go tsitsib lëe do kyeñ nii nli non leñ styoo Tat Tios, ni nli no do leñ styoon, ni nli non leñ styoo do. ²¹Kchë meñ nii chuuñtsyey nii xñabeyaa, nyoo nii xkëstyoo meñ go naa. Aan lëe pxosyaa jkëstyoo meñ nii xkëstyoo naa, nikle gaa naa lëen

jkěstyoos meñ go ni lëen kluylo lo meñ go.

²² Tsgo lëe stu xaa nii lë si lë Judas chëb:

—¿Penak nii xaktyee loosy noo kluuylool? ¿Penak nii kluuyloodyoo cholsye lo meñ nii nche lo kislyu?

²³ Tsgo lëe Jesús chëb:

—Kchë xaa nii xkéstyoos naa xsal xtit-saa, aan lëe Tat Tios jkéstyoos kchë xaa go, ni lëen kyely chopaa Tat Tios par tsgo noo leñ styoo xaa go. ²⁴ Kchë xaa nii xkéstyoody naa xsaldy xaa xtitsaa. Kchë nii xñen lo do lëdy xtitsno, xtiits Tat Tios nii pxaal naaw.

²⁵ 'Kchë nrii niyaa tyub nii kwyon lady to. ²⁶ Per lëe Kyalbini Ntson nii kxaal Tat Tios xcuentaa kluuy kchë kchësye cos lo do ni kuñ lëe do yudar parñee ksaladzy to kchë nii bluylaa lo do.

²⁷ 'Lëen kya, per lëen ksan xkyalnsaakaa lo do. Lëen knetsy xkyalnsaakaa, per knestyno sinak xneetsy chol meñ nii nche lo kislyu rew. Kteenëdy to ni ktsyebty to, ²⁸ por nanle to nii lëen kya, ni nanle to nii lëen kpikche kyely kanaa lëe do. Deelñee nli nguéstyoos do naa, nle do nyon do nii lëen kya lo Tat Tios, por mastre non Tat Tios que naa. ²⁹ Lëen xñe kazh nrii lo do parñee tsiñee lëew kak, kniladzy to kchë nii niyaa lo do.

³⁰ 'Nroobdre kñen lo do, por lëe xaa nii xñabey lo kislyu re sëed. Nikxe nii xñabeydy xaa naa, ³¹ per singo noo nii kako parñee kaknan meñ nii nche lo kislyu nii xkéstyoos Tat Tios ni chuun-tsyeeyaa nii xñabey xaa. Kol tsgo tsiin kpil no nu.

Sinak tu yag uv nak Jesús

15 'Naa nak sinak tu yag uv aan ni stu yag chakty si chakaa. Lëe pxosyaa nak sinak xaa nii chantsi yag uv. ² Deelñee no tu xikwaa nii xkyëdy nex, lëew xchug xaa. Per chantsi xaa

kchë xikwaa nii xkyë nex ni chuun nyë xaaw parñee kyëre nex low. ³ Nyë do nii lëe do, porñee bnildadzy to kchë nii bluyaa lo do. ⁴ Kol kyënaady chexaa sinak kënaadyaa chex to. Por chilody kyë nex lo tu xikw yag deelñee kënaajtyoo chex tronk. Singo gak lëe do, ni tu pe chilody kuuñtsyey do deelñee kyënaajty to chexaa.

⁵ 'Naa nak sinak tu yag uv. Lëe do nak sinak xikwo. Deelñee kyënaady meñ chexaa ni kyënaadyaa chex meñ, ndaly nii kchilo kuuñtsyey meñ, por ni tu pe chilody kuuñtsyey meñ deelñee kuñdyaa meñ yudar. ⁶ Kchë meñ nii xkyënaajty chexaa ksyëeb aan lëe meñ go kpizdy sinak xpizdy kchë xikw yag nii xtop meñ par tsek ki.

⁷ 'Deelñee tugak kyënaady to chexaa ni ksaandy to xtitsaa, schilo kñab to kchë nii kakladzy to aan lëew knetsyaa. ⁸ Chuun tsak to Tat Tios tsiñee chuun-tsyeey do xtsiñaa. Aan kchë nii chuun-tsyeey do xluuy nii nli xpëedscuelaa nak to. ⁹ Xkéstyoos lëe do sinak nii xkéstyoos Tat Tios naa. Singo gak lëe do kchoxsody to tsiin tugak jkéstyoos lëe do. ¹⁰ Deelñee ksoob to xtitsaa, tugak jkéstyoos lëe do, sinak nii xsobaa xtiits Tat Tios ni tugak kaa xkéstyoos xaa naa.

¹¹ 'Lëen niy kchë nrii lo do parñee kle do sinak nii xlen ni parñee tugak kle do. ¹² Lëen xñabey nii jkéstyoos do xcombañer do sinak nii xkéstyoos lëe do. ¹³ Tsiñee chety tu xaa par kteelaa xaa xcombañer xaa nyoo nii tir xkéstyoos xaa xaa. ¹⁴ Xamigwaa nak to deelñee chuun-tsyeey do nii xñabeyaa. ¹⁵ Xñedraa lo do mos, por nandy mos pe cos chuun-tsyeey xaa nii xñabey mos. Xamigwaa nak to. Ngo nii lëen bluy kchë nii në pxosyaa lon lo do. ¹⁶ Kwledy to naa, sink naa kwle lëe do parñee tugak kuuñtsyey do nii xñabey Tat Tios. Aan kchë nii kñab to porñee xnildadzy to xtitsaa knetsy

Tat Tios. ¹⁷Nrii nak nii xñabeyaa: Kol jkëstyoo xcombañer do.

Lëe meñ lo kislyu re xlëe lo Jesús

¹⁸Deelñee xlëe meñ nii nche lo kislyu re chan lëe do, kol kaknan nii klo lon blëe meñ. ¹⁹Deelñee nyak to sinak meñ nii nche lo kislyu re, nguëstyoo meñ lëe do. Per lëen kwle lëe do lady meñ nii nche lo kislyu re, aan por ngo xlëe meñ lo do, porñee naktre to sinak meñ nii nche lo kislyu. ²⁰Tugak kol ksaladzy nii mastre non xaa nii xchee que xaa nii xkyë tsiin. Deelñee kwënlaag meñaa, wi do kyënlaag meñ. Ni deelñee psal meñ nii kwnen, salak meñ nii kñee do. ²¹Lëe meñ kyënlaag lëe do, porñee xsoob to xtitsaa ni porñee xyuumbeydy meñ xaa nii pxaal naa.

²²Nyody xtol meñ deelñee nyely kluudyaa xtitsaa lo meñ. Per na chilody këb meñ nii nandy pe beeñ. ²³Wi lo pxosyaa xlëe meñ nii xlëe lon. ²⁴Nyody xtol meñ deelñee nyandy meñ kchë kyalntson nii beeñstyeyaa. Ni tu cho karty kuuñtsyey clasy kyalntson re. Per nikxe kon meñ kchë kyalntson go, lëe meñ xlëe lon ni xlëe meñ lo pxosyaa. ²⁵Per no nii kak cumplir tiits nii kë lo xley xaa nii xñee sinrii: “Pe beñdyaa aan blëe meñ lon.”

²⁶Per tsiñee lëe xaa nii chuñ yudar kiid, lëe xaa kñee xcuentaa. Lëe xaa nak Kyalbini Ntson nii kxaal Tat Tios aan nonsyke tiitsli kñee xaa. ²⁷Ni wi do kñee xcuentaa, por tugak kwënal do naa destye nii bislon xluuyaa xtiits Dios.

16 ¹Lëen chutiits kazh kchë cos re lo do parñee ksaandy to xtitsaa. ²Lëe meñ kwii lëe do ktoo ni sitiñ tse nii këb meñ tu favor chuñ meñ lo Dios tsiñee chuty meñ do. ³Kchë nrii kuuñtsyey meñ porñee karty kyuumbey meñ naa ni karty kyuumbey meñ Tat Tios. ⁴Lëen xñe kazh nrii lo do parñee ksal-

adzy to nii lëew niylaa tsiñee lëe tse go tsitsib.

Nii chuuñtsyey Kyalbini Ntson

⁵Niydyaa nrii lo do worñee kal bni-ladzy to xtitsaa, por naa tugak kokni lëe do. ⁵Per lëe na nii lëen kya lo xaa nii pxaal naa, ni tu do xñabtiisty dyon pa kan. ⁶Lëel mban chak to porñee niyaa kchë cos re lo do. ⁷Ni xñen nii buen kyan. Por deelñee kyadyaa, kiiyty xaa nii chuñ yudar. Per deelñee kyan, naa kxal xaa go lo do. ⁸Tsiñee lëe xaa kiid, lëe xaa kluuy lo meñ nii no xtol meñ, ni lëe xaa kluuy nii no tu nëz tubli, ni lëe xaa kluuy nii no xkylaxtisy Dios. ⁹Lëe xaa kluuy nii no xtol meñ, porñee xnilasty meñ xtitsaa. ¹⁰Ni lëe xaa kluuy nëz tubli, por lëen kya lo Tat Tios, aan kantre to naa. ¹¹Ni lëe xaa kluuy nii chuñ Dios kyalxtisy. Por ngo lëe xaatox nii xñabey lo kislyu re pkaal.

¹²Ndalyre nii no kniyaa lo do, per chilody kyeñ dow nina. ¹³Per tsiñee lëe xaa nii nak Kyalbini Ntson kiid, lëe xaa kluuy nonsyke tiitsli lo do, por kñeedy xaa nii klyañ styoo xaa, sink lëe xaa kñee kchë nii kon xaa, ni lëe xaa kluuy cos nii nare kak. ¹⁴Lëe xaa kuuñ ksak naa, por lëe xaa kiidni xtitsaa lo do. ¹⁵Kchë nii chap Tat Tios nak xcheñaa. Por ngo nii niyaa nii lëe Kyalbini Ntson kiidni xtit-saa lo do.

Lëe kyalnë kyak kyalwle

¹⁶Xtsedre kan do naa, per kak xtsedyak lëe do kan naa stub.

¹⁷Tsigo lëe bla xpëedscuel xaa bislo xñabtiits lsa lo xcombañer xñee:

—¿Penak nii xñee xaa nii xtsedre tyon no xaa, aan kak xtsedyak lëe xaa tyon no stub? ¿Ni penak nii xñee xaa nii lëe xaa kyey lo Tat Tios? ¹⁸¿Penak nii xñee xaa “xtsedre”? Xyeñdy no xa nak tiits ko.

¹⁹Lëe Jesús byeñ nii lëe xpëedscuel xaa chakladzy kñabtiits lo xaa. Por ngo lëe xaa chëb:

—Lëen niy lo do nii xtsedre kan do naa, aan kak xtsedyak lëe do kan naa stub. ¿Pe nrii nonabtiits lsa do lo xcombañer do? ²⁰Nli xñen nii lëe do koon ni lëe do kteenë tsiñee lëe kchë meñ nii nche lo kislyu kle. Per nikxe kteenë do, lëe xkyalnë do kyak kyalwle. ²¹Tsiñee lëe tu kwnaa kaly xiñ, mban chak me porñee lëe xwor yooob kol. Per tsi lëe mëed lox chaly, ni xsalastre me yooob nii kwë me lo kyalwle nii lëe xiñ me kwlañche lo kislyu. ²²Singo gak lëe do xteenë do nina. Per tsi lëen kyely kan lëe do stub, lëe styoo do kyo nguiool, aan ni tu cho chilody kwii kyalwle go leñ styoo do.

²³Tsi lëe tse go tsitsiñ, ni tu pe kñabtiistre to lon. Nli xñen nii kchë nii kñab to lo Tat Tios porñee xnildazy to xtitsaa, lëew kneetsy xaa. ²⁴Axte nina ni tu pe karty kñab to porñee xnildazy to xtitsaa. Kol nab nii chakladzy to, parñee tsi lëew kneetsy Dios, mastre kle do.

Lëe Jesús xñabey lo kislyu

²⁵Nonsyke con cuent kwnen kchë nrii lo do. Per sitsiñ tse nii ksodraa cuent par kuuñ ksedyaa to, sink nëz nii xa nak Tat Tios kñen lo do. ²⁶Tse go yuub to kñab nii kakladzy to lo Tat Tios porñee xnildazy to xtitsaa. Xkiiñdy nii naapee kñe lo Tat Tios. ²⁷Por xkëstyoo Tat Tios lëe do, porñee xkëstyoo do naa, ni porñee bnildazy to nii lëe Tat Tios pxaal naa. ²⁸Lo Tat Tios pchon byelyaa lo kislyu. Per lëe na lëen kpi lo kislyu par kyan lo Tat Tios stub.

²⁹Tsigo lëe xpëedscuel xaa chëb:

—Na si nagon, xyeen noo nii xñeel, aan xsodroo cuent par kñeel. ³⁰Na si nagon, xtyon noo nii xaa chak nakoo. Xkiiñdy nii cho kñabtiits lool. Por ngo xnildazy noo nii lëe Dios pxaal lii.

³¹Tsigo lëe Jesús chëb:

—Xnildazy to nina, ³²per sitsiñ wor ni lëew kutsiñle gaa nina nii lëe do kchoots klyaal, aan lëe do ksaan naa nonsyaa. Per sodyaa nonsyaa, lëe Tat Tios nakni naa. ³³Lëen bitiits kchë nrii lo do parñee pe tsinidy kik to, por naa nakni lëe do. Mban tedy to lo kislyu re, per ktsyebty to, por naa xñabey lo kislyu.

Lëe Jesús xñab nii kakni Dios xpëedscuel xaa

17 Loxsye kwnee Jesús kchë ngo, lëe xaa blëp lo leñ kpaa aan lëe xaa chëb:

—Tat Tios, lëe wor kutsiñ nii lëel klisklaa xiñoo parñee klisklaa xiñoo lii. ²Por lii pteedy tiits nii kñabey xaa kchësy lo meñ nii nche lo kislyu re, ni lii pteedy tiits nii kteedy xaa kyalmbañ nii xnitylody lo kchësy meñ nii pxaaloo lo xaa. ³Kchësy meñ nii kwaan kyalmbañ nii xnitylody xnildazy nii liisy nak Dios ni xnildazy xtiits Jesucrist nii pxaaloo.

⁴Beeñ ksakaa lii lo kislyu re, por lëen byal tsiñ nii bneetsyoo lon. ⁵Lëe nana, Tat Tios, xñabaa nii klisklaal naa ni ksooboo naa kwil laañee sobaa worñee karty kwe kislyu.

⁶Lo kislyu kwlel kchësy meñ nii pxaaloo lon, aan lëen bluy cho nakoo lo meñ go. Lool ngab kchë meñ go, aan lëel pxaal kchë meñ go lon, aan lëe meñ go psal xtiitsoo. ⁷Lëe na kchë meñ go nan nii kchë nii bneetsyoo lon xcheñoo nako. ⁸Por lëen bluy tiits nii pxaaloo, aan lëew psal meñ. Lëe meñ byeñ nii ni lool pchon, ni lëe meñ bnildazy nii lii pxaal naa.

⁹Xñabaa nii kaknil kchë meñ go. Xñabtyaa nii kaknil chol meñ, sink lëen xñab por kchë meñ nii pxaaloo lon, por lool ngab kchë meñ go. ¹⁰Kchësy nii chaapaa nak xcheñoo, ni kchësy kaa nii chapoo nak xcheñaa, aan lëe kchë meñ nii pxaaloo lon xluuy tu kyalwnabeyaa.

¹¹ Sodraa lo kislyu re, per lëe kchë meñ nii pxaaloo lon bii kyaan, por lëen kyely parñee tson lool. Tat Tios, kon kchë meñ go con kyalwnabey nii bneetsyoo lon, parñee kyak tusy meñ go sinak nii nak tusy no chop no. ¹² Worñee kwyon lady meñ nii pxaaloo lon, konaa meñ go con kyalwnabey nii bneetsyoo lon. Ni tu meñ go kujty. Xaktyee meñ nii nolak kety kuty, parñee kak cumplir xtiitsoo.

¹³ Lëe nana lëen kyely laañee soboo. Per lëe ka lëen bii so lo kislyu lëen xñe kchë cos re, parñee kle kchë meñ go sinak nii xlen. ¹⁴ Lëen bluy xtiitsoo lo meñ nii pxaaloo lon, per lëe meñ nii nche lo kislyu xlëe porñee nodre kik meñ go sinak nii no kik meñ nii nche lo kislyu, nikle gaa naa nody kikaa sinak nii no kik meñ lo kislyu re. ¹⁵ Xñabtyaa nii kwiil meñ go lo kislyu, sink lëen xñab nii klaadyoo jkaal xaatox meñ go. ¹⁶ Nody kikaa si no kik meñ lo kislyu re. Singo gak kaa kchë meñ nii pxaaloo lon, nodre kik meñ go si no kik meñ lo kislyu re. ¹⁷ Beeñlay kchë meñ go con xtiitsoo, por xtiitsoo nak tiitsli. ¹⁸ Lëen kxal kchë meñ go sinak nii pxaaloo naa lady meñ nii nche lo kislyu. ¹⁹ Aan por kchë meñ go lëen xsob xtiitsoo, parñee wi meñ go ksoob xtiitsoo. Por tiitsli nak xtiitsoo.

²⁰ Xñabtyaa nii kaknil nonstyeer meñ nii xniladzyle, sink lëen xñab por wi meñ nii nare kniladzy xtiitsoo. ²¹ Tat Tios, xñabaa nii kyak tusy kchësy meñ go sinak nii non leñ styool ni nol leñ styoon. No nii kyak tusy kchësy meñ go parñee kniladzy meñ nii nche lo kislyu nii lii pxaal naa. ²² Misme kyalwnabey nii bneetsyoo lon ptedyaa lo meñ nii xniladzy parñee kyak tusy meñ go sinak nii nak no. ²³ Naa no leñ styoo meñ nii xniladzy lii, lëe lii no leñ styoon parñee kyak tusy meñ go, tsiin kyeñ meñ nii nche lo kislyu nii lii pxaal naa ni kyeñ meñ nii xkësty-

ool meñ nii xniladzy lii sinak nii xkëstyool naa.

²⁴ Tat Tios, lii pxaal kchë meñ go lon, aan lëe nana lëen chakladzy nii laañee tson siko tso meñ go, parñee kan meñ go kyalwnabey nii bneetsyoo lon. Lëel bneetsy kyalwnabey go lon porñee xkëstyool naa destyee worñee karty kwe kislyu. ²⁵ Xyuumbeydy chol meñ nii nche lo kislyu lii, Tat Tios, per naa xyuumbeyaa lii, ni kchësy kaa meñ nii pxaaloo lon nan nii lii pxaal naa. ²⁶ Lëen bluy cho nakoo lo meñ nii pxaaloo lon, per lëew kluyraa, parñee jkëstyoo meñ go xcombañer sinak nii xkëstyool naa, ni parñee tson leñ styoo kchë meñ go.

Lëe meñ xñaasy Jesús

(Mt. 26:47-56;

Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

18 Loxsye chëb Jesús kchë ngo, lëe xaa si stublad chu psë nii lë Cedrón ksa xpëedscuel xaa aan lëe xaa kwsëeb tu lo kwaa. ² Wi Judas nii pko Jesús ña xaa xñabey nan pa kë kwaa go porñee ndaly vuelt kuni Jesús xpëedscuel siko. ³ Siko ptsiñni Judas tubtsoon soldad ni tubtsoon mayor nii pxaal xaa nii xñabey lo pxosy ni xaa fariseo. Kchë xaa go noy kiib ni noy bini. ⁴ Per como nanle Jesús nii singo ktsyool xaa, lëe xaa kwnabtiits lo xaa go, chëb xaa:

—¿Cho xyub to?

⁵ Lëe xaa go chëb:

—Lëe noo xyuub Jesús Nazaret.

Tsigo lëe Jesús chëb:

—Naa nak Jesús.

Lëe Judas nii kok niladzy kaa xaa no lady kchë xaa go. ⁶ Tsiñee lëe Jesús chëb: “Naa nak Jesús”, kchësy xaa bikche nde xitsy byab lyu. ⁷ Tsigo lëe Jesús chëb stub:

—¿Cho xyub to?

Aan lëe xaa go chëb stub:

—Lëe noo xyuub Jesús Nazaret.

⁸Tsigo lëe Jesús chëb:

—Lëen niyle nii naa nak Jesús Nazaret. Deelñee naa xyub to, kol klaa xpëedscuelaa.

⁹Kchë nrii kok parñee kak cumplir nii chëb Jesús tsiñee kwnee xaa: “Tat Tios, pe kokty ni tu xaa nii pxaaloo lon.”

¹⁰Tsigo lëe Simoñ Pedre kwlii xispad aan lëe xaa pchug tyag tu xaa nii lë Malco. Xmos xaa nii xñabey lo pxosy nak Malco. ¹¹Per lëe Jesús chëb lo Pedre:

—Psoob xispaadoo xlugaro. ¿Pe nladzyoo nayak nii teejtyaa lo kyalnë nii pxaal Tat Tios?

Lëe Jesús so lo xaa nii xñabey lo pxosy
(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹²Tsigo lëe soldad ni lëe xaa nii xñabey lo soldad ni lëe xmayor xaa Israel kwnaasy Jesús aan lëe xaa pxituu xaa. ¹³Klo lidzy Anás kuni xaa Jesús porñee lëe Anás nak pxosytsaap Caifás. Lëe Caifás nak xaa nii mastre non lo pxosy iz ko. ¹⁴Lëe gak Caifás chëb nii masy buen kety tugak xaa, lëjty nii kety kchë meñ kyedzy.

**Lëe Pedre xñee nii
xyuumbeydy xaa Jesús**

(Mt. 26:69-70;

Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

¹⁵Chop Simoñ Pedre stu xpëedscuel Jesús kunal. Xyuumbey xaa xaa nii mastre non lo pxosy. Por ngo lëe xaa kwsëeb axte lo xley xaa nii mastre non lo pxosy ksa xaa Jesús. ¹⁶Per lëe Pedre byaan ley. Por ngo lëe xpëedscuel Jesús nii xyuumbey pxosy nii mastre non pchoo, aan lëe xaa kwnee lo kwnaa nii xkyënap chu puert parñee klaa me tedy Pedre. ¹⁷Tsigo lëe kwnaa nii xkyënap chu puert chëb lo Pedre:

—¿Pe lëdy kaa wil no xlad Jesús?

Lëe Pedre chëb:

—Lëdyo, lëdy win.

¹⁸Lëe mos ni lëe mayor psaa ki aan lëe xaa nche soli chu ki xtsëe xaa porñee singootyee chak nal. Aan wi Pedre kuso lady xaa xtsëe.

**Lëe xaa nii mastre non lo
pxosy xñabtiits lo Jesús**

(Mt. 26:59-66;

Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

¹⁹Lëe xaa nii mastre non lo pxosy kwnabtiits lo Jesús chëb:

—¿Cho nak xpëedscueeloo ni pe cos xluuyoo lo meñ?

²⁰Lëe Jesús chëb:

—Xña lo ngbidz kwnen lo meñ. Leñ ktoo ni leñ liidzy kaa Dios tugak beeb ksedyaa meñ. Siko xkaalsa kchë meñ Israel. Ni tu pe karty kñe tsilaanaa. ²¹¿Penak nii xñabtiitsoo lon? Kwnabtiits lo meñ nii pkëetyag xtitsaa, aan lëe meñ go kñe pe cos kwnen. Kchë meñ go nan pe cos kwnen.

²²Tsiñee lëe Jesús chëb ngo, lëe tu mayor byaasy lo Jesús chëb:

—¿Singue nawen xkyëboo lo xaa nii mastre non lo pxosy?

²³Tsigo lëe Jesús chëb:

—Deelñee nonguialdy nii kwnen, kwnë dyon penak nii nonguialdyo. Per deelñee nonguial nii kwnen, ¿penak nii kwtiño naa?

²⁴Loxsysy ngo nxituu xaa pxaal Anás xaa lo Caifás. Lëe Caifás nak xaa nii mastre non lo pxosy.

**Lëew xchop vuilt nii xñee Pedre
nii xyuumbeydy xaa Jesús**

(Mt. 26:71-75;

Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

²⁵Lëe Pedre gaa bii so ktsëe chu ki aan lëe meñ nii nche siko chëb lo Pedre:

—Nli gaa na ¿pe lëdy wil no xlad Jesús?

Aan lëe Pedre chëb:

—Lëdyo, lëdy win.

²⁶ Kok xtsedyako lëë tu xmos xaa nii mastre non lo pxosy chëb:

—¿Kondyaa nawen nii wil so laañee pkaa Jesús?

Tyag xaa lidzy xaa go pchug Pedre.

²⁷ Lëë Pedre chëb:

—Lëdyo, lëdy win.

Aan wor go kazh lëë nguidy kol pkwetsy.

Lëë Jesús so lo Pilat

(Mt. 27:1-2, 11-14;

Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

²⁸ Silyga kwlii xaa Jesús lidzy Caifás aan lëë xaa kuni Jesús chu yulyey. Per kwsëebty xaa leñ yulyey, por deelñee sëëb xaa Israel leñ lidzy xaa sit, chilody kaw xtsee xaa paskw, porñee singo xñabey xley xaa. ²⁹ Por ngo lëë Pilat pchoo leñ yulyey, aan lëë Pilat chëb:

—¿Pe cos xkëëkiy do xaa re?

³⁰ Tsigo kchësy xaa chëb:

—Deelñee nyody xfalt xaa re, nyoopniidy noo xaa lool.

³¹ Lëë Pilat chëb:

—Kol tsini xaa aan kol kuñ kyalxtisy sinak xñabey xley do.

Per lëë xaa Israel go chëb:

—Chilody kuuty noo meñ, por xlaady xley noo.

³² Singo chëb xaa go parñee kuñ xaa cumplir nii kwnee Jesús tsiñee chëb Jesús xa kety Jesús. ³³ Lëë Pilat byo leñ yulyey stub, lëë xaa kwtsyetsy Jesús, aan lëë xaa kwnabtiits lo Jesús chëb xaa:

—¿Pe ni lii nak xrey meñ Israel?

³⁴ Lëë Jesús chëb:

—¿Pe kikoo kwlañ nii kñabtiitsoo nrii lon, ote no yak cho nëw lool?

³⁵ Tsigo lëë Pilat chëb:

—¿Pe meñ Israelaa nayak? Lëë meñ xkyedzyoo ni lëë xaa nii xñabey lo pxosy biidni lii lon. ¿Pe cos beñ gaal?

³⁶ Lëë Jesús chëb:

—Naktyaa sinak rey nii xñabey lo kislyu re. Deelñee nyakaa sinak rey

lo kislyu re, ndily kchë meñ nii no xladaa parñee nyaabtyaa ña xaa Israel nii xñabey. Per naktyaa sinak rey lo kislyu re.

³⁷ Tsigo lëë Pilat chëb:

—¿Nli tsigo busy nii reeyoo?

Lëë Jesús chëb:

—Lii xñee nii reeyaa, per lëen koly ni lëen byely lo kislyu re parñee kñen tiitsli. Aan kchësy meñ nii xsal tiitsli xkëëtyag xtitsaa.

³⁸ Lëë Pilat chëb:

—¿Pe cos nak kaa tiitsli?

Lëë meñ kuty Jesús

(Mt. 27:15-31;

Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Loxsye kwnabtiits Pilat lo Jesús, lëë Pilat pchoo ley stub aan lëë xaa chëb lo meñ Israel:

—Kindy xfalt xaa re. ³⁹ Per nak xcostumbre to nii no klaan tu xaa nii no skiib na paskw. ¿Pe chakladzy to nii klaan xrey do?

⁴⁰ Kchësy meñ kwchuptsyë chëb:

—¿Klaadyoo xaa gue! ¡Blaa Barrabás!

Aan tu ngbaan nak Barrabás.

19 Tsigo lëë Pilat kwnabey ptee soldad cheñ Jesús. ² Lëë soldad psaa tu coron yakitsy aan lëew psoob xaa kik Jesús ni lëë xaa pkakw Jesús tu ladx nixñë yë. ³ Loxsye ngo lëë soldad big lo Jesús xñee:

—¿Byinayk xrey meñ Israel!

Aan byaasy xaa lo Jesús.

⁴ Lëë Pilat pchoo leñ yulyey stub aan lëë xaa chëb:

—Kol kuy gaanoo, lëë xaa kwlin parñee kan do nii nody xfalt xaa.

⁵ Sob coron yakitsy kik Jesús ni nakw xaa ladx nixñë yë go pchoo xaa ley. Lëë Pilat chëb:

—¿Lëë xaa nii kwnaasy to so nu!

⁶ Tsiñee lëë xaa nii xñabey lo pxosy ni lëë mayor kon Jesús, lëë xaa bislo kwchuptsyë xaa, xñee xaa:

—¡Pkëë xaa lo crusy! ¡Pkëë xaa lo crusy!

Lëë Pilat chëb:

—Kol tsini xaa aan lëë do kol jkëë xaa lo crusy por xyeñdyaa pe cos nak xfalt xaa.

⁷ Per lëë meñ Israel chëb:

—Chaap noo tu ley aan lo xleey noo xñee nii no nii kety xaa nii kñee nak Xiñ Dios. Aan lëë xaa gue xñee nii lëë xaa nak Xiñ Dios.

⁸ Tsiñee lëë Pilat biñ ngo, mastre pt-syeb xaa. ⁹ Lëë xaa kwsëëb leñ yulyey stub, aan lëë xaa kwnabtiits lo Jesús chëb xaa:

—¿Cho xaal?

Per kwëbty Jesús.

¹⁰ Lëë Pilat chëb:

—¿Xkyëbtyoo nawen? ¿Nandyoo nayak nii ñan no kyalxtisy? Schilo kñabeyaa kyëël lo crusy ni schiloo gaa kñabeyaa laal.

¹¹ Tsigo lëë Jesús chëb:

—Nchilody nyabeyoo lon deelñee neesty Dios tiits. Por ngo nii mastre no xtol meñ nii biidni naa lool que xtoloo.

¹² Destye wor go lëë Pilat byub mod nii nlaa xaa Jesús, per lëë meñ Israel kwchuptsyë chëb:

—¡Deelñee klaal xaa gue, lëdy xamigw xtisy Roma nakoo! ¡Por falt xko xaa nii chakladzy kak rey lo xtisy Roma!

¹³ Tsiñee lëë Pilat biñ ngo, lëë xaa kwlii Jesús ley aan lëë xaa kwsob lo ley nii xñee meñ Letsy Kyo. Siko xsyob xaa tsiñee chuñ xaa kyalxtisy. Gabatá lë lo ley go con tiitsë hebreo. ¹⁴ Mer xwe ng-bidz tse nii kxe kak paskw, lëë Pilat chëb lo meñ Israel:

—¡Lëë xrey do nrii!

¹⁵ Per lëë meñ Israel chëb:

—¡No nii kety xaa! ¡No nii kety xaa! ¡Pkëë xaa lo crusy!

Lëë Pilat chëb:

—¿Pe mod skën xrey do lo crusy nawen?

Lëë xaa nii xñabey lo pxosy kwëb chëb:

—Lëdy rey xaa, por xaktyee xtisy Roma xñabey lëë noo.

¹⁶ Loxsye ngo lëë Pilat kwnabey nii koy soldad Jesús parñee kyë Jesús lo crusy.

Lëë soldad xkëë Jesús lo crusy

(Mt. 27:32-44;

Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

¹⁷ Tsi lëë soldad kwlii Jesús, lëë Jesús noy xicrusy par tsi Jesús laañee xñee meñ Israel Gólgota. (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Laañee nche tsit kik meñ kuty.) ¹⁸ Siko pkëë xaa Jesús lo crusy, aan tyuxlad kwi Jesús pkëë xaa tuga xaa. Grolytee lady chop xaa go kwë Jesús. ¹⁹ Kwnabey Pilat nii kwë blalan tiits kik xicrusy Jesús. Sinrii xñee tiits ko: “Jesús Nazaret, xaa nii nak xrey meñ Israel.” ²⁰ Ndaly meñ Israel blab tiits ko, por kekka leñ kyedzy pkëë xaa Jesús lo crusy. Con tiitsë hebreo ni latiñ ni griego kwë tiits ko. ²¹ Por ngo lëë xaa nii xñabey lo pxosy chëb lo Pilat:

—Jkëëdyoo: “Xrey meñ Israel”, sink pkëë: “Xaa re chëb nii lëë xaa nak xrey meñ Israel.”

²² Per lëë Pilat kwëb chëb:

—Chilody kpily nii kwnabeyaa kwë. Singootyee no nii kyaano.

²³ Loxsye pkëë soldad Jesús lo crusy, lëë xaa ptop xab Jesús aan lëëw beëñ xaa tap lë, tublë gaaw kwaa tu soldad. Per tsiñee lëë xaa blis tu ladx nool nii chakw Jesús, kon xaa nii tub ñasyako ndiib. ²⁴ Lëë xaa chëb lo xcombañer xaa:

—Kchosty now. Masy kol tsoo ko now rif dyon cho kchalo.

Singo mod lëë soldad beëñ cumplir xtiits Dios nii xñee: “Kwtiisy xaa xabaa ni kwloo xaaw rif.” Kchë ngo beëntsye soldad ko.

²⁵ Kex laañee kwë Jesús lo crusy kwche xñaa xaa chop pël, ni Mariy nii

nak tsiil Cleofas, ni María Magdalena.
²⁶Tsiñee lëe Jesús kon nii lëe xña xaa so kwi tu mēēdsuel nii mastre xkēstyoo xaa, lëe xaa chēb lo xña xaa:

—Lëe xiño so ske.

²⁷Loxsysy ngo lëe xaa chēb lo xpēēdsuel xaa:

—Lëe xñaal so ske.

Aan destye wor go lëe xña Jesús kwyo lidzy xpēēdsuel xaa.

Xkyalkuty Jesús

(Mt. 27:45-56;

Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸Nan Jesús nii lëe xaa beeñsyey kchē nii no kak, per parñee kuñ xaa cumplir kitsy nii kē xtiits Dios, lëe xaa chēb:

—Xlyaan nis.

²⁹Lëe tu canty nii kaksē viñ nyi sob siko. Lëe soldad pkadz tublë ladx lo viñ go, lëew psoob xaa lo tu punt yag nii lë hisopo, aan lëew ptsig xaa lo Jesús.

³⁰Lëe Jesús kwsup ladx nii kodz lo viñ go aan lëe xaa chēb:

—Lëew nagon, lëe kchē nii no kak kok.

Loxsysy chēb xaa ngo, lëe xaa pkēenal kik xaa aan lëe xaa kuty.

Lëe tu soldad xsēēb xlans kwi Jesús

³¹Mer tse nii kxe kak paskw pkēē xaa Jesús lo crusy, aan kwnēdy meñ Israel nii nyaan meñ kuty ko lo crusy tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ, porñee tir nda nak tse go. Por ngo lëe xaa kune lo Pilat parñee kñabey Pilat ketsy ksa niy xaa nii kwē lo crusy ni kñabey Pilat nii kyety ksa xaa go lo crusy. ³²Lëe soldad kwey aan lëe xaa kwtiitsy niy chop xaa nii kwē kwi Jesús lo crusy. ³³Per tsiñee lëe xaa big kex lo Jesús, kwtiisty xaa niy Jesús, porñee kon xaa nii lëe Jesús tse lox kuty.

³⁴Per lëe tu soldad pxaly kwi Jesús con lans, aan nonsyke cheñ ni nis pchoo. ³⁵Lëe xaa nii kono chutiitso. Nli xtiits xaa, ni nan gaa xaa nii tiitsli xñee xaa parñee wi do kniladzyo. ³⁶Lëe kchē cos

re kok parñee kak cumplir xkitsy Dios laañee xñee: “Ni tublë xtsit xaa kiisty meñ.” ³⁷Leñ xkitsyak Dios xñee: “San meñ xaa nii kyaloy kwi con lans.”

Lëe Jesús xkyeetsy

(Mt. 27:57-61;

Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸Lëe tu xaa Arimatea nii lë José kune lo Pilat parñee klis xaa xcuerp Jesús. Wi José kwyo xlad Jesús, per ni tu cho lo chēbty xaaw, porñee ptsyeb xaa meñ Israel nii xñabey. Lëe Pilat pteedy tiits, aan lëe José blis xcuerp Jesús. ³⁹Wi tu xaa nii lë Nicodemo, nii kune lo Jesús tu kyool, ptsiñ. Noy xaa masy tu kalyptsii kil ngwaan xlyaa nex nii nyaan con kizh nii lë mirra ni áloe. ⁴⁰Chop José Nicodemo pchal xcuerp Jesús ladx nii kodz lo ngwaan xlyaa nex, por singo xkeetsy meñ Israel meñ kuty. ⁴¹Kex tu lo kwaa kwē Jesús lo crusy, aan lo kwaa go ndeeñ tu paa kub. Ni tu cho karty jkyeetsy leeño. ⁴²Tse nii kxe xkiladzy meñ Israel lo tsiñ nak tse go. Por ngo lëe xaa pkeetsy Jesús leñ paa go, porñee kexka siko ndeeño.

Lëe Jesús xpañ

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

20 Lëe tse tminkw bii nguey lëe María Magdalena kwey chu paa, aan lëe me kon nii xobtre kyo nii ntse chu paa. ²Tsigo lëe me kwloo corr ptsiñ me laañee no Pedre chop tu mēēdsuel nii mastre xkēstyoo Jesús, aan lëe me chēb:

—Lëe meñ kwlii xcuerp Jesús leñ paa aan ndoondy pa kulo meño.

³Wor go kazh lëe Pedre si chu paa chop mēēdsuel go. ⁴Chop xaa kwloo corr, per klo mēēdsuel nii mastre xkēstyoo Jesús ptsiñ chu paa. ⁵Lëe xaa kwsinčuñ par kuy xaa leñ paa, per xaktyee ladx nii pchal Jesús kon xaa, aan kwsēēbty xaa leñ paa. ⁶Xitsyak xaa nal

Pedre. Lëe Pedre kwsëeb leñ paa, aan xaktyee gak kchë ladx nii pchal Jesús kon Pedre. ⁷Per lëe xaa kon nii nixty ladx nii pxituu kik Jesús laañee nche ladx pchal xcuerp Jesús, sink lëew nix tublad nyeecho. ⁸Tsigo lëe mëedscuel nii klo ptsiñ chu paa kwsëeb, aan loxsye kon xaa kchë ngo, lëe xaa bniladzy nii pañ Jesús. ⁹Karty kyeñ xaa xkitsy Dios nii xñee nii no nii kpañ Jesús wor go. ¹⁰Loxsye ngo lëe chop xpëedscuel Jesús sey laañee xkwës xaa.

Lëe Jesús xyaklo lo María Magdalena

(Mr. 16:9-11)

¹¹Per lëe Mariy byaan chu paa choon. Lëe me kwsinchuñ par kuy me leñ paa, ¹²aan lëe me kon nii lëe chop angly nii nakw ladx rusy nche sob laañee pxoob xcuerp Jesús. Tu angly sob nëz laañee kwyo kik Jesús, lëe stu angly sob nëz laa kwyo niy xaa. ¹³Lëe angly kwnabtiits lo me chëb:

—¿Penak nii choonoo?

Lëe me kwëb, chëb me:

—Porñee lëe meñ biy xcuerp Jesús, aan nandyaa pa kulo meño.

¹⁴Nonsyak chëb me ngo, tsiñee lëe me psuugw lo me, aan lëe me kon nii lëe Jesús so siko, per byeñdy me nii Jesús.

¹⁵Lëe Jesús chëb lo me:

—¿Penak nii choonoo? ¿Cho xyuboo?

Nladzy me te xaa nii xkyënap kwaa gow. Por ngo lëe me chëb:

—Xey, deelñee lii biy xcuerp Jesús, kwnë pa kulolo parñee kyoyno.

¹⁶Tsigo lëe Jesús chëb:

—¡Mariy!

Lëe me byoogw wxooñ, aan lëe me chëb con tiitsë hebreo:

—¡Rabuni! (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe Maestre.)

¹⁷Lëe Jesús chëb:

—Blaan, por karty kyan lo Tat Tios. Per byey aan kudzy lo xpëedscuelaa nii

lëen kya lo xDios no. Lëe xaa nak pxosyaa ni lëe gak kaa xaa nak pxosy to.

¹⁸Lëe María Magdalena kunitiits lo xpëedscuel Jesús. Chëb me nii lëe me kon Jesús ni chëb me kchë nii chëb Jesús lo me.

Lëe Jesús xyaklo lo xpëedscuel

(Mt. 28:16-20;

Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

¹⁹Misme tse tminkw ko lëe xpëedscuel Jesús pkaal lsa, aan lëe xaa byoogw yu, porñee xtsyeb xaa meñ Israel nii xñabey. Tsiñee lëe lyu pkyey lëe Jesús kwsëeb leñ yu aan lëe xaa kwso groltyee lady xpëedscuel xaa, chëb xaa:

—Kakni Dios to dyon.

²⁰Loxsye chëb xaa ngo, lëe xaa bluuy ña xaa ni kwi xaa laañee kwsëeb lans, aan kchësy xpëedscuel xaa ble. ²¹Lëe Jesús chëb stub:

—Dios kakni do. Lëen kxal lëe do sinak nii pxaal Tat Tios naa.

²²Lëe Jesús blub lo xpëedscuel aan lëe xaa chëb:

—Kol klaa sëeb Kyalbini Ntson leñ styoo do. ²³Kchësy meñ nii kuñ do perdón kpily xtol, per kpildy xtol kchësy meñ nii kuñdy to perdón.

Lëe Jesús xñee lo Max

²⁴Worñee kwey Jesús, kindy tu xpëedscuel xaa nii lë Max. (Kwach kwloolë xaa Max.) ²⁵Lëe xcombañer Max chëb lo Max:

—Lëe noo ptyon Jesús.

Per lëe Max chëb:

—Deelñee kandyaa ña xaa laañee kwsëeb clav, ni ksëebtyaa xkweñaa laañee kwsëeb clav ni laañee kwsëeb lans, knilastyaa nii kon do xaa.

²⁶Lëe kwloxo xon kpudz, lëe xpëedscuel Jesús pkaal lsa stub, aan wi Max no lady xaa tse go. Per nikxe tsiitsy ntse xaa chu puert, lëe Jesús kwsëeb. Aan lëe Jesús kwso groltyee lady xaa chëb:

—Kakni Dios to dyon.

²⁷ Tsigo lëe xaa chëb lo Max:

—Pšëeb xkweñoo lo pat ñan, ni bneetsy ñal nu parñee ksëëblo kwin. Jkandy kikoo, sink bnildazy.

²⁸ Lëe Max chëb:

—¡Lii xñabey ni lii nak Dios!

²⁹ Lëe Jesús chëb:

—Porñee konoo naa, ngo nii xni-ladzyoo nii naa nak Dios. Dichos kchë meñ nii kondy naa aan xnildazy xtitsaa.

Penak nii kwë kitsy re

³⁰ Këdy kchë kyalntson nii beeñtsyey Jesús worñee kwyoo xaa lady xpëedscuel xaa leñ kitsy re. ³¹ Per lëe kchë nrii kwë parñee knildazy to nii lëe Jesús nak Crist, ni knildazy to nii lëe xaa nak Xiñ Dios. Deelñee knildazy to xtiits xaa, lëe do jkaa tu kyalmbañ nii nitylody.

Lëe Jesús xyaklo lo kadzy xpëedscuel

21 Loxsyee ngo, lëe Jesús byaklo lo xpëedscuel chu nistoo nii lë Tiberias. Sinrii mod byaklo xaa. ² Lëe Simoñ Pedre nche ksa Max nii kwloolë meñ Kwach, ni tu xaa Caná nii pcholë Natanael, ni xiñ Zebedeo, ni schop xpëedscuel Jesús. ³ Lëe Simoñ Pedre chëb lo xaa:

—Lëen kënaasy mël.

Tsigo lëe xcombañer xaa chëb:

—Wi noo syënaal lii.

Lëe xaa kwyoo barkw, lëe xaa si. Per ni tu mël kwnaasty xaa kyool go. ⁴ Tsiñee lëe lyu mer kyaani, lëe Jesús ptsiñ chu nistoo go, per byeñdy xpëedscuel xaa nii lëe xaaw. ⁵ Lëe Jesús chëb:

—¿Pe ni tu mël karty kënaasy to?

Lëe xpëedscuel xaa chëb:

—Ni tu ma.

⁶ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol kchon kxyex to kwi barkw nözli tsiin kënaasy to mël.

Lëe xaa psoob tiits, aan loxsyee ngo xlyëbty xaa kwii xaa kyex lo nis,

porñee singootyee ndaly mël kwnaasy xaa. ⁷ Tsigo lëe mëedscuel nii mastre xkëstyoo Jesús chëb lo Pedre:

—¡Lëe Jesús ngue!

Siikñee biñ Simoñ Pedre nii Jesúsoo, lëe xaa kokw xab xaa, porñee nakwty xaa xab xaa, aan lëe xaa kwsëëb lo nis. ⁸ Lëe stubla xpëedscuel Jesús ptsiñni barkw chu nis, porñee kiin tu kyoow metre nak laañee so barkw par chu nis. Ngopxax xaa kyex nii kaksë mël. ⁹ Tsiñee lëe xaa byety leñ barkw, kon xaa nii lëe ki tse noyek, ni lëe tu mël tse xoob lo ki, ni lëe xaa kon nii lëe kyaxtily ntsiib. ¹⁰ Lëe Jesús chëb:

—Kol tēni bla mël nii kal lox kwnaasy to.

¹¹ Lëe Simoñ Pedre kwyëp leñ barkw aan lëe xaa kwtopxax kyex nii kaksë kchë mël ngol axte chu nis. Aan nikxe nii no tu kyoow choowptsiiptson mël leñ kyex ko, per pchostyo. ¹² Lëe Jesús chëb:

—Kol tē kxiincheñ do.

Aan ni tu xpëedscuel xaa byaxty nyabtiits cho nak xaa, porñee kchë xaa nan nii Jesúsoo. ¹³ Lëe Jesús kwseñ kyaxtily aan lëew kwtiisy xaa. Singo gak kwtiisy xaa mël.

¹⁴ Lëew byon vuilt nii xyaklo Jesús lo xpëedscuel loxsyee pañ xaa.

Lëe Jesús xñee lo Pedre

¹⁵ Tsiñee lëe wxiincheñ kwlox, lëe Jesús chëb lo xiñ Juan nii lë Simoñ Pedre:

—Simoñ, ¿pe xkëstyool naa sinak nii xkëstyoo xaa re naa?

Lëe Pedre chëb:

—Nanoo nii xkëstyoon lii.

Lëe Jesús chëb:

—Deelñee xkëstyool naa busy, kon meñ nii xnildazy xtitsaa sinak nii xtyoon mëkwxiily.

¹⁶ Lëe Jesús kwnabtiits lo xiñ Juan nii lë Simoñ Pedre stub, chëb xaa:

—Simoñ, ¿pe xkëstyool naa?

Lëe Pedre chëb:

—Nanoo nii xkëstyoon lii.

Lëe Jesús chëb:

—Deelñee xkëstyool naa busy, kon meñ nii xniladzy xtitsaa sinak nii xtyoon mëkwxiiily.

¹⁷Lëew byon vuelt nii lëe Jesús xñabtiits lo xiñ Juan nii lë Simoñ Pedre xñee xaa:

—Simoñ, ¿pe xkëstyool naa?

Tsigo lëe Pedre pteenë, porñee lëew byon vuelt nii xñabtiits xaa dyon pe xkëstyoo Pedre xaa, aan lëe Pedre chëb:

—Nody tu cos nii nandyoo. Nanoo nii xkëstyoon lii.

Lëe Jesús chëb:

—Deelñee xkëstyool naa busy, kon meñ nii xniladzy xtitsaa sinak nii xtyoon mëkwxiiily. ¹⁸Nli xñen nii worñee kokoo xaa yeeñ, yuuboo pxituu leño par tsil laañee kokladzyoo. Per tsiñee lëel kox, lëel klis ñal parñee kxituu meño, ni lëe meñ tsini lii laañee chaklastyoo tsil.

¹⁹Tsiñee lëe Jesús chëb ngo, lëe xaa kwnee xa no nii kety Pedre parñee kuuñ ksak xaa Dios. Loxsye ngo lëe xaa chëb lo Pedre:

—¡Tënal naa!

Mëedscuel nii mastre xkëstyoo Jesús

²⁰Tsiñee lëe Pedre psuugw lo, kon xaa nii lëe mëedscuel nii mastre xkëstyoo Jesús nal xitsy xaa. Lëe xaa go sob kwi Jesús wtse nii kok xtsee, ni lëe xaa go kwnabtiits chëb: “Jesús, ¿cho kakniladzy lii?” ²¹Tsigo lëe Pedre chëb lo Jesús:

—Lëe xaa rek, ¿xa kak xaa?

²²Lëe Jesús chëb:

—Deelñee klyañ styoon nii kpañ xaa axte nii kpikchen, ¿pe xcueentoo ngo? Tënal naa.

²³Por ngo lëe tiits pchoots klyaal lady xaa nii kejty mëedscuel go. Per chëbty Jesús nii kejty xaa, sink lëe xaa chëb: “Deelñee klyañ styoon nii kpañ xaa axte nii kpikchen, ¿pe xcueentoo ngo?”

²⁴Lëe mer xpëedscuel Jesús ngo xñee kchë nrii, ni lëe xaa pkëew. Ni ndon gaa noo nii tiitsli xñee xaa.

²⁵Tir ndaly nii beeñsyey Jesús. Deelñee nguiëw lo kitsy kchë kchësy, buty ngaady lo kislyu nyotsey kchësy libre nii nguië.

Nii beeñtsyey apostle

Lëe Jesús psaan tiits nii lëe Kyalbini Ntson kiid

1 Teófilo, leñ libre nii klootyee gon pkën, lëen pkë kchë nii beeñtsyey Jesús ni kchë nii bluuy xaa destye worñee bislo xaa, ²axte tse nii lëe xaa byëp kpaá. Antes nii kyey xaa kpaá, lëe xaa kwle xaa nii kak xapostle xaa ni lëe xaa beeñ kseedy xapostle xaa por Kyalbini Ntson parñee kyeñ xaa pe cos kuuñtsyey xaa. ³Aan loxsyey kuty Jesús, choow kpidz byaklo xaa lo meñ, xluuy xaa nii nli mbañ xaa ni xñee xaa xa nak xkyalwnabey Dios.

⁴Worñee lëe Jesús bii no lady apostle, lëe xaa chëb lo apostle:

—Kchoody to leñ kyedzy Jerusalén. Kol kwës axte nii kak cumplir xtiits Dios nii bluyaa tsiñee niyaa ⁵nii lëe Juan pchoobnis con nis sye, per xlyëedre lëe do chobnis con Kyalbini Ntson.

Lëe Jesús xyëp kpaá

⁶Lëe Jesús nche ksa apostle tsi lëe xaa kwnabtiits lo Jesús chëb xaa:

—¿Pe lëe wor kutsiñ nii lëel ktee kyalwnabey lo meñ Israel stub?

⁷Lëe Jesús kwëb chëb:

—Xyaldy to nii kaknan do pa wor o pa tsee gaa kuuñtsyey Dios nii no kuuñtsyey xaa. ⁸Per tsiñee lëe Kyalbini Ntson sëëb leñ styoo do, lëe Dios kneetsy kyalwnabey lo do parñee kñee do cho nakaa lo meñ Jerusalén, ni lo meñ Judea, ni lo meñ Samaria, ni axte kchë lo meñ nii mastre sit nche lo kislyu.

⁹Loxsyey chëb Jesús ngo, nche kuyak meñ, lëe xaa byëp kpaá. Lëe xaa kwnity tu leñ xkey aan bikchedre nyan meñ xaa.

¹⁰Lëe meñ nche klëp lo leñ kpaá mentre lëe Jesús sijkë, tsiñee lëe chop xaa xab rusy byaklo lo meñ, ¹¹chëb:

—Meñ Galilea, ¿penak nii singueetyee nche klëp lo do leñ kpaá? Sinak nii konak to sey Jesús kpaá, kan do kpikche xaa.

Lëe meñ xso Matías parñee kyaan xaa xlugar Judas

¹²Loxsyey ngo lëe meñ bi kiy nii lëe Olivos, lëe meñ sey Jerusalén. Kiin tu mily metre kwsë meñ porñee kekxa Jerusalén sob kiy Olivos. ¹³Tsiñee lëe meñ ptsiñ leñ kyedzy, lëe meñ kwey laañee xkwës Pedre, ni Jacob, ni Juan, ni Ndresy, ni Felip, ni Max, ni Bartolomé, ni Mateo, ni Jacob xiñ Alfeo, ni Simoñ xaa nii kwyo lady tub tiy xaa nii pcholë Cananista, ni Judas betsy Jacob. ¹⁴Tugak pkaal lsa meñ ksa meñ betsy Jesús, ni Mariy xñaa Jesús, ni stubla kwnaa par kutiitsni meñ Dios.

¹⁵Leñ tse go lëe siik tu kyoow kaly meñ nii xnildazy xtiits Jesús pkaal lsa aan lëe Pedre chëb lo meñ go:

¹⁶—Beetsy, lëe Kyalbini Ntson gon psaan leñ kik David tsiñee kwnee xaa leñ kitsy nii kë xtiits Dios xa kuuñtsyey Judas, ni nol gaa nii lëew kak cumplir. Lëe Judas nak xaa nii kwnech lo meñ nii kwnaasy Jesús. ¹⁷Wi Judas kwyo lady no, ni wi xaa kwë lo tsiñ re. ¹⁸Per lëe xaa kwxiitublë lyu con tumi nii kozh xaa por xtol xaa. Loxsyey ngo lëe xaa kukyab nxixto lo lyu go aan lëe xaa kotsy xkyee. ¹⁹Tsiñee lëe meñ nii no Jerusalén biño, lëe meñ go kwloolë lyu go Acéldama. (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Laañee pxee cheñ.) ²⁰Leñ libre nii kë salmos xñee sinrii:

No nii kyaanladzy lidzy xaa,

ni ni tu cho tsody leeñgo.

Ni xñee gako:

No nii so stu xaa nii so xlugar xaa.

²¹⁻²²Lëe bla xaa nii tugak kwënal lëe noo destye tse nii pchoobnis Juan Jesús axte tse nii lëe Jesús byëp kpaá ncheno nu. Nongual tsiigo busy nii kpee tu xaa

go sēēb lady noo parñee ksa noo xaa kñee nii nli pañ Jesús.

²³Tsigo lēē xaa pso tu xaa nii lē Matías, ni stu xaa nii lē José. (No schop lē José: Tuwo nak Barsabás, lēē stuwo nak Justo.) ²⁴Loxsyē ngo lēē xaa biily lay lo Dios chēb xaa:

—Tat Tios, lii nii nanoo pe xsya leñ styoo catuu noo, bluuy dyon cho xaa re kwlel ²⁵parñee kuñ xaa tsiñiñ nii psaan Judas tsiñee lēē Judas sey laañee xyal kyey xaa.

²⁶Lēē xaa kwloo suert, aan lēētyee lēē Matías pchalo. Destye wor go lēē Matías kwsēēb lady ksa tsiptub apostle.

Worñee biid Kyalbini Ntson

2 Lēē tsiñee lēē lni Pentecostés kol, lēē kchēsý meñ nii xnildazy xtiits Jesús ptyop tub lugarak. ²Kolpsyē lēē meñ biñ tu bi nii sēēdsēēb kpaa, sinak tsiñee xpi tu medox, aan tyub leñ yu nii nche sob meñ kwyo bi go. ³Tsigo lēē kchēlo tiits byaklo sinak bēly, lēēw pkaasy kchē lo meñ nii ncheno leñ yu go. ⁴Aan kchēsý leñ styoo meñ go kwsēēb Kyalbini Ntson, ni lēē meñ go bislo kwnee stu clasy tiits, sinak nii psyaab Kyalbini leñ styoo meñ go.

⁵Lēētyee gaa leñ tse go ndaly meñ Israel nii chuun̄tsyey nii xñabey xtiits Dios ptsiñ Jerusalén, kok xtsele ncheno tañ meñ go tyub lo kislyu. ⁶Tsiñee lēē bi go kwyo, lēē meñ ptyopbe, aan nandy meñ pe cos kwxaak meñ, porñee biñ meñ xñee xpēēdsuel Jesús xtiitsē meñ. ⁷Ntseeb psee meñ, xñee meñ lo xcombañer:

—¿Pe lēdy nonsyke meñ Galilea nayak nak kchē meñ nii nchenee? ⁸¿Xa mod nak busy, nii xtsyon no xñee kchē meñ gue xtiitsē no? ⁹Nche meñ Partia nu, ni meñ Media, ni meñ Elam, ni meñ Mesopotamia, ni meñ Judea, ni meñ Capodocia, ni meñ Ponto, ni meñ nii sēēd nēz Asia, ¹⁰ni meñ Frigia, ni meñ

Panfilia, ni meñ Egipto, ni meñ Libia nii ncheno kexka Cirene, ni meñ Roma. No pxosy meñ go nak xaa Israel, no gaa meñ go kwsēēb xlad meñ Israel xmod. ¹¹Ni nche meñ Creta ni Arabia nu. Per kchēsý no xtsyon xñee meñ re xkyalntson Dios con mer xtiitsē no.

¹²Kchēsý meñ go psee aan nandy meñ go pe cos kwxaak. Ngo nii lika lo xcombañer meñ go xñee meñ go:

—Nli gaa na ¿xa nak kchē cos re?

¹³Lēē stubla gaa meñ lika kwtsityni, xñee:

—¿Pe ksal do xaa gue?, xsyudzy xaa.

Nii chēb Pedre lo meñ

¹⁴Tsigo lēē ksa tsiipchop apostle kusaloli aan lēē Pedre chēb:

—Meñ Judea ni kchēsý to siñee ncheno do Jerusalén, kol kaknan nrri, ni kol kon nii kñen lo do. ¹⁵Xsyusty meñ re gon sinak nladzy to, por bii sily, lēē las nueve kal nak. ¹⁶Lēē nii kwnee profet Joel noyak cumplir. Lēē xaa chēb:

¹⁷Tsi lēē tse go tsitsib, xñee Dios, lēēn kxal xKyalbini Ntsonaa lo kchē meñ nii nche lo kislyu.

Lēē xiñgan do ni xiñtsyaap to kñee xtitsaa,

lēēn kñe lo xaa yeeñ lo mgaan, ni lēē xaa kol kñee kkaal.

¹⁸Lēēn kxal xKyaalbiniin lo mguiy ni lo kwnaa nii xsoob xtitsaa, tsiin kñee meñ go xtitsaa.

¹⁹Lēēn kuuñtsyey kyalntson leñ kpaa, lēē lo kislyu lēē styoo meñ ksee kan meñ cheñ ni ki ni koxtoo.

²⁰Lēē lo ngbidz jkyey,

lēē mēē kyak cheñ,

antes nii lēē Dios nii xñabey lēē no kiid. Ntseeb kak tse go.

²¹Per stelaa kchē meñ nii kuptsyē kwetsy Dios parñee kakni Dios meñ go.

²²Tsigo lēē Pedre chēb:

—Kchësy to siñee nak to meñ Israel, kol jkëëtyag nii kñen. Nan do gon nii lëë Dios kwle Jesús Nazaret lady to, ni nan do nii por lëë xaa beeñtsyey Dios ndaly kyalntson. ²³ Per tsi lëë xaa pkaa ña do, lëë xaa beety to, pkëë do xaa lo crusy. Kchë do meñ ngoptol, beeñtsyey do sinak nii nol kik Dios kak. ²⁴ Per lëë Dios beeñ kpañ xaa, pteelaa Dios xaa lo xyoob kyalkuty, kwlëbty kyalkuty lo xaa. ²⁵ Sinrii xñee rey David tsi lëë xaa xseety Jesús:

Tugak xñech Dios nii xñabey lon, tugak nakni xaa naa, ngo nii pe kaktayaa. ²⁶ Por ngo xle styoon, ni nguiool cholaa. Mbëë kpañaa, pe tsinidy kikaa,

²⁷ por nanaa nii klaadyoo kyaanaa laañee xyaan meñ kuty, ni nanaa nii klaadyoo kyodz xcuerpaa.

²⁸ Lii bluuy nëz nii xnee kyalmbañ lon, ni slen tsiñee lëën kan lii.

²⁹ Loxsye ngo lëë Pedre chëb:

—Beetsy, kol kwës gaano, lëën kniy lo do nii lëë pxusykooltoo no David kuty, ni lëë xaa pkyeetsy, lëë xpa a gaa xaa bii xtyon no. ³⁰ Tu xaa nii xyeñ xtiits Dios kok David. Ngo nii nan xaa nii lo xtiy xaa kwe Dios tu xaa nii kñabey. ³¹ Sotak David nii lëëw tse chan xaa tsiñee kwnee xaa nii lëë Crist kpañ, ni tsi lëë xaa kwnee nii kyaandy xcuerp Crist laañee xyaan meñ kuty ni kyosty xcuerp xaa.

³² Ni nan gaa to nii lëë Dios beeñ kpañ Jesús, ni kchëë noo xñee nii ptyon noo.

³³ Lëë Jesús pañ parñee sob xaa kwi Dios nëzli, kñabey xaa. Ni lëë Dios kaa ptee xKyalbini Ntson lo xaa, aan lëë xaa pxaal Kyalbini Ntson go lo kislyu. Lëë ngo nak nii chan do ni biñ do natse. ³⁴ Lëdy David byëp kpa, por misme David chëb: Chëb Dios lo xaa nii xñabey naa:

“Kwsob kwın nëzli kñabeyoo, ³⁵ mentre lëën kuñ nii ksoob meñ nii xlëë lool xtiitsoo.”

³⁶ Kol kaknano kchësy to siñee nak to meñ Israel nii misme Jesús nii pkëë do lo

crusy nak xaa nii kwle Dios, ni lëë Dios pso xaa xñabey xaa.

³⁷ Tsiñee lëë meñ nii nche siko biñ xtiits Pedre, mban pteestyoo kchë meñ go, aan lëë meñ go kwnabtiits lo Pedre ni lo apostle chëb:

—Beetsy, kol në pe cos kuuñ noo.

³⁸ Tsigo lëë Pedre kwëb chëb:

—Kol ktsëë xmod to, kol ktikche styoo do lo Dios, ni kol chobnis kchësy to siñee xniladzy to xtiits Dios parñee kak perdón xtol do, tsiin singo mod lëë Dios kneetsy Kyalbini Ntson lo do. ³⁹ Lo do ni lo xiñ do ni lo meñ sit pxaal Dios tiits re. Lëë tiits re sëëd lo kchë meñ nii klyañ styoo Dios kwetsy xaa.

⁴⁰ Lëdy nriisy kwnee Pedre, ndalyre nii kwnee xaa lo meñ, chëb xaa:

—Kol ksaan kchë tol nii chuuñtsyey meñ nii xnilasty xtiits Dios.

⁴¹ Tsigo lëë meñ nii psal xtiits xaa kwchobnis, aan tse go kwsëëb siik tson mily meñ nii kal bniladzy lady meñ nii xniladzyle. ⁴² Aan iip psaandy meñ go kchë nii bluuy apostle, mbëë pañ meñ go kchë xcombañer, chutiitsni meñ go Dios ni xkaal lsa meñ go par kaw meñ go kyaxtily tusyke.

Lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios xkaal lsa

⁴³ Kchë meñ psee kon kchë kyalntson nii blaa Dios beeñtsyey apostle.

⁴⁴ Kchësy meñ nii bniladzy tugak kok meñ go ni pkady meñ go kchë nii chap meñ go lo xcombañer. ⁴⁵ Pto meñ go kchë nii chap meñ go, aan kchë tumi go pkaasy según lyaadzy nii ncheno tub tub meñ. ⁴⁶ Ksatyee tse xkaal lsa meñ go leñ lidzy Dios. Lëë tsi lëë meñ xtsiñ lidzy tu xcombañer, lëë kyaxtily xkaasy aan mbëë con kyalwle chaw meñ gow tusyke. ⁴⁷ Ni tugak pseety meñ go Dios aan kchë meñ Jerusalén bleni meñ nii xniladzy xtiits Dios ni ksatyee gaa tse lëë Dios xtsiñnre meñ xtyelaa lo tol.

Lëe tu meñ nii xsyëdy xyak

3 Tu tse lëe Pedre ni Juan si lidzy Dios tusyke. Siik las tres nak, por wor go xkaal Isa meñ par kutiitsni meñ Dios. ² Aan ksatyee tse xsyob tu xaa nii xsyëdy chilidzy Dios. Destye nii koly xaa xsyëdy xaa. Ksatyee tse chiksoob meñ xaa chu puert lidzy Dios nii lë Puert Ntson par kñab xaa tumi lo meñ nii xsyëeb nëz chu puert ko. ³ Tsiñee lëe xaa kon nii lëe Pedre ni Juan si nëz nii sëeb leñ lidzy Dios, lëe xaa kwnab tumi. ⁴ Tsigo lëe Pedre ni Juan buy lo xaa. Loxsyee ngo lëe Pedre chëb:

—Buy loo noo.

⁵ Lëe xaa nii xsyëdy ko psoob xtiits Pedre, nladzy xaa tsaaplaa no pe ndeedy Juan ni Pedre lo xaa. ⁶ Per lëe Pedre chëb:

—Chaaptyaa tumi, per lëen kne kchë nii chaapsyaa. Con kyalwnabey nii bnee Jesús lon lëen xñe lool: Kusoli aan kwsë.

⁷ Tsigo lëe Pedre kwseñ ñali xaa aan lëe xaa blis so xaa, aan wor go kazh lëe niy xaa pkyedzy. ⁸ Tsigo lëe xaa kwyasklaa, lëe xaa kwsoli, aan lëe xaa pchilo kwsë. Loxsyee ngo lëe xaa kwsëeb lidzy Dios ksa xaa, chasklaa xaa ni xñee xaa xaatke ntson Dios. ⁹ Kchësy meñ nii kon nii lëe xaa go xsyë ni lëe xaa xñee xaatke ntson Dios ¹⁰ psee ni ptsyeb meñ, porñee xyuumbey meñ xaa, ni nan meñ nii lëe xaa xsyob chu puert lidzy Dios nii lë Puert Ntson xñab xaa tumi.

Kchë tiits nii kwnee Pedre lo meñ leñ lidzy Dios

¹¹ Lëe xaa nii byak ko xlaady xaa Pedre ni Juan, aan kchësy meñ ptyopbe laañee xñee meñ lo xley Salomón, porñee siko so Pedre ni Juan ni xaa nii byak ko.

¹² Tsi lëe Pedre kon nii lëe meñ xtyopre, lëe xaa chëb:

—Meñ Israel, ¿penak nii singueetyee xsee do? ¿Penak nii xuy do loo noo? ¿Pe

xsyak to nawen nii lëe noo beñ kyak xaa re con xkyalchak no o porñee gaa tir tir bueen noo? ¹³ Lëdyo gon, lëe xDios pxusykoltoo no Abraham, Isaac ni Jacob blisklaa xiñ xaa Jesús, xaa nii pko do ña meñ xñabey. Aan tsi lëe Pilat kokladzy nlaa xaa, kwnëdy to. ¹⁴ Ni nyab to nlyaa Xiñ Ntson Dios, lëel lëe do kwnab kwlaa tu nweety bñech. ¹⁵ Singo mod lëe do beety xaa nii xnee kyalmbañ. Per lëe Dios beñ kpañ xaa, aan nriisy lëe noo xñee nii nli ptyon noow. ¹⁶ Por xkyalwnabey Jesús lëe xaa re byak ni xyuumbey gaa to xaa. Lëe xaa pkaa fuersy porñee bniladzy xaa xtiits Jesús.

¹⁷ Beetsy, nanaa nii tsi lëe do beety Jesús kchë xmeñ xñabey do, nandy to pe cos beentsyey do wor go. ¹⁸ Per singo mod lëe Dios beñ cumplir kchë nii kwnee profet tsiñee chëb xaa nii no mban tedy Crist. ¹⁹ Por ngo, kol ktsëe xmod to ni kol ktikche styoo do lo Dios, parñee singo mod lëe xtol do kpily ni parñee knee Dios tu kyalwxiladzy lo do ²⁰ tsi lëe xaa kxaal Jesucrist, xaa nii nol kiid lo do. ²¹ Per no nii kwës Jesucrist kpaaxte nii kweekli Dios kchë cos. Por singo chëb Dios lo kchë profet nii biid penaadle. ²² Lëe Moisés chëb lo pxusykoltoo no: “Lëe Dios kxaal tu xaa nii kñee xtiits Dios. Sinak nii pxaal xaa naa, lady to kchoo xaa go. Kol ksal kchëetyee nii kñe xaa, ²³ por kchësy meñ nii ksaldy profet ko, lëe meñ go nitylo. Singo mod lëe meñ go kchoo kyedzy Israel.”

²⁴ Ni kchësy kaa profet kwnee kchë nii noyak leñ tse re. Klo Samuel kwnee nii sinrii kak, loxsyee ngo kchë profet nii biid. ²⁵ Par lëe do nak kchë tiits nii pxaal Dios lo profet ni par lëe do nak tiits nii psaan Dios lo pxusykoltoo no tsiñee chëb xaa lo Abraham: “Lo xtiyoo kchoo meñ nii kuuñlay kchë meñ nii nche lo kislyu.” ²⁶ Tsi lëe Dios kaa beñ kpañ xiñ, klo lo

do pxaal Dios xaa par kuuñlay xaa lëë do, parñee ksaan do xtol do.

Lëë Pedre ni Juan so lo xaa xñabey

4 Lëë Pedre ni Juan bii nonee lo meñ, tsiñee lëë pxosy ptsiñ ksa xaa nii xkyënap lidzy Dios ni xaa saduceo. ²Xlëë xaa porñee lëë Pedre ni Juan nonee lo meñ nii nli spañ meñ kuty, por lëë Jesús pañ. ³Lëë xaa xñabey kwnaasy xaa aan leñ skiib ptsen xaa kyool go, porñee tsel ptsye tse kwnaasy xaa xaa. ⁴Per ndaly meñ nii pkëetyag kchë nii kwnee xaa bnildazy, aan lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios ptyalyre. Pkab siik kaay mily nonstye xaa pkiy.

⁵Lëë byaani lyu lëë xaa nii xñabey lo meñ Israel, ni xaa kol, ni maestre ley pkaal lsa Jerusalén. ⁶Wi Anás, xaa nii xñabey lo pxosy so siko, ni Caifás, ni Juan, ni Alejandro ni kchësy meñ lidzy xaa nii xñabey lo pxosy. ⁷Lëë xaa kwnabey koktsyetsy Pedre ni Juan, aan loxsye pso xaa xaa groltyee, lëë xaa kwnabtiits lo xaa, chëb xaa:

—¿Cho bnee tiitspey lo do nii chuuñt-syey do kchë cos re?

⁸Tsigo lëë Pedre, xaa nii nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo kwëb chëb:

—Kchësy to nii nak to xaa xñabey ni kchësy to xaa kol, ⁹lëë do xñabtiits loo noo dyon xa byak tu xaa xsyakñë. ¹⁰Lëë noo kñeeli lo do parñee kaknan do ni kaknan kchë meñ nii no Israel nii lëë xaa re byak por xkylwnabey Jesucrist Nazaret. Lëë do pkëë xaa lo crusy, per lëë Dios beñ kpañ xaa. ¹¹Lëë Jesús nak sinak kyo nii psëëb to kchë do siñee xsaa do yu, per lëë na lëë xaa nak sinak tu kyo nii mastre xkiñ. ¹²Ni tu cho chilody kteelaa lëë no lo tol lo kislyu re, xaktyee Jesús, xaa nii pxaal Dios.

¹³Tsiñee lëë xaa xñabey kon nii nder confians xñee Pedre ni Juan, aan lëdy xaa chak nak xaa, psee xaa xñabey aan lëë xaa byeñ nii xpëëdsuel Jesús nak

xaa. ¹⁴Pchilody pe cos nguëëkiy xaa xñabey xaa, porñee lëë xaa nii byak so siko. ¹⁵Per lëë xaa kwnabey pchoo Pedre ni Juan lo junt aan lëë xaa byaan kchë xaa siñee xñabey xaa, xtilytiits lsa xaa, ¹⁶xñee xaa:

—¿Xa kuuñ no xaa re? Por kchësy meñ nii no Jerusalén nan nii lëë xaa beñt-syey kyalntson re, aan chilody tyeesy no nii nli dyo. ¹⁷Per parñee kxoõntre tiits lady meñ, kol tsoo ktseb no xaa, parñee destye natse kseejtre xaa lë Jesús ni stu lo meñ.

¹⁸Tsigo lëë xaa kwtsyetsy xaa, aan lëë xaa kwnabey nii kseejtre xaa ni kluytre xaa xtiits Jesús lo meñ. ¹⁹Per lëë Pedre ni Juan kwëb chëb:

—Misme lëë do na dyon kol kyeñ deelñee buen sak Dios nii ksoob noo xtiits to, lëëli nii ksoob noo xtiits Dios. ²⁰Kñabty to nii ksaan noo kñee noo kchë nii ptyon noo ni ptsyon noo, por chilodyo.

²¹Tsigo lëë xaa xñabey kwëntseeb lo xaa, per lëë xaa blaa xaa. Ptsyoldy xaa xa nsaksi xaa xaa, porñee kchësy meñ xtee skizh lo Dios por kchë nii kon meñ.

²²Masy choow iz chap xaa nii byak por kyalntson go.

Lëë meñ nii xniladzy chutiitsni Dios

²³Tsi lëë Pedre ni Juan kwlaa, lëë xaa sey laañee nche xcomañer xaa aan lëë xaa bitiits kchë nii chëb pxosy ni xaa kol lo xaa. ²⁴Tsiñee lëë xcomañer xaa lox pkëetyag kchë nii bitiits xaa, lëë xaa bititiitsni Dios tusyke kchë xaa, chëb xaa:

—Tat Tios, lii nii psaal kpaan ni kislyu ni nistoo ni kchë lo cos, ²⁵lii beñ knee pxusykoltoo noo David, tsiñee por Kyalbini Ntson chëb xaa:

¿Penak nii xlëë meñ nii nche lo kislyu, ni penak nii cho cos nii pa xkiñdy leñ kik meñ?

²⁶Lëë kchë rey ni lëë xtisy nii xñabey lo kislyu ptyop

parñee ktilyni xaa Dios ni parñee ktilyni xaa xaa nii kwle Dios.

²⁷ Nli nii lëë Herodes ni Poncio Pilato pkaal lsa leñ kyedzy re kchë xaa meñ sit ni meñ Israel par ktilyni xaa xiño Jesús nii pxaaloo lo kislyu. ²⁸ Singo mod lëë xaa beeñtsyey kchë nii nol kikoo kak destye penaadle. ²⁹ Lëë nana, Tat Tios, buy kchë xkyalntseeb xaa, aan been yudar xaa nii xsoob xtiitsoo parñee ktseyby xaa kluuy xaa xtiitsoo. ³⁰ Bluuy xkyalwnabeyoo tsiin kuuñ kyak xaa meñ xsyakñë ni kuuñtsyey xaa kyalntson por xtiits xiñ ntsonoo Jesucrist.

³¹ Tsiñee lëë xaa lox bitiitsni Dios, lëë laañee nche xaa pxisy, aan lëë Kyalbini Ntson kwsëëb kchë leñ styoo xaa, ni lëë xtseeb pchoo lo xaa parñee kñee xaa xtiits Dios.

Kwyody xpixwan cos

³² Tugak kwyo kik kchë meñ nii bni-ladzy xtiits Dios. Ni tu cho chëbty: “Xcheñsyaa nak cos re”, sink kchësy xcheñ meñ kok kchë cos, kwody xpixwano. ³³ Con kyalwnabey gaa tugak lëë apostle kwnee nii nli pañ Jesús aan mbëë beenlay Dios xaa. ³⁴ Kwody ni tu meñ nii nyo lyaadzy lady xaa, por lëë meñ nii chap lyu o yu gaa ptow aan lëë meñ kuni tumi go lo apostle ³⁵ par kiisy apostlo lo meñ nii no lyaadzy. ³⁶ Singo beeñtsyey tu xaa nii pcholë José. Lo xtiiy Leví pkab xaa, chu nis nii lë Chipre koly xaa. Aan lëë apostle kwnee lo xaa Bernabé. (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Xaa nii xchoobladzy.) ³⁷ Lëë xaa pto tublë lyu nii kop xaa aan lëë xaa kuni tumi go lo apostle.

Xtol Ananías ni Safira

5 Singo gak beeñtsyey tu xaa nii pcholë Ananías chop tsiil xaa Safira. Lëë xaa pto tublë lyu, ² aan pteejty xaa kchë tumi nii kwto lo apostle, xaktyee grolyeew ptee xaa. Lëë xaa byaani stu

grolo, aan chop tsiilsye xaa koknano. ³ Lëë Pedre chëb lo xaa:

—Ananías, ¿penak nii kwsëëb xaatox leñ styool par jkëëtiil Kyalbini Ntson aan kyaanil grol tumi nii kwto lyu? ⁴ ¿Pe lëdy xcheño nayakan nak lyu? Ni tsi lëew lox pto gaal, ¿pe lëdy xcheño nayakan nak tumi go? ¿Penak nii beeñtsyeyoo sinrii? Dios gon pkëëtiil, pkëëtiidyoo cholsye meñ.

⁵ Tsiñee biñ Ananías ngo, lëë Ananías byab lyu aan lëë xaa kuty. Ntseeb ptsyeb kchë meñ nii koknano. ⁶ Tsiigo lëë bla xaa yeeñ nii nche siko pchal Ananías tublë ladx aan lëë xaa kujkeetsy xaa.

⁷ Lëë kwloxo siik tson wor, lëë tsiil Ananías ptsiñ. Ni tu pe nandy me. ⁸ Lëë Pedre kwnabtiits lo me chëb:

—Kwneeli dyon, ¿pe lal nii pto do lyu në do lon?

Lëë me chëb:

—Nliw, lal ngo pto noow.

⁹ Tsiigo lëë Pedre chëb:

—¿Penak nii kwyotiits to par jkaal do xKyalbini Ntson Dios? Lëë meñ nii kujkeetsy tsiiloo siid ske. Lëë na lëël jkyeetsyak wil.

¹⁰ Aan wor go kazh lëë me byab kexka lo Pedre. Tsi lëë xaa yeeñ go bikche kon xaa lëë me tse lox kuty, lëë me blis xaa aan lëë me kujkeetsy xaa kwi tsiil me. ¹¹ Aan kchësy meñ nii xniladzy xtiits Dios nii xkaal lsa siko ni kchësy meñ nii koknano ptsyeb.

Kyalntson nii beeñtsyey apostle

¹² Ndaly kyalntson beeñtsyey apostle lady meñ nii tugak xkaal lsa laañee lë lo xley Salomón. ¹³ Aan nikxe nii ni stu meñ byaxty nsyëëb lady meñ nii xniladzy xtiits Dios, bleni meñ kyedzy meñ nii xniladzy. ¹⁴ Ni lëë meñ nii xniladzy kaa ptyalyre, nikxe mguiyo nikxe gaa kwnaaw. ¹⁵ Kwlii meñ kchë meñ xsyakñë nëz aan xkix meñ meñ xsyakñë go lo ta parñee tsiñee te Pedre siquier xmalé xaa

kyab lady bla meñ xsyakné go. ¹⁶ Wi meñ kyedzy nii nche kexka Jerusalén biidni meñ xsyakné ni meñ nii no kyalbini mal leñ styoo aan kchë meñ go byak.

Lëe Pedre ni Juan no skiib

¹⁷ Lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni xaa saduceo xtilyni apostle porñee kchë meñ xleni apostle. ¹⁸ Lëe xaa kwnaasy apostle aan lëe xaa kwloo xaa xiskiib kyedzy. ¹⁹ Per lëe tu xangly Dios kukxaly chu skiib wor kyool aan lëe angly kwlii xaa skiib chëb:

²⁰ —Kol tsi lidzy Dios aan kol kutiits lo meñ xa nak kyalmbañ nii xneetsy Jesús.

²¹ Lëe byaani kazh lyu silyga, lëe xaa kwsëeb leñ lidzy Dios aan lëe xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios lo meñ sinak chëb angly lo xaa.

Mentre gaa lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe xaa nii nak ksa pxosy ptop kchë xaa kol nii xñabey nii no Israel. Loxsye ngo lëe xaa kwnabey kchoo apostle skiib. ²² Per tsi lëe mayor ptsiñ chu skiib, cho sère gaa, aan lëe mayor kukniitiits, ²³ chëb:

—Tsiitsy nyoogw chu skiib ptsiñ noo, lëe soldaad kaa nche nap chu puert. Per tsiñee lëe noo pxaly chu puert, ni stu cho kintre leeño.

²⁴ Tsiñee lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe xaa nii xkyënap lidzy Dios biño, lëe xaa kwnabtiits lsa lo xcombañer xaa, xñee xaa: Nli gaa axte pa lo kyal kchë cos re. ²⁵ Ngo nchenee xaa tsi lëe tu meñ ptsiñ chëb:

—Lëe xaa nii gon kwloo do skiib no kluuy xtiits Dios lo meñ leñ lidzy Dios.

²⁶ Tsiigo lëe xaa nii xñabey lo mayor ni lëe mayor kukxi xaa, per psaksidre xaa xaa, porñee ptsyeb xaa ndeekyo meñ kyedzy xaa. ²⁷ Tsiñee lëe xaa ptsiñni xaa, lëe xaa pso xaa groiltyee lady kchë xaa kol nii xñabey, aan lëe xaa nii xñabey lo pxosy chëb lo xaa:

²⁸ —Lëe noo bñeel lo do gon nii nodre nii kseety to lë Jesús. Aan biñdy to tiits, sink lëe do no kiisy xiwseedy to tyub Jerusalén, aan chakladzy to jkëeki do lëe noo xkyalkuty Jesús.

²⁹ Tsiigo lëe Pedre ni lëe stubla apostle kwëb chëb:

—No nii klo xtiits Dios ksoob noo que xtiits chol meñ lo kislyu re. ³⁰ Lëe xDios pxusykoltoo no beeñ kpañ Jesús, xaa nii pkëe do lo crusy. ³¹ Lëe Dios psoob Jesús nözli parñee kñabey Jesús ni parñee kteelaa Jesús meñ Israel nii ktikche styoo. ³² Ksa noo Kyalbini Ntson nii xtee Dios lo meñ nii xsoob xtiits xaa xñee nii nli beeñsyey Dios nrii.

³³ Tsiñee lëe xaa xñabey biñ ngo, per nli busy blëe xaa aan wor go kazh kokladzy xaa nyuty xaa apostle. ³⁴ Per lady kchë xaa xñabey go no tu xaa fariseo nii pcholë Gamaliel. Maestre ley xaa ni xsal gaa meñ xaa. Lëe xaa kwsoli aan lëe xaa kwnabey pchoo apostle ley xisy wiñ.

³⁵ Loxsye ngo lëe xaa chëb lo xaa xñabey: —Kchësy to xaa Israel, siñee nche do nu, kol kyeñ gon pe kuñ do xaa gue. ³⁶ Kol ksaladzy gaanoo nii penaadle pchoo tu xaa nii pcholë Teudas, xñee xaa nii tu xaa non nak xaa, aan kwsëeb siik tap kyoow meñ xlad xaa. Per blyëedy lëe xaa beety meñ, aan kchësy meñ nii kwsëeb xlad xaa pchoots klyaal, aan lëe xcuent xaa byal sikootyee. ³⁷ Kok xtsedyako, leñ tse nii cha cens, lëe tu xaa Galilea nii pcholë Judas pchoo, aan singo gak ndaly meñ kwsëeb xlad xaa, per lëe meñ beety xaa, aan lëe kchësy meñ nii kwsëeb xlad xaa pchoots klyaal. ³⁸ Por ngo lëen xñee lo do: Kol ksaan xaa gue, jkaaldy to xaa. Por deelñee kiksyey chol meñ xlyañ nii chuuñsyey xaa sittiñ tse nii lëew kyal. ³⁹ Per deelñee xtsiñ Dios kayuuñsyey xaa, chilody jkwëes to low. Kol kap cuent, toontlaa Dios no ktilyni do.

⁴⁰Kchësy xaa xñabey go psal xtiits Gamaliel. Loxsye ngo lëë xaa kwtsyetsy apostle. Lëë xaa ptee xcheñ xaa ni lëë xaa chëb nii nodre nii kseety xaa lë Jesús, per lëë xaa blaa xaa. ⁴¹Lëë apostle pchoo lady xaa xñabey go xle xaa porñee lëë Dios ptee tiitspey psaksi meñ go xaa por xtiits Jesús. ⁴²Aan psaandy xaa, sink ksatyee tse kwnee xaa lo meñ nii lëë Jesús xaa nii pxaal Dios biid kteelaa meñ lo tol. Kchë ngo kwnee xaa lo meñ leñ lidzy Dios ni kchë ngo kwnee xaa tsiñee kwey xaa lidzy meñ.

Lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios xso kadzy xaa nii kuñ yudar

6 Leñ tse go, como lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios ptyalyre, lëë xaa Israel nii xñee tiitsë griego chëb lo xaa Israel nii xñee tiitsë hebreo nii xtyoontsidy kwnaa viud nii xñee tiitsë griego tsi lëë nii xtyaaw xkaasy. ²Tsigo lëë ksa tsiipchop apostle ptop kchësy meñ nii xniladzy xtiits Dios aan lëë xaa chëb:

—Buendyo nii ksaan noo kluuy noo xtiits Dios par kiisy noo nii ktyaaw. ³Por ngo, beetsy, kol kyub kadzy xaa nii chap to confians, xaa nii xyeñ, ni xaa nii nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo, aan kol ktee tsiñ re lo xaa. ⁴Lëë noo tugak kutiitsni Dios ni lëë noo kluuy xtiits xaa.

⁵Byo nii kwnee apostle styoo xaa nii xniladzy xtiits Dios, aan lëë xaa kwle tu xaa nii pcholë Xteb. Tyub styoo Xteb xniladzy Xteb Dios ni nyoo gaa nii no Kyalbini Ntson leñ styoo Xteb. Ni lëë xaa kwle Felip, ni Prócoro, ni Nicanor, ni Timón, ni Parmenas, ni Nicolás, tu xaa Antioquía nii penaadle bniladzy xlay meñ Israel. ⁶Loxsye ngo lëë xaa kuni xaa nii kwle xaa lo apostle, aan lëë apostle kwnab lo Dios por kchë xaa go ni lëë apostle pxob ña xaa kik xaa go.

⁷Lëë xtiits Dios pkaasyre, ni lëë meñ nii xniladzy ptyalyre Jerusalén, aan axte wi bla xipxosy meñ Israel bniladzy.

Lëë xaa xñabey xñaasy Xteb

⁸Kokni Dios Xteb. Ngo nii ptee xaa tiitspey beeñsyey Xteb kyalntson lady meñ. ⁹Lëë bla xaa Cirene, ni xaa Alejandría, ni xaa Cilicia, ni bla xaa kyedzy Asia, nii chi ktoo nii lë Libertados, bislo ptilytiitsni Xteb. ¹⁰Per xlyëbty xaa lo Xteb, porñee nonsyke Kyalbini Ntson xsyaab leñ kik Xteb pe cos ktikche Xteb lo xaa. ¹¹Tsigo lëë xaa kwtiix bla xaa nii këb nii biñ kwneenë Xteb Moisés ni Dios. ¹²Lëë xaa pkiily meñ kyedzy ni xaa kol ni maestre ley. Singo mod lëë xaa kwnaasy Xteb aan lëë xaa kukso xaa lo xaa xñabey. ¹³Byubak xaa meñ nii kwnee xuuy chëb:

—Lëë xaa gue tugak nonee në lidzy Dios ni xley Dios. ¹⁴Ptsyon noo kwnee xaa nii lëë Jesús Nazaret knitylo lidzy Dios ni lëë xaa me ktsëë kchë costumbre nii psaan Moisés lo no.

¹⁵Tsigo lëë xaa xñabey ni lëë kchë meñ nii nche sob siko buy lo Xteb, aan lëë xaa kon nii chak lo Xteb si chak lo tu angly.

Kchë tiits nii kwnee Xteb

7 Tsigo lëë xaa nii xñabey lo pxosy kwnabtiits lo Xteb chëb:

—¿Pe nli nii kwneel kchë nii xkëëkiy meñoo?

²Lëë Xteb kwëb chëb:

—Beetsy, kchësy to siñee nak to xaa kyedzy re, xñabaa lo do nii jkëëtyag to choplan xtitsaa. Worñee gon lëë pxusykoltoo no Abraham bii no nëz Mesopotamia, lëë Dios ntson byaklo lo xaa, antes nii kyey xaa nëz xtañ meñ Harán, ³lëë Dios chëb lo xaa: “Psaan xtañoo ni kchësy meñ liidzyoo, aan kwey tañ nii kluyaa lool.” ⁴Tsigo lëë Abraham pchoo xtañ meñ Caldea aan lëë xaa kutso nëz Harán. Lëë loxsye kuty pxosy xaa, lëë Dios biidni xaa tañ re, laañee no do nina. ⁵Per ni tublë lyu pteejty Dios lo

xaa tañ re, per ni tu laa nsyo tu niy xaa pteejty Dios. Aan nikxe nii chapy xaa meëd tiemp ko, lëë Dios chëb nii lëëw ktee xaa lo xiñ xaa tsi lëë xaa lox kety. ⁶Ni lëë Dios chëb kazh nii lëë kchë meñ nii sëëd lo xtiy xaa tsitso xtañ meñ sit, ni lëë meñ sit jkuñ xaa tsiñ, ni lëë meñ sit ksaksi xaa tap kyoow iz. ⁷Per lëë Dios chëbak nii lëë xaa ksaksi kchë meñ sit nii jkuñ meñ Israel tsiñ, aan loxsye ngo lëë meñ Israel kchoo siko, aan lëë meñ Israel kiid kutiitsni Dios nu. ⁸Lëë Dios kwnee lo Abraham, aan lëë Dios kwnabey nii tsoy xaa, sinak tu señ nii lëë Dios tugak kakni xaa. Por ngo, tsi lëë xiñ xaa Isaac koly, tse nii ptsiil xaa xmal, lëë Abraham kwlobey xaa, aan singo gak beeñtsyey Isaac xiñ xaa Jacob, aan singo gak kwlobey Jacob ksa tsiipchop xiñ xaa. Lëë xiñ Jacob nak pxusykoltoo ksa tsiipchop xtiy meñ Israel.

⁹Betsy xiñ Jacob nak José, aan por kyalmbidy lëë xaa pto xaa par kyey xaa Egipto. Per lëë Dios kokni José, ¹⁰ni lëë Dios pteelaa xaa kchëlo kyalnë, ni Dios kaa ptee kyalchak lo xaa. Lëë Dios beeñ nii byo xmod José styoo Faraón rey Egipto. Ngo nii lëë xaa pso José kok José xtisy Egipto aan axte wi lidzy rey kwnabey José.

¹¹Tsi lëë kpiñ biid, mban kwte meñ tyub Egipto ni Canaán, aan ptsyoldy pe nyaw pxusykoltoo no. ¹²Per tsi lëë Jacob biñ nii lëë xobxtily no Egipto, lëë xaa pxaal xiñ xaa siko, xaa nii kok pxusykoltoo no. Lëë xaa kwey primer viaj. ¹³Lëë pchopo viaj lëë José pchoo neñlo lo betsy, aan lëë gaa xaa byuumbey xaa. Singo lëë rey Egipto koknan pa lo tiy sëëd José. ¹⁴Loxsye ngo lëë José chëb lo betsy: “Kol tsikxi pxosy no ni meñ lidzy no.” Tsongalyptsiipkyay meñ lidzy xaa ptsiñ Egipto. ¹⁵Singo nak nii lëë Jacob kutso Egipto, siko kuty xaa, ni siko kuty pxusykoltoo no. ¹⁶Lëë kwloxo bla iz lëë kchë xtsit xaa byey Siquem, aan lëëw

pkyeetsy leñ paa nii kwxi Abraham con tumi lo xiñ Hamor.

¹⁷Lëë tsi lëë tiits nii chëb Dios lo Abraham mer kak cumplir, lëë meñ Israel ptyaly Egipto. ¹⁸Aan lëëtyee gaa tiemp ko lëë tu rey nii byuumbeydy José kwsob kwnabey Egipto. ¹⁹Lëë rey go pkëeti xtiy no ni lëë xaa psaksi pxusykoltoo no, xoo kwnabey xaa psëëb pxusykoltoo no xiñ xaa nii lox chaly parnee kety meëd. ²⁰Tiemp ko koly Moisés. Tu meëd nii byo styoo Dios kok xaa, aan lëë pxosy xaa kwloolan xaa tson më. ²¹Per tsiñee pchilodre ngolan xaa xaa, lëë xaa psëëb xaa, aan misme xiñtsyaap rey Egipto blis xaa, aan lëë me kon xaa sinak nii nyak xaa xiñ me. ²²Ngo nii pseedy Moisés kchë nii xseedy meñ Egipto, ni kok ndaan xaa por kchë nii kwnee xaa ni beeñtsyey xaa.

²³Choow iz Moisés tsi lëë xaa kwlokyeñ tsitedy xaa lo meñ xkyedzy xaa, meñ Israel. ²⁴Siko kon xaa nii lëë tu xaa Egipto no ktee xcheñ tu xaa xkyedzy xaa. Aan parnee kla xaa xaa xkyedzy xaa, lëë xaa beety xaa Egipto go. ²⁵Nladzy xaa tsaaplaa nyeñ meñ xkyedzy xaa nii lëë Dios kteelaa meñ xkyedzy xaa por lëë xaa, per byeñdy meñ xkyedzy xaaw. ²⁶Lëë byaani lyu, lëë Moisés kon nii lëë chop xaa Israel nche ktily aan como lëë xaa kokladzy ntsily xaa xaa lëë xaa chëb: “Betsy to. ¿Penak nii singue nche ktily do?” ²⁷Tsigo lëë xaa nii no ktee cheñ xcombañer pchëep Moisés, aan lëë xaa chëb: “¿Cho psoo gaal nii kñabeyoo loo noo, ni cho në lool nii kakoo xixtisy noo?” ²⁸¿Ote chakladzyoo yak kutyoo naa sinak beetyoo xaa Egipto neeg?” ²⁹Tsi lëë Moisés biñ ngo, lëë xaa pxooñ aan lëë xaa si nëz xtañ meñ Madián. Siko kwyo xaa ni siko koly chop xiñ xaa.

³⁰Lëë kwloxo choow iz, lëë tu angly byaklo lo xaa lo tu yakitsy nii noyek

kexka xan kiy nii lë Sinaí. ³¹ Ntseeb psee Moisés kon ngo. Tsi lëë xaa big par kan ngui xaaw, lëë xaa biñ tsiy Dios nii xñee: ³² “Naa nak xDios pxusykoltool, naa nak xDios Abraham, xDios Isaac ni xDios Jacob.” Tsigo lëë Moisés bislo xisy porñee tir xtsyeb xaa, aan byaxty xaa nyuy xaa. ³³ Per lëë Dios chëb lo xaa: “Blity laboo, por ntson laañee nosubniyoo. ³⁴ Chanaa xa këksaksi meñ Egipto meñ nii ngab lon. Por ngo lëën byety par kteelaan meñ nii ngab lon. Na tē tsiin kxalaa lii Egipto.”

³⁵ Klo chëb meñ kyedzy lo Moisés: “¿Cho psool nii kñabeyoo loo noo ni cho nē lool nii kakoo xixtisy noo?” Per lëë Dios pxaal xaa sinak tu xaa xñabey ni sinak tu xaa nii xteelaa. Lëë angly nii byaklo lo xaa lo yakitsy nii noyek kokni xaa. ³⁶ Lëë Moisés kwlii pxusykoltoo no Egipto, ni beeñsyey gaa xaa kyalntson Egipto, ni chu Nistoo Nixñē, ni tyub tañ pidzy nii kwtedy xaa choow iz ksa xaa pxusykoltoo no. ³⁷ Ni misme gaa Moisés chëb lo meñ Israel: “Lëë Dios kxaal tu profet nii kchoo lady to, sinak nii pxaal xaa naa.” ³⁸ Lëë gak Moisés pkaal lsa ksa pxusykoltoo no tañ pidzy. Lëë angly nii kwnee lo xaa kiy nii lë Sinaí kokni xaa. Lëë xaa pkaaxcuent xtiits ntson Dios nii xnee kyalmbañ par kteso xaaw lo no.

³⁹ Per koklasty pxusykoltoo no nsoob xtiits xaa, sink lëë pxusykoltoo no kokladzy mbikche nyey Egipto. ⁴⁰ Lëë pxusykoltoo no chëb lo Aarón: “Chakladzy noo nii ksaal tu mdyo nii nech loo noo, por toon pe cos kok Moisés nii kwlii lëë noo xtañ meñ Egipto.” ⁴¹ Tsigo lëë xaa psaa tu mdyo nii chak si chak tu becerr, ni lëë xaa beety ma mbañ par kokon xaa ma lo mdyo go. Loxsye ngo lëë xaa beeñsyey tu lni par kleni xaa mdyo nii kwyaa con ña xaa. ⁴² Ngo nii lëë Dios psaan pxusykoltoo no par kleni xaa kchë mëly nii xsaani leñ kpa. Sinrii kē leñ xk-itsy Dios nii pkēë kchë profet:

Lo choow iz nii kunsē do tañ pidzy, ¿pe beety to ma dyon, par kokon do ma lon?

⁴³ Psoobty to tiits gon, sink lëë do kwënoy lidzy mdyo nii lë Moloc, ni lëë do kwënoy xmëly ximdyo do Renfán, mdyo nii psaa do par kleni do. Por ngo lëën kwi lëë do xtañ do, aan lëë do kxalaa tu laañee mastre sit lo Babilonia.

⁴⁴ Tyub nii kwyo pxusykoltoo no tañ kwënoy xaa lidzy Dios nii kwyaa con ladx. Leeñgo kwyotsey table nii kē ley. Lëë yu go kwyaa sinak nii kwnabey Dios lo Moisés, tsiñee chëb xaa nii ksaa xaaw sinak nii kon xaaw. ⁴⁵ Lëë pxusykoltoo no byaani yu go aan tsi lëë meñ xkyedzy no ptsiñ xtañ meñ sit ksa Josué, wiw ptsiñni xaa. Siko kwlii Dios kchë meñ nii nol kyedzy ko par ktee Dios kyedzy ko lo pxusykoltoo no. Aan singo kwëngob xaa yu go axte xtiemp David. ⁴⁶ Lëë rey David bleni Dios, aan kokladzy xaa nsaa xaa tu laañee nyo xDios meñ Israel. ⁴⁷ Per lëë Salomón nak nii psaa lidzy Dios. ⁴⁸ Nikxe nii nody Dios nii sob kpa leñ yu nii chaa con ña meñ. Sinak chëb Dios lo profet:

⁴⁹ Kpa nak laañee sobaa xñabeyaa, lo kislyu xson niyaa. ¿Xa xña yu nii ksaa do par naa? xñee Dios,

¿o xa xña gaa laañee kxiladzyaa?

⁵⁰ ¿Pe lëdy con ñan nayak psan kchë cos?

⁵¹ Per lëë do, chëb Xteb, tugak nguiedzy nak styoo do. Chaklasty to jkëtyag to xtiits Dios. Nak to sinak meñ nii xyumbeydy Dios. Tugak xtilyni do Kyalbini Ntson. Lëësyak pxusykoltoo do nak to. ⁵² ¿Pe kwyo tu profet dyon nii psaksidy pxusykoltoo do? Lëë pxusykoltoo do beety kchë xaa nii kwnee nii lëë Crist kiid, aan lëë na nii lëë Crist biid, lëë do kokniladzy xaa ni lëë do

beety xaa. ⁵³Lëë angly biidni xley Dios lo do, per xsaldy tow.

Xkyalkuty Xteb

⁵⁴Tsiñee lëë xaa xñabey lox biñ kchë nii kwnee Xteb, per nli busy blëë xaa lo Xteb axte chawlay xaa. ⁵⁵Tsigo lëë Xteb nii nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo blëp lo leñ kpaal aan lëë xaa kon xkyalntson Dios, ni lëë xaa kon nii lëë Jesús kusoli kwi Dios nëzli. ⁵⁶Aan lëë xaa chëb lo xaa xñabey:

—¡Kol kuy leñ kpaal gaano! Lëën chan nii lëë Xiñ Dios nii pxaal xaa so kwi xaa nëzli.

⁵⁷Per lëë xaa xñabey koñee ptsetyag, aan lëë xaa bislo chuptysyë yë xaa, lëë xaa kwseñ Xteb. ⁵⁸Lëë xaa kwlii Xteb leñ kyedzy aan lëë xaa pteekyo Xteb. Lëë tu xaa nii pcholë Saulo byaani xab kchë meñ nii kukteekyo Xteb. ⁵⁹Aan mentre lëë xaa no kteekyo Xteb, lëë Xteb chëb lo Jesús:

—Jesús, pkaaxcuent xkyalbiniin.

⁶⁰Loxsye ngo lëë xaa psoxib aan lëë xaa kwchuptysyë nguiedzy xñee xaa:

—Tat Tios, ksaldyoo xtol meñ re.

Aan loxsye kwnee xaa singo, lëë xaa kuty.

8 Aan kwyo Saulo conforme nii kuty Xteb.

Lëë Saulo kënlaag meñ nii xniladzy xtiits Dios

Misme tse go lëë meñ bislo xsaksi meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no Jerusalén aan kchësy meñ nii xniladzy pchoots klyaal tyub xtañ meñ Judea ni Samaria. Xaktyee apostle byaan Jerusalén. ²Lëë bla xaa nii buen styoo kujkeetsy Xteb ni mban biñ xaa. ³Mentre gaa lëë Saulo kënlaag meñ nii xniladzy xtiits Dios, xsyëëb xaa yu por yu xkwii xoo xaa kwnaa ni mguiy chilo xaa skiib.

Lëë Felip xluuy xtiits Dios lo meñ Samaria

⁴Per lëë kchë meñ nii pchoo Jerusalén xluuy xtiits Dios nii xteelaa laañee xtsi-iñtyee meñ. ⁵Wi Felip pchoo Jerusalén, aan lëë xaa kwey leñ kyedzy Samaria aan lëë xaa bislo xñee xaa lo meñ nii lëë Jesús nak xaa nii pxaal Dios. ⁶Tsiñee lëë meñ kon kchë kyalntson nii chuuñtsyey Felip, lëë meñ pkaal lsa par jkëëtyag meñ nii xñee Felip. ⁷Ndaly meñ nii no kyalbini mal leñ styoo byak, aan chuptysyë kyalbini mal xchoo leñ styoo meñ go, ni ndaly meñ nii kutoo ni meñ nii xsyëdy byak. ⁸Por ngo ble meñ kyedzy ko.

⁹Per leñ kyedzy ko kwyo tu xaa nii pcholë Simoñ. Chuñtsyey xaa kyalbruj aan chuñ ksee xaa meñ Samaria, xñee xaa nii tu xaa non nak xaa. ¹⁰Kchësy xaa wiñ ni xaa kol xkëëtyag xtiits xaa aan xñee meñ:

—Lëë xaa gue noy xkyalwnabey Dios.

¹¹Kchësy meñ psal xaa, porñee con xkyalbruj xaa xtse beëñ ksee xaa meñ. ¹²Per tsiñee lëë meñ bnildadzy xtiits Jesús nii ptiñni Felip, lëë meñ byeñ xa nak xkyalwnabey Dios, ni lëë meñ kwchobnis, nikxe mguiyo nikxe gaa kwnaaw. ¹³Aan axte wi Simoñ bnildadzy ni kwchobnis, aan lëë xaa bislo kwënal xaa Felip, xsee xaa chan xaa kchë kyalntson nii chuuñtsyey Felip.

¹⁴Tsiñee lëë apostle nii ncheno Jerusalén biñ nii lëë meñ Samaria bnildadzy xtiits Dios, lëë xaa pxaal Pedre ni Juan siko. ¹⁵Tsiñee lëë xaa ptiñ, lëë xaa kwnab lo Dios por kchë meñ Samaria nii bnildadzy parñee sëëb Kyalbini Ntson leñ styoo meñ go. ¹⁶Porñee lëë meñ go kwchobnis worñee bnildadzy meñ go xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús, per ni tu leñ styoo meñ go karty sëëb Kyalbini Ntson. ¹⁷Lëë Pedre ni Juan pxob ña kik meñ go, aan lëë

Kyalbini Ntson kwsëëb leñ styoo meñ go.

¹⁸Tsi lëë Simoñ kon nii lëë Kyalbini Ntson xsyëëb leñ styoo meñ tsi lëë apostle xob ña kik meñ, lëë xaa kwlii tumi, ¹⁹aan lëë xaa chëb:

—Kol kneetsy kyalwnabey gue lon parñee kchë kik meñ nii kxobaa ñan sëëb Kyalbini Ntson leñ styoo.

²⁰Tsigo lëë Pedre chëb:

—Deelba nitylool kchë xtumil. ¿Xa nanoo nii sil nii xkady Dios? ²¹Nongualdy nii kuuñtsyeyoo tsiñ nii chuñtsyeyee noo, por chan Dios nii nguidy no styool. ²²Psaan xtolo, aan kwnab lo Dios nii ktsily xaa tol nii psya leñ styool. ²³Por chanaa nii tir chak mbiidyoo, ni chanaa nii xlaady tol lii.

²⁴Tsigo lëë Simoñ kwëb chëb:

—Kol nab lo Dios por naa, parñee kt-syooldyaa kchë nii në do lon.

²⁵Loxsye bitiits apostle cho nak Jesús, ni loxsye bluuy xaa xtiits Dios, lëë xaa bikche sey xaa Jerusalén, aan ndaly kyedzy Samaria nii ptedy xaa bluuy xaa xtiits Dios.

Lëë Felip chutiitsni tu xaa Etiopía

²⁶Loxsye ngo, lëë tu xangly Dios chëb lo Felip:

—Ligier kwey nëz kyety, nëz nii xchoo Jerusalén xtsiñ Gaza.

Lëë nëz ko xtyedy nëz tañ pidzy. ²⁷Lëë Felip si aan lëë tu xaa Etiopía pkaa lo xaa nëz. Tu xaa non nak xaa go, lëë xaa xkotsey kchë xtumi kwnaa nii nak rey Etiopía nii lë Candace. Lëë xaa kukiily lay lo Dios Jerusalén. ²⁸Lëë xaa sey xtañ xaa, sobsye xaa leñ tu carret, xlab xaa libre nii pkëë profet Isaías. ²⁹Tsigo lëë Kyalbini Ntson chëb lo Felip:

—Big kex xan carret ke.

³⁰Tsi lëë Felip big, lëë xaa biñ nii lëë xaa Etiopía go no klab libre nii pkëë profet Isaías. Tsigo lëë xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe xyeeño libre nii no klaboo?

³¹Lëë xaa Etiopía chëb:

—¿Xa kyeeñ no deelñee kindy cho kñë lon xa nako?

Tsigo lëë xaa chëb lo Felip:

—Kwyëp aan kwsob kwín.

³²Sinrii xñee laañee no klab xaa Etiopía go:

Sinak nii chixi meñ mëkwxiiily nii kety, kuxi meñ xaa,

ni nak xaa sinak tu mëkwxiiily nii chupt-syëdy tsi xtsiib meñ ma, por kwchuptsyëdy xaa.

³³Psaksi meñ xaa, aan ni tu cho beeñdy xkyalxtisy xaa.

¿Cho lë nii kñë xa kok kchë meñ nii kwyo xtiemp xaa?

Por lëë xaa seyle, sodre xaa lo kislyu.

³⁴Tsigo lëë xaa Etiopía chëb lo Felip:

—Beeñ favor kwnë lon dyon cho por lëë xñee profet nrii, ¿pe por lëë xaaw, ote por stu meño yak?

³⁵Lëë Felip bislo chëb xa nak laañee no klab xaa, aan singo mod lëë Felip chëb lo xaa cho nak Jesús. ³⁶Lëë tsi lëë xaa sitedy tu laañee no nis, lëë xaa Etiopía chëb lo Felip:

—Xaatee mbëë no nis nu. ¿Pe chiloody kaa dyon chobnisaa?

³⁷Lëë Felip chëb:

—Deelñee xnildzyoo tyub styool, schilow.

Lëë xaa Etiopía kwëb chëb:

—Xnildzyaa nii Jesucrist nak Xiñ Dios.

³⁸Tsigo lëë xaa kwnabey kwsotse carret, aan lëë xaa kwsëëb lo nis chop xaa Felip, aan lëë Felip pchoobnis xaa. ³⁹Tsi lëë xaa pchoo lo nis, lëë xKyalbini Ntson Dios biy Felip. Aan bikchedre nyan xaa Felip, per xle xaa lëë xaa byo nëz. ⁴⁰Tsi lëë Felip byeñ lëë xaa tse so tu kyedzy nii lë Azoto, siko pchoo xaa lëë xaa si Ceesarea. Aan kchë kyedzy nii kwtedy xaa bluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús.

Lëe Saulo xniladzy xtiits Jesús

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

9 Mentre gaa lëe Saulo tugak nonee nii lëe xaa kuty xpëedscuel Jesús. Por ngo, lëe xaa kune lo xaa nii xñabey lo pxosy. ² Aan lëe xaa kwnab tublë kitsy parñee con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy lëe xaa tsinaasy kchë meñ nii no xlad Jesús nii chi kchë ktoo nii sob Damasco. Nol kik xaa nii lëe xaa tsikni kchë meñ nii kñaasy xaa Jerusalén, nikxe kwnaaw nikxe gaa nguuyo. ³ Per lëe xaa merle ktsiñ Damasco, tsi lëe tu bini nii sëed sëeb kpaabibëly kyako kwi xaa. ⁴ Lëe xaa byab lyu, aan lëe xaa biñ tsiy tu xaa nii xñee:

—Saulo, Saulo, ¿penak nii xsaksil naa?

⁵ Tsi go lëe Saulo kwnabtiits chëb:

—¿Chool?

Aan lëe tsiy xaa go kwëb chëb:

—Naa nak Jesús, xaa nii xsaksil.

⁶ Tsi go lëe Saulo bislo xisy lo kyalxtseeb chëb:

—¿Pe cos chakladzyoo nii kuuñtsyeyaa?

Aan lëe Jesús chëb:

—Kuxche aan kwey leñ kyedzy. Siko no tu xaa nii kñe pe cos kuño.

⁷ Kchë xaa nii ksa Saulo si ptsyeb, porñee biñ xaa tsiy xaa nii kwnee, per ni tu cho kondy xaa. ⁸ Loxsye ngo lëe Saulo kuxche lo lyu, per tsi lëe xaa pxaly lo xaa pchilodre nyan xaa. Nak nii lëe xaa nii ksa xaa si kwseñ ña xaa par ktsiñ xaa Damasco. ⁹ Siko kwlës xaa tson kpidz. Pchilody nyan xaa, aan ni tu pe tawdy xaa ni ni tu pe kowdy xaa.

¹⁰ Leñ kyedzy Damasco kwyo tu xaa nii xniladzy xtiits Dios nii pcholé Ananías. Lëe Dios byaklo lo xaa lo tu mgaal chëb:

—¿Ananías!

Aan lëe Ananías kwëb chëb:

—Lëen nrii, Tat Tios.

¹¹ Tsi go lëe Dios chëb:

—Kuxche aan kwseñ nëz nii xñee meñ Tubli, aan tsiñee ktsiñnoo laañee sob lidzy Judas kwnabtiits por tu xaa Tarso nii lëe Saulo. Lëe xaa noyutiitsni naa. ¹² Lëe xaa kon tu xaa nii lëe Ananías lo mgaal nii xsyëeb laañee nix xaa, xob ña lady xaa parñee kpikche kan xaa stub.

¹³ Tsiñee lëe Ananías biñ ngo, lëe Ananías chëb:

—Tat Tios, ndaly meñ noyutiits lon xaa nak xaa go ni kchë kyalnë nii no kteedy xaa kchë meñ nii xniladzy lii nii no leñ kyedzy Jerusalén. ¹⁴ Lëe na lëe xaa sëedak nu con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy par koy xoo xaa kchë meñ nii xniladzy lii.

¹⁵ Per lëe Dios chëb:

—Kwey, por lëe xaa kwlen parñee kluuy xaa xtitsaa lo meñ sit ni lo xrey meñ sit ni lo meñ Israel. ¹⁶ Lëen kluy kchë kyalmban nii tedy xaa por naa.

¹⁷ Tsi go lëe Ananías kwey laañee kwlës Saulo. Tsiñee lëe xaa kwyo leñ yu, lëe xaa pxob ña xaa lady Saulo aan lëe xaa chëb:

—Saulo, lëe Jesús, xaa nii byaklo lool nëz nii sëedoo, pxaal naa parñee kpikche kanoo stub ni sëeb Kyalbini Ntson leñ styool.

¹⁸ Wor go kazh lëe tublë cos nii nyaa si nyaa lbey pchoo lo xaa aan lëe xaa kon stub. Tsi go lëe xaa kuxche aan lëe xaa kwchobnis. ¹⁹ Loxsye ngo lëe xaa taw par jkaa xaa fuersy stub.

Lëe Saulo xluuy xtiits Dios Damasco

Lëe Saulo kwlës bla kpidz lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no Damasco, ²⁰ aan lëe xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios lo meñ leñ ktoo, xñee xaa nii lëe Jesús nak Xiñ Dios. ²¹ Kchësy meñ nii pkëëtyag nii kwnee xaa xsee, xñee:

—¿Pe lëdy lëe xaa gue nayak kënlaag kchë meñ Jerusalén nii no xlad Jesús? ¿Ni pe lëdy kaa par tsikni xaa kchë meñ

nii kñaasy xaa lo xaa xñabey lo pxosy sөөд xaa nu?

²² Per lөө Saulo pkaare fuersy, aan axte been kchop xaa kik kchө meñ Israel nii no Damasco, tsiñee xñee xaa lo meñ nii nli lөө Jesús nak xaa nii pxaal Dios.

Lөө Saulo xtyelaa lo meñ Israel

²³ Lөө kwloxo bla kpidz, lөө meñ Israel kwnee lsa dyon xa kuty xaa Saulo, ²⁴ per blyөөdy lөө Saulo koknano. Aan tsel kyool ni yutsye kwche mbөs xaa chu puert nii kө chu kyedzy par kuty xaa Saulo. ²⁵ Per lөө meñ nii no xlad Saulo kwloo Saulo leñ tu tskwidy ngol aan lөө xaa blity meñ tub chex pyedzy nii ntse kyako kyedzy wor kyool, aan singo lөө Saulo kwtelaa.

Lөө Saulo xtsiñ Jerusalén

²⁶ Tsiñee lөө Saulo ptsiñ Jerusalén, lөө xaa kokladzy nsyөөb xaa lady meñ nii nakle xpөөдscuel Jesús, per kchөsy meñ ptsyeb kon xaa porñee bnilasty meñ nii wi xaa tse nak xpөөдscuel Jesús. ²⁷ Per lөө Bernabé kuni xaa lo apostle. Aan lөө Bernabé bitiits nii lөө Saulo kon Jesús nөz, ni lөө xaa bitiits xa mod kwnee Jesús lo Saulo, ni lөө xaa bitiits nii ptsyebty Saulo kwnee Saulo lo meñ Damasco cho nak Jesús. ²⁸ Loxsye ngo lөө Saulo kwsөөb lady xpөөдscuel Jesús leñ kyedzy Jerusalén aan lөө xaa bislo xñee xaa cho nak Jesús lo meñ. ²⁹ Bitiitsni xaa ni ptylytiitsni xaa meñ Israel nii xñee tiits griego, per lөө meñ go kwyoxko kuty xaa. ³⁰ Tsiñee lөө meñ nii nak xpөөдscuel Jesús byeño, lөө xaa kuni Saulo kyedzy Cesarea, aan siko lөө xaa pxaal xaa nөz Tarso.

³¹ Leñ tse go mbөө pañ kchө meñ nii bniladzy xtiits Dios nii kwyo Judea, ni Galilea, ni Samaria ni ptsyeb meñ go Dios. Lөө Kyalbini Ntson been meñ go yudar, por ngo lөө meñ nii xnildadzy xtiits Dios ptyalyre.

Lөө Eneas xyak

³² Leñ tse go lөө Pedre kutedy lo kchө meñ nii xnildadzy xtiits Dios, aan lөө xaa kutedy lo meñ nii xnildadzy xtiits Dios nii no leñ kyedzy nii lө Lida. ³³ Leñ kyedzy ko lөө xaa kutedy lo tu xaa nii pcholө Eneas. Kok xon iz nii chilody tsische Eneas, porñee tyub xaa kutoo. ³⁴ Lөө Pedre chөb lo xaa:

—Eneas, lөө Jesucrist kuuñ kyak lii. Kuxche aan ptuub xtal.

Wor go kazh lөө Eneas kuxche, ³⁵ aan kchөsy meñ Lida ni meñ Sarón nii kon kuxche Eneas bnildadzy xtiits Dios.

Lөө Dorcas xpañ

³⁶ Tiemp ko kwyo tu kwnaa nii xnildadzy xtiits Dios leñ kyedzy Jope nii pcholө Tabita. (Lөө con tiits griego xñee meñ me Dorcas.) Tugak chuñ me yudar meñ nii no lyaadzy. ³⁷ Lөө Dorcas kwxaaknө aan lөө me kuty. Loxsye pkasy meñ me, lөө me pxob meñ tu leñ yu nii sob klaa. ³⁸ Kexka Lida nche Jope. Por ngo, tsiñee lөө meñ Jope nii xnildadzy xtiits Dios biñ nii lөө Pedre so leñ kyedzy Lida, lөө meñ go pxaal chop xaa nii kunitiits lo Pedre chөb:

—Klyөөdyoo, sinusy kol tsoo Jope.

³⁹ Lөө Pedre sinal aan tsiñee lөө xaa ptsiñ, lөө meñ kuni xaa laañee xoob tuukwnaa go, aan lөө kchөsy kwnaa viud ptyop kyako kwi xaa choon xluuy kchө vestid ni mankw nii psaa Dorcas worñee bii mbañ me. ⁴⁰ Tsigo lөө Pedre kwlii kchөsy meñ ley, lөө xaa psoxib, aan lөө xaa kwnee lo Dios. Loxsye ngo lөө xaa buy lo kwnaa kuty ko, aan lөө xaa chөb:

—Tabita, kuxche.

Tsigo lөө me pxaly lo me. Tsi lөө me kon Pedre, lөө me kwsobli. ⁴¹ Lөө xaa kwseñ ña me aan lөө me psoli xaa. Loxsye ngo lөө xaa kwtsyetsy meñ nii xnildadzy xtiits Dios ni lөө xaa kwtsyetsy kchө kwnaa viud nii nche worñee lөө xaa

ptsin̄ parñee kan meñ nii lëe me pañ.
⁴²Lëew koknan kchësy meñ nii no leñ kyedzy Jope, aan ndaly meñ bnildzy Dios. ⁴³Ndaly kpidz kwlës Pedre lidzy tu xaa nii xkuutsy kidy nii pcholë Simoñ nii no leñ kyedzy ko.

Lëe Pedre chi lidzy Cornelio

10 Leñ kyedzy Cesarea kwoy tu xaa nii pcholë Cornelio. Xñabey xaa lo tu kyoow soldad nii sëed nëz Italia. ²Buen xaa ni xtsyeb xaa Dios kchë meñ lidzy xaa. Nroob tumi xtee xaa par kuñ xaa meñ Israel yudar, ni tugak chutiitsni xaa Dios. ³Lëe tu wtse, siik las tres, lëe tu xangly Dios byaklo lo xaa aan nyë kon xaa nii lëe angly ko kwsëeb laañee sob xaa chëb:

—¡Cornelio!

⁴Ptsyeb Cornelio buy lo angly, per lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe nëel?

Tsigo lëe angly chëb:

—Lëe Dios biñ xtiitsoo ni lëe xaa kon kchë nii no kteedyoo par kuñoo yudar meñ nii no lyaadzy. ⁵Kon cho pxaal leñ kyedzy Jope tsitsyetsy Simoñ, xaa nii xñee gak meñ Pedre. ⁶Lidzy stu Simoñ nii xkuutsy kidy nii sob lidzy kexka chu nistoo xkwës xaa.

⁷Tsiñee lëe angly nii kwnee lo Cornelio bi, lëe Cornelio kwtsyetsy chop xaa nii xkyë tsiin̄ lo xaa ni lëe xaa kwtsyetsy tu xsoldad xaa nii xnildzy xtiits Dios. ⁸Loxsysy bitiiits Cornelio kchë nii ptyool xaa, lëe xaa pxaal xmos xaa Jope.

⁹Lëe byaani lyu, tsel xwe ngbidz lëe Pedre kwyëp kik yu par kutiitsni xaa Dios. Lëe gaa xaa nii pxaal Cornelio mer ktsin̄ Jope. ¹⁰Kwlaañ Pedre aan kokladzy xaa nyaw xaa, per mentre lëe siily noyaklo, lëe xaa kwneexkaal ¹¹nii lëe kpaayaly, aan lëe tublë sinak ladx mant ngol sëed sëeb nxituusy ksa tap skiñ ladx ko. ¹²Lo ladx ko kchëlo ma nii no lo kislyu, sinak ma nii sob tap niy,

ni mëel, ni kchë ma nii sob xikw. ¹³Tsigo lëe Pedre biñ tsiy tu xaa nii chëb:

—Pedre, kuso, beety kchë ma gue aan taw ma.

¹⁴Per lëe Pedre kwëb chëb:

—Chilodyo, por wi ma nii xtyaawdy kë lo ladx ke, aan lo nii mbañaa karty kawaa ma nii nongualdy ktyaaw.

¹⁵Lëe tsiy xaa go kwnee stub chëb:

—Kñeedyoo nii chilody kaawoo nii xñee Dios nii schilo ktyaaw.

¹⁶Tson vuelt biñ xaa tsiy xaa go, axte tsigolye lëe ladx ko byëp kpaay stub.

¹⁷Lëe Pedre no kyalnë dyon xa kyeñ xaa kchë nii kwnee Dios lo xaa lo mgaal go, tsi lëe xaa nii pxaal Cornelio ptsin̄ chu puert xñabtiits dyon pa nak lidzy Simoñ. ¹⁸Nguiedzy kwnabtiits xaa dyon pe siko xkwës tu xaa nii lëe Simoñ nii xñee meñ Pedre. ¹⁹Aan como lëe Pedre bii no kyalnë nii dyon xa kyeñ xaa kchë nii chëb Dios lo xaa lo mgaal go, lëe Kyalbini Ntson chëb lo xaa:

—Buy gaanoo, tson meñ xyub lii.

²⁰Kuso, byety aan kunal meñ gue. Jkañdy kikoo, por naa pxaal meñ gue.

²¹Tsigo lëe Pedre byety aan lëe xaa chëb lo xaa nii pxaal Cornelio:

—Naa nak xaa nii xyub to. ¿Pe cos tsiin̄ sëed to?

²²Lëe xaa nii pxaal Cornelio kwëb chëb:

—Xmandad Cornelio syoop noo. Tu xaa nii xñabey lo tu kyoow soldad nak xaa. Buen xaa, xtsyeb xaa Dios, ni kchë meñ Israel xle lo xaa. Lëe tu xangly Dios chëb nii no kwetsy xaa lii par tsil lidzy xaa tsiin̄ jkëetyag xaa kchë nii këebo.

²³Tsigo lëe Pedre pteedy xaa nëz leñ yu, aan lëe xaa ptseñ ksa xaa kyool go. Lëe byaani lyu, lëe Pedre sinal ksa bla xaa nii xnildzy xtiits Dios nii no leñ kyedzy Jope.

²⁴Lëe byaani stu lyu lëe xaa ptsin̄ Cesarea. Lëe gaa Cornelio tse nche mbës ksa meñ lidzy ni xamigw xaa nii kwt-

syetsy xaa. ²⁵ Tsi lëe Pedre ptsiñ chu yu, lëe Cornelio pchoo kuktsiilnëz xaa aan lëe Cornelio psoxib lo xaa sinak nii nyak xaa tu xaa non. ²⁶ Per lëe Pedre bliso xaa chëb:

—Kusoli, por sinakakaa nakoo.

²⁷ Aan mentre lëe xaa bii sinee, lëe Pedre kwsëëb leñ yu aan lëe xaa kon nii singootyee ndaly meñ tse nche mbës. ²⁸ Tsi go lëe Pedre chëb:

—Nan buen do gon nii chilody ktsiil lsa tu meñ Israel meñ sit o sëëb kaa xaa leñ lidzy tu meñ sit. Per lëe Dios bluuy lon lo tu mgaan nii nody nii kpixladzyaa meñ sit. ²⁹ Por ngo, siñee kwtsyetsy to naa, lëen syely. Blyëëdyaa. Ni tu pe chëptyaa. Lëe nina na busy, chakladzyaa kaknanaa penak kwtsyetsy to naa.

³⁰ Tsi go lëe Cornelio kwëb chëb:

—Natse chako tap kpidz, mismе wor re gak lëen so leñ lidzyaa nu, cholaa lay nii chak lo Dios wor wtse aan lëëtyee gaa tse go tawdyaa par kuuñ ksakaa Dios, tsinee lëe tu xaa nii nakw tu ladx nii xpibëly byaklo lon. ³¹ Aan lëe xaa në lon: Cornelio, lëe Dios gon biñ xlayoo ni lëe xaa kon kchë nii no kteedyoo par kuñoo yudar meñ nii no lyaadzy. ³² Lëe nana busy kwnabey nii kaktsetsy Simoñ, xaa nii xñee gak meñ Pedre. Lëe xaa so leñ kyedzy Jope. Lidzy stu Simoñ nii xkuuttsy kidy nii sob lidzy kexka chu nis-too xkwës xaa. ³³ Por ngo nii blyëëdyaa lëen pxal xaa nii biid kyub lii, aan buen nii sëëdoo. Lëe na chan Dios nii lëe noo nche nu par jkëëtyag noo kchë nii pxaal Diosoos sëëdneel loo noo.

Kchë nii kwnee Pedre lidzy Cornelio

³⁴ Tsi go lëe Pedre bislo kwnee chëb:

—Na si nagon, lëen xyeñ nii nli lëdy wi Dios xsee chan meñ, ³⁵ sink kchë meñ nii xsal xaa ni chuuntyey nii xñabey xaa, kchë meñ go xyo styoo xaa. ³⁶ Lëe Dios kwnee lo meñ Israel nii lëe Jesucrist kiidni tiits nii kchooblady styoo meñ.

Lëe Jesucrist nak xaa nii xñabey kchë lo meñ. ³⁷ Nan do gon pe cos kok tyub xtañ meñ Israel. Galilea bislow, loxsye kwnee Juan nii noo nii chobnis meñ. ³⁸ Ni nan gaa to xa kwle Dios Jesús Nazaret ni xa kwsëëb Kyalbini Ntson leñ styoo xaa. Aan lëe Dios ptee kyalwnabey lo xaa parñee kuñ xaa kyalbuen ni kuuñ kyak xaa kchë meñ nii no ksaksi xaatox lo kyalkits. Kchë ngo beeñtsyey xaa porñee chop xaa Dios nak. ³⁹ Lëe noo chutiits kchë nii ptyon noo beeñtsyey Jesús leñ kyedzy Jerusalén ni tyub xtañ meñ Israel. Loxsye ngo lëe meñ beety xaa, pkëe meñ xaa lo crusy. ⁴⁰ Per tse nii kwloxtson kpidz lëe Dios beeñ kpañ xaa, aan lëe xaa byaklo loo noo. ⁴¹ Byaklody xaa kchë lo meñ, sink xaktyee kchëe noo siñee kwlel Diosoos noo, ptyon noo xaa par kutiits noo nii nli pañ xaa. Ptyaaw noo ni ptyow noo ksa noo xaa loxsye pañ xaa. ⁴² Aan lëe xaa pxaal lëe noo kñee noo lo meñ nii lëe Dios pso xaa par kñabey xaa lo meñ kuty ni lo meñ mbañ. ⁴³ Ni kwneel gaa kchësy profet cho nak Jesús, ni kwneel gaa xaa nii kchësy meñ nii kniladzy xtiits Jesús kpily xtol.

Lëe Kyalbini Ntson xsyëëb leñ styoo meñ sit

⁴⁴ Lëe Pedre bii nonee, tsinee lëe Kyalbini Ntson kwsëëb leñ styoo kchësy meñ nii nche jkëëtyag nii xñee xaa. ⁴⁵ Aan lëe meñ Israel nii xniladzy nii kwey ksa Pedre psee kon nii wi leñ styoo meñ sit bla Dios kwsëëb Kyalbini Ntson, ⁴⁶ porñee biñ xaa nii lëe kchë meñ go xñee xaatke ntson Dios con stu clasy tiitsë. ⁴⁷ Tsi go lëe Pedre chëb:

—¿Pe no gaa dyon cho jka nis par chobnis kchë meñ re, por mismе Kyalbini Ntson nii kwsëëb leñ styoo no kwsëëb leñ styoo kchë meñ re?

⁴⁸ Aan lëe xaa kwnabey kwchobnis meñ go con xtiitspey Jesucrist. Loxsye

ngo lëe kchë meñ go kwnab nii kwës Pedre bla kpidz.

Lëe Pedre chikni tiits lo meñ nii xniladzy nii no Jerusalén

11 Lëe apostle ni kchë meñ nii xniladzy nii no tyub xtañ meñ Israel biñ nii lëe bla meñ sit bniladzy xtiits Dios. ²Per tsiñee lëe Pedre ptsiñ Jerusalén, lëe bla meñ Israel kwneenë Pedre, ³chëb xaa:

—¿Penak nii kusëebo lidzy meñ sit, ni tawnil kchë meñ go?

⁴Tsigo lëe Pedre bislo bitiits xa kwey xaa lidzy Cornelio, lëe xaa chëb:

⁵—Leñ kyedzy Jope son, aan tsiñee lëen noyutiitsni Dios, lëe tu mgaal kwtedy lon, aan lëen kon tublë ladx mant ngol nii sëedsëeb kpaax nxituusy ksa tap skiño aan lëew byab axte laañee son.

⁶Tsiñee lëen big kex par kuy nyëen dyon pe cos kë lo ladx ko, lëen kon kchëlo ma nii sob tap niy, kchëlo ma tox, ni kchëlo mëel, ni kchëlo ma nii sob xikw.

⁷Aan lëen biñ tsiy tu xaa nii në lon: “Pedre, kuso, beety ma gue aan taw ma.”

⁸Per lëen chëp: “Chilodyo, por wi ma nii xtyaawdy kë lo ladx ke, aan lo nii mbañaa karty kawaa ma nii nonguialdy ktyaaw.” ⁹Tsigo lëe tsiy xaa nii sëed kpaax në lon stub: “Kñeedyoo nii chilody kaawoo nii xñee Dios nii schilo ktyaaw.”

¹⁰Tson vult biñaa tsiy xaa go. Loxsye ngo lëe ladx ko byëp kpaax stub. ¹¹Wor go kazh lëe tson xaa kwlañ lidzy xaa nii kwlësaa. Cesarea pchoo xaa biid kyub xaa naa. ¹²Aan lëe Kyalbini Ntson në lon: “Kunal, jkañdy kikoo.” Wi ksa xoop xaa re kwsënal naa, ksa noo psyëeb leñ lidzy tu xaa ¹³nii bitiits loo noo xa byaklo tu angly chilidzy xaa chëb: “Pxaal meñ leñ kyedzy Jope tsitsyetsy Simoñ, xaa nii xñee gag meñ Pedre. ¹⁴Aan lëe Pedre këe xa telaal ni xa telaal meñ lidzyoo lo tol.” ¹⁵Tsiñee lëen bislo xñen, lëe Kyalbini Ntson nii klootyee kwsëeb

leñ styoo no kwsëebak leñ styoo meñ go.

¹⁶Tsigo lëen psaladzy xtiits Jesús tsiñee chëb xaa: “Nli nii lëe Juan pchoobnis con nis sye, per lëe do chobnis con Kyalbini Ntson.” ¹⁷Por ngo, deelfee wi lo meñ sit ko pteedy Dios xKyalbini Ntson, ¿cho nakaa parñee jkaan Dios? Por singo gag bneetsy xaa Kyalbini Ntson lo no.

¹⁸Tsiñee lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no Jerusalén lox biñ ngo, kwneedre xaa, sink lëe xaa ptee skizh lo Dios chëb xaa:

—¿Wi meñ sit tsigo busy kteelaa Dios lo tol ni wi meñ sit jkaa kyalmbañ nii xnitylody!

Meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios

¹⁹Loxsye kuty Xteb, ndaly kyalnë nii kwtedy kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan no meñ go pxooñ ptsiñ axte Fenicia, Chipre ni Antioquía. Nonstye lo meñ Israel kwnee meñ go cho nak Jesús.

²⁰Per lëe bla xaa Chipre ni xaa Cirene nii xniladzy xtiits Dios ptsiñ leñ kyedzy Antioquía aan wi lo meñ sit kwnee xaa cho nak Jesús. ²¹Lëe Dios kokni xaa, aan ndaly meñ go ptikche styoo lo Dios aan lëe meñ go bniladzy xtiits Dios. ²²Tsiñee lëew biñ meñ nii xniladzy nii no Jerusalén, lëe xaa pxaal Bernabé kyedzy Antioquía. ²³Tsiñee lëe Bernabé ptsiñ, ble xaa kon xaa xkyalnsaak Dios aan lëe xaa kwnab nii ksaandy meñ go xtiits Dios. ²⁴Tu xaa buen nak Bernabé. Nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo xaa ni nyoo nii tyub styoo xaa xniladzy xaa xtiits Dios. Aan ndaly meñ go big lo Dios.

²⁵Loxsye ngo lëe Bernabé si Tarso sikyub Saulo. Aan tsi lëe xaa ptsil xaa, lëe xaa kuni xaa Antioquía. ²⁶Nder tu iz kwlës xaa lo meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios aan ndaly meñ beñ kseedy xaa. Lëe meñ Antioquía klootyee kwnee lo meñ nii no xlad Jesús Cristiañ.

²⁷Leñ tse go lëe bla profet pchoo Jerusalén kwey Antioquía. ²⁸Lëe tu pro-

fet nii pcholë Agabo kusoli lady meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan por Kyalbini Ntson lëë xaa kwnee nii lëë kpiñ kiid tyub lo kislyu, aan nli gaa lëë kpiñ go biid iz nii kwnabey Claudio. ²⁹Tsigo lëë meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios kwnee dyon xa kuñ xaa yudar meñ nii xniladzy nii no Judea. ³⁰Aan lëë xaa ptop nii pchilootyee lo xaa par kxaal xaaw lo kchë xaa kol nii xñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no tyub Judea. Lëë Saulo ni Bernabé kuni kchë nii ptop meñ go.

Lëë Pedre no skiib

12 Leñ tse go lëë rey Herodes bislo psaksi bla meñ nii xniladzy xtiits Dios. ²Lëë xaa pxaal soldad kukyeety betsy Juan nii pcholë Jacob con spad, ³aan como kon xaa nii byo kchë ngo styoo meñ Israel, lëë xaa kwnabey pkaa wi Pedre. Kchë ngo beeñtsyey xaa leñ tse nii chak lni nii xtyaaw kyaxtily nii xkyëdy levadur. ⁴Loxsye pkaa Pedre, lëë Herodes kwloo xaa skiib, aan tap tiy soldad kwënap xaa, tap kaa soldad tu tiy. Nladzy Herodes kwii xaa Pedre loxsye te paskw parñee kñab meñ kyedzy kety Pedre. ⁵Per nikxe nii tsiitsy kwyo Pedre skiib, tugak kwnab meñ nii nak ksa xaa nii kakni Dios xaa.

Lëë Dios xkwii Pedre skiib

⁶Kyool nii kxe kwii Herodes Pedre par kñab meñ kyedzy kety Pedre. Lëë Pedre nixyesy leñ skiib nxituusy ña xaa con chop lë caden. Nix kaa tuga soldad kwi xaa, ni lëë stubla gaa soldad nche nap chu skiib, ⁷tsiñee lëë tu xangly Dios ptiñ, aan lëë tu bini ngol kwë leñ skiib. Lëë angly pteexug kwi Pedre par kna Pedre, aan lëë angly chëb:

—Sinusy kuxche.

Tsigo lëë caden nii nxituu ña Pedre byak, ⁸aan lëë angly chëb:

—Kokw xaboo ni pkëëniy laboo.

Loxsye beeñtsyey Pedre nii kwnabey angly, lëë angly chëb:

—Pix xkaxkeemoo aan tënal naa.

⁹Lëë Pedre sinal xitsy angly, nandy xaa dyon pe nli nii chop xaa angly si ote nli dyo yak. Soot xaa nii lo mgaal chan xaa kchë ngo. ¹⁰Per klo lo tub tiy soldad nii nche nap kwtedy xaa. Loxsye ngo lëë xaa kwtedy lo stub tiy soldad nii nche nap stub lugar. Aan tsiñee lëë xaa ptiñ chu puert kiib ngol nii kë chu nëz, lëë puert ko byaly xaly aan lëë xaa pchoo. Loxsye kwsë xaa xisy wiñ, lëë angly psaan xaa. ¹¹Axe tsigolye lëë Pedre byaabini aan lëë xaa chëb:

—Na si nagon, chanaa nii nli lëë Dios pxaal xangly biidlii naa ña Herodes ni biid kteelaa naa lo kchë nii kokladzy meñ Israel nyuñ xaa naa.

¹²Ngo nladzy Pedre lëë xaa si lidzy Mariy, xñaa Juan, xaa nii kwnee gak meñ Marcos. Ndaly meñ pkaal lsa siko par kutiitsni meñ Dios. ¹³Tsiñee lëë xaa pseetsy chu puert nii kë nëz chu nëz, lëë tu kwnaa nii tugak xkyë tsiñ nii pcholë Rode kukuy dyon chow. ¹⁴Tsiñee lëë me byuumbey tsiy Pedre, pxaldy me chu puert, sink lo kyalwle go lëë me bikche sey me leñ yu stub, sikni me tiits nii lëë Pedre so chu puert.

¹⁵Per lëë meñ nii ncheno leñ yu chëb lo me:

—¡Chak wetyoo!

Per tugak ndip xtiits me nii nli lëë xaaw. Lëë kchë meñ go chëb:

—Lëdy xaaw, buty xangly xaaw.

¹⁶Lëë Pedre gaa tugak no kseetsy chu puert. Aan tsiñee lëë meñ pxaly chu puert, psee meñ kon meñ nii nli lëë xaaw. ¹⁷Per lëë xaa kwloo señ con ña xaa parñee kwetse meñ, aan lëë xaa bitits xa kulii Dios xaa skiib, ni lëë xaa chëb:

—Kol kutiits nrui lo Jacob ni lo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios.

Loxsye ngo lëë xaa pchoo, lëë xaa si stub lugar.

¹⁸Tsiñee lëe lyu byaani, xyeñdy sol-dad dyon xa kuñ xaa, porñee nandy xaa pe kok Pedre. ¹⁹Lëe Herodes kwnabey kok wyub Pedre, aan como ptsildy xaa xaa, lëe xaa kwtsyetsy xaa nii kwënap chu skiib aan lëe xaa kwnabey kuty xaa. Loxsye ngo lëe Herodes pchoo Judea, lëe xaa si Cesarea.

Xkyalkuty Herodes

²⁰Leñ tse go lëe Herodes xlëe lo meñ Tiro ni Sidón, per lëe chop kyedzy ko kwnee dyon xa tsinee xaa lo Herodes. Tsigo lëe xaa byub mod kwnee xaa lo Blasto, tu xaa nii tugak so kex lo rey Herodes. Lëe Blasto kwnee lo Herodes parñee klëedre xaa lo chop kyedzy ko, porñee tañ nii xñabey Herodes xchoo nii xtyaaw xtañ meñ Tiro ni meñ Sidón. ²¹Lëe Herodes kwle tu tse nii tsinee chop kyedzy ko lo xaa. Aan tsi lëe tse go kol, lëe Herodes kokw xab lni ni lëe xaa kw-sob lo xyakxily xaa leñ yulyey aan lëe xaa bislo kwnee xaa lo meñ go. ²²Tsi lëe meñ go biñ tsiy xaa, lëe meñ go bislo kwchuptsyë xñee:

—¡Lëdre xaa lo kislyu ngue nonee, sink tu dioslew!

²³Wor go kazh lëe tu xangly Dios been ksakñe Herodes aan lëe msyog beety xaa porñee been ksakty xaa Dios.

²⁴Lëe meñ nii pkëetyag ni bnildazy xtiits Dios ptyalyre.

²⁵Tsiñee lëe Bernabé ni Saulo byal xtsiñ, lëe xaa bi Jerusalén, aan lëe xaa biy Juan, xaa nii xñee gak meñ Marcos.

Lëe Saulo ni Bernabé chislo lo tsiñ nii pteedy Dios lo xaa

13 Kwyo profet ni maestre lady meñ Antioquía nii bnildazy xtiits Dios. Lëe lë xaa nrii: Bernabé, Simoñ (Yeesy kwnee meñ lo Simoñ), Lucio xaa Cirene, Manaén (xaa nii kwroob tusyke chop Herodes, xaa nii kwnabey Galilea) ni

Saulo. ²Lëe tu tse, lëe meñ ncheyutiit-sni Dios ni tawdy meñ go par kuuñ ksak meñ go Dios. Lëe Kyalbini Ntson chëb:

—Kol kwixaa Bernabé ni Saulo par ku-uñtsyey xaa tu tsiñ nii ktedyaa.

³Loxsye bitiitsni xaa Dios ni tawdy xaa par kuuñ ksak xaa Dios, lëe xaa pxob ña xaa kik Saulo ni Bernabé aan lëe xaa psonëz xaa.

Lëe Saulo ni Bernabé xtsiñ Chipre

⁴Lëe Kyalbini Ntson pxaal Bernabé ni Saulo kyedzy nii lë Seleucia aan siko lëe xaa kwyo barkw par tsi xaa Chipre. ⁵Tsiñee lëe xaa ptsiñ kyedzy nii lë Salamina nii nche Chipre, lëe xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios leñ xiktoo meñ Israel. Wi Juan kunal kuñ xaa yudar. ⁶Aan lëe xaa kwte tyub lo kislyu wiñ go ptsiñ xaa axte Pafos. Siko lëe xaa kuktsiil tu xaa Israel nii pcholë Barjesús nii nak bruj. Tu wnee xuuy nak xaa, xñee xaa nii xtiits Dios xñee xaa. ⁷Lëe bruj ko kok xamigw xtisy Chipre nii pcholë Sergio Paulo. Tu xaa nyaani kok xtisy ko, lëe xaa kwnabey koktsyetsy Bernabé ni Saulo, parñee jkëetyag xaa xtiits Dios. ⁸Per lëe bruj Barjesús, xaa nii pcholë gak Elimas, kokladzy nsyonlë parñee nilasty xtisy xtiits Dios. ⁹Tsigo lëe Saulo, xaa nii pcholë gak Pable, buy lo bruj ko, nyoo nii no Kyalbini Ntson leñ styoo Saulo, ¹⁰aan lëe xaa chëb:

—¡Sinak xaatox nakoo! ¡Ngo nii xñee xuuyoo ni ngo nii xyody cos buen styool! ¿Penak nii tugak sonlël lo xnëz tubli Dios? ¹¹Lëe na lëe Dios ksaksi lii. Lëe kyaan ciegw aan ndaly kpidz kchilody kanoo lo xbini ngbidz.

Wor go kazh lëe bruj ko byaan ciegw, aan lëe xaa byub dyon cho señ ña xaa porñee chandy xaa. ¹²Tsiñee lëe xtisy kon kchë ngo, lëe xaa bnildazy xtiits Dios, aan psee xaa biñ xaa xtiits Dios.

Lëe Pable ni Bernabé xtsiñ kyedzy Antioquía nii ngab Pisidia

¹³ Lëe Pable byo barkw chu nis Pafos ksa xcombañer par tsi xaa Perge, tu kyedzy nii nche nêz tañ nii lë Panfilia. Per lëe Juan pchoxso lo xaa, aan lëe Juan sey Jerusalén. ¹⁴ Loxsye kwte xaa Perge, lëe xaa ptsiñ Antioquía, tu kyedzy nii nche nêz tañ nii lë Pisidia. Lëe tsi lëe tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ kol, lëe xaa kwsëeb ktoo aan lëe xaa kwsob. ¹⁵ Loxsye pkab libre ley ni libre nii pkëe profet, lëe xaa nii xñabey leñ ktoo chëb lo xaa:

—Beetsy, deelñee chakladzy to kñee do choplan xtiits to lo meñ, schilo kñee dow nina.

¹⁶ Tsigo lëe Pable kuso, aan lëe xaa kwloo señ con ña xaa parñee kwetse meñ, chëb xaa:

—Kol kono, meñ Israel, ni kchësy to siñee xtsyeb to Dios: ¹⁷ Lëe xDios meñ Israel kwle pxusykoltoo no ni lëe Dios beëñ ktyaly xaa axte kok xaa tu kyedzy ngol worñee bii ncheno xaa Egipto. Siko kok xaa meñ sit. Loxsye ngo por xkylwnabey Dios lëe xaa pchoo tañ go. ¹⁸ Choow iz pxekw Dios lo pxusykoltoo no tañ pidzy nii kwtedy xaa, ¹⁹ ni lëe xaa bnitylo kadzy kyedzy ngol nii nche nêz tañ nii lë Canaán par ktee xaa xilyu meñ go lo pxusykoltoo no. ²⁰ Tap kyooow grol iz kwë pxusykoltoo no singo. Loxsye ngo lëe Dios pso juesy kwnabey lo pxusykoltoo no. Lëe profet Samuel kok lultime juesy.

²¹ Loxsye ngo lëe pxusykoltoo no kwnab tu rey lo profet Samuel, aan lëe Dios pso Saúl xiñ Cis nii sëed lo xtiiy Benjamín kok rey. Choow iz kwnabey Saúl lo pxusykoltoo no. ²² Lëe Dios kwlii Saúl, aan lëe xaa pso David kok David rey, chëb xaa: “Lëe David xiñ Isaí nak tu xaa nii xyo styoon ni suuñtsyey xaa kchë nii chakladzyaa.” ²³ Lo xtiiy David

sëed Jesús, xaa nii pxaal Dios biid ktee-laa meñ Israel, sinak nii psaanle Dios tiits. ²⁴ Klo Juan biid lo xaa. Lëe Juan bluuy xtiits Dios kchë lo meñ Israel, xñee Juan nii no nii ktikche meñ styoo lo Dios ni chobnis meñ. ²⁵ Aan tsiñee lëe xtse Juan mer ksa, lëe Juan chëb: “Lëdy naa nak xaa nii nladzy to nii nakaa. Per skere sëed tu xaa nii mastre non lon, por naa ni parñee kliityaa lab xaa xkiindyaa.”

²⁶ Kol kono gaanoo, beetsy to siñee sëed to lo xtiiy Abraham ni kchësy to siñee xtsyeb to Dios. Lëe Dios pxaal tiits re lo no parñee kñë xaa xa telaa no. ²⁷ Koknandy meñ nii no Jerusalén ni koknandy xaa xñabey cho kok Jesús. Ni byeñdy xaa kchë kitsy nii pkëe profet nii xkab leñ ktoo ksatyee tse nii xiladzy meñ lo tsiñ. Por ngo lëe xaa beëñ cumplir nii pkëe profet tsi lëe xaa beety Jesús. ²⁸ Aan nikxe gaa ni tu pe beëñtsyeydy Jesús par kety xaa, lëe meñ kwnab lo Pilat kuty xaa. ²⁹ Tsiñee lëe Jesús lox kwtedy kchë nii kë leñ xkitsy Dios nii no tedy xaa, lëe meñ blity xaa lo crusy aan lëe meñ pkeetsy xaa. ³⁰ Per lëe Dios beëñ kpañ xaa. ³¹ Aan ndaly kpudz byaklo Jesús lo kchë meñ nii kwënsë ksa xaa tyub Galilea ni Jerusalén, aan lëe kchë meñ go chutiitso lo meñ nina.

³² Por ngo nii lëe noo xñee tiits ntson nii psaan Dios lo pxusykoltoo no lo do. ³³ Lëe noo syoopnii xtiits Dios lo do. Kchë nii byaan Dios tiits ksa pxusykoltoo no, lëew beëñ xaa cumplir lo no nii nak no xiñ pxusykoltoo no. Lëe xaa beëñ kpañ Jesús sinak nii kë leñ salmo dos nii xñee sinrii: “Lii nak xiñaa. Naa bnetsy kyalmbañ lool natse.” ³⁴ Kwneel Dios nii lëe xaa kuuñ kpañ Jesús parñee kpikchedre kety Jesús. Leñ kitsy nii kë xtiits xaa chëb xaa sinrii: “Lëen kne kchë kyalnsaak nii chëpaa lo David lool.” ³⁵ Por ngo leñ kitsyak nii kë salmos xñee: “Klaadyoo kyodz xcuerp xaa nii xsoob xtiitsoo.” ³⁶ Ni nan gaa to xa beëñtsyey

David kchë nii kwnabey Dios xtiemp xaa. Loxsyë ngo lëë xaa kuty sinak nii kuty kchë pxusykoltoo xaa aan lëë xcuerp xaa byodz. ³⁷ Per byosty xcuerp Jesús, xaa nii beëñ kpañ Dios. ³⁸⁻³⁹ Por ngo, beetsy, lëë noo syoopnee lo do nii lëë Jesús nak xaa nii xteelaa meñ lo tol. Por kchë tol nii pchilody xley Moisés ntsily, lëë Jesús xtsilyo, deelñee kniladzy to xtiits xaa. ⁴⁰ Kol kap cuent, toontlaa ktsyool do nii pkëë profet leñ xkitsy Dios tsiñee chëb xaa:

⁴¹ Kol kono gaanoo kchësy to siñee xidzyni do xtiits Dios, kol ktsyeb aan kol kety,
porque naa nii nakaa Dios, lëen kuuñt-syey tu cos nii iip knilasty to, nikxe cho kutiitso lo do.

⁴² Tsiñee lëë Pable ni Bernabé pchoo ktoo, lëë meñ chëb nii kpikche xaa stub par kñeere xaa kchë ngo stu tse nii xiladzy meñ lo tsiñ. ⁴³ Ndaly meñ Israel ni ndaly meñ sit nii kwsëëb xlad meñ Israel kunal Pable ni Bernabé tsi lëë ktoo kwlox. Aan lëë Pable ni Bernabé kwnab nii ksaandy kchë meñ go xtiitsli Dios.

⁴⁴ Lëë ptsiilo xmal, tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ, ndaly meñ kyedzy ptyop par jkëëtyag meñ xtiits Dios. ⁴⁵ Per tsiñee lëë meñ Israel kon nii singootyee ndaly meñ ptyop, lëë xaa blëë aan lëë xaa kwlootsyetsy Pable. ⁴⁶ Per ptsyebty Pable ni Bernabé. Lëë xaa kwnee, chëb xaa:

—No nii klo lo do kluuy noo xtiits Dios nii nak to meñ Israel, per como xsaldy tow, ni soot to nii chigaldy jkaa do tu kyalmbañ nii nitylody, lëë noo kyoneew lo meñ sit. ⁴⁷ Por singo kwnabey Dios lëë noo, në xaa:

Lëen pso lii sinak tu bini, parñee ksaaniil kchë lo meñ nii nche lo kislyu,
ni lëen pso lii parñee tsineel xa telaa meñ nii nche tyub lo kislyu lo tol.

⁴⁸ Tsiñee lëë meñ sit biñ ngo, ble xaa, xñee xaa xaatke ntson Dios, aan lëë

xaa nii nonguial le jkaa kyalmbañ nii nitylody bniladzy xtiits Dios. ⁴⁹ Por ngo ndaly meñ pkëëtyag xtiits Dios tyub tañ go. ⁵⁰ Per lëë meñ Israel kwlootiits bla kwnaa rikw nii tugak chi ktoo ni bla xaa non nii no kyedzy ko parñee ktilyni xaa Pable ni Bernabé tsiin kchoo xaa tañ go. ⁵¹ Tsigo lëë Pable ni Bernabé kwtsib yuti nii xña niy xaa parñee kyeñ meñ nii no xtol meñ, aan loxsyë ngo lëë xaa si stu kyedzy nii lë Iconio. ⁵² Per pe pseedy kchë meñ nii bniladzy xtiits Dios. Tugak ble meñ go ni nyoo gaa nii no Kyalbini Ntson leñ styoo kchë meñ go.

Lëë Pable ni Bernabé xtsiñ leñ kyedzy Iconio

14 Tsiñee lëë Pable ni Bernabé ptsiñ leñ kyedzy Iconio lëë xaa kwsëëb leñ xiktoo meñ Israel chop xaa, aan lëë xaa bislo kwnee xaa xtiits Dios, aan ndaly meñ Israel ni meñ sit bniladzy xtiits Dios. ² Per lëë meñ Israel nii koklasty niladzy xtiits Dios pkiily meñ sit parñee ktilyni xaa kchë meñ nii bniladzy. ³ Por ngo mastre xtse kwlës apostle leñ kyedzy ko. Nder confians bluuy xaa xtiits Dios, ni lëë Dios kaa bluuy lo meñ nii nli xtiits Dios xñee xaa, porñee ptee Dios tiits beeñtsyey xaa kyalntson. ⁴ Per lëë meñ kyedzy ko kok chop tiy. Grol meñ pchoo xfavor meñ Israel, lëë stu grol meñ pchoo xfavor apostle. ⁵ Tsigo lëë meñ Israel ni meñ sit bitiits ksa xaa xñabey parñee ksaksi xaa ni kuty xaa apostle lo kyo. ⁶ Per tsiñee lëë Pable ni Bernabé byeño, lëë xaa pxooñ, lëë xaa si nëz Listra ni Derbe. Chop kyedzy ko ngab Licaonia. ⁷ Wi tañ go bluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús.

Lëë meñ xtee kyo Pable leñ kyedzy Listra

⁸ Leñ kyedzy Listra kwyo tu xaa nii chilody së. Destye nii koly xaa ndaandy niy xaa, aan lo nii mbañ xaa karty së

xaa. ⁹Lëe xaa sob jkëetyag nii xñee Pable aan tsi lëe Pable buy lo xaa byeñ Pable nii xniladzy xaa nii schilo kuuñ kyak Dios xaa. ¹⁰Tsigo nguiedzy kwnee Pable, chëb Pable lo xaa:

—Kuso, beeñ tubli niyoo.

Aan lëe xaa nii xsyëdy ko kwyasklaa, lëe xaa kwsoli aan lëe xaa bislo kwsë xaa. ¹¹Tsiñee lëe meñ kon nii beeñtsyey Pable, lëe meñ bislo chuptyë xñee con tiitsë Licaonia:

—jLëe dios byety kpaas sëed kan lëe no! jNyaa xaa si nyaa meñ!

¹²Xñee meñ nii lëe Bernabé nak dios nii lë Zeus aan lëe Pable kwnee meñ dios Hermes, porñee lëe Pable nak xaa nii xñee. ¹³Ni lëe pxosy nii xkyënap xiktoo dios Zeus nii sob chu kyedzy biidni yosy ni tukyoo chu puert ktoo par kokon xaa ma lo Pable ni lo Bernabé kchë xaa meñ. ¹⁴Per tsiñee lëe Bernabé ni Pable byeñ kchë nii noyuuñtsyey meñ, lëe xaa pchos xab xaa parñee kyeñ meñ nii xyody nii noyuuñtsyey meñ styoo xaa, aan lëe xaa kwsëeb lady meñ xñee xaa:

¹⁵—jKol kono! jPenak nii chuuñtsyey do singue? Sinakak to nak noo, lëdy dios noo. Lëe noo syoop kluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo do. Kol ksaan kchë ximdyo do par kniladzy to Dios mbañ nii psaa kpaas ni kislyu ni nistoo ni kchësy cos nii no lo kislyu. ¹⁶Kwyo tu tiemp nii lëe Dios blaa beeñtsyey meñ nii kwlaañtyee styoo meñ. ¹⁷Per psandy xaa meñ, sink tugak kokni xaa meñ, aan por kchë xkyalnsaak xaa lëe xaa bluuy nii buen xaa. Por lëe xaa xaal kyo parñee kak xkwaa do ni lëe xaa xnee nii kaw do parñee kle do.

¹⁸Aan nikxe chëb xaa kchë ngo, neñ beeñ xaa gan nii beejty meñ yosy par kokon meñ ma lo xaa.

¹⁹Lëetyee gaa leñ tse go lëe bla xaa Israel nii no Antioquía ni Iconio ptsiñ, aan lëe xaa pkiily meñ Listra par kteekyo xaa Pable. Lëe xaa pteekyo Pable ni lëe

xaa kwtopxax Pable, kukchon xaa Pable tublad chu kyedzy, nladzy xaa nii kuty Pable. ²⁰Per tsiñee lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios ptyop kyako Pable, lëe xaa kuxche aan lëe xaa byo leñ kyedzy stub. Lëe byaani lyu, lëe xaa si kyedzy nii lë Derbe chop xaa Bernabé.

²¹Lëe xaa bluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo meñ Derbe, aan ndaly meñ kyedzy ko bniladzy. Loxsye ngo lëe xaa bikche sey xaa nëz Listra ni Iconio ni Antioquía stub. ²²Kchë kyedzy nii ptedy xaa pchoobladzy xaa styoo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios, xñee xaa nii no nii tugak kniladzy meñ, ni xñee xaa nii parñee syëeb no laañee xñabey Dios no nii tyeedy no ndaly lo kyalnë. ²³Ksa kyedzy nii ptedy xaa pso xaa xaa kol nii kñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Aan loxsye bitiitsni xaa Dios ni tawdy xaa par kuuñ ksak xaa Dios, lëe xaa kwnab nii kakni Dios ksa xaa kol nii pso xaa.

Lëe Pable ni Bernabé xtsiñ Antioquía stub

²⁴Kwte xaa nëz Pisidia par ktsiñ xaa xtañ meñ Panfilia. ²⁵Loxsye bluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús leñ kyedzy Perge, lëe xaa ptsiñ Atalia. ²⁶Siko lëe xaa byo barkw, lëe xaa sey kyedzy Antioquía, sikni xaa tiits lo meñ nii xniladzy nii lëe xaa byal tsiñ nii pxaal Dios xaa. ²⁷Tsiñee lëe xaa ptsiñ Antioquía, lëe xaa ptop kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios aan lëe xaa bitiits kchë cos nii beeñtsyey Dios, ni lëe xaa bitiits xa ptee Dios tiits nii wi meñ sit kniladzy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. ²⁸Xtse kwlës Pable ni Bernabé lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no leñ kyedzy ko.

Lëe Pable ni Bernabé chi Jerusalén

15 Lëetyee gaa leñ tse go, lëe bla xaa Judea ptsiñ Antioquía, aan lëe xaa bislo xñee xaa lo meñ nii xni-

ladzyle xtiits Dios: Chilody telaa do deelñee tsobeydy to sinak nii xñabey xley Moisés. ² Por ngo lëe Pable ni Bernabé ptilyitiitsni xaa go. Nroob kok tily xaa, lëe byalo lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios pxaal Pable ni Bernabé ni stubla xaa nii xniladzy Jerusalén par tsinabtiits xaa lo apostle ni lo kchë xaa kol dyon xa kak tily go.

³ Lëe meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios kwloonëz xaa, aan tsi lëe xaa kwtedy xtañ meñ Fenicia ni Samaria, lëe xaa bitiiits nii wi meñ sit bniladzy xtiits Dios. Aan kchësy meñ nii biñ ngo ble.

⁴ Tsiñee lëe Pable ni Bernabé ptsiñ Jerusalén, lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios, ni apostle, ni kchësy xaa kol kuktsiil nëz xaa, aan lëe xaa bitiiits kchë nii beeñtsyey Dios. ⁵ Per lëe bla xaa fariseo nii xniladzy xtiits Dios chëb:

—No nii tsobey kchë meñ sit nii xniladzy xtiits Dios, ni no nii kuuñtsyey meñ sit kchë nii xñabey xley Moisés.

⁶ Tsigo lëe apostle ni lëe xaa kol ptyop par kutiits xaa dyon xa kak tily go. ⁷ Loxsyey kok xtse nche ktilyitiits xaa, lëe Pedre kuso chëb:

—Beetsy, nan do gon nii penaadle lëe Dios kwle naa lady to par kluyaa xtiits xaa nii xñee cho nak Jesús lo meñ sit parñee wi kchë meñ go kniladzy.

⁸ Lëe Dios nii nan kchë nii xsya styoo no, bluuy nii wi meñ sit schilo telaa lo xtol. Lëe xaa pteedy xKyalbini Ntson xaa lo meñ sit sinak nii bneetsyak xaa Kyalbini Ntson lo no. ⁹ Lëdy wi Dios xkwe meñ. Tugak nak no lo Dios, ni wi gaa xtol kchë meñ sit ptsily xaa porñee bniladzy meñ sit xtiits xaa. ¹⁰ Lëe na, lëe do noyuuñ klëe Dios, porñee chakladzy to jkoy do meñ sit tu yow ni nii pxusykoltoo no ni lëe no chilody kooy.

¹¹ Buendy gon no kik to, por nan buen do nii por xkyalnsaak Jesús xtyelaa no lo tol. Singo gak kaa xtyelaa kchë meñ sit nii xniladzy.

¹² Tsigo tsesy kwche xaa go, mentre lëe Pable ni Bernabé bitiiits kchë kyalntson nii blaa Dios beeñtsyey xaa lady meñ sit laañee kwey xaa. ¹³ Tsiñee lëe Pable ni Bernabé lox kwnee, lëe Jacob chëb:

—Beetsy, kol kon choplan xtitsaa gaanoo. ¹⁴ Lëe Pedre gon bitiiits lo no nii wi meñ sit xkëstyoo Dios. Por ngo, wi meñ sit kwle xaa. ¹⁵ Ni leñ xkitsy kaa Dios pkëe profet sinrii:

¹⁶ Sitsiñ tse nii lëen ktop kchë meñ Israel nii ngab lo xtiy David stub, ni sitsiñ tse nii lëen kwek meñ go laañee kwche meñ go klo,

¹⁷ parñee kchësy meñ ktikche styoo lon, ni parñee kchësy meñ sit nii kwlen kpig lon.

¹⁸ Lëe Dios kwnee kchë tiits re, destye tiemp pxaal xaa xtiits xaa.

¹⁹ Sootaa gon nii nongualdy jkaal no meñ sit nii xniladzy xtiits Dios. ²⁰ Lëew comñee kxaal no tublë kitsy lo meñ sit parñee kawtre meñ sit kchë cos nii chokon lo mdyo, ni tsonidy meñ sit stu meñ deel no tsiil meñ sit, ni kawdy meñ sit ma nii xiyañ, ni kawdy meñ sit cheñ.

²¹ Ni ksatyee gaa tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ xkab xley Moisés leñ kchë ktoo destye tyub tiemp.

²² Tsigo lëe apostle, ni lëe xaa kol ni lëe kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios byaan tiits nii lëe xaa kwe bla xaa nii no lady xaa tsinal Pable ni Bernabé Antioquía. Lëe xaa pso Judas, xaa nii pcholë gak Barsabás, ni lëe xaa pso Silas. Xaa non nak chop xaa go lady meñ nii xniladzy xtiits Dios. ²³ Loxsyey ngo lëe xaa pkëe tublë kitsy nii koy xaa nii tsi. Sinrii xñee leñ kitsy ko:

“Lëe noo nak apostle. Lëe noo xkëptyux lëe do nii nak to meñ sit ksa noo xaa kol. Kchë do siñee ncheno do Antioquía, ni Siria ni Cilicia xkëeptyuux noo lëe do. ²⁴ Ptsyon noo nii lëe bla xaa nii pchoo nu biid kteenë lëe do ni biid jkan

kik to. Lëdy lëe noo pxaal xaa. ²⁵ Por ngo lëe noo byaantiits kchëe noo, aan lëe noo pso bla xaa nii kiid tedy lo do ksa xaa betsy no Bernabé ni Pable. ²⁶ Ndalye vuelt notelaa Bernabé ni Pable kety xaa porñee xsoob xaa xtiits Jesucrist. ²⁷ Lëe noo xaal Judas ni Silas tsiin yuub xaa kñë lo do xa nak kchë cos nii kè leñ kitsy nii xaal noo lo do. ²⁸ Porque buen kwxaak Kyalbini Ntson ni buen kwxaak noo, nii ktsiibtre noo pe stu cos lady to, xaktyee nii precisy sye ²⁹ nii kawdy to xpëel kchë ma nii chokon lo mdyo, ni kawdy to cheñ, ni kawdy to xpëel ma nii xiyañ, ni tsonidy to stu meñ deelñee no tsiil do. Deelñee kuuñtsyeydy to kchë cos re, buen tsi do. Kakni Dios to dyon.”

³⁰ Loxsye kwloonëz apostle xaa, lëe xaa sinal Bernabé ni Saulo Antioquía. Tsiñee ptsiñ xaa, lëe xaa ptop kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios aan lëe xaa ptee kitsy nii sinoy xaa. ³¹ Aan tsiñee lëe kitsy ko lox pkab lo meñ nii xniladzy xtiits Dios, kchë meñ go ble porñee pchooblady tiits ko styoo meñ. ³² Aan como wi Judas ni Silas xñee tiits nii xaal Dios, lëe xaa pchooblady kchë styoo meñ nii xniladzy xtiits Dios. ³³⁻³⁴ Lëe kwloxo bla kpidz ngui psonëz meñ nii xniladzy xtiits Dios xaa parñee kyey xaa lo meñ nii pxaal xaa. ³⁵ Per lëe Pable ni Bernabé byaan Antioquía aan lëe xaa bluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ksa xaa stubla meñ nii xniladzy.

Lëe Pable ni Bernabé xlë

³⁶ Lëe kok xtsew, lëe Pable chëb lo Bernabé:

—Kol tsoo kchë kyedzy laañee bluuy no xtiits Dios parñee tyon no dyon xa no kchë meñ nii bniladzy.

³⁷ Lëe Bernabé kokladzy nii wi Juan, xaa nii xñee gak meñ Marcos nyinal. ³⁸ Per kwnëdy Pable porñee nche gak Pable ni Bernabé leñ kyedzy Panfilía, lëe xaa bikche, kunaldy xaa axte nyal

tsiñ. ³⁹ Lëe xaa ptilytiits chop xaa, lëe byalo lëe xaa blë lsa. Lëe Bernabé kwyo tu barkw nii si nëz Chipre chop Marcos. ⁴⁰ Lëe Pable gaa kwle Silas. Loxsye kwnab meñ nii xniladzy xtiits Dios por lëe xaa lo Dios, lëe xaa pchoo, ⁴¹ aan lëe xaa kwtedy nëz Siria ni nëz Cilicia xchooblady xaa styoo kchë meñ nii xniladzy.

Lëe Timoteo ni Silas chinal Pable

16 Lëe Pable ni Silas ptsiñ kyedzy nii lë Derbe. Loxsye ngo lëe xaa ptsiñ stu kyedzy nii lë Listra. Siko lëe xaa kuktsiil tu xaa nii xniladzy xtiits Dios nii lë Timoteo. Xiñ tu kwnaa Israel nii xniladzy nak xaa, per xaa griego nak pxosy xaa. ² Kchësy meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no nëz Listra ni Iconio kwnee nii buen Timoteo. ³ Por ngo lëe Pable kokladzy nii wi Timoteo tsinal, aan parñee kody xaa falt lo kchë meñ Israel nii no tañ go, lëe xaa kwlobey Timoteo. Por kchë meñ go nan nii xaa griego nak pxosy Timoteo. ⁴ Aan kchë kyedzy nii kwtedy xaa, lëe xaa kwnee kchë nii xñabey apostle ni xaa kol nii ncheno Jerusalén nii no kuuñtsyey meñ nii xniladzy. ⁵ Singo mod ni tu meñ nii xniladzy pchosody styoo, sink tse con tse lëe meñ nii xniladzy ptyalyre.

Lëe Pable chan tu xaa Macedonia lo mgaan

⁶ Blaady Kyalbini Ntson nyee xaa xtiits Dios xtañ meñ Asia. Por ngo lëe xaa kwte nëz xtañ meñ Frigia ni Galacia, ⁷ aan lëe xaa ptsiñ axte laañee chislo xtañ meñ Misia. Siko lëe xaa kokladzy nyi xaa nëz Bitinia, per blaady xKyalbini Jesús. ⁸ Por ngo lëe xaa koñee kwtedy Misia, lëe xaa ptsiñ Troas. ⁹ Siko lëe Pable kon tu xaa Macedonia lo mgaan nii soli xñee: “Beeñ favor kwte Macedonia par kuñoo lëe noo yudar.” ¹⁰ Siikñee lëe Pable lox kon xaa go lo mgaan, lëe noo pxixkwaa par kyo noo Macedonia, porñee byeeñ noo nii lëe

Dios xkwetsy lëe noo parñee kluuy noo xtiits xaa nii xñee cho nak Jesús siko.

Lëe Pable ni Silas xtsiñ Filipos

¹¹Lëe noo ptsyo barkw Troas, aan lëe noo syo tubli lo kislyu wiñ nii lë Samotracia. Lëe byaani lyu lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Neápolis. ¹²Siko pchoo noo, lëe noo syo Filipos. Lëe meñ Roma xñabey kyedzy ko. Tu kyedzy non nii ngab Macedonia nak Filipos. Ndaly kpidz blyëes noo kyedzy ko.

¹³Lëe tsi lëe tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ kol, lëe noo pchoo leñ kyedzy, lëe noo syo tu chu kiigwpee laañee chikutiitsni meñ Israel Dios. Lëe noo psyoob siko, aan lëe noo bitiitsni kchë kwnaa nii ptyop. ¹⁴Lidia lë tu kwnaa nii pkëetyag nii kwnee Pable. Tiatira lë xkyedzy me aan nonsyke ladx non xto me. Lëe Dios beñ nii bniladzy me nii kwnee Pable porñee xtsyeb me Dios. ¹⁵Lëe me kwchobnis kchë meñ lidzy me. Loxsye ngo lëe me në loo noo:

—Nan do gon nii xniladzyaa Dios, na kol tē kwēs to lidzyaa.

Aan lëe me beñ gan, blyëes no lidzy me.

¹⁶Lëe tu vuel, lëe noo syo laañee chutiitsni meñ Israel Dios, tsi lëe noo ptsiil tu kwnaa nii no tu kyalbini mal nii chuñ kyalnsiñ leñ styoo. Nroob tumi xtsiñaa me par xpixwan me porñee chuñ me kyalnsiñ. ¹⁷Lëe me pchoonal lëe noo, chuptye me xñee me:

—Xtsiñ Dios nii sob kpaá chuuñtsyey meñ gue, ni lëe meñ gue xluuy xa telaa do lo tol.

¹⁸Ndaly kpidz kwë me singo, axte nii lëe me lox beñ kyeedy Pable. Tsigo lëe xaa bikche aan lëe xaa chëb lo kyalbini mal nii no leñ styoo me:

—Con xtiitspey Jesucrist xñen lool nii kchool leñ styoo kwnaa gue.

Aan wor go kazh lëe kyalbini mal go pchoo.

¹⁹Per tsiñee lëe xpixwan kwnaa go byeñ nii chilodre ktsiñaa me tumi par lëe xaa, lëe xaa kwnaasy Pable ni Silas aan lëe xaa kukso xaa lo xaa xñabey chu yulyey. ²⁰Lëe xaa ptsiñni Pable ni Silas lo xtsiy aan lëe xaa chëb:

—Lëe xaa Israel re noyuuñ chop kik meñ xkyedzy no, ²¹ni lëe xaa re no kluuy cos nii nongualdy kuuñtsyey no, porñee nak no xaa Roma.

²²Tsigo lëe meñ blëe. Por ngo lëe xtsiy kwnabey pchoo xab Pable ni xab Silas aan lëe soldad ptee xcheñ xaa. ²³Loxsye ptee xaa xcheñ xaa, lëe xaa kwloo xaa skiib, aan lëe xaa chëb lo xaa nii xkyënap skiib nii buen buen kyënap xaa Pable ni Silas. ²⁴Tsiñee lëe xaa nii xkyënap skiib biñ ngo, lëe xaa kulo xaa axte xan skiib ni lëe xaa pxituu niy xaa lady chop lë yag.

²⁵Per lëe koko wrol kyool, lëe Pable ni Silas noyutiitsni Dios, ni lëe xaa noyool lo Dios, ni lëe stubla gaa xaa nii no skiib nojkëetyag, ²⁶tsiñee kolpsye lëe tu xu bni aan lëew beñ kxisy kchë xcimient skiib. Aan wor go kazh lëe kchë puert skiib byaly, ni lëe caden nii nxituu kchë meñ nii no skiib byak. ²⁷Tsi lëe xaa nii xkyënap skiib bna, kon xaa nii lëe kchë puert sinyaly. Lëe xaa kwlii xispad xaa par kuty xaly xaa xaa, porñee nladzy xaa nii kchë meñ nii no skiib pxooñ. ²⁸Per lëe Pable kwchuptsyë chëb:

—Ksaksidyoo lii, por kchësy noo ncheno nu.

²⁹Tsigo lëe xaa nii xkyënap skiib kwnab bini, aan lëe xaa kwsëeb wxooñ leñ skiib. Xisy xaa, lëe xaa psoxib lo Pable ni lo Silas. ³⁰Loxsye kwlii xaa Pable ni Silas skiib, lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—Kol në dyon pe cos kuuñtsyeyaa parñee telaan lo tol.

³¹Lëe Pable ni Silas kwëb chëb:

—Bniladzy xtiits Jesucrist tyub styool aan lëel telaa lo tol kchëel meñ liidzyoo.

³²Lëe Pable ni Silas bluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo xaa ni lo kchë meñ nii ncheno lidzy xaa. ³³Aan wor kyool go, lëe xaa nii xkyënap skiib kwtiib lady Pable ni lady Silas laañee bnek ni lëe xaa kwchobnis kchë meñ lidzy xaa. ³⁴Loxsye ngo lëe xaa kuni Pable ni Silas lidzy xaa, aan lëe xaa ptee nii taw xaa, ni lëe xaa ble pornee kchë meñ lidzy xaa bnildazy xtiits Dios.

³⁵Lëe byaani lyu, lëe xtisy pxaal soldad lo xaa nii xkyënap skiib chëb: Blaa xaa nii kwyo skiib neeg. ³⁶Tsigo lëe xaa nii xkyënap skiib chëb lo Pable:

—Lëe xtisy pxaal tiits nii klaan lëe do. Lëe na, schilo kchoo do.

³⁷Per lëe Pable chëb lo soldad:

—Ni byeñdy xixtisy to pe cos nak xfaalt noo, per lëe xaa kwtiñ lëe noo xña lo meñ kyedzy ni lëe xaa kwloo lëe noo skiib. Nandy xaa nii wi noo ngab Roma. ¿Lëe nana chakladzy xaa klaa tsilaan xaa lëe noo? Yuub xaawo kiidlii lëe noo.

³⁸Lëe soldad kuknitiits lo xtisy, aan tsi lëe xtisy biñ nii Roma ngab Pable ni Silas, lëe xtisy ptsyeb. ³⁹Lëe xtisy kuknab perdón lo Pable ni lo Silas, ni lëe xaa kwlii xaa skiib chëb xaa:

—Kol kuñ favor, kol kchoo kyedzy re.

⁴⁰Siikñee lëe Pable ni Silas pchoo skiib, lëe xaa kwey tubli lidzy Lidia, aan loxsye pchooblady xaa styoo meñ nii xnildazy xtiits Dios, lëe xaa bi.

Lëe Pable ni Silas xtsiñ leñ kyedzy Tesalónica

17 Lo xiviaj Pable ni Silas, lëe xaa kwte nëz Anfípolis ni Apolonia. Loxsye ngo lëe xaa ptsiñ leñ kyedzy Tesalónica laañee sob tu xiktoo meñ Israel. ²Psaandy Pable xcostumbre, lëe xaa kwey xiktoo meñ Israel, aan tson sabt nii xiladzy meñ lo tsiñ kukutiitsni xaa meñ Israel kitsy nii kë xtiits Dios. ³Lëe xaa bluuy laañee xñee nii no kety

xaa nii pxaal Dios, ni no nii kpañ xaa, ni chëb Pable:

—Lëe Jesús nii xsetyaa lo do nak xaa nii pxaal Dios.

⁴Tsigo lëe bla meñ Israel ni ndaly meñ griego ni kwnaa non kok ksa Pable ni Silas. Kchë meñ go bnildazy nii kwnee Pable. ⁵Per lëe meñ Israel nii bnildazy blëe aan lëe xaa ptop bla xaa yox nii kënsë pal nëz parnee kuuñ jkyey xaa kik meñ kyedzy tsiin klëe meñ kyedzy. Ni lëe xaa kusëeb xoo lidzy Jasón par kñaasy xaa Pable ni Silas tsiin jko xaa xaa ña meñ. ⁶Aan como ptsildy xaa Pable ni Silas siko, lëe xaa biy Jasón ni bla meñ nii xnildazy xtiits Dios. Lëe xaa kukso xaa lo xtisy nii xñabey leñ kyedzy ko, aan lëe xaa chëb:

—Lëe xaa nii noyuun jkyey kik kchë meñ nii nche tyub lo kislyu kwlañche nu, ⁷aan lëe Jasón ptee lidzy kwlës xaa. Xsaldy xaa nii xñabey xtisy Roma, sink xñee xaa nii no stu rey nii lë Jesús.

⁸Tsiñee lëe meñ kyedzy ni meñ xtisy biñ ngo, lëe xaa kok ntseeb. ⁹Per lëe Jasón ni lëe xaa nii ksa xaa kwyo skiib kwtiix multy aan lëe xtisy blaa xaa.

Lëe Pable ni Silas xtsiñ kyedzy nii lë Berea

¹⁰Tsiñee lëe lyu pkyey, lëe meñ nii xnildazy xtiits Dios pxaal Pable ni Silas nëz kyedzy nii lë Berea. Tsiñee lëe xaa ptsiñ kyedzy ko, lëe xaa kwey leñ xiktoo meñ Israel. ¹¹Ndoladzy kchë meñ Israel nii no kyedzy ko. Nakty xaa sinak meñ Israel nii no leñ kyedzy Tesalónica, por mbëe pkëetyag xaa xtiits Dios nii bluuy Pable ni ksatyee gaa tse xyub xaa leñ kitsy nii kë xtiits Dios par kaknan xaa dyon pe nli kchë nii xñee Pable lo xaa. ¹²Singo mod ndaly meñ Israel bnildazy xtiits Dios, ni ndaly gaa meñ griego bnildazy. Nikxe kwnaa nono, nikxe gaa xaapkiyo, kchë nak xaa bnildazy. ¹³Per tsiñee lëe meñ Israel nii no Tesalónica

biñ nii wi leñ kyedzy Berea no kluuy Pable xtiits Dios, lëë xaa kwey siko par jkiily xaa meñ. ¹⁴ Per blyëëdy lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios pxaal Pable nëz chu nis, mentre lëë Timoteo ni Silas bii byaan leñ kyedzy Berea. ¹⁵ Axte Atenas bikche ksa xaa nii kunal Pable. Lo xaa go pxaal Pable tiits nii kyob tsiktsiil Silas ni Timoteo xaa leñ kyedzy Atenas.

Lëë Pable so leñ kyedzy Atenas

¹⁶ Mentre lëë Pable këmbës ktsiñ Silas ni Timoteo Atenas, iip kwyonguioidy styoo xaa kon xaa nii singootyee ndaly mdyo no leñ kyedzy ko. ¹⁷ Por ngo bititiitsni xaa meñ Israel leñ ktoo ni bititiitsni xaa meñ sit nii xtsyeb Dios, ni ksatyee gaa tse bititiitsni xaa meñ nii xtsyooltyee xaa lo kiy. ¹⁸ Wi bla xaa chak nii xñee meñ Epicúreos ni bla xaa chak nii xñee meñ Estoicos bislo bititiitsni Pable. No xaa go chëb lo xcombañer:

—Nandy xaa gue pe xñee xaa.

No gaa xaa chëb:

—Sootee na xñee xaa nii no stu mdyo kub.

Singo kwnee xaa porñee biñ xaa nii xluuy Pable xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ni biñ xaa nii xñee Pable nii xpañ meñ kuty. ¹⁹ Por ngo lëë xaa kuni Pable tu laañee nii lë Areópago. Siko xkaal lsa nonsyke xaa chak. Lëë xaa kwnabtiits lo Pable chëb xaa:

—¿Pe schilo dyon këëel loo noo xa nak wseedy kub nii sëëdnil? ²⁰ Porque ndaly kchë cos ngub nii xñeel xyeëñdy noo. Chakladzy noo kaknan noo dyon xa nako.

²¹ Singo chëb xaa porñee kchësy meñ Atenas ni meñ sit nii no siko iip choxkody xaa nii kuuñtsyey xaa stu cos, sink tugak xkyëmbës xaa jkëëtyag xaa ni këee xaa tu cos ngub.

²² Lëë Pable kusoli groltyee lady xaa chak ko, aan lëë xaa chëb:

—Kol kono kchësy to nii nak to xaa Atenas, chanaa gon nii ndaly mdyo xleni do. ²³ Por worñee kwteedyaa laañee sob ximdyo do, konaa tu lo pkoog nii kë sinrii: “Lëë pkoog re kwyaal par tu Dios nii ni tu cho xyuumbeydy.” Lëë Dios nii nagon xleni do aan xyuumbeydy to nak Dios nii xsetyaa lo do.

²⁴ Lëë Dios nii xsetyaa lo do psaa kislyu ni kchë cos nii no lo kislyu. Lëë xaa xñabey kpaal ni lëë xaa xñabey kislyu. Nody xaa leñ ktoo nii xsaal chol meñ lo kislyu re, ²⁵ ni nody xaa lyaadzy nii dyon pe ktee meñ lo xaa, por lëë xaa xnee kyalmbañ kchë lo no, ni kchë cos nii xkiñ no.

²⁶ Klo tugak mguiy ni tugak kwnaal psaa Dios parñee ktyaly meñ lo kislyu. Ni lëë Dios psaanle pa tiemp ni pa tañ kpañ catu meñ. ²⁷ Singo beeñtsyey Dios parñee kyub meñ Dios, tsiin tsaaplaa gaa stsil meñ xaa, nikxe nii sijty so Dios catu lo no. ²⁸ Lëë Dios xnee kyalmbañ lo no, ni lëë xaa chuunñ kni lëë no, ni por lëë xaa mbañ no, sinak nii kwnee bla xaa chak nii no lady to, tsiñee chëb xaa: “Xtiy Dios nak no.” ²⁹ Deelñee lo xtiy Dios tsigo busy syoop no, nody nii kniladzy no nii chol mdyo or ni mdyo plat o mdyo kyo gaa nii xsaal chol meñ nak Dios. ³⁰ Tyub tsigo pxekw Dios kon kchë xkyalnguey meñ, per lëë na tyub lo kislyu xñabey xaa nii ktsëë meñ xmod. ³¹ Por lëë Dios psol tu tse nii lëë tu xaa nii kwlel xaa kiid kuñ kyalxtisy lo kislyu, ni lëë Dios kaa bluuyale chow lo meñ tsiñee lëë xaa beeñ kpañ xaa.

³² Tsiñee lëë xaa chak ko biñ nii xpañ meñ kuty, no xaa pxidzyini Pable, no gaa xaa chëb:

—Na lëëty dyon pa stu tse jkëëtyag noo nii xñeel.

³³ Tsigo lëë Pable pchoo lady xaa. ³⁴ Per lëë bla meñ nii bniladzy sinal Pable. Lady meñ go si Dionisio, tu xaa nii wi xkaal lsa lady meñ nii xtyop laañee

lë Areópago. Ni wi tu kwnaa nii pcholë Dámaris bnildazy ni stubla meñ.

Lëe Pable xtsiñ leñ kyedzy Corinto

18 Loxsye ngo lëe Pable pchoo Atenas, lëe xaa si leñ kyedzy nii lë Corinto. ²Siko lëe Pable kuktsiil tu xaa Israel nii pcholë Aquila. Kyedzy nii lë Ponto koly xaa. Kal lik ptsiñ xaa Corinto chop tsiil xaa Priscila. Nëz Italia siid xaa, pornëe lëe xtsky Claudio kwnabey pchoo kchësy meñ Israel Roma. Lëe Pable kutedy lo xaa ³aan, como misme tsiñ nii chuñak xaa chuñ Pable, xaa xaa yu kidy, lëe Pable kwlës lo xaa par kyë xaa tsiñ chop xaa. ⁴Aan ksatyee tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ kwey Pable ktoo par kutiitsni xaa meñ Israel ni meñ sit xa nak xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús.

⁵Lëe Silas ni Timoteo pchoo Macedonia aan tsiñee lëe xaa ptsiñ Corinto, lëe Pable bislo xluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ksatyee tse. Bluuy xaa lo meñ Israel nii lëe Jesús nak Crist, xaa nii pxaal Dios. ⁶Per lëe meñ bislo ptilyni Pable ni lëe meñ go pxiiñ tiits lo xaa. Por ngo lëe xaa kwtsib yuti nii xña xab xaa parñee kyeñ meñ nii no xtol meñ, ni lëe xaa chëb:

—Xcuent to deelñee telaady to lo tol, lëdy xcuentno. Por destye natse lëen kluy xtiits Dios lo meñ sit.

⁷Tsiñee lëe Pable pchoo ktoo, lëe xaa si lidzy tu xaa nii pcholë Justo. Tu xaa nii xniladzy xtiits Dios nak Justo. Kexka chu ktoo no xaa. ⁸Wi tu xaa nii pcholë Crispo nii xñabey leñ ktoo bnildazy xtiits Dios kchë meñ lidzy. Ni ndaly gaa meñ Corinto nii pkëëtyag xtiits Dios ni bnildazy kwchobnis. ⁹Lëe tu kyool lëe Dios chëb lo Pable lo mgaan:

—Ktsyeebtyoo. Tugak kwnee, ksuugwtyoo chuwoo. ¹⁰Naa nakni lii. Ni tu cho chilody ksaksi lii, por ndaly meñ nii ngab lon no leñ kyedzy re.

¹¹Tu iz grol kwlës Pable leñ kyedzy Corinto, bluuy xaa xtiits Dios lo meñ.

¹²Per tsi lëe Galión pkaa kok xtsky Acaya, lëe meñ Israel kwnaasy Pable aan lëe meñ kukso xaa lo xtsky, ¹³aan lëe meñ chëb lo xtsky:

—Lëe xaa re no kluuy lo meñ kyedzy nii no nii kniladzy meñ xtiits Dios tu mod nii xñabeydy xley meñ Israel.

¹⁴Lëe Pable si nii nyee, tsi lëe Galión chëb lo meñ Israel:

—Deelñee ngo xaa tu falt nroob o nyuty xaa xaa tu meñ, nyonaa xtiits to.

¹⁵Per como tiits sye nak kchë nii xñee do ni nonsyke lë meñ xseety to ni kchë cos nii dyon xa xñee xley do, kol kan dyon xa kuuñtsyey do, por chaklastyaa sëëbaa lo xcuent to.

¹⁶Aan lëe Galión kwnabey pchoo meñ leñ yulyey. ¹⁷Tsigo lëe meñ kwnaasy tu xaa nii pcholë Sóstenes nii xñabey leñ ktoo, aan kexka chu yulyey ptee meñ xcheñ xaa, per pe beeñdy xtsky Galión.

Lëe Pable xpi Corinto

¹⁸Bii ndaly kpudz kwlës Pable leñ kyedzy Corinto. Loxsye ngo lëe xaa blë ksa xaa meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan lëe xaa kwyo barkw par tsi xaa nëz Siria ksa xaa Priscila ni Aquila. Aan antes nii lëe barkw kchoo chu nis nii lë Cencrea, lëe Pable pka kik par kuñ xaa cumplir nii byaan xaa tiits chop xaa Dios. ¹⁹Tsiñee lëe xaa ptsiñ leñ kyedzy Efeso, lëe xaa psaan Priscila ni Aquila, aan lëe xaa kwey ktoo par kñee xaa lo meñ Israel nii xkaal lsa siko. ²⁰Lëe meñ Israel go kwnab nii ngwësre Pable, per kwnëdy xaa. ²¹Lëe xaa bi, chëb xaa:

—Deelñee snë Dios, lëen kyely teedy lo do stub.

Aan lëe Pable byo barkw par kpi xaa Efeso. ²²Tsiñee lëe Pable ptsiñ Cesarea, lëe xaa kwey Jerusalén kujkëëptyux xaa meñ nii xniladzy xtiits Dios. Loxsye ngo lëe xaa si Antioquía. ²³Kok xtsedyako

lëe xaa pchoo stub, kutedy xaa kchë kyedzy nii nche nëz Galacia ni nëz Frigia par kchooblady xaa styoo meñ nii xnilady xtiits Dios.

Lëe Apolos xluuy xtiits Dios leñ kyedzy Efeso

²⁴ Leñ tse go lëe tu xaa Israel nii pcholë Apolos ptsiñ leñ kyedzy Efeso. Xaa Alejandría nak xaa. So xnëz nak xtiits xaa ni buen buen xyuumbey xaa kitsy nii kë xtiits Dios. ²⁵ Por ngo nii xyuumbey xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ni tyub styoo xaa xñee xaa lo meñ cho nak Jesús, nikxe nii por Juansye kwchobnis xaa. ²⁶ Iip ptsyebty Apolos, lëe xaa bluuy xtiits Dios lo meñ Israel leñ ktoo. Per tsiñee lëe Priscila ni Aquila biñ nii xñee Apolos, lëe xaa kuni Apolos lidzy xaa parñee kluuyre xaa xa nak xtiits Dios lo Apolos. ²⁷ Tsi lëe Apolos kwlokyeñ tsi nëz Acaya, lëe meñ nii xnilady xtiits Dios pkëe tublë kitsy kwseñ xaa si lo meñ nii xnilady nii no siko, parñee ngui këee meñ go lo xaa. Tsiñee lëe xaa ptsiñ Acaya, mbëe beñ xaa meñ nii xnilady xtiits Dios yudar. ²⁸ Xña lo meñ ptiityiitsni xaa xaa Israel, per beñ xaa gan porñee bluuy xaa nii leñ xkitsy Dios kë nii lëe Jesús nak Crist, xaa nii pxaal Dios.

Lëe Pable xtsiñ leñ kyedzy Efeso

19 Mentre lëe Apolos këno Corinto, lëe Pable kutedy kchë kyedzy nii nche kexka chu nëz nii si Efeso, aan leñ kyedzy Efeso lëe xaa kuktsil bla meñ nii xnilady xtiits Dios. ² Lëe Pable kwnabtiits chëb:

—¿Pe kwsëeb Kyalbini Ntson leñ styoo do worñee bnilady to xtiits Dios?

Lëe meñ go kwëb chëb:

—Per ni ndondy noo nii no Kyalbini Ntson.

³ Tsigo lëe Pable chëb:

—¿Xa kwchobnis to tsigo?

Lëe meñ go kwëb chëb:

—Si bluuy Juan, singo kwchobnis noo.

⁴ Loxsye ngo lëe Pable chëb:

—Lëe Juan pchoobnis meñ Israel nii ptsëe xmod, per lëe gak Juan chëb nii no nii knilady meñ xaa nii kiid loxsye kpi Juan. Lëe xaa go nak Jesús.

⁵ Tsiñee lëe meñ go biñ ngo, lëe meñ go kwchobnis sinak nii xñabey Jesús. ⁶ Aan tsiñee lëe Pable pxob ña kik meñ go, lëe Kyalbini Ntson kwsëeb leñ styoo kchësy meñ go, ni lëe meñ go bislo xñee stub clasy tiits ni nii tu cho karty kon ni lëe meñ go kwnee nii psyaab Dios leñ kik meñ go. ⁷ Tsiipchop nak meñ go.

⁸ Tson mëe tugak kwey Pable leñ ktoo siko, xluuy xaa xtiits Dios ni xñee xaa xa nak xkyalwnabey Dios. Iip ptsyebty xaa. ⁹ Per lëe bla meñ nii koñee koklasy nilady kwneenë xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Por ngo lëe Pable pchoo lady meñ go aan lëe xaa kuni kchë meñ nii xnilady laañee sob xyuscuel tu xaa nii pcholë Tirano. Siko bluuy xaa xtiits Dios lo meñ ksatyee tse. ¹⁰ Chop iz kwëkluy xaa xtiits Dios. Por ngo nii kchë meñ nii no nëz Asia pkëetyag xtiits Dios, nikxe meñ Israelo, nikxe gaa meñ sito. ¹¹ Ni ndaly kchë kyalntson nii beeñtsyey Pable porñee kokni Dios xaa. ¹² Axte wi xbayjan Pable ni xab xaa nii biy meñ psë meñ lady meñ xsyakñe aan lëe meñ xsyakñe byak ni lëe kyalbini mal pchoo leñ styoo meñ.

¹³ Wi bla xaa Israel nii xkwii kyalbini mal leñ styoo meñ pal nëz kokladzy nseety lë Jesús par kwii kyalbini mal, chëb xaa lo kyalbini mal:

—Con xtiitspey Jesús nii xseety Pable xñen lo do: Kol kchoo leñ styoo meñ gue.

¹⁴ Ksa kadzy xiñ Esceva, xaa nii xñabey lo pxosy, beeñtsyey ngo. ¹⁵ Per lëe kyalbini mal chëb lo xaa:

—Xyuumbeyaa Jesús, ni nanaa cho nak Pable. Per lëe do, ¿cho nak to?

¹⁶ Wor go kazh lëe xaa nii no kyalbini mal go leñ styoo kwyas kwseñ ksa xaa

go. Per nli busy ptee xaa go xcheñ xaa. Koksye gan pchoo xaa ña xaa nii no kyalbini mal leñ styoo. Xña xaa cheñ lëe xaa pxooñ nëb kidy xaa. ¹⁷ Aan kchësy meñ Israel ni meñ sit nii no Efeso nii koknano ptsyeb. Por ngo ndaly meñ blisklaa lë Jesús.

¹⁸ Ndaly meñ nii bniladzy kwey wxobtol, aan bitiits meñ go kchë cos mal nii beeñtsyey meñ go worñee karty kniladzy meñ go Dios. ¹⁹ Ni ndaly meñ nii pseedy kyalbruj biidni kchë xlibre, aan xña lo meñ lëew kwyek. Kwloolbey meñ nii masy tu choowptsii mily pes plat nono. ²⁰ Singo mod ndaly meñ nii pkëetyag xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús bniladzy.

²¹ Loxsye kwte kchë cos ko, lëe Pable kwlokyeñ tsitedy kyedzy nii nche nëz Macedonia ni Acaya, axte ktsiñ xaa Jerusalén. Ni chëb xaa nii loxsye kpikche xaa Jerusalén, no nii tsi xaa Roma. ²² Lëe xaa pxaal Timoteo ni Erasto nëz Macedonia mentre lëe xaa bii byaan Asia pa slal tiemp. Chop xaa go chuñ xaa yudar.

Lëe meñ Efeso xlëe

²³ Leñ tse go lëe tu tily bislo por xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. ²⁴ Lëe tu xaa nii pcholë Demetrio bislo tily go. Nonsyke mdyo plat ni xiktoo wiñ naybaa nii lë Diana xsaa xaa, aan nroob tumi xsaan tsiñ go lo xaa ni lo xaa nii xkyë tsiñ lo xaa. ²⁵ Lëe xaa kwnee lo xaa nii xkyë tsiñ lo xaa, ni lo kchë xaa nii xkyë misme tsiñ go, chëb xaa:

—Nan do gon nii nroob tumi xsaan tsiñ re lo no. ²⁶ Ni nan do gon ni chon do nii lëe Pable no kluuy lo meñ nii lëdy Dios nak kchë mdyo nii xsaa chol meñ, aan ndaly gaa styoo meñ nojko xaa. Lëdy nonsy leñ kyedzy Efeso nu no kluuy xaa kchë ngo, sink wi tyub nëz Asia. ²⁷ Ntseebo gon, por neñdy tsodre xtsiñ no, ni neñdy axte wi xiktoo naybaa Diana kyaanladzy aan kijtre meñ Asia ni

meñ sit nii nche tyub lo kislyu lo naybaa Diana.

²⁸ Tsiñee lëe meñ biñ ngo, per nli busy blëe meñ aan lëe meñ bislo kwchuptsyë, xñee:

—jByinayk Diana xnaybaa meñ Efeso!

²⁹ Kchë meñ kyedzy pkyey kik. Lëe meñ kwnaasy Gayo ni Aristarco. Chop xaa Macedonia go nak ksa Pable. Lëe meñ kuni xaa axte tu laañee xkaal lsa meñ. ³⁰ Lëe Pable kokladzy nyinee xaa lo meñ, per blaady meñ nii xniladzy xtiits Dios xaa. ³¹ Wi bla xamigw Pable nii xñabey Asia pxaal tiits nii nody nii tsisëeb Pable lady meñ go. ³² Xaal xaal nii kwchuptsyë meñ nii kwey junt. Pkyey kik meñ go. Ndaly meñ go ni nandy dyon pe cos tsiñ kwey. ³³ Per lëe bla meñ Israel chëb lo Alejandro xa nak cuent ko. Loxsye ngo lëe meñ Israel pchëep xaa lady meñ. Loxsye kwso Alejandro grolytee lady meñ, lëe xaa kwloo señ con ña xaa parñee kwetse meñ. Kokladzy xaa nchoo xaa xfavor meñ Israel. ³⁴ Per tsiñee lëe meñ byeñ nii xaa Israel xaa, lëe meñ bislo kwchuptsyë. Siik chop wor kwchuptsyë meñ, xñee meñ:

—jByinayk Diana, xnaybaa meñ Efeso!

³⁵ Tsiñee lëe xsecretario xtisy beeñ gan kwleektse meñ, lëe xaa chëb:

—Kol kono gaa meñ Efeso, kchësy meñ nii nche lo kislyu gon nan nii lëe meñ Efeso xyal kantsi xiktoo naybaa Diana ni kchësy meñ nan nii kpaay byab xnaybaa no Diana. ³⁶ Nan do nii ni tu cho chilody kñe nii nliidy kchë nrii. Por ngo, kol kwetse. Kuuñtsyeydy to cos nii nongualdy. ³⁷ Karty gon kwan chop xaa nii biidni do nu ktoo ni karty kñeenë xaa xnaybaa no. ³⁸ Deelñee Demetrio ni xaa nii ksa xaa xkyë tsiñ xñab kyalxtisy, par ngo no xtisy ni no yulyey. Schilo tsinab Demetrio kyalxtisy lo xaa xñabey parñee siko catu xaa kñee dyon xa nak xcuent xaa ni parñee kak ndoon gaa cho xaa

nli xñee. ³⁹Aan deelñee gaa chakladzy to kñab to pe stu cos, no nii kñab tow tu lo junt, per con ngui mod. ⁴⁰Ntseeb gon tsijkëeki meñ no këb meñ nii lëe no noyuun tily por kchë nii beeñsyee no natse, ni kindy kaa pe tyeesy no deelñee cho kñabtiits lo no penak kok tily re.

⁴¹Loxsye chëb secretario ngo, lëe xaa psonëz meñ.

Lëe Pable chi Macedonia ni Grecia

20 Tsiñee lëe tily go byal, lëe Pable kwtsyetsy kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios par kchooblady xaa styoo kchë meñ go. Loxsye ngo lëe xaa si nëz Macedonia. ²Kchë kyedzy nii kutedy xaa pchooblady xaa styoo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Loxsye ngo lëe xaa ptsiñ Grecia. ³Tson mëe kwlës xaa Grecia. Lëe xaa no nëz nii tso xaa barkw par tsi nëz Siria, tsiñee lëe xaa biñ nii lëe meñ Israel kënal kuty xaa. Por ngo lëe xaa sey nëz Macedonia stub. ⁴Lëe xiñ Pirro nii pcholë Sópater kunal Pable. Xaa Berea nak Sópater. Ni wi gaa chop xaa Tesalónica nii pcholë Aristarco ni Segundo, ni tu xaa Derbe nii pcholë Gayo, ni Timoteo, ni chop xaa Asia nii pcholë Tíquico ni Trófimo kunal. ⁵Lëe xaa kwtenech loo noo aan lëe xaa kwlës lëe noo leñ kyedzy Troas. ⁶Loxsye kwte lni nii xtyaaw kyaxtily nii kxyëdy levadur, lëe noo pchoo leñ kyedzy Filipos. Lëe tse nii kwloxo kaay kpidz lëe xaa nii kwtenech pkaa loo noo leñ kyedzy Troas. Kadzy kpidz blyëes noo leñ kyedzy ko.

Lëe Pable xluuy xtiits Dios leñ kyedzy Troas

⁷Tsi lëe tse tminkw kol lëe noo pkaal lsa par tyaaw noo kyaxtily. Lëe Pable beëñ kseedy meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan como no nii kchoo xaa kyaani lyu, lëe xaa biskool xiwseedy xaa axte wrol kyool. ⁸Leñ tu yu klaa pkaal lsa noo. Ndaly pis nak yu go. Aan tyub leëngo

kwë bini petroly. ⁹Lëe tu xaa wiñ nii pcholë Eutico kwsob kekka chu ventan. Aan como lëe Pable biskool xiwseedy, lëe xaa kwë mgaan aan lëe xaa pchingaa chu ventan axte lyu. Kuty xaa blis meñ xaa. ¹⁰Lëe Pable byety kwteetsy xaa wiñ go. Aan lëe xaa chëb lo meñ nii xniladzy xtiits Dios:

—Ktsyebty to, mbañ xaa.

¹¹Lëe Pable byo leñ yu aan lëe xaa taw kyaxtily ksa xaa meñ nii xniladzy xtiits Dios. Loxsye ngo lëe xaa kwnee lo meñ tyub kyool. Lëe byaani lyu lëe xaa bi. ¹²Psak styoo meñ porñee mbañ xaa wiñ nii pchingaa chu ventan sikni meñ xaa.

Lëe Pable xtsiñ kyedzy nii lë Mileto

¹³Lëe noo bñeech syo noo kyedzy nii lë Asón con barkw par kwëes noo Pable siko, por singo byaan noo tiits por lëe Pable si tub lo kislyu. ¹⁴Tsiñee lëe noo ptsiil Pable leñ kyedzy Asón, lëe noo ptyso barkw ksa noo xaa, aan lëe noo syo nëz Mitilene. ¹⁵Lëe byaani lyu lëe noo ptyee mer laañee nyoo Quío. Lëe byaani stu lyu lëe noo ptsiñ chu nis nii lë Samos. Siko pchoo noo lëe noo ptsiñ Mileto. ¹⁶Byody noo Efeso porñee koklasty Pable nii nlyëe noo xtañ meñ Asia. Lëe xaa kwlokyeñ ktsiñ noo Jerusalén tse nii chak lni Pentecostés, deelñee ndeedyo tiits.

Lëe Pable xñee lo xaa kol

¹⁷Tsiñee lëe noo ptsiñ leñ kyedzy Mileto, lëe Pable kwnabey koktsyetsy xaa kol nii xñabey lo meñ Efeso nii xniladzy xtiits Dios. ¹⁸Tsi lëe kchë xaa kol go kwlañche, lëe Pable chëb:

—Nan do gon xa nak xmodaa destye primer tse nii kwlañcheen Asia. ¹⁹Ni nan gaa to nii tyub nii kwyon lady to con kyalndoladzy ni wiiñ psobaa xtiits Dios, ni ndaly gaa kyalnë pteedy meñ Israelaa. ²⁰Per psaandyaa tugak bluyaa xtiits Dios lo do. Kwnen lo do leñ kyedzy

ni kwnen lo do lidzy to. ²¹Ni chëpaa lo meñ Israel ni lo meñ sit nii no nii ktikche meñ styoo lo Dios ni kniladzy meñ xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. ²²Lëe na lëen ka Jerusalén, porñee lëe Kyalbini Ntson xaal naa. Nandyaa pe ktsyoolaa siko. ²³Ni nansyaa ksatyee kyedzy nii kan xñee Kyalbini Ntson nii lëe skiib ni lëe kyalnë këmbës naa. ²⁴Per ni tu pe sinidy kikkaa, ni xkylmabañaa nondy lon. Lëew comñee mbëe kyaalaa tsiin nii bneetsy Dios lon. Lëe tsiin go nak nii kluyaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo meñ.

²⁵Bluyaa lo do xa nak xkylwnabey Dios. Lëe na xyeñpaa nii kpikchedre kan do naa. ²⁶Por ngo chakladzyaa kniyaa lo do natse nii chaaptyaa tol deelñee no tu do nii telaady. ²⁷Por nanaa nii kchë nii kwnabey Dios bluyaa lo do. Ni tu pe kwloolandyaa lo do. ²⁸Por ngo, kol kap cuidad lëe do ni kchë meñ nii xnildzy xtiits Dios. Porque por kchë do kuty Jesús lo crusy ni lëe gaa Kyalbini Ntson pso lëe do parñee kap cuidad to meñ nii xnildzy xtiits Dios. ²⁹Nanaa nii tsiñee lëen kpi, lëe meñ nii ko kyalnë kchë meñ nii xnildzy xtiits Dios kiid. Nak meñ go sinak chol ma tox nii chuty mëkwxiily. ³⁰Ni misme lady kaa to kchoo xaa nii kluuy tiits xuuy parñee tsinal meñ nii xnildzy xtiits Dios xaa. ³¹Kol kap cuent, kol ksaladzy gaanoo nii tson iz nder tyub styoon bluyaa xtiits Dios lo do tsel kyool.

³²Lëe nana, beetsy, xñabaa nii kakni Dios to ni xñabaa nii ksaanlasty to xtiits Dios nii xnildzy to. Lëe xtiits Dios kchooblady styoo do ni lëe xtiits Dios knee kchë kyalnsaak nii xtee Dios lo kchë meñ nii xnildzy xtiits xaa. ³³Tyub nii kwyon lady to kwyokidyaa xab meñ ni karty kaa tsokin xtumi meñ. ³⁴Nan buen do nii kwën tsiin par ktsiñaan nii jkiiñaa ni nii jkiiñ meñ nii biidnal naa. ³⁵Tugak bluyaa nii singo kak tsiin tsiin kchilo kuñ ñe meñ nii no lyaadzy yudar,

ni ksaladzy ñe xtiits Jesús tsiñee chëb xaa: “Mastre xle meñ nii xkady que meñ nii xñaasy.”

³⁶Loxsyee kwnee Pable lëe xaa psoxib aan lëe xaa bitiitsni Dios ksa xaa. ³⁷Kchësy xaa kol go biin, ni lëe xaa kwteetsy Pable. ³⁸Mban ptee styoo xaa porñee biñ xaa nii kpikchedre kan xaa Pable. Loxsyee ngo lëe xaa kuksonëz Pable axte chu barkw.

Lëe Pable si Jerusalén

21 Loxsyee psaan xaa go lëe noo, lëe noo ptyoo barkw aan lëe noo syo tubli lo kislyu wiñ nii lë Cos. Lëe byaani lyu lëe noo ptsiñ lo stu kislyu wiñ nii lë Rodas. Siko pchoo noo, lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Pátara. ²Chu nis Pátara psyeeñ noo tu barkw nii tsi nëz Fenicia. ³Tsiñee lëe noo syo lo nis, lëe noo ptyon kislyu wiñ nii lë Chipre. Lëew byaan nëz ñapeg noo, lëe noo syo axte Siria. Aan como noo nii ksaan barkw yow chu nis nii lë Tiro, lëe noo blyëes siko. ⁴Loxsyee ptiil noo meñ nii xnildzy xtiits Dios, lëe noo blyëes kadzy kpidz lo meñ go. Aan lëe Kyalbini Ntson kwnee kchë nii ktsyool Pable Jerusalén lo meñ go, aan lëe meñ go chëb lo Pable:

—Nody nii tsil Jerusalén.

⁵Per tsi lëe ksa kadzy kpidz ko psa, lëe noo bii. Kchë tsiil ni xiñ meñ nii xnildzy xtiits Dios kuksonëz lëe noo axte chu nistoo, aan lëe noo psoxib chu nis ko par ktiitsni noo Dios kchësy noo. ⁶Loxsyee ngo lëe noo blë lsa. Lëe noo ptyëep barkw, lëe gaa meñ kyedzy ko bikche sey lidzy.

⁷Tiro pchoo noo lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Tolemaida. Siko lëe noo byo jkëp-tyux meñ nii xnildzy xtiits Dios aan lëe noo blyëes siko tu kpidz. ⁸Lëe byaani lyu lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Cesarea. Siko lëe noo byo lidzy Felip nii xluuy xtiits Dios. Wi Felip ngab lady ksa kadzy xaa nii kwle meñ leñ kyedzy Jerusalén par kuñ xaa xyudar apostle. ⁹Ksa tap xiñt-

syaap Felip nii karty ktsiilña xñee tiits nii xsyaab Dios leñ styoo me. ¹⁰Ndaly kpidz kok nii nche noo siko, tsiñee lëe tu profet nii sëed nëz Judea nii pcholë Agabo kwlañche. ¹¹Lëe xaa biid tedy loo noo. Lëe xaa kwseñ xcinturón Pable aan lëe xaa pxituu niy xaa ni ña xaa con xcinturón Pable, xñee xaa:

—Lëe Kyalbini Ntson xñee nii sinrii kxituu meñ Israel xpixwan cinturón re leñ kyedzy Jerusalén, ni lëe meñ jko xaa ña meñ sit.

¹²Tsiñee lëe noo ptsyon xtiits xaa go, lëe noo kok ksa meñ Cesarea bñee noo lo Pable parñee tsidy xaa Jerusalén. ¹³Per lëe Pable kwëb, në:

—¿Penak choon do ni xko kyalnë do naa? Snëen kxituu meñaa, ni snëen ketyaa Jerusalén par kuuñ ksakaa Jesús.

¹⁴Aan como pchiloody noo ngwiisoo noo styoo xaa, lëe noo psaan xaa, ptyeesy noo:

—Lëe Dios dyon kaknil.

¹⁵Loxsye ngo, lëe noo pxixkwaa aan lëe noo syo Jerusalén. ¹⁶Wi bla xaa Cesarea nii xniladzy xtiits Dios biidnal lëe noo. Lëe xaa go kuni lëe noo lidzy tu xaa Chipre nii pcholë Mnasón. Kok xtsele nii xniladzy xaa xtiits Dios. Lidzy Mnasón blyëes noo.

Lëe Pable chitedy lo Jacob

¹⁷Tsiñee lëe noo ptsiñ Jerusalén, con kyalwle biid ktsiilnëz meñ nii xniladzy xtiits Dios lëe noo. ¹⁸Lëe byaani lyu lëe noo byoteedy lo Jacob ksa noo Pable, aan lëetyee gaa wi kchë xaa kol nii xñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nche siko. ¹⁹Lëe Pable pkëëptyux kchë xaa go. Loxsye ngo lëe Pable bislo bitiits kchë kchësy cos nii pteedy Dios tiitspey beeñtsyey xaa lady meñ sit. ²⁰Tsiñee lëe kchë xaa go lox biñ nii bitiits Pable, lëe xaa ptee skizh lo Dios. Tsigo lëe xaa chëb lo Pable:

—Bueno, beetsy, per nan nyëel gon nii ndaly meñ Israel xniladzy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Aan kchësy meñ Israel go chuun ndip xtiits nii noo nii kyonaal noo xley Moisés. ²¹Ni lëe meñ Israel go biñ nii xluuyoo lo meñ Israel nii noo tañ nii ksaldy xaa kchë nii psaan Moisés. Ni lëe xaa biñ nii xñeel lo meñ Israel nii noo tañ nii kobeydy xaa xiñ xaa ni tsinaldy xaa xcostumbre no. ²²¿Xa kuuñ no? Por lëe meñ gon ktyop tsiñee lëe meñ kon nii lëel blañ. ²³Lëew nii nako noo nii kuuñtsyeyoo nii kniyy noo: Lëe tap xaa nii chakladzy kuuñ ksak Dios nche nu. ²⁴Kuni xaa, kol kuuñ nyë lëe do sinak nii xñabey xley Moisés, ni kwtiix parñee jka kik xaa tsiin kyeñ meñ nii nlidy nii chuuntsyeyoo kchë nii noyon meñ, sink lëe meñ kyeñ nii wil chuuntsyey nii xñabey xley Moisés. ²⁵Lëe noo pxaal le tublë kitsy lo meñ sit nii xniladzy xtiits Dios parñee kawdy meñ sit xpëel kchë ma nii chokon lo mdyo, ni kawdy meñ sit cheñ, ni kawdy meñ sit xpëel chol ma nii xiyañ, ni nody nii tsoni meñ sit stu meñ deelñee noo tsiil meñ sit.

Lëe meñ xñaasy Pable leñ lidzy Dios

²⁶Lëe Pable sini ksa tap xaa go. Lëe byaani lyu lëe xaa kok nyë ksa xaa sinak nii xñabey xley Moisés. Loxsye ngo lëe Pable kwteyo leñ lidzy Dios par këb xaa pa tse kyal kak nyë ksa tap xaa go ni parñee këb xaa pa tse kokon xaa go ni sini xaa go lo Dios.

²⁷Per lëe ksa kadzy kpidz ko merle ksa, tsiñee lëe bla xaa Israel nii noo nëz Asia kon nii lëe Pable no leñ lidzy Dios aan lëe xaa go pkiily meñ par kñaasy xaa Pable. ²⁸Lëe xaa kwchuptyyë, chëb xaa:

—¿Kol kono meñ kyedzy, kol kuñ lëe noo yudar kñaasy noo xaa re! Por nody xaa xlad meñ xkyedzy no, sink lëe xaa xluuy nii ksaldy meñ xley Moisés ni ksaldy meñ lidzy Dios. Tyub lo kislyu xluuy xaa nrrii. Lëe na axte wi bla meñ

sit psëeb xaa leñ lidzy Dios. Sinrii mod lëe xaa beëñ tu cos nii nonguialdy kak.

²⁹ Singo chëb xaa Israel go porñee kon xaa Pable leñ kyedzy chop Pable tu xaa Efeso nii pcholë Trófimo. Nladzy xaa te wi Trófimo kuni Pable leñ lidzy Dios.

³⁰ Kchësy meñ kyedzy blëe aan lëe meñ ptyop tub lugarak. Lëe meñ kwtopxax Pable, kwlii meñ xaa leñ lidzy Dios. Loxsye ngo lëe meñ psuugw puert.

³¹ Kwxaak xaa wor go kazh nyuty xaa Pable, per tsiñee lëe tiits ptsiñ lo xaa nii xñabey lo soldad nii lëe kchë meñ Jerusalén noyuñ tily, ³² lëe xaa go ptop kchë xsoldad ni kchë xaa nii xñabey lo xsoldad xaa aan lëe xaa ptsiñ wxooñ laañee nche meñ. Tsiñee lëe meñ kon xaa nii xñabey lo soldad ni kon soldad, lëe meñ psaan Pable, pteejtre meñ xcheñ xaa. ³³ Tsiigo lëe xaa nii xñabey lo soldad big, aan lëe xaa kwseñ Pable, ni lëe xaa kwnabey pxituu Pable con chop lë caden. Loxsye ngo lëe xaa kwnabtiits cho nak Pable ni pe cos beeñsyey xaa. ³⁴ Per xaal xaal nii kwnee meñ. Pchilody nyon xaa nii xñabey lo soldad pe xñee meñ porñee kchë meñ chuptyë. Por ngo lëe xaa kwnabey kuni soldad Pable laañee sob yu nii no soldad. ³⁵ Tsiñee lëe soldad ptsiñni Pable laañee chislo scaler nii xyakxoob axte chu yu go, lëe soldad kwlañ Pable, porñee tir ntseeb chak meñ nii nal, ³⁶ xñee meñ:

—¡No nii kety kazh xaa!

Lëe Pable xñee lo meñ

³⁷ Lëe soldad si nii jko Pable leñ yu, tsi lëe Pable chëb lo xaa nii xñabey lo soldad:

—¿Pe schilo kñen choplan xtitsaa lool?

Tsiigo lëe xaa nii xñabey lo soldad kwëb chëb:

—¿Pe chakoo nayak xñeel griego? ³⁸ ¿Pe mod lëdy lii tsiigo nayak nak xaa Egipto nii penaadle beeñsyey tu tily

ni kuni tap mily nweety bñech tu tañ pidzy?

³⁹ Tsiigo lëe Pable chëb:

—Lëdyo. Xaa Israelaa. Tarso kolyaa. Tu kyedzy non nii nche Cilicia nak Tarso. Beeñ favor blaa kñen choplan xtitsaa lo meñ.

⁴⁰ Lëe xaa nii xñabey lo soldad ptee tiitspey, aan lëe Pable kusoli lo scaler. Lëe xaa kwloo señ con ña xaa par kwetse meñ. Tsi lëe meñ lox kwchetse, lëe xaa kwnee con xtiitsë meñ Israel chëb xaa:

22 —Kol kono, beetsy, ni kol kono xaa kol. Lëen kñe choplan xtitsaa lo do parñee kyeñ do nii nody xfaltaa.

² Tsiñee lëe meñ biñ nii con xtiitsë meñ kwnee xaa, mastre tse kwche meñ. Tsiigo lëe Pable chëb:

³ —Xaa Israelaa. Tu kyedzy nii lë Tarso nii nche nëz Cilicia kolyaa, per leñ kyedzy Jerusalén nu kwroobaa. Lëe Gamaliel beëñ kseedy naa xley pxusykoltoo no, ni tugak kaa choxkoon kuuñ ksakaa Dios tyub styoon sinak nii noyuuñ ksak to Dios natse. ⁴ Penaadle kwënalaa nyutyaa meñ nii xnildazy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Nikxe kwnaaw, nikxe gaa xaapkiyo, kchë nak xaa kwyalon skiib. ⁵ Lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni kchë xaa kol nan kchë nii beeñsyeyaa, por lëe xaa bneetsy kitsy nii kwseeña si lo xaa Israel nii no leñ kyedzy Damasco, aan lëen kwya kyedzy ko sakyubaa meñ nii xnildazy par kyely knin kchë meñ go nu ni par ksaksin kchë meñ go.

⁶ Per tu tse mer xwe ngbidz, lëen no nëz nii ktsiñaa leñ kyedzy Damasco, tsiñee lëe tu bini ngol nii sëedsëeb kpaa bibëly kyako kwinn. ⁷ Lëen byab lyu, aan lëen biñ tsiy tu xaa nii xñee: “Saulo, Saulo, ¿penak nii xsaksil naa?” ⁸ Tsiigo lëen kwnabtiits chëpaa: “¿Chool?” Aan lëe tsiy xaa go në lon: “Naa nak Jesús Nazaret, xaa nii xsaksil.” ⁹ Kchë xaa nii ksan sa ptyeb kon bini go, per biñdy

xaa tsiy xaa nii kwnee lon. ¹⁰Tsigo lëen chëp: “Kwnë na busy pe cos kuuñt-syeyaa.” Aan lëe xaa në: “Kuxche, ptsiñ Damasco. Siko no tu xaa nii kñë pe cos kuñoo.” ¹¹Aan como lëe bini go bnek lon, pchilody nyanaa. Lëe xaa nii ksan sa kwtoob ñan, ptsiñaan leñ kyedzy Damasco.

¹²Leñ kyedzy ko kwoy tu xaa nii pcholë Ananías. Tu xaa nii nli xniladzy Dios nak xaa ni chuuñtsyey xaa nii xñabey xley Moisés. Kchësy kaa meñ Israel nii no Damasco xñee nii buen xaa. ¹³Lëe Ananías biid tedy lon. Tsi lëe xaa kwlañ, lëe xaa në: “Beetsy Saulo, pxaly lool ni kon stub.” Aan wor go kazh lëe lon byaabini aan lëen kon Ananías. ¹⁴Loxsysy ngo lëe xaa në lon: “Lëe xDios pxusykooltoo no kwle lii pe-naadle parñee kaknanoo pe cos chakladzy xaa ni parñee kanoo xiñ ntson xaa ni parñee konoo tiits nii xchoo chuw xiñ xaa. ¹⁵Por lii kutiits cho nak xiñ xaa lo meñ nii nche lo kislyu. No nii kutiitsoo kchë nii konoo ni biiñoo. ¹⁶Lëe nana ¿pe xlyëel nii chischeedyoo tsiin chobnisoo? Kwnab lo Dios nii koy xaa kchë xtoloo.”

¹⁷Tsiñee lëen blañ Jerusalén nu, lëen kwya lidzy Dios, kwyakutiitsnin Dios, aan lëe tu mgaan kwtedy lon. ¹⁸Lo mgaan go lëen kon Jesús, aan lëe xaa në lon: “Sinusy byobladzy pchoo Jerusalén, porque ksaldy meñoo tsiñee lëel kutiits cho nakaa.” ¹⁹Tsigo lëen chëp: “Kchë meñ re nan nii naa kwyanasy meñ nii xniladzy xtiitsoo leñ kchë ktoo, ni nan meñ nii naa kwyalo kchë meñ nii xniladzy xtiitsoo skiib ni naa gaa ptedy xcheñ kchë meñ go. ²⁰Ni byo gaa styoon nii kuty Xteb, xaa nii bluuy xtiitsoo. Naa byaani xab xaa nii kukyeety xaa.” ²¹Per lëe Jesús në lon: “Pchoo leñ kyedzy Jerusalén, por lëen kxal lii xtañ meñ sit.”

Lëe Pable no ña xaa nii xñabey lo soldad

²²Tse kwche meñ biñ nii kwnee Pable, per tsiñee lëe meñ biñ nii lëe xaa pseety meñ sit, lëe meñ bislo kwchuptsyë xñee:

—¿No nii kety xaa gue! ¡Nonguialtre nii kpañ xaa!

²³Aan como byoogwty chuw meñ, sink lëe meñ bislo xkwii xab ni xlëp yu kpaan parñee kaknyoo nii xlëe meñ, ²⁴por ngo lëe xaa nii xñabey lo soldad kwnabey nii jko soldad Pable leñ yu, ni lëe xaa kwnabey ktee soldad cheñ Pable parñee kñeeli Pable dyon penak nii singootyee xlëe meñ lo Pable. ²⁵Per tsiñee lëe soldad lox pxituu Pable, lëe Pable chëb lo tu soldad nii so siko:

—¿Pe nonguialtre dyon nii kteedy to cheñ tu xaa Roma, deelñee karty kaknan do pe cos beeñ xaa?

²⁶Tsiñee lëe soldad ko biñ ngo, lëe xaa kuni tiits lo xaa nii xñabey lo kchë soldad, chëb xaa:

—Byeñ gon pe cos kuuñtsyeyoo, por Roma ngab xaa gue.

²⁷Tsigo lëe xaa nii xñabey lo kchë soldad big lo Pable, aan lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe nli nii Roma ngaboo?

Lëe Pable kwëb chëb:

—Nliw.

²⁸Loxsysy ngo lëe xaa nii xñabey lo soldad chëb:

—Deel naa nyazh kwtizhaa par jkabaa Roma.

Lëe Pable chëb:

—Per lëe naa destye nii kolyaa ngabaa Roma.

²⁹Tsiñee lëe soldad nii nche mbës ktee cheñ Pable biñ ngo, lëe xaa bichee tublad. Aan axte wi xaa nii xñabey lo kchë soldad ptyeb, porñee kwnaasy xaa Pable ni pxituu xaa Pable con caden aan nandy xaa nii Roma ngab Pable.

Lëe Pable so lo xaa Israel nii xñabey

³⁰Lëe byaani lyu lëe xaa nii xñabey lo kchë soldad kokladzy nyaknan dyon pe cos xkëeki meñ Israel Pable. Lëe xaa kwlii Pable skiib, ni lëe xaa kwnabey koktsyetsy kchë xaa nii xñabey lo pxosy ni kchësy xaa non nii no Jerusalén. Loxsye ngo lëe xaa pso Pable groltyee lady kchë xaa xñabey go.

23 Lëe Pable buy kchë lo xaa xñabey go aan lëe xaa chëb:

—Beetsy, axte natse gon mbëe mbaña. Pe sidy kikaa porñee chuuñtsyeyaa nii chakladzy Dios.

²Tsigo lëe xaa nii xñabey lo pxosy nii pcholë Ananías kwnabey nii kyaasy meñ nii nche kexka lo Pable chuwa Pable. ³Per lëe Pable kwëb chëb:

—Lëe Dios kiñ lii, xaa yox! Deelñee soboo ske par kuñoo kyalxtisy sinak nii xñabey xley Moisés, ¿penak tsigo nii xsaldyoo ley, sink lëel xñabey kiñ meña?

⁴Loxsye ngo lëe meñ nii nche siko chëb:

—¿Singuee gaa nawen xiñoo tiits lo xaa nii pso Dios kñabey lo pxosy?

⁵Tsigo lëe Pable chëb:

—Beetsy, nandyaa nii lëe xaa nak xaa nii xñabey lo pxosy, por leñ kitsy nii kë xtiits Dios gon xñee: “Ktsiibteedyoo xaa nii xñabey xkyedzyoo.”

⁶Tsi lëe Pable byeñ nii grol meñ nii ncheno lo junt no xlad xaa fariseo, lëe stu grol meñ no xlad xaa saduceo, nguiedzy kwnee xaa, chëb xaa:

—Beetsy, xaa fariseo nakaa ni xaa fariseo nak pxosyaa, per lëe meñ biid kso naa nu porñee xñiladzyaa nii spañ meñ kuty.

⁷Tsiñee lëe Pable lox chëb ngo, lëe meñ fariseo ni meñ saduceo bislo pti-lytiits lsa, aan lëe kchë meñ go kok chop tiy. ⁸Porñee kchësy meñ saduceo xñee nii nliidy kpañ meñ kuty, ni xni-

lasty meñ go nii no angly ni no kyalbini. Per lëe meñ fariseo xñiladzy kchësy ngo. ⁹Kchësy meñ bislo chuptye aan lëe bla maestre ley nii no xlad xaa fariseo kuso chëb:

—Ni tu cos mal karty kuuñtsyey xaa re. Neñdy tu angly o tu kyalbinii gaa kwnee lo xaa.

¹⁰Aan como xyaldy kuptye meñ, lëe xaa nii xñabey lo soldad ptsyeb, nladzy xaa neñdy kuty meñ Pable tsi lëe meñ lox klëe. Por ngo lëe xaa kwtsyetsy bla soldad kulii Pable siko par tsikni xaa Pable laañee sob yu nii no xaa.

¹¹Tsi lëe kyool kol lëe Jesús byaklo lo Pable aan lëe xaa chëb:

—Ndaan kok, por siñee bitiitsoo gon cho nakaa lo meñ leñ kyedzy Jerusalén, singo gak no nii kutiitslo Roma.

Lëe xaa Israel xyub dyon xa kuty xaa Pable

¹²Lëe byaani lyu lëe bla xaa Israel bitiits dyon xa kuty xaa Pable, aan lëe xaa pkon Dios nii kawdy xaa ni kidy xaa axte nii kuty xaa Pable. ¹³Masy choow xaa Israel pkon Dios. ¹⁴Lëe xaa go kwey lo xaa nii xñabey lo pxosy ni lo kchë xaa kol nii xñabey lo meñ Israel aan lëe xaa chëb:

—Lëe noo pkon Dios nii tyaawdy noo ni tyowdy noo axte nii kuuty noo Pable. ¹⁵Lëe na nagon, no nii këee do lo xaa nii xñabey lo soldad parñee kiidni xaa Pable lo do kxe. Kol këb nii lëe do kan dyon xa kak xcuent xaa, aan lëe noo lyëes xaa nöz par kuuty noo xaa antes nii klyañche xaa.

¹⁶Per lëe xiñgan psyañ Pable koknana aan lëe xaa kuni tiits lo Pable laañee no soldad. ¹⁷Lëe Pable kwtsyetsy tu soldad aan lëe xaa chëb lo xaa:

—Kuni xaa wiñ re lo xaa nii xñabey lo do, parñee këb xaa tiits nii sëedni xaa.

¹⁸Lëe soldad kuni xaa wiñ go lo xaa nii xñabey aan lëe xaa chëb:

—Lëe Pable, xaa nii no skiib kwtsyetsy naa aan lëe xaa nē lon: Kuni xaa wiñ re lo xaa nii xñabey lo do. Toon pe cos tiits sēedni xaa lool.

¹⁹ Tsiigo lëe xaa nii xñabey lo soldad kwseñ ña xaa wiñ go, lëe xaa kuni xaa tublad, aan lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe cos tiits sēedni lon?

²⁰ Tsiigo lëe xaa wiñ go chëb:

—Lëe xaa Israel byaan nii lëe xaa kñee lool parñee tsinil Pable lo xaa nii xñabey lo meñ Israel kxe, porñee lëe lëesy xaa me kan dyon xa kak xcuent Pable. ²¹ Per knilastyoo xtiits xaa, por masy choow xaa nii no xlad xaa tse nchenolan, aan pkon xaa Dios nii kawdy xaa ni kidy xaa axte nii kuty xaa Pable. Lëe na xaktyee xtiitsoo nche mbës xaa.

²² Tsiigo lëe xaa nii xñabey lo soldad psonëz xaa wiñ go, per lëe xaa chëb kazh nii ni tu cho lo kēbty xaa nii lox bitiits xaa.

Lëe xaa nii xñabey lo soldad xaal Pable lo xtisy nii pcholë Felsy

²³ Lëe xaa nii xñabey lo kchësy soldad kwtsyetsy chop soldad nii xñabey lo xcombañer, aan lëe xaa chëb:

—Kol kweektsey chop kyoow soldad nii sē niy, ni kol kweek mbës tsongaltsii xaa nii xsyob cabay, ni chop kyoow xaa nii koy spad, par tsí xaa Cesarea nawtse a las nueve.

²⁴ Ni lëe xaa kwnabey kwyo xab cabay nii sob Pable, ni lëe xaa kwnabey nii ndaan Pable ni mbañ Pable ktsiñni xaa Pable lo xtisy nii pcholë Felsy. ²⁵ Lo soldad pxaal xaa tublë kitsy nii si lo xtisy Felsy. Sinrii xñee lo kitsy ko:

²⁶ “Naa nak Claudio Lisias. Lëen xal tublë kitsy re lool nii nakoo xtisy. ²⁷ Lëe meñ Israel kwnaasy xaa nii xalaa lool, mer nyuty meñ xaa, per tsiñee biñaa nii Roma ngab xaa, lëen kwya ksan xsoldadaa, byaklan xaa. ²⁸ Aan como kok-ladzyppaa nyaknanaa pe cos xkëeki meñ

xaa, lëe xaa kwyaanin lo xaa Israel nii xñabey. ²⁹ Siko biñaa nii lëdy cos nii xkëeki meñ xaa, sink pel cos cheñ xley meñ xkëeki meñ xaa. Per xyaldy nii kety xaa, ni skiib xyaldy tso xaa. ³⁰ Per como lëen biñ nii lëe meñ Israel chak-ladzy kuty xaa, lëe xaa xalaa lool ni lëen kwne gaa lo meñ nii xkëeki xaa nii kiidnee xaa lool deelñee pe cos xkëeki xaa Pable.”

³¹ Lëe soldad beeñtsyey nii kwnabey xaa nii xñabey lo soldad. Lëe xaa sini Pable nëz Antipatris wor kyool go. ³² Lëe byaani lyu lëe kchë soldad nii si niy bikche ptsiñ laañee sob xaa nii xñabey lo soldad. Lëe kchë gaa xaa nii sob cabay sini Pable. ³³ Tsiñee lëe soldad nii sini Pable ptsiñ Cesarea, lëe xaa ptee kitsy nii pxaal xaa nii xñabey lo soldad lo xtisy ni lëe xaa ptee xcuent Pable. ³⁴ Loxsye blab xtisy kitsy ko, lëe xaa kwnabtiits cho xaa Pable. Tsiñee biñ xaa nii xaa Cilicia nak Pable, ³⁵ lëe xaa chëb:

—Na tsiñee kiidsye xaa nii xkëeki lii konaa dyon xa nak xcueentoo.

Loxsye ngo lëe xaa kwnabey nii kyënap soldad Pable leñ yulyey nii psaa Herodes.

Kchë nii chëb Pable lo xtisy Felsy

24 Tse nii kwloxo kaay kpidz, lëe Ananías, xaa nii xñabey lo pxosy ptsiñ Cesarea ksa xaa bla xaa kol ni tu xaa chak nii pcholë Tértulo. Lëe xaa ptsiñ tubli lo xtisy par jkëeki xaa Pable. ² Tsiñee lëe Pable koktsyetsy, lëe Tértulo bislo xkëeki xaa, xñee Tértulo lo xtisy Felsy:

—Skizhoo xtisy, mbëe nche noo ni kindy tily leñ xkyedzy noo por xkyalchakoo. ³ Tyub laañee xñabeyoo xsako styoo noo. ⁴ Per parñee kislëedre noo lii, xñabaa nii jkëetyagoo choplan xtiits noo. ⁵ Lëe noo gon bñaasy xaa re porñee nak xaa sinak tu kyalkits. Laañee xkaatyee noyuñ xaa meñ Israel chop tiy

ni lëe xaa xñabey lo tub tiy meñ nii lë Nazareno. ⁶Kokladzy xaa nguidyni xaa lidzy Dios nii sob Jerusalén. Por ngo nii lëe xaa bñaaasy noo aan lëe noo nyuuñ kyalxtisy sinak xñabey xleey noo, ⁷per lëe xaa nii lë Lisias nii xñabey lo soldad biid kla xaa loo noo. ⁸Lëe na misme lii gaanoo, kwnabtiits lo xaa parñee kyeño noo nii nli kchë nii xkëekiyo noo xaa.

⁹Wi kchë meñ Israel nii nche siko chëb nii nli beeñtsyey Pable kchë nii xkyëekiyo xaa. ¹⁰Tsigo lëe xtisy kwloo seño lo Pable parñee kñee Pable, aan lëe Pable chëb:

—Xlen nii lii kon xa nak xcuentaa por nanaa nii kokle bla iz nii soboo xñabeyoo tañ re. ¹¹Natse gon chak tsiipchop kpidz nii ptsiñaana Jerusalén par kolaa lay lo Dios. ¹²Ni tu cho kondy nii lëen no kti-lytiits pal nëz, nikle leñ lidzy Dioso, nikle gaa leñ ktoow. Ni tu cho pkaldyaa leñ kyedzy Jerusalén. ¹³Chilody kluuy meñ Israel nii nche nu nii nli beeñtsyeyaa kchë nii xkëekiyo xaa naa. ¹⁴Lëen kñëëli lool nii nikxe nii xñee xaa re nii nli dy kchë nii bluuy Jesús Nazaret, xsobaa xtiits xDios pxosyaa sinak xñabey xaa. Ni xnildzy kaan kchë nii kë leñ xley Moisés ni kchë nii pkëe profet. ¹⁵Ni wi gaan xnildzy nii xnildzy xaa re. Xnildzyaa nii lëe Dios kuuñ kpañ meñ kuty. Nikxe meñ malo, nikxe gaa meñ bueno, kchëlo meñ kuuñ kpañ Dios. ¹⁶Por ngo, tugak choxkoon kuuñtsyeyaa nii chakladzy Dios ni chuuñtsyeyaa kyalbuen lo meñ.

¹⁷Kok xtsele nii kënsën xtañ meñ sit. Lëe na lëen bikche tu kyedzyaa par kyelynin palal tumi kjiin meñ nii no lyaadzy ni parñee kokonaa nii xñabey xley Moisés lo Dios. ¹⁸Kchë ngo noyu-ñtsyeyaa tsiñee lëe bla meñ Israel nii no nëz Asia kon naa leñ lidzy Dios. Kok nyë kaazhaa sinak nii xñabey xleey noo antes nii sëbaa leñ lidzy Dios, ni kwyaanidy kaan tub yox meñ, ni byubtyaa tily. ¹⁹Lëe xaa nii kon naa leñ lidzy Dios

kiid jkëekiyo naa deelñee beeñtsyeyaa tu cos nii nongualdy. ²⁰O deelñee gaa kchilody kiid xaa go, kñë xaa nii nche nu dyon pe cos falt kwlon worñee kukso xaa naa lo xaa nii xñabey lo meñ Israel. ²¹Xakxe worñee nguedzy kwnen chëpaa: “Lëe do biid kso naa nu natse porñee xnildzyaa nii spañ meñ kuty”, neñdy wor go kwlon falt.

²²Tsiñee lëe xtisy Felsy biñ xa së lo xtiits Pable, aan como nanle gaa xaa xa nak xiwseedy meñ nii no xlad Crist, lëe xaa pkwëes lo cuent ko, aan lëe xaa chëb:

—Na tsiñee kiidsye Lisias, xaa nii xñabey lo soldad, kaknanraa xa nak xcuentoo.

²³Loxsye ngo lëe xtisy Felsy kwnabey nii bii kyaan Pable leñ skiib, per lëe xaa chëb lo soldad nii klaa xaa Pable xisy wiñ ni klaa xaa tsitedy xamigw Pable lo Pable.

²⁴Lëe koko bla kpidz lëe xtisy Felsy ptsiñ chop tsiil xaa Drusila. Meñ Israel nak tsiil xaa. Aan lëe xaa kwnabey koktsyetsy Pable par kñee Pable dyon xa nak nii knildzy meñ Jesucrist. ²⁵Per tsiñee lëe Pable pseedy nii no nii tsoxko meñ kpañ meñ sinak nii xñabey Dios, ni no nii kkekwe meñ kuuñtsyeydy meñ nii klyaañtyee styoo meñ por sitsiñ tse nii lëe Dios kwetsy catu meñ, lëe xtisy Felsy ptsyeb aan lëe xaa chëb lo Pable:

—Kwey. Na tsiñee kteedyoo tiits lon, kwetsyaa lii stub.

²⁶Ni lëew na kwëmbës xtisy Felsy nii ndee Pable tumi parñee nlaa xaa Pable. Por ngo kety kety kwtsyetsy xaa Pable parñee kñee xaa lo Pable. ²⁷Lëe kwloxo chop iz, lëe gaa xiz xtisy Felsy psa, aan lëe Porcio Festo pkaa kwsob xlugar xaa kok xtisy. Aan lëe Felsy psaan Pable skiib parñee buen kyaan xaa lo meñ Israel.

Lëe Pable chaktsyetsy lo Festo

25 Tse nii kwloxo tson kpidz nii pkaa xcuent Festo kyalxtisy, lëe

xaa pchoo Cesarea, lëe xaa si Jerusalén. ²Tsiñee lëe xaa ptsiñ Jerusalén, lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni kchë xaa Israel nii mastre non kujkëeki y Pable lo xaa. ³Lëe xaa go kwnab tu kyalnsaak lo Festo chëb xaa nii kñabey Festo kyey Pable Jerusalén. Ni lëew na nol kik xaa nii deelñee ndee Festo tiits, lëe xaa nyikuty Pable nëz. ⁴Per lëe Festo chëb:

—Cesarea no Pable skiib ni klyëedy kaan lëen kya Cesarea. ⁵Por ngo no nii kiid xaa nii xñabey lo do Cesarea parñee jkëeki y xaa Pable siko deelñee pe cos falt kwloo Pable.

⁶Xonak o tsiï gak kpidz kwläs Festo Jerusalén, lëe xaa bikche sey xaa Cesarea. Lëe byaani lyu nii ptsiñ xaa, lëe xaa kwsob leñ yulyey, aan lëe xaa kwnabey koktsyetsy Pable. ⁷Tsiñee lëe Pable kwsëeb yulyey, lëe xaa Jerusalén big kex, aan lëe xaa bislo pkëeki y xaa Pable tub yox cos ntseeb, per ni tu cos nii pkëeki y xaa Pable pchilody nyuñ xaa preb nii nli beeñtsyey Pablo. ⁸Per lëe Pable gaa tugak kwnee xaa, chëb xaa:

—Karty kuuñtsyeyaa kchë nii xkëeki y xaa gue naa. Nlidy nii xsaldyaa xley meñ Israel, ni nlidy nii xsaldyaa lidzy Dios, ni nlidy nii xsaldyaa xtisy Roma.

⁹Per como lëe Festo kokladzy kyaan buen xaa lo meñ Israel, lëe xaa chëb lo Pable:

—¿Pe snëel tsil Jerusalén parñee siko kanaa dyon xa kak xcuentoo?

¹⁰Tsigo lëe Pable kwëb chëb:

—Leñ yulyey nii ngab lo xtisy Roma son. Penak nii toon pare kan par kak xkyalxtisyaa. Ni nan bueen gaal nii karty kon falt lo meñ Israel. ¹¹Deelñee kwlo gaan tu falt nii xyal ketyaa, penaktyo na ketyaa. Per como nlidy kchë nii xkëeki y xaa gue naa, ni tu cho xyaldy jko naa ña xaa Israel. Xñabaa nii yuub xtisy Roma kan dyon xa kak xcuentaa.

¹²Tsigo, lëe Festo kwnabtiits lo xaa nii ksa xaa xñabey. Loxsye ngo lëe xaa chëb lo Pable:

—Lëel kwnab nii yuub lo xtisy Roma tsil. Na tsil lo xaa na parñee kan xaa xa kak xcuentoo.

Lëe Pable so lo rey Agripa

¹³Blyëedyako lëe rey Agripa ni Berenice kwey Cesarea kujkëeptyux Festo. ¹⁴Aan como ndaly kpidz kwläs xaa, lëe Festo bitiits lo xaa xa nak xcuent Pable, chëb Festo:

—Lëe tu xaa nii psaan Felsy skiib nii no nu. ¹⁵Aan tsi lëen kwya Jerusalén, lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni kchë xaa kol nii xñabey lady meñ Israel biid jkëeki y xaa. Kchë xaa go kwnab nii kñabeyaa kety xaa. ¹⁶Per lëen chëp nii xñabeydy xtisy Roma kety tu meñ deelñee karty kan xaa ktilytiitsni meñ go kchë xaa nii xkëeki y xaa parñee kak ndoon dyon cho xaa nli xñee. ¹⁷Por ngo, tsiñee lëe xaa Israel go kwlañche nu, blyëedyaa. Siñee byaani lyu lëen kwsoob leñ yulyey aan lëen kwtsyetsy xaa nii xkëeki y xaa go. ¹⁸Per tsiñee lëe xaa lox ptilytiits, ni tu cos ntseeb nii nladzyaa pkëeki ydy xaa xaa. ¹⁹Nii biñsyaa nonsyke kchë deel xa nak xlay xaa pkëeki y xaa xaa ni por tu xaa nii lë Jesús nii kuty, per lëe Pable xñee nii mbañ Jesús. ²⁰Aan como byeñdyaa pe nyuñtsyeyaa, lëen kwnabtiits dyon pe nyë Pable nyi xaa Jerusalén parñee siko nyanaa dyon xa nyak xcuent xaa. ²¹Per como lëe xaa kwnab nii yuub lo xtisy nii sob Roma tsi xaa, lëen kwnabey nii laady xaa axte nii kteedyo tiits lon kxalaa xaa lo xtisy Roma.

²²Tsigo lëe Agripa chëb lo Festo:

—Wi gaan gon no gan konaa xa së lo xtiits xaa go.

Lëe Festo kwëb chëb:

—Kxe kazh kaanoo, lëel kon xa së lo xtiits xaa.

²³Lëe byaani lyu, lëe Agripa ni Berenice kwsëeb yulyey ksa bla xaa nii xñabey lo soldad ni xaa non nii no leñ kyedzy Cesarea. Nonsyke ladx non nche nakw xaa. Loxsye ngo lëe Festo kwnabey koktsyetsy Pable. ²⁴Tsigo lëe Festo chëb:

—Rey Agripa ni kchësy to siñee nche do nu, lëe xaa re so lo do nu. Ndalye meñ Israel nii no Jerusalén ni meñ Israel nii no leñ kyedzy Cesarea nu nonab lon nii kñabeyaa kety xaa. ²⁵Per naa nii xcuentaa sootaa nii karty ko xaa tu falt nii tsigal kety xaa, per como lëe xaa kwnab nii kak kiy kchë nii xkëeki meñ go xaa axte lo xtisy Roma, lëen kwlokyeñ kxalaa xaa lo xtisy Roma. ²⁶Aan como xyeñdyaa gaa dyon pe cos beeñtsyey xaa, lëe xaa syelynin lo do, ni loopoo rey Agripa syelynin xaa parñee kñabtiitsoo lo xaa parñee tsaap singo mod kyeñaa pe cos jkën lo kitsy nii kxalaa lo xtisy Roma. ²⁷Porque lika sëlidyoo nii kxalaa tu xaa nii no skiib, deelñee këptyaa pe cos beeñtsyey xaa.

**Lëe Pable xñee lo rey
Agripa xa nak xcuent xaa**

26 Tsigo lëe rey Agripa chëb lo Pable:

—Schilo kñeel xfavooroo.

Tsigo lëe Pable blis ña aan lëe xaa bislo kwnee xaa, chëb xaa:

²—Nli gaa na, rey Agripa, xlen ni xsak styoon kñen lool xa nak kchë nii xkëeki meñ Israel naa parñee singo mod misme naa ksoli naa lool. ³Ni xlen porñee nanaa nii xyeñoo xa nak xcostumbre noo kchësy noo siñee nak noo meñ Israel ni nanoo pe cos nak xiwtilytiits noo. Por ngo xñabaa nii kapoo paciensi konoo kchë nii kniyaa.

⁴Kchësy meñ Israel nan xa kwyon lady meñ tu kyedzyaa ni xa kwyon Jerusalén destye nii nakaa xaa wiñ. ⁵Xyuumbey nyë xaa Israel naa. Schilo kñë xaa nii xtse kwyon xlad tub tiy xaa

nii lë fariseo deelñee chakladzy xaa. Lëe xaa fariseo nak tub tiy xaa nii mastre choxko kuñ cumplir xleey noo. ⁶Aan lëe na lëe meñ Israel xkëeki naa porñee tyub styoon xniladzyaa nii lëe Dios kuuñ kpañ kchë meñ kuty sinak nii kwneel xaa lo pxusykoltoo noo. ⁷Ni ksa tsiipchop kaa xtiy noo nii no Israel këmbës nii kak cumplir nii kwneel Dios. Por ngo, tsel kyool choxko kchë meñ go kleni Dios ni kuuñtsyey nii xñabey Dios. Aan porñee win xniladzy nii kwneel Dios, lëe meñ Israel biid kso naa nu. ⁸¿Lëe dook, penak nii xnilasty to nii chuuñ kpañ Dios meñ kuty?

⁹Klo nladzyaa nii no nii ktilynin meñ nii no xlad Jesús Nazaret ¹⁰ni beeñtsyey gaan nii no kikaa leñ kyedzy Jerusalén. Con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy ndaly kchë meñ nii no xlad Jesús kwlon skiib. Aan tsiñee lëe xaa xñabey chakladzy kuty tu xaa go, win kwne nongual kety xaa. ¹¹Ndaly vuilt psaksin xaa nii no xlad Jesús parñee nsaan xaa nyilastre xaa Jesús. Laañee sobtyee ktoo kwyon, aan por xkyalwlëen axte xtañ meñ sit kwyonlagaa meñ go.

**Lëe Pable chutiits xa
bniladzy xaa Dios**

¹²Kchë ngo no kikaa lëen sa kyedzy Damasco con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy. ¹³Per mer xwe ngbidz gon, rey, lëen no nëz ksa xcombañeraa tsiñee lëen kon tu bini nii sëedsëeb kpaa. Mastre xpibëlyo que lo xbini ngbidz. ¹⁴Tsigo kchëesy noo byab lyu. Loxsye ngo lëen biñ tsiy tu xaa nii në lon con xtiitsë meñ hebreo: “Saulo, Saulo, ¿penak nii xsaksil naa? Misme lii gon no ksaksi lii, sinak nii chuuñtsyey yosy tsiñee xkëeni ma punt yag nii xkwib meñ ma.” ¹⁵Tsigo lëen chëp: “¿Chool?” Aan lëe tsiy xaa go në lon: “Lëe meeraa nak Jesús, xaa nii xsaksil. ¹⁶Per kuxche, por lëen byaklo lool parñee kuuñtsyeyoo nii chakladzyaa ni

parñee kutitsoo kchë nii konoo natse ni kchë nii kluuyre gaan lool. ¹⁷Naa ktee-laa lii lo meñ Israel ni naa kteelaa lii lo meñ sit. ¹⁸Lëen kxal lii lo meñ sit parñee ksaabiniil kchë lo meñ go, parñee sëdre meñ go lo nguey, sink lo bini, ni parñee ksoobtre meñ go xtiits xaatox, sink ksoob meñ go xtiits Dios, ni kniladzy meñ go xtitsaa tsiin telaa meñ go lo xtol ni jkaa meñ go nii ktee Dios lo meñ nii xniladzy.”

¹⁹Por ngo, rey Agripa, lëen psob xtiits tsiy xaa nii kwnee lon. ²⁰Klootyee lo meñ Damasco bluyaa xtiits Dios. Loxsye ngo lëew bluyaa lo meñ Jerusalén ni tyub xtañ meñ Judea ni lo meñ sit. Chëpaa nii ktsëe meñ xmod, ni ktikche meñ styoo lo Dios, ni kuuñtsyey meñ cos nii kluuy nii nli xniladzy meñ Dios. ²¹Por ngo lëe xaa Israel kwnaasy naa leñ ktoo aan kokladzy xaa nyuty xaa naa. ²²Per por xkyalnaak Dios lëen bii so nu, xluuyaa xtiits Dios lo kchësy meñ. Karty kñen ni tu cos nii kwneedy profet ni kwneedy Moisés nii kak, sink nonsyke ngo xñen. ²³Lëe xaa go kwnee nii lëe Crist kety, ni lëe xaa go kwnee nii klootyee Crist kpañ parñee kiidni Crist tiits nii xteelaa lo meñ xkyedzy noo ni lo meñ sit.

²⁴Ngo nonee Pable tsiñee lëe Festo kwchuptsyë chëb:

—¡Chak wetyoo, Pable! Kchë xi-wseedyoo noyuuñ wety lii.

²⁵Per lëe Pable kwëb chëb:

—Chakwejtyaa, Festo, sink sëli xtitsaa ni nli gaa kchë nii xñen. ²⁶Lëe rey Agripa so nu. Nan buen xaa xa nak kchë cos re. Por ngo nder confians xñen lo xaa. Nan buenaa nii wi xaa nan xa nak kchë cos re, por lëdy tu cos nii koktsilaano. ²⁷Nli gaa na, rey Agripa, ¿pe xniladzyoo kchë nii pkëe profet dyon? Nanaa nii xniladzylo.

²⁸Loxsye ngo lëe rey Agripa chëb:

—Slalak nu lëel lox ngo styoon parñee kniladzyaa xtiits Jesucrist.

²⁹Tsigo lëe Pable chëb:

—Nikxe nii slalak nu o xlyëere gaa lox ngon styool, tsaap në Dios que nii lëdy nonsy lii, sink wi kchë meñ nii nche jkëetyag nii xñen natse kak sinakaa, nikxe nii lëdy kchë meñ kxituu con caden.

³⁰Loxsye chëb Pable kchë ngo, lëe rey ni xtiisy ni Berenice ni kchë xaa nii nche sob siko kuso. ³¹Lëe xaa si tublad parñee kutiits xaa dyon xa kak cuent ko, xñee xaa lo xcombañer xaa:

—Karty ko xaa re tu tol nii tsigal kety xaa, per ni skiib nonguialdy tso xaa.

³²Ni lëe Agripa chëb lo Festo:

—Nchilo nlyaa xaa re deelñee nyabty xaa nii yuub xtisy Roma kan xa kak xcuent xaa.

Lëe Festo xaal Pable Roma

27 Tsiñee lëe xaa nii xñabey kwlokyeñ kxaal lëe noo Italia, lëe Pable ni stubla xaa nii no skiib kok entregar lo tu xaa nii xñabey lo soldad nii pcholë Julio. Xsoldad xtisy Roma nak kchë soldad ko. ²Lëe noo ptsyo tu leñ xbarkw meñ Adramitio. Lëe barkw ko no nëz nii kchoo tsi tyub nëz Asia. Wi Aristarco, xaa Tesalónica nii ngab Macedonia, kwsenal lëe noo. ³Lëe byaani lyu lëe noo ptsiñ chu nis nii nche Sidón. Siko lëe Julio pkëstyoo Pable, lëe xaa blaa kutedy Pable kchë lo xamigw ni lëe xaa blaa ptee meñ go nii pkiñ Pable. ⁴Tsiñee lëe noo pchoo Sidón, lëe noo byoteedy chu kislyu wiñ nii lë Chipre, porñee tir xpi me. ⁵Lëe noo ptyeelaag nistoo mer laañee nyoo Cilicia ni Panfilia, aan lëe noo ptsiñ tu kyedzy nii ngab Licia nii lë Mira.

⁶Siko lëe xaa nii xñabey lo soldad kon tu xbarkw meñ Alejandría nii no nëz tsi nëz Italia, aan lëe xaa blëp lëe noo barkw par kyo noo. ⁷Ndaly kpidz tseyga

kwyo barkw n̄z, aan tsiñee l̄ēe noo ptsiñ laañee nyoo Gnido, blaadre me nyo noo par delanty. Por ngo l̄ēe noo ptyee mer laañee nyoo kyedzy nii l̄ē Salmón nii nche lo kislyu wiñ nii l̄ē Creta. ⁸N̄ē syo noo tub chu nis, per l̄ēe noo ptsiñ tu lugar nii l̄ē Buenos Puertos. Kexka siko nche kyedzy nii l̄ē Lasea.

⁹Kok xtsele ncheno noo lo nis, ni ntseeble gaa s̄ē barkw lo nistoo, porñee l̄ēe m̄ēē nii chaknal s̄ēēd yob. Por ngo l̄ēe Pable kwnee ch̄ēb:

¹⁰—Kol kono gaanoo, chanaa gon nii ntseeb ktsyool no tu kyaln̄ē deelñee kyore no tub lo nis. Neñdy kloow no barkw tyub xyowo, ni ntseeb kety no.

¹¹Per psaldy xaa nii xñabey lo soldad Pable, sink l̄ēe xaa psoob xtiits xpixwan barkw ni xtiits xaa nii chuuñ ks̄ēē barkw.

¹²Aan como nguidy nak chu nis ko par kw̄ēs meño m̄ēē nii chaknal, kch̄ēsya xaa kwlokyeñ nii masy buen kchoo noo siko, parñee tsaap schilo ktsiñ noo Fenice aan tyeedy noo m̄ēē nal siko. Fenice nak tu kyedzy nii ngab Creta. Siko xtsiñ barkw.

¹³Aan como l̄ēe tu me wiñ nii s̄ēēd n̄z kyety bislo xpi, nladzy xaa nii sini l̄ēe noo nii schilo kchoo noo siko. L̄ēe xaa pchooni barkw tub chu nis Creta.

¹⁴Per kok xtsedyak pchoo barkw tsiñee l̄ēe tu medox nii l̄ē Nordeste ¹⁵bislo kwtopxax barkw. Aan como blaady me nyo noo par delanty, l̄ēe noo blaady me l̄ēe noo. ¹⁶Byoteedy noo tublad chu kislyu wiñ nii l̄ē Claudia. Xisy xpi me siko. Por ngo nikxe n̄ē pkȳēē noo, per l̄ēe noo bliis canow wiñ nii s̄ēēdngopxax barkw.

¹⁷Loxsy bȳēp canow wiñ go, l̄ēe xaa nii sini barkw pxituu tsiitsy barkw con tuu. Ptsyeb xaa nyisobnag barkw lo yuzh nii l̄ē Sirte. Por ngo l̄ēe xaa blity ladx nii k̄ē kik barkw, ni l̄ēe xaa blaady sini me barkw laañee xkaatyee. ¹⁸L̄ēe byaani lyu l̄ēe xaa bislo blaady xaa xyow barkw lo nis porñee l̄ēe medox ko bii xpi. ¹⁹L̄ēe tse nii kwloxo tson kpidz l̄ēe xaa go blaady kch̄ē

xtsiñ barkw lo nistoo. ²⁰Ndaly kpidz ptyoondy noo lo ngbidz ni ptyoondy noo m̄ēly. Tir ntseeb bi medox ko. Por ngo nii nladzy noo nii sikootyee nyaan noo.

²¹Aan como kokle ndaly kpidz nii karty tyaaw noo, l̄ēe Pable kusoli grolyee lady kch̄ē xaa nii sini l̄ēe noo aan l̄ēe xaa ch̄ēb:

—Deelñee nyon do xtsisaa nii nchoody no Creta, ntsyooldy no kch̄ē kyaln̄ē re ni ns̄ēēbty no xyow barkw. ²²Per na xaa kuuñre no. L̄ēew ptyool le no. Per pe tsinidy kik to. Nikxe nitylo barkw re lo nis, per ni tu do kejty. Ktsyebty to.

²³Porque tsikyool l̄ēe tu angly byaklo lon. L̄ēe Dios nii xñabey naa pxaal angly ko biidn̄ē lon sinrii: ²⁴“Ktsyebtyoo, Pable, porque noo nii ktsiñoo lo xtsisy Roma, aan por lii l̄ēe Dios kteelaa kch̄ē xaa nii ksal no leñ barkw.” ²⁵Por ngo, kol ko nguiool styoo do, ktsyebty to, por xniladzyaa xtiits Dios ni xniladzyaa nii l̄ēe kch̄ē nii n̄ē angly lon kak cumplir. ²⁶Per tesody nii l̄ēe me tsikhon l̄ēe no tu chu kislyu wiñ nii nche lo nis re.

²⁷L̄ēe kyool nii kwloxo chop xmal nii k̄ēs̄ēē noo lo nistoo nii l̄ē Adria, l̄ēe xaa nii chuuñ ks̄ēē barkw byeñ nii l̄ēe noo mer ktsiñ chu kislyu. ²⁸L̄ēe xaa ptiix dyon pe nxityre jkaa lo kislyu. Tsigo l̄ēe xaa kon nii xaktyee skalyptsiipxooopak metre nxity laañee si barkw. Kok xtsedyako l̄ēe xaa ptiix stub aan l̄ēe xaa kon nii xaktyee skalypkadyak metre nxity laañee si barkw. ²⁹Aan como ptyeb xaa nyijkaan barkw lo kyo, l̄ēe xaa pchon tap l̄ē kiib n̄z xan barkw parñee s̄ēdy barkw. Loxsy ngo l̄ēe xaa kwnab lo Dios nii kyob kyaani lyu. ³⁰Mentre gaa l̄ēe kch̄ē xaa nii xkȳē tsiñ leñ barkw kwlokyeñ kxooñ, l̄ēe xaa blity tu canow wiñ nii noy barkw, xk̄ēēlo xaa nii l̄ēe xaa kchon kiib nii k̄ē n̄z k̄ē barkw lo nis. ³¹Per l̄ēe Pable kuni tiits lo xaa nii xñabey lo soldad ch̄ēb:

—Deelñee kwësty ni tu xaa gue leñ barkw, ni tu do telaady.

³² Tsigo lëe soldad koñee pchug tuu nii nxituu canow wiñ go aan lëew byab lo nis.

³³ Bii nguey, lëe Pable kwnee lo kchësy xaa nii si leñ barkw, chëb xaa:

—Natse gon chak chop xmal nii karty kaw do por kyalnë nii nandy to pe cos ktsyool no. ³⁴ Xñabaa nii kaw do parñee jkaa do fuersy telaa do, por ni tu kits kik to kloowdy to.

³⁵ Loxsye chëb Pable ngo, lëe xaa kwseñ tu kyaxtily aan xña lo kchësy xaa go lëe xaa ptee skizh lo Dios. Tsigo lëe xaa bislo wagw. ³⁶ Lëe styoo kchë xaa go byonguiool aan lëe xaa taw kchë xaa.

³⁷ Choop kyoow tsongaly ptsiipxoo noo syo leñ barkw. ³⁸ Tsi lëe wagw kwlox lëe xaa blaal xobxtily nii noy barkw lo nis parñee knitynë barkw.

Lëe barkw xnitylo lo nis

³⁹ Tsiñee lëe lyu byaani, byuumbeydy xaa nii chuun ksëe barkw dyon xa lë tañ nii nche noo. Per lëe xaa kon tu kislyu wiñ nii nche kexka tu chu play, aan lëe xaa kwlokyañ ktsig xaa barkw siko deelñee ndeedyo tiits. ⁴⁰ Lëe xaa pchug tuu nii këtuu kiib nii kë xan barkw aan lëew byab lo nistoo. Ni lëe xaa bislëe yag nii xchug nis parñee së barkw nëz nii chakladzy xaa. Loxsye ngo lëe xaa blis ladx nii kë kë barkw lo me, aan lëe barkw bislo xpig chu play. ⁴¹ Per lëe kë barkw kwsobtip lo yuzh, pchilodre niw, aan lëe xfuersy nis bislo chuun pyuy nëz xano. ⁴² Tsigo lëe soldad kokladzy nyuty kchë xaa nii sikni xaa tso skiib Roma parñee kxoobnisty xaa aan kxooñ xaa. ⁴³ Per como koklasty xaa nii xñabey lo soldad nii nyety Pable, blaady xaa nyu-uñtsyey soldad ngo, sink lëe xaa kwnabey nii klo kchë xaa nii chak xoobnis ktsiñ xaa chu kislyu. ⁴⁴ Lëe kchë xaa nii

kokty na nxoobnis ptsiñ lo kislyu con table nii nyaa barkw. Singo mod kchësy noo ptsiñ chu kislyu.

Lëe Pable xtsiñ lo kislyu wiñ nii lë Malta

28 Tsiñee lëe noo lox ptsiñ chu kislyu go kchësy noo, lëe noo kok ndon nii Malta lë kislyu wiñ go. ² Mbëe kon meñ nii ncheno siko lëe noo, aan como singootyee chak nal ni so kyo, lëe meñ go psaay ki parñee ktsëe noo. ³ Lëe Pable kuktop chop lë yag, aan lëew no ktsiib xaa lo ki, tsiñee lëe tu mëel nii no lady yag pchoo por xinlëe ki, aan lëe ma pchal ña Pable. ⁴ Tsiñee lëe meñ nii no lo kislyu wiñ go kon nii lëe mëel go kënyoogw ña Pable, lëe meñ go bislo xñee lo xcombañer:

—Neñdy tu nweety bñech nak xaa gue. Ngo nii nikxe lëe xaa kwtelaa lo nistoo, per xlaady kxyalxtisy Dios kpañ xaa axte nii kizh xaa xtol xaa.

⁵ Per lëe Pable kwtsib ña aan lëe mëel go byab lo ki, per lëe lëe xaa, ni tu pe kokty xaa. ⁶ Kchësy meñ kwche mbës nii nsyëki ña xaa o kolpsye gaa nyety xaa. Per kok xtsesy nche mbës meñ kon meñ nii ni tu pe chakty xaa. Lëe meñ bislo ptsëe xtiits, xñee meñ nii tu dios nak Pable.

⁷ Kexka siko kë xkwaa xaa nii xñabey lo kislyu wiñ go. Publio pcholë xaa. Lëe noo byolëes lidzy xaa aan mbëe kon xaa lëe noo tson kpidz nder. ⁸ Aan lëetyee gaa leñ tse go lëe pxosy Publio nix no xlyëe ni kë yoobcheñ. Lëe Pable kutedy lo xaa, aan loxsye kwnab Pable lo Dios por lëe xaa, lëe Pable pxob ña lady xaa aan lëe gaa xaa byak. ⁹ Tsiñee kon meñ ngo, wi kchë meñ xsyakñë nii no lo kislyu wiñ go biid, aan kchë meñ xsyakñë byak. ¹⁰ Aan mbëere kontsi kchë meñ lëe noo, aan tsiñee lëe wor kol nii ktsëep noo barkw stub, bnee meñ go kchë nii jkiñ loo noo nëz.

Lëe Pable xtsiñ Roma

¹¹Tse nii kwloxo tson mëe nii nche noo lo kislyu wiñ go, lëe noo ptsyëep tu x barkw xaa Alejandría nii kwlës chu kislyu wiñ go tyub mëe nal. Kë chop mdyo nii xñee xaa Cástor ni Pólux kë barkw ko. ¹²Tsiñee lëe noo ptsiñ chu nis nii lë Siracusa, lëe noo blyëes tson kpidz. ¹³Siko pchoo noo lëe noo syo tub chu nis axte ptsiñ noo laañee lë Regio. Lëe byaani lyu lëe tu me nii xchoo nëz kyety bislo xpi. Lëe tse nii pchopo kpidz lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Puteoli. ¹⁴Leñ kyedzy ko lëe noo byo ktsiil bla xaa nii xniladzy xtiits Jesús. Lëe xaa kwnee loo noo parñee kwëes noo lo xaa tu xmal. Lëe tsi lëe xmal go kwya lëe noo pchoo siko par ktsiñ noo Roma. ¹⁵Lëe gaa meñ nii xniladzy xtiits Jesús nii no Roma tse koknan nii lëe noo no nëz ktsiñ noo Roma. Ngo nii lëe meñ biid ktsiilnëz lëe noo axte laañee lë Foro de Apio ni laañee lë Las Tres Tabernas. Tsiñee lëe Pable kon kchësy meñ go, lëe xaa ptee skizh lo Dios ni lëe xaa pkaa fuersy. ¹⁶Tsiñee lëe noo ptsiñ Roma, lëe xaa nii xñabey lo soldad ptee tiits nii tso Pable tublad chop tu soldad parñee kap cuidad soldad Pable.

Lëe Pable xluuy xtiits Dios Roma

¹⁷Tse nii kwloxo tson kpidz ptsiñ noo, lëe Pable kwnabey koktsyetsy kchë xaa Israel non nii no Roma. Tsiñee lëe kchë xaa go lox pkaal lsa, lëe Pable chëb:
—Beetsy, nikxe gon ni pe beñdyaa lo meñ Israel ni nikxe nii kwneedyaa contre xcostumbre pxusykoltoo no, lëe meñ kwnaasy naa aan lëe meñ pko naa ña xaa Roma leñ kyedzy Jerusalén. ¹⁸Tsiñee lëe xaa Roma nii xñabey lox kwnabtiits dyon pe nli beeñtsyeyaa kchë nii xkëëkiy meñaa, lëe xaa byeñ nii nody xtolaa ni chigaldy ketyaa. Lëe xaa kokladzy nlaa xaa naa. ¹⁹Per kwxikyaldy xaa Israel.

Por ngo lëen kwnab nii yuub xtisy nii sob Roma nu kan dyon xa kak xcuentaa, per kwnabtyaa kyelyaa nu par jkëëkiyaa xaa tu kyedzyaa. ²⁰Por ngo nagon kwtsyetsyaa lëe do parñee kñen choplan xtiitsaa lo do. Porque win xniladzy kchë nii xniladzy meñ Israel aan por ngo këtuun nu.

²¹Tsigo lëe kchë xaa nii koktsyetsy ko chëb:

—Ni tu xcart xaa Judea karty klyañ loo noo nii kseety lii, ni ni tu xaa betsy noo nii chiid nu karty kñee contre lii. ²²Lëe na chakladzy noo tson noo dyon xa no kikoo, por ndon noo nii laañee xkaatyee xñee meñ contre lay kub nii xluuyoo.

²³Lëe xaa pso tu tse nii jkaal lsa xaa, aan singootyee ndaly meñ kwey laañee xkwës Pable. Aan destye wor silytoo axte ptsye tse bluuy Pable xa nak xkylwnabey Dios. Pseety xaa xley Moisés ni kchë nii pkëë profet parñee jko xaa styoo meñ kniladzy meñ xtiits Jesús. ²⁴Grol meñ bniladzy nii kwnee Pable, lëe stu grol meñ koñee bnilastyo. ²⁵Aan como lëdy kchë meñ bniladzy, lëe meñ bislo bi. Tsigo lëe Pable chëb:

—Nli gak nii kwnee profet Isaías tsiñee por xKyalbini Ntson Dios chëb xaa:

²⁶Na kwey aan kudzy lo meñ gue:

Nlipee nikxe xaapre kon do, per kyeñdy to,

ni nikle gaa kuy do, per kandy to.

²⁷Por lëe kchë styoo meñ lox pkyedzy,

ntse tyag meñ,

ni ndiib lo meñ.

Kchë nrii ptsyool meñ parñee kchilody kan meñ,

ni kon meñ,

ni kyeñ meñ.

Ni lëe meñ ptsyool kchë nrii parñee ktikchedy meñ styoo lon tsiin ktsilyaa xtol meñ.

²⁸Kol kaknan nii destye natse lëe xkylwtelaa Dios tsi lo meñ sit. Meñ gosy

skëetyag xtiits Dios. ²⁹Tsiñee lëë Pable lox chëb ngo, lëë xaa Israel bi, per tir pti-lytiits lsa xaa.

³⁰Chop iz nder kwitiñ Pable tu yu leñ kyedzy Roma, aan leñ yu go kutedy meñ

lo xaa. ³¹Mbëë bluuy xaa xa nak xkyal-wnabey Dios lo meñ ni bluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Ni tu cho pe chëbty lo xaa.

Kitsy nii pxaal Pable lo meñ nii no leñ kyedzy Roma

1 Paablaa. Xtsiiñ Jesucrist xkyën. Lëë Dios kwtsyetsy naa parñee kakaa xapostle xaa parñee kluuyaa tiits nii xteelaa.

²Penaadle bluuy Dios tiits re. Ndaly profet pkëew leñ kitsy nii kē xtiits Dios. ³Lëë tiits re xñee cho nak Jesucrist, Xiñ Dios. Lo xtiy rey David sëed xaa. ⁴Per por xkyalwnabey Kyalbini Ntson lëë xaa kok Xiñ Dios, porñee pañ xaa lo kyalkuty.

⁵Por Jesucrist lëë Dios bnee tiits nii kakaa apostle parñee tyub lo kislyu tso meñ nii kniladzy xtiits xaa ni ksoob xtiits xaa. ⁶Lady meñ nii kwtsyetsy Dios jkab lo Jesucrist ngab to. ⁷Lëë Dios xkëstyoo lëë do kchë do siñee no do leñ kyedzy Roma, ni lëë xaa kwle lëë do parñee jkab to xkyedzy xaa. Lëë lëesy Tat Tios dyon ni lëë lëesy Jesucrist kakni lëë do ni knee tiits nii mbëë kpañ do.

Lëë Pable xkokyëñ tsi Roma

⁸Xtedyaa skizh lo Jesucrist ni lo Tat Tios por lëë do, por laañee xkaatyee chakyety to porñee xnildazy to xtiits Dios. ⁹Aan lëë Dios chan nii tugak xsaladzyaa lëë do tsiñee chutiitsnin xaa. Xtsiiñ Dios xkyën. Tyub styoon xluuyaa xtiits xiñ xaa. ¹⁰Tugak xñabaa lo Dios nii knee xaa tiits kyely teedyaa lo do. ¹¹Por chakladzyaa kanaa to parñee jkaa do xkyalnsaak Dios tsiin kchosody styoo do, ¹²sinak nii xñee ñe, parñee kchooblady lsa no styoo no porñee xnildazy no xtiits Dios.

¹³Beetsy, kol kaknan gaanoo nii ndaly vuelt kwlokyeeña kyelyaa lo do, per xtejtyo tiits. Chakladzyaa kyelyaa parñee ktopaa kyalnsaak sinak nii xtopno stub lugar. ¹⁴No nii kluuyaa xtiits Dios lo kchë meñ, nikxe lo meñ nii no kyedzyo, nikxe gaa lo meñ nii no taño,

nikxe lo meñ nyaaniw, nikxe gaa lo meñ ngueyo. ¹⁵Por ngo nii xtee gaanaa kyely kluuyaa xtiits Dios wi lo do nii no do leñ kyedzy Roma.

Xtiits Dios nii xteelaa

¹⁶Xtelastyaa xtiits Dios nii xteelaa, por xkyalwnabey Dios nako parñee kteelaaw kchë meñ nii xnildazyo. Klo meñ Israel telaa. Tsigore telaa meñ sit. ¹⁷Lëë tiits re xñee nii lëë Dios xteelaa lëë no lo tol porñee xnildazy sye no xtiits xaa. Ni leñ kitsy kaa nii kē xtiits Dios xñee: “Por kyalwnildazy lëë xaa nii buen kpañ.”

Xtol meñ

¹⁸Xtyon no nii lëë xcastigw ntseeb Dios sëed kpañ parñee ksaksi xaa kchë meñ yox ni meñ mal, por xlaady xtol kchë meñ go jkaasy xtiitsli Dios. ¹⁹Aan nan meñ go cho nak Dios, por misme Dios bluuyo. ²⁰Schilo kak nyoo nii nyoody por kchë cos nii psaa Dios. Destye nii kwche kislyu kok nyoo nii lëë xaa nak Dios ni kyaaldy kaa xkyalwnabey xaa. Por ngo nii kindy pe jkëëlo meñ go. ²¹Per nikxe xyuumbey meñ go Dios singo mod, chuuñ ksakty meñ go Dios ni xteejty meñ go skizh lo xaa. Al contrario cos nii pa xkiiñdysye sini kik meñ go, ni lëë xkyalcheñ meñ go pkyey. ²²Nikxe nii xñee meñ go nii nyaani meñ go, per nguey meñ go. ²³Por lëë meñ go psaan xkyalntson Dios nii xnitylody por mdyo nii chak si chak chol meñ, ni por mdyo nii nyaa si nyaa mguñ, ni por mdyo nii chak si chak ma nii sob tap niy, ni ma nii xtyoopxax.

²⁴Por ngo lëë Dios psaanladzy meñ go parñee kuuñtsyey meñ go kchë cos mal nii no styoo meñ go. Aan chuuñtsyey meñ go cos nii xkwii kyalto kchë xcombañer, ²⁵porñee xnildasty meñ go xtiitsli Dios, sink tiits xuuy xnildazy meñ go. Xsoxib meñ go lo kchë cos nii psaa Dios. Xsoxibty meñ go lo Dios nii psaw. Por

lëe Dios xyal jkaa skizh tugak. Singo no nii kako.

²⁶ Por ngo lëe Dios psaanladzy meñ go parñee kuuñtsyey meñ go cos nii xkwii kyalto. Por axte wi kwnaa ptsëe xmod. Choni me saa kwnaa me. ²⁷ Singo gak xaapkiy, chokidre xaa kwnaa, sink saapkiy xaa choki xaa. Chuuñtsyey xaa cos nii xkwii kyalto ksa saapkiy xaa, aan mban xtye xcuerp xaa castigw por cos mal nii chuuñtsyey xaa.

²⁸ Chaklastre xaa ksal xaa Dios, aan lëe Dios kaa psaanladzy xaa parñee kuuñtsyey xaa nii chigaldy kak. ²⁹ Kchëlo cos mal no kik xaa, mal xaa, ngbiñ xaa, mbidy xaa, nweety bñech xaa, xtilyni xaa meñ, wnee xuuy xaa, ni wagw tiits kizh xaa. ³⁰ Xñeenë xaa meñ, xtilyni xaa Dios, xekwty xaa lo meñ, nyaa xaa, chuuñtsyey xaa cos mal, ni xsoobty xaa xtiits pxosy xaa. ³¹ Chondy xaa tiits, chuñdy xaa cumplir xtiits xaa, xkëstyoody xaa meñ, xkombedy xaa styoo xaa. ³² Nan xaa nii lëe Dios xñabey kety kchë meñ nii chuuñtsyey ngo, per lëew chuuñtsyey xaa, aan axte xle xaa chan xaa meñ nii chuuñtsyeyo.

Lëe Dios chuñ kyalxtisy

2 Por ngo kindy pe jkëllool, lii nii xseel meñ, deelñee chootyee nakoo. Misme lii xtee kyo lii tsiñee xseel meñ, por chuuñtsyeyoo nii chuuñtsyey meñ. ² Por ndon no nii tsiñee lëe Dios chuñ kyalxtisy, xsaksi xaa meñ nii chuuñtsyey kchë ngo. ³ Aan lii nii xseel chanoo nii chuuñtsyey meñ aan chuuñtsyeylo, ¿pe xsyakoo nayak nii stelaal lo xkylwsaksi Dios? ⁴ ¿Pe xsyablyul xkylndoladzy Dios nayak ni xpaciency xaa? ¿Xyeñdyoo nayak nii lëe xkylndoladzy Dios xtsig lii lo xaa? ⁵ Per nguiedzy styool ni chaklastyoo ktikcheel styool lo Dios. Por ngo lëel xyuubre kyalnë par tse nii lëe Dios kiid kuñ kyalxtisy. ⁶ Lëe xaa kizh meñ según kchë nii beeñtsyey

meñ. ⁷ Lëe Dios ktee kyalmbañ nii nitylody lo meñ nii tugak beeñtsyey kyalbuen ni tugak beñ ksak Dios. ⁸ Per lëe xaa ksaksi meñ nyaa nii xsaldy tiitsli ni meñ ngoptol. ⁹ So kyalwsaksi ni kyalnë par kchë meñ nii chuuñtsyey kyalmaal, klo par meñ Israel, tsigore par meñ sit. ¹⁰ Per lo meñ nii chuuñtsyey kyalbuen lëe Dios ktee kyalnsaak parñee mbëe kpañ meñ go. Klo gak lo meñ Israel ktee xaaw, tsigore lo meñ sit.

¹¹ Por lëdy wi Dios xkwe meñ. ¹² Por kchë meñ sit nii beñ tol aan nandy meñ go nii no xley Moisés, tsody ley tsiñee lëe meñ go kety. Per lëe xkylxtisy meñ Israel nii beñ tol kak sinak xñabey xley Moisés. ¹³ Por xtyelaady meñ nii xkëetyag nii xñabey ley, sink meñ nii chuuñtsyey nii xñabey ley xtyelaa. ¹⁴ Per tsiñee lëe meñ nii nandy nii no ley chuuñtsyey nii xñabey ley, mismé meñ go xsaa ley. ¹⁵ Por kchë nii chuuñtsyey meñ go nyoo nii leñ styoo meñ go no ley. Ni mismé gaa xkylalcheñ meñ go ksoli meñ go o ksyablyu gaa meñ go ¹⁶ tse nii lëe Dios ni lëe Jesucrist kuñ xkylxtisy meñ según kchë nii no kik meñ. Lëe xtiits Dios nii xluuyaa xñee nii singo kako.

Meñ Israel ni xley Moisés

¹⁷ Per lii nii xñeel nii meñ Israeloo, ni xsyeeñoo xley Moisés ni xtaanoo Dios, ¹⁸ nanoo pe cos chakladzy Dios. Ni xluuy ley lool nii no nii kwel cos mbëe. ¹⁹ Xsyakoo nii lii kob ña meñ nii xñady lo ni ksaabini lo meñ nii so lo nguey. ²⁰ Xsyakoo nii schilool kuuñ kseedyoo meñ nguey ni kñeel lo meñ mban, por nanoo nii lo xley Moisés kë kyalchak ni tiitsli. ²¹ Deelñee chuñ kseedyoo meñ, ¿penak nii chuñ kseejtyoo lii? Deelñee xluuyoo nii ndox kwan meñ, ¿penak nii xkwanoo? ²² Deelñee xñeel nii ndox tsoni meñ stu kwnaa o stu mguiy deelñee no tsiil meñ, ¿penak nii chuuñtsyeyoo singo? Deelñee xlëel chanoo mdyo, ¿pe-

nak nii xkwanoo nii no xiktoo mdyo?

²³Xtaanoo xley Moisés, per xsyablyul Dios tsiñee xsaldyoo ley go. ²⁴Nli gak nii xñee kitsy nii kë xtiits Dios: “Por lëë do, xñeenë meñ sit Dios.”

²⁵Xkiin kyalwyobey palalsye deelñee xsaloo xley Moisés, per deelñee chuuñtsyeydyoo nii xñabey ley, pe nandy nii nobeydyoo. ²⁶Per deelñee no xaa nii nobeydyo aan chuuñtsyey xaa nii xñabey ley, sak cuent nii nobey xaa, nikxe nii nobeydy xaa. ²⁷Kchë xaa nii nobeydy xcuerp, per chuuñtsyey xaa nii xñabey ley, ksee kan lii. Por chuuñtsyeydyoo nii xñabey ley, nikxe nii xyeenlo ni nobeydyoo. ²⁸Por lëdy laa klaasy kak no meñ Israel, ni lëdy xaktyee porñee nobey xcuerp now, ²⁹sink tyub styoo no no nii kak no meñ Israel, ni no nii tsobey styoo no. Kchë xaa nii nak singo xsolidy chol meñ xaa, sink Dios xsoli xaa go.

3 ¿Pe non dyon nii kak no meñ Israel, ni pe non nii tsobey no? ²Nono gon. Por lo meñ Israel psaan Dios xtiits. ³¿Pe kok tsigo worñee pchooxso meñ Israel? ¿Pe ptsëë Dios lo xtiits nayak? ⁴¡Lëdyo gon! Tugak xñee Dios tiitsli nikxe kchë meñ xñee xuuy, por leñ kitsy nii kë xtiits xaa xñee:

Sak meñ nii buenoo por kchë nii xñeel, ni mbëë kchukëël tsiñee kak kyalxtisy.

⁵Per deelñee por xtol no chak nyoo xkyalbuen Dios, ¿pe mal Dios porñee xsaksi xaa lëë no? No meñ xñee nii nliw. ⁶Per ¡lëdyo gon! Por deelñee nyak mal Dios, ¿xa kuñ xaa kyalxtisy lo kislyu?

⁷Per deelñee xkiin xtiits xuuyaa parñee kak nyooore xtiitsli Dios, ¿penak tsigo xsyak xaa nii no xtolaa? ⁸Deelñee nyako singo, ¿penak nii chuuñtsyeydyo no cos mal parñee kiid cos buen? No meñ xñee nii ngo xlyuyaa par ksyablyu meñaa, per nongual ksaksi Dios meñ go.

Kindy meñ buen

⁹¿Pe tyeesy no dyon? ¿Pe mastre nayak buen no que meñ sit? ¡Lëdyo gon! Por ndon no nii nikxe meñ Israel no, nikxe gaa meñ sit no, ña tol no no. ¹⁰Leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee:

Kindy meñ buen,
ni tu meñ buen nody.

¹¹Kindy meñ nii xyeñ,
kindy cho kyub Dios.

¹²Kchësy meñ këtañ,
kchësy meñ byab lo tol.
Kindy cho kuñ kyalbuen,
ni tu cho kindy.

¹³Nak yañ meñ sinak tu paa nii nyaly,
con ludzy meñ xñee xuuy meñ,
xvenen mëël xchoo chu w meñ.

¹⁴Nonsyke cos mal ni tiits në xchoo chu w meñ.

¹⁵Ligier xsyë meñ par kuty meñ,

¹⁶kchë nii chuuñtsyey meñ xnitylo ni xsaksi,

¹⁷nandy meñ xa tso mbëë meñ.

¹⁸Sinidy xkyalntseeb Dios kik meñ.

¹⁹Ndon gaa no nii kchë nii xñee xley Moisés, lo meñ nii sinalo xñeew, parñee kyoogw chu w kchësy meñ ni parñee kchësy meñ kyab lo xkyalxtisy Dios. ²⁰Por ni tu tol ktsilyo Dios porñee sinal meñ ley, por xaktyee parñee këñ ley nii no xtol no xkiin ley.

Lëë no telaa por xtiits Jesucrist

²¹Lëdy por ley telaa no, por lëë Dios bluuy nii no stu mod nii telaa no, aan kchë ngo xtyoon tsiñee xkab xley Moisés ni xlibre profet. ²²Lëë Dios xteelaa lëë no porñee xnildazy no xtiits Jesucrist. Xkwedy xaa meñ, sink kchë meñ nii xnildazy xtiits Jesucrist xteelaa xaa. ²³Por kchësy meñ no xtol ni kchësy meñ nche sit lo Dios. ²⁴Per por xkyalnaak Dios lëë xaa xteelaa meñ singosy, porñee xnildazy meñ xtiits Jesucrist. ²⁵Lëë Dios pso Crist parñee por xkyalkuty Crist kpily

xtol no deelñee kniladzy no xtiits xaa. Aan lëew kok singo parñee kak nyoo nii buen Dios. Psaldy Dios tol nii beeñtsyey meñ tiemp ²⁶ porñee kop xaa paciensy, nikle gaa xaa nina nyoo nii buen Dios, por lëe xaa xteelaa kchë meñ nii xnildadzy xtiits Jesús.

²⁷ ¿Pa byaan xkyalnyaa no tsigo? Lëew bichee gon. ¿Penak dyon bicheew? ¿Pe porñee chuuñtsyey no nii xñabey xley Moisés? Lëdyo, sink porñee xnildadzy no xtiits Jesucristo. ²⁸ Xtyon no tsigo busy nii lëe Dios xteelaa meñ porñee xnildadzy meñ xtiits Jesucrist. Xteelaady xaa meñ porñee chuuñtsyey meñ nii xñabey ley.

²⁹ ¿Pe xaktyee meñ Israel nayak xteelaa Dios? ¿Pe lëdy wi meñ sit nayak xteelaa xaa? Wi meñ sit gon xteelaa Dios, ³⁰ por tugak Dios no. Lëe Dios xteelaa meñ nii xnildadzy xtiits Jesucrist. Xkwenjty xaa deelñee nobey meñ o nobeydy kaa meñ. ³¹ ¿Pe porñee xnildadzy no xtiits Jesucrist tsigo, lëe no ksyablyu xley Moisés? ¡Lëdyo gon!, sink lëe no xlisklaa ley.

Xkyalwnildadzy Abraham

4 ¿Pe styeesy no tsiñee kseety no pxusykoltoo no Abraham? ² Deelñee nyak Abraham tu xaa buen por xtsiñ xaa, nyo pe ndaan xaa, nikxe nii ndaandy xaa lo Dios. ³ ¿Pe lëdy nayak xñee kitsy nii kë xtiits Dios: “Bniladzy Abraham xtiits Dios, por ngo lëe Dios beeñ cuent nii buen xaa”? ⁴ Lëe nana, deelñee xkyë tu xaa tsiñ, chayjty xaa nii chazh xaa, sink nii nsëeb meñ lo xaa xkaa xaa. ⁵ Per deelñee no tu xaa nii xnildadzy xtiits Dios nii xteelaa meñ lo tol, lëe Dios chuñ cuent nii buen xaa porñee bniladzy xaa, nikxe nii beeñtsyeydy xaa ni tu cos par tsigal xaaw. ⁶ Lëe rey David xñee xa xle xaa nii xsaldy Dios xtol, sink chuñ Dios cuent nii buen xaa. ⁷ Chëb rey David:

Dichos meñ nii ptsily Dios xtol aan psaldy Dioso.

⁸ Dichos meñ nii chuñdy cuent Dios xtol.

⁹ ¿Pe par meñ nii nobeysy dyon nak kyalwle re, ote wi par meñ nii nobeydyo yak? Lëe noo bñeel gon nii lëe Dios beeñ cuent nii buen Abraham porñee bniladzy Abraham. ¹⁰ Per ¿pa wor dyon beeñ Dios cuent nii buen Abraham? ¿Pe loxsy kwyobey xaaw, ote klow yak? Klow. ¹¹ Aan tsigore kwyobey Abraham parñee kak nyoo nii lëe Dios beeñ cuent nii buen xaa porñee bniladzy xaa xtiits Dios. Por ngo lëe Abraham byak pxosy kchësy meñ nii nobeydy nii xnildadzy xtiits Dios, ni por ngo lëe Dios chuñ cuent nii wi meñ go buen. ¹² Ni lëe Abraham nak pxosy meñ nii nobey nii xnildadzy xtiits Dios sinak nii bniladzy Abrahamo worñee karty tsobey xaa.

Lëe tiits nii psaan Dios chak cumplir

¹³ Lëe Dios chëb lo Abraham nii lëe xaa kyaani kislyu kchë meñ lidzy xaa. Per chëbty Dios ngo porñee beeñtsyey Abraham nii xñabey xley Moisés, sink porñee bniladzy Abraham xtiits Dioso ni porñee beeñ Dios cuent nii buen xaaw. ¹⁴ Por deelñee xaktyee meñ nii chuuñtsyey nii xñabey xley Moisés jkaa nii ksaan Dios, pa xkiñdy tsigo nii knildadzy meñ xtiits Dios, ni lëe tiits kaa nii psaan Dios kyablyu. ¹⁵ Por xsaksi ley, per laañee kindy ley, kindyak cho ko falt.

¹⁶ Lëe Dios beeñlay Abraham porñee bniladzy Abraham xtiits xaa, aan kchë meñ nii xnildadzy xtiits Dios xkaa kyalnsaak ko singosy. Lëdy xaktyee par meñ nii chuuñtsyey nii xñabey xley Moisés nak kyalnsaak ko, sink wi par kchë meñ nii xnildadzy xtiits Dios sinak bniladzy Abrahamo. Lëe Abraham nak pxosy kchësy meñ nii xnildadzy xtiits Dios, ¹⁷ sinak nii xñee leñ kitsy nii kë xtiits Dios: “Lëen byuñ lii pxosy ndaly meñ nii nche tyub lo kislyu.” Dios nii

chuuñ kpañ meñ kuty ni xko cos nii nody bnildazy Abraham.

¹⁸Nikxe kwyody pe nsaladzy Abraham, lëe xaa bnildazy xtiits Dios, aan singo mod lëe xaa byak pxosy ndaly meñ nii nche tyub lo kislyu. Por lëe Dios chëb lo xaa: “Lëe kchë meñ nii jkab lo xtiyoo ktyaly.” ¹⁹Pchosody styoo Abraham, nikxe nii tsel tu kyoow iz xaa, ni nikle nara xaa ni nii lëe xaa ni nii tsiil gaa xaa Sara chilody kap meëd. ²⁰Pkandy kik xaa ni psaanlasty xaa tiits nii psaan Dios lo xaa, sink tyub styoo xaa bnildazy xaaw ni ptee xaa skizh lo Dios. ²¹Tyub styoo xaa bnildazy xaa nii chuñ Dios cumplir xtiits. ²²Por ngo nii lëe Dios beenñ cuent nii buen xaa.

²³Lëdy por Abrahamsye xñee leñ kitsy nii kë xtiits Dios nii lëe Dios beenñ cuent nii buen xaa. ²⁴Wi por lëe now. Por lëe Dios chuñ cuent nii buen no kchë no siñee xnildazy no xtiits xaa nii beenñ kpañ Jesucrist. ²⁵Lëe Jesucrist kuty lo crusy por kchë xtol no, ni lëe xaa pañ parñee kteelaa xaa lëe no lo tol.

Mbëe nche no lo Dios

5 Na nii lëe no kwtelaa lo tol porñee bnildazy no xtiits Dios, mbëe nche no lo Dios por Jesucrist. ²Por Jesucrist kwaa no xkyaalnsaak Dios porñee bnildazy no xtiits xaa. Tsiitsy nche no lo xtiits xaa ni xle no nii lëe no jkaa xkyaalwnabey Dios. ³Ni lëdy kaa por ngosy xle no, sink xle no lo kyalnë, por ndon no nii lëe kyalnë xnee kyalndaan lo no parñee kaap no paciensy. ⁴Aan lëe paciensy chakni lëe no parñee buen kchukë no lo Dios, aan loxsye kchukë buen no, mastre knildazy no xtiits Dios. ⁵Aan kyaan maldy tiits ko lo no, por lëe Dios bnee xKyalbini Ntson lo no porñee xkëstyoo xaa lëe no.

⁶Por worñee karty kchilo telaa no, lëe Crist kuty por kchë meñ ngoptol worñee lëe tse kutsiñ. ⁷Lëdy likasy kety

meñ xcuent stu meñ, nikxe nii neñdy so tu xaa nii kety xcuent tu meñ buen.

⁸Per nyoo nii xkëstyoo Dios no, por lëe Crist kuty por lëe no worñee bii ngoptol no. ⁹Lëe nana nii lëe no kwtelaa lo tol por xkyalkuty Jesucrist, lëe no telaa lo kyalnë dox nii kiid. ¹⁰Por deelñee big no lo Dios por xkyalkuty xiñ xaa worñee bii xtilyni no xaa, pe lëedyxe nina tsigo nii lëe xiñ xaa mbañ. ¹¹Ni xle gaa no lo Dios por Jesucrist, porque por Jesucrist big no lo xaa.

Adán ni Jesucrist

¹²Por tugak xaa kwyo tol lo kislyu aan lëe tol biidni kyalkuty. Singo mod kchë meñ pchal kyalkuty, por kchë meñ kwloo tol. ¹³Antes nii nyo ley, lëe tol tse no lo kislyu, nikxe nii chakty cuent nii no tol tsiñee kindy ley. ¹⁴Per destye xtiemp Adán axte xtiemp Moisés lëe kyalkuty ptaan lo xaa nii kwloo tol, nikxe nii beeñtsyeydy xaa si beeñtsyey Adán worñee psoobty Adán xtiits Dios. Lëe Adán kok sinak xaa nii tsigore biid.

¹⁵Per nakty tol nii beeñtsyey Adán sinak nii xneetsy Dios lo no. Por xtol tugak xaa ndaly meñ kuty. Per lëe kyalwtelaa nii xkady Dios, por tugak xaa biido, aan mastre ntsono, por ndaly meñ xteelaaw. ¹⁶Nakty xtol Adán sinak xkyaalnsaak Dios. Por tugak tol biid castigw, per lëe xkyaalnsaak Dios xtsily kchë kchësy xtol meñ. ¹⁷Per deelñee xaktyee por xtol tu xaa ptaan tol, mastre no nii ktaan meñ nii ptsily Dios xtol singosy. Xtaan meñ go, por lëe meñ go mbañ sinak xñabey Jesucrist.

¹⁸Deelñee xaktyee por xtol Adán lëe xtol kchësy meñ kwyo, singo gak xaktyee por xkyaalbuen Jesucrist pteelaa xaa kchësy meñ lo tol. ¹⁹Porñee psoobty tugak xaa tiits, lëe xtol kchësy meñ kwyo, per singo gak porñee psoob tugak xaa tiits, lëe meñ telaa lo tol.

²⁰Lëe ley biid parñee ktyaly tol, per tsiñee lëe tol lox ptyaly, mastre ptyaly kyalnsaak Dios. ²¹Lëe tol biidni kyalkuty. Lëe gaa kyalnsaak Dios pteela lëe no lo tol ni bneetsy tu kyalmbañ nii tsitsiñdy tse nitylo lo no porñee bni-ladzy no xtiits Jesucrist.

Kuuty no lo tol, per mbañ no lo Dios

6 ¿Pe tyeesy no? ¿Pe slyore no tol nayak parñee kak nyoore kyalnsaak Dios? ²¿Lëdyo gon! Lëe no kutyle lo tol. ¿Xa tsyore no lo tol na dyon? ³¿Pe nandy to nayak nii lëe no byak tusy ksa no Crist por kyalwchobnis, ni lëe no byak ksa xaa lo xkyalkuty xaa? ⁴Por kyalwchobnis lëe no pkyeetsy ksa no Jesucrist ni lëe no kuty parñee kpañ no ni jkaa no tu kyalmbañ kub, sinak nii pañ Jesucrist por kyalwnabey Tat Tios.

⁵Por deelñee byak tusy no Crist worñee kuty xaa, lëe no kyak tusy xaa tsi lëe no kpañ si pañ xaa. ⁶Ndon no nii lëe kchë nii xsya styoo no kwë lo crusy ksa Crist parñee nitylow tsiin kñabeytre tol lo no. ⁷Por chilody kñabey tol lo meñ nii chety. ⁸Deelñee ksa no Crist kuty, ndon no nii lëe no tsyo lo xaa. ⁹Por ndon no nii lëe Crist pañ lo kyalkuty aan kpikchedre kety xaa. Pe kuñtre kyalkuty xaa. ¹⁰Tsiñee lëe Crist kuty, kaazhkaa kuty xaa lo tol, per lëe xaa pañ parñee tso xaa lo Dios. ¹¹Singo gak lëe do, kol kuñ cuent nii lëe do kuty lo tol, per mbañ do lo Dios, porñee nak ksa do Jesucrist.

¹²Por ngo, klaady to nii kñabey tol lo do, parñee kuuñtsyeydy to nii klyaañtyee styoo do. ¹³Kteejty to nii kyab to lo tol par kuuñtsyey do cos mal, sink kol tso ña Dios sinak meñ nii kuty ni bikche pañ stub. Kol tso ña Dios par kuuñtsyey do cos buen. ¹⁴Por kñabeytre tol lëe do, por nodre to ña ley, sink lëe do no lo kyalnsaak Dios.

Lëe do kwtelaa lo tol

¹⁵¿Pew tsigo? ¿Pe slyo no tol nayak por xñabeytre ley lëe no, sink lo xkyalnsaak Dios no no? ¿Lëdyo gon! ¹⁶Nan nyë do nii deelñee to do lo tu xaa par ksoob to xtiits xaa, xpixwan do nak xaa aan no nii ksoob to xtiits xaa. Singo tsigo busy deelñee ksoob to xtiits tol, lëe do kety, o deelñee ksoob kaa to xtiits Dios, lëe do kyak tubli. ¹⁷Per skizh Dios nii kchësy to siñee kwyo do lo tol, lëe do psoob xtiits Dios tyub styoo do. ¹⁸Lëe na nii lëe do kwtelaa lo tol, lëe do mbañ sinak xñabey Dios. ¹⁹Xñen si xñee chol meñ, por chilody kyeñ do kchë cos re. Sinak nii ptee do tiits beeñtsyey do kchë cos mal, kol ktee nii kuuñtsyey do cos buen nii xyo styoo Dios.

²⁰Worñee lëe do bii no lo tol, beeñtsyeydy to nii xñabey Dios. ²¹¿Per pe cos dyon beeñ do gan? Xaktyee kyalto do xkwii kchë cos ko nina. Por xaktyee kyalkuty xneetsyo. ²²Per lëe na nii lëe do kwtelaa lo tol ni lëe do xkiin lo Dios, lëe do jkab lo Dios ni lëe do jkaa tu kyalmbañ nii xnitylody. ²³Kyalkuty sye xneetsy tol, per lëe kyalnsaak Dios xneetsy kyalmbañ nii xnitylody, porñee byak ksa no Jesucrist.

Kyalwtsiilña

7 Beetsy, xyuumbeey do ley ni nan do nii xaktyee tsiñee mbañ meñ xñabeyo meñ. ²Sinak tu kwnaa nii xtsiilña, no nii tsoni me tsiil me mentre mbañ xaa, per deelñee kety tsiil me, lëe me xlyaa lo xley kyalwtsiilña. ³Por ngo, deelñee tsoni me stu mguiy mentre bii mbañ tsiil me, tol chuñ me. Per deelñee kety tsiil me, schilo ktsiilña me stu mguiy aan chuñdy me tol, por nonidre me tsiil me.

⁴Singo gak lëe do, beetsy, nii ngab to lo Crist, lëe do kuty lo xley Moisés parñee ktsiilña do stu xaa. Lo Jesucrist

nii pañ lo kyalkuty ngab to nina. Singo mod lëe no jkiin lo Dios. ⁵Worñee pañ no sinak cho xaa ngoptol, lëe ley psoob ki kyalmal nii no leñ styoo no aan lëe kyalmal go beety lëe no. ⁶Per lëe na nii lëe no kuty lo ley nii pkëetuu lëe no, lëe no kwlaa parñee jkiin no lo Dios sinak xñabey Kyalbini Ntson, lëdy sinak xñabey ley.

Tol nii no leñ styoon

⁷¿Pe styeesy no tsiigo nayak, nii tol xley Moisés? ¡Lëdyo gon! Per deelñee nyody ley, nyaknandyaa nii no tol. Nyaknandyaa nii ndox tsokin xcheñ meñ deelñee nyeedy ley: “Tso kidyoo xcheñ meñ.” ⁸Per lëe tol kwseñ ley parñee ksoobkiw kchë cos mal nii no leñ styoon. Por deelñee kindy ley, pa nondy tol. ⁹Worñee byuumbeydyaa ley, pañaa. Per tsiñee lëen byuumbey ley, lëe tol nii no leñ styoon pkaa fuersy aan lëen kuty. ¹⁰Singo lëe ley nii bneetsy kyalm-bañ lon beety naa. ¹¹Por lëe tol kwseñ ley aan lëew pkëeti naa aan misme con ley beety naa.

¹²Ntson xley Moisés, ni buen nii xñabey ley. ¹³¿Per pe buen ley tsiigo aan beety naa? ¡Lëdyo gon! Lëe tol beety naa aan singo kok nyoo nii tolo. Kwseñ tol cos buen par kuty, aan singo mod kok nyoo nii tir mal tol.

¹⁴Ndon no gon nii lëe Dios pxaal ley, per xaa lo kislyun aan lëe tol xñabey naa. ¹⁵Xyeñdyaa penak xtsyolaa nrii. Por chuuñtsyeydyaa nii chakladzyaa, sink nii xyody styoon chuuñtsyeyaa. ¹⁶Per deelñee chuuñtsyeyaa nii chaklastyaa kuuñtsyeyaa, xyeñaa nii buen ley. ¹⁷Por ngo lëdre naa chuuñtsyey kchë cos ko, sink tol nii no leñ styoono. ¹⁸Por nanaa nii xaa lo kislyun aan nody cos buen leñ styoon. Chakladzyaa kuuñtsyeyaa cos buen, per chilody kuuñtsyeyno. ¹⁹Chuuñtsyeydyaa cos buen nii chakladzyaa, sink lëen chuuñtsyey cos

mal nii chaklastyaa. ²⁰Deelñee chuuñtsyeyaa nii chaklastyaa kuuñtsyeyaa, lëdre naa chuuñtsyeyo, sink tol nii no leñ styoon chuuñtsyeyo.

²¹Singo tsiñee chakladzyaa kuuñtsyeyaa cos buen, klol cos mal xchoo leñ styoon. ²²Xyo xley Dios styoon, ²³per no tu cos leñ styoon nii xsyonlë lo xkyalcheñaa. Lëe tol nii no leñ styoono aan nguëtuuw naa.

²⁴¡Broobaa! ¿Cho kteelaa naa lo tol re? Por lëew chuty naa. ²⁵¡Dios syew gon! Xtedyaa skizh lo Dios, por lëe Jesucrist pteelaa naa. Xyeñaa nii no nii kuuñtsyeyaa nii xñabey Dios, per como xaa lo kislyun, lëen këtuu lo tol.

Kyalmbañ nii xneetsy xkyalbini Dios

8 Kintre pe cos kyëkiy xaa nii nak ksa Crist. ²Lëe kyalbini mbañ nii xnee Jesucrist pteelaa lëe no lo xley tol ni lo kyalkuty. ³Por lëe Dios beeñtsyey nii pchilody xley Moisés. Lëe ley go byab lyu por xtol meñ. Lëe Dios pxaal xiñ sinak tu xaa nii no tol, aan biid xiñ xaa sinak chol meñ lo kislyu, parñee kuñ xaa gan lo tol. ⁴Singo biid xaa parñee kchilo kuuñtsyey no nii xñabey ley, por mbañtre no sinak no chol xaa lo kislyu, sink lëe no mbañ sinak xñabey xKyalbini Dios.

⁵Kchë xaa nii mbañ sinak mbañ chol meñ, nii nosy lo kislyu sini kik xaa. Per lëe xaa nii mbañ sinak xñabey Kyalbini Ntson, ngosy sini kik xaa. ⁶Aan kyalkuty xtsyool meñ nii sini kik cos nii chak lo kislyu re, per mbëe kpañ meñ nii chuuñtsyey nii xñabey xKyalbini Dios. ⁷Kchësy meñ nii xaktyee cos lo kislyu re sini kik xtilyni Dios, por chaklasty meñ go ni chilody meñ go ksal xley Dios. ⁸Por ngo chuuñksakty meñ go Dios, por nii xlyaañtyee styoo meñ go chuuñtsyey meñ go.

⁹Per lëe do chuuñtsyeytre to nii chuuñtsyey kchë meñ nii no lo kislyu, sink

sinak xñabey Kyalbini Ntson mbañ do, deelñee busy no Kyalbini Ntson leñ styoo do. Kchë meñ nii nody xkyalbini Crist leñ styoo, ngabty meñ go lo Crist. ¹⁰Per deelñee no Crist leñ styoo do, mbañ xkyalbini do, por lëe Dios pteelaa lëe do, nikxe nii lëe xcuerp to kety por tol. ¹¹Aan deelñee no xkyalbini xaa nii beëñ kpañ Crist lo kyalkuty leñ styoo do, yuub xaa knee kyalmbañ lo do por Kyalbini Ntson nii no leñ styoo do.

¹²Singo tsiigo busy, beetsy, nsëeb no tu cos, per nsëebty now lo tol, parñee tso no si cho chol meñ lo kislyu. ¹³Por deelñee kpañ do si klaañtyee styoo do, lëe do kety. Per deelñee kuñ Kyalbini Ntson lëe do yudar parñee ksaan do xtol do, lëe do kpañ.

¹⁴Kchësy meñ nii chuuñtsyey nii xñabey Kyalbini Ntson nak xiñ Dios. ¹⁵Por lëdy kyalbini nii jkëetuu lëe do nak Kyalbini Ntson nii kwaa do, parñee ktsyeb to stub, sink lëe kyalbini go xyuñ lëe do xiñ Dios parñee këb to nii lëe Dios nak pxosy to. ¹⁶Lëe Kyalbini Ntson xyak tusy xkyalbini no parñee tyeesy no nii xiñ Dios nak no. ¹⁷Aan como xiñ Dios nak no, wi no jkaa nii ksaan Dios lo Crist. Deelñee xtyee no kyalnë ksa no xaa, lëe no kyo laañee xñabey xaa.

¹⁸Pa lëdy kyalnë nii xtyeedy no natiemp lo kyalnsaak nii nare tyon no. ¹⁹Xekwre kchë nii psaa Dios këmbëso tse nii lëe meñ nii nak xiñ Dios kakyety. ²⁰Kchë nii psaa Dios byablyu, per lëdy porñee kokladzyo, sink styoo Dios kwlañ nii singo kak. Per kwyo tiits ²¹nii nitylodyo, parñee jkaaw kyalntson nii jkaa meñ nii nak xiñ Dios. ²²Ndon no nii mban xtyedy kchë nii psaa Dios. Xkyëw yooob sinak xkyë tu kwnaa nii kap mëed yooob. ²³Ni lëdy kaa xaktyee kchë nii kwyya xtye kyalnë, sink wi no, nikxe nii lëe no kwaan Kyalbini Ntson, parñee kak nyoo nii lëe no jkaa nii kneetsy Dios. Xkyëe no tu yooob në, këmbëes no tse

nii lëe no kyak xiñ Dios, parñee jkub xcuerp no. ²⁴Por porñee pkyëmbëes no, lëe no kwtelaa. Per deelñee nyoo nii këmbëes no, pe nandyo, por lëew nyool. Deelñee xtyonle no tu cos, penak kyëmbëes now. ²⁵Per deelñee këmbëes no tu cos nii xtyondy no, no nii kaap no paciensy kyëmbëes now.

²⁶Ni lëe gaa Kyalbini Ntson chuñ lëe no yudar lo xkylmban no. Por nandy no xa këee no lo Dios, per yuub Kyalbini Ntson xñab por lëe no lo Dios. Tsiitsyweew aan chilody këee no xa nak nii xñeew con tiits. ²⁷Per como nan Dios pe xsya styoo no, nan xaa pe xñee Kyalbini, por lëe Kyalbini xñab nii xyo styoo Dios par meñ nii ngab lo Dios.

Beëñ no gan

²⁸Ndon no nii kchë cos no xfavor meñ nii xkëstyoo Dios. Kchë meñ go kwtsyetsy Dios porñee singo kwlaño styoo xaa. ²⁹Por kchë meñ nii klo byuumbey Dios, psaanle Dios nii lëe meñ go kak sinak xiñ xaa, parñee kak xiñ xaa xaa non lo kchë meñ nii ngab lo xaa. ³⁰Aan lëe Dios kwtsyetsy kchë meñ nii psaanle xaa destye klo, ni lëe xaa ptsily xtol meñ nii kwtsyetsy xaa, ni kchë gaa meñ nii ptsily xaa xtol kwaa kyalnsaak xaa.

³¹¿Pe tyeesy no tsiigo? Deelñee no Dios xfavor no, ¿cho lëe nii jkaal lëe no? ³²Per ni Xiñ Dios pkady Dios lo no, sink lëe xaa blaa kuty xiñ xaa por kchësy no. ¿Xa kneesty xaa kchë cos nii jkaa xiñ xaa wi lo no tsiigo? ³³¿Cho jkëëkiy kchë meñ nii kwle Dios na dyon?, con lëe Dios xñee nii nody xtol meñ go. ³⁴¿Cho ktee kyo na dyon?, con lëe Jesucrist kuty ni lëe gaa xaa pañ, aan lëe xaa sob kwi Dios nëzli, xñab xaa por lëe no. ³⁵¿Cho lëe nii na dyon kuso lëe no lo xkyalwkëstyoo Crist? ¿Pe skwiso kyalnë no, o nii kyëllaag kaa meñ no, o kpiñ gaa, o kyalproob kaa, o kyalntseeb kaa, o kyalkuty kaa? ³⁶Leñ kitsy nii kë xtiits Dios gon xñee:

Por lii ksatyee tse kënal kyalkuty noo. Xsyak meñ noo sinak mëkwxiiily nii kety. ³⁷Per chuuñ no gan por xaa nii xkëstyoo lëe no. ³⁸Xyeñpaa nii per ni kyalkuty, ni kyalmbañ, ni angly, ni kyalbini mal, ni nii no natiemp, ni nii nare gaa kiid, ³⁹ni nii no kpaas, ni nii no gaa leñ kislyu, ni tu cos nii no chilody kuso lëe no lo kyalwkëstyoo nii bneetsy Dios lo no por Jesucrist.

Meñ nii kwle Dios

9 Tiitsli xñen, por xniladzyaa xtiits Crist. Xkëetiidyaa, por lëe Kyalbini Ntson xñee nii tiitsli xñen. ²Xteenën ni tugak xkyë yoob styoon. ³Axte xtegaanaa kyaabaa lo kyalsi, ni so sitaa lo Crist, deelñee nchilo nyuñaa meñ tu kyedzyaa yudar. ⁴Meñ Israel nak meñ tu kyedzyaa, aan lëe Dios beëñ cuent nii xiñ Dios nak meñ go. Kwyo Dios lady meñ go ni psaan xaa xley Moisés lo meñ go, ni chëb xaa nii lëe xaa kteelaa meñ go, ni lëe xaa chëb xa kool meñ go lay. ⁵Xaa xñabey nak pxusykooltoo meñ go ni lo xtiyy gaa meñ go pchoo Crist worñee koly xaa. Lëe Crist nak Dios. Kol tsoo ktee no skizh lo xaa tugak.

⁶Per lëdy nii kokty cumplir tiits nii psaan Dios lo meñ Israel, sink koktyo par meñ Israel nii ngabty lo Dios. ⁷Lëdy kchë meñ nii sëed lo xtiyy Abraham nak xiñ Dios, por lëe Dios chëb lo xaa: “Lëe Isaac kuuñ ktyaly xiñoo.” ⁸Nrii gon xluuy nii nakty meñ xiñ Dios por lo tiyy nii chaly meñ, sink xaktyee meñ nii koly sinak psaan Dios tiits nak xiñ Dios. ⁹Por lëe Dios chëb lo Abraham: “Tsiñee lëe tiemp tsitsiñ, lëen kyely, aan lëe Sara kap tu mëed.”

¹⁰Ni lëdy sikosy byalo. Tugak pxosy chop xiñ Rebeca, Isaac pxusykooltoo no. ¹¹⁻¹³Por ni karty kaly mëed kwach ko, ni tu kyalbuen o kyalmaal gaa beeñtsyeydy xaa, lëe Dios chëb lo Rebeca: “Lëe mëed kol ksoob xtiits mëed wiich.” Ni leñ kitsy

nii kë gaa xtiits Dios xñee: “Pkëstyoon Jacob, per blëen lo Esaú.” Nu nyoo nii lëe Dios xkwe meñ nii xlyañ styoo xaa, meñ nii chakladzy xaa xkwetsy xaa. Xkwenjty xaa nii chuuñtsyey meñ.

¹⁴¿Pe styeesy no tsgo nii mal Dios? ¡Lëdyo gon! ¹⁵Por lëe xaa chëb lo Moisés: “Skëstyoon xaa nii kakladzyaa.” ¹⁶Singo tsgo busy, pe nandy nii kakladzy no o ktee gaa no fuersy, deelñee xkëstyoody Dios no. ¹⁷Por leñ kitsyak nii kë xtiits Dios xñee nii chëb Dios lo rey Egipto: “Pson lii kakoo rey parñee kluyaa xkylwnabeyaa, ni parñee kaknan meñ cho nakaa lo kislyu.” ¹⁸Skëstyoo Dios meñ nii kakladzy xaa, ni suuñ jkyedzy kaa xaa styoo meñ nii kakladzy xaa.

¹⁹Per neñdy snëel lon: “Deelñee singo mod nako, ¿pe jkëëkiy Dios meñ con ni tu cho chilody sonlë lo xaa?” ²⁰Per ¿chool na dyon parñee ktilytiitsnil Dios? ¿Pe xñee kis peñ lo xaa nii psaaaw nayak: “¿Penak nii psaal naa sinrii?” ²¹Schilo xaa nii chuuñ tsiñ peñ kuuñtsyey nii klyaañtyee styoo xaa. Schilo ksaas xaa tu kis peñ ngui, ni schilo ksaas xaa tu kis nii palsye jkiñ.

²²¿Aan pe tyeesy no deelñee kokladzy Dios nluuy xcastigw ni xkylwnabey, pxekw xaa lo meñ nii xyal tedy castigw ni xyal nitylo? ²³Lëew gon beëñtsyey xaa parñee kluuy xaa xkylalntson xaa lo no. Pkëstyoo xaa lëe no ni pxixkwaa xaa lëe no parñee tyon no xkylalntson xaa. ²⁴Por lëe Dios kwtsyetsy lëe no. No no nak meñ Israel. No gaa no nak meñ sit. ²⁵Leñ libre nii pkëe profet Oseas chëb Dios:

Meñ sit kak meñ tu kyedzyaa, ni meñ nii xkëstyoodyaa jkëstyoon.

²⁶Ni misme laañee chëb Dios: “Lëdy meñ tu kyedzyaa nak to”, siko lëe xaa këb:

Lëe do nak xiñ Dios mbañ.

²⁷Per tsi lëe meñ Israel kokyety, lëe profet Isaías chëb: “Nikxe ndaly meñ

Israel sinak ndaly yuzh nii nche chu nistoo, ndalydy meñ go telaa. ²⁸ Por klyëedy lëe Dios kuñ cumplir xtiits tyub lo kislyu.” ²⁹ Misme profet Isafás chëb: Deelnee ngwiladzy Dios meñ nii sëed lo xtiiy no, lëe no nyak sinak meñ Sodoma ni Gomorra.

Bnilasty meñ Israel xtiits Dios

³⁰ ¿Pe styeesy no tsigo? Kwëkyubty xaa sit nii mbig kex xaa lo Dios, sink lëe xaa big kex lo Dios pornee bniladzy xaa. ³¹ Per lëe meñ Israel nii kwyoxko beeñt-syey nii xñabey ley, beeñdy meñ go gan mbig kex lo Dios. ³² ¿Penak dyon beeñdy meñ go gan? Pornee gon big kexy meñ go lo Dios por kyalwniladzy, sink lëe meñ go big kex lo Dios por nii beeñtsyey meñ go. Por ngo lëe niy meñ go kwladzy kyo nii xlyadzy niy meñ. ³³ Kyo re xseety kitsy nii kē xtiits Dios: Lëen kso tu xaa leñ kyedzy Jerusalén. Lëe xaa kchal niy meñ, per kchosody styoo meñ nii kniladzy xtiits xaa.

10 Beetsy, tyub styoon xñabaa lo Dios nii telaa meñ Israel lo tol. ² Nli xñen nii tir choxko meñ Israel kjiin lo Dios, per nandy meñ Israel xa kuuñt-syey nii chakladzy Dios. ³ Por xyeñdy meñ Israel nii lëe Dios xtsily xtol meñ, sink xaa mod chakladzy meñ Israel telaa lo tol. Xsaldy meñ Israel nii psaan Dios. ⁴ Lëe Crist bisyaal xley Moisés tsiin kchë meñ nii kniladzy xtiits xaa telaa lo tol. ⁵ Lëe Moisés xñee nii kchë meñ nii ku-uñtsyey nii xñabey ley telaa lo tol. Per par ley sye kpañ meñ go. ⁶ Per lëe meñ nii telaa lo tol por kyalwniladzy, xñee kitsy nii kē xtiits Dios: “Këebtyoo leñ styool: ¿Cho tsëp kpaä? (Nak nrii sinak nii nyëboo parnee kyety Crist.) ⁷ Ni këebtyoo: ¿Cho kyety leñ kislyu?” (Por nak nrii sinak nii nyëboo parnee kchoo Crist laly meñ kuty.) ⁸ Xñee kitsy nii kē xtiits

Dios: “Kexka lool so xtiits Dios, ni kexka chuwoo, ni kexka styool.” Lëe tiits ko nak xtiits Crist nii xluuy noo. ⁹ Deelnee con chuwoo xñeel nii lëe Jesús xñabey lo no, ni tyub styool xniladzyoo nii beeñ kpañ Dios xaa lo kyalkuty, lëel telaa. ¹⁰ No nii kniladzy no leñ styoo no parnee kpily xtol no, ni no nii con chuw no kñee no cho nak Jesucrist parnee telaa no.

¹¹ Xñee kitsy nii kē xtiits Dios: “Ni tu meñ nii kniladzy xtiits Crist kchosody styoo.” ¹² Nak xaady meñ Israel ni meñ sit. Por misme xDiosak meñ Israel nak xDios meñ sit, ni kchë gaa lo meñ xteedy xaa nii xñab meñ. ¹³ Por xñee kitsy nii kē xtiits Dios: “Kchësy meñ nii kseety lë Dios telaa lo tol.” ¹⁴ ¿Per xa kseety meñ lë Dios na dyon, deelnee karty kniladzy meñ xtiits Dios? ¿Ni xa kniladzy meñ Dios na dyon, deelnee karty jkëetyag meñ xtiits Dios? ¿Ni xa jkëetyag kaa meñ xtiits Dios na dyon, deelnee kindy cho kluuyo lo meñ? ¹⁵ ¿Ni xa tso xaa nii tsikluuy xtiits Dios na dyon, deelnee kindy cho kxaal xaa? Sinak xñee kitsy nii kē xtiits Dios: “¿Xaatke ntson chak tsiñee xlyañche xaa nii xluuy xtiits Dios!”

¹⁶ Per lëdy kchë meñ xsal xtiits Dios. Sinak xñee profet Isafás: “Tat Tios, ¿cho xniladzy kaa xtiits no na dyon?” ¹⁷ Singo tsigo busy, lëe meñ xniladzy pornee xkëetyag meñ xtiits Crist.

¹⁸ Per xñee gakaä: ¿Pe pkëetyag meñ xtiits Dios yak? ¿Pkëetyag meño gon! Por xñee leñ kitsy nii kē xtiits Dios: Tyub lo kislyu biñ meñ tsiy xaa nii bluuy xtiits Dios, ni tyubñaä lo kislyu ptsiño.

¹⁹ Per xñee gakaä stub: ¿Pe karty yak kyeñ meñ Israelo? Destye klo gon kwnee Moisés: Lëen kuñ nii ksiniy do tu kyedzy nii lëdy kyedzy, ni lëen kuñ nii klëe do lo tu kyedzy nii chaklasty kon tiits.

²⁰ Lëe gak profet Isafás byax chëb:

Meñ nii kwëkyubty naa ptsil naa, ni lëen bluylo lo meñ nii kwnabtiisty por naa.

²¹ Aan tsi lëe profet Isafas xseety meñ Israel, xñee xaa: “Tyub tse kwtsyetsyaa meñ ntseeb nii xsoobty tiits.”

Meñ Israel nii kwle Dios

11 Lëe nana xñen: ¿Pe psaan Dios meñ Israel tublad yak? ¿Lëdyo gon! Misme naa, xaa Israelaa. Abraham nak pxusykoltoon. Lo xtiiy Benjamín syelyaa. ² Destye klo kwle Dios meñ Israel parñee jkab meñ Israel xkyedzy Dios. Lëe na xsaandy Dios meñ Israel tublad. ¿Pe nandy kaa to nayak nii leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee nii tsiñee bily profet Elías lay, pkëëkiy xaa meñ Israel lo Dios? Chëb xaa: ³ “Tat Tios, lëe meñ beety xiprofetoo ni lëe meñ bnitylo xipkoogoo. Xaktyee naa mbañ aan win chakladzy meñ kety.” ⁴ Per lëe Dios kwëb: “Lëen kwle kadzy mily xaa nii karty ksoxib lo mdyo nii lë Baal parñee jkiñ xaa lon.” ⁵ Singo gak natiemp bii no chop tson xaa nii kwle Dios por xkylansaak Dios. ⁶ Aan por xkylansaak Dioso, lëdy por kyalbuen nii chuuñtsyey meño. Por deelñee nyako por nii chuuñtsyey meñ, lëdre por xkylansaak Dioso.

⁷ Kwaady xaa Israel nii kwëkyub xaa, per lëe xaa nii kwle Dios sye kwaaw. Lëe los demasy meñ pkyedzy styoo, ⁸ sinak xñee kitsy nii kë xtiits Dios: “Lëe Dios beñ jkyedzy styoo xaa go, aan axte natse singo nak xaa. Sob mëlo xaa, per xñady lo xaa, ni sob tyag xaa, per chondy xaa.” ⁹ Wi gak rey David chëb:

Deelba kyak xilni xaa tramp ni kyako kyex,

parñee ladzy niy xaa tsiin te xaa castigw.

¹⁰ Deelba jkyey lo xaa parñee kandy xaa, ni deelba kyeech xitsy xaa kaazhkaa.

Meñ sit nii xtyelaa

¹¹ Lëe nana xñe gaakaa: ¿Pe kaazhkaa nayak byab meñ Israel lyu? ¿Lëdyo gon!, sink worñee nii lëe meñ Israel pchooxso lo Dios, lëe meñ sit pchilo kwtelaa parñee tsoki styoo meñ Israel. ¹² Deelñee por xtol meñ Israel lëe meñ sit kwaa xkylansaak Dios, ¿pe toodyxe tso kyalwle tsiñee lëe meñ Israel ktikche styoo lo Dios?

¹³ Per lëen kniy tu cos lo do nii nak to meñ sit. Lëe Dios pxaal naa lo meñ sit. Por ngo ngui chuuñtsyeyaa xtsiñaa. ¹⁴ Por chakladzyaa nii tsoki styoo meñ tu kyedzyaa kan lëe do parñee ktee xaa nii telaa xaa lo tol. ¹⁵ Por deelñee byaan meñ Israel tublad parñee kpig meñ sit lo Dios, ¿pe lëe nii kak tsgo tsiñee lëe meñ Israel kpig lo Dios stub? Lëe meñ Israel gon jkaa kyalmbañ. ¹⁶ Por deelñee nak lay kyaxtily, tyub kobyi nak lay, aan deelñee nak lay lu tu yag, wi xikwo nak lay lo Dios.

¹⁷ Nak meñ Israel sinak xikw yag oliv nii kwchug, aan xlugaro kwsëeb to nii nak to sinak tu yag oliv tañ. Singo mod lëe do pkab lo lu yag ko. ¹⁸ Per ktaandy to lo xikw kol yag ko. Deelñee xtaan do, kol ksaladzy nii lëdy lu yag ko nak to, sink lu yag ko nseñ lëe do.

¹⁹ Neñdy snë do: “Per lëe xikw yag ko kwchug parñee kyënaady no chex yag ko.” ²⁰ Nliw, per lëe meñ Israel kwchug porñee bnilasty meñ Israel xtiits Dios, aan lëe do sob chex yag ko porñee bniladzy to. Ktaandy to, sink masy kol ktsyeb. ²¹ Por deelñee beëñdy Dios perdón xaa nii penaadle kok xikw yag, ni lëe do kuñdy xaa perdón. ²² Kol kuy gaanoo xaatke buen Dios, nikxe nii ntseeb xaa. Ntseeb xaa lo meñ Israel nii pchooxso, per buen xaa lo do. Per no nii kpañ lo sinak xñabey xaa, por deelñee kpañdy to singo, lëe do chug. ²³ Deelñee kniladzy xaa Israel xtiits Dios, lëe xaa kpig lo Dios

stub, por schilo ktsig kex Dios xaa stub.
²⁴ Deelñee lëdy xaa Israel do, tu xikw yag oliv tañ do, aan lëe do kwënaady chex yag buen. ¿Pe lëedyxe xaa Israel tsigo nii destye chex yag buen kwsob xaa, lëe xaa gon kyënaady chex xyag xaa stub?

Lëe meñ Israel telaa

²⁵ Lëen kniy nii ngolan Dios, parñee sakti to nii xaa chak to. Lëe styoo meñ Israel pkyedzy parñee kpig kex meñ sit lo Dios. ²⁶ Aan tsiñee lëe ngo kyal, kchë meñ Israel telaa lo tol, por xñee xkitsy Dios:

Lëe xaa nii kteelaa kiid Jerusalén, aan lëe xaa kwii xtiy Jacob lo tol.

²⁷ Aan tiits re xsanaa, nii lëen ktsily kchë xtol meñ Israel.

²⁸ Nak xaa Israel sinak meñ nii xlëe lo xtiits Dios, parñee knee Dios tiits telaa do. Per bii xkëstyoo Dios xaa Israel, por lëe Dios kwle pxusykoltoo xaa. ²⁹ Por xlady Dios nii xneetsy xaa, ni xtsëedy Dios lo xtiits. ³⁰ Tiemp psoobty to xtiits Dios, per lëe na nii xsoobty meñ Israel tiits, lëe Dios xkëstyoo lëe do. ³¹ Xsoobty xaa Israel tiits nina, parñee jkëstyoo Dios lëe do ni parñee jkëstyoo Dios xaa nina. ³² Lëe Dios blaa nii kchësy no ksoobty tiits, parñee jkëstyoo xaa lëe no, kchësy no.

³³ ¿Natsypee ngol xkyalnsaak Dios, ni xkyalnyaani xaa, ni xkyalchak xaa! Ni tu cho chilody kyeñ nii no kik xaa ni kchë nii chuñtsyey xaa. ³⁴ Por ¿cho nan na dyon pe cos no kik Dios? ¿Ni cholë nii gaa kteedy consef lo xaa? ³⁵ ¿Pe no gaa cho pteedy pe tu cos lo xaa parñee ktikche xaaw? ³⁶ Por kchë cos sëed lo Dios. Por lëe xaa ni par lëe gaa xaa no kchësy cos. ¿Tugak kol tsoo ktee no skizh lo Dios! Amén.

Nii no kuuñtsyey meñ nii xniladzy xtiits Dios

12 Xñabaa lo do, beetsy, nii por xkyalnsaak Dios kokon do xcuerp to lo xaa. Por xyo styoo Dios nii kteedy to skizh lo xaa singo mod. ² Kpañdy to si mbañ meñ natiemp, sink kol ktsëe xmod to parñee ngui kpañ do ni kyeñ do nii chakladzy Dios, tsiin kyeñ do pe cos buen, ni pe cos mbëe, ni pe cos tubli.

³ Por kyalnsaak nii bneetsy Dios lon, lëen xñe kchë lo do nii sakti to nii tir non do, sink ngui kol ko kik to aan ndoladzy kol kak, según kyalnsaak nii bneetsy Dios lo do porñee xniladzy to xtiits xaa. ⁴ Ndaly nii sob lady no, per xaal xaal laa xkiiño. ⁵ Singo gak lëe no, nixxe ndaly no, lo Crist ngab no kchësy no. Tusyke nak no ksa no xaa, sinak nii nyak no tugak cuerp.

⁶ Xaal xaal nak kyalnsaak nii bneetsy Dios lo no, según kwlaño styoo xaa. Por ngo, deelñee kwaa no kyalnsaak nii kñee no xtiits Dios, no nii kñee now tyub styoo no. ⁷ Deelñee kwaa gaa no kyalnsaak nii jkiñ no lo meñ, no nii jkiñ no ngui mod. Xaa nii kwaa kyalnsaak nii kluuy xtiits Dios, no nii kluuy xaaw lo meñ. ⁸ Lëe xaa nii gaa kwaa kyalnsaak nii kchoobladzy styoo meñ, no nii kchoobladzy xaa styoo meñ. Lëe xaa nii gaa xkady, no nii ngui mod jkady xaa. Singo gak xaa nii kwaa tu tsiñ, no nii kuuñtsyey ngui xaaw. Singo gak xaa nii chuñ yudar, no nii nguiool tso styoo xaa tsiñee chuñ xaa yudar.

⁹ Kol jkëstyoo lsa lëe do tyub styoo do. Kol kpixladzy kan do cos mal aan kol kuñtsyey cos buen. ¹⁰ Kol jkëstyoo xcombañer do sinak nii nyak xaa betsy to. Kol ktee xlgar xaa ni kol ksal xaa.

¹¹ Kol kyë tsiñ, ktsyaabty to. Kol jkiñ lo Dios tyub styoo do.

¹²Nguiool kol kpañ por kchë nii xniladzy to. Kol kxekw kyalnë. Ksaandy to tugak kol kool lay lo Dios.

¹³Kol sak nii xlyaadzy to nak xlyaadzy meñ nii xniladzy xtiits Dios. Ngui kol kan meñ nii chiid tedy lo do.

¹⁴Kol nab lo Dios nii kuuñlay xaa xaa nii xkyënlaag lëë do. Ktsiibtedy to xaa.

¹⁵Kol kle ksa do xaa nii xle, ni kol koon ksa do xaa nii choon.

¹⁶Ngui kol kpañ kchë xcombañer do. Kak nyaady to, sink kol kak ndoladzy. Sakty to nii tir chak to.

¹⁷Ktikchedy to mal por mal. Kol ktee nii tugak kuuñtsyey do cos nii buen lo kchë meñ. ¹⁸Axte laañee kteedyo tiits, ngui kol kpañ kchë xcombañer do.

¹⁹Beetsy, kuñdy to kyalxtisy yuub to, sink kol klaa nii lëë Dios ksaksi, sinak nii xñee xtiits xaa: “Naa kuñ kyalxtisy ni naa kizh meñ.” ²⁰Ni xñeew: “Deelñee xlyaañ xaa nii xlëë lool, ptee nii kaw xaa. Ni deelñee xlyaa xaa nis, ptee nii ki xaa, tsiin kyan lo xaa lo kyalto.” ²¹Klaady to nii kuñ kyalmal gan lo do, sink kol kuñ gan lo kyalmal con kyalbuen.

13 No nii kchë do ksoob xtiits xaa xñabey. Por nody ni tu xaa xñabey nii psoobty Dios, aan kchë xaa xñabey nii no, Dios pso xaa. ²Por ngo kchë xaa nii xsoobty xtiits xaa xñabey, xtiits Dios xsoobty xaa. Aan lëë kchë xaa go tedy castigw. ³Por nody xaa xñabey parñee ktseb xaa xaa nii chuñ kyalbuen, sink lëë xaa no par xaa nii chuñ kyalmal. Deelñee chaklastyoo ktsyeeboo xaa xñabey, ngui kok tsiin kakni xaa xñabey lii. ⁴Por Dios kë xaa xñabey tsiin parñee kuñ xaa lii yudar. Per deelñee chuñoo kyalmal, ptsyeb. Por lëdy lika noy xaa spad, por xtsiin Dios kë xaa par ksaksi xaa xaa nii chuñ kyalmal. ⁵Por ngo no nii ksoob no xtiits xaa xñabey, lëjty xaktyee parñee ksaksidy xaa lëë no, sink porñee no xkyalcheñ no. ⁶Wi por ngo

xkizh to contribucioñ, por xtsiin Dios kë xaa xñabey aan ngo nak xtsiin xaa.

⁷Kol ktee nii chigal catu xaa. Kol kizh kchë contribucioñ lo xaa nii xtopo. Deel no gaa xaa nii ksal do, kol ksal xaa, ni deel no gaa xaa nii xyal ksoob to xtiits, kol ksoob xtiits xaa.

⁸Ni tu cho lo kyëtiindy to, sink kol jkëstyoo lsa xcombañer do. Por deelñee jkëstyoo do, lëë do beeñle cumplir nii xñabey ley. ⁹Lëë ley gon xñee: “Tsonidyoo stu meñ deelñee no tsiloo, kujtyoo, kwandyoo, tsookidyoo.” Per schilo kak cumplir kchë ngo con ley nii xñee: “Pkëstyoo xcombañeroo sinak xkëstyool lii.” ¹⁰Xsaksidy xaa nii xkëstyoo xcombañer. Singo mod lëë kyalwkëstyoo chuñtsyey nii xñabey ley.

¹¹Kol kyeñ xa nak tiemp nii no no, ni kol kaknan nii lëë wor kutsiñ nii kte xkaal no. Por xtsedre lëë no telaa. Naktyo sinak worñee kal bniladzy no xtiits Dios. ¹²Lëë kyool mer tedy aan lëë yutsye sëëd. Por ngo kol tsoo ksaan no cos nii chak lo nguey, aan kol tsoo kwe no lo bini sinak tsiñee xkwetsey soldad. ¹³Ngui kol tsoo tsoo no sinak cho meñ yutsye. Kyëëdy no kunip ni kuuñdy no lni yox, ni tsonidy no stu mguiy o stu gaa kwnaa, ni ktildy no ni kak mbijty no. ¹⁴Sink kol sak Jesucrist sinak tu ladz kiib nii kakw to, aan kuuñtsyeydy to cos mal nii no styoo do.

Kñeenëdy to

14 Ngui kol nee lo xaa mban nii xyuumbey nizhty xtiits Dios. Ktilytiitsnidy to xaa. ²No xaa nii chaw kchëlo cos. No gaa xaa mban nii kizh yësy chaw. ³Per nody nii ksee xaa nii chaw kchëlo cos xaa nii chawdy cualquier cos. Singo gak xaa nii chawdy kchëlo cos nody nii ksee xaa nii chaw kchëlo cos, por lëë Dios pkaaña xaa tub tub xaa. ⁴Cho nakoo parñee kñeenël xmos stu

xaa? Deelñee buen so xaa o maal gaaw, lëe xpatrón xaa kan. Per buen kyaan xaa lo xpatrón xaa, por lëe Dios ksoli xaa.

⁵No xaa nii xsyak nii no tse nda, ni no xaa nii xsyak nii tublosy nak tse. Catu xaa no nii kniladzy xaa nii no styoo xaa.

⁶Kchë xaa nii xsyak nii nda nak tu tse, par Dios xsyak xaa ndaw. Lëe xaa nii gaa chaw kchëlo cos, par Dios chaw xaaw aan xtee xaa skizh lo Dios. Singo gak xaa nii chawdy kchëlo cos, par kuuñ ksak xaa Dios chawdy xaa kchëlo cos ni xtee gaa xaa skizh lo Dios.

⁷Ni tu no mbañdy porñee chakladzy no, ni ni tu no chejty porñee xlyañ styoo no. ⁸Deelñee mbañ no, par Dios mbañ no. Deelñee kety kaa no, par Dios kety no. Por ngo nikxe kpañ no, nikxe gaa kety no, lo Dios ngab no. ⁹Por lëe Crist kuty ni lëe xaa pañ parñee kñabey xaa lo meñ kuty ni lo meñ mbañ.

¹⁰¿Penak tsigo xñeenël betsyoo? ¿O penak kaa xpixladzyoo chanoo xaa? Kchë no kyo lo Dios parñee kuñ xaa xkylxtisy no. ¹¹Por leñ kitsy nii kē xtiits Dios xñee:

Nli xñen, chëb Tat Tios,
nii kchësy meñ ksoxib lon,
ni kchë meñ knee skizh lon.

¹²Singo tsigo busy kchë no kak tsyetsy lo Dios parñee ktee no cuent lo xaa.

Kuñdy to xtol xcombañer do

¹³Por ngo nody nii kñeenë no xcombañer no. Kol ktee nii kchondy to xcombañer do lo tol tsiin kusody to xaa lo xtiits Dios. ¹⁴Nanaa nii ni tu cos nii xtyaaw peejty. Xñen nrü porñee xniladzyaa xtiits Crist. Per deelñee no tu xaa nii xsyak nii peedy tu cos, peedyo lo xaa. ¹⁵Deelñee porñee chaawoo xkëëtaño xcombañeroo, lëdre por kyalwkëstyoo chuuñtsyeyoo cos. Klaadyoo nii kyëtañ tu xaa nii xniladzy xtiits Dios por cos nii chaawoo, por wi por lëe xaa kuty Crist. ¹⁶Kteejty to tiits nii kñeenë meñ

kyalnsaak nii kwaa do. ¹⁷Por nody Dios lady no porñee xtyaaw no o xtyow gaa no pe cos, sink lëe xaa no lady no porñee mbañ no sinak xñabey xaa ni porñee xle no por Kyalbini Ntson nii no leñ styoo no. ¹⁸Kchë xaa nii xkiñ lo Crist singo mod, chuuñ ksak xaa Dios ni buen xchukë xcuent xaa lo meñ.

¹⁹Por ngo, kol tsoo kuuñtsyeyee no kchë cos nii kchooblady styoo xcombañer no, ni kol tsoo kuuñ no xaa yudar. ²⁰Jkëtañdy to lo xtsiñ Dios por nii xtyaaw. Kchë nii xtyaaw nyë, per ntseeb ktyaaw tu cos deelñee xkëëtaño meñ. ²¹Masy silidyee tyaawdy no pëel ni tyowdy no viñ ni kuuñtsyeydy no cos nii kuso xcombañer no lo xtiits Dios. ²²Deelñee xniladzyoo xtiits Dios, liisy ni Dios sye nano. ¡Dichos xaa nii pe sinidy kik por chuuñtsyey xaa nii xyo styoo Dios! ²³Per lëe xaa nii nolidy kik tsiñee chaw xaa pe tu cos, chak xtol xaa, porñee chawdy xaaw tyub styoo xaa. Aan kchë xaa nii no tublidy styoo tsiñee chuuñtsyey xaa tu cos, tol chuñ xaa.

Beeñ ksak xcombañeroo, kuuñ ksaktyoo lii

15 Kchë no siñee tsiitsy nche no lo xtiits Dios, no nii syak no xlyaadzy xaa mban sinak nii nyako xlyaadzy no aan kuuñ ksakty no lëe no. ²No nii kchë no kuuñtsyeyee cos buen parñee kuuñ ksak no xcombañer no tsiin kniladzyre xaa xtiits Dios. ³Por ni Crist beeñ ksakty xaa lëe xaa, sink lëe xaa beeñ cumplir xtiits Dios nii xñee: “Naa pchal kchë nii kwlootsyetsy meñ lii.” ⁴Kchë nii kwnee Dios tiemp kwë parñee jkiño lo no tsiin kchosody no ni kchoobladyo styoo no parñee kniladzyre now. ⁵Aan lëe lëesy Dios nii xnee kyalndoladzy dyon kakni lëe do parñee ngui kpañ do kchë xcombañer do sinak nii bluuy Crist ⁶parñee tugak kak

tsiy do tsiñee ktee do skizh lo Tat Tios pxosy Jesucrist.

Lëe meñ sit xkëetyag xtiits Dios

⁷ Kol jkaaña xcombañer do sinak nii pkaaña Crist to parñee kteedy meñ skizh lo Dios. ⁸ Chakladzyaa kniyaa lo do nii lëe Crist biid parñee jkiin xaa lo meñ Israel. Lëe xaa biid kuñ cumplir nii chëb Dios lo pxusykoltoo meñ Israel parñee kluuy xaa nii chuñ Dios cumplir kchë nii xñee Dios. ⁹ Ni lëe xaa biid parñee wi meñ sit ktee skizh lo Dios por xkylansaak Dios, sinak nii xñee kitsy nii kë xtiits xaa: Por ngo lëen kñe cho nakoo lo meñ sit, ni lëen kol lay lool.

¹⁰ Lëe stub lugar xñee xkitsy Dios:

Kchë do siñee nak to meñ sit, kol kle ksa do meñ xkyedzy Dios.

¹¹ Lëe gak kitsy nii kë xtiits Dios xñee: Kchësy to siñee nche do lo kislyu, kol ktee skizh lo Tat Tios.

¹² Lëe stub lugar pkëe profet Isafas:

Lëe xtiiy Isaf jkëpeñ, aan lëe xaa kchoo kñabey xaa lo meñ sit, aan lëesy xaa ksaladzy meñ sit.

¹³ Lëe lëesy Dios nii xnee kyalndoladzy dyon, ko nguiool styoo do ni knee tiits nii mbëe kpañ do kchë do siñee xniladzy to xtiits xaa, parñee mastre tso kyalwniladzy leñ styoo do por xkylwnabey Kyalbini Ntson.

¹⁴ Beetsy, nanpaa nii no kyalndoladzy leñ styoo do, ni nanaa nii chak to, ni nanaa nii schilo kuuñ kseedy to xcombañer do, ¹⁵ per lëen byax pkën chop tson cos leñ kitsy re, parñee knitylasty tow. Lëe Dios kwnabey naa. ¹⁶ Kyën xtsiin Jesucrist lo meñ sit. Xluyaa xtiits Dios nii xteelaa lo meñ sit, parñee kpig meñ sit lo xaa, ni kak meñ sit sinak tu cos nii xlyaa nex nii chokon lo Dios. Por lëe Kyalbini Ntson chuñ nyë meñ sit.

¹⁷ Porñee xniladzyaa xtiits Jesucrist, ngo nii xlen kën xtsiin Dios. ¹⁸ Kyaxtyaa kñën stu cos, sink lëen kñe nii chuñt-

syey Crist por naa, parñee ksoob meñ sit xtiits Dios. Pkëetyag meñ sit xtsiaa ¹⁹ ni kon meñ sit kyalntson ni milagre nii beeñsyeyaa por Kyalbini Ntson. Singo mod lëen beñ cumplir bluyaa xtiits Crist nii xteelaa. Destye Jerusalén bislon aan ptsiinaa axte xtañ meñ Iliria. ²⁰ Singo mod lëen bluy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesucrist laañee karty kon meño, parñee kyëdyaa tsiin laañee bislon stu meñ. ²¹ Lëen beñ nii xñee kitsy nii kë xtiits Dios:

Lëe meñ nii destye karty kon cho nak xaa kan xaa, ni lëe meñ nii karty jkëetyag xtiits xaa kyeñ.

Lëe Pable xkokyeñ tsi Roma

²² Por ngo karty ktee tiits kyely teedyaa lo do, nixxe ndaly vult kwlokyyeeñaa nyelyaa. ²³ Per lëe na nii lëen byal xtsiinaa tañ re, ni como kokle gaa ndaly iz nii chakladzyaa kyelyaa lo do, ²⁴ tsaap steedyo tiits tsiñee lëen ka España. Aan loxsye kanaa lëe do, tsaap schilo kuñ do naa yudar ktsiinaa laañee san. ²⁵ Per lëe na lëen ka Jerusalén par kanin tu nii jkiin lo betsy no nii no siko. ²⁶ Por lëe styoo meñ Macedonia ni meñ Acaya kwlañ nii ktop xaa tumi aan kxaal xaaw lo betsy no nii no lyaadzy Jerusalén. ²⁷ Styoo xaa kwlaño ni bueen gaa beeñsyey xaa, porque por meñ Israel bniladzy xaa xtiits Dios. Por ngo no nii kuñ xaa meñ Israel yudar. ²⁸ Tsiñee lëen lox kte nii ptyop, lëen kcho par España aan lëen kyely teedy lo do. ²⁹ Xyeñpaa nii tir kuñlay Crist lëe do tsiñee lëen kyely teedy lo do.

³⁰ Beetsy, por Jesucrist ni por kyalwkëstyoo nii xneetsy Kyalbini Ntson lo no, xñabaa nii kyak tusy no, parñee kñab no lo Dios por naa. ³¹ Kol nab lo Dios nii kteelaa xaa naa lo meñ Judea nii xnilasty xtiits Crist, ni kol nab nii mbëe jkaaña meñ Jerusalén nii sanin, ³² parñee tsaap

në Dios que nii nguiool no styoon tsiñee klyaañaa lo do aan xkiladzyaa lo do. ³³Lëë lëësy Dios nii xchooblady styoo meñ dyon kakni lëë do. Amén.

Lëë Pable xkëëptyux meñ

16 Xkëëbaa psyañ no Febe lo do. Leñ kyedzy Cencrea kë me xtsiñ Dios. ²Kol kan me sinak xtyoon meñ nii ngab lo Crist, por singo no nii kuuñtsyey meñ nii xniladzy xtiits Crist. Kol ktee kchë nii jkiñ lo me, por tir chuñ me meñ yudar ni wi gaan beñ me yudar.

³Kol jkëëptyux Prisca ni Aquila. Ksan me kë xtsiñ Crist. ⁴Kwyo me xnëz kyalkuty par kteelaa me naa. Lëdy non-syaa xte skizh lo me, sink wi kchë meñ sit nii xniladzy xtiits Dios. ⁵Kol jkëëptyux kchë meñ nii xkaal lsa lidzy Prisca ni Aquila. Kol jkëëptyux xamigwaa Epeneto. Klootyee xaa bnildzy xtiits Crist nëz Asia. ⁶Kol jkëëptyux Mariy nii tir xkyë tsiñ lady to. ⁷Kol jkëëptyux xaa tu kyedzyaa Andrónico ni Junias. Ksan xaa kwyo skiib. Apostle nii nli chuñ tsiñ nak xaa. Klo xaa bnildzy xtiits Crist lon.

⁸Kol jkëëptyux Ampliato. Xamigwaa nii xniladzy xtiits Crist nak xaa. ⁹Kol jkëëptyux Urbano. Ksa noo xaa xkyëë tsiñ. Ni kol jkëëptyux Estaquis. ¹⁰Kol jkëëptyux Apeles. Tugak xluuy xaa nii nli xniladzy xaa xtiits Crist. Ni kol jkëëptyux meñ lidzy Aristóbulo. ¹¹Kol jkëëptyux xaa tu kyedzyaa Herodión, ni kol jkëëptyux meñ lidzy Narciso nii xniladzy xtiits Dios. ¹²Kol jkëëptyux Trifena ni Trifosa. Wi me xkyë xtsiñ Crist. Ni kol jkëëptyux psyañ no Pérsida. Tir xkyë me xtsiñ Dios. ¹³Kol jkëëptyux Rufo. Ngab xaa lo Dios. Ni kol jkëëptyux xña xaa. Nak me sinak tnan. ¹⁴Kol jkëëptyux Asíncrito, ni Flegonte, ni Hermes, ni Pa-

trobas, ni Hermas ni betsy no nii nche lo xaa. ¹⁵Kol jkëëptyux Filólogo, ni Julia, ni Nereo ni psyañ xaa, ni Olimpas ni kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios nii nche lo xaa.

¹⁶Kol jkëëptyux lsa xcombañer do aan kol kaw tu pxit kwesy xaa. Kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios xkëëptyux lëë do.

¹⁷Beetsy, xñabaa nii kan do cho chuñ lëë do chop tiy ni cho xlyë lo xtiits Dios nii pkëëtyag to. ¹⁸Kol ksofit lo xaa go, por xkyëdy xaa xtsiñ Jesucrist, sink lyaadzy nii kuuñtsyey xaa nii xlyañ styoo xaa no xaa, aan con tiits ngui xkëëti xaa meñ mban. ¹⁹Kchësy meñ nan nii nsoob tiits to. Por ngo xlen. Aan chakladzyaa nii kak nyaani do par kuuñtsyey do cos buen, lëjty nii kuuñtsyey do cos mal. ²⁰Aan klyëëdy lëë Dios knee tiits nii sobniy do xaatox. Lëë lëësy Jesucrist dyon kakni lëë do.

²¹Xkëëptyux Timoteo lëë do. Chopaa xaa xkyë tsiñ. Ni xkëëptyux xaa tu kyedzyaa Lucio ni Jasón ni Sosípater lëë do.

²²Naa nak Tercio. Naa xkë kitsy re. Xkëëptyuxaa lëë do. Win ngab lo Crist.

²³⁻²⁴Xkëëptyux Gayo lëë do. Lidzy xaa xkwësaa. Kchë lo meñ nii xniladzy xtiits Dios xtee xaa lidzy xaa. Ni xkëëptyux Erasto nii nak tesorer lëë do, ni xkëëptyux betsy no nii lë Cuarto lëë do.

²⁵Kol tsoo ktee no skizh lo Dios. Lëë xaa kso tsiitsy lëë do lo xtiits Crist nii bluyaa lo do. Tiits ko kwlootsey Dios destye worñee karty kwe kislyu, ²⁶per lëë na lëëw kok ndoon por kchë nii pkëë profet. Lëë Dios kwnabey nii singo kako. Lëë nii kwlootsey Dios kok ndoon parñee kchë meñ kniladzyo ni kuuñtsyeyo.

²⁷¡Lëësy Dios nyaani! ¡Lo xaa kol tsoo ktee no skizh tugak por Jesucrist! Amén.

Kitsy klo nii pxaal Pable lo meñ Corinto

1 Naa nak Pable, styoo Dios kwlañ nii kakaa xapostle Jesucrist. Chopaa betsy no Sóstenes xal kitsy re lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no nēz Corinto. ²Lëe Dios kwle lëe do parñee jkab to lo Jesucrist ni parñee jkab to xkyedzy Dios tsiin kyak ksa do meñ nii xsoob xtiits Jesucrist tyub lo kislyu. ³Lëe lëesy Dios dyon ni lëe lëesy Jesucrist kakni lëe do ni knee tiits nii mbëe kpañ do.

Lëe Pable xtee skizh lo Dios

⁴Tugak xtedyaa skizh lo Dios por kchë kyalnsaak nii bneetsy xaa lo do por Jesucrist. ⁵Por Crist lëe Dios bnee kchë kchësy cos lo do. Lëe xaa bnee tiits nii kñee do ni lëe xaa bnee kyalchak lo do. ⁶Singo mod lëe do byeñ nii nli kchë tiits nii xñee cho nak Crist. ⁷Por ngo, ni tu pe chaktre falt knee Dios lo do, mentre kyëmbës to kiid Crist stub. ⁸Ni lëe gaa Dios kakni lëe do, parñee ni tu cho jkëekiidy lëe do tse nii lëe Jesucrist kiid. ⁹Kchë tiits nii xñee Dios chuñ xaaw cumplir ni lëe gaa xaa kwtsyetsy lëe do parñee tso do xlad xiñ xaa Jesucrist.

Lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios chak chop tiy

¹⁰Por tiitspey nii bneetsy Jesucrist lon lëen xñe lo do nii kaky to chop tiy. Sink ngui kol kpañ, tugak kol ko kik to. ¹¹Por lëe meñ lidzy Cloé pxaal tiits lon nii no tily lady to. ¹²Xaal xaal xñee do, no do xñee nii xlad Pable no do, no gaa to xñee nii xlad Apolos no do, ni no do xñee nii xlad Pedre no do ni no stubla do nii xlad Crist no do. ¹³Per kol nē dyon pe ndaly tiy nayak nak Crist. ¿Pe lëe Pable nayak kwë lo crusy parñee ktsily Dios xtol do? ¿Ote porñee ngab to lo Pable yak kwchobnis to? ¹⁴Xtedyaa skizh lo

Dios nii ni tu do pchoobnistryaa, xaktyee Crispo ni Gayo pchoobnisaa, ¹⁵parñee kēbty meñ nii lëe meñ kwchobnis porñee ngab meñ lon. ¹⁶Wi meñ lidzy Estéfanos pchoobnisaa, per xsalastyaa dyon pe no cho stu meñ pchoobnisaa. ¹⁷Por pxaaldy Crist naa par kchoobnisaa meñ, sink lëe xaa pxaal naa parñee kluyaa xtiits xaa lo meñ, pxaaldy xaa naa parñee toon pere kñen, parñee kyanlyudy xkyalkuty xaa lo crusy.

Lëe Crist nak xkyalnyaani no

¹⁸Xsyak meñ nii këtañ lo tol nii pa xki-ĩndy tiits nii xñee nii lëe Crist kuty lo crusy, per lëe lo no nii kwtelaa no lo tol ndon no nii tu xkyalwnabey Dios nak. ¹⁹Lëe gak Dios xñee: Lëen knitylo xkyalchak meñ nyaani, ni lëen kuuñ jkyey kik meñ nii xyeñ.

²⁰¿Pa sē xaa nii chak na ni pa sēe gaa maestre ley ni pa sē kchë xaa nii tant nan lo kislyu re? ¿Pe bnitylody Dios xkyalchak meñ lo kislyu re nayak? ²¹Nan Dios pe cos chuuñtsyey xaa. Por ngo blaady xaa nii con xkyalchak meñ nyuumbey meñ xaa, sink styoo xaa kwlañ nii kchë meñ nii kniladzy xtiits xaa telaa lo tol, nikxe nii no meñ xsyak so xnēzty xtiits xaa.

²²Kchë meñ Israel chakladzy kan kyalntson, lëe meñ sit na chakladzy kyalchak. ²³Lëe lëe noo xtiits Crist nii kwë lo crusy xluuy noo, per xteladzy meñ Israel xkëetyago. Lëe meñ sit na xsyak nii pa xkiĩndyo, ²⁴per lëe meñ nii no xlad Crist, nikxe meñ Israelo, nikxe gaa meñ sito, nan meñ go nii lëe Crist kwaa xkyalwnabey Dios ni xkyalnyaani Dios. ²⁵Xsyak meñ nii so xnēzty cos nii chuuñtsyey Dios, per mastre so xnēzo lo kchë cos nii chuuñtsyey meñ. Singo gak kchë cos nii xsyak meñ mban, per lo Dios mastre ndaano que lo kchë cos nii chuuñtsyey meñ. ²⁶Beetsy, no nii kyeñ do nii lëe Dios kwle lëe do, nikxe

nii xsyak meñ nii nyaanidy to, ni nikxe lëdy xaa xñabey nak to, ni nikxe nakty meñ lidzy to meñ non.²⁷ Lëe Dios kwle kchë xaa nii xsyak meñ nguey parñee kuuñ kteladzy xaa meñ nyaani, ni lëe xaa kwle xaa mban parñee kuuñ kteladzy xaa meñ ndaan.²⁸ Lëe Dios kwle meñ nii pa nondy lo kislyu re sinak nii xñee ñe meñ nii pa xkiiñdy, meñ nii ni tu cho nakty, parñee ksyablyu xaa meñ non.²⁹ Por ngo ni tu cho chilody ktaan lo Dios.³⁰ Misme Dios ptsig lëe do lo Crist, ni lëe gaa xaa po Crist parñee kak Crist xkyaalyaani no tsiin por Crist lëe noo kpig lo Dios ni lëe gaa no telaa.³¹ Por leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee: “Deelñee no cho chakladzy ktaan, no nii ktaan xaa por Crist.”

Xtiits Crist nii kwë lo crusy

2 Pkiiñdyaa tiits ngan ni kwneedyaa si xñee xaa chak worñee byely kluyaa xtiits Dios lo do.² Xtiits sye Crist nii kuty lo crusy kuni kikaa worñee byelyaa lo do.³ Mban chakaa worñee byelyaa lo do ni xisyaa tseb,⁴ ni koklasty gaan ngon styoo do con tiits nii xñee xaa chak worñee bluyaa xtiits Dios, sink lëe Kyalbini Ntson ni lëe xtiits Dios pko styoo do,⁵ parñee xtiits sye Dios kniladzy to, kniladzy to xtiits chol meñ.

Por Kyalbini Ntson xyuumbey meñ Dios

⁶Xñee noo tiits ngan lo meñ nii pe-naadle xnildazy xtiits Dios. Per lëdy xtiits xaa nii no lo kislyu re nak tiits ngan go ni lëdy xtiits xaa nii xñabey lo kislyu rew, por ktiidy xaa.⁷ Xtiits Dios nii ni tu cho karty kon xñee noo. Lëe tiits ko xñee nii destye nii kwyyaa kislyu nol kik Dios xa kteelaa xaa lëe no.⁸ Karty kyeñ xaa xñabey tiits re, por deelñee nyeñ xaaw nguëedy xaa Crist lo crusy.⁹ Per leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee nii lëe Dios kwlootsey cos nii ni tu cho karty kan ni kon,

parñee kluuy xaa lo meñ nii xkëstyoo xaa. Ni tu kik meñ karty tsini cos ko.¹⁰ Lëe Kyalbini Ntson xluuy cos ko lo no, por lëe Kyalbini Ntson nan xa nak kchë cos, axte kchë cos nii ngotsey Dios nan Kyalbini Ntson.

¹¹Deel lo kislyu gaaw, ¿cho nan kchë nii xsya leñ styoo meñ na dyon? Xaktyee xkyaalyaani meñ gon nano. Singo gak Dios, xaktyee xKyalbini Ntson xaa nan pe xsya styoo xaa.¹² Kwaady no kyalbini nii no leñ styoo chol meñ lo kislyu re, sink Kyalbini nii xneetsy Dios kwaa no, parñee kchilo kyeñ no xa nak kyaalnsaak nii bneetsy Dios lo no.¹³ Tiits nii bluuy Kyalbini Ntson loo noo xñee noo. Xñedy noow porñee byo noo wseedy. Singo xluuy noo xtiits Dios lo meñ nii no Kyalbini Ntson leñ styoo.

¹⁴Xsaldy meñ nii nody Kyalbini Ntson leñ styoo tiits nii sëedni xKyalbini Ntson Dios. Xsyak meñ go nii pa xkiiñdyoo porñee xyeñdy meñ gow. Xaktyee meñ nii no Kyalbini Ntson leñ styoo xyeño.¹⁵ Schilo ksee kchë meñ nii no Kyalbini Ntson leñ styoo xa chak kchë cos, per ni tu cho chilody ksee kan xa chak meñ go.¹⁶ Por xñee kitsy nii kë xtiits Dios: “¿Cho lëe nii kyeñ pe cos no leñ kik Dios? ¿Cho lëe nii kchilo kuuñ kseedy Dios?” Per lëe lëe no sinak nii no kik Crist no kik no.

Lëe meñ nii xnildazy xtiits Dios chak chop tiy

3 Pchilody ñen lo do sinak nii xñen lo meñ nii mbañ sinak xñabey Kyalbini Ntson, sink sinak nii xñen lo chol meñ lo kislyu re kwnen lo do, por nak to sinak xaa wiñ, karty kal do lo xtiits Dios.² Nonsyke tiits nii ngandy bluyaa lo do, por nak to sinak mëed yeeñ nii chilody kaw niskwaan, pchilody nyeñ do tiits ngan ni naa gaa xyeñdy tow,³ por bii no kik to si no kik chol meñ lo kislyu. Deelñee chakniladzy to, ni xtily do ni chak to chop tiy sinak nii chuuñtseyey

yak chol meñ chuuñtsyey do. ⁴Por tsiñee xñee tu do: “Naa xlad Pable non”, xñee stu do: “Naa nii xcuenta xlad Apolos non”, lëe do chuuñtsyey sinak chuuñtsyey chol meñ lo kislyu re.

⁵¿Cho nak Pable na dyon ni cho nak Apolos? ¿Pe lëdy nayak xtiits sye Dios xsoob noo? Por ngo bluuy noow lo do ni bnildazy kaa tow. Catuu noo beeñtsyeyey nii kwnabey Dios lëe noo. ⁶Naa kwololyu pni, lëe Apolos psiw, per lëe Dios beeñ nii kwlañ pni go ni lëe gaa xaa beeñ kroobo. ⁷Por ngo paaty nondy xaa nii chan ni xaa nii xsii. Lëe Dios nak xaa nii non por lëe xaa chuuñ kroob pni go. ⁸Tugak nak xaa nii chan ni xaa nii xsii, nikxe lëe Dios kizh xaa según tsiin nii beeñtsyey xaa. ⁹Xaa nii xkyë xtsiin Dios nak noo, lëe do nak xilyu Dios. Ni nak to sinak tu yu nii no ksa Dios. ¹⁰Nakaa sinak tu albanily. Lëe Dios bneetsy tiits nii kwekaa cimient, aan xaa xaa nii no klëp xipyedzyo. Per no nii kap xaa nii klëpo cuidad. ¹¹Por ni tu cho chilody kweek stu cimient. Lëe Crist nak cimient ko. ¹²Schilo klëp no xipyedzyo cimient ko con or, con plat ni con kyo ngui, o con yag, con kizhkoob kaa ni con koobki gaa. ¹³Per lëe kchë xtsiin no kak nyoo tsiñee lëe Dios kuñ kyalxtisy. Por tse go lëe Dios kxaal ki parñee kuñ ki preb kchë xtsiin no. ¹⁴Deelñee tso tu xaa nii ksa tu yu nii tsekty lo ki go, lëe Dios kizh xaa. ¹⁵Per deelñee tsek yu nii psaa no, nikxe mban tyeedy no, lëe noo telaa sinak tu xaa nii xtyelaa lo ki.

¹⁶¿Pe nandy kaa to nayak nii leñ styoo do nak lidzy Dios ni leñ styoo do no xKyalbini Ntson Dios? ¹⁷Deel cho knitylo lidzy Dios, lëe Dios knitylo meñ go, por nda lidzy Dios nii lëe gaa to nak yu go.

¹⁸Kyëti xaldy to. Deelñee no do xsyak nii tir chak to, no nii kyak to sinak tu xaa nii ni tu pe chakty parñee kyak to tu xaa chak. ¹⁹Por pa xkiin dy kyalchak

nii no lo kislyu re lo Dios. Leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee nii misme Dios xchon xaa chak lo tramp. ²⁰Ni leñ kitsy ko gak xñee nii nan Dios nii pa xkiin dy kyalnyaani xaa chak. ²¹Por ngo, ktaandy to deelñee kënal do chol xaa lo kislyu re, por xcheñ do nak kchësy cos. ²²Xcheñ do nak Pable ni Apolos ni Pedre. Xcheñ do nak kislyu, xcheñ do nak kyalmbañ ni xcheñ do nak kyalcuty, xcheñ do nak kchë cos nii no natiemp ni xcheñ do nak kchë cos nii nare kiid, ²³ni lo Crist kaa ngab to, ni lëe Crist ngab lo Dios.

Tsiin nii chuuñtsyey xaa nii nak apostle

4 Kol sak lëe noo sinak tu mos nii xkyë xtsiin Crist, o sinak kaa tu xaa nii sëed kluuy nii no kik Dios. ²No nii kak nyoo nii schilo këñlo Dios lëe no deelñee jkaa no tu tsiin. ³Naa nii xcuenta pe sinidy kikka dyon pe xyo xtsiinaa styoo do o styoo gaa xaa xñabey. Per ni naa nody kyalnë dyon xa si lo xtsiinaa. ⁴Karty kyeña dyon pe no pa kwlon falt, per lëdy por ngo nii kniyaa nii nody xfal-
taa. Lëe Dios nan pe cos nak xfal-
taa, por lëe xaa chuñ kyalxtisyaa. ⁵Kuñdy kaa to kyalxtisy. Kol kwës axte nii kiid Jesús parñee kwii xaa kchë cos nii nolan nëz lo bini. Lëe Jesús kwii kchë nii xsya styoo meñ tsiin kizh Dios kchë meñ.

⁶Beetsy, lëen xñe kchë cos re lo do porñee xkëstyoon lëe do. Ni lëen psety kaa Apolos ni naa lo do parñee kan do kchë nii chuuñtsyey noo tsiin kchosody to lo xtiits Dios parñee kaknidy to tu xaa par kteekyo do stu meñ. ⁷Por ¿cho xliisklaal na dyon nii xtaa noo lo meñ, ni pe cos chap kaal nii bneesty Dios? Aan deelñee gaa lëe xaa bneetsy kchë nii chapoo, ¿penak tsiigo nii xtaanoo?

⁸Xsyak to ni tir rikw to ni xsyak to nii ni tu pe xkiin dy to. Xsyak to nii rey do. Xkiin tre to lëe no. ¿Deelba nli nyak to rey parñee syoob noo këabey no ksa

no!⁹ Sootaa nii kchëe noo siñee nak noo apostle lëe Dios psaanladzy lëe noo. Nak noo sinak xaa nii nche mbës kety. Xiwkity meñ ni xiwkity angly nak noo.¹⁰ Xsyak meñ nii nguey noo, porñee noo xlad Crist. Lëe lëe do xsyak to nii tir xyeñ do xtiits Crist. Mban noo, per lëe do tir ndaan do. Xsyakty meñ lëe noo, per lëe do xsoob meñ xtiits to.¹¹ Axte natse gon chak falt nii tyaaw noo ni nii tyow noo, ni chak falt xab noo. Xsaksi meñ lëe noo ni kindy liidzy noo.¹² Xtsaag noo xkyëe noo tsiñ. Xkotsyetsy meñ lëe noo, per tiits buen xtikchee noo lo meñ. Xkyënlaag meñ lëe noo, per xekw noo.¹³ Xñeenë meñ lëe noo, per nguudzy xtikchee noo lo xtiits meñ. Sinak nii xsyak meñ pel cos xsyak meñ lëe noo. Axte natse xyak meñ nii pa xkiiñdy noo.

¹⁴Xkëdyaa kchë nrii parñee kwin xkyalto do, sink lëew xkën parñee kñen lo do sinak nii nyak to xiñaa.¹⁵ Por nikxe nyo tsiñ mily maestre nii kluuy xtiits Dios lo do, nody ndaly pxosy to. Naa nak pxosy to, por naa byely kluuy xa nak xtiits Dios lo do.¹⁶ Por ngo xñabaa nii kuuñtseye do nii chuuñtseyeaa.

¹⁷Lëen xal Timoteo lo do. Xkëstyoon xaa. Nak xaa sinak xiñaa. Lëe xaa kuuñ ksaladzy lëe do nii chuuñtseyeaa kchë nii xñabey xtiits Dios nii xlyyaa kchë laañee chateedyaa.¹⁸ No do xtaan porñee xsyak to nii kyely teejtyaa lo do.¹⁹ Per deelñee sneetsy Dios tiits klyëedy lëen kyely teedy lo do. Tsigo lëen kan dyon pe cos nak xtsiñ xaa nii tant chak nyaa lëjty xaktyee tiits ktaan xaa.²⁰ Por lëjty tiits sye nak xkyalwnabey Dios, sink nli xñabey xaa.²¹ ¿Pe chakladzy to nii kak ntseebaa lo do tsiñee kyelyaa ote chakladzy to yak nii ngui kñen lo do ni kantsin lëe do?

Cos nii nongualdy kak

5 Kayonaa gon nii no tu xaa nii noni tsiil pxosy lady to. Per ni lady meñ

nii xnilasty xtiits Dios gon chakty tol go.² ¿Aan xtaan do, lëjty nii tso do kyalnë! Noo nii kwii do xaa nii chuuñtseye tol go lady to.³ Por nikxe nii sodyaa yuubaa lo do, lëe xkyalbinin so lo do, ni lëen kwlokyeñle gaa pe cos kuuñtseye do.⁴⁻⁵ Kol jkaal lsa aan con xtiitspey Jesucrist kol kwii xaa go lady to, por lëe Jesucrist kakni lëe do, ni lëe xkyalbini gaan so lo do. Kol kwii xaa nii beñ tol go lady to parñee kyab xaa ña xaatox, aan lëe xkyalbini xaa telaa tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy.

⁶Buendy gon nii ktaan do por kchë cos nii chuuñtseye do. ¿Pe nandy to nayak nii chop lëe gak levadur xkuube kobyi?⁷ Kol kwii levadur nii kwxiñle lady to parñee kak to sinak kobyi nii xkyëdy levadur. Ni nli gaa nii nak to sinak kyaxtily nii xkyëdy levadur, por lëe Crist kuty por lëe noo sinak nii chuty meñ mëkwxiily paskw.⁸ Kol tsoo kuuñtseye no paskw, per ksaady no kyaxtily con levadur nii kwxiñle, sink kol tsoo ksaady no kyaxtily nii xkyëdy levadur, por kyaxtily go nak sinak tiitsli ni tiits ndoladzy. Lëe levadur nii kwxiñle nako sinak tol.

⁹Leñ stu kitsy nii pxalaa gon niyaa lo do nii ktsiil l lady to meñ nii no xikwnaa o ximguiy gaa.¹⁰ Per niydyaa nii koñee kñeedre to lo kchë meñ nii no ximguiy o xikwnaa gaa, ni lo meñ ngbiñ, ni lo meñ nii xsoxib lo mdyo, por parñee kñeedre to lo kchë meñ go noo nii kchoo do lo kislyu re.¹¹ Sink niyaa nii ktsiil l lady to meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no ximguiy o xikwnaa gaa me, ni meñ ngbiñ, ni meñ nii xsoxib lo mdyo, ni meñ nii xñee tiits kizh, ni meñ ngonip, ni meñ ngbaan. Per ni kawnidy to clasy meñ go.¹²⁻¹³ Xyaldy nii kanaa meñ nii xnilasty xtiits Dios. Lëe Dios kuñ xkyalxtisy meñ go. Per lëe do nongualdii kuñ do kyalxtisy lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Por ngo, kol kwii xaa nii beñ tol go lady to.

**Lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios
chi lo xtisy nii xnilasty Dios**

6 Tsiñee xtily do ksa xcombañer do, ¿penak nii xyax to chinab to kyalxtisy lo xtisy nii xnilasty xtiits Dios? ¿Penak nii chinabty tow lo tu xaa nii xniladzy xtiits Dios? ² ¿Pe nandy to nayak nii lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios kuñ kyalxtisy lo kislyu? Aan deelñee lëe do kuñ kyalxtisy lo kislyu ¿penak nii kakty kuñ do tu kyalxtisy wiñ? ³ ¿Pe nandy to nayak nii axte lo angly kuuñ no kyalxtisy? Deelñee singo tsigo busy nako, ¿penak nii chilody kweekli no pel cos wiñ nii xtsyool no lo kislyu re? ⁴ Deelñee xtily do ¿penak nii chini do xtily do lo xaa nii xnilasty xtiits Dios? ⁵ Lëen xñe nrii parñee kteladzy to. ¿Pe nody ni tu xaa nyaani lady to nayak parñee jkwëes xaa lo xtily do? ⁶ Ni lëdy kaa xaktyee xtily do ksa do xcombañer do nii xniladzy xtiits Dios, sink chini do xtily do lo xtisy nii xnilasty xtiits Dios.

⁷ Tu kyaltow nii tso tily lady to. ¿Penak nii xekwty to ksaksi meñ do ni penak nii masy xlaady to kwan meñ do? ⁸ Per xaal nii chuuñsyey do, mismee lëe do xkwan xcombañer do nii xniladzy xtiits Dios.

⁹⁻¹⁰ ¿Pe nandy to nayak nii chilody sëeb meñ ngoptol laañee xñabey Dios? Këbty to tsaaplaa nlydyo, por sëebty meñ nii choni stu kwnaa o stu mguiy, ni meñ nii xsxib lo mdyo, ni mguiy nii chaani stu mguiy, ni ngbaan, ni meñ ngbiñ, ni meñ ngonip, ni meñ nii xñee tiits kizh ni kchë meñ nii chuñ tramp laañee xñabey Dios. ¹¹ No do beeñsyey tol go, per lëe Dios beeñ nyë lëe do worñee bniladzy to xtiits Jesucrist ni kwsëeb Kyalbini Ntson leñ styoo do.

Leñ styoo no no Kyalbini Ntson

¹² Xñee do ni tu cho xsiniydy naa. Schilo kuuñsyeyaa nii klyaañtyee sty-

oon. Nli tiits ko, per lëdy kchë cos buen. Schilo kuuñsyey no nii klyaañtyee styoo no, per nody kñabey ni tu cos lo no. ¹³ Nli xtiits meñ tsiñee xñee meñ nii par niskwaan kwyaa xpans no ni par xpaans kaa no byaan nii kak wagw, per lëe Dios knitylo chop cos ko. Per nlydy nii byaan no parñee tso ximguiy no o xikwnaa gaa no, por par Dios byaan no ni lo Dios kaa ngab no. ¹⁴ Por sinakak nii beeñ kpañ Dios Crist, kuuñ kpañ xaa lëe no por xñabey xaa.

¹⁵ ¿Pe nandy to nawen nii lo Crist ngab no? ¿Pe sak chopaa tu kwnaa yox nii chaani ndaly mguiy nawen deelñee lo Crist ngabaa? ¿Chilodyo gon! ¹⁶ ¿Ote nandy to yak nii tsiñee chak chop mguiy tu kwnaa tugak meñ xyak xaa chop xaa me? Singo xñee kitsy nii kë xtiits Dios. ¹⁷ Singo gak tsiñee chak chop no Dios, tugak xyak no ksa no Dios.

¹⁸ Kol kpichee lo xtol meñ nii no ximguiy o xikwnaa gaa. Kchë tol nii chuuñsyey meñ laa klaasy xyaano, per lëe meñ nii no ximguiy o xikwnaa gaa, xcuerp meñ xsaksi tol go. ¹⁹ ¿Pe nandy to nii leñ styoo do nak sinak tu yu aan leeño no Kyalbini Ntson nii bneetsy Dios lo do ni lëdre gaa lëe do xñabey xcuerp to? ²⁰ Por lëe Dios kwxi lëe do. Por ngo no nii ksoob to xtiits Dios tyub styoo do.

**Lëe Pable xñee lo meñ nii ptsiilñal
ni lo meñ nii nare ktsiilña**

7 Lëen ktikche lo kchë nii kwnabtiits to leñ kitsy nii pxaal do lon. Buen tsi meñ deelñee ktsiilñady meñ. ² Per como ndox nii tsoni meñ stu kwnaa o stu mguiy gaa, masy buen nii catu kwnaa ni catuu gaa mguiy kap tsiil. ³ Ni no gaa nii kuñ xaapkiy cumplir lo tsiil, nikle gaa kwnaa no nii kuñ me cumplir lo tsiil me. ⁴ Nody nii jka kwnaa xcuerp, por cheñ tsiil me nako. Singo gak mguiy nody nii jka xaa xcuerp xaa, por cheñ

tsiil xaa nako. ⁵ Jkady to lëe do lo tsiil do, deelnee byaandy to tiits nii tsiil lsadty do por lëe do kutiitsni Dios. Loxsye te tiemp nii byaan do tiits, no nii kyak chop to stub, por toontlaa kxekwty to aan kuñ xaatox xtol do.

⁶ Nak nii kñen lo do sinak tu permis, xñedyaa nii no kuuñtsyey dow. ⁷ Nii no kikkaa, deelba kchë do nyak sinakaa, per xaal xaal psaa Dios lëe no.

⁸ Kchë lo meñ solter ni lo kwnaa viud xñen nii masy buen tsi do, deelnee ktsiilñady to, sinak naa. ⁹ Per deelnee xyeñ do nii kxekwty to, kol ktsiilña, porque masy buen ktsiilña do lëjty nii kak xtol do.

¹⁰ Lëe lo meñ nii ptsiilñal xñabaa nii klaady kwnaa tsiil. Lëdy kixsyaa xlyañoo nrii, sink lëe Jesucrist xñabey nii singo kako. ¹¹ Per deelnee klaa kwnaa tsiil, nodre nii ktsiilña me, o xakxe gaa deelnee knee ngui me chop tsiil me. Singo gak xaapkiy nody nii ksëeb tsiil xaa.

¹² Lëen kñe lo meñ nii karty ksetyaa, styoon xlyañ nrii, lëdy Jesucrist xñabeyo. Deelnee xnilasty tsiil tu xaa xtiits Dios, per sinidy kik me nii klaa me xaa, nody nii klaa xaa me. ¹³ Singo gak deelnee no tsiil tu kwnaa nii xnilasty xtiits Dios, per sinidy kik xaa nii klaa xaa me, nody nii ksëebtsiil kwnaa go. ¹⁴ Por nikxe nii xnilasty xaapkiy xtiits Dios, lëe xaa xpig kex lo Dios por tsiil xaa. Singo gak kwnaa nii xnilasty xtiits Dios, lëe me xpig kex lo Dios por tsiil me. Deelnee kaktyo singo mod lëe xiñ do kak sinak xiñ meñ nii xnilasty xtiits Dios, per lëe na lo Dios le ngab xiñ do. ¹⁵ Per deelnee tugak xñee xaapkiy o kwnaa gaa nii xnilasty xtiits Dios nii lëe xaa ni lëe me ksëeb tsiil, masy buen nii ksëebtsiil xaa ni ksëebtsiil me. Singo mod lëe kwnaa ni lëe xaapkiy nii xniladzy xtiits Dios kyaan tusy, por lëe Dios kwtsyetsy lëe no parnee mbëe

kpañ no. ¹⁶ Por ¿xa kñe kwnaa na dyon nii schilo kteelaa me tsiil me, o xa kñeë gaa xaapkiy nii schilo kteelaa xaa tsiil xaa?

¹⁷ Deelnee xaatyee nak to wornee kwtsyetsy Dios to, no nii singo kyaan do. Nrii xñen lo kchësy meñ nii xniladzy xtiits Dios. ¹⁸ Deelnee nobeyle to wornee kwtsyetsy Dios to, singo kol kyaan. Deelnee nobeydy kaa to, tsobeydy to. ¹⁹ Precisty nii tsobeypee to, sink kol ksoob xtiits Dios, ngo precisy. ²⁰ No nii kyaan do sinak to wornee kwtsyetsy Dios to. ²¹ Deelnee no xpixwan do wornee kwtsyetsy Dios to, pe tsinidy kikoo. Per deelnee xtee tiits nii laa do, kol ktee nii laa do. ²² Por kchë xaa nii no xpixwan wornee kwtsyetsy Dios xaa, nodre xpixwan xaa. Tu xaa nii kë xtiiñ Dios nak xaa. Lëe kchëë gaa xaa nii nody xpixwan wornee koktsyetsy xaa, lëe Crist nak xpixwan xaa nina. ²³ Nyazh gon kwxii Dios to. Klaady to nii cholsye meñ kak xpixwan do. ²⁴ Singo tsiigo busy, beetsy, kol kak sinak to wornee kwtsyetsy Dios to.

²⁵ Lëe nana lëen kñe lo meñ nii karty ktsiilña, lëdy xtiits Dios kñen, sink lëen kñe sinak xñee tu xaa nii chap Dios confians. ²⁶ Xsyakaa gon nii buen nii ktsiilñady xaapkiy, por ntseeb nak natiemp. ²⁷ Per deelnee ptsiilñal xaa, nody nii klaa xaa tsiil xaa, per deelnee karty ktsyol xaa kwnaa masy kyubty xaa me. ²⁸ Ni nikle gaa ktsiilña xaapkiy, lëdy tolo. Singo gak kwnaa nikxe ktsiilña me, lëdy tol chuñ me. Per lëen xñe kazh nii lëe meñ nii ktsiilña te kyalnë lo kislyu, aan chaklastyaa nii te do kyalnë.

²⁹ Beetsy, chakladzyaa kniyaa lo do nii xtsedre kwe no nu. Por ngo, kchë xaa nii ptsiilña no nii tso xaa sinak nii nyody tsiil xaa. ³⁰ Singo gak xaa nii no kyalnë, no nii kpañ xaa sinak nii nyody xaa kyalnë. Nikxe gaa xaa no lni, no kak xaa sinak chak meñ nii xledy. Singo gak

xaa nii xkyë wsi no nii sak xaa nii lëdy xcheñ xaa nak cos nii kwxi xaa. ³¹ Singo gak kchë xaa nii xsyak nii no gan lo kislyu re, no nii sak xaa nii nodyo cuent, por lëë kislyu re lox.

³² Chaklastyaa nii tso do kyalnë, por tsiñee bii so tusy tu xaa, choxko xaa ksoob xaa xtiits Dios ni choxko xaa kuuñ ksak xaa Dios. ³³ Per tsiñee lox xtsiilñasy xaa, lyaadzy lo kislyusy cho xaa, parñee kuuñ ksak xaa tsiil xaa. ³⁴ Singo gak kwnaa nii karty ktsiilña ni kwnaa nii iip tsiilñady. Choxko me kuuñ ksak me Dios tyub styoo me. Per lëë kwnaa nii no tsiil, lyaadzy lo kislyusy no me, parñee kuuñ ksak me tsiil me.

³⁵ Skiin tiits nii xñen lo do. Chaklastyaa ksiniyaa lëë do, sink chakladzyaa nii mbëë kpañ do kuñ do xtsiin Dios.

³⁶ Per deelñee no tu xaa nii xsyak nii masy buen ktsiilña xaa, porñee xekwtre xaa. Schilo kuuñtsyey xaa nii no kik xaa, por lëdy tol ktsiilña meñ. ³⁷ Singo gak deelñee no tu xaa nii koñee kaklasty ktsiilña, penaktyo. ³⁸ Por buen chuuñtsyey xaa nii xtsiilña, per mastre buen chuuñtsyey xaa nii xtsiilñady.

³⁹ No nii tsoni kwnaa tsiil mentre mbañ xaa. Per deelñee kety xaa, schilo ktsiilña me stu mguiy nii xniladzy xtiits Dios. ⁴⁰ Per mastre mbëë tso me deelñee kpikchedy ktsiilña me. Nrii nak xtitsaa, per xsyakaa nii lëë xKyalbini Ntson Dios nii no leñ styoon xñee pe cos kñen.

Niskwaan nii chokon lo mdyo

8 Lëen kñe xa nak xcuent niskwaan nii xkokon meñ lo mdyo. Nli nii kchë no ndon xa nak cuent re, per por kyalnan no lëë no chak nyaa, per lëë kyalwkëstyoo chuuñ jkyedzy lëë no. ² Deelñee no tu xaa nii xsyak nii chak, karty lox kseedy xaa. ³ Per deelñee no tu xaa nii xkëstyoo Dios, xyuumbey Dios xaa.

⁴ Lëë xcuent nii dyon pe schilo ktyaaw niskwaan nii chokon lo mdyo, ndon no gon nii nondy mdyo lo kislyu re, ni ndon no nii tugak Dios no. ⁵ Nikxe tso tub yox mdyo nii lëë dios lo kislyu o kpaas gaa, ⁶ per par lëë no tugak Tat Tios no. Lëë xaa psaa kchë cos, ni por lëë gaa xaa lëë no mbañ. Ni tugak xaa xñabey no. Lëë xaa go nak Jesucrist. Por lëë xaa kwyya kchësy cos, ni por lëë xaa kwyya no.

⁷ Per lëdy kchë meñ nan nrii. No meñ nii byël kuksoxib lo mdyo, aan tsiñee chaw meñ niskwaan nii chokon lo mdyo, xsyak meñ nii tol chuuñtsyey meñ. ⁸ Lëdy kaa nii ktyaaw ktsig lëë no lo Dios. Por ngo pe nakty deelñee tyaaw no o tyaawdy kaa no. ⁹ Per kol kap cuent, por toontlaa ksyaab to meñ nii kal bniladzy xtiits Dios lo tol. ¹⁰ Deelñee nanoo xa nak cos re aan tsil wagw laañee chokon niskwaan lo mdyo, aan kan tu xaa nii kal bniladzy xtiits Dios lii, neñdy wi xaa kyax kaw xaa nii kwyokon lo mdyo, nikxe nii xsyak xaa nii ndoxo. ¹¹ Aan por kyalnanoo lëël jkëëtañ tu xaa nii kal bniladzy xtiits Dios, ni lëëw na wi por lëë xaa kuty Crist. ¹² Singo tsigo busy deelñee ksyaab to xaa nii kal bniladzy xtiits Dios lo tol, falt xko do lo Crist. ¹³ Por ngo, deelñee ksyaabaa meñ lo tol por niskwaan nii chawaa, masy buen nii kpikchedraa kawaa niskwaan go, parñee kuñdyaa xtol meñ.

Nii xyal jkaa xaa nii nak apostle

9 Nli gon nii schilo kuuñtsyeyaa kchë nii chuuñtsyey tu apostle, por konna Jesucrist ni nyoo gaa nii kën xtsiin Dios por por ngo lëë do xniladzy xtiits Dios. ² Neñdy no meñ nii xnilasty nii apostlaa, per lëë do no nii kniladzy tow, por lëë do xniladzy xtiits Dios nii bluyaa aan siko kesy xluuy nii nli apostlaa.

³ Nrii xñen lo meñ nii xñee në naa: ⁴ Nongual nii kneetsy meñ nii kawaa ni kin, ⁵ ni nongual nii kaapaa tsiilaa nii

xniladzy xtiits Dios, sinak nii chap stubla apostle tsiil, ni betsy Jesús, ni Pedre. ⁶¿Ote xsyak to yak nii chopsye noo Bernabé chilody kyaan meñ nii xniladzy xtiits Dios? ⁷¿Ni pe no gaa tu soldad nii xkizh xgast, ni pe no tu xaa nii xso yag uv aan chawdy xaa uv ni pe no tu xaa nii chap mëkwxiily aan chidy xaa nidzy? ⁸Këbty to nii kixsyaa xlyañ cos re, porque axte lo xley Moisés xñee: ⁹“Kodyoo kyex chuw yosy nii xkyë kon.” Chëbty Dios ngo gon porñee sini yosy kik xaa, ¹⁰sink lëw chëb xaa por lëe no. Porque nikxe xaa nii xkyë kono, nikxe gaa xaa nii xkyë kwlaapo, no nii tsini kik xaa, nii wi xaa kchal nii ktyop lo kwaa. ¹¹Singo tsigo busy deelñee bluuy noo xtiits Dios lo do, ¿pe tir xsyak xuuy do nii kñab noo palal cos nii jkiin noo? ¹²Deelñee xteedy to nii xkiin stu meñ, no nii kneetsy to nii jkiin noo.

Per karty gon kñab noow. Al contrario, xekw noo parñee syonlëdy noo lo xtiits Dios. ¹³Ni nan gaa to nii kchë xaa nii xkyë tsiin leñ lidzy Dios siko xchoo nii chaw xaa. Kchë xaa nii xkyë tsiin laañee chety ma nii chokon lo Dios, chaw xaa xpëel ma nii chety siko. ¹⁴Ni lëe gaa Jesucrist psaan tiits nii kchë xaa nii xluuy xtiits Dios siko klyañ nii kaw xaa. ¹⁵Per karty gon kuuñtsyeyaa ngo, ni xaldy gaan kitsy re parñee kñabaa pe cos lo do. ¿Silidyee ketyaa, lëjty nii ktichee meñ kyalwle nii no leñ styoon!

¹⁶Deel naa, lëdy parñee ktaanaa xluuyaa xtiits Dios, sink nongual kluyno. Por ¿broobsyaa deelñee kludyno! ¹⁷Por ngo, deelñee kluyno porñee xlyañ styoon, lëen kozhle. Per nikxe gaa chaklastyaa, lëew kluuyaa por lëe Dios xñabey naa. ¹⁸Por ngo xlen xluuyaa xtiits Dios porñee cho xkizhty naa. Xtsiñaadyaa nii kawaa porñee xluuyaa xtiits Dios.

¹⁹Nikxe ni tu cho xñabeydy naa, xaalyaa ptee tiits nii kñabey meñ naa, parñee singo mod ndaly re meñ kniladzy

xtiits Dios. ²⁰Tsiñee non lady meñ Israel chakaa si chak meñ Israel parñee jkon styoo meñ go. Kchë meñ Israel go sinal xley Moisés ni wi gaan chanal ley go nikxe nii xñabeydy ley go naa. ²¹Singo gak parñee jkon styoo meñ nii sinaldy xley Moisés chakaa si chak meñ go, nikxe nii xñabeysye Dios chuuñtsyeyaa, por lëe Crist xñabey naa. ²²Tsiñee gaa non lady meñ nii kal bniladzy xtiits Dios win chak si chak meñ go parñee jkon styoo meñ go. Si chak kchë meñ chakaa, parñee telaa meñ lo tol. ²³Kchë nrii chuuñtsyeyaa por xtiits Dios nii xteelaa, parñee jkan kyalnsaak nii xnee tiits re.

²⁴Nan do gon nii tsiñee cho carrer ndaly meñ xko corr, per xaktyee xaa nii chuñ gan xkaa premio. Per lëe do kol ko corr parñee kuñ do gan tsiin jkaa do premio. ²⁵Kchë xaa nii chakladzy gon kuñ gan lo tu wkity, xsaan xaa kchë cos nii chuñ mal xaa. Aan xaktyee tu coron nii nyaa con xikw laurel nii pa xkiin dy chuñ xaa gan. Per lëe do tu premio nii nitylody jkaa do. ²⁶Deel naa, xkodyaa corr sinak xaa nii xñady lo, ni xkëdy kaan puñety lo me, ²⁷sink xsaksin xcuerpaa parñee ksoobo xtitsaa, parñee kyaandyaa tublad aan naa beëñ ksedy ndaly meñ.

No nii kap meñ cuent lo mdyo

10 Kol kaknan gon nii kchë pxusykoltoo noo kwsë lo xingal xkey nii pxaal Dios ni kchë xaa kwteke nistoo nii lë Nistoo Nixñë. ²Kchë xaa byak ksa Moisés tsiñee lëe xaa kwchobnis lo xkey go ni lo nistoo go. ³Ni kchëe gaa xaa taw nii pxaal Dios, ⁴ni kchë xaa kow nii pxaal Dios. Kow xaa nis nii kwlañ lady kyo nii tugak kwënoy xaa nëz. Lëe kyo go nak Crist. ⁵Per ndaly xaa psakty styoo lo Dios, por ngo lëe xaa kuty tañ laañee kwtedy xaa. ⁶Kchë ngo kok parñee tsyon now aan tsokidy no cos mal, sinak nii kwyoki xaa gow. ⁷Por ngo, ksoxibty to lo mdyo,

sinak nii beeñtsyey bla xaa go ni leñ kitsy kaa nii kē xtiits Dios xñee: “Lëë meñ kwsob taw ni kow aan loxsye ngo lëë meñ beeñtsyey nii pkatyee.”⁸ Kapy no ximguiy no ni xikwnaa gaa no, sinak nii beeñtsyey xaa go aan tu kpizak kuty kalyptson mily xaa.⁹ Jkaaldy no Crist sinak nii beeñtsyey xaa go, aan ndaly xaa kuty porñee taw mëël xaa.¹⁰ Kliskiydy to pe cos lo Dios sinak nii beeñtsyey pxusykoltoo noo, aan beety xangly nguialkuty xaa.

¹¹ Kchë nrii ptyool pxusykoltoo no aan lëew kwë lo kitsy nii kē xtiits Dios parñee tson now, kchë no siñee no no natiemp nii lëë kislyu mer nitylo.¹² Deelñee no xaa nii xsyak nii tubli so xaa, no nii kap xaa cuent parñee kyabty xaa.¹³ Sinak nii xtyoolak to kyalnë ptyool xaa nii penaadle kwyow, per kol ksaladzy Dios por buen xaa aan klaady xaa ktyool do tu kyalnë nii kkekwy to. Al contrario lëë xaa kluuy xa kchoo do lo kyalnë aan singo mod lëë do kkekwy to do lo kyalnë.

¹⁴ Por ngo, beetsy, kol ksaan kchë mdyo.¹⁵ Xñen lo do sinak xñen lo meñ nyaani ni misme lëë gaa to kol kyeñ xa sē lo xtitsaa.¹⁶ Tsiñee gon xtyow no nii no leñ vas nii nak lay, xcheñ Crist ngo xtyow no. Singo gak tsiñee xtyaaw no kyaxtily nii nak lay, xcuerp Crist ngo xtyaaw no.¹⁷ Ni nikxe gaa ndaly no, kchë no xtyaaw kyaxtily go. Por ngo tugak nak no.

¹⁸ Kol kuy gaanoo xa nak xmod xaa Israel, kchë xaa nii chaw xpëel ma nii xyakon nako sinak nii wi xaa go nsakon cos lo Dios.¹⁹ Per xñedyaa lo do nii non mdyo ni xñedyaa nii stu nak pëel nii chokon lo mdyo.²⁰ Sink lëen xñe nii lo kyalbini mal xkokon meñ nii xnilasty xtiits Dios cos, lëjty lo Dioso aan chaklastyaa nii ktsiil lsa do kyalbini mal.²¹ Chilody gon jkë chuw do chu xvas

Crist ni chu xvas kyalbini mal, ni chilody kawni do Dios ni kawni do kyalbini mal misme tiemp.

²² ¿Ote chakladzy no yak kuuñ klëë no Dios? ¿Pe mastre nayak ndaan no lo xaa?

No nii kuuñ ksak no xcombañer no

²³ Nli nii schilo kuuñsyey no nii no kik no, per lëdy kchë cos buen. Schilo kuuñsyey no nii no kik no, per lëdy kchë cos xchooblady styoo meñ nii xniladzy xtiits Dios.²⁴ No nii kuuñ ksak no xcombañer no, tsinidy kik no nii lëesy no precisy.

²⁵ Kol kaw kchë nii xtyo leñ mesón, kñabtiisty to pa sëedo parñee jkaandy kik to.²⁶ Por xcheñ Dios nak kislyu ni xcheñ xaa nak kchë cos nii no loo go.

²⁷ Deelñee kwetsy tu xaa nii xnilasty xtiits Dios lëë do parñee kaw do, aan tsi do, kol kaw kchë nii kyë xaa, ni tu pe kñabtiisty to parñee jkaandy kik to.²⁸ Per deelñee kñe tu xaa lo do: Lo mdyo kwyo kon pëel gue, kawdy tow, parñee kuñdy to xtol xaa go ni parñee jkaandy kik xaa.²⁹ Lëdy kik to gon jkan, sink kik xaa nii nē ngo lo dow.

Per neñdy no xaa nii kñe: “¿Penak nii chilody kuuñsyeyaa nii no kikkaa deelñee xaa kik xaa nii xkan?”³⁰ Deelñee xtedyaa skizh lo Dios tsiñee chawaa, ¿penak nii kñeenë meñ naa tsiñee chawaa?”³¹ Por ngo, deelñee chaw do o chi gaa to, kol ktee skizh lo Dios.³² Kyubty to nii kyab meñ lo tol, nikle meñ Israelo, nikle gaa meñ sito, ni nikle gaa meñ nii xniladzy xtiits Dioso.³³ Naa nii xcuentaa, tugak choxkoon nii kuuñ ksakaa styoo kchësy meñ, nodyaa lyaadzy naasy, sink wi lyaadzy meñ non, parñee kchë meñ telaa lo tol.

11 Kol kuuñsyey nii chuuñsyeyaa, sinak nii chuuñsyeyaa nii beeñtsyey Crist.

Xa kutiitsni kwnaa Tat Tios

²Xlen lo do gon, beetsy, porñee tugak xsaladzy to naa ni porñee sinal do xtiits Dios nii bluyaa lo do. ³Per chakladzyaa nii kaknan do nii lëe Crist xñabey lo xaapkiy, aan lëe xaapkiy xñabey lo tsiil. Singo gak lëe Dios xñabey lo Crist. ⁴Deelñee xtse tu xaapkiy kik tsiñee chutiitsni xaa Dios o tsiñee gaa xluuy xaa xtiits Dios, xkyalto xaa nii xñabey lo xaa xkwii xaa. ⁵Per deelñee xtseedy tu kwnaa kik tsiñee chutiitsni me Dios o tsiñee gaa xluuy me xtiits Dios, xkyalto tsiil me xkwii me. Nakako sinak nii nga me kik me. ⁶Deelñee chaklasty kwnaa ktse kik, masy jka mew, per deelñee xsyak me nii tu kyaltow deelñee jka kik me, no nii ktse me kik me. ⁷Nody nii ktse xaapkiy kik, por si nyaa Dios psaa Dios xaa, tsiin singo lëe xaapkiy xsal Dios. Per lëe kwnaa xsal xaapkiy. ⁸Por worñee psaa Dios xaapkiy, lëdy lady kwnaa pchoo xaapkiy, sink lady xaapkiy pchoo kwnaa. ⁹Por xaapkiy kwya kwnaa, lëdy por kwnaa kwya xaapkiy. ¹⁰Por ngo ni por angly no nii ktse kik kwnaa parñee kak nyoo nii lëe tsiil me xñabey lo me. ¹¹Per kol kyeñ gaanoo kindy mguiy deelñee kindy kwnaa ni nyody kwnaa deelñee nyody xaapkiy. ¹²Nli nii lady xaapkiy pchoo kwnaa ni nli nii por kwnaa lëe mguiy chaly, per lëe Dios chuuñsyey tsiin go.

¹³Misme lëe do dyon kol kyeñ pe buen nii ktseedy kik kwnaa tsiñee kutiitsni me Tat Tios. ¹⁴Ni mismee gaa lëe no xtyon nii tu kyaltow deelñee klaa xaapkiy kak nool kik xaa, ¹⁵aan tu kyalnsaako lo kwnaa deelñee nool kik me, por nool kits kik me parñee ktsew kik me. ¹⁶Deelñee no xaa nii xyody nrii styoo, no nii kaknan xaa nii chapty noo ni chapty meñ nii xniladzy xtiits Dios stu costumbre.

Xixtsee Crist

¹⁷Xlëen gon nii xkën nrii, por pe nandy nii xkaal lsa do, sootee na nii kuño buen lëel mal chuño. ¹⁸Ni kanëel gaa meñ lon nii tsiñee xkaal lsa do, chop tiy nak to, aan no xtiits meñ go xniladzyaa. ¹⁹¡Nli nawen nii lëe do kak chop tiy parñee kak nyoo cho do nli xniladzy xtiits Dios! ²⁰Aan porñee nak to chop tiy tsiñee xkaal lsa do par kaw xtsee do, lëdre xixtsee Crist chuuñsyey do. ²¹Por tsi lëe xwor xtsee chal, xaal xaal chaw do, aan no meñ nii chawdy ni no meñ nii axte xsyudzy. ²²¿Pe chilody nawen kaw do ni ki do chilidzy to? ¿Penak nii xkwiipee to xkyalto meñ nii xniladzy xtiits Dios ni xkyalto meñ nii kindy pe kaw? Kol në dyon pe slen lo do. ¡Kledyaa gon!

²³Misme Crist gon në nii bluyaa lo do nii wtse nii lëe tu apostle kok niladzy xaa, lëe xaa kwseñ kyaxtily ²⁴aan loxsye ptee xaa skizh lo Dios, lëew beñ grol xaa aan lëe xaa chëb: “Lëe xcuerpaa nrii. Kol kawo parñee ksaladzy to naa, por lëen kety parñee telaa do.” ²⁵Aan singo gak tsiñee lëe xtsee kwlox lëe xaa kwseñ tu vas aan lëe xaa chëb: “Tu cheña nrii. Kol kiw parñee ksaladzy to nii por tu cheña lëe Dios beñ cumplir xtiits lo do.” ²⁶Por ngo cad nii ki dow ni kaw dow lëe do xsaladzy nii lëe Crist kuty aan lëe xaa kiid stub.

²⁷Kchë xaa nii chaw ni chi tsiñee chak xixtsee Crist aan chuuñ ksakty xaa Crist, tu tol chuñ xaa lo xcuerp Crist ni lo xcheñ Crist. ²⁸Por ngo catu do kol kyeñ deel no xtol do antes nii kaw do ni ki do nii xkaasy lo xixtsee Crist. ²⁹Por deel comñee kaw do ni ki do aan xyeñdy to nii xcuerp Crist chaw do ni xcheñ xaa chi do, lëe do te castigw. ³⁰Ni por ngo gaa ndaly do xsyaknë ni ndaly do choxchal, ni no gaa xcombañer do noyetye. ³¹Per deelñee kyeen no pe cos chuuñsyey no, xkiinñdy nii ksaksi Dios no. ³²Ni nan gaa

to nii lëe Dios xsaksi lëe no, parñee tyejty no kyalnë nii te kchë meñ nii xnilasty xtiits xaa.

³³Singo tsiigo busy, beetsy, tsiñee jkaal lsa do par kaw xtsee do, kol kwës xcombañer do. ³⁴Deelñee no tu xaa nii xlyaañ, kaw xaa lidzy xaa, parñee ksaksidy Dios to tsiñee xkaal lsa do. Kchë cos nii kwneedyaa xa kak yuubaa kan xa kako tsiñee kyelyaa.

Kyalwnabey nii xkiisy Kyalbini Ntson

12 Beetsy, chakladzyaa nii kaknan do xa nak kyalnsaak nii xnee Kyalbini Ntson.

²Nan do gon nii worñee karty kniladzy to xtiits Dios, mdyo ngop nii xkaatyee bniladzy to. ³Lëe na chakladzyaa nii kaknan do nii ni tu cho chilody këb: “¡Nguialsi Jesús!” deelñee no xKyalbini Ntson Dios leñ styoo xaa. Ni ni tu cho chilody këb: “¡Lëe Jesús xñabey!” deelñee nody Kyalbini Ntson leñ styoo xaa.

⁴Xaal xaal nak kyalnsaak nii xkaa meñ, per tugak nak Kyalbini Ntson nii xneetsyo. ⁵Ndaly mod schilo jkiin meñ, per tugak lo xaa nii xñabey xkiin meñ. ⁶Ni ndaly gaa mod schilo kak cos, per tugak nak Dios nii no leñ styoo kchë meñ. ⁷Kchëlo meñ chiid Kyalbini Ntson parñee jkiin meñ lo xcombañer. ⁸Lëe Kyalbini Ntson xtee kyalchak lo bla meñ, ni no gaa lo meñ xteedy Kyalbini Ntson kyalnyaani. ⁹No lo meñ xteedy Kyalbini Ntson kyalwniladzy ni no meñ xkaa tiitspey parñee kuñ kyak meñ xaa xsyaknë. ¹⁰No meñ xkaa tiitspey parñee kuñ meñ kyalntson, ni no meñ xkaa tiitspey parñee këee meñ tiits nii xaal Dios. No gaa meñ xkaa kyalnyaani parñee kyeñ meñ xa nak kyalbini mal ni xa nak kyalbini buen, ni no meñ xkaa tiitspey parñee këee meñ stu tiitsë nii ni tu cho xyeñdy, ni no meñ nii xkaa tiitspey parñee këee meñ xa nak kchë ti-

itsë go. ¹¹Per tugak nak Kyalbini Ntson nii chuuñtsyey kchë cos re, ni lëe gaa Kyalbini Ntson xkiisy kchë kyalwnabey segün xlyañ styoo Kyalbini Ntson.

Kchësy to ngab lo Crist

¹²Nikxe ndaly party nyaa xcuerp no, per tugak cuerp nako. Singo gak Crist. ¹³Singo gak lëe no, nikxe meñ Israel no o meñ sit kaa no, ni nikxe no xpixwaan no o nody kaa xaa, lëe no pchoobnis Kyalbini Ntson parñee kyak tusy no ni tugak kaa nak Kyalbini Ntson nii no leñ styoo no.

¹⁴Lëdy tugak party gon nyaa xcuerp no, sink ndaly party nyaaw. ¹⁵Deelñee këb niy no lo xcuerp no: “Lëdy ñal nakaa, ngabtyaa lool”, lëdy por ngo nii sobtyo lady no. ¹⁶O deelñee gaa këb tyag no: “Lëdy mëlool nakaa, ngabtyaa lool”, lëdy por ngo nii sobtyo lady no. ¹⁷Kol kyeñ gaanoo deelñee tyub lady no nsyob mëlo no, ¿xa tsyon no tsiigo? O deelñee gaa tyub lady no nsyob tyag no, ¿xa knuup no cos tsiigo? ¹⁸Per lëe Dios psoob catu cos laañee kwlaño styoo xaa. ¹⁹Deelñee tugak cos nsaa Dios, ¿pa nyaan xcuerp no tsiigo? ²⁰Per nikxe gaa ndaly party nyaa cuerp, tugak cuerp no.

²¹Chilody gon këb mëlo no lo ña no: “Xkiin dyaa lii”, ni chilody këb kik no lo niy no: “Xkiin dyaa to.” ²²Al contrario no party nii xsyak no mban aan party ko mastre xkiin lo no. ²³Ni ngui xkakw xab no party nii xisy xyo styoo no ni ngui xtyon party nii xsyak no nguidy ²⁴Xkiin dy party nii ngui nii toon xare xixkwaaw. Lëe Dios psaa xcuerp no singo parñee tyontsi no party nii xsyak no nguidy, ²⁵ni parñee ktildy xparty xcuerp no, sink kan lsaw xcombañero. ²⁶Deelñee në tublë xcuerp no, tyub lady no xsee yoob ko. Singo gak deelñee xtyoontsi tublë lady no, tyub xcuerp no xle.

²⁷Lëe do gon nak xcuerp Crist, ni lo Crist kaa ngab to kchësy to. ²⁸Por ngo

xaal xaal nak tsiin nii ptee Dios lo kchë meñ nii xniladzy xtiits xaa. Klo apostle pso xaa. Loxsye ngo lëë xaa pso profet, ni meñ nii kak maestre, ni meñ nii kuñ kyalntson, ni meñ nii kuuñ kyak xaa xsyaknë, ni meñ nii kuñ yudar, ni meñ nii so lo kchë meñ nii xniladzy xtiits xaa, ni meñ nii kñee stub clasy tiitsë. ²⁹Lëdy kchë meñ gon nak apostle ni lëdy kchë meñ chuuñsye kyalntson, ³⁰ni lëdy kchë meñ chuuñ kyak xaa xsyaknë ni lëdy kchë meñ xñee stub clasy tiitsë ni lëdy kaa kchë meñ schilo kñë xa nak tiits ko. ³¹Kol tsoxko nii kneetsy Dios kyalnsaak nii mastre non lo do.

Kyalwkëstyoo

13 Lëen kluy tu cos nii mastre precisy lo do. Deelñee xñen stu tiitsë nii xyeñ meñ ni xñen tiitsë nii xñee angly, aan nody kyalwkëstyoo leñ styoon, nakaa sinak tublë kiib o tu platiy gaa nii xsyetsy. ²Deelñee xñen tiitsë nii xaal Dios, ni nanaa cos nii Dios sye nan, ni chakaa kchëlo cos, ni tyub styoon xniladzyaa nii schilo kticheen kiy xlugaro, cho naktyaa deelñee nody kyalwkëstyoon leñ styoon. ³Deelñee kiisyaa kchë nii chaapaa lo meñ prob ni klaan ksaay meñaa, per pe nandy kchë ngo, deelñee nody kyalwkëstyoo leñ styoon.

⁴Kchë xaa nii no kyalwkëstyoo leñ styoo, chap xaa paciensy, buen xaa ni chak mbijty xaa ni chak nyaady xaa. ⁵Chak yoxty xaa ni chak nyasty xaa, xlëedy xaa ni chody kyalnë styoo xaa. ⁶Xlëdy xaa tsiñee xyab stu meñ lo tol, sink xle xaa chon xaa tiitsli. ⁷Tugak xekw xaa xtsyool xaa kyalnë ni xkwës xaa te kyalnë ni tugak xniladzy xaa xtiits Dios.

⁸Tsitsiñdy tse nii tsodre kyalwkëstyoo, per sitsiñ tse nii tsodre xaa nii nak profet, ni kñeedre meñ stub clasy tiitsë, ni jkiinñtre kyalchak. ⁹Por xyuumbey nizhty no xtiits Dios, ni

xñeedy profet kchësyoo, ¹⁰per tsiñee lëë tse nii lëë no kaknan kchë cos, tsitsiñ ksalastre no kchë cos wiñ nii ndon no nina.

¹¹Worñee kokaa xaa wiñ, kwnen si xñee xaa wiñ ni kwyo kikaa sinak no kik xaa wiñ, per tsi lëen kol, lëen psaan xmod xaa wiñ. ¹²Xtyon nyëdy no kchë cos nina. Nako sinak tsiñee xtyon no cos lo tu kyowan, per sitsiñ tse nii lëë no tyon nyë cos. Nandyaa xa nak kchë cos nina, per sitsiñ tse nii lëen kaknan xa nako, sinak nii nan Dios xa nakaa.

¹³No tson cos nii tejty, lëë cos ko nak kyalwniladzy, ni kyalwsaladzy ni kyalwkëstyoo, per lëë kyalwkëstyoo nak nii mastre precisy.

Meñ nii xñee stub clasy tiitsë

14 Kol tsoxko nii jkëstyoo do, ni kol tsoki nii kneetsy Dios tu kyalnsaak lo do. Kol nab nii kñee do tiitsë nii xaal xaa. ²Lo Dios xñee xaa nii xñee stub clasy tiitsë, xñeedy xaa lo meñ. Por Kyalbini Ntson xñee xaa, per ni tu cho xyeñdyo. ³Aan lëë xaa nii xñee tiitsë nii xaal Dios gon, lo meñ xñee xaa parñee kyeñ meñ, ni parñee kchoobladzy xaa styoo meñ ni ko nguiool xaa styoo meñ. ⁴Losye xaa nii xñee stub clasy tiitsë xkiinoo, per lëë xaa nii xñee tiitsë nii xaal Dios, kchë lo meñ nii xniladzy xtiits Dios xkiinoo.

⁵Nlen deelñee kchë do ngaa kyalnsaak nii kñee do stub clasy tiitsë, per mastre nlen deelñee kchë do nyee tiitsë nii xaal Dios. Por mbëere nii kñee do tiitsë nii xaal Dios, ni buenak kaa nii kñee do stub clasy tiitsë deelñee tso cho kñee xa nako parñee kchë lo meñ nii xniladzy xtiits Dios jkiinoo. ⁶Por ngo, beetsy, deelñee kyelyaa lo do aan kñen stub clasy tiitsë, ni tu cho kyeñdy xtitsaa. Pe nandy kyelyaa, xakxe deelñee kñen tiitsë nii pxaal Dios o kluy gaan pe tu cos lo do.

⁷ Nak kchë nrii sinak kiib musyk, sinak flaut o arp kaa. Deelñee nyoody pa ti chool meñ, nyoody dyon chow xsyetsy. ⁸ Singo gak tsiñee chak guerr, deelñee nyoody pe xkwetsy trompet, kyëmbësty meñ nii kislo tily. ⁹ Singo gak lëë do deelñee kñeedy to tiits nii xyeñ meñ, ¿xa kaknan meñ pe cos xñee do? ¡Lo me xñee do, lëdy lo meño! ¹⁰ Ni ndon gaa no nii ndaly clasy tiitsë no lo kislyu, aan kchësy tiitsë go xkiiñ. ¹¹ Per deelñee xyeñdyaa xtiitsë xaa nii xñee lon, tu xaa sit nakaa lo xaa ni tu xaa sit nak xaa lon. ¹² Ya ke nii tir choki do jkaa do kyalnsaak nii xnee Kyalbini Ntson, kol tsoxko jkaa do tu kyalnsaak nii jkiiñ lo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios.

¹³ Por ngo, kchë xaa nii xñee stub clasy tiitsë no nii kñab xaa lo Dios nii kyeñ xaaw. ¹⁴ Por deelñee kutiitsnin Dios con stub clasy tiitsë, nli nii lo Dios xñee xkyalbinin, per nandyaa dyon pe cos xñen. ¹⁵ ¿Pe cos kuuñtsyeyaa tsgo? No nii gon kutiitsnin Dios con stub clasy tiitsë ni no nii kutiitsnin xaa con tiitsë nii xyeñaa. No nii kolaa lay con stub clasy tiitsë ni no nii kolno con tiitsë nii xyeñaa. ¹⁶ Por deelñee kool do lay lo Dios con stub clasy tiitsë nii xaktyee xkyalbinin do xyeñ, chilody koolni chol meñ lëë do lay, por xyeñdy xaa pe xñee do. ¹⁷ Nikxe ntson lay nii chool do, per xyeñdy chol meño. ¹⁸ Xtedyaa skizh lo Dios nii naa nak tu xaa nii mastre xñee stub clasy tiitsë. ¹⁹ Per tsiñee xkaal lsa meñ nii xniladzy xtiits Dios, buen nii nikxe kaayak lan tiits nii kyeñ meñ kñen, lëjty nii kñen tsii mily tiits aan ni tu cho kyeñdyo.

²⁰ Beetsy, tsody kik to sinak no kik xaa wiñ. Kol kak sinak xaa wiñ tsiñee chan do cos mal, per kol ko kik to sinak no kik xaa kol. ²¹ Leñ kitsy nii kë xtiits Dios gon xñee: “Nikxe kñen lo meñ re con xtiitsë meñ sit, ni nikxe kñee meñ sit lo meñ re, kondy meñ re xtitsaa.” ²² Parñee kan meñ xkyalwnabey Dios ngo nii xñee meñ

nii xniladzy xtiits Dios stub clasy tiitsë, per tsiñee lëë tu xaa xñee tiits nii xaal Dios, lo meñ nii xniladzy xtiits Dios xñee xaa. ²³ Deelñee sëëb tu xaa nii xnilasty xtiits Dios laañee xkaal lsa do, aan kan xaa nii lëë do nchenee stub clasy tiitsë nii ni tu cho xyeñdy, sëb xaa nii chak wety to. ²⁴ Per deelñee kchë do nchenee tiits nii xaal Dios, aan sëëb tu xaa nii xnilasty xtiits Dios, misme lëë xaa kyeñ nii no xtol xaa tsiñee kon xaa xtiits Dios nii nchenee do. ²⁵ Singo mod lëë xaa kwii kchë tol nii no ngeuetsy leñ styoo xaa, aan lëë xaa ksoxib lo Dios ni lëë xaa kyeñ nii nli no Dios lady to.

So xñëz kol kuuñtsyey cos

²⁶ Singo tsgo busy, beetsy, tsiñee jkaal lsa do, no do kakladzy kool lay lo Dios, no gaa to kuuñ kseedy ni no do kñee nii pxaal Dios lo do, ni no do kñee stub clasy tiitsë, ni no do kñee xa nak tiitsë go. Kol kuuñtsyey kchë ngo parñee jkiiño lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. ²⁷ Tsiñee kñee do stub clasy tiitsë, schilo kñee chop to o tson gaa to, per no nii tuga to kñee, ni no nii tso tu xaa nii kñee xa nak tiits ko. ²⁸ Deelñee kindy tu xaa nii kñee xa nak tiits ko, masy kñeedy tow, kol neesy lo Dios leñ styoo do. ²⁹ Singo gak deelñee kñee do tiits nii xaal Dios, schilo kñee axte tson do. Lëë los demasy to, kol jkëëtyag nii kñee xaa go. ³⁰ Per deelñee kñee Dios lo tu xaa nii sob, lëë xaa nii klo bislo xñee kwës ³¹ parñee kchilo kñee xaa, tsiin kchë do kseedy ni kchë styoo do kchooblady Dios. ³² No nii tsiitsy so xaa nii xñee tiits nii xaal Dios, parñee kñeedy xaa nii jkaatyee. ³³ Porque ndoladzy Dios, xkaandy xaa kik meñ. Singo nak xaa lo kchë meñ nii xniladzy xtiits xaa.

³⁴ Nody nii kñee kwnaa tsiñee xkaal lsa do, sink no nii ksoob me xtiits tsiil me, por singo xñabey xley Moisés. ³⁵ Deelñee no tu cos nii xyeñdy kwnaa,

no nii kñabtiits me lo tsiil me tsiñee ktsiñ me lidzy me, por buendy nii kñee kwnaa tsiñee xkaal lsa do. ³⁶ Kol ksaladzy kaa noo nii lëdy por lëe do bislo xtiits Dios, ni lëdy kaa lëesy to xniladzyo. ³⁷ Deelñee no tu xaa nii xsyak nii profet xaa, o xsyak kaa xaa nii lëe Kyalbini Ntson ptee tu kyalnsaak lo xaa, syeñ xaa nii lëe Dios kwnabey pkën nrii. ³⁸ Per deelñee xsaldy xaa nii pkën, ksaldy to xaa.

³⁹ Singo tsigo busy, kol tsoxko kñee do tiits nii xaal Dios, per jkady to kñee meñ stub clasy tiitsë. ⁴⁰ Per ngui kol kak ni so xnëz kol kuuñtsyey cos.

Lëe Jesucrist pañ

15 Beetsy, chakladzyaa nii ksaladzy to xtiits Dios nii bluyaa lo do. Bniladzy to tiits ko ni tsiitsy so do low. ² Por tiits ko lëe do telaa lo tol deelñee ksaandy tow, per deelñee ksaan dow xlyë bniladzy tow.

³ Klo nii bluuy Dios lon bluyaa lo do. Bluyaa nii leñ kitsy nii kē xtiits Dios xñee nii por xtol no kuty Crist, ni leñ kitsyak ko xñee ⁴ nii lëe xaa pkyeetsy aan tse nii kwloxo tson kpidez lëe xaa pañ. ⁵ Ni bluyaa nii klo lo Pedre byaklo xaa, tsigore byaklo xaa lo ksa tsiipchop apostle. ⁶ Loxsye ngo tugak tiemp byaklo xaa lo kaay kyoow meñ nii xniladzy xtiits Dios, ni ndaly gaa meñ go bii mbañ, no gaa meñ go kutyle. ⁷ Tsigore byaklo xaa lo Jacob, ni lo kchë apostle.

⁸ Lultime lon byaklo xaa nii nakaa sinak tu mëed xaly. ⁹ Por naa nak tu xaa nii xisy non lo apostle, per ni chilody kcholën apostle, por kwënlagaa meñ nii xniladzy xtiits Dios. ¹⁰ Per por xyalnsaak Dios lëen nak apostle. Ni byaan maaldy gaan lo xaa, sink mastre ndip xkyën tsiñ que kchë apostle, nikxe nii lëdy naa kē tsiñ, sink Dioso. Por Dios tugak nakni naa. ¹¹ Por precisty dyon cho mastre chuñ tsiñ, xtiits Dios precisy ni lëe gaaw bniladzy to.

Spañ meñ nii chety

¹² Deelñee xñee noo lo do nii lëe Crist pañ, ¿penak nii no do xñee nii nlidy xpañ meñ kuty? ¹³ Por deelñee xpañdy meñ kuty, ni Crist tsigo pañdy. ¹⁴ Aan deelñee pañdy Crist, pa nondy tiits nii xluuy noo, ni pe nandy kchë nii xniladzy to. ¹⁵ Deelñee nyak nli kchë ngo, wnee xuuy noo, por lëe noo niuy lo do nii lëe Dios beñ kpañ Crist. Per deelñee nlidy nii xpañ meñ kuty, nlidy nii pañ Crist. ¹⁶ Deelñee xpañdy meñ kuty, ni Crist tsigo pañdy. ¹⁷ Aan deelñee pañdy Crist, pe nandy kchë nii xniladzy to, ni lo tol bii no do. ¹⁸ Deelñee singo nako, kchë meñ kuty nii bniladzy xtiits Dios kwëtañ. ¹⁹ Deelñee xaktyee lo kislyu re xsaladzy no Crist, tu xaa nii mastre mban nak no.

²⁰ Per pañ Crist gon. Klootyee xaa pañ lo kchë meñ kuty nii kpañ. ²¹ Por sinak nii por tugak xaa kwlañ kyalkuty lo kislyu, singo gak por tugak xaa kwlañ nii lëe meñ kuty kpañ. ²² Por Adán kchësy meñ chety. Lëe por Crist na, kchësy meñ kuty kpañ. ²³ Per catu meñ kpañ tsiñee kchal meño. Klo Crist pañ. Axte tsiñee kiid Crist stub, lëe kchë meñ nii no xlad xaa kpañ. ²⁴ Wor go lëe kislyu nitylo, ni wor go lëe Crist knitylo kchë xaa xñabey aan lëe xaa jko kyalwnabey ña Tat Tios. ²⁵ Por axte lox kweekli Dios kchë meñ nii xlëe lo Crist, axte tsigolye lëe Crist kñabey. ²⁶ Lultime nguialkuty knitylo xaa. ²⁷ Lëe Dios kwloo kchësy cos ña Crist. Per tsiñee xñee kitsy nii kē xtiits Dios nii kchë cos no ña Crist, lëdy wi Dios gon, por lëe Dios pko kchë cos ña Crist. ²⁸ Aan tsiñee lëe kchë cos lox kyo ña Crist, lëe Crist kyo ña Dios, por lëe Dios pko kchësy cos ña xaa. Aan singo mod lëe Dios kñabey kchë kchësy cos.

²⁹ No meñ gon xchoobnis por meñ kuty. ¿Penak chuuñtsyey meñ ngo con xpañdy meñ kuty na? Deelñee xpañdy meñ kuty, ¿penak tsigo nii xchoobnis meñ

por meñ kuty? ³⁰ ¿Ni penak nii tugak ntseeb ktsyool noo tu kyalnë? ³¹ Nli gon, beetsy, nii ksatyee tse xtyelaa ketyaa, ni nli nii xlen nii xnildazy to xtiits Crist. ³² Deelñee styoosyaa kwlañ nii ptilynin ma tox leñ kyedzy Efeso, pe nandyo. Deelñee xpañdy meñ kuty, nli xtiits xaa nii xñee: “Kol tso tyaaw no ni kol tso tyow no. Byeñkxe kxe widzy lëë no kety.”

³³ Kyëtidy to, por nli tiits nii së sinrii: “Lëë xaa mal xkëëtañ xaa buen.” ³⁴ Kol jko xkyalcheñ do, kuñdy to tol, por no do gon xyuumbeydy Dios. Lëën xñe nrii parñee kteladzy to.

³⁵ Neñdy no do nladzy: “¿Xa lë nii kpañ meñ kuty ni pe sak meñ kuty nii kpañ si chak no?” ³⁶ Nguey do, por tsiñee xñaa tu medzy, klo chety medzy ko parñee klyañ tu yag. ³⁷ Lëdy yag nii klyañ gon cholyu, sink xaktyee xmedzyo cholyu, nikxe xobxtily, nikxe gaa stub clasy pniw. ³⁸ Aan lëë Dios gon xsa pni go sinak nii xlyañ styoo xaa, ni catu pni go xroob lal nii xñabey Dios. ³⁹ Xaal xaal gon nak cuerp. Xaa nak xcuerp bñech, xaa gaa nak xcuerp ma, ni xaa nak xcuerp mguñ, ni xaa nak xcuerp mël. ⁴⁰ Ni xaa gaa nyaa cuerp nii no kpa, ni xaa nyaa cuerp nii no lo kislyu. Ntson cuerp, per xaa nyaa xkyalntson cuerp nii no kpa, ni xaa nyaa xkyalntson cuerp nii no lo kislyu. ⁴¹ Ni stu nak xbini ngbidz lo xbini mëë, ni xaa nak xbini mëly ni misme gaa lady mëly no ndaly clasy bini.

⁴² Singo gak tsiñee xpañ meñ kuty. Xkyeetsy cuerp nii xnitylo, aan xpañ tu cuerp nii nitylody. ⁴³ Xkyeetsy tu cos nii yox, aan xpañ tu cos ngui. Xkyeetsy tu cos mban, aan xpañ tu cos ndaan. ⁴⁴ Xkyeetsy tu cuerp nii pchoo lo kislyu, aan xpañ tu cuerp nii sëëd kpa. Deelñee no cuerp nii pchoo lo kislyu, no gak cuerp nii sëëd kpa.

⁴⁵ Leñ kitsy nii kë xtiits Dios gon xñee nii klootyee Adán kok tu xaa mbañ, per lëë Adán nii biid lultime nak kyalbini nii xnee kyalmbañ. ⁴⁶ Per lëdy klo kyalbini gon biid, sink klo cuerp kwyo. Lultime kwlañche kyalbini. ⁴⁷ Meñ lo kislyu nak klootyee mguiy nii kwya, con yu, per meñ kpa nak mguiy nii biid despuesy. ⁴⁸ Chak meñ lo kislyu si kok xaa nii kwya con yu. Lëë meñ nii ngab kaa kpa chak si chak xaa nii pchoo kpa.

⁴⁹ Deelñee pcho no mguiy nii kwya con yu, scho no mguiy nii sëëd kpa.

⁵⁰ Kol kono gaa, beetsy. Chilody gon tso cuerp nii nyaa con tsit ni pëel laañee xñabey Dios, por chilody tso cos nii xnitylo laañee no cos nii xnitylody. ⁵¹ Per lëën kniy tu cos nii nolan lo do. Lëdy kchë no kety, per kchë no ktsyëëlo. ⁵² Kolpsyee, sinak tsiñee xtiib lo no, tsiñee lëë lultime trompet kpetsy, lëë kchësy meñ kuty kpañ parñee kpikchedre kety meñ kuty. Aan lëë no ktsyëëlo. ⁵³ Por lëë xcuerp no nii xnitylo kyak tu cuerp nii nitylody. Lëëw kyak tu cuerp nii kejty. ⁵⁴ Aan tsiñee lëë xcuerp no lox kyak tu cuerp nii nitylody, lëë xtiits Dios kak cumplir nii xñee: “Lëë kyalkuty kwnitylo por lëë gan kok.” ⁵⁵ Kyalkuty, ¿ko xkyalndaanoo na par ksaksil lëë noo? ⁵⁶ Lëë tol xtee tiits parñee ksaksi kyalkuty lëë no, ni lëë xley Moisés xtee kyalwnabey lo tol. ⁵⁷ Per skizh Dios, por lëë xaa xnee tiits nii kuuñ no gan, porñee xnildazy no xtiits Jesucrist.

⁵⁸ Por ngo, beetsy, tugak kol kuñ xtsiñ Dios. Ksaandy to ni kchooxsody to lo xtiits Dios, por nan do lëdy singosy xnildazy to xtiits Jesucrist.

Tumi nii xtyop par meñ nii xnildazy xtiits Dios

16 Tumi nii xtyop gon par meñ nii xnildazy xtiits Dios, kol ktopo sinak nii psanaa tiits lo meñ nii xnildazy xtiits Dios nii no nëz Galacia. ² So

sobsye tse tminkw kol kwiixaa palal tumi según nii ptsiñaa do, aan kol kotseyo parñee ktopty to tumi tsiñee lëen klyañche. ³Por naa kxal xaa nii kwe do tsi Jerusalén, ni naa ktedy kitsy nii señ xaa, parñee tsini xaa nii ptop to lo betsy no nii no leñ kyedzy ko. ⁴Aan deelñee precisy nii win ka, lëe noo kyo ksa noo.

Lëe Pable xñee pare tsitedy Pable

⁵Klo xtañ meñ Macedonia kateedyaa. Loxsye ngo lëen klyañ Corinto. ⁶Neñdy slyëen lo do xisy wiñ, o neñdy kaa lo do teedyaa tyub nii chak nal, tsiin kuñ do naa yudar tsiin lëen kpi, par kan laañee no kan. ⁷Por chaklastyaa nii ketyle kanaa to, sink chakladzyaa nii kwësaa lo do xisy, deelñee snee Dios tiits. ⁸Per lëen kwës leñ kyedzy Efeso axte lni Pentecostés, ⁹por xtee tiits nii kyën xtsiñ Dios par kuñaa gan, nikxe nii ndaly meñ xlëe lo no.

¹⁰Deelñee klyañ Timoteo, kol ktee nii kle xaa ni pe tsinidy kik xaa, por wi xaa xkyë xtsiñ Dios sinak nii xkyëno. ¹¹Por ngo ni tu do ksyablyudy xaa, sink kol kuñ xaa yudar parñee klyañche xaa lon, por lëe xaa këmbësaa ksan stubla betsy no.

¹²Kwnen lo Apolos nii nyiid tedy xaa lo do ksa xaa betsy no, per kwnëdy xaa. Per tsiñee kteedyo tiits lëe xaa kiid.

¹³List kol kwe, ksaandy to xtiits Dios. Kol ko valor lo do, tsiitsy kol so. ¹⁴Tsiñee kuuñtsyey do tu cos, kol kuuñtsyeyo con kyalwkëstyoo.

¹⁵Nan do gon nii klootyee meñ lidzy Estéfanos bnildzy xtiits Dios nëz Acaya, aan lëe xaa no kjiñ lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. ¹⁶Chakladzyaa nii ksoob to xtiits kchë meñ nii nak sinak xaa ni xtiits kchë meñ nii xkyë xtsiñ Dios.

¹⁷Xlen nii biid Estéfanos ni Fortunato ni Acaico, por lëe xaa beeñtsyey nii chilody kuuñtsyey xaa. ¹⁸Pchooblady xaa styoon ni styoo do. No nii kyeñ do nii non clasy xaa go.

¹⁹Xkëëptyux meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no nëz Asia lëe do ni xkëëptyux meñ nii xkaal lsa lidzy Aquila ni Prisca lëe do. ²⁰Kchë betsy no xkëëptyux lëe do. Kol ktee tu pxit kwesy xcombañer do tsiñee jkëëptyux to xaa.

²¹Paablaa, naa xal tyux re lo do con yuub ñan ni xletraa pkëno.

²²Deelñee no tu xaa nii xkëstyoody Jesucrist, nguialsi xaa. ¡Të Jesucrist!

²³Kakni Jesucrist to dyon. ²⁴Xkëstyoon kchësy to por lo Crist ngab no.

Kitsy pchop nii pxaal Pable lo meñ Corinto

1 Naa nak Pable. Styoo Dios kwlañ nii kakaa xapostle Jesucrist. Chopaa Timoteo xal kitsy re lo meñ Corinto nii xniladzy xtiits Dios ni lo meñ nii no tyub nêz Acaya. ²Lëë lëësy Tat Tios dyon ni lëë lëësy Jesucrist kakni lëë do ni knee tiits nii mbëë kpañ do.

Xkyalnë Pable

³Kol tsoo ktee no skizh lo Tat Tios, pxosy Jesucrist, por lëë Tat Tios xkëstyoo lëë no ni lëë xaa xchooblady styoo no. ⁴Lëë Dios xchooblady styoo no tsiñee no no tu kyalnë, parñee singo gak kchooblady no styoo xcombañer no tsiñee no xaa tu kyalnë. ⁵Por nikxe nii xtyee noo kyalnë porñee xsoob noo xtiits Crist, per lëë gak Crist xchooblady styoo noo. ⁶Por lëë noo xtyee kyalnë parñee kchooblady noo styoo do ni parñee telaa do lo tol. Aan tsiñee xchooblady Dios styoo noo, wi styoo do xchooblady xaa, tsiin kxekw to tedy to kchë lo kyalnë nii xtyeedy noo. ⁷Pe sinidy kik noo por ndon noo nii nikxe mban xtyedy to, lëë Dios kchooblady styoo do.

⁸Chakladzy noo kniyy noo lo do nii tir mban ptyeedy noo nêz Asia, lëdy nii kxekw meño, nladzy noo sikootyee nyaan noo. ⁹Pche noo si xkwe xaa nii këmbës kety, per lëë noo ptsyool kchë kyalnë go parñee kyeen noo nii chilody ktee-laa xaaly noo lëë noo, sink Dios sye nii chuuñ kpañ meñ kuty schilo kteelaa lëë noo. ¹⁰Ni nli gaa lëë Dios pteelaa lëë noo lo kyalnë dox ko. Lëë na xyeen noo nii kyalnë nii ktsyooltyee noo lëë Dios kteelaa lëë noo, ¹¹deelñee kuñ do yudar kñab to lo Dios por lëë noo. Deelñee ndaly meñ kñab lo Dios por lëë noo,

singo gak ndaly meñ ktee skizh tsiñee lëë Dios kuuñlay lëë noo.

Lëë Pable xñee penak nii kweydy xaa Corinto

¹²Xle noo porñee xyeen noo nii sinak xñabey Dios mbañ noo ni chan gaa to nii singo mbañ noo lo kislyu re. Lëë Dios been lëë noo yudar parñee kpañ noo sinak xñabey xaa, lëdy porñee tir chak noow. ¹³Lëë noo xkëë cos nii schilo klab to ni kyeen do. Tsaap nê Dios que nii syen dow, ¹⁴parñee tse nii lëë Jesucrist kiid kle do kan do lëë noo ni klee gaa noo tyon noo lëë do.

¹⁵Ngo no styoon worñee kokladzyaa nyely teedyaa lo do, parñee ngo wlen styoo do chop vuelt. ¹⁶Kokladzyaa nyely teedyaa lo do worñee nyan Macedonia ni worñee mbikchen, parñee ngui nsonëz to naa tsiñee nyan Judea. ¹⁷Kñëx to: “¿Penak tsgo biijtyoo?” ¿Pe syak to nayak nii nakaa sinak chol xaa lo kislyu re nii xñee san aan chidy xaa? Lëdyo gon. ¹⁸Lëë Dios nan nii tugak nak xtiits noo. Xñeedy noo schilow ni xñeedy noo kchilodyo tugak tiemp. ¹⁹Por worñee bluuy noo nii Jesucrist nak Xiñ Dios, ksa noo Sil ni Timoteo, tugak bñee noo nii tiitsliw, deel Criist kaa tugak tiitsli nak xtiits xaa. ²⁰Ni por lëë gaa xaa lëë kchë tiits nii psaan Dios chak cumplir, ni por lëë xaa xñee no “Amén” tsiñee lox xtee no skizh lo Dios. ²¹Aan lëë Dios chakni lëë noo ni lëë do parñee kchooxsody no lo xtiits Crist, ni lëë xaa kwle lëë noo. ²²Lëë xaa kwlooseñ lëë no worñee kwsëëb Kyalbini Ntson leñ styoo no parñee kyeen noo nii nli schal noo nii nare kneetsy xaa.

²³Si sob Dios, byely kteejtyaa Corinto sinak nii kwlokyeeña parñee kodyaa to kyalnë. ²⁴Xñeedy noo nrii porñee chakladzy noo nii kniladzy to nii no kik noo, por ndon noo nii tsiitsyle nche do lo xti-

its Dios, sink chakladzy noo kuuñ noo lëe do yudar parñee kle do.

2 Por ngo nii byely kteejtraa lo do parñee ko kyalnëdyaa to. ²Por deelñee ko kyalnën do, ¿cho lë nii ko nguiool styoon? Lëe gak tow gon. ³Lëen pkë kitsy ko por lëen kwlokyañ kadyaa parñee ko kyalnëdy to naa, por nguial nii kuuñ kle do naa. Xyeñpaa nii tsiñee kan do nii xlen, wi do kle. ⁴Por axte biñaa worñee pkën kitsy ko, por kyalnë nii non. Per pxaldyno parñee ko kyalnën do, sink lëew pxalaa parñee kyeñ do nii xkëstyoon do tyub styoon.

Kol kuñ perdón xaa nii kwloo falt

⁵Deelñee no cho kwloo falt, lëdy non-syaa kwloo kyalnë xaa, sink wi do kwloo kyalnë xaa, per chaklastyaa ksaksin xaa. ⁶Lëe lew castigw nii ptee do xaa. ⁷Per kol kuñ xaa perdón ni kol kchooblady styoo xaa. Toontlaa por kchë kyalnë nii no xaa kchoso styoo xaa. ⁸Por ngo xñabaa nii jkëstyoo do xaa. ⁹Lëen pkël xa kak cuent ko, parñee kuñaa to preb ni parñee kanaa dyon pe xsoob to xtit-saa. ¹⁰Deelñee beeñ do xaa go perdón, win kuñ xaa perdón, deelñee no xfalt xaa. Por lëe do chuñaa xaa perdón ni porñee lëe Crist xñabey naa, ¹¹parñee kuñdy xaatox xtsiñ, por ndonle no kchë xmañ xaa.

Kwlësty Pable leñ kyedzy Troas

¹²Tsiñee ptsiñaa leñ kyedzy Troas par kluyaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesu-crist, pteepee tiits nii nguïen xtsiñ Dios. ¹³Per kwyo lidy kikkaa porñee ptsilyaa betsy no Tito. Por ngo lëen pka nëz aan lëen kwya nëz xtañ meñ Macedonia.

Por Crist lëe noo chuñ gan

¹⁴Per skizh Dios, por lëe xaa xneetsy tiits nii kuuñ noo gan por Crist, ni loo gaa noo xaal xaa xtiits xaa parñee ki-siy noow, parñee laañee xkaatyee klyaa

nexo. ¹⁵Lëe noo nak sinak kox yaal nii xko Crist lo Dios, aan xlyaaaw kik meñ nii xtyelaa lo tol ni kik meñ nii xtyelaady. ¹⁶Nak kox yaal re lo meñ nii xtyelaady lo tol sinak tu me nii chuty, per lëe lo meñ nii xtyelaa lo tol nak kox yaal re sinak tu me nii xnee kyalmbañ. Per ¿cho listle na dyon nche par kuuñtsyey tsiñ re? ¹⁷No ktody noo xtiits Dios gon, sinak chuuñtsyey grol meñ. Al contrario chan Dios nii tyub styoo noo xluuy noow, por lëe Dios pxaal noo parñee kyëe noo xtsiñ Crist.

Tiits nii xnee kyalmbañ

3 Tsiñee xñee noo sinrii, ¿pe xsyak to nii xfavor noo xñee noo? ¿Ote chak-ladzy to yak nii kluuy noo tublë kitsy nii kñee cho nak noo o kñab kaa noo tublë kitsy lo do, sinak chuuñtsyey bla meñ? ²Lëdyo gon, por misme lëe do nak kitsy nii nseeñ noo. Nak to sinak kitsy nii kë leñ styoo noo, aan kchë meñ xyeño ni xlabo. ³Lëe do nak kitsy nii pkëe Crist aan lëe noo xaalo. Lëdy con tint kwë do, sink con xKyalbini Tat Tios kwë do. Lëdy lo table kyo kwë cart ko, sink leñ xkyalmbañ meño.

⁴Tyub styoo noo xnildzy noo nrii, porñee por Crist Dios sye xsaladzy noo. ⁵Xñeedy noo nrii porñee xyeen noo nii schiloo noo kuuñtsyey noo pe cos, por kchë nii chuuñtsyey noo lëe Dios xlu-uyo loo noo. ⁶Lëe xaa bluuy xa kuuñ kseedy noo meñ parñee telaa meñ lo tol. Per xluuydy noo xley Moisés nii xñabey kety meñ, sink lëe noo xluuy xtiits xKyal-bini Dios nii xnee kyalmbañ.

⁷Lo table kyo kwë ley nii pxaal Dios lo Moisés, aan tsiñee lëe Moisés ptsiñ, pchilody nyuy meñ Israel lo Moisés, porñee tir xpibëly lo xaa. Per xtsedy bibëlyo. Singo kwlañche ley nii xñabey kety meñ, ⁸per ¿mastre kok xkyalwn-abey Dios worñee lëe Kyalbini Ntson kwlañche! ⁹Deelñee ntson ley nii kwn-abey kety meñ, ¿mastre ntson tiits nii

xñee nii lëe Dios ptsily xtol no! ¹⁰Lëe xkyalwnabey xley Moisés nii biid klo byab lyu, por lëe xtiits Dios nii biid despuesy been gan low. ¹¹Aan deelñee kok ntson xley Moisés nii ptiidy, mastre kak ntson xtiits Dios nii tsitsiñdy tse kyal.

¹²Porñee tiits gosity xsaladzy noo. Por ngo nder confians xñee noow. ¹³Chuuñt-syeedy noo sinak beeñtsey Moisés. Ptse Moisés lo con tublë ladx parñee kandy meñ Israel xa tseyga tseyga xpibëltre lo xaa. ¹⁴⁻¹⁵Per lëe kik meñ Israel pkyey. Por ngo, axte nina, tsiñee xlab meñ Israel xley Moisés, misme ladx ko xlaady kyeñ meñ. Karty kyety ladx ko lo meñ, por xaktyee Crist schilo klityo. ¹⁶Per tsiñee lëe meñ xpig lo Dios, lëe ladx nii ntse lo meñ xyety. ¹⁷Por lëe Dios nak Kyalbini Ntson, aan laañee so xKyalbini Ntson Dios, kchë meñ nche nlaa. ¹⁸Por ngo, kchë no siñee byety ladx nii ntse lo no, lëe no byak sinak tu kyowan laañee chak nyoo xkyalntson Dios. Aan singo mod tseyga lëe no kyak sinak Crist, por lëe no xyuumbey xa nak xkyalntson xaa. Kchë nrrii chuuñtsey Dios por lëe xaa nak Kyalbini Ntson.

4 Por ngo nii xchosody styoo noo, por skizh xkyalnsaak Dios nii bneetsy xaa tsiñ re loo noo. ²Karty kuuñtseyey noo tu cos nii chak tsilaan ni cos nii xkwii kyalto. Xkëetidy noo meñ ni karty kaa jkëetañ noo lo xtiits Dios. Tiitslisy xñee noo ni Dios sye sini kik noo tsiñee xtyon noo lëe do. ³Deelñee ngan xtiits Dios nii xluuy noo, lo meñsyee nii karty telaa lo tol ngano. ⁴Per xnilasty meñ go xtiits Dios porñee lëe xaatox nii xñabey lo kislyu re pkan kik meñ go parñee kniladzy meñ go xtiits ntson Crist, por lëe Crist chak si chak Dios. ⁵Tsiñee xñee noo, xñeedy noo nii no kik noo, sink xñee noo nii lëe Jesucrist nak xaa nii xñabey, ni xñee noo nii cholsye xaa nii xkiñ lo do nak noo, porñee xkëstyoo Jesús noo. ⁶Por misme Dios nii psaabini

lo nguey psaabini leñ styoo noo, parñee con bini go kchilo tyon noo xkyalntson Dios. Lo Jesucrist chak nyoo kyalntson go.

⁷Nak xcuerp noo sinak tu kis peñ aan leeñgo noo nii pkaady Dios loo noo. Lëe noo xluuy xkyalwnabey Dios, per lëdy xcheñ noow. ⁸Por ngo, nikxe xtyeedy noo ndaly kyalnë, per xyaabty noo, ni nikxe mban xtyee noo, per xsyakty noo nii sikootyee kyaan noo. ⁹Ni nikxe xkyënal meñ noo, xsyëdy noo nonsy noo, ni nikxe xchon meñ lëe noo lyu, xyaandy noo sikootyee. ¹⁰Laañee xyootyee noo, xtyelaa kety noo si kuty Jesús, parñee kpañ noo si pañ Jesús. ¹¹Por mentre mbañ noo, cualquier tse ntseeb kety noo porñee xsoob noo xtiits Jesús, parñee kak nyoo nii no Jesús leñ styoo noo. ¹²Singo mod lëe kyalkuty chuñ xtsiñ leñ styoo noo, lëe kyalmbañ gaa chuñ xtsiñ leñ styoo do.

¹³Leñ kitsy nii kë xtiits Dios gon xñee: “Bniladzyaa, por ngo kwnen.” Singo lëe noo porñee bnildazy noo xtiits Dios, ngo nii xñee noow. ¹⁴Ndon noo nii lëe Dios been kpañ Jesús, ni ndon noo nii lëe xaa kuuñ kpañ lëe no ni lëe xaa tsikni lëe no laañee sob xaa. ¹⁵Par lëe do kok kchë cos ko, parñee siñee xtyaly meñ nii xkaa xkyalnsaak Dios, singo gak ktyaly meñ nii ktee skizh lo Dios por xkyalnsaak xaa.

¹⁶Por ngo gaa nii iip xchosody styoo noo. Por nikxe nii chox xcueerp noo, tse con tse lëe xkyalbinii noo xkub. ¹⁷Por lëdy cos kchë kyalnë nii xtsyool noo, que kchë kyalnsaak nii jkaa noo. ¹⁸Xtyoondy noo cos nii nyoo, sink cos nii nyoody xtyon noo. Por xtsedy xtiy cos nii nyoo, per lëe cos nii nyoody iip nitylodyo.

Lidzy no nii sob kpaas

5 Nak xcuerp no sinak tu yu nii sob lo kislyu, per ndon noo nii deelñee nitylo yu re, lëe Dios psaal tu yu nii nitylody leñ kpaas par lëe no, ni lëdy kaa

cholsye psaw. ²Nli nii mban xtyee no mentre no no leñ cuerp re, porñee chakladzy no kyob kyoo no leñ lidzy no nii sob kpaá, ³lëe no tsyo leñ yu go sinak nii nyako xab no parñee kwedy no nëb kidy no. ⁴Xteenë no ni mban xtyeedy no mentre bii ncheno no leñ xcuerp no, porñee chaklasy no kchoo no leñ xcuerp yoox no, sink chakladzy no nii kneetsy Dios tu cuerp nii nitylody lo no. ⁵Lëe Dios pxixkwaa lëe no par ngo ni lëe xaa bneetsy Kyalbini Ntson sinak tu señ nii lëe no jkaa nii kneetsy xaa.

⁶Por ngo, tugak nguiool no styoo no, por ndon no nii mentre bii ncheno no leñ xcuerp no, sit nche no lo Dios. ⁷Chilody tyon no xaa nina, per xnildzy no xtiits xaa. ⁸Nguiool no styoo no ni choki gaa no kchoo no leñ xcuerp no, parñee kyoo no lo Dios. ⁹Por ngo nii tugak choxko no kuuñ ksak no Dios, nikxe no no o nody kaa no leñ xcuerp no. ¹⁰Por kchë no kaktstyetsy tse nii lëe Crist kuñ kyalxtisy, parñee jkaa no nii xyaal no, según kyalbuen o kyalmaal gaa nii beeñstyeyee no mentre ptsyo no leñ xcuerp no.

Lëe Crist ptsig lëe no lo Dios

¹¹Porñee xtsyeeb noo Dios ngo nii xtee noo nii jko noo styoo meñ. Nan Dios cho nak noo ni chakladzy gaan nii wi do kyuumbey do lëe noo. ¹²Xñeedy noo nrri parñee kle do loo noo stub, sink lëew xñee noo parñee kchilo ktikche do lo xtiits xaa nii xsee xa chak meñ aan chandy xaa nii no leñ styoo meñ. ¹³Por deelñee chak wety noo, lo Dios chak wety noo. Per deelñee nyaanii noo, lo do nyaanii noo. ¹⁴Destye nii byeñ noo nii lëe Jesucrist kuty por kchësy meñ, lëe xkylwkwëstyoo xaa xñabey lëe noo, por lëe noo kuty lo tol. ¹⁵Lëe Crist kuty por kchësy meñ, parñee kpañdy meñ singosy, sink kpañ meñ par kuuñ ksak meñ xaa, por lëe xaa kuty ni lëe xaa pañ por meñ. ¹⁶Por ngo nii xtyoontre noo meñ

sinak chan chol xaa lo kislyu re meñ. Nikxe nii si chan chol meñ lo kislyu re ptyon noo Crist, xtyoontre noo xaa singo nina. ¹⁷Por ngo nii xkub kchë meñ nii xnildzy xtiits Crist. Lëe kchë cos nii kok klo kwtedy. Lëe na kchësy cos ngub.

¹⁸Lëe Dios chuuñstyey nrri. Lëe xaa ptsig lëe noo lo xaa por Crist, ni lëe gaa xaa pso lëe noo parñee ktsig noo kchësy meñ lo xaa. ¹⁹Por Crist lëe Dios ptsily xtol meñ, aan lëe xaa pso lëe noo parñee kyoni noo tiits re lo meñ. ²⁰Por ngo xaa nii sëedni xtiits Crist nak noo. Nako sinak nii yuub Dios nyee lo do. Xñab noo lo do tsgo busy nii por Crist kol kpig lo Dios. ²¹Ni tu tol gon kwloody Crist, per por lëe no lëe Dios psaksi xaa sinak nii nyak xaa tu ngoptol, parñee tsiñee kpig no lo Crist, telaa no lo tol.

6 Xaa nii kë xtsiñ Dios nak noo. Por ngo xñee noo lo do nii ksaanlasty to xkylnsaak Dios. ²Por leñ kitsy nii kë xtiits xaa xñee:

Worñee pteedyo tiits pkëetyagaa xtiitsoo,

koknin lii tse nii kwtelaaal.

Lëe wor kutsiñ nina. Natse schilo telaaal lo tol.

³Chuuñdy noo cos nii nongualdy kak parñee kñeenëdy meñ xtsiñ noo, ⁴sink tugak choxko noo nii kan meñ nii xtsiñ Dios këe noo, por xekw noo kyalnë, ni xtyee noo lyaadzy. ⁵No kiñle meñ lëe noo ni no kol meñ lëe noo skiib, pxekwle noo xkylxnoly meñ ni no kyëel noo tsiñ ndip, ni no kchool xkaal noo ni no tyeedyle gaa noo kpiñ. ⁶Ni nyoo gaa nii xtsiñ Dios xkyëe noo por ngui mod mbañ noo, ni porñee xyeñ noo xtiits Dios ni por paciensy nii chaap noo, ni por Kyalbini Ntson nii no leñ styoo noo ni por xkylwkwëstyoo noo, ⁷ni por xtiitsli Dios nii xluuy noo ni por xkylwnabey Dios, ni porñee xsoob noo xtiits Dios, lëe xaa chakni lëe noo. ⁸No wor xlisklaa meñ noo, no gaa wor xsyablyu

meñ noo. No wor mbëë xñee meñ cho nak noo, no gaa wor xñeenë meñ noo. No wor xsyak meñ nii wnee xuuy noo nikxe nii tugak xñee noo tiitsli. ⁹No wor xsyak meñ nii xaa sit noo, nikxe nii kchë meñ xyuumbey lëë noo. Xnëzle kyalkuty no noo, per lëë noo bii mbañ. Xsaksi meñ noo, per chujty meñ noo. ¹⁰Chak kyalnë loo noo, per tugak nle no styoo noo. Mban chak noo, per ndaly meñ no kyuuñ noo rikw. Sootee nii ni tu pe chaapty noo, per kchë cos no ña noo.

¹¹Beetsy, kchë do siñee no do leñ kyedzy Corinto, tiitslisy bñee noo lo do ni tyub kaa styoo noo xkëstyoo noo lëë do. ¹²Ni tu cos xkeesty noo lo do, sink misme lëë do xsosit loo noo. ¹³Xñen lo do sinak xñee xaa lo xiñ, nii jkëstyoo do lëë noo sinak nii xkëstyoo noo lëë do.

Lëë no nak lidzy Dios

¹⁴Kak chopty to meñ nii xnilasty xtiits Dios, por xaa nak kyalbuen ni xaa nak kyalntseeb. ¿Xa ktsiil lsa gaa bini ngyey? ¹⁵Chilody gon ktsiil lsa Crist xaatox, ni chilody kaa ktsiil lsa xaa nii xniladzy xtiits Dios tu xaa nii xnilastyo. ¹⁶¿Pe so mdyo leñ lidzy Dios nayak? Lëë no gon nak lidzy Dios mbañ ni misme gaa Dios chëb:

Lëen tso ni lëen kyënsë lady meñ, ni lëen kak xDios meñ, ni lëë meñ jkab tu kyedzyaa.

¹⁷Ni lëë gak Dios xñee: Kol kchoo lady meñ nii xnilasty, aan kuñdy to tol nii chuuñtsyey meñ go, tsiin jkaa xcuentaa to.

¹⁸Naa kak pxosy to ni lëë do kak xiñ-ganaa ni xiñtsyaapaa. Singo xñee Dios nii xñabey.

7 Lëë Dios gon, beetsy, psaan tiits re lo no. Por ngo no nii ksaan no tol nii xkiypeedy xcuerp no ni xkyalbini no. Kol tsoo ktsyeb no Dios parñee xtiits sye xaa ksob no.

Lëë meñ Corinto xtikche styoo

²¡Kol klaa syëëb noo leñ styoo do! Ni tu cho karty ksaksi noo, ni ni tu cho karty jkëëtii noo. ³Xñedyaa kchë nrïi parñee kñeenën lëë do, por lëen niyle nii tugak no do leñ styoon par kpañ no ni parñee kety no tusyke. ⁴Tyub styoon xñen lo do ni xlen lo do, por nikxe ptyee noo kyalnë, nguiool no styoon ni xle gaan.

⁵Destye nii kwlañchee noo xtañ meñ Macedonia, karty kxiladzy noo, masyke kyalnë xtsyool noo. Xtilyni meñ noo ni ptyeeb kaa noo. ⁶Per lëë Dios nii xchooblady styoo meñ nii no kyalnë pchooblady styoo noo worñee lëë Tito kwlañche. ⁷Per lëdy porñee kwlañch-esy xaa pchooblady xaa styoo noo, sink porñee pchooblady to styoo xaaw. Lëë xaa në nii chakladzy to kan do lëë noo ni në xaa nii no do kyalnë por naa, aan tir blen biñaa ngo.

⁸Nikxe nii beëñ kteenë kitsy nii pxalaa lëë do, xteenëdyaa nina. Nikxe nii pteenën konaa nii pteenë do xisy wiñ, ⁹lëë na xlen. Per xledyaa porñee pteenë do, sink porñee lëë kyalnë go ptikche styoo do lo Dios. Kwtedy to kyalnë go sinak xyo styoo Dios. Por ngo nii ni tu pe kokty to por lëë noo. ¹⁰Por kchë meñ nii xtye lo kyalnë sinak xyo styoo Dios, xtsëë meñ go xmod aan singo mod lëë meñ go xtyelaa aan kindy penak tso meñ go kyalnë. Per lëë meñ nii xtyee kyalnë nii no lo kislyu re, kaazhkaa chety meñ go. ¹¹Kwte do kyalnë sinak xyo styoo Dios, aan lëë na ¡kol kuy kchë nii beëñ do gan! Byeñ do nii no nii kchoo do xfavoraa. Blëë do aan axte ptyeb to. Loxsye ngo lëë do kokladzy nyan do naa ni lëë do kokladzy nsaksi do xaa nii kwloo falt. Kchë ngo beëñtsyey do parñee kak nyoo nii lëdy to kwloo falt. ¹²Worñee pxalaa kitsy ko lo do, pxaldyno por xaa nii kwloo falt, ni pxaldyno por xaa nii kwtedy kyalnë go, sink lëëw pxalaa parñee

kan Dios nii sini noo kik to. ¹³Por ngo nii pchoobladzy to styoo noo.

Per lëdy por ngosy byo nguiool styoo noo, sink wi porñee ptyon noo singootyee xle Tito, por kchë do kwloo nguiool styoo xaa. ¹⁴Byaan maaldyaa lo Tito worñee chëpaa nii xlen lo do. Por sinakak nii nli kchë nii niyy noo lo do, nli kchë nii ptyeesy noo lo Tito. ¹⁵Aan tir xkëstyoo xaa lëe do tsiñee xsaladzy xaa nii beeñtsyey do kchë nii kwnabey xaa ni ptsyeb to kon do xaa. ¹⁶Xlen nii schilo kña loon do.

Meñ nii xkady cos tyub styoo

8 Lëe nana, beetsy, lëe noo kutiits lo do xa nak kyalnsaak nii pteedy Dios lo meñ Macedonia nii xnildadzy xtiits xaa. ²Nikxe nii mban kwtedy meñ go kyalnë, xle meñ go, ni nikxe nii prob meñ go, lëe meñ go pkady cos sinak nii nyak meñ go rikw. ³Nli xñen nii tyub styoo meñ go pkady cos aan axte nii kindy pkady meñ go. ⁴Xtse kwnab meñ go nii klaa noo kuñ meñ go yudar xaa nii xnildadzy xtiits Dios. ⁵Nlasy noo nii nyuun̄tsyey meñ go kchë ngo, por klo xtiits Dios bnildadzy meñ go. Loxsye ngo lëe meñ go psoob xtiits noo sinak xyo styoo Dios. ⁶Por ngo lëe noo bñab lo Tito nii wi lo do kñab xaa nii xtop noo, por destye klo lëe xaa bislo xtop xaaw. ⁷Lëe do chuñ gan lo kchë cos, xnildadzy to xtiits Dios, ni chuñ do gan tsiñee xluuy do xtiits Dios, ni chak to, ni xkëstyoo do lëe noo. Por ngo noo nii kuñ do gan na nii xtop noo nii jkiñ lo betsy no.

⁸Xñabeydyaa nii kuuñtsyey do nrii, sink lëew niyaa lo do parñee ktee tiits nii kluuy do nii nli noo kyalwkëstyoo leñ styoo do sinak nii now leñ styoo meñ. ⁹Por nanle to xa nak xkyalnsaak Jesucrist. Rikw xaa, per lëe xaa byak prob porñee xkëstyoo xaa lëe do, parñee por xkyalprob xaa lëe do kyak rikw.

¹⁰Lëen kniy nii noo kikaa. Destye iz kwtedy gon bislo do ptop to tumi re tyub styoo do. ¹¹Lëe na kol kisyaaalo sinak nii nguiool kwoy styoo do worñee bislo do. Kol ktee nii kchilootyee lo do. ¹²Por deelñee no meñ gan ktee tu cos, xkaaña Dios. Xñabty xaa nii chapty no.

¹³Xñabty noo nrii parñee te do lyaadzy porñee beeñ do stu meñ yudar, ¹⁴sink lëew xñab noo parñee kchë no kap nii jkiñ lo no. Lëew xtee tiits nii ktee do nii chak falt lo meñ go, so gaa tse nii kneetsy meñ go nii kak falt lo do. Singo mod kchë no kuuñ yudar, ¹⁵sinak nii xñee xkitsy Dios: “Kokty falt cos lo meñ nii chap ndalyo, ni lo meñ gaa nii chapty ndalyo koktyo falt.”

Lëe Tito chitedy lo meñ Corinto

¹⁶Per skizh Dios nii kwloo xaa lëe do leñ styoo Tito sinak nii no do leñ styoon. ¹⁷Por ngo lëe xaa psoob xtitsaa, aan como tugak sini do kik xaa, lëe xaa sëed tedy lo do porñee kwlaño styoo xaa.

¹⁸Lëe Tito sëed chop tu betsy noo nii xyuumbey kchë meñ nii xnildadzy xtiits Dios, porñee no xaa xfavor xtiits Dios. ¹⁹Ni lëdy kaa por ngosy sëed xaa, sink lëe kchë meñ nii xnildadzy xtiits Dios kwle xaa parñee kuñ xaa lëe noo yudar kuuñ noo tsiñ re parñee kuuñ ksak noo Dios ni parñee kak nyoo nii chakladzy noo kuuñ noo yudar. ²⁰Kchë nrii chuuñtsyey noo parñee kñeenëdy meñ lëe noo porñee xtop noo kchë tumi re. ²¹Lëjty xaktyee por Dios, sink wi por meñ, chakladzy noo ktop noo tumi re ngui mod.

²²Lëe noo xaal stu betsy no. Nyoo nii nguiool no styoo xaa. Lëe na mastre xle xaa porñee chap xaa lëe do confians. ²³Deelñee kñabtiits meñ cho nak Tito, kol këb nii xcombañeraa xaa ni chopaa xaa chuñ lëe do yudar. Singo gak deelñee kñabtiits meñ cho nak xaa nii ksa Tito sëed, kol këb nii lëe meñ nii xnildadzy xtiits Dios pxaal xaa parñee kuuñ ksak

xaa Crist. ²⁴Aan parñee kniladzy meño, kol kluuy nii nli xkëstyoo do xaa, ni kol kluuy nii lëdy likasy xtaan noo lëë do.

Tumi nii xtyop

9 Xkiiñdy nii jkën leñ kitsy re xa nak xcuent tumi nii xtyop par betsy no nii kniladzy xtiits Dios. ²Por nanlaa nii buen styoo do, ni mbëë gaa xtee styoon tsiñee xñen lo meñ Macedonia nii destye iz kwtedy lëë do kwlokyeñ kuñ do yudar, aan por lëë do wi meñ Macedonia kwlañ styoo kuñ yudar. ³Per lëen xal betsy no lo do parñee kak ndoon nii nli kchë cos buen nii chutiitsaa. Lëë betsy no xalaa parñee list kwe do, ⁴por toont-laa kiidnal bla xaa Macedonia naa aan kan xaa nii nche tseydy to aan kchoo xkyalto noo, aan nder confians bñee noo nii buen styoo do ni kchoo gaa xkyalto do. ⁵Por ngo nagon kwxaakaa nii buen kxalaa betsy no lo do parñee kuñ xaa lëë do yudar lox ktop to nii byaanle to tiits destye klo, tsiin singo mod kak nyoo nii lëdy lëë noo xñabo lo do, sink styoo do xlyañ.

⁶Kol ksaladzy tiits nii xñee sinrii: Kchë meñ nii xisy chan, xisy nii xtop meñ go, per lëë kchë meñ nii nroob chan, ndaly nii xlaap meñ go. ⁷No nii ktee do nii kwlañ styoo do. Kwteexoody tow, por xle Dios lo meñ nii xle chuñ yudar. ⁸Lëë Dios kneetsy kchëlo kyalnsaak lo do, parñee ni tu pe kakty falt lo do ni parñee kuñ do yudar. ⁹Sinrii xñee xkitsy Dios:

Ndaly nii ptee xaa lo meñ prob, aan ni tu cho knitylasty kyalnsaak nii beeñtsyey xaa.

¹⁰Lëë Dios nii xnee pni nii xñaa ni xnee nii xtyaaw, knee kchë nii jkiiñ do ni lëë xaa kuuñ ktyaly kchë cos buen nii no leñ styoo do. ¹¹Singo mod lëë do kap kchëlo cos parñee kchilo kuñ do yudar. Aan lëë kchë meñ nii jkaa nii kxaal do loo noo ktee skizh lo Dios. ¹²Lëdy kaa

xaktyee nii xkiiñ lo betsy no xteedy to, sink por kchë ngo chop kyon vuelt xtee xaa skizh lo Dios. ¹³Lëë betsy no nii jkaa nii ktop to ktee skizh lo Dios, por nyoo nii xsoob to xtiits Dios. Ni lëë styoo xaa ksak lo Dios por kchë nii ptop to par kak meñ yudar. ¹⁴Aan lëë xaa go kñab lo Dios por lëë do ni skëstyoo xaa lëë do por kyalnsaak nii bneetsy Dios lo do. ¹⁵¡Skizh Dios por kyalnsaak nii bneetsy xaa lo no!

Xkyalwnabey Pable

10 Paablaa, con kyalndoladzy nii bneetsy Crist lon xñen lo do. Xñee meñ nii tir ndoladzyaa tsiñee son lo do, per xtaanaa tsiñee son sit. ²Por ngo xñabaa nii kyubty to nii kak ntseebaa lo xaa nii xñee nii styoo noo xlyañ kchë nii chuuñtsyey noo, por syaxaa kñen lo xaa tsiñee lëen kyely. ³Nli nii xaa lo kislyu re nak noo, per xtiildy noo sinak xtily meñ lo kislyu re. ⁴Por xsyeeñdy noo kiib nii no lo kislyu, sink xkyalwnabey Dios nak xkiib noo par knityloo noo xkyal-wkëti xaatox. ⁵Xnityloo noo kchë cos nii xlaady kyuumbey meñ Dios. Kchë cos nii no kik meñ xtsig noo lo Crist parñee ksoob meñ xtiits xaa. ⁶Saksi noo meñ nii xsoobty tiits tsiñee tyon noo nii lëë do xsoob tiits xtiits Dios.

⁷Nii chansye to xniladzy to. Deelñee no tu do xsyak nii xlad Crist no do, kol kyeñ gaanoo nii wi noo no xlad Crist. ⁸Nikxe nii xsyak to nii chakladzypaa kaknan do nii xñabey noo, kindy penak kteladzyaa. Por lëë Dios bnee tiitspey parñee kchooblady noo styoo do. Syoopty noo par jkëetañ noo lëë do. ⁹Chaklastyaa nii sak to nii chakladzyaa ktseebaa lëë do con kitsy nii xalaa. ¹⁰No do xñee nii ntseeb xñee lo xcartaa, per ni tu cho xsaldy naa tsiñee son lo do. ¹¹No nii kaknan xaa nii xñee singo nii sinakak xtiits noo tsiñee nche noo sit, singo gak kako tsiñee kyoop noo lo do.

¹²Xyaxty noo kak noo sinak kchë xaa nii xtaan xaly. Buendy chuuñtsyey xaa go, por xtaan lsa xaa lo xcombañer xaa. ¹³Xkiiñdy nii ktaan noo, por misme Dios xluuy nii kuuñtsyey noo, ni lëë gaa xaa bnee tiits nii kwlañchee noo lo do leñ kyedzy Corinto. ¹⁴Schilo kñabey noo lo do, por lëë Dios bneetsy tiitspey loo noo worñee byoop noo lo do, por klootye noo byoob kluuy cho nak Crist lo do. ¹⁵Ni xtaandy kaa noo xtsiñ stu meñ sinak nyako xtsiñ noo. Al contrario, lëë noo këmbës nii kniladzyre to xtiits Dios parñee kluuyre noow lo do, per nody nii kchoo noo laañee pxaal Dios lëë noo. ¹⁶Nare kluuy noo xtiits Dios lo meñ nii no sit lo do, per ktaandy noo xtsiñ stu meñ.

¹⁷Deelñee no tu xaa nii chakladzy ktaan, no nii ktaan xaa xtiits Dios. ¹⁸Por deelñee misme lëë no kchoo xfavor no, kchukëdy no. Per deelñee yuub Dios kchoo xfavor no, schukë no.

Xaa nii chakladzy kak apostle

11 Lëen kñe blalan tiits nii so xnëzty lo do. Kol kxekw jkëëtyag tow. ²Xsiniyaa lëë do sinak xyostyoo Dios, por lëen kwlootiñ lëë do lo Crist aan chakladzyaa ktedyaa to lo xaa sinak xchotiñ kwnaa yeeñ nii xtsiilña tugak mguiy. ³Per xtsyeebaa nii kyëti do sinak pkëëti mëel Eva aan kchoso styoo do lo Crist. ⁴Por chanaa nii xkëëtyag to xtiits xaa nii xñee nii no stu Crist, ni xkëëtyag to xtiits xaa nii xñee nii no stu kyalbini, ni xkëëtyag to xtiits xaa nii xñee nii no stu tiits nii xteelaa. ⁵Sotaa gon nii xyablyudyaa lo apostle nii kwsëëb to xlad. ⁶Nikxe kaktyaa kñe nguin, per lëdy porñee chaktyno. Ni kayanle gaa to nii nli chakaa, por kon do kchë nii beëñtsyeyaa.

⁷¿Ote mal yak beñaa nii singosy bluyaa xtiits Dios lo do, ni byablyun par klisklaan lëë do? ⁸Xaa lo meñ nii xni-

ladzy xtiits Dios pticheen tumi, porñee kwnasyaa nii kwtiix meñ go naa parñee kyën tsiñ lo do. ⁹Ni nikle gaa kwyon lyaadzy worñee kwyon lady to, ni tu cho lo kwlootsiñdyaa, por lëë xaa Macedonia nii kwlañche bnee kchë nii kok falt lon. Kopaa cuent parñee kotsiñdyaa lo do ni singo gaa tugak kuuñtsyeyaa. ¹⁰Nan nyëen nii nli xyuumbeyaa xtiits Crist, aan ni tu cho chilody jka nii klen, por ni tu pe bneesty meñ nii no nëz Acaya lon. ¹¹¿Penak dyon xñen sinrii, pe porñee xkëstyodyaa lëë dow? Axte Dios gon nan nii xkëstyoos lëë do.

¹²Per ksandyaa nii chuuñtsyeyaa, parñee ktejtyaa tiits nii chol xaa kle si xle noo. ¹³Por nliidy nii apostle nak kchë xaa go. Wnee xuuy nii chakladzy kak xapostle Crist nak xaa. ¹⁴Ni lëdy kaa nii ksee ñe kan ñe xaa go, por yuub xaatox xtsyëëlo parñee kak xaa sinak xangly Dios. ¹⁵Por ngo kchë xaa nii no xlad xaatox xtsyëëlo parñee kan meñ nii buen xaa, per mban kyal xcuent kchë xaa go.

Kyalnë nii xtye Pable

¹⁶Ni xñe gakaa xñen: Këbty to tsaaplaa chak wetyaa, per deelñee xsyak to nii nli chak wetyaa, lëen kñe lo do si xñee xaa nii chak wety parñee win ktaan xisy wiñ. ¹⁷Lëdy Dios bneetsy tiitspey nii xñen kchë nrii, sink lëëw xñen si xñee tu xaa wety nii chakladzy ktaan. ¹⁸Por ndaly xaa nii xtaan cos nii no lo kislyu re no. Por ngo, win ktaan. ¹⁹Ni tir gaa nyaani do, per xekw to xkëëtyag to xtiits xaa nii chak wety. ²⁰Xekw to lo xaa nii xkuñ lëë do tsiñ, ni xla xcheñ do, ni xkëëti lëë do, ni xlëë chan lëë do, ni xkotsyetsy lëë do. ²¹Axte xteladzyaa kñen nii tir nguudzy kok noo lo do.

Per syaxaa ktaanaa sinak xtaan stu xaa, nikxe nii kñen si xñee tu xaa nii chak wety. ²²Deelñee xñee xaa go hebreo, win xñew. Deelñee xaa Israel gaa

nak xaa go, win nak xaa Israel. Deelñee lo xtiy gaa Abraham sēed xaa go, win syely lo xtiy Abraham. ²³ Deelñee xtsiñ gaa Crist xkyē xaa go, mastre xkyēn xtsiñ Crist que xaa go. Xñen si xñee tu xaa nii chak wety. Por ndalyre tsiñ nii noyuũntsyeyaa, ni ndalyre vuelt no ko meñaa skiib, ni no kiñ meñaa, ni ndalyre vuelt notelaan lo kyalkuty. ²⁴ Kaay vuelt pxob xaa Israel naa kalyptsiipkee ña tuu kidy. ²⁵ Tson vuelt pxob yag meñ naa. Lēē stu vuelt lēē meñ blaal kyo naa. Tson vuelt kwnity barkw nii san lo nis. Tu vuelt nder kyool ni tyub tse kwyon lo nistoo. ²⁶ Tyub nii kēn viaj, ndaly vuelt kwtelaa nyoy nis kiigwpee naa. Ni ndaly vuelt notelaan lo ngbaan ni lo xaa tu kyedzyaa ni lo xaa sit. Ndaly vuelt notelaan lo meñ leñ kyedzy ni tañ ni lo nistoo. Ndaly vuelt notelaan lo meñ nii nliidy xniladzy xtiits Dios. ²⁷ Kakyēlaa tsiñ ndip ni noteedylaa kyalnē. Ni ndaly vuelt no kchoo xkalaa, ni no teedyaa kpiñ. Ndaly vuelt kwlaan nis. Ndaly gaa vuelt tawdyaa. Noteedylaa nal ni kok falt xabaa.

²⁸ Kchē lo kyalnē go noteedyaa, per tugak sini kchē meñ nii xniladzy xtiits Dios kikka. ²⁹ Deelñee no tu xaa nii no nguiooldy styoo, wi styoon cho nguiooldy. Deelñee xchon meñ tu xaa lo tol, xlēen. ³⁰ Deelñee kakladzyaa ktaanaa, schilo ktaanaa xkyalmbanaa. ³¹ Lēē Tat Tios nii nak pxosy Jesucrist xyal jkaa skizh tugak. Lēē xaa nan nii nli kchē nii xñen. ³² Worñee kwyon Damasco, lēē xtisy nii psoob rey Aretas pxaal xaa nii kulēs naa chu kyedzy parñee kñaaasy xaa naa. ³³ Per lēē meñ kwloo naa leñ tu tskwidy par klity meñ naa nēz chex pyedzy nii ntse kyako kyedzy, aan singo kwtelaa lo xaa go.

Xkyalmban Pable

12 Pe nandy nii ktaanaa, per lēen ktaan kchē cos nii bluuy Crist

lon. ²⁻³ Kok tsida iz nii kuni Dios naa kpaalaa. Nandyaa deelñee tyub xcuerpaa kuni Dios naa, ote xaktyee xkyalbinino yak. Dios sye nano. ⁴ Per lēē Dios kuni naa kpaalaa, aan siko biñaa cos nii ni tu xaa lo kislyu re chilody kñee. ⁵ Schilo ktaanaa kchē ngo, per xtaandyno, sink xtaanaa por xkyalmbanaa. ⁶ Nikle nii schilo ktaanaa, por nli kchē nii kñen, per xtaandyaa, parñee kēbty meñ nii chaktyaa nii xaa nonaa ni chaktyaa nii xaa chakaa. ⁷ Per parñee nyak nyaadyaa por kchē nii konaa, lēen kwlañ tu yoob. Nako sinak tu kitsy nii blisy xaatoox naa. ⁸ Tsonle vuelt nonabaa lo Crist nii ktichee xaa yoob ko, ⁹ per nē xaa lon: “Xkyalwkēstyosyaa xkiñoo, por lo xaa mban xtedyaa xkyalwnabeyaa.” Por ngo xlen nii mbanaa, parñee jkan xkyalwnabey Crist. ¹⁰ Xlen tsiñee mbanaa, ni xlen tsiñee xkotsyetsy meñaa, ni xlen tsiñee non lyaadzy, ni tsiñee xkyēnlaag meñaa, ni tsiñee xtyeedyaa kyalnē porñee xniladzyaa xtiits Crist. Por tsiñee xsyakaa nii mbanaa, wor go mastre ndanaa.

Lēē Pable no kyalnē por meñ Corinto

¹¹ Kwnen si xñee tu xaa nii chak wety, per lēē do chap tol. No nii lēē do klisklaa naa, por nody nii kyablyun lo apostle nii kwsēeb to xlad, nikxe nii ni tu pa nondyaa. ¹² Ni worñee kwyo gaan lady to, kopaa paciensy. Ni kon do nii nli apostlaa por kchē kyalntson ni milagre nii beeñtsyeyaa. ¹³ Kwxaaktyaa nii mban do lo los demasy xaa nii xniladzy xtiits Dios, xakxe porñee kwlootsiñdyaa lo do. ¡Kul kuñaa perdón deelñee por ngo kwlon falt lo do!

¹⁴ Lēew kyon vuelt nii kyely tedyaa lo do. Aan ko tsiñdyaa lo do. Por kyeldyaa parñee kneetsy to nii chap to lon, sink lēen kyely kan lēē do. Por nody nii ktop xaa wiñ tumi par pxosy xaa, sink pxosy xaa wiñ no nii ktop tumi par xaa wiñ. ¹⁵ Mbēere kuñaa gast nii chaapaa. Axte

win kak gast por lëe do. Per sootee na nii tsiñee mastre xkëstyoon lëe do, xisy xkëstyoo do naa.

¹⁶ Kwlootsiindyyaa lo do, per no do xñee nii byubaa mod nii byab to tu lo tramp. ¹⁷ ¿Pe no tu xaa nii pxalaa nayak pkëeti lëe do? ¹⁸ Naa pxal Tito chop stu betsy no biid tedy lo do. ¿Pe pkëeti Tito lëe do? ¿Pe lëdy nayak nii tugak no kikaa chop kik Tito?

¹⁹ Neñdy xsyak to nii misme lëe noo xfavor noo xñee noo. Per lëdyo gon, por xña lo Dios nii xñee noo si xñee xaa nii ngab lo Crist. Aan kchë nrii xñee noo parñee kyuumbeyre to xtiits Dios.

²⁰ Xtsyeebaa tsiñee kyelyaa lo do, xaale nak to, o xaale gaa nakaa. Xtsyeebaa nii nche ktily do, ni noyak to mbidy, ni nche klëe do, ni noyak nyaa do, ni ncheyaw do tiits kizh, ni nche neenë do, ni ncheno do si xkaatyee. ²¹ Xtsyeebaa nii kuuñ kte-ladzy Dios naa tsiñee kyelyaa lo do, aan konnaa porñee karty ksaan do xtol do, ni noni do stu kwnaa o stu gaa mguiy, ni xsaandy to kchë cos ntseeb nii noyuuñt-syey do.

Lëe xilban Pable xyal

13 Lëew kyon vuilt nii kyelyaa lo do. Aan no nii kso do chop testigw o tson gaa testigw nii nan xa nak xfalt xaa nii beeñ tol. ² Per lëen xñe kazh lo xaa nii kwloo falt klo ni kchë lo do, nii nikxe sodyaa lo do, per kol ksaladzy nii niyaa lo do worñee pchop vuilt byelyaa lo do. Por kaptraa paciensy tsiñee lëen kyely stub. ³ Por chakladzy to kaknan do dyon pe nli nii no xkyalwnabey Crist

leñ styoon. Aan mbandy Crist gon, sink ndaan chak xaa lo do. ⁴ Nli nii kwë xaa lo crusy sinak xkyë tu xaa mban, per por xkyalwnabey Dios lëe xaa mbañ. Singo gak lëe noo mban chak noo. Per sinak nii por xkyalwnabeyak Dios pañ Crist, kpañ noo, parñee jkiin noo lo do.

⁵ Misme lëe do kol kyeñ deeleñee nli xniladzy to xtiits Dios. Kol kuñ lëe do preb. Kol kyeñ dyon pe nli no Crist leñ styoo do, ote nli dyo yak. ⁶ Naaty kyeñ do nii nli xniladzy noo xtiits Dios. Ptyeedy noo preb. ⁷ Xñab noo lo Dios nii ku-uñtsyedy to cos mal. Xñeedy noo nrii parñee kuuñ ksak to lëe noo, sink lëew xñee noo parñee kuuñtsyey do cos buen, nikxe nii xsyak to nii ptyejty noo preb.

⁸ Por chilody ktilyni noo tiitsli, sink xfavor tiitsli no noo. ⁹ Por ngo xle noo tsiñee mban xtyee noo parñee kak ndaan do, ni lëe noo kñabre lo Dios por lëe do parñee kyak tubli do. ¹⁰ Lëen xal kitsy re antes nii kyelyaa lo do parñee kak ntseebtyaa tsiñee kyelyaa. Por lëe Dios bneetsy tiit-spey lon parñee kluyaa xtiits xaa lo do. Bneesty xaaw parñee jkëetañaa lëe do.

¹¹ Kakni Dios to dyon, beetsy. Kol ktee nii ngui kpañ do. Kol kchooblady lsa styoo do tsiin kakni Tat Tios nii xkëstyoo meñ lëe do. ¹² Kol jkëeptyux xcombañer do ni kol kaw tu pxit kwesy xcombañer do. ¹³ Kchësy meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no nëz re xkëeptyux lëe do.

¹⁴ Lëe lëesy Jesucrist dyon kakni lëe do, ni lëe lëesy Dios jkëestyoo lëe do, ni lëe lëesy Kyalbini Ntson kneetsy tiits nii mbëe kpañ do.

Kitsy nii pxaal Pable lo meñ Galacia

1 Naa nak Pable, xapostle Jesucrist. Lëdy cholsye pso naa ni lëdy cholsye pxaal naa, sink yuub Jesucrist ni Tat Tios, xaa nii beñ kpañ xaa pxaal naa ni pso naa. ²Ksan kchë xaa nii xniladzy xtiits Dios nii nche lon nu, xal kitsy re lo kchë meñ Galacia nii xniladzy xtiits Dios. ³Lëë lëesy Tat Tios dyon ni lëë lëesy Jesucrist kakni lëë do parñee mbëë kpañ do. ⁴Lëë Jesucrist gon kuty por kchë xtol no, parñee kteelaa xaa lëë no lo kchë cos ntseeb nii no lo kislyu re. Styoo Tat Tios kwlañ nii singo kuuñsyey xaa. ⁵¡Tugak kol tsoo ktee no skizh lo Dios!

Tugak tiits nii xteelaa no

⁶Xseen gon nii blyëedy lëë do tse psaan Dios nii kwtsyetsy lëë do por xkylwkëstyoo Crist, par kniladzy to stu tiits nii xteelaa. ⁷Per nody stu tiits nii xteelaa gon, sink no bla xaa nii xkan kik to aan chakladzy xaa kxiñ xaa xtiits Crist nii xteelaa. ⁸Deelñee kiid tu xaa nii kluuy lo do nii no stu tiits nii xteelaa aan xaa nako lo nii bluuylo noo lo do, nguials xaa nikxe yuub naaw o nikxe gaa tu angly nii byety kpaaw. ⁹Nii kwne gakaa klo, xñen: Deelñee kiid tu xaa nii kluuy stu tiits nii xteelaa lo do aan xaa nako lo nii xniladzyle to, nguials xaa.

¹⁰Chaklastyaa kuuñ ksakaa meñ, sink lëen chakladzy kuuñ ksakaa Dios. Deelñee kakladzyaa kuuñ ksakaa meñ, chilody kyën xtsiñ Crist.

Xa kwlañ nii lëë Pable kak apostle

¹¹Kol kaknan gaano, beetsy, nii lëdy leñ kik chol meñ lo kislyu re kwlañ tiits xteelaa nii xluuyaa. ¹²Porque lëdy cholsye bluuyo lon, sink yuub Jesucrist bluuyo.

¹³Biñle gaa to nii worñee kwyon lo xlay meñ Israel, kwënlagaa meñ nii xniladzy xtiits Dios aan kokladzyaa nlooxaa kchë meñ go. ¹⁴Lo kchë xlaay meñ Israel nii psedyaa beñaa gan lo kchë xaa nii tusy kchëen, porñee kwyoxkoon kuuñsyeyaa nii psaan pxusykoltoon. ¹⁵Per antes nii nyalyaa lëë Dios kwle naa, aan por xkylwkëstyoo xaa lëë xaa kwtsyetsy naa worñee kwlaño styoo xaa. ¹⁶Lëë xaa bluuy xiñ xaa lon, parñee nluuyaa xtiits xaa lo meñ sit. Tsiñee lëë tse go kutsiñ ni tu cho lo kwyanabtiistyyaa, ¹⁷ni kwady kaan Jerusalén nyakanaa xaa nii nakle apostle. Sink blyëedyaa lëen kwya nëz Arabia, loxsye ngo lëen kwya Damasco stub.

¹⁸Axte kwloxo tson iz lëen kwya Jerusalén. Tsigore lëen byuumbey Pedre. Tsiñ kpidz kwlesaa lo xaa. ¹⁹Per kondyaa ndaly xaa nii nak apostle, xaktyee Jacob betsy Jesús konaa. ²⁰Xkonaa Dios nii tiitsli nak kchë tiits nii xkën.

²¹Loxsye ngo lëen kwya nëz xtañ meñ Siria ni nëz xtañ meñ Cilicia. ²²Per byuumbeydy meñ nii xniladzy xtiits Crist nii no nëz Judea naa. ²³Xaktyee biñ meñ go nii xñee meñ: “Lëë xaa nii kwënlaag lëë no tyub tsiigo, ni kokladzy nloox lëë no, xluuy xtiits Dios lo meñ nina.” ²⁴Kchë meñ go ptee skizh lo Dios porñee bniladzyaa xtiits Dios.

Lëë Pable chinee lo apostle nii xñabey

2 Lëë kwloxo tsida iz lëen kwya Jerusalén chopaa Bernabé. Wi Tito byonii noo. ²Kwyan porñee byënaa nii Dios pxaal naa. Tsi lëen ptsiñ Jerusalén, nonsy lo xaa nii xñabey bitiitsaa xa nak tiits nii xteelaa nii xluuyaa lo meñ sit. Kwyan porñee koklastyaa nii xlyësy nguïen tsiñ. ³Nikxe nii lëdy xaa Israel Tito, ni tu cho kwnabeydy nii nyobey xaa. ⁴Per lëë bla xaa nii nлды xniladzy xtiits Dios kwsëeb tsilaan lady noo parñee kleetsy xaa dyon xa mbañ noo

porñee xnildazy noo xtiits Crist aan lëe xaa kokladzy nii nyuuñtsyeyee noo nii xñabey xley Moisés. ⁵Per psaldy noo xaa, porñee koklasty noo nii nchoxso do lo xtiits Dios nii xteelaa.

⁶Per ni tu pe nëdy xaa xñabey go lon, nixxe nii xkwenjtyaa deel chootyee kok kchë xaa go, por tugak nak no lo Dios. ⁷Lëe xaa go byeñ nii lëe Dios pxaal naa kak-luyaa tiits nii xteelaa lo meñ sit, sinak nii pxaal Dios Pedre tsikluuy xaaw lo meñ Israel. ⁸Porque misme Dios nii pxaal Pedre kak xaa apostle lo meñ Israel, pxaal naa kakaa apostle lo meñ sit.

⁹Por ngo lëe Jacob ni Pedre ni Juan kwseñ ñan ni ña Bernabé ksa xaa xñabey lo meñ nii xnildazy xtiits Dios. Lëe xaa byeñ nii lëe Dios bnee kyalnsaak re lon aan lëe noo byaan nii lëe xaa tsi lo meñ Israel, lëe gaa noo kyo lo meñ sit. ¹⁰Nësy xaa nii tugak ksaladzy noo meñ prob, ni nli gaa tugak choxkoon kuñaa meñ prob yudar.

Lëe Pable chak ntseeb lo Pedre

¹¹Per tsi lëe Pedre biid leñ kyedzy Antioquía, kwëntseebaa lo xaa, porñee klëe ñe kan ñe nii chuuñtsyey xaa. ¹²Klo name chaw xaa ksa xaa meñ sit, per tsiñee lëe bla xaa nii pxaal Jacob kwlañ, lëe xaa bislo pposit xaa lo kchë meñ go, porñee ptsyeb xaa xaa nii chakladzy tsobey meñ sit. ¹³Aan wi bla meñ Israel nii xnildazy xtiits Dios beeñtsyey nii beeñtsyey Pedre, axte wi Bernabé byab lo xkyalwnee xuuy xaa. ¹⁴Per tsiñee konaa nii chuuñtsyeydy xaa nii xñabey xtiits Crist, xña lo meñ chëpaa lo Pedre: “Xaa Israeloo aan kël si xkyë meñ sit. ¿Xa chakladzyoo tsigo nii xoo kpañ meñ sit sinak nii mbañ meñ Israel?”

¹⁵Meñ Israel no destye nii koly no, lëdy meñ sit nii no xtol nak no. ¹⁶Per ndon no nii xtsildy xley Moisés xtol no, sink lëe Crist xtsilyo. Por ngo nii wi no bnildazy xtiits Jesucrist, parñee kpily

xtol no, por chilody xley Moisés ktsily xtol meñ.

¹⁷Lëe na deelñee tol chuuñ no tsiñee xpig no lo Crist par ktsily xaa xtol no, ¿pe lëe Crist tsigo chuñ xtol no? ¡Lëdyo gon! ¹⁸Por deelñee xñen nii lëdy xley Moisés xtsily tol aan naa gak xñee nii kuuñtsyey meñ nii xñabey ley, tu ngop-tol nakaa. ¹⁹Por mbañtraa par kuuñtsyeyaa nii xñabey ley, sink lëen mbañ par kuuñtsyeyaa nii xñabey Dios. ²⁰Ni lëdre gaa naa mbañ, sink lëe Crist mbañ leñ styoon, por win kwë lo crusy worñee kwë Crist. Aan kchë nii chuuñtsyeyaa nina lëew chuuñtsyeyaa porñee xnildazyaa xtiits Xiñ Dios. Xkëstyoo xaa naa por lëe xaa kuty xcuenta. ²¹Chaklastyaa ksanaa xkyalnsaak Dios tublad, por deelñee nchilo ntsily ley xtol no, pe nandy kuty Crist.

No nii knildazy to xtiits Dios

3 ¡Natsypee nguey kchë do siñee nak to meñ Galacia! ¿Cho pkëeti lëe do, parñee ksaan do xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús nii kwë lo crusy? ²Kol në dyon penak nii kwsëeb xKyalbini Ntson Dios leñ styoo do. ¿Pe porñee beeñtsyey do nii xñabey xley Moisés, ote porñee yak bnildazy to xtiits Dios? ³Natsypee nguey do. Deelñee kwsëeb xKyalbini Ntson Dios leñ styoo do porñee bnildazy to xtiits Dios, ¿penak nii chakladzy to kuuñtsyey do nii xñabey xley Moisés stub? ⁴¿Pe ni tu pa pkiñdy kchë kyalnë nii kwtedy to? ¡Deelba nguiño siquier palalsye! ⁵Tsiñee chuuñtsyey xKyalbini Dios tu kyalntson lady to, ¿pe chuuñtsyey xaaw porñee chuuñtsyey do nii xñabey xley Moisés, ote chuuñtsyey xaaw yak porñee xnildazy to xtiits Dios?

⁶Bnildazy Abraham xtiits Dios, ngo nii lëe Dios pkaaxcuent xaa sinak nii nyak xaa tu xaa buen. ⁷Kol kaknan tsigo busy nii kchë meñ nii xnildazy xtiits Dios ngab lo xtiy Abraham. ⁸Ni sëedle gaa leñ

kitsy nii kë xtiits Dios nii lëë Dios ktsily xtol kchë meñ sit nii kniladzy xtiits xaa. Por ngo nii destye tiemp chëb xaa lo Abraham: “Kchësy meñ nii nche lo kislyu kuuñlayaa por lii.”⁹ Singo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios chaklay sinak koklay Abraham, porñee bniladzy xaa.

¹⁰ Nguialsí kchë meñ nii xñalo xley Moisés. Por leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee nii nguialsí meñ nii chuñdy cumplir kchë nii xñabey xley Moisés. ¹¹ Nyoo tsgo busy nii kpildy xtol meñ nii chuñtsyey nii xñabey xley Moisés, por leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee nii lëë xaa nii pily xtol kpañ, porñee xniladzy xaa xtiits Dios. ¹² Per lëë xley Moisés xkiĩndy nii kniladzy meño, sink no nii kpañ meñ par kuuñtsyey meñ nii xñabeyo.

¹³ Lëë Crist pteelaa lëë no lo xley Moisés nii ptsiibtee lëë no. Lëë xaa biy kyalsi go xcuent no, por leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee: “Nguialsí xaa nii chety lo tu crusy.” ¹⁴ Singo ptsyool Crist parñee wi meñ sit jkaa kyalnsaak nii chëb Dios lo Abraham ni parñee sëëb Kyalbini Ntson leñ styoo no deelñee xniladzy no xtiits Dios.

Tiits nii psaan Dios lo Abraham

¹⁵ Beetsy, nan do gon nii tsiñee chaa tublë kitsy, aan chuñ xaa nii xsaaw fir-mar, ni tu cho chilody ktsilyo ni ni tu cho chilody kaa pe cos jkëere low. ¹⁶ Lëë Dios psaan xtiits lo Abraham ni lo xtiiy Abraham. Xñeedy leñ kitsy nii kë xtiits Dios gon: “lo kchësy xtiiy Abraham”, sinak nii nyo ndaly xtiiy xaa, sink lëëw xñee: “lo xtiiyoo.” Lëë tiy go nak Crist. ¹⁷ Lëë Dios psaan xtiits lo Abraham aan chëb xaa nii lëëw kuñ xaa cumplir. Por ngo chilody xley Moisés ksyabyu ni ksaanladzy tiits nii psaan Dios, por axte kwte tap kyoow kalyptsii iz biido. ¹⁸ Deelñee nchoo kyalnsaak nii knee Dios lo no lo xley Moisés, lëdre tu cos nii pchoo chuw

Dios. Per lëë Dios chëb kazh lo Abraham nii singosy kneetsy xaaw lo no.

¹⁹ Kñëëx to, ¿pa xkiĩñ xley Moisés tsgo? Lëëw gon biid parñee kak ndon no pe cos nak tol. Lëëw pkiĩñ worñee karty kiid xaa nii jkaa kyalnsaak nii chëb Dios lo Abraham. Lëë angly biidni ley, aan lëë Moisés pkëëw. ²⁰ Per tsi lëë xtiits Dios biid, pkiĩntre Moisés ni angly, por yuub Dios biidniw.

Penak dyon biid ley

²¹ ¿Pe no xley Moisés contre tiits nii psaan Dios lo Abraham dyon? Lëdyo gon, por pchilody xley Moisés ndee kyalmbañ ni ntsily xtol meñ nii beeñtsyey nii xñabeyo. ²² Per leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee nii kchësy no nche këtuu lo tol, parñee xaktyee meñ nii kniladzy xtiits Jesucrist kchal kyalnsaak nii kxaal Dios.

²³ Worñee karty kiid Crist lëë xley Moisés kwsonlë lo no, porñee karty tsitsiñ tse nii kluuy Dios xa kniladzy no Crist parñee telaa no. ²⁴ Lëë ley kuni lëë no lo Crist sinak nii nyak no xaa wiñ, parñee tsiñee kniladzy no xtiits Crist, telaa no lo tol. ²⁵ Per lëë na nii lëë Crist biid, naktre no cuent ley. ²⁶ Por kchësy to nak xiñ Tat Tios porñee xniladzy to xtiits Crist, ²⁷ ni porñee kwchobnis to, lëë do nak ksa Crist. ²⁸ Kintre nii dyon cho nak meñ Israel o cho nak kaa meñ sit, ni kintre nii dyon cho no xpixwan o cho kindy kaa xpixwan, ni kintre nii dyon cho nak nguüy o cho nak kaa kwnaa, por tugak nak no lo Crist. ²⁹ Aan deelñee lo Crist ngab to, wi do ngab lo xtiiy Abraham ni wi do jkaa kyalnsaak nii chëb Dios lo Abraham.

4 Tsiñee gon lëë tu xaa wiñ xyaani kchë xcheñ pxosy, sinakak chol mos nii tugak xkyë tsiĩñ lo meñ nak xaa, nikxe nii lëë xaa nak xpixwan kchë nii byaani xaa. ² No meñ nii chan xaa, axte xsa tse nii psaan pxosy xaa tiits. ³ Singo

gak lëe no, worñee karty kiid Crist, kok no sinak xaa wiñ. Ptsyo no ña kchë cos nii xñabey lo kislyu. ⁴Per tsiñee lëe tse kutsiñ, lëe Dios pxaal xiñ. Tu kwnaa kop xiñ xaa ni pañ xiñ xaa sinak xñabey xley Moisés ⁵parñee kteelaa xaa lëe no lo kchë nii xñabey ley go, tsiin jkaaxcuent Dios no sinak nii nyak no xiñ Dios, ⁶aan parñee kluuy nii nli xiñ Dios nak no, lëe Dios pxaal xKyalbini xiñ kwsëeb leñ styoo no, aan lëe Kyalbini go xñee nii lëe Tat Tios nak pxosy no. ⁷Por ngo nii nak-tre to sinak xaa nii xkyë tsiin, sink lëe do nak xiñ xaa nii xchee. Xiñ Dios nak to aan styoo Dios kwlañ nii wi do kyaani nii kneetsy xaa.

Chaklasty Pable nii kchoso styoo meñ Galacia

⁸Klo worñee karty kyuumbey do Dios, xtiits kchë mdyo nii nakty Dios psoob to. ⁹Lëe na nii lëe do xyuumbey Dios, per masty kol tsoo kñee no, na nii lëe Dios xyuumbey lëe do, ¿penak chakladzy to ksoxib to lo kchë mdyo mban go stub par kuuñtsyey do nii xñabey mdyo go? ¹⁰Bii no tse, ni mëe, ni iz nii nda nako lo do. ¹¹Xtsyebaa nii xlyëtyee bluyaa xtiits Dios lo do.

¹²Beetsy, xñabaa nii kak to sinakaa, porque sinak to nakaa. Kñëdy to nii tsaaplaa no pe beñ do naa. ¹³Por nanle to nii worñee klootyee bluyaa xtiits Dios lo do, lëew bluyaa por tu kyalkits nii kwxaakaa. ¹⁴Tu preb kwteedy to por kyalkits nii kwlaañaa. Per lëdy por ngo nii nsaldy to naa, sink kon do naa sinak nii nyakaa tu xangly Dios, ni sinak nii nyakaa Jesucrist. ¹⁵¿Pa psaan do kchë kyalwle go tsiigo? Schilo gon kchon xfavor do aan kñen nii klo deelñee nchilow mer wi mëlo do ngwii do parñee neetsy tow lon. ¹⁶Lëe nana, ¿pe xtiily no nayak porñee kwnen xtiitsli Dios lo do?

¹⁷Choxko xaa nii gon chiid lo do xa kak to, per no lidy kik xaa, por chakladzy

xaa nii ksaan do naa parñee lëesy xaa tsoxko do. ¹⁸Buen nii tsoxko do meñ, per no nii tubli tso kik to, ni no nii tugak tsoxko do, lëjty xaktyee tsiñee son lo do. ¹⁹Xiñ, xkyëen yoob si xkyë kwnaa nii kap mëedo por lëe do, ni tugak kyëeno axte nii kniladzy to Crist tyub styoo do. ²⁰¿Deelba yuubaa nsyo lo do parñee nyën lo do stu mod, por nandyaa pe xsyakaal!

Agar ni Sara

²¹Kchësy to siñee chakladzy to kuuñtsyey do nii xñabey xley Moisés, ¿pe karty nayak kon do nii xñee ley go? ²²Xñeew gon nii chop xaa wiñ kop Abraham. Tu xiñ xaa kop tu kwnaa nii kwë tsiin lo tsiil xaa, lëe stu xiñ xaa kop tsiil xaa. ²³Sinak chaly chol mëed koly xiñ kwnaa nii kwë tsiin lo tsiil xaa, per lëe xiñ tsiil xaa koly parñee kak cumplir tiits nii chëb Dios. ²⁴Ngan nak nrii. Chop kwnaa go nak sinak chop testament. Tu testament ko nak kiy Sinaí, aan lëe Agar nak cuent siko. Kchë meñ nii chaly siko xkyë xtsiin meñ. ²⁵Lëe Agar nak cuent kiy nii lë Sinaí nii sob Arabia. Tu kwnaa nii tugak xkyë xtsiin meñ nak me. Por ngo nii nak meñ Jerusalén sinak me, por kchësy meñ go këtuu lo xley Moisés. ²⁶Per no stu Jerusalén kpaa, aan kyëtuudy meñ nii tso siko lo xley Moisés. Kyedzy ko ngab no. ²⁷Leñ kitsy nii kë xtiits Dios gon xñee:

Lii nii nakoo kwnaa nii chilody kap mëed, ble.

Lii nii karty kyëel yoob nii xkyë kwnaa nii chap mëed, ble ni kwchuptyë.

Porque ndalyre mëed kap kwnaa nii psëeb tsiil

que kwnaa nii no tsiil.

²⁸Beetsy, sinak Isaac nak to, por lëe Dios psaan tiits nii lëe xaa kaly. ²⁹Per sinakak tiemp ko nak natiemp. Lëe mëed nii koly si chaly chol mëed ptilyni mëed nii koly sinak xñabey Kyalbini Ntson.

³⁰ ¿Per pe cos xñee kitsy nii kë xtiits Dios dyon? Xñeew gon nii chëb Dios lo Abraham: “Psonëz kwnaa nii xkyë tsiin chop xiin me, por chilody kyaani xiin kwnaa nii xkyë tsiin nii kyaani xiin kwnaa nii nak tsiiloo.” ³¹ Singo tsigo busy, beetsy, nakty no sinak xiin kwnaa nii xkyë tsiin, sink sinak xiin kwnaa nii no tsiil nak no.

Kchooxsody to lo xtiits Crist

5 Lëë Crist pteelaa lëë no lo xley Moisés parñee kyënlaa no. Tsiitsy kol so kyalwtelaa go parñee kyëtuudy to lo ley stub.

² Kol kon xtitsaa. Deelñee tsobey do, pe nandy nii xnildazy to xtiits Crist. ³ Kchë xaa nii chobey no nii kuuñtsyey xaa kchë nii xñabey xley Moisés. ⁴ Kchësy to siñee chakladzy to ktsily Dios xtol do porñee chuuñtsyey do nii xñabey xley Moisés, lëë do pchoso lo xtiits Crist ni lëë do psaanladzy xkyalwkëstyoo Dios. ⁵ Per lëë no ndon no nii stsily Dios xtol no porñee xnildazy no xtiits Crist ni porñee no Kyalbini Ntson leñ styoo no. ⁶ Deelñee nakni Crist no, precisty nii tsobey no, sink precisy nii knildazy no xtiits Crist ni jkëstyoo no xcombañer no.

⁷ Buen gon si do. ¿Cho kwiliso styoo do parñee ksaan do tiitsli? ⁸ Lëdy kik Dios nii xkwetsy lëë do gon kwlañ nii lëë do ksaan tiitsli. ⁹ “Chop lë wiñak levadur xkobe kchë kob yi.” ¹⁰ Xyeñpaa nii klaady Dios knildazy to xtiits xaa nii xkëeti lëë do, per deelñee chootyee no jkëëtañ lëë do, lëë Dios ksaksi xaa.

¹¹ Naa nii xcuentaa, deelñee bii nyoxkoon nii tsobey meñ nii xnildazy xtiits Crist, nguiënlaagy xaa Israel naa, ni nlëëdy xaa nyon xaa nii lëë Crist kuty lo crusy. ¹² ¿Deelba kaazhkaa chug kchë xaa nii chakladzy tsobey do!

¹³ Lëë do koktsyetsy parñee kyënlaa do, per këbty to nii por ngo lëë do kuuñtsyey nii klyaañtyee styoo do, sink

masy kol jkëstyoo xcombañer do. ¹⁴ Kol jkëstyoo xcombañer do si xkëstyoo do lëë do, por ngosy xñabey ley kuuñtsyey do. ¹⁵ Per deelñee xkyënyaw lsa do kchë xcombañer do, kol kap cuent, por toont-laa misme lëë do jkëëtañ xcombañer do.

Kol kpañ sinak xñabey Kyalbini Ntson

¹⁶ Por ngo nii xñen lo do: Kol kpañ sinak xñabey Kyalbini Ntson. Kuuñtsyeydy to cos mal nii xlyañ styoo do. ¹⁷ Por xtilyni Kyalbini Ntson cos mal nii xsya leñ styoo no ni xtilyni gaa cos mal go Kyalbini Ntson. Por ngo chilody kuuñtsyey do nii klaañtyee styoo do. ¹⁸ Per deelñee nakni Kyalbini Ntson do, këtudre to lo ley.

¹⁹ Nyoo xa chak xaa nii chuuñtsyey nii xlyaañtyee styoo, por choni xaa meñ nii nakty tsiil xaa, ni chuuñtsyey xaa kchëlo cos yox nii xsya styoo xaa, ²⁰ xsoxib xaa lo mdyo ni chuñ xaa kyalbruj. Xtily xaa, xyub xaa tily, xsiiniy xaa, ni sinusy xlëë xaa. Chuñ ktily xaa meñ, xkyëksaa xaa tiy, ni chuñ xaa meñ chop tiy. ²¹ Chak mbidy xaa, xkyë xaa kunip, ni ndalyre gaa nii chuuñtsyey xaa. Lëën xñe nii kwne gakaa klo lo do, nii sëëbty kchë xaa nii chuuñtsyey ngo laañee xñabey Dios.

²² Per lëë xaa nii no xKyalbini Ntson Dios leñ styoo xkyëstyoo meñ, nguiool no styoo xaa, ndoladzy xaa, chap xaa paciensy, ngui xñee xaa lo meñ, buen xaa, ni chuuñtsyey xaa nii xñee xaa. ²³ Ndox xaa ni chuuñtsyeytre xaa nii xlyaañtyee styoo xaa. Ni tu ley chilody ksaksi xaa nii chuuñtsyey nrii. ²⁴ Kchë xaa nii ngab lo Crist sinidre kik xaa nii kuuñtsyey xaa kchë cos yox nii no styoo xaa. ²⁵ Deelñee no Kyalbini Ntson leñ styoo no, kol tsoo ktee no tiits nii lëë Kyalbini Ntson kñë pe cos kuuñtsyey no.

²⁶ Nody nii kak nyaa no, ni nody nii ktiily no, ni nody nii kak mbidy no xcombañer no.

Kol kuñ lsa lëë do yudar

6 Beetsy, deelñee kan do nii lëë tu xcombañer do byab lo tu tol, lëë do nii xchooxsody lo nii xñabey Kyalbini Ntson, kol kuñ xaa yudar. Per ngui mod ni con kyalndoladzy kol nee lo xaa, por toontlaa wi do kyab lo tol. ²Kol kuñ lsa lëë do yudar, tsiin kuuñtsyey do nii xñabey Crist.

³Deelñee no tu xaa nii chak nyaa, aan ni tu cho nakty xaa, xaly xaa xkyëti xaa.

⁴Catu do, kol kyeñ dyon pe cos chuuñtsyey do, aan deelñee xyow styoo do, kol kle, per ktaandy to nii chuuñtsyey xcombañer do. ⁵Por catu lo no bneetsy Dios nii kuuñ no.

⁶Kchë xaa nii xseedy xtiits Dios no nii ksak styoo xaa lo xaa nii chuuñ kseedy xaa.

⁷Kyëtidy to. Ni tu cho chilody kityni Dios. Nii kan do ngo klaap to. ⁸Deelñee kuuñtsyey do kchë cos yox nii klyaañtyee styoo do, lëë do kety. Per deelñee kuuñtsyey do nii xñabey Kyalbini Ntson, lëë do jkaa tu kyalmbañ nii tsitsiñdy tse nitylo. ⁹Tugak kol tsoo kyuuñsyey no kyalbuen, porque deelñee kchosody styoo no, stsiñ tse nii lëë no jkaa nii tsigal no. ¹⁰Por ngo cad nii kteedyo ti-

its kol tsoo kuuñ no meñ yudar. Per deelñee meñ nii xniladzy xtiits Dios, mastre tsoxko no kuuñ no meñ go yudar.

¹¹Kol kuy gaanoo palaaty ke kchë le-tre ngol nii xkën lo kitsy nii xalaa lo do. Con yuub ñan pkëno. ¹²Kchë xaa nii chakladzy nii tsobey do, lëëw chuuñtsyey xaa parñee buen kyaan xaa lo meñ, ni parñee kyënlaagty meñ xaa sinak xkyënlaag meñ xaa nii xluuy nii lëë Crist kuty lo crusy. ¹³Por ni xaa nii chobey chuñdy cumplir kchë nii xñabey ley. Per chakladzy xaa nii tsobey do parñee ktaan xaa nii lëë lëësy xaa kwlobey lëë do. ¹⁴Lëë naa nii xcuentaa, xaktyee por xkyalkuty sye Crist lo crusy xtaanaa. Porque por Crist lëën psan kchë cos nii no lo kislyu re. ¹⁵Mastre precisy kt-sëë Dios xmod no que nii tsobey no o tsobeydy kaa no. ¹⁶Lëë lëësy Dios dyon kakni lëë do, kchësy to siñee mbañ do sinak bluyaa lo do, ni lëë lëësy Dios kakni kchë meñ nii nli ngab lo Dios.

¹⁷Destye natse chaklastra xaa cho kotsiñ lon, por kchë bey nii no ladyaa xluuy nii mban noteedyaa porñee nli xtsiñ Crist kën.

¹⁸Lëë lëësy Jesucrist dyon kakni lëë do. Amén.

Kitsy nii pxaal Pable lo meñ Efeso

1 Paablaa, xapostle Jesucrist nakaa. Styoo Dios kwlaño. Lëen xal kitsy re lo meñ Efeso nii ngab lo Dios nii xniladzy xtiits Jesucrist. ²Lëe lëesy Tat Tios dyon ni lëe lëesy Jesucrist kakni lëe do ni knee tiits nii mbëe kpañ do.

Xkyalnsaak Dios

³Kol tsoo ktee no skizh lo Tat Tios, pxosy Jesucrist, por lëe xaa xaal kchëlo kyalnsaak nii sëed kpaal lo no porñee nak ksa no Crist. ⁴⁻⁵Lëe xaa kwle lëe no destye worñee karty kwe kislyu, parñee tsyo no lo xaa ni tsody xtol no. Psaanle xaa tiits nii por Jesucrist lëe no kak xiñ xaa. Por singo kwlaño styoo xaa. ⁶Por ngo, tugak kol tsoo ktee no skizh lo Dios por xkyalnsaak xaa, por lëe xaa beenlay lëe no por xiñ ntson xaa. ⁷Tir xkëstyoo Dios lëe no. Por ngo lëe xaa pteelaa lëe noo por cheñ nii pxee xiñ xaa ni lëe xaa ptsily xtol no. ⁸Lëe xaa psaabini lëe no ni lëe xaa pxaly lo no ⁹parñee kyeen no cos nii lëesy xaa nan. ¹⁰Kchë ngo kak cumplir tsiñee lëe tiemp tsitsiñ. Lëe Dios kso Jesucrist parñee kñabey xaa lo kchë cos nii no lo kislyu ni kchë lo cos nii no kpaal.

¹¹Penaadle kwle Dios lëe no parñee jkab no lo Jesucrist tsiin jkaa no nii ksaan xaa. Singo kwlaño styoo xaa, por nii xlyañ styoo xaa chuuñtsyey xaa. ¹²Lëew beenñtsyey xaa singo, parñee kchësy noo siñee klo bnildazy noo Crist, ktee noo skizh lo Dios por xkyalntson xaa. ¹³Singo gak lëe do, worñee pkëtyag to tiitsli nii xteelaa, ni bnildazy to Crist, lëe do byak tusy ksa do Crist ni lëe Dios bluuy nii lo xaa ngab to, por lëe xaa bnee xKyalbini Ntson xaa lo do. ¹⁴Lëe Kyalbini Ntson nak sinak tu señ nii lëe no jkaa nii ksaan Dios lo no, loxsy

kteelaa xaa kchë meñ nii ngab lo xaa. Kol tsoo ktee no skizh lo Dios por xkyalnsaak xaa.

Lëe Pable xñab nii ksaabini Dios meñ

¹⁵Por ngo, tsiñee biñaa nii xniladzy to xtiits Jesús, ni xkëstyoo do meñ nii ngab lo Dios, ¹⁶tugak xtedyaa skizh lo Dios por lëe do. ¹⁷Xñabaa lo xTat Tios Jesucrist nii kneetsy xaa kyalnyaani lo do parñee kyeen do xtiits xaa ni kyumbey nizh to xaa. ¹⁸Xñabaa lo Dios nii ksaabini xaa kik to parñee kaknan do pe cos këmbës meñ nii ngab lo xaa, ni kaknan do xa nak kyalnsaak nii jkaa meñ nii ngab lo xaa, ¹⁹ni parñee kan do blaktre kyalwnabey ptee Dios lo meñ nii ngab lo xaa. Lëe kyalwnabey go kok nyoo ²⁰worñee been kpañ xaa Crist ni psoob xaa Crist kwi xaa leñ kpaal. ²¹Tu xaa nii mastre non byuñ xaa Crist. Kchë lo xaa xñabey xñabey Crist. Kchë lo cos nii no ni nare gaa tso xñabey Crist. ²²Lo Crist psaan xaa kchë cos ni Cristak pso xaa kñabey lo kchë meñ nii xniladzy xtiits xaa. ²³Kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios nak sinak xcuerp Crist, aan lëe Crist xsaalo kchë cos.

Por xkyalnsaak Dios lëe no kwtelaa

2 Lëe Dios been kpañ lëe do, por tyub tsiigo kuty to por kchë xkyalntseeb to ni xtol do. ²Beeñtsyey do tol nii chuñtsyey meñ nii nche lo kislyu re, ni psoob to xtiits xaatox nii xñabey lo me ni xchoobladzy styoo meñ nii xsoobty xtiits Dios. ³Singo gak lëe noo tyub tsiigo beenñtsyey noo nii kwlaañtyee styoo noo ni beenñsyey noo nii kwlaañtyee kik noo. Por ngo nii wi noo nchal xcastigw Dios, sinak chol meñ. ⁴Per tirak buen Dios, ni tirak xkëstyoo xaa lëe no. ⁵Por ngo lëe xaa been kpañ no ksa no Crist, worñee bii kuuty no por kchë xtol no. Por xkyalnsaak Dios lëe do kwtelaa lo tol. ⁶Lëe Dios been kpañ lëe no ksa no

Crist, parñee kñabey no ksa no xaa leñ kpaa. ⁷Kchë nrii beeñsyey xaa parñee stub tse kak nyoo nii nli xkëstyoo xaa lëë no, porñee ngab no lo Jesucrist. ⁸Por xkyaalsaak Dios lëë do kwtelaa lo tol, porñee bniladzy to xtiits xaa. Lëdy lëë do beeño gan, sink lëë Dios bneetsyo lo do. ⁹Por ngo nii ni tu cho chilody ktaan. ¹⁰Por lëë Dios psaa lëë no parñee kyak ksa no Crist tsiin kuuñsyey no cos buen nii penaadle no kik xaa.

Lëë Crist xyuun tusy meñ

¹¹Ni nan buen gaa to gon nii lëdy meñ Israel do. Meñ nii nobeydy xñee meñ Israel lo do. Lëë meñ Israel xkobey aan meñ nii nobey lë kchë meñ go. ¹²Kol ksaladzy gaanoo nii penaadle per ni Crist xyuumbeydy to. Ngabty to lo meñ Israel ni chigaldy kyaani do ni tu nii ksaan Dios. Sin Dios kwche do lo kislyu re. Kwody ni tu pe cos nii nsaladzy to. ¹³Per lëë na nii lëë do ngab lo Crist por cheñ nii pxee xaa, lëë do big kex lo xaa. ¹⁴Lëë Crist nak xkyaalndoladzy no. Lëë xaa byuñ meñ Israel ni meñ sit tugak kyedzy. Bnitylo xaa pyedzy nii chuñ meñ go chop tiy. Con xkyalkuty Crist ¹⁵bisyaal xaa xley Moisés aan lëë xaa byuñ chop kyedzy ko tu kyedzy kub. Singo mod lëë xaa kwleek ngui meñ go lo xaa. ¹⁶Worñee kuty Crist lo crusy lëë xaa bisyaal xtily chop kyedzy ko, ni lëë xaa kwleek ngui meñ go lo Dios. Lëë xaa byuñ kchë meñ go tugak kyedzy.

¹⁷Lëë Crist biidni tiits nii xchooblady lo kchësy meñ, nikle lo meñ sito, nikle gaa lo meñ Israelo. ¹⁸Por Crist kchë no schilo kpig no lo Tat Tios por tugak nak Kyalbini Ntson nii no leñ styoo no. ¹⁹Por ngo nii lëdre to meñ sit, nchedre to xtañ meñ sit, sink tugak nak to ksa do meñ nii ngab lo Dios. Meñ xkyedzy Dios nak to nina. ²⁰Nak to sinak tu yu nii nche xcimient lady apostle ni profet, aan yuub Jesucrist nak sinak kyo nii mastre non.

²¹Lëë Crist ladzy yu axte tsaalow, tsiin kyako lidzy Dios. ²²Singo gak lëë do, lëë do kyak tu yu laañee tso xKyalbini Dios.

Lëë Dios pxaal Pable lo meñ sit

3 Por ngo lëen no skiib porñee xlyyaa xtiits Crist lo kchë do siñee nak to meñ sit. ²Ni kayonle gaa to nii lo xkyaalsaak Dios lëë xaa bnee tsiin re lon. ³Lëë Dios bluuy nii ngotsilaan xaa lon, ni lëë xaa në lon xa nako, ni lëew niyle gaan lo do klo. ⁴Xsobaa nii tsiñee lëë do klab kitsy re, syeñ do nii nli xyuumbeyaa nii ngotsilaan Crist. ⁵Ni tu cho koknandy pe cos ngotsey Dios tyub tiemp, per lëë na lëew bluuy xaa lo apostle ni lo profet por xKyalbini Ntson xaa. ⁶Lëë nii kwloolan Dios nrii: nii por xtiits Jesucrist nii xteelaa, lëë meñ sit jkaa nii jkaa meñ Israel, por tugak nak xaa aan kchë xaa jkaa nii chëb Dios.

⁷Chigaldyno, per por kyalwnabey nii bnee Dios lon lëen kë tsiin re. ⁸Mastre kyety non lo kchë xaa nii ngab lo Dios, per lëë xaa bnee kyaalsaak re lon nii kluyaa xtiits xaa nii xñee xa nak xkyaalsaak Crist lo meñ sit. ⁹Aan lëë Dios nii psaa kchëlo cos pxaal naa parñee kluyaa kchë nii kwloolan xaa lo meñ tyub tiemp. ¹⁰Singo beeñsyey xaa parñee lëë kchë xaa xñabey nii ncheno leñ kpaa kyuumbey xkyaalntson xaa por kchë meñ nii ngab lo xaa. ¹¹Lëë Dios beeñsyey kchë nrii, sinak nii kwlokyeñle xaaw aan lëë Jesús beeño cumplir. ¹²Aan por Jesucrist lëë no xpig lo Dios. Nder confians xpig no porñee xniladzy no xtiits xaa. ¹³Por ngo xñabaa nii kchoxsody styoo do por kchë kyalnë nii noteedyaa por lëë do, porque lal tu kyaalsaako lo do.

Xkyaalwkëstyoo Crist

¹⁴Por ngo xsoxibaa lo Tat Tios. ¹⁵Lëë xaa kwleek kchë meñ, nixke leñ kpaaw nixke gaa lo kislyuw. ¹⁶Xñabaa lo

Tat Tios nii lo kchë nii chap xaa knee xaa xKyalbini Ntson xaa lo do parñee jkaa do fuersy ni kyalwnabey. ¹⁷Ni xñabaa nii tso Crist leñ styoo do parñee kchosody to lo xtiits Dios ni ksaandy to xkyalwkëstyoo do ¹⁸tsiin tusyke ksa do meñ nii xniladzy xtiits Dios kyeñ do gaanoo palaatyke xkyalwkëstyoo Crist. ¹⁹Xñabaa nii kyuumbey do kyalwkëstyoo ngol parñee kyuumbey nizh to Dios.

²⁰Skizh xkyalnsaak Dios nii ntsiibre nii chuuñtsyey xaa que lo nii xñab no o no gaa kik no. ²¹¡Tugak kol tsoo ktee no skizh lo Dios kchësy no siñee xniladzy no xtiits Dios ni ngab no lo Crist! Amén.

Tsiin nii kwtiisy Crist

4 Lëen no skiib porñee xlyyaa xtiits Dios. Por ngo xñabaa nii kwe do sinak nii nongual kwe xaa nii ngab lo Dios. ²Kol kak ndoladzy ni kol kap lsa paciensy lo xcombañer do ni kol jkëstyoo xaa. ³Kol tsoxko nii kchooxsody to lo Kyalbini Ntson nii kwaa do. Tugak kol kyak ni ngui kol kwe. ⁴Tugak xcuerp Crist no ni tugak Kyalbini Ntson ni tugak xkyalwtelaa Dios. ⁵Tugak xaa xñabey no, tugak kyalwniladzy, ni tugak kyalwchobnis. ⁶Tugak Tat Tios nii xñabey kchë lo meñ no aan lëe xaa no leñ styoo no.

⁷Per lëe Crist bnee tsiin nii kuuñ no catu no, según kwlaño styoo xaa. ⁸Por ngo nii xñee kitsy nii kë xtiits Dios:

Lëe xaa byëp kpaas, siknoy xaa meñ nii kwnaasy xaa,

ni lëe xaa psaan tsiin nii kuñ catu meñ.

⁹¿Aan penak dyon nii xñeew nii lëe xaa byëp kpaas? Singo gon xñeew porñee klo byety xaa lo kislyu, tsigore byëp xaa kpaas. ¹⁰Misme gak xaa nii byety byëp kpaas parñee jkiin xaa tyubo. ¹¹Ni yuub xaa ptee tiits nii tso xaa nii kak apostle, ni profet, ni xaa nii kluuy xtiits Dios, ni xaa nii kyënap meñ nii xniladzy xti-

its Dios, ni xaa nii kuuñ kseedy meñ. ¹²Singo kwtiisy xaa tsiin go lo meñ nii xniladzy xtiits Dios parñee singo mod ktyalyre meñ nii jkab lo Dios, ¹³axte nii tusyke tso kik no kchësy no siñee xniladzy no xtiits Dios ni kyuumbey no Xiin Dios. Singo mod lëe no kak si chakladzy Crist. ¹⁴Kaktre no sinak chol xaa wiñ, nii pelsye xkyëti ni chinal xiwseedy chol xaa wnee xuuy nii xkëetañ xaa. ¹⁵Kol tsoo këee no tiitsli ni kol tso jkëstyoo no meñ. Kol tsoo kak ksa no Crist por lëe Crist xñabey lo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios. ¹⁶Ni lëe Crist xyuñ tusy lëe no, aan deelñee ni tu no xkëetañdy, ngui kwe no, jkëstyoo lsa no xcombañer no.

Xa kpañ meñ nii ngab lo Dios

¹⁷Por xtiitspey Crist xñabaa lo do nii kpañdy to sinak mbañ meñ nii xyuumbeydy Dios, por si xlyaañtyee kik meñ go mbañ meñ go. ¹⁸Nguey meñ go. Mbañdy meñ go sinak xñabey Dios, porñee nguiedzy styoo meñ go. ¹⁹Neñtre meñ go, lëe meñ go lox byab lo visy. Chuuñtsyey meñ go kchë lo cos yox. ²⁰Per lëe do byuumbeydy to Crist parñee singo tso do, ²¹deelñee nli gaa busy pkëetyag to xtiitsli xaa, ni biñ do cho nak xaa. ²²Kol ktsëe xmod to, kpañtre to si pañ do klo, por ni tu pa xkiin dy kchë cos yox ko. Xaktyee xkëetaño lëe do. ²³No nii jkub xkyalbini do ni xkyalcheñ do, ²⁴ni no nii tso do si xñabey Dios, kuuñtsyey do cos buen ni këee do tiitsli. ²⁵Por ngo, jkëetidre to, sink kol nee tiitsli lo xcombañer do, por tugak nak no kchësy no. ²⁶Deelñee xlëe do xkody to tol, per kol ktee nii klëedy to tyub tsye. ²⁷Kteety to tiits lo xaatox. ²⁸Deelñee kwë do kyalkpaan, kwantre to, sink kol kyë tsiin con ña do, parñee señ do pe cos ktee do lo meñ nii no lyaadzy. ²⁹Kñeedy to tiits yox, sink kol kyub tiits ndoladzy. Kol nee tiits nii kchooblady styoo meñ nii xkëetyag xtiits to. ³⁰Kuuñ kteenëdy to

xKyalbini Ntson Dios, por lëe Kyalbini Ntson go nak sinak tu bey lo do parñee kak nyoo nii lo Dios ngab to tse nii lëe Dios lox kteelaa lëe do. ³¹ Kol ksaan kchë kyalmbixladzy, kyalntseeb, kyalwëlëe, kyalwchuptsyë, kyalwkëti, ni kol ksaan kchë cos yox. ³² Kol kak ndoladzy lo xcombañer do ni kol kuñ xaa perdón, sinak nii beëñ Dios to perdón por Crist.

Xa kyaabini lo no

5 Xiñ Dios nak to. Xkëstyoo xaa lëe do. Por ngo no nii kak to sinak xaa. ² Kol jkëstyoo meñ sinak nii pkëstyoo Crist lëe no. Axte xkylambañ xaa ptee xaa parñee kpily xtol no. Byo nii beëñtseyey xaa styoo Dios por kw yokon xaa sinak chokon tu ma aan nizh xlyaa kox kol chëpo kpaä.

³ Lëe do nii ngab to lo Dios, nody nii tsoni do stu mguüy o stu gaa kwnaa, ni nody nii kuuñtseyey do ni stu clasy cos yox ni kyalmbixladzy nii chuuñtseyey meñ. ⁴ Kñeedy to tiits yox, ni kñeedy to tiits nii pa xkiñdy, ni kñeedy to tiits peedy, por pa xkiñdyo, sink masy kol kool lay lo Dios. ⁵ Por nanle to nii ni tu xaa nii choni stu mguüy o stu gaa kwnaa, ni ni tu xaa nii chuuñtseyey cos yox, ni ni tu xaa nii chak mbixladzy, sëëbty laañee xñabey Crist ni xñabey Dios. ⁶ Klaady to nii jkëëti chol meñ nii xñee tiits nii pa xkiñdy lëe do, porque por kchë cos ko lëe Dios ksaksi meñ nii xsoobty xtiits xaa. ⁷ Ktsiil lsady to kchë meñ go.

⁸ Klo nguey do, per lëe na nii lëe do ngab lo Dios, lëe do byaabini. Kol tso si no xaa nyaani, ⁹ por lëe kyalnyaani xnee tiits nii kuuñtseyey do cos buen, ni mbëe kpañ do ni kñee do tiitsli. ¹⁰ Kol tsoxko kuuñtseyey do nii xyostyoo Dios. ¹¹ Kuuñtseyeydy to kchë cos nii chuuñtseyey meñ nii nyaanidy, sink kol ksaabini lo meñ go. ¹² Por axte xteladzy ñe kñee ñe nii chuuñtseyey tsilaan kchë meñ go,

¹³ per tsiñee lëe kchë cos xchukë lo bini, kchësyo chak nyoo. ¹⁴ Por ngo xñee meñ: Bna, lii nii nixyesyoo. Kuxche, pchoo lady meñ kuty, tsiin ksaabini Crist lool.

¹⁵ Por ngo, kol kap cuent. Kpañdy to si xkaatyee, sink nsaaksye kol kpañ. ¹⁶ Ngui kol kwe, kxiñdy to tiemp, porque nguidy nak tse. ¹⁷ Kuuñtseyeydy to nii xkaatyee, sink kol ktee nii kyeñ do pe cos chakladzy Dios. ¹⁸ Kyëdy to kunip, por xkëëtañ nip kik meñ. Sink kol ktee tiits nii kñabey Kyalbini Ntson lëe do. ¹⁹ Tsiñee kutiits to ksa do xcombañer do, kol kool salmos ni cant. Tyub styoo do kol kuuñ ksak Dios. ²⁰ Tugak kol ktee skizh lo Tat Tios por kchë nii xneetsy xaa lo no por Jesucrist.

Kol jkëstyoo tsiil do

²¹ Kol ksoob lsa xtiits xcombañer do, kol ksal lëesy Jesucrist.

²² Kwnaa, kol ksoob xtiits tsiil do si xsoob to xtiits Crist. ²³ Por lëe xaapkiy xñabey lo kwnaa, sinak xñabey Crist lo meñ nii xnildadzy xtiits Dios. Lëe Crist xteelaa kchë meñ go. Lo xaa ngab meñ go. ²⁴ Aan sinak nii xsal meñ nii ngab lo Dios Crist, singo no nii ksal kwnaa tsiil.

²⁵ Xaapkiy, kol jkëstyoo tsiil do, sinak nii pkëstyoo Crist meñ nii xnildadzy xtiits Dios, axte kuty xaa por kchë meñ go. ²⁶ Kchë ngo beëñtseyey xaa parñee kuuñ nyë xaa kchë meñ go con xtiits xaa nii xteelaa ni con nis, ²⁷ parñee tsiñee ktsiñ meñ go lo xaa, tsody xtol meñ go. Ni kaky meñ go sinak tu ladx nii pxuñ lady, sink mbëe nyë meñ go ni ntson meñ go ktsiñ lo xaa. ²⁸ Sinak nii xkëstyoo xaapkiy xcuerp, singo no nii jkëstyoo xaa tsiil xaa. Kchë xaapkiy nii xkëstyoo tsiil xkëstyoo xaa lëe xaa. ²⁹ Por ni tu cho xtilynidy xcuerp, sink chantsi xaaw ni xyaan xaaw sinak nii chantsi Crist kchë meñ nii xnildadzy xtiits Dios, ³⁰ por lo xaa ngab no. ³¹ "Por ngo no nii ksaan

xaapkiy pxosy xaa ni x̄naa xaa, par̄nee kyak tusy xaa chop tsiil xaa, aan kaktre xaa chop meñ, sink tugak meñ kak xaa.”³²Nli gaa ngan nak tiits re, per Crist ni meñ nii xn̄iladzy xtiits Dios xseetyo.³³Per x̄nee gako nii jk̄estyoo xaapkiy tsiil, ni ksoob kwnaa xtiits tsiil.

6 Xaa wiñ, kol ksoob xtiits pxosy to, por nonguiual nii singo kuuñtsyey xaa wiñ nii ngab lo Crist.²⁻³Lo tu mandamient gon x̄nee: “Psoob xtiits pxoosyoo ni xtiits x̄naal par̄nee nle tsol ni xtse kpaño lo kislyu re.” Lëe primer mandamient re x̄nee nii lëe no jkaa tu kyalnsaak deel̄nee kuuñtsyey no nii x̄nabey Dios.

⁴Singo gak lëe do, xaa kol, ngui kol nee lo xiñ do. Kuuñ klëedy to xaa. Kol kuuñ kseedy xaa sinak x̄nabey Crist.

Xaa nii xchee mos

⁵Singo gak lëe do nii xkyë do xtsiñ meñ, kol ksoob xtiits xpixwan do lo kislyu re. Kol ksal xaa ni kol ktsyeb xaa. Kol kuñ cuent nii lo Crist k̄e do tsiñ.

⁶Tugak kol kyë tsiñ, lëjty xaktyee tsiñee so xpixwan do par̄nee kan xaa lëe do, sink tyub styoo do kol kyë tsiñ, por lo Crist ngab to ni ngo gaa xyo styoo Dios.⁷Nguiool kol ko styoo do tsiñee xkyë do tsiñ. Kol kuñ cuent nii lo Dios k̄e do tsiñ, kuñdy to cuent nii lo meño.⁸Por nanle to nii kchësy no deel̄nee chootypee nak no, lëe Dios kizh lëe no según cos buen nii beeñtsyey no.

⁹Singo gak lëe do nii xchee do mos, ngui kol kak lo xmos to, ktsebty to xaa. Kol ksaladzy gaanoo nii lo Dios nii sob kpaan ngab no kchësy no aan lëdy wi xaa xkwe meñ.

Nak meñ nii xn̄iladzy xtiits Dios sinak soldad

¹⁰Lëe na, beetsy, kol kyak tusy ksa do Crist. Kchoosody to lo xkylwnabey

xaa.¹¹Nak kchë tiits nii xluuy Dios lo do sinak tu ladx kiib nii chakw soldad. Kol kakwo par̄nee kxekw to lo kchë xkylwkw̄eti xaatox.¹²Porque lëdy contre chol meñ lo kislyu re xtiily no, sink contre kyalbini mal nii no leñ kpaaw. Lëe kyalbini mal go x̄nabey lo kislyu nguey re.¹³Por ngo, tsiitsy kol so lo xtiits Dios, por nako sinak tu ladx kiib nii chakw soldad, par̄nee kxekw to lo kyaln̄e ni kyabty to lo tol.¹⁴Tsiitsy kol so, por lëe tiitsli ni lëe kyalxtisy kakni lëe do.¹⁵List kol kwe par̄nee tsikluuy do xtiits Dios nii xteelaa lo meñ.¹⁶Lëe xkylwniladzy to ksuuy kchë flech nii kchoon xaatox chex to.¹⁷Lëe kylwtelaa kak sinak tu cachuch kiib nii sob kik to. Lëe gaa xtiits Dios kak sinak tu spad nii xnee Kyalbini Ntson señ do.¹⁸Tugak kol nee lo Dios, kol knab nii kakni Kyalbini Ntson do. List kol kwë, kchosody styoo do ni kol nab por kchë meñ nii ngab lo Dios.¹⁹Kol nab lo Dios por naa par̄nee ktsyol pe k̄nen ni ktsyeebtyaa tsiñee k̄nen xtiits xaa nii xteelaa lo meñ.²⁰Lëe Dios pxaal naa kanin xtiits xaa lo meñ. Lëe na lëen no skiib. Kol nab nii ktsyeebtyaa kluyaa xtiits xaa.

²¹Lëe betsy no Tíquico nii tugak k̄e xtsiñ Dios k̄n̄e lo do dyon xa non ni pe cos noyuñtsyeyaa.²²Por ngo lëe xaa xalaa lo do, par̄nee k̄n̄e xaa xa no noo tsiin kchooblady xaa styoo do.

²³Lëe lëesy Tat Tios dyon ni lëe lëesy Jesucrist knee tiits nii mbëe kpañ do, jk̄estyoo lsa do xcombañer do ni kniladzy to xtiits xaa.²⁴Ni lëe lëesy Dios kakni lëe do kchësy to siñee xk̄estyoo Jesucrist tyub styoo do.

Kitsy nii pxaal Pable lo meñ Filipos

1 Paablaa, chopaa Timoteo nii xkyë xtsiiñ Jesucrist xal kitsy re lo meñ Filipos nii ngab lo Dios, ni lo xaa nii xñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios ni lo xaa nii chuñ xaa xñabey go yudar. ²Lëë lëesy Tat Tios dyon ni lëë lëesy Jesucrist kakni lëë do ni knee tiits nii mbëë kpañ do.

Lëë Pable xñab lo Dios por meñ nii xniladzy

³Cad nii xsaladzyaa lëë do xtedyaa skizh lo Dios. ⁴Ni cad nii chutiitsnin Dios xñabaa por lëë do. ⁵Xlen porñee ksa no tugak xluuy xtiits Dios nii xteelaa, destye nii kwyax xtañ do axte natse. ⁶Tyub styoon xniladzyaa nii lëë Dios nii kwsëëb leñ styoo do worñee bniladzy to kakni lëë do axte nii lëë Jesucrist kiid stub. ⁷Nonguiäl nii klen lo do, por xkëstyoon do, ni porñee tugak chakni do naa, tsiñee non skiib, ni tsiñee chanen xtiits Dios. ⁸Dios nan nii xkëstyoon lëë do sinak xkëstyoo Jesucrist to. ⁹Xñabaa lo Dios nii tsore kyalwkëstyoo leñ styoo do, ni tsaabini do parñee kyeñ do, ¹⁰ni parñee kwe do cos buen, tsiin kpañ do sinak xñabey Dios ni tsody pe cos nii kyëkiy do tsiñee lëë Crist kiid stub. ¹¹Por Jesucrist lëë do kuuñtsyey cos buen parñee kuuñ ksak to Dios.

Parñee jkiin no lo Crist mbañ no

¹²Beetsy, chakladzyaa kniyaa lo do nii lëë kchë ni ptsyoolaa pkiin parñee jkëtyag meñ xtiits Dios nii xteelaa. ¹³Por kchë soldad nii xkyënap yulyey ni kchë meñ nii no siko nan nii lëën no skiib porñee ngabaa lo Crist. ¹⁴Aan tsiñee chan betsy no nii lëën no skiib, xtsyebty xaa, sink lëë xaa xluuy xtiits Dios nder confians. ¹⁵No xaa xluuy xti-

its Dios por kyalmbixladzy ni kyalwlëë, per no xaa xluuyo tyub styoo. ¹⁶⁻¹⁷No xaa xluuy xtiits Dios parñee ksyablyu xaa naa, na nii lëën no skiib. Per no xaa nii xluuyo tyub styoo, por nan xaa nii lëë Dios pso naa par kchon xfavor xtiits Dios. ¹⁸¿Per pe xcentu kaan? Deelñee tyub styoo xaaw o lëdy kaaw, lëë xaa xseety Crist aan ngo chuñ kle naa, ¹⁹por nanaa nii buen nii kchukë xcuentaa, por xñab to lo Dios por naa ni chakni gaa kxyalbini Jesucrist naa. ²⁰Chaklastyaa nii kchoo xkylalton, sink chakladzyaa ni tugak kñen xtiits Dios ni kak nyoo nii xniladzyo, nikxe mbañaa, nikxe gaa kutyaa. ²¹Por parñee kyën xtsiiñ Crist non, nikxe mbañaa nikxe gaa kutyaa. ²²Per deelñee parñee kyën xtsiiñ Dios no nii kpañaa, nandyaa pe cos kwen. ²³Ngano por lal buen nii ketyaa par kyan lo Crist, ²⁴per parñee kuñaa lëë do yudar no nii kpañaa. ²⁵Nanpaa nii lëën bii so lo do parñee kuñaa lëë do yudar kniladzyre to xtiits Dios ni kle do. ²⁶Lëën bii so lo do, parñee ksak styoo do lo Crist. ²⁷Per kol tsoxko nii kpañ do sinak xñabey xtiits Crist, tsiin nikxe kyely teedyaa lo do, nikxe gaa kyely tejty kaan, chakladzyaa konaa nii xchoxsody to lo xtiits Dios, sink tub tiyak nak to lo xtiits Dios nii xteelaa, ²⁸xtsyebty to xaa nii xlëë lo do. Siko kesy xluuy nii lëë Dios kteelaa lëë do. ²⁹Por Crist lëë Dios bnee tiits nii kniladzy to xtiits xaa ni tedy to kyalnë por lëë xaa. ³⁰Ksan do kë tsiin re. Kon do xa kwën tsiin re ni bii chon gaa to nii lëën bii kë tsiin.

Xkylalndoladzy Crist

2 Singo tsiigo busy deelñee xchoobladzy Crist styoo do, ni no kyalwkëstyoo leñ styoo do, ni deel nakni kyalbini lëë do, ²kol kpañ sinak xñabey Dios, parñee kuuñ kle do naa. Tugak kol ko kik to, ni kol

jkęstyoo lsa lęę do. ³Kuńdy to cos parńee ktaan do ni parńee kak nyaa do, sink ndoladzy kol kak. Kol sak nii mastre buen xcombańer do que lęę do. ⁴Kuuńtsyeydy to cos nii xaktyee lo do jkiĩń, sink kol kuń nii jkiĩń lo xcombańer do. ⁵Kol ko kik to si kwyo kik Crist. ⁶Por nikxe Dios xaa, kok wnableydy xaa porńee sinak Dios nak xaa, ⁷sink lęę xaa psaan kyalwnabey go tublad aan lęę xaa kok sinak tu mos, aan koly xaa si chaly chol męęd. ⁸Aan tsi lęę xaa byaklo mguiy, ndoladzy kok xaa aan por xkylwsoob tiits xaa lęę xaa kuty, nikxe nii pchoo xkylalto xaa porńee kuty xaa lo crusy. ⁹Por ngo lęę Dios blisklaa xaa ni lęę Dios byuń xaa tu xaa nii mastre xńabey, ¹⁰parńee tsińee kakyety lęę Jesús, ksoxib kchęsy meń nii no kpa, ni lo kislyu ni leń kislyu, ¹¹ni parńee kchęsy meń kęb nii lęę Jesús nak xaa nii xńabey tsiin ksak styoo meń lo Dios.

Nak to sinak bini

¹²Por ngo, beetsy, sińee psoob to xtit-saa worńee kwson lo do, kol ksoobo na nii lęęń so sit lo do. Kol tsoxko nii kchoxsody to lo xtiits Dios, kol kak ndoladzy ni kol ktsyeb. ¹³Por lęę Dios xnee tiits nii tsini cos buen kik to ni lęę xaa kuń lęę do yudar kuuńtsyey dow, según xa klyaño styoo xaa. ¹⁴Ngui kol kuuńtsyey kyuuńklęędy lsadre to lęę do ni ktilytistre to, ¹⁵parńee tsody pe cos jkęękiy meń do. Kol kak sinak xiń Dios nii nody xtol, jkaaydy to xtol meń mal ni ngoptol. Xpibęly do lady kchę meń go sinak męly nii xsaani lo nguey, ¹⁶tsińee xluuy do xtiits Dios. Tsińee lęę Crist kiid stub sle styoon kanaa lęę do. Tsgo lęęń kyeń nii kwędyaa tsiĩń singosy. ¹⁷Aan nikxe ketyaa parńee kniladzy to xtiits Dios, slen ni slenin do. ¹⁸Nikle lęę do kol kle tsińee lęęń xle.

Timoteo ni Epafrodito

¹⁹Deelńee snee Jesucrist tiits lęęń kxal Timoteo kiid tedy lo do, parńee klen tsińee konaa xa no do. ²⁰Por nody stu xaa nii no kik si no kikaa ni tsoxko por lęę do. ²¹Kchę meń chuuńtsyey nii xlyañ styoo aan xkwenjty meń nii chakladzy Crist. ²²Per nan do xa xkyę Timoteo xtsiĩń Dios. Beeń xaa naa yudar sinak tu xaa wiń nii chuń yudar pxosy. ²³Kansyaa xa si lo xcuentaa lęę xaa kxalaa lo do, ²⁴tsaapńęę gaa Dios nii klyęędy yubaa kyely teedy lo do. ²⁵Xsyakaa nii precisy kxalaa betsy no Epafrodito lo do. Chopaa xaa xtyee kyalnę ni xkyę xtsiĩń Dios. Lęę do pxaal xaa parńee jkiĩń xaa lon. ²⁶Xtee gan xaa kan xaa lęę do, ni nolidy kik xaa porńee biń do nii lęę xaa xsyakńę. ²⁷Nli nii kwxaakńę xaa, mer nyety xaa. Per lęę Dios pkęstyoo xaa ni lęę Dios pkęstyoo naa, parńee ktyalytre xkylalnę. ²⁸Por ngo lęęńlędy lęę xaa xalaa lo do parńee kle do kan do xaa stub ni parńee kteenędraa. ²⁹Con kyalwle kol tsiktsiil nęz xaa, por betsy to xaa, ni kol kantsi xaa nii nak sinak xaa. ³⁰Mer nyety xaa por xtsiĩń Crist. Psaanladzy xaa xkylambań xaa parńee jkiĩń xaa lon ni kuń xaa tsiĩń nii pchilody nyuń do yuub to.

Xa telaa meń lo tol

3 Lęę nana, beetsy, kol kle lo Dios. Ktsaagtyaa ksetyaa nii pkęlaa, por xkiĩńo lo do. ²Kol kap cuent lo xaa ngoptol nii nak sinak mękw. Por xkobey xaa xcuerp xaa. ³Per nobeydy xaa. Lęę no si nobey no, por xtee no skizh lo Dios porńee no xkylabini Dios leń styoo no, ni xle no nii ngab no lo Jesucrist, aan xkwenjty no bey nii cho lady meń. ⁴Nikle nii yubaa nchilo nii xaktyee cos ko nęlon, nody stu xaa nii nęlo cos ko sinak naa. ⁵Xon kpidezaa worńee kwyobeyaa, por xaa Israelaa. Lo xtiyy

Benjamín syelyaa. Xaa hebreo nakaa, por xaa hebreo nak pxosyaa. Lady xaa fariseo nii xseedy xley meñ Israel kwyon. ⁶Tyub styoon bniladzyaa ley go. Por ngo kwënlagaa meñ nii ngab lo Crist. Pañaa sinak xñabey ley go. Kwodyo nii cho pe nliskiy lon. ⁷Koknon kchë cos ko lon klo. Lëe na lëew chutiitsaa sinak tu cos ni nguiindy. Por Crist xsyakaa kchë cos ko singo. ⁸Lëe kchë nii kopaa kwnity, porñee lëen xyuumbey Jesu-crist. Lëew psëbaa si xsyëëb kizh, parñee jkabaa lo Crist ⁹ni parñee kakni xaa naa. Telaadyaa lo tol porñee chuunt-syeyaa nii xñabey ley, sink porñee xn-ladzyaa xtiits Crist. Lëe Dios kteelaa naa porñee xn-ladzyaa xtiits xaa. ¹⁰Chak-ladzyaa kyuumbeyaa Crist, ni kyeenaa xa beñ kpañ Dios xaa worñee kuty xaa. Ni teedyaa xkylalnë xaa ni ktedyaa xkylalmbañaa si ptee xaa xkylalmbañ xaa, ¹¹tsiin kpañaa tsiñee lëe Dios kuuñ kpañ meñ kuty.

Kpaa ngab no

¹²Kniydyaa lo do nii lëen beñle gan kuñaa kchë nii xñabey Dios, ni kniydyaa nii tir buenaa, per xtedyaa nii ktsiñaa laañee chakladzy Crist por par ngo kwtsyetsy xaa naa. ¹³Beetsy, xñedyaa nii lëen beñle gan kuuñtsyeyaa kchë cos ko, per lëen bnityladzy kchë cos nii byaan tsiin kanaa cos nii nare kiid, ¹⁴parñee jkan nii ktee Dios lo meñ nii ngab lo Jesucrist. ¹⁵Singo tso kik no kchësy no siñee xn-ladzy no xtiits Dios tyub styoo no. Deelñee no cos nii xaa no kik to, lëe Dios kñew lo do. ¹⁶Per no nii kpañ no sinak xñabey xtiits Dios nii xn-ladzy no. ¹⁷Beetsy, kol kak sinakaa, ni kol kak sinak xaa nii mbañ sinak nii bluuy noo lo do. ¹⁸Lëew niylaa ni axte chon gaan tsiñee xñen stub nii no meñ nii mbañ sinak xpañ xaa nii xlëe lo Crist nii kwë lo crusy. ¹⁹Lëe meñ go nitylo. Lyaadzy wagwsye no xaa go, ni xtaan xaa cos

nii no ndeladzy xaa. Cos nii no lo kislyu re sini kik xaa. ²⁰Per lëe no, kpaa ngab no, aan lëe no këmbëes nii kyety Jesu-crist nii pteelaa lëe no. ²¹Lëe xaa ktsëe xcuerp mban no, parñee kak xcuerp no sinak xcuerp xaa. Lëe xaa kuuñtsyeyo por xñabey xaa par ktsëe xaaw ni xñabey xaa kchëlo cos.

Tugak kol kle lo Dios

4 Por ngo, beetsy, xtee gaanaa kanaa to, por lëe do xko nguiool styoon ni lëe do nak xganaa. Kchoxsody to lo xtiits Dios. ²Xñabaa lo Evodia ni lo Síntique nii knee ngui me por pël me, por xn-ladzy me xtiits Dios. ³Lëe lool nii xkyëel xtsiñ Dios, xñabaa nii kuñoo yudar psyañ no, por ksan me kwtee kyalnë bluuy noo xtiits Dios, ksa me Clemente ni stubla meñ. Lëe lë kchë meñ go tse kë leñ libre nii xoob kpaa. ⁴Tugak kol kle lo Dios. Kol kle xñen. ⁵Kol ktee nii kchë meñ kyeñ nii buen do. Lëe Crist sëed kexle. ⁶Kteenëdy to por ni tu cos, sink kol këb kchësyo lo Dios. Kol nab nii kuñ xaa lëe do yudar, ni kol ktee skizh lo xaa. ⁷Aan lëe Dios kchooblady styoo do nikxe kyeñdy to xa kuuñtsyey xaaw, ni lëe xaa koli kik to porñee ngab to lo Crist.

Kol tsini cos buen kik to

⁸Kol tsini cos nli kik to, cos nii so xnëz, cos nii no xkylacheñ, cos nii xkody falt, cos nii cho xñeenëdy. Kol tsini cos buen kik to ni cos nii xyo styoo Dios. ⁹Kol kuuñtsyey nii bluyaa lo do, ni kol kuuñtsyey nii niyaa ni kon do beñaa. Kol kuuñtsyey ngo aan lëe Dios nii xchooblady kakni lëe do.

Lëe Pable xtee skizh lo meñ Filipos

¹⁰Xlen lo Dios nii lëe do psaladzy naa stub. Këbty to nii kwxaakaa nii bnity-ladzy to naa, sink pteejty tiits nii nyuñ do naa yudar. ¹¹Xñedyaa kchë nrii porñee

non lyaadzy, por nle no styoon deelñee xaatyee chakaa. ¹²Nanaa tsiñee ni tu pe chapy ñe ni nanaa tsiñee ndaly nii chap ñe. Nanaa xa teedyaa tse tsiñee kaktsëen ni tsiñee xlyaañaa, ni tsiñee chaapaa ndaly cos ni tsiñee gaa ni tu pe chapyaa. ¹³Stedyaa kchëlo kyalñe, por lëe Crist xnee kyalndaan lon. ¹⁴Per buen nii beñ do naa yudar kwteedyaa lo xkyalnën. ¹⁵Nan do gon, meñ Filipos, nii worñee bislon xlyaaa xtiits Dios nëz xtañ do, lëesy to beñ naa yudar worñee lëen bi Macedonia. ¹⁶Nikle worñee kwson Tesalónica siik chop vuelt pxaal do nii pkiiñ lon. ¹⁷Sinidy kikaa nii dyon pe kneetsy to lon, sink chakladzyaa nii

jkaare to xkyalnsaak Dios. ¹⁸Por naa lëen kwal kchë xkyalnsaak Dios. Skaal nii pxaal do lo Epafrodito jkiiñ lon. Nak nii pxaal do sinak tu cos nii xlyaa nex, nako sinak tu cos nii xkokon do lo Dios aan xyow styoo xaa. ¹⁹Por ngo lëe Tat Tios kneetsy kchë nii kak falt lo do. Lëe xaa knee kchë nii no kpaal do do porñee ngab to lo Jesucrist. ²⁰¡Tugak kol tsoo ktee no skizh lo Tat Tios! Amén.

²¹Kol jkëëptyux meñ nii ngab lo Jesucrist. Kchë betsy no nii nche lon nu xkëëptyux lëe do. ²²Kchë xaa nii ngab lo Dios ni xaa nii xkyë xtsiiñ xtisy Roma xkëëptyux lëe do. ²³Lëe lëesy Jesucrist dyon kakni lëe do.

Kitsy nii pxaal Pable lo meñ Colosas

1 Paablaa, styoo Dios kwlañ nii kakaa xapostle Jesucrist. ²Chopaa betsy no Timoteo xal kitsy re lo meñ nii xniladzy xtiits Crist ni ngab lo Dios nii no leñ kyedzy Colosas. Lëë lëësy Tat Tios dyon kakni lëë do ni lëë lëësy xaa knee tiits nii mbëë kpañ do.

Lëë Pable xtee skizh por kchë meñ nii ngab lo Dios

³Tugak xtee noo skizh lo Tat Tios pxosy Jesucrist tsiñee xñab noo por lëë do. ⁴Por xtsyon noo nii xniladzy to xtiits Crist ni xkëstyoo do kchë meñ nii ngab lo Dios. ⁵Xkëstyoo do porñee nan do nii lëë nii jkaa do no kpaaw. Këmbës kchë ngo porñee pkëëtyag to xtiits Dios nii xteelaa meñ lo tol. ⁶Lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios ktyaly lo kislyu. Sinak nii ptsyoolak to worñee bnildazy to nii nli xkëstyoo Dios to ptsyool kchë meñ go. ⁷Lëë betsy noo Epafraas bluuy xtiits Dios lo do. Ksa noo xaa xkyë tsiñ. Tu xaa nii xsoob xtiits Crist nak xaa. ⁸Lëë xaa në loo noo xa nak kyalwkëstyoo nii xnee Kyalbini Ntson lo do. ⁹Destye nii ptsyon noo ngo, tugak xñab noo lo Dios nii ksaabini xaa lëë do parñee kyeñ do pe cos xyo styoo xaa, ¹⁰ni kpañ do sinak nonguijal kpañ meñ nii ngab lo Dios, ni kuuñtsyey do nii xyo styoo Dios ni kchëlo cos buen parñee kyuumbey nizh to Dios. ¹¹Xñab noo nii knee xaa kyalndaan lo do parñee kkekwo to ni kap to paciency, ¹²ni ktee do skizh lo Tat Tios, por lëë xaa kwle lëë do parñee jkaa do nii ktee xaa lo meñ nii ngab lo xaa kpaaw. ¹³Lëë Dios kwlii lëë no lo nguey, aan lëë xaa kuni lëë no laañee xñabey xiñ xaa nii xkëstyoo xaa. ¹⁴Por xkyalkuty xiñ xaa, lëë xaa ptsily kchë xtol no.

Lëë Crist xtsig lëë no lo Dios

¹⁵Nyoody Dios, per lëë xaa kok nyoo worñee biid xiñ xaa Crist. Lëë xiñ xaa nak xaa nii klootyey kwyo. ¹⁶Lëë xiñ xaa psaa kchësy cos nii no kpaaw ni no lo kislyu, nikxe cos nii nyooow, nikxe gaa cos nii nyoodyo. Lëë xaa psaa kchë kyalbini nii xñabey. Por lëë xaa ni par lëë xaa kwyaaw kchësy cos. ¹⁷Klootyey Crist kwyo lo kchë cos, aan por lëë xaa lëëw no. ¹⁸Ni lëë gaa Crist xñabey lo kchë meñ nii ngab lo Dios. Klootyey xaa pañ lo kyalkuty parñee kñabey xaa lo kchë cos. ¹⁹Styoo Dios kwlañ nii lëë Crist kak sinak xaa, ²⁰ni styoo xaa kwlañ nii lëë Crist ktsig kchë cos lo xaa, nikxe nii no lo kislyuw, nikxe gaa nii no kpaaw. Por ngo nii kuty Crist lo crusy. ²¹Meñ sit ni meñ nii xtilyni Dios nak to klo por kchë xtol do, ²²per lëë na lëë do big lo Dios por xkyalkuty Crist. Lëë xaa kuty parñee nyë do ktsiñ do lo Dios. ²³Per nody nii kchooxso do lo xtiits Dios nii xniladzy to. Lëë tiits re xkaasy tyub lo kislyu, aan Paablaa win xluuy.

Lëë Pable xluuy xtiits Dios lo meñ sit

²⁴Xlen nii xtyeedyaa kyalnë por lëë do, parñee tedyaa kyalnë nii kwtedy Crist por meñ nii xniladzy xtiits Dios. ²⁵Lëë Dios pso naa parñee jkiñnaa lo meñ nii xniladzy xtiits xaa. Xluuyaa xtiits xaa siñee nakpeew. ²⁶Xluuyaa nii kwloolan Dios lo meñ tyub tiemp, per lëë na lëëw xluuy xaa lo meñ nii ngab lo xaa. ²⁷Chakladzy Dios nii kaknan meñ sit nii lëë Crist no leñ styoo meñ sit, ni por Crist lëë meñ sit jkaa kyalnsaak nii ktee Dios. Ngo nak nii kwloolan Dios tyub tiemp. ²⁸Lëë noo xluuy xtiits Crist. Kchë lo do xluuy noow parñee kyuumbey nizh to Crist. ²⁹Por ngo, tugak xkyën tsiñ con kyalndaan ni kyalwnabey nii bneetsy Crist lon.

2 Chakladzyaa nii kaknan do nii mban xtyeedyaa por lëe do ni por meñ Laodicea ni por meñ nii xyuumbeydy naa. ²Mban xtyeedyaa xchoobladzzyaa styoo do parñee jkëstyoo do xcombañer do ni kyaabini do parñee kyeñ do nii lëe Crist nak kyalnsaak nii kwloolan Dios tyub tiemp. ³Lëe Crist biidni kchëlo kyalchak ni kyalnyaani. ⁴Lëen xñe kchë nrii lo do parñee ni tu cho jkëetidy lëe do con pel tiits ngui. ⁵Nikxe sodyaa yubaa lo do, per so xkyalbiniin aan xlen nii ngui nche do ni xchooxsody to lo xtiits Crist. ⁶Por ngo, sinak nii bniladzy to xtiits Crist, singo no nii kpañ do, kchooxsody to lo xaa. ⁷No nii tsiitsy so do lo xtiits xaa, ni no nii tugak ktee do skizh, ksaandy to xtiits xaa.

Kyalmbañ nii xneetsy Crist

⁸Kol kap cuent tsiin jkëetidy xaa nii xñee pel cos lëe do por xsaldy xaa xtiits Crist, sink xtiits sye chol meñ xñee xaa, ni nii no kik xaa xñee xaa. ⁹Lëe Crist nak sinakpee Dios, ¹⁰aan lëe Dios no leñ styoo do porñee ngab to lo Crist. Lëe xaa xñabey lo kchë kyalbini nii xñabey. ¹¹Wi do kwyobey porñee ngab to lo Crist, per kwyobeydy to si chobey chol meñ, sink lëe do kwyobey porñee lëe kchë xtol do bily. Lëe Crist xko clasy bey go. ¹²Worñee kwchobnis to lëe do pkyeetsy ksa do Crist ni lëe do pañ worñee pañ xaa, porñee bniladzy to xtiits Tat Tios nii beñ kpañ xaa. ¹³Mbañdy to tyub tsgo por xtol do ni porñee nobeydy to, per lëe Dios bnee kyalmbañ lo do por Crist ni lëe xaa ptsily xtol do. ¹⁴Nikxe nii xsaldy no xley Moisés, lëe Dios ptsily xtol no worñee lëe Crist kuty lo crusy. ¹⁵Lëe Dios beñ gan lo kchë kyalbini nii xñabey, aan lëe xaa kwlii xkyaltow. Kwleek bëel xaaw worñee lëe xaa beñ gan low.

Kol tsoxko kap to cos kpaal

¹⁶Kol ktee nii kñeenëdy meñ do por nii chaw do o chi gaa to, o deelñee gaa xsal do lni nii xkë mëe yeeñ o tse nii gaa chakty tsiin. ¹⁷Tu xmalë cos nii nare kak nak cos ko, per lo Crist ngab kchë cos. ¹⁸Klaady to nii kuñ xaa nii tir lëesy buen ni xsoxib lëesy lo angly gan lo do. Por ni karty kan xaa kchë nii xniladzy xaa, aan xtaan xaa por cos nii xlyañ leñ kik chol meñ lo kislyu re. ¹⁹Ngabty xaa lo Crist. Lëe Crist nak xaa nii xñabey lo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios, ni lëe xaa xyuun-tusy meñ sinak chakladzy Dios. ²⁰Ksa do Crist kuty. Siko psaan do kchë nii chuuntysey meñ lo kislyu re. ¿Penak nii bii no do si no meñ lo kislyu re? ²¹Xñee do: “Jkaaldyoo ngue, kaawdyoo nrek, seeñdylo con ñal.” ²²Kik chol meñ kwlañ kchë kyalwnabey go. Lo cos nii xtiidy-dysye xkiinoo. ²³Sootee nii nyaani xaa nii kwnee kchë cos ko, porñee nda chako ni xsaksiw meñ, per ni tu pa xkiindy par ktsëew xmod meñ.

3 Ya ke nii lëe do pañ ksa do Crist kol tsoxko kap to cos nii no leñ kpaal laañee sob Crist kwi Dios nëzli. ²Cos nii no kpaal kol ko kik to, tsoxkody to cos nii no lo kislyu re. ³Por lëe do kuty ksa do Crist aan lëe xaa sikni xkyalmbañ do lo Dios. ⁴Yuub Crist nak xkyalmbañ do, aan tsiñee lëe xaa kiid stub wi do kiidni xaa ni wi do tso laañee kñabey xaa.

Kyalmbañ kub

⁵Por ngo, kol ksaan tol nii no lo kislyu re. Tsonidy to stu mguiy o stu gaa kwnaa, ni kuñdy to cos mal, ni kuñdy to cos nii klyaañtyee styoo do. Ni kak ngbiñdy to, por nak kyalkpiñ sinak nii nsoxib to lo chol mdyo. ⁶Por kchë tol re lëe Dios ksaksi meñ nii xsoobty xtiits xaa. ⁷Tyub tsgo beeñtyey do kchë tol go. ⁸Per na kol ksaan xkyalwlëe do, xkalyox to ni xkyalmal do. Kotsyesty to ni

kñeedy to tiits yox. ⁹Jkëetidre to xcombañer do, por naktre to si kok to klo, lëë do ptsëel xmod to, ¹⁰aan lëë do pkub sinak kwnabey Dios parñee kyuumbey nizh to xaa. ¹¹Kintre nii kak to o kakty kaa to meñ Israel, ni kintre ni tsobey do o tsobeydy kaa to, ni kintre nii kak to xaa nguey, xaa nii psyuuy o xaa nii gaa kënlaa, por kchë do ngab lo Crist ni kchë leñ styoo do no xaa. ¹²Xkëestyoo Dios to aan lëë xaa kwle lëë do parñee jkab to lo xaa. Ngui kol kpañ, kol jkëestyoo, ni kol kak ndoladzy, ni kol kap paciensy. ¹³Kol kxekw lsa lo do ni kol kuñ perdón xcombañer do, sinak nii beñ Crist to perdón. ¹⁴Tugak kol jkëestyoo por lëë kyalwkëestyoo xyuun̄tusy lëë do. ¹⁵Lëë lëësy xkyalndoladzy Crist dyon kluuy pe kuuñtsyey do, por lëë Dios kwtsyetsy lëë do parñee kyak to tugak. Aan kol ktee skizh lo xaa. ¹⁶Lëë lëësy xtiits Crist dyon ko tubli styoo do. Kol kseedy ni kol kchooblady lsa styoo xcombañer do, ni kol kool salmos, ni kol kool cant nii xtee skizh lo Dios. ¹⁷Cualquier cos nii kuuñtsyey do ni kñee do, kol ksaladzy Jesucrist, ni kol ktee skizh lo Tat Tios por lëë xaa.

Xa kpañ meñ nii xnildazy xtiits Dios

¹⁸Kwnaa, kol ksoob xtiits tsiil do, por singo xñabey Dios kuñ kwnaa nii xnildazy xtiits xaa. ¹⁹Xaapkiy, kol jkëestyoo tsiil do, klëëdy to lo me. ²⁰Xaa wiñ, kol ksoob xtiits pxosy to, por kchë ngo xyo styoo Dios. ²¹Xaapkiy, kuuñ klëëdy to xiñ do, parñee kchosody styoo xaa. ²²Singo gak lëë do nii psyuuy do, kol ksoob xtiits xaa nii kwxi lëë do. Tugak kol kyë tsiñ, lëjty xaktyee tsiñee so xaa, sink tyub styoo do kol kuñ tsiñ. Kol ktsyeb Dios. ²³Nguiool kol ko styoo do tsiñee kuuñtsyey do cualquier cos. Kuñdy tow sinak nyako xtsiñ meñ, sink kol kuño sinak nii nyako xtsiñ Dios. ²⁴Por nan do nii lëë Dios knee nii jkaa

do. Por xtsiñ Jesucrist xkyë do. ²⁵Per lëë kchë xaa nii chuñ cos mal, lëë xaa kazh por xkyalmal xaa, por lëdy wi Dios xkwe meñ.

4 Singo gak lëë do nii kwxi do mos, ngui kol kak lo xaa. Kol ksaladzy nii nikle lëë do no tu xaa nii xñabey lo do kpa. ²Tugak kol kutiitsni Dios ni ligier kol kak, tugak kol ktee skizh. ³Kol nab por lëë noo parñee knee Dios tiits kluuy noo xtiits xaa ni kñee noo cho nak Crist, porñee por tiits re non skiib. ⁴Kol nab nii nyë kluyno. ⁵Ngui kol kak lo meñ nii xnildazy xtiits Dios. Kxiñdy to xtiemp to. ⁶Tsiñee kutiits to, ngui kol nee, ni ngui kol ktikche lo xtiits xcombañer do.

⁷Lëë beetsy no Tíquico nii chuñ naa yudar lo xtsiñ Dios lox kñë lo do dyon xa non. ⁸Por ngo xalaa xaa lo do parñee kñë xaa xa no noo nu ni kchooblady xaa styoo do. ⁹Chop xaa betsy no Onésimo sëëd. Wi Onésimo xkyë xtsiñ Dios. Xaa xkyedzy to nak xaa. Chop xaa kutiits kchë nii chak nu lo do. ¹⁰Xkëëptyux Aristarco nii chopaa no skiib lëë do, ni xkëëptyux Marcos betsy yeeñ Bernabé lëë do. Lëen niyle lo do cho nak Marcos. Deelñee kiid tedy xaa lo do, ngui kol nee lo xaa. ¹¹Wi Jesús nii xñee meñ Justo lo xkëëptyux lëë do. Lëësy ksa tson xaa Israel nii chuñ naa yudar lo xtiits Dios nrii. Xchooblady xaa styoon. ¹²Xkëëptyux Epafras nii chuñ xtsiñ Crist lëë do. Tu xcombañer do nak xaa. Tugak xñab xaa lo Dios por lëë do parñee tsiitsy so do lo xtiits Dios ni kuuñtsyey do nii chakladzy Dios. ¹³Yuubaa chan nii choxko Epafras por lëë do ni por meñ nii no leñ kyedzy Laodicea ni kyedzy Hierápolis. ¹⁴Wi xamigw no Lucas nii chuñ rmedy ni Demas xal tyux lo do. ¹⁵Kol jkëëptyux meñ Laodicea. Ni kol jkëëptyux Ninfas ni meñ nii xnildazy xtiits Dios nii xkaal lsa lidzy me. ¹⁶Loxsy klab to kitsy re kol kxaalo parñee klab meñ Laodiceaw. Singo gak lëë do kol

klab kitsy nii kneetsy meñ Laodicea lo do. ¹⁷Kol këb lo Arquipo: “Beeñtsyey tsiin nii bneetsy Dios lool.” ¹⁸Paablaa,

con yuub ñan ni xletraa xkën tyux nii xalaa lo do. Kol ksaladzy nii skiib non. Lëë lëesy Dios dyon kakni lëë do. Amén.

Kitsy klo nii pxaal Pable lo meñ Tesalónica

1 Lëe Pable ni Sil ni Timoteo xaal kitsy re lo meñ Tesalónica nii xsoob xtiits Tat Tios ni xtiits Jesucrist. Lëe lëesy Dios dyon kakni lëe do ni knee tiits nii mbëe kpañ do.

Xa bniladzy meñ Tesalónica xtiits Dios

²Tugak xtee noo skizh lo Dios por kchë nii chuuñsyey do ni tugak xsaladzy noo lëe do tsiñee chutiitsni noo Dios. ³Cad nii chutiitsni noo Tat Tios, xsaladzy noo kchë tsiñ nii beñ do porñee xniladzy to xtiits xaa. Ni xtee noo skizh lo Dios porñee beñsyey do kchë tsiñ go tyub styoo do. Ni porñee gaa Jesúsye xsaladzy to, ngo nii xekw to kchë kyalnë nii xtsyool do. ⁴Beetsy, xkëstyoo Dios to, ni ndon noo nii lëe xaa kwle lëe do. ⁵Por ngo, worñee bluuy noo xtiits Dios nii xñee cho nak Jesucrist lo do, lëdy singosy bñee noow, sink lëe Kyalbini Ntson bnee tiitspey bñee noow, ni tyub kaa styoo noo ndon noo nii tiitsli nak kchë tiits nii bñee noo. Nan buen do nii ngui kok xmood noo worñee ptsyo noo lady to porñee pkëstyoo noo lëe do.

⁶Lëe do byak sinak noo ni sinak Jesús, aan nikxe gaa mban kwtedy to worñee bniladzy to xtiits Dios, lëe Kyalbini Ntson pchoobladzy styoo do. ⁷Por ngo, axte wi meñ Macedonia ni meñ Acaya nii xniladzy xtiits Dios byeñ nii ngui nak xmod to. ⁸Lëdy nonsy Macedonia ni Acaya pkaasy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús worñee bniladzy tow, sink wi tyub lo kislyu ni ndaly gaa laañee nan meñ nii nli tyub styoo do xniladzy to xtiits Dios. Por ngo xkiiñtre nii kutiits noow. ⁹Por kchë laañee xyo noo xaly gaa meñ chutiits nii ngui kon do lëe noo worñee klootye byoob teedy noo lo do

ni xaly gaa meñ chutiits nii lëe do psaan kchë ximdyo do par ksoob to xtiits xaa nii nli nak Dios. ¹⁰Chutiits meñ nii lëe do këmbës kyety Xiñ Dios kpa. Lëe Dios beñ kpañ xaa worñee kuty xaa. Lëe xaa kteelaa lëe no lo xkyalntseeb Dios nii kiid.

Sinrii kok xmod Pable leñ kyedzy Tesalónica

2 Misme lëe do, beetsy, nan nii byoob xlyëdy noo lo do. ²Ni nan bueen gaa to nii antes nii kyoop no lo do lëe meñ kyedzy Filipos psaksi lëe noo, aan nikxe mban ptyee noo kchëlo kyalnë go, lëe Dios beñ lëe noo yudar bluuy noo xtiits xaa nii xñee cho nak Jesús lo do. ³Porñee tiitsli nak kchë nii bñee noo, lëdy tiits nii xkëeti meño. ⁴Porñee xsoob noo xtiits Dios, ngo nii lëe xaa kwle lëe noo kluuy noo xtiits xaa nii xñee cho nak Jesús. Xluuydy noo xtiits Dios par kuuñ ksak noo styoo chol meñ, sink lëew xluuy noo par kuuñ ksak noo styoo xaa. Lëe xaa nan kchë nii xsya styoo noo. ⁵Axte Dios kaa chan nii karty kñee noo tiits ngui par jko noo styoo do ni karty kaa kyuub noo mod nii ktsiñaa noo tumi. ⁶Xyuubty noo nii ksal meñ lëe noo ni xyuubty noo nii ksal do lëe noo. ⁷Xapostle Crist nak noo, ngo nii ptee tiits ñabey noo lëe do worñee ptsyo noo lady to, per kwnabeydy noo lëe do, sink lëe noo kok sinak tu kwnaa nii chantsi xiñ. ⁸Ble noo bluuy noo xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo do, ni lëdy kaa nonsy xtiits Dios bluuy noo, sink beñ noo to yudar porñee tir xkëstyoo noo lëe do. ⁹Xsaladzy to gon, beetsy, xa pkyëe noo tsiñ, ptsiñaa noo nii kwte lo xtsee noo. Tsel kyool pkyëe noo tsiñ parñee ko tsiñdy noo ni tu lo do mentre no kluuy noo xtiits Dios.

¹⁰Axte Dios kaa ni lëe do nan nii ngui kok xmood noo worñee ptsyo noo lady to, blyody noo falt ni tu lo do. ¹¹Ngui

ptyon noo lëe do sinak nii chan meñ xiñ. ¹²Pchooblady noo styoo do ni bluuy noo xa kpañ do sinak xñabey Dios, por lëe Dios kwle lëe do parñee tso do laañee xñabey xaa.

¹³Tugak xtee noo skizh lo Dios, porñee kaazhkaa bnilady to nii nli xtiits Dios nak khè ni bñee noo, kwxaakty to nii xtiits chol meño. Ni nli gaa nii xtiits Dioso. Lëew xtsëe xmod khè meñ nii xnildady. ¹⁴Beetsy, sinak nii psaksi gak meñ kxyedzy to lëe do, psaksi meñ Israel khè meñ nii xnildady xtiits Dios nii no nöz Judea. ¹⁵Lëe xaa Israel go beety Jesús, sinak nii beetyak xaa khè profet nii biid penaadle, ni lëe xaa kwlii lëe noo Judea. Chuuñ ksakty xaa Dios, sink khè meñ xtilyny xaa. ¹⁶Tsiñee chakladzy noo kluuy noo xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo meñ sit parñee wi meñ sit telaa, xlaady xaa. Por ngo lëe khè xtol xaa lox ptyaly, ni lëe Dios kaa ksaksi xaa.

Lëe Pable xkokyeñ tsi Tesalónica stub

¹⁷Beetsy, worñee lëe no blë, nikxe nii xtse ptyoondy noo lëe do, per tugak psalady noo lëe do ni tugak kwyo kik noo nii lëe noo kyop tyon lëe do. ¹⁸Ndaly vult kokladzyaa nii nyoopteedy noo lo do, per blaady xaatox. ¹⁹¿Cho ksalady sye noo dyon ni cho kuuñ ksak styoo noo tsiñee lëe Jesús kiid? ²⁰Misme lëe dow.

3 Por ngo pxekwtraa, lëen byaan Ate-nas nonsyaa, ²aan lëen pxal betsy no Timoteo. Wi xaa kxyë xtsiñ Dios xluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesucrist. Lëe xaa pxalaa biid tedy xaa lo do parñee kchooblady xaa styoo do tsiin knilady re to. ³Por chaklastyaa nii kchoso styoo do por khè kyalnë re, ni nanle gaa to nii noo nii singo ktsyool no. ⁴Worñee bii ncheno noo lo do, niy kaazh noo nii noo nii tyeedy no kyalnë. Aan nli gaa singo koko. ⁵Aan como pxekwtraa lëen pxal Timoteo biidnabtiits dyon pe bii xnildady to xtiits Dios. Por ptyeebaa nii

nchëep xaatox to lo tol aan pe nandy tsiñ nii pkyëe noo tsigo.

⁶Per lëe na nii lëe Timoteo blañ chuti-its xaa nii mbëe xnildady to xtiits Dios ni mbëe xkëstyoo do meñ. Nè xaa nii tugak xsalady to lëe noo tyub styoo do ni tugak xkokyeñ do kan do lëe noo sinakak lëe noo soot noo deelba xaatsyetyon noo lëe do. ⁷Por ngo, nikxe nii noo lyaadzy ni xtyee noo kyalnë, lëe do xchooblady styoo noo porñee ndon noo nii mbëe xnildady to Dios. ⁸Pchooblady to styoo noo tsiñee ptyon noo nii iip xsaandy to xtiits Dios. ⁹Por ngo, tugak xtee noo skizh lo Dios por lëe Dios chuuñ ksak styoo noo por lëe do. ¹⁰Tsel kyool xñab noo lo Dios nii knee xaa tiits kyoopteedy noo lo do parñee lox kluuy noo xtiits xaa nii bii chak falt.

¹¹Xñab noo lo Tat Tios ni lo Jesucrist nii knee xaa tiits parñee kyoopteedy noo lo do. ¹²Ni xñab noo nii jkëstyoo do khè meñ tyub styoo do sinak nii xkëstyoo noo lëe do. ¹³Xñab noo nii kchooxsody styoo do tsiin tsody xtol do lo Tat Tios tsiñee lëe Jesucrist kiid stub khè xangly xaa. Singo kako.

Nii chakladzy Dios kuuñtsyey meñ

4 Por tiitspey nii bneetsy Jesús loo noo, lëe noo xñab nii ksaandy to nii kpañ do sinak nii bluuy noo lo do parñee kuuñ ksak to Dios.

²Nanle to khè nii bluuy noo lo do, ni lëe gaa Jesús kwnabey lëe noo bluuy noow. ³Chakladzy Dios gon nii ngui kpañ do parñee kuuñ ksak to xaa. Chaklasty Dios nii tsoni do stu meñ deelñee no tsiil do. ⁴Noo nii ngui kan do tsiil do sinak xñabey Dios, ⁵ksaksidy to me. Kuuñtsyedy to sinak chuuñtsyey meñ nii xnildady Dios. ⁶Ndox tsoni do stu meñ deelñee no tsiil do, por xsaksi Dios khè meñ nii chuuñtsyey singo, ni lëew niyle gaa noo lo do. ⁷Por lëe Dios kwtsyetsy lëe no parñee ksaan no xtol no ni parñee

kpañ no sinak xñabey xaa. ⁸Kchësy meñ nii chaklasty ksal nii xluuy noo, lëdy xtiits noo xsaldy meñ go, sink xtiits Dios nii xneetsy Kyalbini Ntson lo dow.

⁹Xkiĩndy nii kniyy noo leñ kitsy re nii jkëstyoo do kchë xcombañer do nii xniladzy xtiits Dios, por ndon noo nii lëë Dios tse bluuy lo do nii no nii jkëstyoo lsa do lëë do. ¹⁰Sinak nii jkëstyoo do kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no nëz Macedonia, per lëë noo xñab nii mastre jkëstyoo do. ¹¹Kol tsoxko nii nsaaksye kpañ do. Sëëbty to lo xcuent meñ, sink kol kuñ tsiĩn con ña do sinak nii bluuy noo lo do, ¹²parñee ni tu pe kakty falt lo do ni parñee kñeenëdy meñ nii nche tublad lëë do.

Kchë nii kak tsiñee lëë Jesús kiid

¹³Beetsy, chakladzy noo nii kaknan do xa kak kchë meñ kuty parñee ktee nëdy to sinak xtee në meñ nii xnilasty Dios. ¹⁴Por deelñee xniladzy noo nii kuty Jesús ni xniladzy noo nii beeñ kpañ Dios xaa, noo nii kniladzy noo nii lëë Dios kuuñ kpañ kchë meñ kuty nii xniladzy Jesús.

¹⁵Xtiits Dios xluuy noo. Por ngo nii xñee noo lo do nii tsiñee lëë Jesús kiid stub, deelñee bii mbañ no, chilody tyenech no lo meñ nii klo kuty. ¹⁶Por lëë tu angly jkwetsy xtrompet Dios aan klo meñ kuty nii xniladzy Jesús kpañ. ¹⁷Loxsysy ngo deelñee bii mbañ no, lëë noo kyo ksa no meñ nii pañ, kyo ktsiil nëz no Jesús lo me, parñee tugak tsyo no ksa no xaa. ¹⁸Kol kchooblady lsa styoo xcombañer do con kchë tiits re.

5 Precisty gon, beetsy, nii jkëë noo leñ kitsy re pa wor o pa tsee gaa kiid Jesús stub. ²Por nan buenle too nii kuñdy Jesús visy tsiñee lëë xaa kiid, sink lëë xaa kiid sinak tu ngbaan nii chi kyalkpaan kyool. ³Tsiñee lëë meñ këb: “Mbëë nak, kindy kyalnë”, lëë Dios kxaal kyalnë sinak nii kolpsye chislo xyoob kwnaa nii kap mëed, aan ni tu cho telaady. ⁴Per lëë

lëë do, beetsy, nchedy to lo nguey parñee kyeñdy to kiid Jesús sinak nii chiid ngbaan. ⁵Kchësy to nak sinak xbini ngbidz nii xsaani wor yutsye. Nchedy no kyool ni nchedy no lo nguey. ⁶Por ngo nody nii kyëë no mgaal sinak grol meñ, sink noo nii list kwe no ni noo nii tugak kak nyaani no. ⁷Kyool chakesy meñ nii xkyë mgaal ni kyool gaa xsyutsy meñ nii xkyë kunip. ⁸Per lëë lëë no, nii nak no sinak xbini ngbidz nii xsaani wor yutsye, noo nii tugak nyaani kwe no. Noo nii tsyakw no xtiits Dios ni xkyalwkëstyoo xaa sinak nii nyako tu mankw kiib nii chakw soldad, ni noo gaa nii ksoob no xtiits Dios nii xteelaa kik no sinak nii nyako tu cachuch kiib nii xsyob kik soldad. ⁹Porque kwtsyesty Dios lëë no parñee ksaksi xaa lëë no, sink lëë xaa kwtsyetsy lëë no parñee kteelaa Jesucrist no lo tol. ¹⁰Lëë Jesucrist kuty por lëë no, parñee nikxe mbañ no o kety kaa no lëë no tsyo ksa no xaa. ¹¹Por ngo, ksaandy to tugak kol ko nguiool styoo do ni kol kchooblady lsa styoo xcombañer do.

Lëë Pable xñee xa kpañ meñ nii xniladzy xtiits Dios

¹²Beetsy, xñab noo nii ksal do kchë xaa nii xluuy xtiits Dios lo do, por lëë Dios pso xaa parñee kuñ xaa tsiĩn lo do. ¹³Noo nii kantsi do xaa ni jkëstyoo do xaa por kchë tsiĩn nii chuñ xaa. Ngui kol kwe kchë xcombañer do.

¹⁴Ni xñab noo lo do, beetsy, nii kak ntseeb to lo meñ nii chaklasty kyë tsiĩn. Kol kchooblady styoo meñ nii noo kyalnë, ni kol kap paciensy lo kchë meñ.

¹⁵Deelñee ksaksi meñ do, kol kap cuent kuñdy to kyalxtisy xaly gaa to, sink kol tsoxko nii tugak kuñ do kyalbuen lo xcombañer do ni lo kchë meñ nii nche tublad.

¹⁶Tugak kol ko nguiool styoo do. ¹⁷Ni ksaandy to, tugak kol kutiitsni Dios. ¹⁸Nikxe peetyee xtsyool do tugak kol

ktee skizh lo Dios, por no nii singo ku-uñtsyey meñ nii xniladzy Jesús.

¹⁹ Sonlëdy to lo xKyalbini Ntson Dios nii no leñ styoo do. ²⁰ No nii ksal do xtiits xaa nii xsaabini Dios leñ kik. ²¹ Kol kyeñ cho xñee tiitsli ni kol kyeñ cho xñee tiits xuuy aan kol kniladzy tiitsli. ²² Kol ksaan kchë cos nii chuñ xtol do.

²³ Lëë Dios nii xkëstyoo lëë no kuuñ nyë xkylmbañ do ni xkyalbini do ni lëë xaa kuuñ nyë tyubña do parñee tsel nyë nche do tsiñee lëë Jesucrist kiid. ²⁴ Buen

xaa, ksaandy xaa lëë do, ni suñ gaa xaa cumplir kchë nii në xaa lo do, sisyaal xaa xtssiñ xaa.

²⁵ Beetsy, kol nab lo Dios nii kuñ xaa lëë noo yudar.

²⁶ Tsiñee jkëëptyux to, kol ktee tu pxit kwesy xcombañer do.

²⁷ Por tiitspey nii bneetsy Dios lon, lëen xñab nii jkab kitsy re lo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios.

²⁸ Lëë lëësy Jesucrist nii xñabey dyon kakni lëë do.

Kitsy pchop nii pxaal Pable lo meñ Tesalónica

1 Lëe Pable ni Sil ni Timoteo xaal kitsy re lo meñ Tesalónica nii xsoob xtiits Tat Tios ni xtiits Jesucrist. ²Lëe lëesy Tat Tios dyon ni lëe lëesy Jesucrist kakni lëe do ni knee tiits nii mbëe kpañ do.

Lëe Dios ksaksi meñ nii xnilasty xtiits xaa

³Beetsy, nongual gon nii tugak ktee noo skizh lo Dios por lëe do, por sisi tse lëe do xniladzyre xtiits xaa ni sisi tse lëe do xkëstyooore xcombañer do. ⁴Por ngo, yuub noo chutiits lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii tsiitsy so do lo xtiits Dios ni xekw to xtyedy to kchëlo kyalnë. ⁵Nyoo nii chuñ Dios kyalxtisy, por lëe xaa kwle lëe do parñee tso do laañee xñabey xaa. Por ngo xekw to kchëlo kyalnë.

⁶Nongual ksaksi Dios meñ nii xsaksi lëe do, ⁷tsiin ktee tiits kxiladzy to kchësy to siñee notedy to kyalnë ni ktee tiits kxiladzy noo. Lëe Dios kuuñtsyey ngo tsiñee lëe Jesús kiid ksa angly nii xñabey. ⁸Con bëly ksaksi xaa meñ nii xnilasty xtiits Dios ni meñ nii xsoobty xtiits xaa. ⁹Lëe meñ go nitylo kaazhkaa, aan kpikchedre kan meñ go Dios ni kpikchedre kan meñ go xkyalwnabey Dios. ¹⁰Tse go lëe Jesús kiid par kleni meñ nii xniladzy xtiits Dios xaa, aan wi do ksee ksa do meñ go porñee bniladzy to xtiits Dios nii bluuy noo lo do.

¹¹Por ngo, tugak xñab noo lo Dios nii kpañ do sinak xñabey xaa tsiin kak nyoo nii lëdy xlyësy kwle xaa lëe do, ni xñab noo nii knee xaa tiits kuuñtsyey do kchë cos buen nii no kik to ni kchë tsiin nii chuñtsyey do porñee xniladzy to xtiits xaa. ¹²Singo mod lëe meñ kleni Jesucrist por lëe do, ni lëe gaa xaa kleni lëe do segun xkyalnsaak Tat Tios ni xkyalnsaak xaa.

Xaa mal nii kiid

2 Lëe nana, beetsy, lëe noo kniyy lo do xa kak tse nii lëe Jesucrist kiid stub ni xa ktsiilnëz no xaa. Xñab noo ²nii jkandy kik to ni ktsyebty do deelñee kon do nii lëe tse kutsiñ nii lëe Jesucrist kpikche. Nikxe kñë meñ nii lëe noo bñeew o lëe gaa noo pkëew, knilasty tow. ³Kyëtidy to, por antes nii tsitsiñ tse go, lëe meñ ktilyni Dios, ni lëe tu xaa mal kiid, per nol nii lëe xaa nitylo. ⁴Lëe xaa go ktilyni Dios ni lëe xaa këb nii mastre non xaa lo kchë mdyo nii xleni meñ. Lëe xaa sob leñ lidzy Dios aan lëe xaa këb nii Dios xaa.

⁵¿Pe xsalasty to nayak nii bitiitsaa kchë cos re worñee bii kwyon lady to? ⁶Ni nan gaa to cho xsyonlë lo xaa parñee axte kal tiemp kiid xaa. ⁷Lëe kchë cos ntseeb nii kuuñtsyey xaa mal go lox kwixkwaa, xaktyee kpichee xaa nii sonlë lo xaa. ⁸Lëe xaa kiid, per xaktyee con xpe Jesús kuty Jesús xaa, ni lëe Jesús knitylo xaa con xkyalwnabey. ⁹Lëe xaatox nakni xaa mal go. Lëe xaa kñabey ni lëe xaa kuuñtsyey kchë clasy kyalntson. ¹⁰Lëe xaa mal go jkëeti kchë meñ nii këtañ, porñee koklasty meñ go niladzy xtiits Dios nii xteelaa. ¹¹Por ngo lëe Dios xsaan nii kniladzy meñ go tiits xuuy ¹²parñee ksaksi Dios kchë meñ go, porñee koklasty meñ go niladzy tiitsli, sink tol byo styoo meñ go.

Xaa nii kwle Dios

¹³Beetsy, xkëstyoo Dios to. Por ngo lëe xaa kwle lëe do parñee klo do jkaa kyalwtelaa nii sëedni Kyalbini Ntson porñee bniladzy to xtiits xaa, ni por ngo gaa noo nii tugak ktee noo skizh lo Dios por lëe do. ¹⁴Lëe Dios kwtsyetsy lëe do parñee tso do laañee xñabey Jesucrist porñee bniladzy to xtiits xaa nii bluuy noo.

¹⁵Tsiitsy tsigo busy, beetsy, kol so, kchosody to lo xtiits Dios nii yuub noo bluuy lo do ni lo kchë tiits nii pkëë noo lo kitsy nii pxaal noo lo do. ¹⁶⁻¹⁷Lëë lëësy Jesucrist dyon ni lëë lëësy Tat Tios nii xkëstyoo lëë no ni xchoobladzy styoo no kakni lëë do parñee kchosody styoo do ni parñee ngui kchukë kchë nii kñee do ni kchë nii kuuñtsyey do.

Kol nab lo Dios por lëë noo

3 Beetsy, kol nab lo Dios por lëë noo parñee kyob jkaasy xtiits Dios ni jkëëtyag meño sinak nii pkëëtyag tow. ²Ni kol nab nii kteelaa xaa lëë noo lo kchë xaa ntseeb ni xaa mal, porque lëdy kchë meñ xnildazy xtiits Dios. ³Per lëë Dios kakni lëë do parñee kchoxsody styoo do ni kyabty to lo tol. ⁴Tyub styoo noo xnildazy noo nii lëë Dios kuñ lëë do yudar parñee kuuñtsyey do kchë nii bluuy noo lo do. ⁵Lëë lëësy Dios dyon kuñ lëë do yudar parñee jkëstyoo do sinak nii xkëstyoo xaa, ni lëë lëësy xaa kakni lëë do parñee kxekw to kyalnë sinak nii pxekw Jesucristo.

Xaa nii xkyëdy tsiin

⁶Beetsy, por xtiitspey Jesucrist lëë noo xñab nii ktsiil lsady to xaa nii chaklasty kyë tsiin ni chaklasty ksoob xtiits Dios

nii bluuy noo lo do. ⁷Por nan do xa kpañ do parñee kak to sinak noo. Ptsyody noo lady to singosy, ⁸ni karty kaa tyaaw noo xkuuñ meñ singosy, sink tsel kyool pkyëë noo tsiin parñee kotsiin dy noo ni tu lo do. ⁹Ni lëëw na nchilopee nyab noo nii nyuñ do lëë noo yudar, per lëë noo pkyëë tsiin parñee kluuy noo lo do xa kpañ do. ¹⁰Worñee ptsyoo noo lady to niy noo nii kawdy xaa nii chaklasty kyë tsiin. ¹¹Per xtsyon noo gon nii no bla xaa nii xkyëdy tsiin lady to, aan sidy kik xaa nii pe kuuñtsyey xaa. ¹²Con xtiitspey Jesucrist lëë noo xñab nii kyë kchë xaa go tsiin par kaw xaa ni parñee ngui kpañ xaa.

¹³Beetsy, ktsagty to, tugak kol kuñ kyalbuen. ¹⁴Deelñee no xaa nii chaklasty ksal nii xñee noo leñ kitsy re, kol kuy chow aan ktsiil lsady to xaa parñee kteladzy xaa. ¹⁵Per klëëdy to lo xaa, sink ngui kol nee lo xaa sinak nii nyak xaa betsy to.

¹⁶Lëë lëësy Dios nii xchoobladzy dyon tugak kchoobladzy styoo do ni lëë lëësy xaa kakni lëë do.

¹⁷Paablaa, con yuub ñan ni xletraa xkën tyux re. Sinrii xkën kchë leñ kitsy nii xalaa, con xletraa xkëno. ¹⁸Lëë lëësy Jesucrist dyon kakni lëë do.

Kitsy klo nii pxaal Pable lo Timoteo

1 Naa nak Pable. Xapostle Jesucrist nakaa. Lëe Dios nii xteelaa lëe no lo tol ni lëe Jesucrist nii këmbëes no pxaal naa. ²Lëen xal kitsy re lool, Timoteo, xiñpaa nakoo por xniladzyoo xtiits Dios. Xñabaa lo Tat Tios ni lo Jesucrist nii kakni xaa lii ni jkëstyoo xaa lii ni knee xaa tiits nii mbëe kpaño.

Xaa nii xluudyd tiitsli

³Lëen kwnel lool worñee lëen sa nëz Macedonia niyaa:

—Byaan kyedzy Efeso, parñee klaadyoo kluuy grol meñ tiits wkëti, ⁴ni kudzy nii ksaldy meñ cuent tiemp nii toon pare xseety. Por pa xkiiñdyo, xaktyee xlyëw parñee knilasty meñ xtiits Dios tyub styoo meñ.

⁵Lëen psan tiits nii kuuñtsyeyoo ngo parñee jkëstyoo lsa no lëe no tyub styoo no, ni mbëe tso kik no ni kniladzy no xtiits Dios tyub styoo no. ⁶No xaa nii pchoxso lo xtiits Dios aan lëe xaa këtañ por cos nii pa xkiiñdy. ⁷Chakladzy xaa kluuy xaa xley Moisés, aan ni nandy xa pe xñee xaa ni xyeñdy xaa nii xluuy xaa, per nder confians xluuy xaaw.

⁸Ndon no nii buen xley Moisés, deelñee kluuy meño siñee nakpew. ⁹Per byaandy ley gon par ksaksiw meñ buen. Sink lëew byaan par ksaksiw xaa yox ni xaa nii xsoobty tiits, ni xaa ntseeb ni xaa ngoptol, ni xaa nii xsaldy Dios ni xaa nii xsaldy xtiits Dios, ni xaa nii chuty pxosy o xña gaa, ni kchë nweety bñech. ¹⁰Lëe ley ksaksi xaa nii choni stu meñ nii no tsiil, ni xaa nii choni saapkiy, ni xaa nii xto meñ ni xaa nii xkëeti ni xaa nii xkon Dios parñee kniladzy meñ nii tiitsli xñee xaa, ni kchë xaa nii xsoobti-isty xtiits Dios. ¹¹Aan lëe Dios pso naa parñee kluyaa tiits ntson go lo meñ.

Lëe Pable xtee skizh lo Dios

¹²Xtedyaa skizh lo Jesucrist, por lëe xaa xnee kyalndaan lon ni lëe xaa kwle naa parñee kuña xtsiiñ xaa, ¹³nikxe kwneenën xaa ni kwënlagaa xaa ni kwlootsyetsyaa xaa klo. Per lëe Dios pkëstyoo naa, porñee karty kniladzyaa xtiits xaa wor go aan nandyaa pe beña. ¹⁴Lëe Dios psaabini naa parñee kniladzyaa xtiits xaa ni parñee jkëstyoon xaa porñee pkëstyoo Jesucrist naa.

¹⁵No nii kchë do kniladzy nii lëe Jesucrist biid lo kislyu par kteelaa xaa meñ nii no xtol por nliw. Naa nak tu xaa nii mastre no xtol. ¹⁶Por ngo, pkëstyoo Dios naa, aan lëe Jesús pteelaa naa parñee kan meñ nii nare kniladzy xtiits xaa nii tir chap xaa paciensy. ¹⁷Tugak kol tsoo ktee no skizh lo Rey nii tejty, ni kejty, ni nyoody. Lëesy xaa nak Dios. Singo kol tsoo kuuñtsyey no.

¹⁸⁻¹⁹Timoteo, xiñ, kyablyudyoo, sink tsiitsy kwso lo xtiits Dios ni kwloo xkyalcheeño, lkëebre xsanaa lool. Psaladzy kchë nii kwnee xaa nii psaabini Dios leñ kik worñee pseety xaa lii. No xaa nii kwloody xkyalcheñ aan lëe xaa pchoxso lo xtiits Dios. ²⁰Singo ptsyool Himeneo ni Alejandro. Lëe xaa psanaa lo xaatox parñee kseedy xaa xkiiñdy xaa tiits lo Dios.

Lëe Pable xñee pe cos kñab meñ lo Dios

2 No nii këab to lo Dios por kchë meñ nii nche lo kislyu ni por xlyaadzy meñ go. Kol ktee skizh lo Dios por kchë meñ go. ²Kol nab por kchë xaa xñabey ni xaa nii nak xtisy, parñee kuñ xaa kyaxtisy sinak xñabey Dios, tsiin tsody tily ni tsody falt lo Dios tsiin mbëe kpañ no. ³Buen nii kuuñtsyey do kchë ngo ni xyo gaaw styoo Dios nii pteelaa lëe no lo tol, ⁴por kchë meñ chakladzy xaa telaa ni kchë meñ chakladzy xaa kniladzy tiitsli.

⁵ Por tugak Dios no, ni tugak xaa nii xtsig meñ lo Dios no. Lëë xaa go nak Jesucrist. ⁶ Lëë Jesucrist kuty lo crusy par kteelaa xaa kchë meñ, ni nanle gaa to nii singo no nii ktsyool xaa. ⁷ Por ngo lëë Dios pso naa kakaa apostle par kluyaa xtiitsli xaa lo meñ nii naky meñ Israel. Nli kchë nii xñen, xkëëtiidyaa.

⁸ Chakladzyaa nii kchë laañee no xaapkiy nii xniladzy xtiits Dios, kñee xaa lo Dios, per klëëdy xaa ni ktilytiisty xaa. ⁹ Ni chakladzyaa nii ngui kakw kwnaa xab. Kyoondy kik me nii toon pare, ni xkiindy nii jkiin me or, ni kyo nii lë perle o kakw kaa me ladx non, ¹⁰ sink no nii kuuñtsyey me cos buen. Ngo nak nii kuuñtsyey kwnaa nii xniladzy xtiits Dios. ¹¹ No nii jkëëtyag kwnaa xtiits xaa nii chuuñ kseedy, nody ni pe kñee me. ¹² Ni nëëdyaa nii kuuñ kseedy kwnaa meñ nii xniladzy xtiits Dios ni nëëdyaa nii kñabey kwnaa lo mguiy. Chaklastyaa nii kñee me laañee xkaal lsa meñ nii xniladzy xtiits Dios. ¹³ Porque klo Adán psaa Dios, tsigore psaa xaa Eva. ¹⁴ Ni lëdy kaa Adán kwëti, sink lëë kwnaa kwëti, aan singo mod lëë me byab lo tol. ¹⁵ Per stelaa kwnaa deelñee ngui kan kwnaa xiñ ni kchosody kwnaa lo xtiits Dios, ni jkëstyoo kwnaa, ni kpañ kwnaa sinak xñabey Dios.

Xaa nii kñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios

3 Nli deelñee no tu do chakladzy kñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios, tsiin roob xyub to. ² Por ngo no nii ngui kak xmod xaa nii xñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Tugak kwnaa kap xaa ni ngui kpañ xaa sinak xñabey Dios ni no nii ksal meñ xaa. No nii kee xaa lidzy xaa kwës meñ. Ni no nii ligier kak xaa par kluuy xaa xtiits Dios. ³ Kyëdy xaa kunip ni kyëktildy xaa, tu xaa buen kak xaa ni tu xaa ndoladzy, tsinidy xcuent tumi kik xaa. ⁴ No nii kñabey xaa lidzy

xaa parñee ksoob xiñ xaa tiits ni ksal xiñ xaa xaa. ⁵ Porque deelñee xñabeydy xaa lidzy xaa, ¿xa kñabey xaa lo meñ nii xniladzy xtiits Dios? ⁶ Por ngo nody nii kñabey tu xaa nii kal kwsëeb xnëz Dios lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Por toontlaa kyak nyaa xaa aan kyab xaa lo tol nii byab xaatox. ⁷ Axte meñ nii xnilasty xtiits Dios no nii ksal xaa parñee kchoody xkyalto xaa ni kyabty xaa lo xitramp xaatox.

Xaa nii kuñ yudar xaa nii xñabey

⁸ Singo gak xaa nii kuñ yudar xaa nii xñabey no nii ksal meñ xaa ni no nii kuñ xaa cumplir xtiits xaa, ni nody nii kyë xaa kunip, ni nody ni tsini xcuent tumi kik xaa. ⁹ No nii tsiitsy so xaa lo xtiits Dios nii xniladzy no, ni no nii ngui tso kik xaa. ¹⁰ Klo kak xaa preb, aan loxsysy ngo, deelñee nody xfalt xaa, schilo kuñ xaa yudar xaa nii xñabey. ¹¹ Singo gak tsiil xaa, no nii ksal meñ me ni nody nii ktop me tiits kizh, ni no nii kak me tu kwnaa wsoob tiits. ¹² Tugak kwnaa kap xaa go, ni no nii kñabey xaa lidzy xaa. ¹³ Por deelñee ngui kuñ xaa xtsiin xaa, lëë xaa ktyoontsi, aan singo mod no chuw xaa kñee xaa xtiits Dios lo meñ.

Nii no kniladzy meñ nii ngab lo Dios

¹⁴ Xkokoyeeñaa nii klyëëdy lëen kyely kan lii. Per lëen xal kitsy re ¹⁵ parñee, deelñee kyeldy kan lëël nanle xa kak xmod no tsiñee no no lady meñ ni xniladzy xtiits Dios. Lo Tat Tios ngab meñ go, ni lëë Tat Tios mbañ chakni meñ go parñee kchosody meñ go lo tiitsli. ¹⁶ Tir gon ntson xtiits Tat Tios nii xniladzy no: Biid Jesucrist sinak tu mguiy, ni bluuy Kyalbini Ntson nii Xiñ Dios nak xaa.

Kon angly xaa.

Biñ meñ nii nche tyub lo kislyu xtiits xaa, aan bniladzy meño, ni byëp xaa kpaa.

Meñ nii kchoxso lo xtiits Dios

4 Per nyë xñee Kyalbini Ntson nii sitiñ tse nii lëë meñ kchoxso lo xtiits Dios, par kniladzy meñ xtiits xuuy kyalbini mal ni kniladzy meñ xlay xaatox. ²Ni lëë meñ ksal xtiits xaa wnee xuuy, pe xseedy styoo xaa tsiñee xkëëti xaa meñ. ³Xka xaa ktsiilña meñ ni no cos nii xka xaa ktyaaw, ni lëëw na lëë Dios psano par ktee meñ nii xniladzy xtiits xaa skizh tsiñee kaw meño. ⁴Por kchë nii psaan Dios bueno. Aan ni tu pe kpixlasty no, sink no nii ktee no skizh tsiñee kñaasy now, ⁵por lëë xtiits Dios ni lëë skizh nii ktee no lo Dios kuuñlayo ni kuuñnyëw.

Xaa nii nli chuñ xtsiiñ Jesucrist

⁶Deelñee sluuyoo kchë cos ko lo meñ ni tugak tsinaloo tiitsli aan iip kchoxsodyoo, tu xaa nii nli chuñ xtsiiñ Jesucrist kakoo. ⁷Per ksaldyoo kchë cos nii nody xkyalcheñ nii chutiits meñ. Sink ptee nii tugak beñ xtsiiñ Dios. ⁸Por nikxe xkiiñ ejercisy par xcuerp no, mastre xkiiñ kchë xtsiiñ Dios nii kuuñsyeeey no, por styon now lo kislyu re ni styon now lo stu kislyu. ⁹Kol kniladzy kchë nrii, por nliw. ¹⁰Por xkyëë no tsiñ ni xtyee mban no, porñee Tat Tios mbañsy xsaladzy no. Lëë xaa xteelaa kchësy meñ nii xniladzy ni lëë xaa kteelaa meñ nii nare kniladzy.

¹¹No nii kñabeyoo kuuñsyey meñ ngo ni no nii kluuylo. ¹²Kteejtyoo nii ksyablyu meño porñee nakoo xaa yeeñ, sink ngui kwnee ni ngui kok, pkëstyoo meñ ni kwloo xkyalcheño, parñee kakladzy meñ nii xniladzy xtiits Dios kak sinakoo. ¹³Mentre klyaaña, blab kitsy nii kë xtiits Dios lo meñ, ni pchooblady styoo meñ ni beñ kseedy meñ. ¹⁴Psaladzy kyalnsaak nii bneetsy Dios lool worñee psabini xaa leñ kik xaa kol par kxob xaa kol ña kikoo. Ksaandylo.

¹⁵Kuni kchë nii xñen kikoo, beeñt-syeyoo, parñee kchësy meñ kan nii nli chuñlo cumplir. ¹⁶Kop cuent nii xluuyoo lo meñ, ni tsiitsy kwso kchoxsodyoo. Deelñee kuuñt-syeyoo kchë ngo lëë ktee-laa lii ni lëë kteelaa meñ nii xkëëtyag nii xluuyoo.

Xa no nii kak xmod meñ nii xniladzy Dios

5 Këntseebyoo lo xaa kol. Ngui kwnee lo xaa sinak nii nyak xaa pxoosyoo. Ni ngui kwnee lo xaa yeeñ sinak nyak xaa betsyoo. ²Singo gak ngui kwnee lo kchë kwaa kol sinak nii nyak me xñaal. Nikle gaa lo kwnaa yeeñ kwnee lo me sinak nyak me psyaño.

³Beeñ kwnaa viud nii ni tu chonody yudar. ⁴Per deelñee no tu kwnaa viud nii no xiñ o xyag kaa, xaa go no nii kuñ me yudar por meñ wliidzy me ni no nii jkëstyoo xaa meñ lidzy xaa por singo nonguial kako ni xyo gaaw styoo Dios. ⁵Kchë kwnaa nii nli byaan viud, Dios sye xsaladzy me, ni tugak chutiitsni me Dios nikxe yutsye nikxe gaa kyoolo. ⁶Per lëë kwnaa viud nii chuuñt-syey tol nii chak lo kislyu re, kutyle me nikxe mbañ me. ⁷Kudzy nrii lo kchë meñ nii nche ske parñee ni tu pe kuuñkiidy meñ lo meñ gue. ⁸Por deelñee no xaa nii choxkody kan meñ lidzy, xka xaa nii xniladzy xaa xtiits Dios aan mastre ntsab xaa que xaa nii xnilasty.

⁹Nonstyeey kwnaa viud nii chap masy tsongaly iz ni kwyo tugak tsiil tso list. ¹⁰No nii kyumbey meñ me por kchë kyalbuen nii beñ me: deelñee ngui broob me xiñ me, deelñee ngui xñee me lo meñ nii chi lidzy me, deelñee kontsi me xaa nii xniladzy xtiits Dios, deelñee beñ me yudar meñ prob, ni deelñee beñ me kchë kyalbuen nii nonguial kak.

¹¹Per ksoobtyoo lë viud nii bii nyeeñ lo list ko. Porque tsi lëë me kakladzy ktsiilña me stub, lëë me ksaan xtsiiñ Crist.

¹²Aan tol chuñ me porñee beñdy me cumplir xtiits me. ¹³Ni lëe me xkyënsë yu por yu chi me ni lëe me xyak tu kwnaa nii xtsyaab aan lo kyalwtsyaab ko, lëe me xkyëktop tiits kizh, ni lëe me xsyëëb laañee chigaldy me ni lëe me xñee cos nii xkaatyee. ¹⁴Por ngo chakladzyaa nii ktsiilña kwnaa viud nii bii nyeeñ parñee kan me xñe me ni tso me chilidzy me, parñee kteejty no tiits nii kñee në meñ nii xlëe lo no lëe no. ¹⁵Porque nol kwnaa viud nii pchooxso aan lëe me kwsëëb xlad xaatox.

¹⁶Deelñee no meñ lidzy kwnaa nii no lady to nak viud, no nii kuñ me me yudar, parñee kotsiñdy me lo xaa nii xniladzy xtiits Dios, tsiin kchilo kuñ xaa kwnaa viud nii ni tu cho nody yudar.

¹⁷No nii ktyoontsi xaa kol nii ngui xñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios, per mastre no nii ktyoontsi xaa deelñee xluuy xaa xtiits Dios ni chuñ kseedy xaa meñ. ¹⁸Por misme kitsy nii kē xtiits Dios xñee: “Kody to kyex chuw yosy nii xkyë kon.” Ni nikle gaa: “No nii kazh xaa nii xkyë tsiin.”

¹⁹Deelñee jkëëkiy meñ tu xaa kol, ksaldyoo nii kñee chop o tson gaa xaa nii kñe nliw. ²⁰No nii këntseeboo lo xaa nii xsaandy xtol tsiñee nche kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios, parñee ktsyeb los demasy meñ. ²¹Xña lo Dios ni xña lo Jesucrist ni xña lo angly nii kwle Dios, xsanaa tiits re lool parñee kuuñtsyeylo. Kchë lo meñ, kwneew; kwedyoo. ²²Kxobtyoo ñal kik meñ par kak meñ tu xtsiin deelñee karty kuñlo pensar. Jkaaydyoo xtol meñ. Bichee lo tol.

²³Kidyoo nonsy nis, sink kow xisy viñ, por nanaa nii kety kety xlyañoo yoob.

²⁴No meñ nii nyoo no xtol antes nii kak kyalxtisy. No gaa meñ nii axte lox chak kyalxtisy lëew chak nyoo. ²⁵Singo gak kyalbuen nyë nyoow. Lëe kyalbuen nii nyoody kaa chilody nii tugak jkyeetsyo.

6 Kchësy xaa nii psyuuy par kyë tsiin no nii ksoob xaa xtiits xaa nii kwxii xaa, parñee kñeenëdy meñ xtiits Dios nii xniladzy no ni xluuy no. ²Nikle xniladzy xaa nii kwxii xaa xtiits Dios, lëdy por ngo nii ksoobty xaa xtiits xaa. Mastre no nii ngui kuñ xaa xtsiin xaa, por tu lo xaa nii xniladzy xtiits Dios kē xaa tsiin.

Cos nii nli non

Kudzy lo meñ nii ³deelñee tso tu xaa nii kluuy tu cos nii nakty sinak xtiits Jesucrist ⁴tu xaa nyats nak xaa aan ni tu pe nandy xaa. Tugak no ktilytiits xaa nako sinak tu kyalkits lo xaa. Aan siko lëe kyalmbixladzy, ni tily, ni kot-syetsy chislo. ⁵Ni xyaldy kaa xtily xaa go porñee no lidy kik xaa ni xnilasty xaa tiitsli, aan xsyak xaa nii schilo kak gan tumi lo xtiits Dios. ⁶Ni nli gaa rikw meñ nii xniladzy xtiits Dios deelñee kleni meñ nii chap meñ. ⁷Por ni tu pe byobniidy no lo kislyu re, ni ni tu pe kyoody no. ⁸No nii kle no deelñee no pe tyaaaw no ni pe tsyakw no. ⁹Per lëe xaa nii chakladzy kak rikw xekwty xaa. Lëe xaa chak ngbiñ aan lëe xaa xkyëtañ ni lëe xaa xyab lo tol. ¹⁰Por kyalwlë tumi lëe tol xlyañ. No meñ nii no kchooxso lo xtiits Dios porñee xsyëëbladzy meñ tumi aan mban no tedy meñ go.

Xa kpañ meñ nii xniladzy xtiits Dios

¹¹Per lëe lii, bichee lo kchë cos ko por lo Dios ngaboo. Mbëe pañ sinak xñabey Dios, bleni Dios, ni bniladzy xaa, ni pkëstyoo meñ, kyeejtyoo ni ndoladzy kok. ¹²Tsiitsy kwso lo xtiits Dios. Klaadyoo kyalmbañ nii nitylody, por par ngo kwtsyetsy Dioosoo ni por ngo gaa ndaly lo meñ kwneel nii xniladzyoo xtiits Dios. ¹³Lëe nana, xña lo Dios nii xtee kyalmbañ lo kchësy cos nii no lo kislyu re, ni xña lo Jesucrist nii kwnee xtiits Dios lo Poncio Pilato, lëen xñabey ¹⁴nii kuuñtsyeyoo kchë nii nyaa

lool, ktsëedylo, parñee kak ntseebyaa lool. Tugak beeñtsyeyo axte nii kiid Jesuscríst stub. ¹⁵Lëë Dios kwe tse nii kxaal Dios xaa, por lëësy xaa nak Dios ntson nii xñabey, ni lëësy xaa nak rey, ni lëësy xaa nak xaa nii chuñ kyalxtisy. ¹⁶Tsitsiñdy tse nii kety xaa, lo tu bini no xaa aan ni tu cho chilody kpig, ni ni tu cho karty kan xaa ni kchilody kaa kan meñ xaa. ¡Lëësy xaa xyal jkaa skizh ni kyalwnabey! Singo no nii kako.

¹⁷Kudzy lo xaa rikw nii kak nyaasty xaa porñee chap xaa cos, por xtiidy cos.

Kudzy nii masy Dios sye ksaladzy xaa por lëë Dios xnee kchë cos nii jkiñ no. ¹⁸Kwnabey nii kuñ xaa rikw kyalbuen ni jkady xaa palal nii chap xaa lo meñ nii ni tu pe chapy. ¹⁹Parñee singo mod lëë xaa kap cos nii nitylody ni lëë xaa jkaa kyalmbañ nii nitylody.

²⁰Timoteo, ngui gon beeñtsyey nii kwnabey Dios lii, ksaldyoo kchë cuent yox nii pa xkiñdy nii xso xaa nii xsyak nii nyaani. ²¹Por no meñ nii kwsëëb lo cuent ko pchoxso lo xtiits Dios.

Kakni Dios to dyon.

Kitsy pchop nii pxaal Pable lo Timoteo

1 Paablaa, xapostle Jesucrist nakaa, styoo Dios kwlañ pxaal xaa naa parñee kluyaa xtiits Jesucrist nii xnee kyalmbañ. ²Lëen xal kitsy re lool, Timoteo nii nakoo sinak xiñaa. Xñabaa lo Tat Tios ni lo Jesucrist nii kakni xaa lii, ni jkëstyoo xaa lii, ni knee xaa tiits nii mbëë kpaño.

Nii xñabey Pable kuñ Timoteo

³Cad nii xtedyaa skizh lo Dios xsaladzyaa lii aan nikle yutsyew nikle gaa kyoolo xñabaa nii kakni xaa lii, tyub styoon chuuñsyeyaa xtsiñ xaa sinak nii been pxusykoltoo noo. ⁴Xsaladzyaa worñee biiño, nii lëe no blë aan xsyakaa naaty kyob kan parñee klen stub. ⁵Por xsaladzyaa nii tyub styool xniladzyoo xtiits Dios. Ni klo gaa xñakooloo Loida ni xñaal Eunice, bniladzyoo aan sootpaa nii wil byaani kyalwniladzy ko.

⁶Por ngo xñabaa nii ksaanlastyoo xKyalbini Dios nii kwsëëb leñ styool worñee pxobaa ñan kikoo. ⁷Por bneesty Dios tu kyalbini mban lo no, sink tu kyalbini ndaan bneesty xaa parñee jkëstyoo no meñ ni tso xkyalcheñ no. ⁸Ktelastyoo tsiñee kchool xfavor xtiits Jesucrist ni ktelastyoo kanoo naa porñee non skiib por xtiits xaa, sink con kyalndaan nii bneesty Dios lool ptee nii wil tedy kyalnë por xtiits xaa nii xteelaa. ⁹Lëe Dios pteelaa lëe no lo tol parñee kpañ no sinak xñabey xaa. Kwtsyesty xaa lëe no por xkyalbuen no, sink lëe xaa kwtsyetsy lëe no porñee singo kwlaño styoo xaa ni porñee pkëstyoo xaa lëe no chop xaa Jesucrist. Destye nii kwche kislyu xkëstyoo Dios lëe no. ¹⁰Lëe na nii lëe xaa pxaal Jesucrist biid kteelaa lëe no, lëe xkyalwkëstyoo xaa kok nyoo. Lëe Jesucrist biid knitylo xkyalwnabey kyalkuty aan

por xtiits xaa lëe no jkaa kyalmbañ nii nitylody.

¹¹Lëe Dios psonaa kluyaa xtiits xaa, ni lëe xaa pxaal naa kakaa apostle. ¹²Por ngo xtyeedyaa kyalnë re. Per xtelastyaa por nanaa cho xsaladzyaa. Ni nan nyëen nii lëe xaa kakni naa axte tse nii kiid xaa stub.

¹³Bluuy kchë nii chanoo xluyaa, ni pañ sinak xñabey xtiits Dios, ni pkëstyoo meñ sinak xkëstyoo Jesucrist no. ¹⁴Lëe Kyalbini Ntson nii no leñ styoo no kuñ lii yudar, parñee kuño tsiñ nii bneesty Dios lool.

¹⁵Nanloo nii lëe kchë xaa nii no nëz Asia psaanladzy naa. Lady kchë xaa go no Figelo ni Hermógenes. ¹⁶Lëe lëesy Dios dyon kakni meñ lidzy Onesíforo, por ndaly vuelt biid kchooblady xaa styoon aan ptelasty xaa nikxe kon xaa nii lëen no skiib. ¹⁷Siikñee kwlañ xaa Roma, lëe xaa byub naa aan pxilasty xaa, axte nii ptsil xaa naa. ¹⁸Xñabaa nii jkëstyoo Dios xaa tse nii lëe Jesucrist kiid stub. Psaladzy gaanoo xaatke been xaa lëe no yudar leñ kyedzy Efeso.

Xaa nii nli chuñ xtsiñ Dios

2 Lëe lii, xiñ, tsiitsy kwso lo tiits nii bneesty Jesucrist lool. ²Kchësy nii konoo bluyaa lo meñ, bluuyo lo xaa nii xyeño nii schilo kluuyo lo meñ nii karty kono. ³Wil kwte kyalnë, kwxaak nii tu soldad nii xsoob xtiits Jesucrist nakoo. ⁴Chilody gon kuñ soldad stu tsiñ. No nii kuñ ksak xaa xaa nii xñabey lo xaa. ⁵Singo gak xaa nii chi tu lo wkity kuñdy xaa gan deelñee kijty xaa sinak nongual kity xaa. ⁶Nikle gaa xaa nii xkyë kon no nii klo xaa jkaa nii xyal xaa tsi lëe kwlaap kak. ⁷Tugak kuni nii niyaa kikoo, aan lëe Dios ksaabini kikoo parñee kyeenlo. ⁸Psaladzy nii bikche kpañ Jesucrist ni psaladzy nii lo xtiy rey David sëed xaa. Kchë ngo xñen lo meñ. ⁹Aan por tiits ko xtyeedyaa kyalnë, ni

kētuun si xkyétuu tu xaa mal. Per lëdy wi xtiits Dios gon këtuu. ¹⁰ Por kchë xaa nii kwle Dios xekwaa kyalnë re parñee telaa xaa lo tol ni jkaa xaa kyalmbañ nii kneetsy Jesucrist:

¹¹ Nli nii deelñee kety no porñee xni-ladzy no xtiits xaa, lëe no kyoo lo xaa,

¹² ni deelñee kkekwx no lo kyalnë, lëe no kñabey ksa no xaa,

ni deelñee jka no xaa, lëe xaa jka lëe no.

¹³ Deelñee kuundy no cumplir xtiits no, lëe xaa si suñ xaaw cumplir, por chilody jka xaa lëe xaa.

¹⁴ Beeñ ksaladzy meñ ni kwnab lo meñ nii ktilytiistre meñ por cualquier cos por pa xkiiñdy wtilytiits ko. Xaktyee xkëetaño meñ. ¹⁵ Tyub styool bluuy xtiits Dios. Tu xaa nii nli xkyë tsiin kok parñee tsody penak kteladzyoo lo Dios.

¹⁶ Kñeedyoo kchë tiits yox nii so xnëzty ni pa xkiiñdy, por kchë meñ nii xñee tiits ko xyab lo tol. ¹⁷ Nak xtiits meñ go sinak cangren. Tiits ko xñee Himeneo ni Fileto.

¹⁸ Lëe xaa pchooxso lo xtiits Dios aan xñee xaa nii lëe Dios beeñ kpañle meñ kuty aan no kik meñ xkan. ¹⁹ Per nak meñ nii xniladzy xtiits Dios gon sinak tu xcimient yu, aan lo cimient ko xñee nii xyuumbey Dios meñ nii ngab lo xaa, ni kchësy kaa meñ nii ngab lo Dios no nii kpichee lo tol.

²⁰ Tu leñ yu ngol gon, lëdy xaktyee cos or ni cos plat no, sink wi cos yag ni cos psiñ no. Now xkiiñdy palsye no gaaw palsye xkiiñ. ²¹ Parñee jkiiñ no tu laa precisy lo Dios, no nii ksaan no tol parñee kak nyë no, singo mod lëe no kuñtsyey kchëlo cos buen.

²² Lëe lii, bichee lo kchë tol nii chu-uñtsyey xaa yeeñ, aan pañ sinak xñabey Dios, bniladzy xtiits xaa, pkëstyoo meñ ni mbëe pañ ksal meñ nii xniladzy xtiits xaa. ²³ Ksaldyoo kchë wtilytiits yox nii so xnëzty por xaktyee chuun ktilyo meñ. ²⁴ Aan tu xaa nii xkyë xtsiin Dios

gon nody nii kyëno xaa lo tily, sink no nii buen kak xaa lo kchë meñ, ni no nii ligier kak xaa par kluuy xaa xtiits Dios, ni no nii kap xaa paciensy ²⁵ ni no nii ngui kñee xaa lo meñ nii chondy tiits. No nii kñab xaa nii kpikche styoo meñ go lo Dios tsiin kyuumbey meñ go tiitsli, ²⁶ parñee kte xkaal meñ go ni telaa meñ go lo xitramp xaatox, por nguëttuu xaatox meñ go parñee kuñ meñ go nii chakladzy xaa.

Tsi lëe kislyu mer nitylo

3 No nii kaknanoo nii tsiñee lëe kislyu mer nitylo lëe kyalnë tso. ² Lëe meñ kyak nyats, lyaadzy tumisy tso meñ, ni lëe meñ kak mbixladzy. Lëe meñ kñee në Dios, ksaldy meñ xtiits xaa ni ksaldy meñ pxosy ni ksakty styoo meñ. ³ Jkësty-oody meñ, lëe meñ kyëktop tiits kizh, kkekwy meñ, lëe meñ kuñ tol, lëe meñ kyak ntseeb aan kyody cos buen styoo meñ. ⁴ Lëe meñ kyak niladzy, ktsyebty meñ, lëe meñ kyak nyaa. Nii xyo styoo meñ kuñ meñ, kuundy meñ nii xyo styoo Dios. ⁵ Lëe meñ jkëëlo nii xniladzy meñ xtiits Dios, per lëe kchë xtol meñ kluuy nii nlidy xñee meñ.

Jkaaldyoo kchë meñ go. ⁶ Por lo meñ go ngab kchë xaa nii chi yu por yu aan xkëëti xaa kchë kwnaa mban nii tolsye sini kik. ⁷ Tugak no me wseedy, per iip xyaldy kyeñ me xtiitsli Dios. ⁸ Sinakak bruj nii lë Janes ni Jambres nii kwsonlë lo Moisés nak xaa go, xsyonlë xaa lo tiitsli. No lidy kik xaa, lëe xaa pchooxso lo xtiits Dios. ⁹ Per xtseedy ktiyy xaa, por lëe meñ kyeñ nii nyaanidy xaa, sinak nii pt-syoolak chop bruj nii kwsonlë lo Moisés ktsyool xaa.

Nii xñabey Pable kuñ Timoteo

¹⁰ Per lii chanaa nii mbëe sinaloo nii bluyaa lool, nanoo xa mbañaa, nii no kikkaa, ni xniladzyaa Dios, ni chaapaa paciensy, ni xkëstyoon meñ, ni nanoo xa

kekwa lo kyalnë. ¹¹ Nanoo xa kwënlaag meñ naa, ni nanoo xa ptsyoolaa kyalnë leñ kyedzy Antioquía, ni Iconio ni Listra. Per lëe Dios pteelaa naa. ¹² Nli xñen nii lëe kchë xaa nii chakladzy jkab lo Crist tedy kyalnë. ¹³ Per lëe xaa mal ni xaa wnee xuuy, ksaandy xaa xtol xaa, sink tugak lëe xaa jkëeti meñ ni tugak lëe xaa kyëti xaly.

¹⁴ Lëe lii tsiitsy kwso lo xtiits Dios nii pseedyo ni xniladzyoo por nanoo cho bluuyo lool. ¹⁵ Psaladzy nii destye nii nakoo xaa wiñ xyuumbeyoo kitsy nii kë xtiits Dios. Lëew xñee nii lëe Dios kteelaa lii deelnee kniladzyoo xtiits Jesucrist. ¹⁶ Lëe Dios psaabini kik xaa nii pkëe xtiits xaa, aan xkiiño par kuuñ kseedyoo meñ, ni par këntseebo lo meñ, ni par ktikchew styoo meñ ni këkluyoo xa kpañ meñ sinak xñabey Dios. ¹⁷ Xluuyo xa kuuñtsyey meñ kchëlo cos buen nii xyo styoo Dios.

4 Lëe nana xña lo Dios ni xña lo Jesucrist nii kiidnabey lo meñ mbañ ni lo meñ kuty, lëen xñab ² nii kluuyoo xtiits Dios lo meñ, ni këeel lo meñ tsiñee kteedyo tiits ni nikle gaa kteejtyo tiits kwnee. Pkostyoo meñ ni kwëntseeb tsiñee ko meñ falt, ni pchooblady styoo meñ, ni kop paciensy tsiñee kuuñ kseedyoo meñ. ³ Porque sitsiñ tse nii kaklastre meñ kon xtiits Dios. Sink lëe meñ kyub tubtsoon maestre parñee kluuy maestre nii kakladzy meñ. ⁴ Lëe meñ ksaanlady xtiits Dios aan lëe meñ kniladzy kchë cuent nii pa xkiiñdy. ⁵ Per lëe lii tugak kwlooli kikoo, pxekw tedyoo kyalnë, tugak kwëkluyoo xtiits Dios nii xteelaa. Ngui beñ xtsiiño.

⁶ Na lëen merle kpi lo kislyu re, lëen kety par kuuñ ksakaa Dios. ⁷ Tsiitsy kwson lo xtiits Dios, byaalaa tsiñ nii bneetsy xaa lon, ni pxekwaa pchooxsodyaa lo xtiits xaa. ⁸ Lëen jka premio nii kneetsy Jesucrist tse nii lëe xaa kiid

kuñ kyalxtisy. Ni lëdy nonsy lon kneetsy xaaw, sink wi lo kchësy meñ nii këmbës kiid xaa stub ktee xaaw.

Nii xñab Pable lo Timoteo

⁹ Ptee nii kyob kiid tedyoo lon. ¹⁰ Por lëe Demas sey Tesalónica, lëe xaa psaan naa por mastre xyo cos lo kislyu re styoo xaa. Lëe Crescente na pxalaa si nëz xtañ meñ Galacia, lëe Tito na pxalaa si nëz xtañ meñ Dalmacia. ¹¹ Xaktyee Lucas so lon nu. Byub Marcos aan kol të chop to, por skiiñ xaa lon nu. ¹² Lëe Tíquico pxalaa si Efeso. ¹³ Tsiñee kiidoo, kwte lidzy Carpo nii no leñ kyedzy Troas, aan tēni xkaxkemmaa nii byaan lidzy xaa ni xlibraa, per mastre precisy nii kiidnil kitsy nii psanaa.

¹⁴ Tir noyak yox Alejandro nii chuun xtsiiñ kiib lon, per lëe Dios ksaksi xaa por kchë nii beñ xaa. ¹⁵ Kop cuent lo xaa, porque tir xñeenë xaa xtiits Dios nii xluuy no.

¹⁶ Worñee klootyee kwtsyetsy xtisy naa, ni tu cho kwsenaldy ncho xfavoraa. Kchësy xaa psaan naa. Xñabaa nii kuñdy Dios cuent nii beeñtsyey xaa. ¹⁷ Per lëe Dios beñ naa yudar ni bneetsy kyalndaan lon kwnen xtiits xaa ni beñaa nii pkëetyag xaa sitrew. Lëe Dios pteelaa naa kwxaakaa nii chuw mëetsy kwlii xaa naa. ¹⁸ Lëe Dios kteelaa naa kchëlo cos mal, ni lëe xaa kap ciudad naa tsiin kyan laañee xñabey xaa. ¡Tugak kol tsoo ktee no skizh lo xaa! Singo no nii kako.

¹⁹ Xkëeptyuuxaa Prisca ni Aquila, ni meñ lidzy Onesiforo. ²⁰ Lëe Erasto byaan leñ kyedzy Corinto, lëe Trófimo na psanaa leñ kyedzy Mileto por lëe xaa xsyaknë. ²¹ Ptee nii kiidoo antes nii kislonaal. Xkëeptyuux Eubulo lii, ni Pudente, ni Lino, ni Claudia, ni kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios nii nche nu.

²² Lëe lëesy Jesucrist dyon kakni lii ni lëe lëesy Dios ksaabini kik to.

Kitsy nii pxaal Pable lo Tito

1 Naa nak Pable, xtsiñ Dios xkyën, xapostle Jesucrist nakaa. Lëë Dios pxaal naa kluyaa xtiits xaa lo meñ nii kwle xaa, parñee kaknan meñ nii lëë xtiits xaa xñee nii ²lëë no jka tu kyalmbañ nii nitylody. Por destye worñee karty kwe kislyu kwnee Dios nii lëë xaa knee kyalmbañ go aan xkëëtidy xaa. ³Lëë nana, nii lëë tse kutsiñ, lëë Tat Tios nii pteelaa lëë no lo tol pxaal naa kluyaa xtiits xaa. ⁴Lëen xal kitsy re lool, Tito. Xiña nakoo por chop no xniladzy xtiits Dios. Xñabaa lo Dios ni lo Jesucrist nii kakni xaa lii ni knee xaa tiits nii mbëë tsol.

Lëë Tito kso xaa nii kñabey

⁵Lëen psan lii lo kislyu wiñ nii lëë Creta parñee kso xnëezoo kchë cos nii karty kso xnëz, ni parñee kchë kyedzy nii tedyoo ksool xaa kol nii kñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios, psaladzy kchë nii kwnabeyaa lii. ⁶Deelñee ksool tu xaa kol, no nii kyuboo tu xaa nii ngui mbañ, parñee tsody pe jkëëkiy meñ xaa. No nii kyuboo tu xaa nii tugak kwnaa chap, wi xiñ xaa no nii kniladzy xtiits Dios ni no nii ksoob xiñ xaa tiits. ⁷Xtsiñ Dios gon xkyë xaa nii xñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Por ngo nii kpañ xaa sinak xñabey Dios, ni no nii kon xaa tiits, ni nody nii kak ntseetsy xaa. Nody nii kyë xaa kunip, ni nody nii kyëno xaa lo tily, ni nody nii tsini xcuent tumi kik xaa. ⁸No nii ktee xaa lidzy xaa kwës meñ, tu xaa nii chuñ buen kak xaa, ni xaa nii no xkyalcheñ, ni tu xaa nii xtsiñsy Dios chuñ. ⁹No nii tsiitsy so xaa lo xtiits Dios parñee kchooblady xaa styoo meñ ni jko xaa styoo meñ nii xñeenë xtiits Dios.

¹⁰Por ndaly xaa nii chondy tiits no. Xñee xaa nii no tsobey meñ. Nonsyke cos nii pa xkiñdy xñee xaa aan xkëëti xaa meñ. ¹¹No nii ktse no chuw kchë xaa go,

porque xkëëtañ xaa meñ. No wor axte tub yu meñ xkëëtañ xaa, porñee xluuy xaa cos nii nongualdy parñee kwii xaa tumi.

¹²Misme gak tu xaa chak nii no Creta chëb tu vult: “Wnee xuuy meñ Creta, ni nak meñ Creta sinak chol ma tañ, chawcho meñ Creta aan xtsyaab meñ Creta kyë tsiñ.” ¹³Aan nli gaa singo nak meñ Creta. Por ngo, kwëntseeb parñee tsiitsy so meñ lo xtiits Dios, ¹⁴ni parñee ksaldy meñ kchë cuent nii xso meñ Israel, ni ksaldy meñ nii xñabey xaa nii pchooxso lo xtiits Dios.

¹⁵Nody cos peedy lo xaa nii tubli no kik, per par xaa nii xnilasty xtiits Dios ni no lidy kik kchësy cos xsyak xaa nii peedyo, por axte xkyalcheñ xaa nyëdy. ¹⁶Xñee xaa nii xniladzy xaa xtiits Dios, per chuuñsyeydy xaa nii xyo styoo Dios, mbixladzy xaa ni xsoobty xaa tiits, lëdy xaa nii kuñ tu kyalbuen nak xaa.

Xa kpañ meñ nii xniladzy xtiits Dios

2 Per lëë lii, tsiñee kñeel, xtiits sye Dios kwnee. ²Kwnee lo xaa kol parñee nsaaksye kak xaa no nii ksal meñ xaa ni no nii tso xkyalcheñ xaa ni no nii mbëë kniladzy xaa Dios, ni no nii jkëstyoo xaa meñ ni no nii kkekwxaa te xaa kyalnë. ³Singo gak kchë kwnaa kol no nii ksal meñ me, ktopty me tiits kizh, ni susty me. No nii kpañ me sinak xñabey Dios, ⁴parñee kluuy me lo kwnaa yeeñ xa jkëstyoo kwnaa yeeñ tsiil, ni xa jkëstyoo kwnaa yeeñ xiñ, ⁵ni kluuy me xa tso xkyalcheñ kwnaa yeeñ, parñee tsody xtol kwnaa yeeñ, ni kluuy me xa kan kwnaa yeeñ lidzy. No nii buen kak kwnaa yeeñ ni ksoob kwnaa yeeñ xtiits tsiil, parñee kteejty no tiits kñeenë meñ xtiits Dios.

⁶Singo gak kwnee lo kchë xaa yeeñ parñee tso xkyalcheñ xaa, ⁷yuuboo bluuy xa kpañ xaa. Tsiñee kñeel lo xaa tubli psë lo xtiitsoo parñee kan xaa nii

xkiytyoo. ⁸Ngui psë lo xtiitsoo tsiin ni tu pe kliskiidy meñ lool. Singo mod lëe xaa nii xlëe lo no kteladzy aan tsody xa kñeenë xaa lëe no.

⁹Kwnee lo xaa nii psyuuy parñee ksoob xaa xtiits xaa nii kwxii xaa, kudzy nii kak ndoladzy xaa ni ktikchedy xaa tiits. ¹⁰Kudzy nii kwandy xaa, sink ngui kak xmod xaa, parñee kchësy meñ kan nii buen xaa porñee xniladzy xaa xtiits Dios nii pteelaa lëe no lo tol.

¹¹Por xkyalnsaak Dios lëe Jesucrist biid kteelaa kchësy meñ lo tol. ¹²Por ngo no nii ksaan no kchë cos mal ni kchë tol nii chak lo kislyu, no nii kpañ no sinak xñabey Dios ni no nii ksoob no xtiits xaa. ¹³No nii kyëmbëes no nii kiid xDios no Jesucrist nii pteelaa lëe no lo tol. ¹⁴Lëe xaa kuty parñee ktsily xaa lo kchë xtol no, tsiin jkab no lo xaa ni kuuñ no kyalbuen.

¹⁵Kchë nrii no nii kluuyoo lo meñ. Pchoobladzy styoo meñ ni ntseeb kwnee lo meñ. Ktejtyoo tiits nii ksyablyu meño.

Nii kuuñtsyey meñ nii xniladzy xtiits Dios

3 Beeñ ksaladzy meñ nii no nii ksoob meñ xtiits xtisy ni xtiits kchë xaa nii xñabey, ni tsoxko meñ kuñ meñ kyalbuen. ²Kudzy nii kñeenëdy meñ xcombañer, ni kudzy nii kak ndoladzy meñ lo kchë xcombañer meñ.

³Por nikle lëe no klo nguey no, psoobty no xtiits Dios. Kwëtañ no ni beeñtsyey no kchë clasy cos mal ni kokniladzy no ni ptiilyni no meñ ni ptiilyni gaa meñ no. ⁴Per kutsiñ tse nii lëe Dios pxaal xkyalnsaak ni xkyalwkëstyoo lo kchë meñ nii nche lo kislyu, ⁵aan

lëe xaa pteelaa lëe no porñee pkëstyoo xaa lëe no, lëdy porñee beeñtsyey no cos buen. Lëe Dios beeñ jkub lëe no worñee kwchobnis no ni lëe xKyalbini Ntson xaa bneetsy kyalmbañ kub lo no. ⁶Porñee bniladzy no xtiits Jesucrist lëe xaa bneetsy xKyalbini Ntson xaa lo no. ⁷Por xkyalnsaak xaa lëe xaa pteelaa lëe no lo tol parñee jkaa no kyalmbañ nii nitylody nii kneetsy xaa.

⁸Nli kchë nii xñen lool. Por ngo chakladzyaa nii chop kyon vult kñeelo lo meñ nii xniladzy xtiits Dios tsiin tsoxko meñ kuñ meñ cos buen. Kchë nrii nongual kuñ meñ por xkiñno. ⁹Per sëebtyoo lo wtilytiits nii so xnëzty, ksaldyoo kchë cuent nii xseety dyon xa kwtedy meñkoltoo, ni sëebtyoo lo xtily meñ nii xtilytiits dyon xa nak xley Moisés. Por pa xkiñndy kchë wtilytiits ko, so xnëztyo.

¹⁰Deelñee no tu xaa nii chuñ meñ nii xniladzy xtiits Dios chop tiyy, kwëntseeb lo xaa tu vult o chop kaa vult, aan deelñee ksaldy xaa lii, psonëz xaa. ¹¹Por misme xtol xaa xluuy nii sinidre xtiits Dios kik xaa.

¹²Lëen kxal Artemas o Tíquico kiid tedy lool tsiñee klyañche xaa ptee nii kiid tedyoo lon Nicópolis, porque lëen kwlokyeñ nii siko teedyaa mëe nal.

¹³Beeñ Apolos ni Zenas nii xseedy ley yudar axte laañee kteedyo tiits lool parñee ni tu pe kaky falt lo xaa nëz.

¹⁴No nii kseedy kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios kuñ yudar tsiñee no tu lyaadzy, parñee kyeñ meñ nii no laa jkiñ meñ.

¹⁵Kchësy xaa nii nche lon nu xkëptyux lii. Pkëëptyux kchë xaa nii xniladzy xtiits Dios nii nche ske. Lëe lëesy Dios dyon kakni lëe do.

Kitsy nii pxaal Pable lo Filemón

1 Naa nak Pable, skiib non porñee xluuyaa xtiits Jesucrist. Chopaa betsy no Timoteo xal kitsy re lool Filemón nii nakoo xcombañer noo lo tsiin. ²Lool ni lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii xkaal la liidzyoo xal noow, ni lo psyañ no Apia ni lo Arquipo. Wi xaa xkyë tsiin Dios. ³Lëë lëesy Tat Tios dyon ni lëë lëesy Jesucrist kakni lëë do ni knee tiits nii mbëë kpañ do.

Xkylwkëstyoo Filemón

⁴Tugak gon Filemón xtedyaa skizh lo Dios por lii tsinee chutiitsnin xaa, ⁵por chonaa nii tyub styool xniladzyoo xtiits Jesucrist ni xkëstyool meñ nii ngab lo Dios. ⁶Xñabaa lo Dios nii tsinee kluuyoo xtiits Jesucrist lo meñ, kyeñ meñ xa nak kchë kyalnsaak nii xneetsy Jesucrist lo no. ⁷Xlen por kyalwkëstyoo nii no leñ styool, por lii xchoobladzy styoo meñ nii xniladzy.

Lëë Pable xñab tu favor lo Filemón

⁸Schilo kñabeyaa pe cos kuuñsyeyoo, por xapostle Crist nakaa. ⁹Per kñabedyaa lii, sink ngui mod kñen lool, por xkëstyoon lii. Naa nak Pable, koolaa. Lëen no skiib por xtiits Jesucrist. ¹⁰Lëen xñab tu favor lool par Onésimo. Nak xaa sinak xiñaa leñ skiib nu.

¹¹Tu xaa nii pa pkiindy lool kok Onésimo klo, per lëë na xkiin xaa lool

ni lon. ¹²Lëë xaa xalaa lool stub. Pkaaxcuent xaa. Tyub styoon xkëstyoon xaa. ¹³Xtee gaanaa nii kyaan xaa lon parñee kuñ xaa naa yudar xcuentoo mentre non skiib por xtiits Jesucrist. ¹⁴Per chaklastyaa kuuñsyeyaa nii no kikaa sin xtiitspeyoo parñee kuñxoodyoo favor nii xñabaa, sink kuñlo porñee xlyaño styool. ¹⁵Neñdy pxoon Onésimo lool xisy parñee na nii lëë xaa siid stub, kxoontra xaa. ¹⁶Saktroo xaa sinak chol xaa nii xkyë tsiin lool, sink kwxaak xaa sinak nii nyak xaa betsy no. Xkëstyoon xaa, per lëë lii mastre jkëstyool xaa, por lëë xaa kyë tsiin lool ni por lëë xaa xniladzy xtiits Jesucrist.

¹⁷Singo tsigo busy deelnee xsyakoo nii xcombañeroo naa, pkaaxcuent xaa sinak nii nyako naa. ¹⁸Deelnee psaksi xaa lii o nsëeb kaa xaa tu cos, beeño cobraly lon. ¹⁹Paablaa, yuub ñan xkën nrii. Naa kizho, per psaladzy gaanoo nii singosy bluyaa xtiits Dios lool. ²⁰Beeñ favor go lon, beetsy. Pchoobladzy styoon, por betsy no por xtiits Crist.

²¹Lëen xal kitsy re lool por nanaa nii suuñsyeyoo nii xñabaa ni ntsibre gaa nii kuuñsyeyoo. ²²Pxixkwaa laañee kwësaa, por xyeñpaa nii lëë Dios ktikche lo xtiits to aan lëë xaa knee tiits kyely teedyaa lo do.

²³Xkëëptyux Epafras lii. Chopaa xaa no skiib por xtiits Jesucrist. ²⁴Ni xkëëptyux Marcos lii, ni Aristarco, ni Demas ni Lucas. Lëë xaa chuñ naa yudar lo tsiin.

²⁵Lëë lëesy Dios dyon kakni lëë do.

Kitsy nii kwë lo meñ Israel

Lëe Dios pxaal xiñ biidnee lo meñ

1 Tiemp, ndaly vuelt ni ndaly mod kwnee Dios lo pxusykoltoo no worñee pxaal xaa profet. ²Lëe natiemp lëe Dios pxaal xiñ sëednee lo no. Por lëe xaa psaa Dios kislyu ni lëe gaa xaa byaani kchë nii psaa Dios. ³Lëe xaa nak xkylantson Dios ni sinakpee Dios nak xaa. Con xtiits sye xaa xñabey xaa kchë nii no lo kislyu. Loxsye ptsily xaa xtol no lëe xaa kwsob kwi Dios nëzli.

Mastre non Xiñ Dios lo angly

⁴Mastre non Xiñ Dios lo angly, por mastre nroob kyalwnabey nii kwaa xaa que nii kwaa angly. ⁵Por ni tu lo angly karty këb Dios:

Xiñaa nakoo,
naa bnetsy kyalmbañ lool natse.

Ni karty kaa këb Dios lo angly nii lëe Dios kak pxosy angly, ni karty këb xaa nii lëe angly kak xiñ xaa.

⁶Per tsiñee lëe Dios pxaal xiñ lo kislyu, chëb xaa:

No nii kchësy xangly Dios ksoxib lo xiñ xaa.

⁷Lëe tsiñee xseety xaa angly, xñee xaa: Nak xangly Dios sinak me, ni nak xaa nii xkyë tsiñ lo xaa sinak bëly.

⁸Per tsiñee lëe xiñ xaa chakyety, xñee xaa:

Iip kyaldy xkylwnabeyoo, Dios,
tu xaa nii chuñ kyalxtisy nakoo.

⁹Pkëstyool kyalbuen ni pixladzyoo kyalmal.

Por ngo nii lëe Dios kwle lii ni mastre nroob kyalwle nii bneetsy Dios lool que nii pteedy xaa lo xcombañeroo.

¹⁰Ni lëe gak Dios xñee:

Lii psaa kislyu ni lii psaa kpaa destye klo.

¹¹Stedy kchë cos,
per lii tejt्यूo.

Kchësy cos kozh si chozh ladx,
¹²aan lëew kxeechoo si xyeech ladx, ni lëew ktsëel si xtsyëe ladx.

Per lëe lii ktsyëedyoo ni iip kejt्यूo.

¹³Ni tu lo angly karty këb Dios:

Kwsob kwin nëzli,

axte nii tsitsiñ tse nii kñabeyoo lo kchë meñ nii xlëe lool.

¹⁴Kyalbini nii xkyë tsiñ lo Dios nak angly. Lëe Dios xaal angly par kuñ xaa yudar meñ nii telaa lo tol.

Nody nii ksaanladzy no xtiits Dios

2No nii tyon no xa nak tiits nii pkëetyag no parñee kchosody styoo no. ²Tiitsli biidni angly lo pxusykoltoo no tiemp, aan kchësy meñ nii psoobty tiits ko kwte castigw. ³¿Lëe no tsgo, xa lëe nii tyeelaa no deelñee ksaanladzy no xtiits Dios nii xteelaa?, con yuub Jesucrist biidniw, aan lëe xaa nii biño xñee nii nliw. ⁴Ni misme gaa Dios bluuy nii nli kchë tiits ko worñee beeñtsyey xaa kyalntson ni milagre, ni lëe xaa bnee Kyalbini Ntson lo no según kwlañ styoo xaa.

Sinak meñ kok Jesús

⁵Psody Dios angly par kñabey angly lo kislyu nii nare kwe nii xsetyaa lo do.

⁶Al contrario, leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee:

¿Cho nak mguiy parñee ksaladzyoo mguiy?

¿Ni cho nak xiñ mguiy parñee ksaloo xaa?

⁷Psyablyul mguiy lo angly xisy wiñ, per lëe xaa blisklaal, aan lëel ptee tiitspey lo xaa parñee kñabey xaa lo kchë cos nii psaal.

⁸Kchë cos pkol ña xaa.

Ni tu cos byaaldy. Kchësyo kwyo ña xaa. Per xtyon no natiemp nii lëdy kchë cos no ña xaa. ⁹Ndon no nii lëe Dios psyablyu Jesús lo angly xisy wiñ. Aan por xkylansaak Dios lëe xaa kuty por lëe

no porñee xkëstyoo Dios no. Lëe na lëe Dios blisklaa xaa por kyalkuty ko.

¹⁰ Par Dios no kchësy cos ni por Dios kwyaaw. Chakladzy xaa nii ndaly meñ tso laañee xñabey xaa. Por ngo nii lëe Jesucrist kwte kyalnë parñee ktsily xaa xtol meñ. ¹¹ Kchë no siñee ptsily Jesús xtol no, tugak nak no ksa no xaa, ni tugak kaa pxosy no. Por ngo xtelasty Jesús tsiñee xñee xaa lo no beetsy, ¹² ni lëe gak Jesús xñee lo Dios:

Lëen kluy xtiitsoo lo betsyaa,
ni lëen kol lay lool laañee xkaal lsa meñ.

¹³ Lëe gak Jesús xñee:
Dios sye ksaladzyaa.

Lëe stub lugar xñee xaa:
Lëen so lo meñ nii bneetsy Dios lon.

¹⁴ Sinak nii kë pëel meñ ni no meñ cheñ, kwë pëel Jesús ni kwyo xaa cheñ. Aan lëe xaa kuty parñee ksyablyu xaa xaatox nii xñabey lo kyalkuty. ¹⁵ Singo mod lëe xaa pteelaa kchë meñ nii tugak no xtseb kyalkuty. ¹⁶ Biiyty Jesús par kuñ xaa angly yudar, sink lëe xaa biid par kuñ xaa meñ nii ngab lo xtiyy Abraham yudar. ¹⁷ Por ngo nii kok xaa sinakpee meñ, parñee kak xaa tu pxosy ndoladzy nii xsoob xtiits Dios, tsiin ktsily xaa xtol kchësy meñ. ¹⁸ Kwte xaa kyalnë worñee pkaal xaatox xaa. Por ngo nii schilo kuñ xaa yudar meñ nii xkaal xaatox.

Mastre non Jesús lo Moisés

3 Beetsy, lëe do pchooxaal par jkiin do lo Dios. Tugak kol ksaladzy Jesús, por lëe Dios pxaal xaa parñee kak xaa pxosy nii kuñ lëe no yudar parñee kniladzy no xtiits Dios. ² Tugak psoob Jesús xtiits Dios sinak nii psoob Moiséso. ³ Per mastre non Jesús lo Moisés. Nako sinak tu xaa nii xsaa yu. Mastre non xaa lo yu. ⁴ No xaa nii xsaa yu, per lëe Dios xsaa kchë kchësy cos nii no. ⁵ Mbëe psoob Moisés xtiits Dios. Kop cuidad Moisés meñ nii ngab lo Dios ni kwnee xaa nii beeñtsyey Dios despuesy. ⁶ Per lëe Crist,

Xiñ Dios nak xaa. Chap cuidad xaa lëe no, por nak no sinak lidzy Dios deelñee kchosody no lo xtiits Dios.

Wxiladzy nii xnee Dios

⁷ Por ngo gaa nii xñee Kyalbini Ntson leñ xkitsy Dios:

Deelñee jkëëtyag to xtiits Dios natse,
⁸ kuuñ jkyeesty to styoo do sinak beeñtsyey meñ nii beeñ Dios preb worñee sitedy meñ tañ pidzy.

⁹ Siko pkaal pxusykoltoo do naa, nikxe nii kon pxusykoltoo do kyalntson nii beeñtsyeyaa choow iz.

¹⁰ Por ngo nii lëen blëe lo pxusykoltoo do

aan chëpaa: “Tugak këtañ xaa. Chaklasty xaa tso xaa xnëzaa.”

¹¹ Blëen lo xaa,
aan chëpaa nii ktsiindy xaa laañee kxiladzy xaa.

¹² Beetsy, kol kap cuent tsiin tsody cos mal leñ styoo do, parñee kchosody to lo xtiits Dios. ¹³ Kol kchooblady styoo xcombañer do ksatyee tse, lëe ka bii xtedyo tiits, parñee kyëtidy to ni kyabty to lo tol. ¹⁴ Por deelñee kchosody no lo xtiits Crist axte tse nii lëe no kety, skaa no nii jkaa Crist.

¹⁵ Kol kuy gaanoo nii xñee xkitsy Dios: Deelñee jkëëtyag to xtiits Dios natse, kuuñ jkyesty to styoo do sinak beeñtsyey meñ nii pkaal Dios.

¹⁶ ¿Cho pkëëtyag xtiits Dios dyon aan loxsye ngo beeñ klëe Dios? ¿Pe lëdy nayak kchë meñ nii kwlii Moisés Egip-tow? ¹⁷ ¿Ni cho lo blëe gaa Dios choow iz? ¿Pe lëdy nayak blëe xaa lo meñ nii kwloo tol? Aan kchë meñ go kuty tañ pidzy. ¹⁸ ¿Ni cho lo chëb Dios: “Ktsiindy to laañee kxiladzy to”? ¿Pe lëdy nayak lo meñ nii psoobty xtiits xaaw? ¹⁹ Ni nli gaa nii ptsiindy meñ go, porñee bnilasty meñ go xtiits Dios.

4 Nikxe nii byaan tiits nii lëe no syëëb laañee knee Dios kyalwxiladzy lo no,

kol tsoo ktsyeb no, por toontlaa sēebty tu do. ²Por sinak nii biidak xtiits Dios nii xteelaa lo meñ go, sēedo lo no, per pkiĩndyo lo meñ go, porñee bnilasty meñ gow. ³Per lēe no nii bniladzy no xtiits Dios, lēe no jkaa kyalwxiladzy nii xseety Dios, tsiñee xñee xaa:

Por ngo blēen aan chēpaa nii ktsiĩdy meñ go laañee kxiladzy meñ go.

Ni lēew na, destye tse nii lox psaa Dios kislyu, lēe xtsiĩn xaa byal. ⁴Por leñ kitsyak nii kē xtiits Dios xñee nii tse nii kwloxo kadzy kpidz lēe Dios pxiladzy lo tsiĩn. ⁵Aan leñ kitsy ko gak xñee nii chēb Dios:

Ktsiĩdy meñ laañee kxiladzy meñ.

⁶Per ndaly meñ bii chak falt jkaa kyalwxiladzy nii ktee Dios. Per jkaady meñ nii klo pkēetyag xtiits Dioso, porñee psoobty meñ go tiits. ⁷Por ngo nii lēe Dios psoo stu tse, aan natse nak tse go. Por misme Dios kwnee lo David tsiñee pkēe David sinrii:

Deelñee xkēetyag to xtiits Dios natse, kuuñ jkyesty to styoo do.

⁸Deelñee ndee Josué laañee nxiladzy meñ Israel, nseejty Dios nii lēe xaa ksoo stu tse nii jkaa meñ kyalwxiladzy. ⁹Nare tsigo busy kxaal Dios kyalwxiladzy lo meñ nii ngab lo xaa. ¹⁰Por kchē meñ nii ktsiĩn laañee ktee Dios kyalwxiladzy kxiladzy lo xtsiĩn sinak nii pxiladzy Dios. ¹¹No nii tsigo busy tsyoxko no ktsiĩn no laañee kxiladzy no, por toontlaa tso meñ nii ktsyool si ptsyool meñ nii bnilasty.

¹²Porque mbañ xtiits Dios ni xñabeyo. Mastre ndoxo que lo spad, ni nxity xsyēebo leñ xkyalmbañ no tsiin kak nyoo nii xsya styoo no ni nii no kik no. ¹³Chilody jkyeetsy ni tu cos lo Dios. Kchēsyo chan xaa aan lo xaa ktee no cuent.

Lēe Jesús nak pxosy nii mastre non

¹⁴Lēe Jesús nak Xiñ Dios ni lēe xaa nak xipxosy no, por lēe xaa kwsēeb laañee

xñabey Dios. Por ngo nody nii ksaan no xtiits xaa. ¹⁵Por lēe xipxosy no jkēstyoo lēe no por xkyalmban no, por pkaal xaatox xaa sinak nii xkaal xaatox no, per beeñdy xaa tol. ¹⁶Nder confians kol tsoo kpig no lo Tat Tios nii xkēstyoo lēe no, tsiin kuñ xaa lēe no yudar tsiñee no no kyalnē.

5 Lady meñ xpee pxosy nii mastre non parñee kñee xaa xcuent meñ lo Dios, ni parñee kokon xaa cos lo Dios, ni kuty xaa ma nii tsokon par xtol meñ. ²Aan como wi pxosy xtye lo tol, chap xaa paciensy lo meñ nguey ni lo meñ nii kētañ. ³Ni wi gaa por xtol xaa xkokon xaa cos, sinak nii xkokon xaaw por xtol meñ. ⁴Ni tu cho chilody kak pxosy nii mastre non singosy, por yuub Dios xkwetsy xaa nii kako sinak nii kwtsyetsy xaa Aarón. ⁵Aan singo gaa ptsyool Crist. Lēdy xaly gaa xaa kok pxosy nii mastre non, sink lēe Dios ptee tsiĩn go lo xaa, por yuub Dios chēb:

Lii nak xiñaa.

Naa bne kyalmbañ lool natse.

⁶Lēe gak Dios chēb stub lugar:

Lii kak pxosy tugak,

sinak nii kok Melquisedeco.

⁷Worñee biid Crist lo kislyu, nguedzty kwnee xaa ni axte biiñ xaa lo Dios, kwnab xaa nii ndeelaa Dios xaa lo kyalkuty. Aan biñ Dios xtiits xaa, porñee nsoob tiits xaa. ⁸Nikxe Xiñ Dios nak Crist, pseedy xaa, psoob xaa tiits por kchē kyalmban nii kwtedy xaa. ⁹Aan como psoob xaa xtiits Dios, lēe xaa byak xaa nii xteelaa kchē meñ nii xsoob xtiits Dios lo tol. ¹⁰Lēe Dios psoo xaa nak xaa pxosy nii mastre non, sinak nii kok Melquisedeco.

Ndox kchooxso no lo xtiits Dios

¹¹Ndaly nii no kniiy noo lo do, per ngano, por chaklasty to kyeñ dow.

¹²Nchilol nyak to maestre, per bii chak falt kseedy to xtiits Dios. Mban do, nidzy

sye ki do, chilody kaw do. ¹³Kchë xaa nii chi nidzy nak sinak xaa wiñ nii bii chadzy, por karty kyuumbey xaa xtiits Dios. ¹⁴Par xaa kol nak kyat, por nanle xaa pe cos buen ni pe cos mal.

6 Nody nii kpikche kseedy no xtiits Dios nii pkëetyag no worñee bni-ladzy no stub, por bluuylye noo cho nak Crist, ni bluuylye noo nii no nii ksaan do tol ni no nii kniladzy to Dios. ²Ni bluuylye gaa noo xa nak kyalwchobnis, ni bluuylye noo penak xob meñ ña kik xcombañer, ni bluuylye noo nii spañ meñ kuty, ni bluuylye noo nii lëe Dios kuñ kyalxtisy. ³Deelñee snee Dios tiits, lëe no kseedyre tiits xaa.

⁴Por kchë meñ nii kwsëeble lo bini ni nanle xa nak kyalnsaak nii xnee Dios ni kwaan Kyalbini Ntson, ⁵ni kchë meñ nii pkëetyagle xtiits ntson Dios ni nanle xa nak kyalwnabey Dios nii nare kiid, ⁶deelñee kchooxso styoo meñ go, chilodre kpikche styoo meñ go lo Dios, por lëe meñ go nojkëe Crist lo crusy stub, aan xkwii meñ go xkyalto xaa. ⁷Nak meñ go sinak lyu nii xkyëb nis kyo. Deelñee chak pni nii xña lo kwaa go, chuuñlay Dioso, ⁸per deelñee yakitsy sye ni pel kizh xroob low, ni tu pa xkiiñdyo. Lëe Dios ktsiibteew aan lëe kyalo lëew tsek.

Nii këmbëes no

⁹Per nikxe xñee noo lo do sinrii, beetsy, ndonle noo nii lëe do jkaa kyalnsaak nii xkaa meñ nii xtyelaa. ¹⁰Por buen Dios. Xnitylasty xaa kyalnsaak nii beeñsyey do ni xnitylasty xaa xa pkëstyoo do betsy noo nii xnildadzy xtiits xaa worñee beeñ do xaa yudar, ni tugak kaa bii chuuñsyey dow. ¹¹Per chakladzy noo nii iip kchooxsody styoo do parñee jkaa do kchë nii këmbës do. ¹²Ktsyaabty to, sink kol kak sinak xaa nii xnildadzy ni chap paciency, por lëe xaa go xkaa nii psaan Dios tiits.

¹³Por worñee psaan Dios tiits lo Abraham, misme por lëe Dios pkon Dios, por kintre por cho stu xaa jkon xaa. Chëb xaa: ¹⁴“Naa kuuñlay lii ni naa kuuñ ktyaly xtiyyoo.” ¹⁵Aan kop Abraham paciency, kwlës xaa. Por ngo kwaa xaa nii chëb Dios. ¹⁶Tsiñee xkon meñ, xkon meñ por tu xaa nii mastre non lo meñ. Por ngo kchë meñ xnildadzyo. ¹⁷Ni por ngo gaa pkon Dios lëe lo xaa nii psaan xaa xtiits xaa, parñee nyan meñ nii nli xñee xaa, nii suñ xaaw cumplir. Ktsëedy xaaw. ¹⁸Psaan Dios tiits ni pkon xaa lëe xaa, aan por chop cos ko chilody jkëeti Dios. Ni ngo gaa xchooblady styoo no kchë no siñee lëesy xaa xsaladzy no ni këmbëes no kak cumplir nii kwnee xaa. ¹⁹⁻²⁰Lëe kyalwsaladzy re chakni xkyalmbañ no, sinak kiib nii xlaady kpische barkw. Lëe Jesús nak xkyalwsaladzy no aan klo xaa kwsëeb lidzy Dios kpa. Por ngo nii lëe xaa byak pxosy nii mastre non tugak, sinak nii kok Melquisedec pxosy.

Lëe Jesús nak sinak Melquisedec

7 Lëe Melquisedec re kok rey leñ kyedzy Salem ni lëe xaa kok pxosy lo Tat Tios. Worñee kwey Abraham lo tily aan beeñ xaa gan lo kchë rey, lëe Melquisedec kuktsiilnëz xaa ni beeñlay xaa, ²aan ptee Abraham diesme lo xaa. Lo kchë nii beeñ Abraham gan lo tily kwtoob xaaw. (Rey nii buen nak lë Melquisedec. Lëe Salem laañee kok xaa rey nak sinak nii xñee ñe laañee kindy tily ni kwloolë gak meñ xaa rey nii xyubty tily.) ³Chak yejty pxosy xaa ni xña xaa ni pxusykoltoo gaa xaa, ni chak yejty pa wor koly xaa ni pa wor kuty xaa. Nak xaa sinak Xiñ Dios. Tugak nak xaa pxosy, iip ktsyëdy xaa.

⁴Kol kuy gaanoo nii tu xaa non nak Melquisedec, por yuub pxusykoltoo no Abraham kwseñ nii beeñ gan lo kchë rey par ktee xaa diesme lo Melquisedec.

⁵Lo xley Moisés xñee nii lëe pxosy nii sëed lo xtiyy Leví no ktop diesme lo xaa kyedzy, nikxe xaa wldizy xaa ni nikxe lo xtiyyak Abraham sëed xaa. ⁶Per nikxe lëdy lo xtiyy Leví sëed Melquisedec, lëe xaa kwaa xdiesme Abraham nii kwaa xtiits Dios. Aan beeñlay Melquisedec Abraham. ⁷Ni ni tu cho chiloody kaa jka nii mastre non xaa nii chuuñlay, que xaa nii chak lay. ⁸Xaa lo kislyu nii chety xkaa xdiesme no, per lëe Melquisedec, xñee xkitsy Dios nii bii mbañ xaa. ⁹Ni schiloo gaa kñee no nii wi Leví ni kchë pxosy nii sëed lo xtiyy xaa nii xtop diesme nina kwtiixo lo Melquisedec worñee kwtiix Abrahamo. ¹⁰Por lady Abraham bii no Leví worñee kuktsiilnëz Melquisedec Abraham. Karty kaly xaa.

¹¹Por pxosy nii sëed lo xtiyy Aarón kwaa meñ Israel ley. (Lo xtiyy Leví pkab Aarón.) Deelñee ley go nyuun buen meñ, penak tsigo nii psody Dios tu pxosy nii nak sinak xaa nii sëed lo xtiyy Aarón, sink precisypee pso xaa tu pxosy nii nak sinak Melquisedec. ¹²Porñee tsiñee xtsyëe pxosy, wi ley xtsyëe, ¹³aan lëe Jesucrist gon, xñee xkitsy Dios nii stu lo xtiyy meñ Israel sëed xaa. Ni tu xaa lidzy xaa karty kak pxosy. ¹⁴Ni ndon gaa no nii lo xtiyy Judá sëed Jesús, aan pseejty Moisés tiyy re worñee pseety xaa pxosy.

¹⁵Ni nyoo gaa xa nak nrii, por lëe pxosy kub nii xso Dios nak sinak Melquisedec, ¹⁶por nakty xaa pxosy porñee sëed xaa lo tiyy nii xñee ley, sink lëew nak por xkyalwnabey xaa ni xkyalmbañ xaa nii nitylody. ¹⁷Sinrii xñee Dios tsiñee xseety Dios xaa:

Lii kak pxosy tugak,

sinak nii kok Melquisedeco.

¹⁸Singo mod lëe ley nii biid klo byaanladzy porñee mbano ni pa xkiiñdyo, ¹⁹por ni tu pe psolidy xley Moisés. Aan xlugaro byaan tu xaa nii mastre buen. Por lëe xaa, lëe no kpig lo Dios.

²⁰Aan pkon Dios lëe worñee pso Dios xaa. Lëe worñee pso los demasy pxosy, ni tu cho pkondy xaa, ²¹per tsi lëe Dios pso Jesús, xñee xkitsy Dios:

Lëe Dios pkon lëe aan ktsëedy xaa lo tiits nii xñee xaa:

“Lii kak pxosy tugak.”

²²Por ngo lëe Jesús biid kyeen cumplir xtiits Dios aan mastre mbëe nii beeñtsyey xaa que nii beeñtsyey xley Moisés. ²³Ndaly pxosy kwyo porñee masyke chety xaa, ptiidy xaa tugak. ²⁴Per lëe Jesús, chejty xaa. Por ngo, tugak nak xaa pxosy. ²⁵Ni por ngo nii tugak xteelaa xaa meñ nii xpig lo Dios, porñee tugak mbañ xaa par kñab xaa lo Dios por kchë meñ.

²⁶Lëe Jesús nak pxosy nii xkiiñ no. Chuuñtsyey xaa nii xyo styoo Dios, ni nody xtol xaa. Xtsiil lsady xaa ngoptol, ni mastre gaa klaa xaa lo kpa. ²⁷Nakty xaa sinak kchë pxosy nii klo xkokon ma lo Dios por xtol ksatyee tse, ni por xtol meñ. Por tugak vuelt kwyokon xaa lo Dios yuub xaa. ²⁸Lëe xley Moisés xso xaa nii no gak xtol chak pxosy. Per despuesy re ley biid xtiits Dios nii kwnee nii lëe xaa pso xiñ xaa nii nody xtol kak pxosy tugak.

Lëe Jesús nak xipxosy no

8 Per mastre precisy kaknan do nii lëe xaa nii nak xipxosy no sob kwi Dios leñ kpa, ²aan lëe xaa nak pxosy lo pkoog nii psaa Dios. Psaady chol meño.

³Kchë pxosy nii mastre non xso par kokon xaa cos, ni kuty xaa ma nii tsokon. Por ngo, wi Crist no nii kokon. ⁴Deelñee nsyo xaa lo kislyu, ni nyakty xaa pxosy, por no pxosy nii xkokon kchë nii xñabey xley Moisés. ⁵Per nak kchë nii chuuñtsyey pxosy ko sinak xmalë nii chak leñ kpa. Ndon no nii nako sinak tu malë, por worñee nsaa Moisés pkoog, chëb Dios lo xaa: “Buy, aan psaaw sinak nyaa nii bluyaa lool kik kiy.” ⁶Per mastre buen tsiñ nii chuuñtsyey xipxosy no,

por lëe xaa xtsig meñ lo Dios, aan lëe Dios chëb nii singo kuuñtsyey xaa.

⁷Deelñee nyak tubli tiits nii pxaal Dios lo Moisés, nguiiñdy nii nxaal Dios xtiits stub. ⁸Per kon Dios nii pchilody nyuñ meñ cumplir xley Moisés. Por ngo lëe Dios chëb:

Sitsib tse nii lëen kxal tiits kub lo meñ Israel ni lo meñ Judá.

⁹Kaktyo sinak tiits nii psanaa lo pxosykoltoo meñ go, tse nii kwlin xaa xtañ meñ Egipto.

Aan como psoobty xaa tiits, lëe xaa psanaa.

¹⁰Sinrii kak tiits nii ksanaa lo meñ Israel tsiñee lëe tse go tsitsiñ:

Leñ kik meñ go jkën xtitsaa, ni leñ styoo meñ go kono.

Tsigo naa kak xDios meñ go, ni lëe meñ go kak meñ tu kyedzyaa.

¹¹Jkiiñtre nii kuuñ kseedy lsa meñ xcombañer,

parñee kyuumbey meñ naa, por kchë meñ kyuumbey naa, destye xaa wiñ axte xaa kol.

¹²Naa ktsily xtol meñ go aan tsitsibtre tse nii ksaladzyaa xtol meñ go.

¹³Tsiñee xñee Dios nii lëe xaa kxaal tu tiits kub, nyoo nii lëe nii pxaal xaa klo kwyox, aan klyëdre lëe nii kwyox ko kpichee.

Ktoo nii sob kpaa ni ktoo nii sob lo kislyu

9Lëe xley Moisés kwnabey xa kak lay, per leñ ktoo nii sob lo kislyu rew. ²Chop leñ ktoo kwyo. Laañee ntson pcholë tu leño. Siko kwsob candilier ni kwso mezh nii kwtsib kyaxtily nii naklay. ³Kwë tu ladx ngol leñ ktoo, aan xitsy ko kwyo stu laañee pcholë “laañee mastre ntson”. ⁴Siko kwsob psiñ kox yaal nii nyaa con or, ni siko pxoob caj nii ptyëeb or tyub lady. Leñ caj ko kwyotsey tu candy or. Leñ candy or go kwyotsey

kyaxtily nii lë maná, ni leñ caj ko kwyotsey xvar Aarón nii pkëpeñ, ni leñgo kwyotsey kyo nii kë xley Moisés. ⁵Lady caj ko sob xangly Dios, aan con xikw angly ntse chu caj ko. Per chilody kñee noo dyon xa nakpee kchë cos ko nina.

⁶Singo nyaa ktoo go, aan kety kety kwsëeb pxosy leñgo par kxixkwaa xaa nii xkiiñ tsiñee kool xaa lay. ⁷Per lëe stu leño xaktyee pxosy nii mastre non xsyëeb tu vuelt leñ iz, aan choy xaa xcheñ ma parñee kokon xaaw por xtol xaa ni por tol nii xyeñdy meñ kyedzy chuuñtsyey. ⁸Nu lëe Kyalbini Ntson xluuy lo no nii kwyo tu laañee kok lay lo Dios, per pchilody nsyëeb meñ laañee mastre ntson. ⁹Kchë ngo xluuy lo no natiemp nii kchë cos ni ma nii chokon lo Dios siko, xkolidyo kik kchë meñ nii xkokono lo Dios. ¹⁰Nii xtyaawsye ni nii xtyoowsye nak kchë cos ko. Ladysye meñ chuuñ nyëw. Lëew jkiiñ axte nii ktsëe Dios cos. ¹¹Per lëe Crist biidle, aan lëe xaa nak pxosy nii mastre non. Ña xaa no kchë cos buen nii nare kak. Mastre ngui ktoo nii nak xaa pxosy. Psaady chol meñ lo kislyu rew ni sobtyo lo kislyu. ¹²Lëe Crist kwsëeb leñ ktoo go, per kwsëebty xaa par kokon xaa xcheñ mëkwxiily ni xcheñ becerr, sink lëe xaa kwlookon xcheñ xaa. Tu vueltak kwsëeb xaa, aan lëe xaa pteelaa lëe no kaazhkaa.

¹³Nli nii lëe xcheñ chiv, ni xcheñ yosy, ni lëe xkiti nii chek becerr lo pkoog, xchob lady meñ par kuuñ nyëw meñ. ¹⁴Deelñee chuuñ nyë kchë ngo meñ, ¿pe toodyxe xcheñ Crist tsigo? Porque por Kyalbini Ntson lëe xaa kwyokon lo Dios. Kwyody xtol xaa, ni lëe xcheñ xaa chuuñ nyë xkyalcheñ no, parñee kchilo jkiiñ no lo Tat Tios mbañ.

¹⁵Por ngo lëe Jesucrist biidni tiits kub nii pxaal Dios. Lëe xaa kuty parñee ktee-laa xaa meñ nii kwtsyetsy Dios. Ptsily xaa tol nii beeñtsyey meñ worñee kwnabey xley Moisés, parñee jkaa meñ nii

knee Dios. ¹⁶ Aan parñee kak non tu testament, no nii kak ndoon nii lëë xaa nii psaa kutyle. ¹⁷ Pa nondy testament deelñee bii mbañ xaa nii psaa. Axte nii chety xaa lëew chak non. ¹⁸ Por ngo nii pxee cheñ worñee pxaal Dios xtiits lo Moisés. ¹⁹ Lëë Moisés blab xley Dios lo meñ kyedzy. Loxsye ngo lëë xaa kwseñ tublë kits lady mëkwxiily ni tublë yag nii lë hisopo, lëew pkadz xaa lo xcheñ becerr ni lo xcheñ chiv nii nots nis, aan lëew pchoon xaa lady libre nii kè ley ni lady meñ. ²⁰ Aan lëë xaa chëb lo meñ: “Lëë cheñ re xluuy nii no nii ksoob to xtiits Dios.” ²¹ Lëë gak Moisés pchoon cheñ lady ktoo ni lady kchë cos nii jkiin leeño. ²² Lëë ley xñabey nii casy kchë cos kak nyë con cheñ ni lëë ley xñee nii kpildy tol deelñee kxeedy cheñ.

Xcheñ Crist nii xtsily tol

²³ Kchë cos ko pkiin parñee kak nyoo kchë nii chak leñ kpaaw. Per nikxe cos nii chak leñ kpaaw, xkiino nii tsokon cos nii mastre mbëë. ²⁴ Por kwsëebty Crist leñ ktoo nii psaa chol meñ, por lika tu xmalë ktoo nii sob kpaaw nak ktoo go. Sink mer kpaaw kwsëeb Crist, par kchoo xaa xfavor no lo Dios. ²⁵ Cad iz xsyëeb xipxosy meñ Israel nii mastre non laañee mastre ntson par kokon xaa xcheñ ma. Per lëë Crist gon kwyokondy xaa ndaly vuelt. ²⁶ Por deelñee nyako singo, no nii nyety xaa ndaly vuelt destye nii kwche kislyu. Per lëë na nii lëë wor kutsiñ, lëë Crist biid tu vueltak, aan lëë xaa kuty parñee kpily xtol meñ. ²⁷ Singo gak kaa tu vueltak kety meñ. Loxsye ngo lëë Dios kuñ kyalxtisy. ²⁸ Singo gak Crist, tu vueltak kuty xaa parñee ktsily xaa xtol meñ. Lëë xaa kiid stub, per ktsildre xaa tol, sink lëë xaa kteelaa meñ nii këmbës xaa.

10 Kok xley Moisés sinak xmalë cos buen nii nare kiid. Koktyo sinakpee cos. Por ngo chilody kuuñ buen ley meñ nii xkokon cos lo Dios iz con iz.

² Deelñee nchilo ley nyuuñ bueno meñ, nyokontre kchë nii chokon. Por tsiñee lox nyak nyë xaa nii xkokon cos ko, nyodre xtol xaa. ³ Per xaktyee parñee ksaladzy meñ xtol cad iz xkiin kchë nii chokon go, ⁴ por chilody xcheñ yosy ni xcheñ chiv ktsily tol.

⁵ Por ngo, worñee lëë Crist kwlañche lo kislyu, chëb xaa lo Dios:

Chaklastyoo xcheñ ma ni chaklastyoo nii tsokon cos lool,

sink lëël pxixkwaa xcuerpaa.

⁶ Xyody styool nii chek ma kuty lool, ni chety ma par kpily tol.

⁷ Tsigo chëpaa:

“Lëen syely, Tat Tios, parñee kuuñsyeyaa nii chakladzyoo.

Leñ kitsy nii kè xtiitsoo kè nii singo kuuñsyeyaa.”

⁸ Klo xñee xaa nii xyody styoo Dios nii kety ma ni tsek ma par kpily tol, nikxe nii lëë ley xñabey kak kchë ngo. ⁹ Loxsye ngo xñee xaa: “Lëen syely, Tat Tios, parñee kuñaa nii chakladzyoo.” Singo mod lëë Dios ptichee kchë nii chokon aan lëë xaa psaa nii tsokon Crist. ¹⁰ Lëë Dios beeñ nyë lëë no porñee lëë Crist beeñsyey nii chakladzy Dios worñee tu vueltak kwlookon xaa yuub xcuerp xaa.

¹¹ Kchë pxosy Israel choollay ksatyee tse ni xkokon xaa ma ndaly vuelt, nikxe nii xtsily kchë ngo xtol meñ. ¹² Lëë Crist, yuub xaa kwyokon parñee ktsily xaa xtol meñ kaazhkaa, aan loxsye ngo lëë xaa kwsob kwi Dios nëzli. ¹³ Siko sob mbës xaa axte nii kñabey xaa lo kchë xaa nii xlëë lo xaa. ¹⁴ Por tu vueltak kwyokon xaa parñee kyak buen kchë meñ nii kwle Dios. ¹⁵ Aan lëë Kyalbini Ntson xñee nii nli xtiits Dios tsiñee chëb xaa:

¹⁶ Sinrii kak tiits nii ksanaa lo meñ Israel tsiñee lëë tse go tsitsiñ:

Leñ styoo meñ kon xtsitsaa, ni leñ kik meñ jkëno.

¹⁷ Ni tsitsiñtre tse nii ksaladzyaa xtol meñ ni kyalantseeb meñ.

¹⁸ Singo tsigo busy, tsiñee xpily tol, xkiĩntre nii tsokon pe stu cos par kpilyo.

No nii kpig no lo Dios

¹⁹ Por ngo, beetsy, schilo syëeb no lo pkoog ntson nder confians por cheñ nii pxee Jesucrist. ²⁰ No nii syeeñ no nëz kub nii pxaly xaa worñee pchos xaa ladx nii kë leñ ktoo. Misme lëe xaa nak nëz ko. ²¹ Lëe Jesús nak xipxosy no. Lëe xaa xñabey lidzy Dios kpa. ²² Por ngo no nii tyub styoo no kpig no lo Dios ni tyub styoo no kniladzy no, por lëe xaa been nyë styoo no parñee tsodre xtol no, ni lëe xcueerp kaa no kwyadx lo nis nyë. ²³ Ksaandy no nii xniladzy no, ni jkandy no kik no, por lëe Dios kuñ cumplir tiits nii psaan xaa lo no. ²⁴ No nii kuuñ lsa no lëe no yudar parñee tso kyalwkëstyoo leñ styoo no ni kuuñ no kyalbuen. ²⁵ Kuuñtsyeydy no si chuuñtsyey xaa nii xkaal lsady tsiñee xkaal lsa no, sink kol tsoo kchooblady lsa no styoo xcombañer no, por lëe tse nii kuñ Dios kyalxtisy mer tsitsiñ.

²⁶ Per deelñee tsiinpee kuuñ no tol, aan xyuumbey no tiitsli, kintre pe cos tsokon par kpily xtol no. ²⁷ Xaktyee kyalxtisy ni ki nii ksaay xaa nii xlëe lo Dios xyaan. ²⁸ Tsiñee xsaldy tu xaa xley Moisés, aan no chop o tson testigw nii xñee nliw, kintre pere, lëe xaa go chety. ²⁹ ¿Pe toodyxe tsigo ntseeb castigw nii tedy xaa nii xsyubniy Xiñ Dios ni xpixladzy cheñ nii pxee xaa, ni xko falt lo xKyalbini Dios nii xkëstyoo meñ? Lëe cheñ go xluuy nii lëe xtiits Dios kok cumplir ni lëew chuun nyë meñ. ³⁰ Ndon no nii lëe Dios chëb: “Naa xyal ksaksi, ni naa kizh.” Ni lëe gak xaa chëb: “Naa kuñ xkyalxtisy meñ tu kyedzyaa.” ³¹ ¿Tirak ntseeb kyab ñe ña Tat Tios nii mbañ!

³² Per kol ksaladzy tiemp worñee kal byaabini lo do. Pxe kw to kchë kyalnë nii kwteedy to. ³³ No lo do kwëntseeb meñ, ni no do kwitiñ meñ leñ kyedzy, ni no

gaa to kwtee xkyalnë xaa nii mban kwteedy. ³⁴ Pkëstyoo do xaa nii kwyo skiib, ni axte ble do worñee bla meñ nii chap to porñee nan do nii mastre mbëe nii jkaa do leñ kpa, ni tsitsiñdy tse nii nitylow. ³⁵ Ksaandy to xkyalwniladzy to, porque por lëew lëe do jkaa tu kyalnsaak. ³⁶ No nii nguiedzy kak to lo kyalnë parñee kuuñtsyey do nii chakladzy Dios tsiin jkaa do nii kneetsy xaa. ³⁷ Por leñ xkitsy xaa xñee:

Klyëedre lëe xaa nii no kiid kiid.

Klyëedre xaa.

³⁸ Por kyalwniladzy lëe xaa nii buen kpañ, per deelñee kpikche styoo xaa, kledyaa lo xaa.

³⁹ Per nakty no xaa nii xpikche styoo ni xkyëtañ, sink xaa nii xniladzy xtiits Dios ni xaa nii xteelaa xkyalmbañ nak no.

Kyalwniladzy

11 Deelñee xniladzy no xtiits Dios, no nii kyëmbëes no nii kneetsy xaa. Nikxe nii xtyondy now, per ndon no nii now. ² Beeñ pxusykoltoo no gan porñee bniladzy xaa xtiits Dios.

³ Porñee xniladzy no xtiits Dios, ngo nii ndon no nii con xtiits sye Dios psaa xaa kislyu, ni por ngo nii ni tu cos nii xtyon no natiemp kwyaady con cos nii nyoo.

⁴ Porñee bniladzy Abel, ngo nii mastre mbëe nii kwlookon xaa lo Dios que nii kwlookon Caín. Por ngo buen xaa lo Dios, ni por ngo kwnaasy Dios nii kwlookon xaa. Nikxe kutyle Abel, per lëe xaa bii chakyety, porñee bniladzy xaa.

⁵ Porñee bniladzy Enoc, ngo nii kujty xaa, sink mbañ xaa sey xaa, aan ptsildy meñ xaa porñee lëe Dios byoy xaa. Ni xñee gaa leñ xkitsy Dios nii antes nii nyey Enoc, beeñ ksak xaa Dios. ⁶ Per chilody gon kuuñ ksak no Dios deelñee xnilasty no xtiits xaa, por parñee kpig no

lo Dios no nii kniladzy no nii no xaa ni no nii kniladzy no nii chuuñ ksak xaa meñ nii xpig lo xaa.

⁷ Porñee bniladzy Noé, ngo nii tsiñee lëe Dios chëb nii lëe cos nii nyoody kak, psoob xaa tiits ni lëe xaa psaa tu barkw parñee telaa meñ lidzy xaa. Porñee bniladzy xaa, ngo nii pkëëkiy xaa meñ nii nche lo kislyu, aan lëe Dios ptee xkyaalnsaak lo xaa porñee bniladzy xaa xtiits Dios.

⁸ Porñee bniladzy Abraham, ngo nii psoob xaa tiits worñee lëe Dios kwt-syetsy xaa, aan lëe xaa pchoo par tsi xaa tañ nii ktee Dios lo xaa. Ni nandy xaa dyon pa si xaa worñee pchoo xaa xtañ xaa. ⁹ Porñee bniladzy Abraham, ngo nii kwyo xaa tañ nii chëb Dios lo xaa sinak cho meñ sit. Leñ yuladx kwyo xaa. Singo gak kwyo Isaac ni Jacob porñee Dios chëbo lo xaa. ¹⁰ Kwëmbës Abraham kyedzy nii nxity ndeeñ xcimient nii ksaa Dios.

¹¹ Porñee bniladzy Sara, ngo nii nikxe kol me par kap me mëed, lëe me kop tu mëed, porñee bniladzy me nii suñ Dios cumplir xtiits. ¹² Por ngo, nikxe nii lëe xtse Abraham psal, tir ptyaly meñ lidzy xaa sinak nii xtyaly mëly nii no leñ kpaa ni sinak nii xtyaly yuzh nii nche chu nistoo aan chilody jkabo.

¹³ Kchë xaa go kuty aan kwaady xaa nii chëb Dios, per como bniladzy xaa xtiits Dios, lëew kon sit xaa. Por ngo chëb xaa nii nak xaa sinak xaa sit nii sitedy lo kislyu re. ¹⁴ Kchë xaa nii xñee singo nyoo nii lëe xaa bii no kyub kxyedzy xaa. ¹⁵ Deelñee nsaladzy xaa tañ nii pchoo xaa, nchilopee mbikche xaa siko. ¹⁶ Per tu tañ nii mastre mbëe kokladzy xaa, tañ nii nche leñ kpaa. Por ngo xtelasty Dios nak xDios xaa, por psaal Dios tu kyedzy laañee ktsiñ xaa.

¹⁷ Porñee bniladzy Abraham, ngo nii worñee beeñ Dios xaa preb, kuni xaa Isaac par kety Isaac. Tyub styoo xaa

ngookon xaa xiñ tusy xaa lo Dios, nikxe nii Diosak chëb lo xaa: ¹⁸ “Por Isaac lëe xiñoo ktyaly.” ¹⁹ Per byeñ Abraham nii schilo kuuñ kpañ Dios meñ kuty. Por ngo lëe Abraham pkaa xiñgan stub.

²⁰ Porñee bniladzy Isaac, ngo nii lëe xaa chëb nii lëe Jacob ni lëe Esaú jkaa kyaalnsaak.

²¹ Porñee bniladzy Jacob, ngo nii worñee lëe xaa no nëz kyalkuty, beeñlay xaa xiñ José, ni lëe xaa ptee skizh lo Dios kwseñ punt xbaston xaa.

²² Porñee bniladzy José, ngo nii worñee lëe xaa mer kety chëb xaa nii lëe meñ Israel kchoo leñ kyedzy Egipto, ni lëe xaa psaan kazh tiits xa kuñ meñ xtsit xaa.

²³ Porñee bniladzy pxosy Moisés, ngo nii worñee koly Moisés kwloolan xaa Moisés tson mëe, porñee kon xaa nii tu mëed ngui nak Moisés, aan ptsyebty xaa, nikxe kwnabey rey nii no kety kchë mëedpkiy.

²⁴ Ni porñee bniladzy kaa Moisés, ngo nii kwnëdy xaa ncholë xaa xiñgan xiñt-syaap rey Egipto worñee lëe xaa kwroob, ²⁵ sink lëe xaa kwlokyeñ te xaa kyalnë ksa xaa meñ nii ngab lo Dios, lëjty nii mbëe te xaa xisy wiñ aan kyab xaa lo tol. ²⁶ Kwxaak xaa nii mastre mbëe te xaa kyalto por Crist, que nii kap xaa kchë cos non nii no Egipto, porñee tugak psaladzy xaa nii ktee Dios lo xaa.

²⁷ Porñee bniladzy Moisés, ngo nii ptsyebty xaa rey aan lëe xaa pchoo xtañ meñ Egipto. Tubli kwyo kik xaa, soot na kon xaa Dios nii nyoody. ²⁸ Porñee bniladzy Moisés, ngo nii kwnabey xaa kety mëkwxiiily ni kwnabey xaa kchoon xcheñ ma chu puert, parñee jkaaldy xangly kyalkuty ni tu xiñgan klo meñ Israel.

²⁹ Porñee bniladzy meñ Israel, ngo nii kwtekë xaa Nistoo Nixñë sinak nyak tu laa mbidzy, aan tsiñee lëe xaa Egipto kokladzy wi ndyekë, kchë xaa kuty.

³⁰ Porñee bnildazy xaa Israel, ngo nii byab pyedzy nii ntse kyako kyedzy Jericó tse nii kwloxo kadzy kpidz nii no kyoogwni meñ Israelo. ³¹ Ni porñee bnildazy kwnaa yox nii lë Rahab, kujty me ksa me meñ nii psoobty xtiits Dios, porñee ptee me laa kwlës xaa Israel nii kukleetsy tañ go.

³² ¿Pe cos kniyraa lo do dyon? Kyobty ksetyaa Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel, ni profet. ³³ Porñee bnildazy kchë xaa go, ngo nii beeñ xaa gan kyedzy, ni beeñ xaa kyalxtisy, ni kwaa xaa nii chëb Dios, ni ptse xaa chuw mëetsy. ³⁴ Psuuy xaa bëly ngol, ni kwte-laa nyety xaa lo spad. Kwlii xaa kyalndaan lo kyalmban, aan beeñ xaa gan lo meñ sit nii ptilyni xaa. ³⁵ No kwnaa nii kuty meñ lidzy aan lëe xaa bikche pañ.

No gaa xaa mban kuty. Kwnëdy xaa ndyelaa xaa parñee kpañ xaa lo stu kislyu. ³⁶ No gaa xaa kwte kyalto, ni kwaa golp, ni no xaa kwëtuu con caden, ni kwyo skiib. ³⁷ Kuty xaa lo kyo. Kwchug xaa groltyee. Kuty xaa lo spad. Nöz re nöz rek kunsë xaa nakw xaa kidy mëkwxiiylsye ni kidy chivsy. Prob xaa, kwyo xaa kyalnë, ni mban kwtedy xaa. ³⁸ Kukaldy nii nyiid xaa go lo kislyu. Kunsë xaa tañ pidzy ni kiy, ni kwyo xaa cuev ni leñ kyeech nii ndeeñ lo kislyu.

³⁹ Nikxe beeñ xaa gan porñee bnildazy xaa xtiits Dios, kwaady xaa nii chëb Dios, ⁴⁰ por lëe Dios psaladzy lëe no, aan lëe xaa psaan nii kyak tublidy xaa go deelñee kindy no.

Jesúsye no nii ksaladzy no

12 No nii knildazy no xtiits Dios sinak bnildazy kchë xaa gow, ni no nii ktichee no nii xlyë lo no, ni ksaan no tol nii xlaady lëe no, aan lyo no corr parñee kyo no par delanty. ² Jesúsye kol tsoo ksaladzy no, porque por lëe xaa xniildazy no xtiits Dios. Mban kwtedy Jesús lo crusy, per psaldy xaa kyalto nii kuty

xaa singo mod, porñee nan xaa nii loxsye tedy kyalnë lëe xaa kle, aan lëe xaa kw-sob kwi Dios nözli laañee xñabey Dios.

³ Kol ksaladzy kchë kyalnë nii pteedy xaa ngoptol Jesús, aan ktsagty to ni kchooxsody styoo do. ⁴ Por karty kuty meñ do porñee xyody tol styoo do. ⁵ Aan lëe do bnityladzy xtiits Dios nii xñee:

Xiñ, ksyablyudyoo xtiits Dios tsiñee kñee xaa lool,

ni kchooksody styool tsiñee këntseeb xaa lool.

⁶ Por lo xaa nii xkëstyoo Dios xñee xaa, ni lo xaa nii nak xiñ xaa chak ntseeb xaa.

⁷ Kol kxekw castigw nii kteedy Dios to parñee kak nyoo nii xiñ Dios nak to. ¿Pe no xaa nii xñeedy lo xiñ nayak?

⁸ Deelñee chak ntseebty Dios lo do sinak nii chak ntseeb tu xaa lo xiñ, lëdy mer xiñ Dios nak to. ⁹ Worñee kok no xaa wiñ, kok ntseeb pxosy no lo no aan psal no xaa. ¿Penak tsigo nii ksaldy no Tat Tios parñee jkaa no kyalmbañ?

¹⁰ Kwëntseeb pxosy no lo no porñee kwxaak xaa nii bueno, nikxe nii xtsedy kpañ no lo kislyu re. Per lëe Dios chak ntseeb xaa lo no parñee kuñ xaa lëe no yudar kak no sinak xaa. ¹¹ Nli nii xyody castigw styoo no tsiñee xtyeedy now, por nëw. Per deelñee kseedy no, mbëe kyo styoo no.

Ntseeb nii ksaldy no xtiits Dios

¹² Por ngo no nii jkaa ña do fuersy, ni no nii jkyedzy niy do. ¹³ Ni kol kyub tu nöz tubli tsiin kyak niy do nii tublidy aan kpikchedre kyeecho.

¹⁴ Kol ktee nii mbëe kpañ do kchë xcombañer do, ni kol ksaan xtol do. Por deelñee ksaandy tow, kandy to Tat Tios.

¹⁵ Kol kap cuent parñee ni tu do kyaaldy, sink kchë do jkaa xkyalnsaak Dios. Ni kyubty to tily, por xkëetañ xaa nii xyub tily meñ. ¹⁶ Tsonidy to stu mguiy o stuu gaa kwnaa, ni ksyablyudy to xtiits Dios, por singo beeñsyey Esaú. Por tu

niskwaansye pto xaa kchë nii chigal xaa porñee nak xaa mëed klo. ¹⁷Ni nan gaa to nii tsiñee kokladzy Esaú nii nyuunlay pxosy xaa xaa, pchilodrew. Aan nikxe biñ Esaú, pchilodre mbily nii beeñtsyey xaa.

¹⁸Bigty to chex kiy nii noyek, ni laañee nguey, ni laañee xpi medox, sinak big meñ Israel. ¹⁹Ni biñdy to xbi trompet, ni biñdy to tsiy Dios. Kchë xaa nii biñ tsiy Dios kwnab xaa nii kñeedre Dios lo xaa. ²⁰Porñee pxekwty xaa nguëtyag xaa nii kwnabey Dios tsiñee chëb xaa: “No nii kety ma o meñ gaa nii kso niy chex kiy re con kyo.” ²¹Ntseeb kok kchë nii kon Moisés. Por ngo chëb xaa: “Xisyaa tseb.”

²²Per lëe do, chex kiy nii lë Sión big to, ni xkyedzy Tat Tios big to. Lëe kyedzy ko nak Jerusalén nii nche kpaa. Ni lo kchë angly nii ncheyool lay lo Dios big to. ²³Ni lëe do big lo kchë xiñ Dios nii ngab kpaa. Big to lo Dios nii chuñ kyalxtisy lo kchësy meñ, ni lëe do big lo xkyalbini xaa nii beeñ buen Dios. ²⁴Ni lëe do big lo Jesús nii xchoo xfavor meñ lo Dios, ni lëe do big lo xcheñ xaa nii chuuñ nyë lëe no, ni mastre gaa non xcheñ xaa lo xcheñ Abel.

²⁵Por ngo kol kap cuent parñee ksald do xaa nii xñee lo no. Por kwelaady meñ nii psaldy Dios worñee kwnee xaa lo kislyu re, ni lëe gaa no, telaady no deelñee ksaldy no xtiits xaa nii xñee lo no destye kpaa. ²⁶Beeñ kxisy tsiy Dios kislyu tiemp ko. Lëe na lëe xaa xñee: “Lëen kuuñ kxisy kislyu stub, ni lëdy kaa nonsy kislyu, sink wi kpaa.” ²⁷Tsiñee xñee xaa “stub”, nyoo nii lëe kchë cos nii xni nii no kpichee parñee kyaan cos nii chilody kni. ²⁸Kol tsoo ktee no skizh, por kpicheedy xkyalwnabey Dios nii jkaa no. Kol tsoo ksaxib lo xaa, por xsak ngo styoo xaa. ²⁹Nak xDios no sinak bëly nii xsaay kchë cos.

Xa kuuñ ksak no Dios

13 Tugak kol jkëstyoo lsa xcombañer do sinak xkëstyoo do betsy to. ²Ngui kol nee lo meñ nii klyañche lidzy to, por singo mod no meñ ptee lidzy kwlës angly aan ni byeñdy meñ nii anglyo.

³Kol ksaladzy meñ nii no skiib. Kol kuñ cuent nii wi do no skiib. Kol ksaladzy kchë meñ nii no tedy kyalnë, por neñdy wi do ktsyool kyalnë.

⁴Ngui kol tsoni tsiil do, por lëe Dios ksaksi mguiy ni kwnaa nii choni stu meñ.

⁵Tsokidy to tumi. Kol kleni nii chap to, porque misme Dios xñee: “Tsitsiñdy tse ksanaa lii nonsyoo.” ⁶Por ngo schilo tyeesy no nder confians:

Lëe Dios kuñ naa yudar, ktsyeebtyaa nii pe kuñ meñaa.

⁷Kol ksaladzy kchë xaa nii bluuy xtiits Dios lo do. Kol kuy xa si lo xtse xaa, aan kol kniladzy xtiits Dios sinak nii xniladzy xaaw.

⁸Sinakak Jesús neeg, nak xaa natse. Iip ktsyëedy xaa. ⁹Knilasty to cualquier lay. Por masy buen nii sëeb xkyalwkëstyoo Dios leñ styoo do que nii kon do dyon pe cos schilo ktyaaw. Por nikxe kon do kchë ngo, ni tu pa xkiñdyo.

¹⁰Ngub xiktoo no, aan chilody jkaa pxosy nii kwlookon cos leñ ktoo kol nii jkaasy leñ ktoo kub. ¹¹Lëe xipxosy meñ Israel nii mastre non xkokon xcheñ ma kuty lo pkoog parñee singo mod kpily tol, per tublad chek kchë xcuerp ma kuty ko. ¹²Singo gak tublad chu kyedzy kuty Jesús parñee ktsily xaa xtol meñ con xcheñ xaa. ¹³Kol tso tyeedy no kchë kyalnë nii kwtedy Jesús tsiigo busy. ¹⁴Por ni tu kyedzy nii ktiy kaazhkaa kindy lo kislyu re, sink lëe no këmbëes tu kyedzy nii nare kwe. ¹⁵No nii ktee no skizh lo Dios, por lëe Jesús kuty por lëe no. ¡Tugak tso ktee no skizh lo xaa!, por lëe xaa xñabey lëe no. ¹⁶Tugak kol kuñ

kyalbuen ni kol kuñ xcombañer do yudar, por kchë ngo xyo styoo Dios.

¹⁷ Kol ksal xaa nii xluuy xtiits Dios lo do ni kol ksoob xtiits xaa, por xilasty xaa, tugak chap cuidad xaa lëë do, por lëë xaa ktee cuent lo Dios. Kol klaa nii ngui kyë xaa tsiin. Klyëdy to lo xaa, por ni tu pe nandy nii kuñ do singo.

¹⁸ Kol nab lo Dios por lëë noo, por ndon noo nii tubli no kik noo, per chakladzy noo nii ngui kak xmood noo laañee xkaatyee. ¹⁹ Kol knab lo Dios nii knee xaa tiits kyob kyely teedyaa lo do.

²⁰⁻²¹ Lëë lëësy Dios nii beëñ kpañ Jesús dyon kakni lëë do. Lëë Jesús xkyënap meñ nii xniladzy xtiits Dios sinak

xyaap mëkwxiiily, ni lëë xaa kuty parñee kyaani meñ xtiits Dios nii tsitsiindy tse te. Lëë xaa jko tubli styoo do parñee kuuñtsyey do nii chakladzy xaa, ni lëë xaa knee tiits nii kuuñtsyey no nii klyaañtyee styoo xaa porñee xniladzy no xtiits Jesucrist. ¡Skizh Jesucrist! Amén.

²² Beetsy, kol kap paciensy lo chop tson lan tiits ndoladzy nii xalaa lo do.

²³ Kol kaknan gaanoo nii lëë betsy no Timoteo tse kwlaa. Deelñee slañ gaa xaa, lëë xaa kyelynin tsiñee kyelyaa lo do.

²⁴ Kol jkëëptyux kchë xaa nii xluuy xtiits Dios lo do ni kchë meñ nii ngab lo Dios. Xaal xaa Italia tyux lo do.

²⁵ Lëë lëësy Dios dyon kakni lëë do.

Kitsy nii pkëe Santiagw

Lëe Santiagw xaal kitsy re lo meñ nii ncheno tañ

1 Naa nak Santiagw, xaa nii chuñ xtsiiñ Dios ni xtsiiñ Jesucrist. Lëen xkëëptyux ksa tsiipchop xtiyy Israel nii ncheno tañ tyub lo kislyu.

Kyalnyaani nii xnee Dios

²Beetsy, no nii kle do tsiñee lëe do no tedy tu lo kyalnë. ³Por nanle to nii tsiñee xtyedy to tu kyalnë porñee xniladzy to Dios, xkiiño. Por singo mod lëe do xseedy xa kxekw to kyalnë. ⁴Per kol ktee nii jkiiñ kchë kyalnë go lo do, parñee kak to tu xaa nyaani, tsiin nii ni tu pe kakty falt lo do.

⁵Deelñee chak falt kyalnyaani lo do, kol nabo lo Dios por xkady Dioso, lëew xteedy xaa kchë lo meñ nii xñabo. ⁶Per no nii kñab tow tyub styoo do, jkandy kik to, por nak meñ nii xkan kik sinak nistoo nii choy me nëz re nëz rek. ⁷Pe kteejty Dios lo meñ nii nak singo, ⁸por natse no tu cos kik meñ go, lëe kxe gaa na stuwo, chilody tsoli kik clasy meñ go.

⁹No nii ktaan tu xaa mban deelñee klisklaa Dios xaa. ¹⁰Singo gak rikw no nii ktaan xaa deelñee ksyablyu Dios xaa. Por nak rikw sinak xkyoo kizh, xtiydyo. ¹¹Tsiñee lëe ngbidz xlyañ, lëe kizh xpidzy aan lëe xkyoow xlyaal. Aan sikootyee lëe kchë kxyalntsono xyal. Singo gak rikw nikxe kyënap xaa kchë nii chap xaa, lëew nitylo.

Dichos meñ nii xtyedy kyalnë

¹²Dichos xaa nii xekw kyalnë, por tsi lëe xaa lox te lo kyalnë, lëe xaa jkaa kyalmbañ nii ktee Dios lo meñ nii xkëstyoo Dios. ¹³Tsiñee kakladzy to kuñ do tu cos mal, këbty to tsaaplaa Dios

xchëep lëe do par kuñ do cos mal go. Porque nlejty Dios parñee kuñ xaa cos mal, ni xkiildy xaa meñ par kuñ meñ cos mal. ¹⁴Sink misme xtol meñ xchëp meñ parñee kuñ meñ cos mal. ¹⁵Kchë cos mal nii xsya leñ styoo meñ xyaklo tol, aan tsiñee lëe tol xroob lëe kyalkuty sëed.

¹⁶Kyëtidy to, beetsy, ¹⁷por kchë cos buen nii chaap no, kpaá sëedo. Dios nii psaa kchë mëly nii no leñ kpaá pxaalo. Ktsyëedy Dios. Nakty xaa sinak malë nii xtyedy lo kislyu. ¹⁸Lëe xaa bnee kyalmbañ lo no, worñee bniladzy no xtiitsli xaa. Por styoo xaa kwlañ nii lëe no kak xaa nii mastre non lo kchë nii psaa xaa.

Kol kuuñtsyey nii xñabey Dios

¹⁹Kol ksaladzy gon, beetsy, nii ligier kak to, par jkëëtyag to, per no nii kwës to par kñee do ni par klëe do. ²⁰Por chuuñtsyeydy meñ nii xlëe nii xyo styoo Dios. ²¹Kol ksaan kchë cos yox ni kchë tol nii no leñ styoo do aan kol ksal xtiits Dios nii no leñ styoo do, parñee kteelaa tiits ko lëe do.

²²Per kol kuuñtsyey nii xñabey xtiits Dios, lëjty xaktyee jkëëtyag tow, por deelñee kuuñtsyeydy tow misme lëe do no kyëti xaly. ²³Nak xaa nii xaktyee xkëëtyag xtiits Dios, aan chuuñtsyeydyo, sinak meñ nii xuy lo lo kyowan. ²⁴Xuy xaa lo xaa lo kyowan, per xaktyee stee xaa vuelt lëe xaa xnityladzy dyon xa chak lo xaa. ²⁵Per lëe xaa nii xnitylasty nii xkëëtyag, sink xsoob xaa xtiits Dios nii xteelaa meñ lo tol, lëe Dios kuuñlay kchë xtsiiñ xaa.

²⁶Deel no tu xaa nii xsyak nii xsoob xaa xtiits Dios, per xyoogwty chuw xaa, misme lëe xaa xkyëti xaly aan nliidy nii xsoob xaa xtiits Dios. ²⁷Deelñee nli nii xniladzy to xtiits Tat Tios no nii kuñ do yudar psyëb ni kwnaa viud nii no kyalnë, ni no nii ksaan do tol nii chuuñtsyey chol meñ nii nche lo kislyu.

Nody nii kwe do meñ

2 Beetsy, lëë do nii xniladzy to xtiits Jesucrist nii xñabey, nody nii kwe do meñ. ²Kol tso tyeesy no nii sëëb tu xaa rikw nii xixkwaa ni no tu nily or ña laañee xkaal lsa do, aan sëëbak tu xaa prob nii nakw tu ladx yox, ³aan deelñee xñee do lo xaa rikw: “Kwsob nu, ngui nak”, per lëë lo xaa prob xñee do: “Lii kwsolisy ske, o kwsob kaa lo lyu”, ⁴lëë do noyuñle kyalxtisy singo mod, porñee xsee do dyon xa chak meñ aan xsya tol kik to.

⁵Beetsy, kol kon nrii gaanoo: lëë Dios gon kwle prob lo kislyu re, parñee kyak prob rikw tsiñee lëë prob kniladzy xtiits Dios ni tsiñee lëë prob jkaa nii ktee Dios lo xaa nii xkëstyoo xaa. ⁶Per lëë lëë do lëël xkwii do xkyalto prob. ¿Pe lëdy rikw nawen xsaksi lëë do ni pe lëdy rikw nawen chikso lëë do lo xaa xñabey? ⁷¿Ni pe lëdy lëë rikw nawen xñeenë xaa nii pteelaa lëë do?

⁸Buen si do deelñee chuñ do cumplir xley Dios nii xñee: “Pkëstyoo xcombañeroo sinak nii xkëstyool lii.” ⁹Per deelñee xkwe do meñ, tu tol le ngo noyuñ do aan chuñdy to cumplir xley Dios. ¹⁰Deelñee no tu xaa nii chuuñtsyey kchë nii xñabey ley, per kyeñdy xaa ksal xaa tugak cos nii xñabey ley, nontre kchë nii beeñtsyey xaa. Nako sinak nii ni tu pe nyuñtsyeydy xaa. ¹¹Por yuub Dios chëb: “Tsonidyoo stu meñ deelñee no tsiiloo”, lëë gak Dios chëb: “Kujtyoo.” Singo tsgo busy, deelñee nonidy to stu meñ nii nakty tsiil do, per chuty to, lëë do pchooxsol lo xley Dios. ¹²Lëë lëë do kol nee ni kol kpañ sinak xñabey xley Dios nii xteelaa meñ lo tol. ¹³Por kchësy xaa nii xkëstyoody xcombañer jkëstyoody Dios xaa go tse nii lëë kyalxtisy kak. Per lëë xaa nii xkëstyoo xcombañer, ndaan kchukë xaa tse nii lëë Dios kuñ kyalxtisy.

Nii kuuñtsyey meñ nii xniladzy

¹⁴Beetsy, ¿pe nan nii këb to nii xniladzy to Dios, deelñee ni tu pe chuuñtsyeydy to? ¿Pe steelaa kyalwniladzy lëë do nawen? ¹⁵Kol tso tyeesy no nii kan do tu xcombañer do nii kindy xab ni kindy pe kaw, ¹⁶aan këb to: “Na ligier, byey, pix xaboo tsiin ktsyëël ni taw”, per xteejty to nii jkiñ xaa, ¿pe nan nii këb to singo? ¹⁷Singo gak nak xaa nii xniladzy xtiits Dios deelñee ni tu pe kuuñtsyeydy xaa. Pe nandy nii xniladzy xaa.

¹⁸Per so tu xaa nii këb: “Xniladzyoo xtiits Dios, lëë naa chuuñtsyeyaa cos.” Bluuy dyon nii nli xniladzyoo, aan lëë gaan kluy nii nli xniladzyaa por kchë cos nii chuuñtsyeyaa. ¹⁹Xniladzyoo lëë nii tugak Dios no. Buen nii xniladzylo, per wi xaatox gon xniladzy nii tugak Dios no, ni xtsyeb xaa chan xaa Dios. ²⁰Byaabini gaanoo aan byeñ nii deelñee kuuñtsyeydyoo cos, pe nandy nii xniladzyoo xtiits Dios. ²¹Lëë Dios gon pkaaxcuent pxusykoltoo no Abraham sinak nii nyak xaa tu xaa buen porñee kwlookon xaa xiñgan xaa Isaac lo Dios. ²²Buy xcuent Abraham gaanoo aan kon nii kok nyoo nii bniladzy xaa Dios, por kchë nii beeñtsyey xaa, ni por kchë ngo lëë xaa bniladzy re Dios. ²³Singo mod kok cumplir xtiits Dios nii xñee: “Bniladzy Abraham Dios, por ngo lëë Dios pkaaxcuent xaa sinak nii nyak xaa tu xaa buen.” Ni singo mod lëë Abraham byak xamigw Dios.

²⁴¿Pe chan dow na, nii lëë Dios xñee nii buen meñ por kchë nii chuuñtsyey meñ, lëjty xaktyee porñee xniladzy meñ xaa? ²⁵Singo ptsyool tu kwnaa yox nii pcholë Rahab. Stuble stuble mguiy kwnee lo me. Per lëë Dios pkaaxcuent me sinak nii nyak me tu kwnaa buen, porñee ptee me lidzy me kwlës xaa nii kukleetsy dyon xa nak xkyedzy me ni beeñ me yudar pxooñ xaa go. ²⁶Por nan do nii deelñee kindy kyalbini leñ styoo

no, mbañdy no. Singo gak deelñee xni-ladzy no xtiits Dios aan ni tu pe chuuñt-syeydy no, pe nandy nii xniladzy no.

Ludzy meñ

3 Beetsy, deelba tsody ndaly xaa nii chuuñ kseedy lady to, por nan do nii kchëë noo siñee chuuñ kseedy noo, ndaly re nii kuuñkiy Dios loo noo tsi lëë kyalxtisy kak. ²Kchësy no xlyo falt. Deelñee no gaa tu xaa nii xiñdy tiits na buen xaa, aan axte xcuerp xaa xsoob xtiits xaa. ³Tsiñee xlyo no fren chuw cabay parñee ksoob ma xtiits no, tyub xcuerp ma xsoob xtiits no. ⁴Kol kuy gaanoo xa nak barkw. Ngolo ni ntseeb kchë me dox nii xchëëpo. Per con tublësy yag wiñ nii kë xaan go chuuñ ksëë meño laañee chakladzy meñ. ⁵Singo gak nak ludzy no. Lal nuw sobo leñ chuw no, per ntseeb kchë nii chuuñtsyeyo. ¡Tublë gak ki wiñ xsaay tu kiy ngol! ⁶Nak ludzy no sinak tu bëly nii sob leñ chuw no, aan chuño xtol no. Misme ki chek linfiern. Xsoob kiw, aan xkëëtaño lëë no. ⁷Chuuñ ndoo mguiy kchëlo ma tox, ni kchëlo ma nii xoobe, kchëlo mëël, ni kchëlo ma nii no lo nistoo. ⁸Per lëë ludzy meñ ni tu cho karty kuñ gan low aan chutyo meñ sinak nii nyako tu ngwaan. ⁹Con misme ludzy no nii xtee no skizh lo Tat Tios, xtsiibtee no meñ nii chak si chak xaa. ¹⁰Buendy gon, beetsy, nii chuwak no nii xchoo tiits ngui nii xñee no lo Dios kchoo tiits nii ktsiibtee no meñ. ¹¹Singo gak chilody kchoo nis nex ni nisla tu chu xlyañ. ¹²Ni xkyëdy oliv lo yag yegw, ni xkyëdy yegw lo yag uv. Singo gak nak tu xlyañ. Chilody klyañ nis nex ni nis sety tugak tiemp.

Kyalchak nii xnee Dios

¹³Deelñee no tu xaa chak ni nyaani lady to, no nii kak ndoladzy xaa ni no nii ngui kpañ xaa parñee kak nyoo nii nyaani xaa. ¹⁴Per deelñee chakni-

ladzy to meñ ni chuuñtsyey do cos par ksyablyu do meñ, chilody ktaan do por sinaldy to xtiits Dios. ¹⁵Lëdy Dios pxaal kchë cos ko, lo kislyu pchoow, kik meñ ni kik xaatox kwlaño. ¹⁶Por laañee no kyalwniladzy ni no tily no kchë clasy cos mal. ¹⁷Per lëë xaa nii xsaabini Dios leñ kik, si xñabey Dios mbañ xaa, ndoladzy xaa ni buen xaa. Xkëstyoo xaa meñ ni chuuñtsyey xaa cos buen. No xkyalcheñ xaa ni nonsyke tiitsli xñee xaa. ¹⁸Kchësy xaa chaklasty to tily, ngui xñee xaa lo meñ por sitsiñ tse nii lëë meñ kuñ cos buen.

Meñ nii xsoobty xtiits Dios

4 ¿Pa chislo tily na dyon ni pa chislo kyalnë? Misme leñ styoo do gon chislow, por kchë cos mal nii no leñ styoo do lëew chislo. ²Chakladzy to tu cos aan como chapty tow, lëë do chuty, ni lëë do choki cos aan como chapty tow, lëë do chuñ tily. Chapty to nii chakladzy to, porñee xñabty tow lo Dios. ³Nikxe gaa xñab tow, xneesty Dioso, porñee xñab nguidy tow, por xñab tow parñee kxiñ dow laañee xkaatyee. ⁴¡Mal do! ¿Pe nandy to nawen nii deelñee choki do cos nii no lo kislyu re, lëë do xtilyni Dios? Kchë xaa nii choki cos nii no lo kislyu re, xtilyni Dios. ⁵Por leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee: “Tir xkëstyoo Dios kyalbini nii kwloo xaa leñ styoo no ni chakladzy kaa xaa nii jkëstyoo no xaa.” ⁶Lëë Dios kuñ lëë no yudar. Por leñ kitsy nii kë xtiits xaa xñee: “Xsyonlë Dios lo meñ nyaa. Per ngui xñee xaa lo meñ mban.” ⁷Kol ksoob xtiits Dios, ni kol kxekw lo xaa-tox, tsiin jkaaldy xaa lëë do. ⁸Kol kpig lo Dios tsiin kpig xaa lo do. Kchësy to siñee bii chakladzy to kuuñtsyey do tol, kol ktikche styoo do ni kol nab nii ktsily Dios xtol do, tsiin kak nyë styoo do. ⁹Kol ktee në ni kol koon. Deelñee xidzy to kol koon ni deelñee gaa xle do kol kte në.

¹⁰ Kol kak ndoladzy lo Dios tsiin klisklaa xaa lëe do.

Meñ nii xsee chan xcombañer

¹¹ Beetsy, kñeenëdy to xcombañer do. Kchësy xaa nii xñeenë xcombañer xñeenë ley. Aan deelñee xsee do ley, lëe do xyak xtisy aan chuuñtsyeydy to nii xñabey ley. ¹² Tugak xaa nii bnee ley no, aan misme gak lëe xaa nak xtisy lëesy xaa schilo kteelaa ni ksaksi meñ. Per lëe do, ¿cho nak to parñee ksee do kan do xcombañer do?

Ndoondy pe cos kak kxe

¹³ Kol kon nrrii kchë do siñee xñee do: “Natse o kxe gaa lëe noo kyo kyedzy rek, aan tu iz tsyo noo siko par kyëe noo dilgenty ni ktsiñaa noo tumi”, ¹⁴ aan ni nandy to dyon pe cos kak kxe. Nak to sinak tu xkey nii xlyañ palsye leñ kpaa, per xlyëëdyo. ¹⁵ Këbty to singo, sink masy kol këb: “Deelñee sneetsy Dios kyalmbañ, lëe noo kuuñtsyey nrrii o nrek kaa.” ¹⁶ Per lëe lëe do ndaan xñee do, ndox gon nii kak nyaa do. ¹⁷ Tol gon chuñ meñ nii nan xa kak cos buen aan chuuñtsyeydy mew.

Nii ktsyool meñ rikw

5 ;Kol kono na rikw!, aan kol koon ni kol kuptsyë por ntseeb kchë kyalnë dox nii ktsyool do. ² Kchë nii chap to xiñ, ni lëe kchë xab non do kyëma. ³ Ni lëe kchë xor do ni xtsiñ do nii nyaa con plat kyoo. Lëe kyalnë go ksaksi lëe do sinak nii nyako ki. Pe nandy nii beeñlo do kchë nii chap to, por lëe tiemp mer kyal. ⁴ Kchë xaa nii kwë tsiñ lo xkwaa do singosy xkëëkiy lëe do aan lëe Tat Tios biñ kchë nii chuuñkiy xaa go. ⁵ Mentre kwche do lo kislyu mbëe pañ do, kop to kchë nii kokladzy to, ni bro do si xro ma. Per lëe xtse kyalkuty sëed yob. ⁶ Kwnabey do kuty ni beety kaa to meñ nii nody xtol aan ni tu cho pe nëdy lo do.

Kol kyëmbës kiid Jesús

⁷ Lëe lëe do gon, beetsy, kol kwës axte nii kiid Jesús stub. Kol kak sinak xaa nii xkyë kon, xkwës xaa xtiemp kyo parñee kak xkwaa xaa. ⁸ Kol kwës ni kol kxekw, por klyëëdy lëe Jesús kiid stub. ⁹ Jkëëkiydy to xcombañer do, tsiin ni tu pe kliskiidy Dios lo do, por klyëëdy lëe xaa kiid kuñ kyalxtisy. ¹⁰ Kol kak si kok kchë profet nii biid kluuy xtiits Dios. Mban kwte xaa, per pxekw xaa. ¹¹ Dichos xaa nii xtye lo kyalnë ni xekwo. Kayonle gaa to kyalnë nii kwte Job aan pxekw xaa, ni kayonle to xa kontsi Dios xaa despuesy, por tir buen Tat Tios ni xkëstyoo xaa meñ nii xsoob xtiits xaa.

¹² Beetsy, jkoondy to Dios por kpaa, ni jkoondy to Dios por kislyu, ni jkoondy to Dios por cualquier cos. Tsiñee këb to nii nliw, ktsëëdy to lo xtiits to. Singo gak tsiñee gaa këb to nii nliwyo, parñee ksaksidy Dios to.

¹³ Deelñee no do kyalnë, kol nee lo Dios. Deelñee xle gaa to kol kool lo Dios.

¹⁴ Deelñee xsyaknë do, kol kwetsy xaa kol nii xnildazy xtiits Dios parñee kñab xaa lo Dios por lëe do kyëëb xaa lëe do aceit con xtiitspey Dios. ¹⁵ Aan deelñee tyub styoo do kñab to lo Dios nii kyak xaa xsyaknë, lëe xaa kyak. Aan deelñee no xtol xaa lëe Dios ktsilyo. ¹⁶ Por ngo, kol kxobtol lsa xtol do lo xcombañer do, ni misme lëe do kol nab lo Dios nii kyak xcombañer do. Por chon Dios xtiits xaa buen. ¹⁷ Sinakak no kok profet Elías, aan tsiñee tyub styoo xaa kwnab xaa lo Dios nii nyabty kyo, tson iz grol byabty kyo lo kislyu. ¹⁸ Aan tsiñee lëe xaa kwnee lo Dios stub, parñee kyab kyo, lëe kyo byab aan lëe kwaa kok.

¹⁹⁻²⁰ Beetsy, deelñee kchoxso tu xcombañer do lo xtiits Dios aan ktikche do xaa, lëe do kteelaa xaa lo kyalkuty ni lëe Dios ktsily kchë xtol xaa.

Xkitsy klo San Pedre

1 Pedraa, xapostle Jesucrist nakaa. Lëen xal kitsy re lo meñ nii ncheno tañ nëz Ponto, Galacia, Capadocia, Asia ni Bitinia. ²Lëe Dios kwle lëe do destye penaadle por Kyalbini Ntson parñee kyak nyë xkylambañ do con xcheñ Jesucrist ni parñee ksoob to xtiits xaa. Kakni Dios to tsgo busy ni knee xaa tiits nii ngui kwe do.

Kyalambañ nii këmbëes no

³Kol tsoo ktee no skizh lo Tat Tios pxosy Jesucrist, porque por xkylwkëstyoo xaa lëe xaa bnee tiits kaly no stub porñee lëe Jesucrist pañ lo kyalkuty. Nrii xchooblady styoo no ⁴aan lëe no jkaa nii kneetsy Dios kpa. Nitylody ngo ni jkaapejtyo ni jkooldyo. ⁵Porñee xniladzy to xtiits Dios lëe xaa chakni lëe do parñee jkaa do kyalwtelaa nii kneetsy xaa tsiñee lëe tse go tsitsiñ.

⁶Por ngo tir xle do, nixxe nii tedy to kyalnë xisy wiñ. ⁷Por nak xkylwniladzy to sinak or. No nii tedyo lo ki parñee kako preb. Deelñee kxekw to preb, mastre kak non xkylwniladzy to que lo or, por xnitylo or. Por ngo, tsiñee lox kak xkylwniladzy to preb, mastre kak ntsono ni kak nono tsiñee lëe Jesucrist kiid stub.

⁸Xkëstyoo do Jesucrist nixxe nii karty kan do xaa ni xniladzy to xtiits xaa nixxe nii chandy to xaa. Xle do aan chilody këe do dyon xa nak kyalwle go con tiits, ⁹porñee lëe do kwtelaa lo tol, ni por ngo gaa nii xniladzy to xtiits xaa.

¹⁰Destye tiemp byub profet xa nak kyalwtelaa re ni kwnee xaa xa nak kyalnsaak nii kxaal Dios lo do. ¹¹Lëe xKyalbini Crist kwneel lo profet kchë kyalnë nii ktsyool Crist ni kchë kyalntson nii kiid despuesy, aan lëe profet byub dyon cho nak Crist ni pa wor kak

kchë nii xñee Kyalbini go. ¹²Per lëe Dios chëb nii lëdy par lëe xaa nak kchë cos ko, sink par lëe dow. Kchë ngo kwnee xaa nii bluuy xtiits Dios lo do. No Kyalbini Ntson nii pchoo kpa styoo xaa. Axte angly chakladzy kyeñ cos ko.

Chakladzy Dios nii kpichee no lo tol

¹³Por ngo, kol kuñ pensar pe cos kuñ do ni list kol kak. Tyub styoo do kol ksaladzy nii kneetsy Dios lo do tsiñee lëe Jesucrist klyañche. ¹⁴Kol kak sinak xaa wiñ nii xsoob tiits. Tsody to si kwyo do worñee karty kniladzy to xtiits Dios, ¹⁵sink kol kpichee lo tol, por nody xtol Dios nii kwtsyetsy lëe do. ¹⁶Por leñ xkitsy Dios xñee: “Kol kpichee lo tol, por nody xtolaa.”

¹⁷Deelñee xñee do nii pxosy to nak Dios nii chuuntyey kyalxtisy lo kislyu ni nan do nii xkwedy xaa meñ, no nii ksal do xaa tugak ni ktsyeb to xaa. ¹⁸Por lëe Dios pteelaa lëe do lo cos nii pa xkiindy nii psaan pxusykoltoo do, ni nan gaa to nii kozhty xtol do con cos nii xnitylo. Kozhty con or o plaat kaa, ¹⁹sink con cheñ nii pxee Crist kozho. Kuty xaa si chety tu mëkwxiily nyë nii chokon lo Dios. ²⁰Destye worñee karty kwe kislyu byaan tiits nii singo ktsyool Crist, per axte natiemp lëe xaa biid kteelaa lëe do. ²¹Por Crist lëe do xniladzy xtiits Dios. Lëe Dios beñ kpañ xaa ni blisklaa xaa, ni por ngo, Dios sye xsaladzy to ni xniladzy to.

²²Porñee psoob to xtiits Dios, ngo nii lëe xkylambañ do kok nyë parñee jkëstyoo do xcombañer do. Kol jkëstyoo xcombañer do tyub tyub styoo do. ²³Por lëe do koly stub, per lëdre xaa nii chety nak pxosy to, sink lëe do koly por xtiits Dios nii nitylody. ²⁴Ni lëe gaa Xtiits Dios xñee:

Nak kchë meñ sinak kizhyë, ni nak xkylndaan meñ sinak xkyoo kizhyë.

Xpidzy kizhyë ni xlyaal kyoo,
²⁵per lëë xtiits Dios, tsitsiñdy tse nii nitylow.

Lëë tiits nii xteelaa go bluuy noo lo do.

2 Por ngo, kol ksaan kchë clasy tol, ni kyalwkëti, ni kyalmbidy ni kchë clasy tiits xuuy. ²Kol tsoki xtiits Dios sinak nii choki mëëd yeeñ nidzy, parñee kroob to ni telaa do lo tol, ³por kayanle to nii tir buen Dios.

Lëë Crist nak sinak tu kyo nii mastre xkiin

⁴Kol kpig lo Crist, por nak xaa sinak tu kyo mbañ nii psëëb meñ, per par Dios tu kyo nii mastre xkiin ni non nak xaa. ⁵Singo gak lëë do nak to sinak kyo mbañ, aan lëë Dios jkiin lëë do parñee por Jesucrist kokon do cos lo Dios. ⁶Por ngo gaa xñee xtiits Dios:

Leñ kyedzy Sión kixaa tu kyo nii mastre xkiin.

Pee kyo go ni nguiw.

Lëë Crist nak kyo go aan buen tsi meñ nii kniladzy xtiits xaa.

⁷Tir non Crist lo do, porñee xnildazy to xtiits xaa. Per lëë lo xaa nii xnildazy, lëë xtiits Dios chak cumplir tsiñee xñeeew:

Lëë kyo nii psëëb xaa nii xsaa yu byak tu kyo nii mastre non.

⁸Ni chak cumplir tiits nii xñee:

Tu kyo nii kchal niy meñ ni kchon meñ byak kyo go.

Xchalo niy meñ porñee xsaldy meñ xtiits Dios ni par ngo gaa byaano.

Meñ nii ngab lo Dios

⁹Per lëë do pee do, pxosy nii xkiin lo rey nak to, meñ nii xpichee lo tol nak to, tu kyedzy nii ngab lo Dios nak to, parñee kluuy do xkyalntson Dios nii kwlii lëë do lo nguey ni psëëb lëë do lo bini. ¹⁰Klo kwiyody xkyedzy to, per lëë na lo xkyedzy Dios ngab to. Klo ni tu cho

pkëstyoody lëë do, per lëë na xkëstyoo Dios to.

Kol kpañ si xñabey Dios

¹¹Beetsy, xñen lo do sinak nii nyak to xaa sit nii sitedy lo kislyu re nii kpichee do lo tol por xtilyniw xkyalmbañ do.

¹²Ngui kol kak lady xaa nii xnildazy Dios, tsiin nikxe xñeenë xaa lëë do sinak nii nyak to meñ mal, por tsiñee kan xaa nii buen do, lëë xaa ktee skizh lo Dios tse nii lëë kyalxtisy kak.

¹³Chakladzy Dios nii ksoob to xtiits kchë xaa xñabey nii no lo kislyu. Kol ksoob xtiits xtisy, por lëë xaa nak xaa nii mastre xñabey, ¹⁴ni kol ksoob xtiits xaa xñabey nii kxaal xaa ksaksi meñ mal ni kan meñ nii chuñ buen.

¹⁵Chakladzy Dios nii kuuñtsyey do kyalbuen, parñee tsody pe cos jkëëkiy meñ nguey lëë do.

¹⁶Kol kpañ sinak tu xaa nii kindy cho kñee lo, per lëdy por ngo nii kuñ do tol. Kol tso si cho xaa nii ngab lo Dios.

¹⁷Kol ksal meñ ni kol jkëstyoo xcombañer do nii xnildazy xtiits Dios, ni kol ktsyeb Dios ni kol ksoob xtiits xtisy.

Kyalmban nii kwtedy Crist

¹⁸Kchë do siñee no xpixwan do kol ksoob xtiits xaa nii kwxi lëë do, nikxe buen xaa nikxe gaa mal xaa. ¹⁹Por buen nii tyeedy no lo kyalnë nii chigaldy no porñee xsoob no xtiits Dios. ²⁰Per deelñee xsaksi meñ lëë do porñee beëñtsyey do tu cos mal, ¿pe nan nii kxekw to castigw? Suuñ ksak to Dios deelñee kuñtsyey do tu cos buen aan tedy to castigw. ²¹Par ngo kwle Dios to, por mban kwtedy Crist por lëë do. Kol kak si kok xaa. ²²Kwloody xaa tol ni pkëëtidy xaa meñ, ²³kwëbty xaa tsiñee kwlootsyetsy meñ xaa, ni pe chëbty xaa tsiñee psaksi meñ xaa, sink Dios nii chuñsye kyalxtisy psaladzy xaa. ²⁴Lëë Crist byoy xtol no lo crusy, parñee ksaan no xtol no aan

kpañ no sinak nonguialo. Biswee meñ Crist parñee kyak to. ²⁵Por kwche do si xkwe mēkwxiily nii kētañ, per lēe na nii lēe do big lo Crist, lēe xaa chan lēe do si chan meñ mēkwxiily ni chap cuidad xaa xkylambañ do.

Xa kpañ meñ nii no tsiil

3 Kwnaa, kol ksoob xtiits tsiil do, parñee deelñee no xaa xnilasty xtiits Dios, kniladzy xaaw tsiñee kan xaa xa nak xmod to. Xkiĩndy nii tant tiits. ²Tsiñee kan xaa nii ngui nak xmod to, lēe xaa kniladzy. ³Xixkwaady to nēz fuer, koondy to kik to parñee kan meño, xixkwaady to con cos or ni kakwty to ladx non, ⁴sink kol kxixkwaa xkylambañ do, por nitylody kyalwxixkwaa go. Nyo kyalwxixkwaa go tsiñee ni tu pe sidy kik to. Ngo xyo styoo Dios. ⁵Por singo kwixkwaa kwnaa nii bniladzy xtiits Dios tiemp. Dios sye psaladzy me ni psoob me xtiits tsiil me. ⁶Singo kok Sara. Psoob me xtiits tsiil me Abraham ni “xey” kwnee me lo xaa. Xiñ me kak to deelñee suñ do kyalbuen ni ktsyebty to.

⁷Singo gak lēe do xaapkiy, ngui kol nee lo tsiil do. Kol ktee xlugar me, lējty xaktyee porñee nda me, sink porñee wi me jkaa kyalnsaak nii kneetsy Dios lo do. Singo kol kuuñtsyey parñee ni tu pe klyēdy lo do tsiñee kutiitsni do Dios.

Xaa nii xtyedy kyalnē porñee chuuñtsyey xaa kyalbuen

⁸Ngui kol kpañ, kol jkēstyoo xcombañer do. Kol kuñ kyalbuen ni kol kak ndoladzy. ⁹Ktikchedy to mal por mal, ni ktikchedy to wlotsyetsy por kyalwlotsyetsy, sink kol nab lo Dios nii kakni xaa meñ por lēe xaa kwtsyetsy lēe do parñee kuuñlay xaa to.

¹⁰Por deelñee chakladzy to nii mbēe kpañ do,

no nii kap cuidad to ludzy to.

Kñeedy to tiits mal ni kchoody tiits xuuy chuw do.

¹¹Kol kpichee lo kyalmal ni kol kuuñtsyey cos buen,

ni kol kyub xa ktilynidy to meñ.

¹²Por chap cuidad Dios xaa nii chuñ kyalbuen

ni xkēētyag xaa xtiits xaa go, per xlēe xaa lo xaa nii chuñ cos mal.

¹³¿Cho ksaksi lēe do na dyon deelñee tugak chuñ do kyalbuen? ¹⁴Per nikxe tedy to kyalnē por xkyalbuen do, dichos to. Ni tu cho ktsyebty to, ¹⁵sink kol klaa nii kñabey Crist leñ styoo do. List kol kwe parñee ktikche do lo xtiits kchē xaa nii kñabtiits penak nii xniladzy to xtiits Dios, per con ndoladzy kol nee ni nguudzy kol kak. ¹⁶Ngui kol kpañ parñee ni tu pe tsinidy kik to, ni parñee kte-ladzy kchē xaa nii xñeenē lēe do porñee xniladzy to Crist. ¹⁷Mbēe tedy to kyalnē porñee chuñ do kyalbuen, deelñee singo klyaño styoo Dios, lēdy nii tedy to kyalnē porñee chuuñtsyey do cos mal.

¹⁸Por yuub Crist kuty por xtol no, ni tu vueltak kuty xaa. Buen xaa, per lēe xaa kwte kyalnē por xtol no, parñee kpig no lo Dios. Kuty xcuerp xaa, per lēe xkyalbini Dios beeñ kpañ xaa stub. ¹⁹Aan por xKyalbini Dios lēe xaa kukluuy xtiits Dios lo kyalbini nii no nyoogw. ²⁰Kchē kyalbini go psoobty tiits xtiemp Noē, worñee kwēmbēs Dios mentre lēe barkw noyaa, aan xaktyee xon meñ kwtelaa lo nis. ²¹Lēe nis ko nak sinak kyalwchobnis nii xteelaa lēe no natiemp. Xkiĩndy kyalwchobnis parñee kak nyē xcuerp no, sink lēew xkiĩñ parñee kñab no nii koli Dios kik no, aan lēe xaa xteelaa lēe no porñee lēe Jesucrist pañ, ²²ni lēe gaa xaa byēp kpa a an lēe xaa sob kwi Dios nēzli aan kchē angly ni kyalbini nii xñabey xsoob xtiits xaa.

Xa no nii kpañ no

4 No nii tsini kik to nii lëe do tedy kyalnë si kwtedy Cristo. Kchë xaa nii xtyedy kyalnë xpichee lo tol, ²parñee tyub nii kpañ xaa tso xaa sinak xñabey Dios aan kuuñtsyeytre xaa nii xlyañ styoo xaa. ³Tyub tsigo beeñtsyey do nii chuuñtsyey xaa nii xnilasty xtiits Dios. Beeñtsyey do cos mal, kwë do kunip ni beeñtsyey do lni yox ni psoxib to lo mdyo. ⁴Lëe nana, como chuuñtsyeytre to kchë cos ko, lëe meñ xsee ni lëe meñ xñeenë lëe do. ⁵Per lëe meñ go kakt-syetsy lo xaa nii kuñ kyalxtisy lo meñ mbañ ni lo meñ kuty. ⁶Por wi lo meñ kuty kukluuy Crist xtiits Dios, parñee kpañ xkyalbini meñ kuty sinak xñabey Dios, nikxe nii si chetyak chol meñ lo kisluyu re kuty meñ go.

⁷Lëe xtse kchë cos mer ksa. Por ngo, kol ko xkyalcheñ do ni kol kutiitsni Dios. ⁸Per mastre precisy nii jkëstyoo lsa do xcombañer do, por ndaly tol chuñ lsa lëe no perdon por kyalwkëstyoo. ⁹Kol ktee lsa lidzy to kwës xcombañer do, kyeejty to meñ. ¹⁰Kol jkiiñ lo xcombañer do segun kyalnsaak nii bneetsy Dios catu lo do. ¹¹Deelñee no tu xaa nii xñee, no nii kak xtiits xaa sinak xtiits Dios. Deelñee no gaa tu xaa nii xkyë tu tsiin no nii kuñ xaaw segun fuersy nii pteedy Dios lo xaa. Kchë nii kuuñtsyey do no nii kteedy to skizh lo Dios por Jesucrist. Lo xaa, no nii tugak ktee no skizh. Amén.

No nii tyeedy no kyalnë

¹²Beetsy, kseedy to tsiñee tedy to kyalnë, parñee kak to preb cos nii nonguialdy kako, ¹³sink kol kle nii lëe do no tedy kyalnë nii kwtedy Crist, tsiin singo gaa kle do tsiñee lëe xaa kiid. ¹⁴Deelñee xkotsyetsy meñ do porñee xniladzy to xtiits Crist, dichos to, por lëe xkyalbini Ntson Dios tugak chakni lëe do. ¹⁵Deelba ni tu do tejty kyalnë

por kyalkpaan o porñee gaa beety to o porñee gaa xsyëeb to lo xtyly meñ. ¹⁶Per deelñee xtyedy to kyalnë porñee xniladzy to xtiits Crist, ktelasty to, sink kol ktee skizh lo Dios nii ngab to lo Crist. ¹⁷Por lëe tse kutsiñ nii lëe kyalxtisy kislo lady meñ nii ngab lo Dios. Aan deelñee lady no kislo kyalxtisy, ¿xa lë nii kak xaa nii xsoobty xtiits Dios? ¹⁸Aan deelñee pensy xtyelaa xaa buen, ¿xa lë nii ktsyool xaa mal ni xaa ngoptol? ¹⁹Por ngo kchë xaa nii ngab lo Dios nii xtye kyalnë, nody nii ksaan xaa kyalbuen, sink no nii jko xaa xkyalmbañ xaa ña Dios, por lëe Dios psaaw, ni bueen gaa Dios.

Lëe Pedre xñee lo xaa kol

5 Lëen kñee lo xaa kol nii xñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios, por sinak xaa nakaa. Konaa kyalnë nii kwtedy Crist, ni wi gaan jka nii nare kneetsy Dios. ²Sinak tu xaa nii chap cuidad mëk-wxiily, kol kap cuidad meñ nii ngab lo Crist nii psaan Dios lo do. Kol kan meñ go sinak xñabey Dios. Kyëdy to tsiin por tumi, sink tyub styoo do kol kuñ xtsiin do. ³Kakty to sinak nii lëe do nyak xpixwan meñ nii ngab lo Dios, sink kol ktee nii kseedy meñ lo do, ⁴parñee tsiñee kiid mer xaa nii xñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios, jkaa do tu premio nii nitylody.

⁵Singo gak lëe do xaa yeñ kol ksoob xtiits xaa kol. No nii ksoob lsa do xtiits xcombañer do, por xyody xaa nii chak nyaas styoo Dios, per chuñ xaa yudar xaa ndoladzy.

⁶Kol kak ndoladzy lo Dios, parñee klisklaa xaa lëe do tsiñee lëe tiemp tsiitsiñ. ⁷Kol ksaan kchë kyalnë nii sini kik to lo Dios, por lëe xaa nakni lëe do. ⁸Kol kak nyaani ni kol kwena, por lëe xaatox nii xlëe lo do kënsë sinak xkyënsë tu mëetsy nii këkyub pe kaw. ⁹Fuert kol kak, kchooxsody to lo xtiits Dios, por nan do nii wi kchë xcombañer do nii nche

tyub lo kistryu no tedy lo kyalnē nii no tedy to. ¹⁰Per tsiñee lox tedy to kyalnē xisy wiñ, lēē Dios kuñ ktaan lēē do ni lēē xaa kyuñ lēē do segur. Xkēstyoo Dios no ni lēē gaa xaa kwtsyetsy lēē no parñee jkaa no kyalntson nii kteedy xaa lo meñ nii ngab lo Crist, aan iip kyaldy kyalntson go. ¹¹Kyaldy xkyalwnabey Dios. Tugak kñabey xaa. Amén.

¹²Chopaa Sil xkē kitsy re, por tu xaa nii chaapaa confians nak xaa. Lēēn xal

kitsy re parñee kniyaa nii lēē do kwaa xkyalnsaak Dios, porñee xkēstyoo xaa lēē do. Kchooxsody to lo kyalnsaak ko.

¹³Xkēēptyux meñ Babilonia nii xni-ladzy xtiits Dios lēē do. Wi meñ go kwle Dios sinak kwle Dios lēē do. Ni xkēēptyux Marcos lēē do. Nak xaa sinak xiñaa.

¹⁴Kol jkēēptyux xcombañer do con tu pxit. Tsaap nē Dios que nii ngui tso do kchē do siñee ngab to lo Jesucrist. Amén.

Xkitsy pchop San Pedre

1 Naa nak Simoñ Pedre. Xtsiiñ Jesucrist xkyën, xapostle xaa nakaa. Lëen xal kitsy re lo do porñee xnildazy to xtiits Dios sinak nii xnildazy noow, por tir buen Dios ni tir buen Jesucrist nii xteelaa lëe no lo tol. ²Lëe Dios kakni lëe do ni knee tiits nii mbëe kpañ do, porñee xnildazy to xtiits xaa ni xnildazy to xtiits Jesús.

Xa no nii kpañ meñ nii ngab lo Dios

³Lëe Dios xneetsy kchë cos nii xkiiñ no parñee kpañ no ni jkiiñ no lo xaa. Lëe xaa bluuy xkylantson xaa nii kwtsyetsy lëe no. ⁴Por kchë cos re lëe xaa bneetsy xkylantson xaa nii mastre non lo no, parñee por kchë cos re kpig to lo Dios tsiin telaa do lo kchë tol nii no lo kislyu. ⁵Ni por ngo no nii ktsëe do xmod to deelñee xnildazy to, ni no nii ko do xkylachë do parñee kyeñ do. ⁶Deelñee xyeñ do, no nii kxekw to, aan deelñee xekw to, no nii kap to paciensy, aan deelñee chap to paciensy, no nii ksoob to xtiits Dios. ⁷Aan deelñee xsoob to xtiits Dios, no nii kleni do betsy to, aan deelñee xleni do betsy to, no nii jkëstyoo do xaa.

⁸Deelñee kuuñtsyey do kchë cos re, no cuent nii mbañ do ni byuumbeydy to Jesucrist singosy. ⁹Sinak ciegw ni sinak xaa nii chandy sit nak xaa nii chuñtsyeydy kchë cos re, bnityladzy xaa nii ptsily Dios xtol xaa. ¹⁰Por ngo, beetsy, kchë do siñee kwle Dios to ni kwtsyetsy Dios to, kol ktee nii kchosody styoo do, tsiin kyabty to lo tol. ¹¹Singo mod nëz re nëz rek kyaly laañee xñabey Jesucrist sëeb to.

¹²Ksandyaa, nikle nii nanle to kchë cos re ni xchosody to lo xtiits Dios. Tugak lëew ksetyaa lo do. ¹³Por mentre bii mbañaa, nongual nii këen lo

do. ¹⁴Lëe Jesucrist nël nii klyëedy lëen ksaan kislyu re. ¹⁵Per lëen kte nii nikxe ketyaa knitylasty to kchë cos re.

Xaa nii kon xkylantson Crist

¹⁶Kchë tiits nii bñee noo lo do nii xñee xa nak xkylwnabey Jesucrist ni xñee nii lëe xaa kiid stub, lëdy cuento. Por yuub loo noo ptyon noo xkylantson xaa. ¹⁷Ptyon noo ptee Dios kylwnabey lo xaa ni ptsyon noo tiits ntson nii chëb Dios: “Lëe xiñaa nrii. Xkëstyoon xaa ni xlen lo xaa.” ¹⁸Ptsyon noo nii kpaapchoo tsiy Dios, por ksa noo Jesucrist nche chex kiy ntson go.

¹⁹Kchë nrii xluuy nii tiitsli nak nii pkëe kchë profet. Buen chuñ do nii xsal dow. Nako sinak bini nii xsaani lo nguey, axte nii kyaani lyu, ni klyañ mëly nii ksaani leñ styoo do. ²⁰Per kol ksaladzy nii chilody nii cholsye këee xa nak xtiits Dios. ²¹Por kwneedy profet porñee kwlaño styoo xaa, sink xcuent Dios kwnee xaa, ni lëe gaa Kyalbini Ntson psaabini leñ kik xaa.

Xaa nii xluuy tiits xuuy

(*Judas 4-13*)

2 Per kwyo profet wnee xuuy leñ xkyedzy meñ Israel, ni so gaa maestre wnee xuuy lady to. Tsilaan kluuy xaa xlay xaa. Ska xaa Jesucrist nii pteelaa xaa, per klyëedy lëe xaa kyab lo tol. ²Ndaly meñ sëeb xlad xaa, aan por kchë xaa go lëe meñ këeenë xtiits Dios nii xteelaa. ³Aan como choki maestre go tumi, lëe xaa jkëeti lëe do, per ktiidy xaa por lëe xtse xaa kyal.

⁴Ptsily Dios xtol angly nii kwloo falt, sink lëe Dios pxaal angly ko linfiern. Lo nguey no angly ko axte nii kak kyalxtisy. ⁵Ni ptsily Dios xtol meñ tiemp, sink lëe Dios psyaab tu kyotox nii bnitylo meñ mal go, aan xaktyee Noé ni skadzy meñ pteelaa xaa, porñee bluuy Noé xtiits xaa. ⁶Lëe gak Dios bnitylo kyedzy nii lëe

Sodoma ni kyedzy nii lë Gomorra. Psaay xaaw axte nii byako nëb xkiti, parñee ktsyeb meñ mal nii xsoobty xtiits Dios. ⁷Per pteelaa xaa Lot, porñee tu xaa buen kok Lot ni pteenë Lot kon xaa xa pañ kchë meñ mal go.

⁸Sosobsye tse pteenë Lot kon Lot ni biñ Lot kchë nii beeñsyey meñ mal go. ⁹Nan Dios xa kteelaa xaa meñ nii xsoob xtiits xaa lo kyalnë ni lëe xaa ksaksi meñ mal tugak, axte tse nii lëe kyalxtisy kak. ¹⁰Lëe Dios ksaksi meñ nii xsaandy tol ni xsaldy Dios. Chondy meñ go tiits ni xtsyebty meñ go xkotsyetsy meñ go kyalwnabey nii no kpaaw. ¹¹Lëe angly, nikxe nii ndaan xaa ni xñabey xaa, xyaxty xaa këntseeb xaa lo kyalwnabey go xcuent Dios.

¹²Nak kchë xaa go sinak ma nii nody xkylacheñ, singosy mbañ xaa, par kety xaa mbañ xaa. Xñeenë xaa cos nii nandy xaa xa nak, per lëe xaa kety si chety chol ma, ¹³lëe xaa ktsyool kyalnë sinak nii psaksi xaa meñ. Xsyak xaa nii xle xaa, chuñ xaa nii xlyaañtyee styoo xaa. Xkwii xaa xkylalto do tsiñee chinal xaa lëe do tu fiest.

¹⁴Chilody kan xaa tu kwnaa por lëe xaa xsya tol gaa, xyeejty xaa lo tol. Xkwiiiso xaa styoo meñ mban, choki xaa cos, nguialsì xaa. ¹⁵Këtañ xaa por lëe xaa pchooxso lo xtiits Dios. Nak xaa sinak profet Balaam xiñ Beor, nii kokladzy ntsiñaa tumi con cos mal, ¹⁶aan kwëntseeb tu burr kusy lo xaa por kchë xtol xaa. Kwnee ma si xñee meñ aan blaady ma nii nyuñre xaa cos mal.

¹⁷Nak kchë xaa go sinak kiigw nii nody nis ni xkey nii choy me, lëe xaa kyey lo nguey poo yeesy. ¹⁸Xñee xaa kchë tiits yox nii pa xkiñdy, aan con kyalwniladzy ni tol xkwiiiso xaa styoo xaa nii kal lik kwtelaa lo tol. ¹⁹Xñee xaa nii lëe meñ telaa, per ni lëe xaa këñlaady, por kchë xaa nii xyab lo tol këttuu low. ²⁰Kchë xaa nii xniladzy xtiits

Jesucrist ni kwtelaa lo tol, deelñee kyab xaa lo tol stub, mastre ntseeb xyak xaa. ²¹Por masy buen nyi xaa deelñee nyuumbeydy xaa xtiits ntson Dios, lëjty nii psaan xaaw. ²²Per lëe xaa chuñ cumplir tiits nii xñee: “Lëe mëkw xpikche lo xintsib, ni lëe ngutsy nii lox kosy xtupxto lo peñ.”

Lëe Jesús kiid

3 Beetsy, nrii schop kitsy nii xalaa lo do. Leñ chop kitsy re kokladzyaa nii nsaabinin kik to. ²Kol ksaladzy nii kwnee profet penaadle, ni kol ksaladzy nii kwnabey Jesucrist nii pteelaa lëe no. Lëe apostle bluuyo lo do.

³Per precisy nii ksaladzy to nii tsiñee lëe tse mer tsitsib, lëe xaa nii kidyni xtiits Dios kiid, lëe xaa go kpañ si xkaatyee, ⁴aan lëe xaa go këb: “¿Koo gaa Crist na kiid? Destye nii kuty pxosykoltoo no, sinak kak cos nako destye nii kwche kislyu.” ⁵Chaklasty xaa go kyeñ xaa nii destye tiemp no kpaaw, aan por xkylwnabey Dios lëe kislyu pchukë lo nis, lo nis kwyaaw. ⁶Aan por xnisak kyotox nii byab lëe kislyu go kwnitylo. ⁷Per lëe kpaaw ni kislyu nii no natiemp byaanle par ki por lëe Dios kwnabey nii singo kako. Lëe ki ksaayo tse nii lëe kyalxtisy kak, tse nii lëe meñ mal nitylo.

⁸Ni knitylasty to, beetsy, nii tu kpidz nak sinak tu mily iz lo Dios, ni nak tu mily iz sinak tu kpidz lo xaa. ⁹Lëdy nii xlyëe Dios par kuñ xaa cumplir xtiits xaa, sinak nii xsyak grol meñ, sink chap xaa paciensy, por chaklasty xaa nii kyëtañ ni tu meñ, sink chakladzy xaa nii ktikche meñ styoo lo xaa.

¹⁰Per lëe Jesucrist kyood sinak tsiñee chiid tu ngbaan. Tse go lëe tu bidox tso aan lëe kpaaw nitylo, kchë cos tsek con ki, ni lëe kchë cos nii no lo kislyu tsek.

¹¹Ya ke nii lëe do nan xa nitylo kchë cos, ¿pe toodyxe no nii kpañ do sinak xñabey Dios, ni kniladzy to xtiits xaa

tyub styoo do? ¹²Kol kyëmbës Dios ni kol ktee nii kyob kyood xaa. Tse go lëë kpaá nitylo lo ki ni lëë kchë cos tsek lo bëly, ¹³per lëë no këmbës kpaá kub ni kislyu kub nii kneetsy Dios. Kchësy meñ kpañ lo kislyu go sinak xñabey Dios.

¹⁴Por ngo, beetsy, lëë ka lëë do këmbës kyood xaa, kol ktee nii kpañ do sinak xñabey Dios parñee tsody xtol do. ¹⁵Kol ksaladzy nii chap Jesucrist paciensy lo no parñee tyeelaa no. Singo pkëë betsy no Pable lo kitsy nii pxaal xaa lo do. Lëë

Dios psaabini kik xaa. ¹⁶Kchësy leñ kitsy nii pxaal xaa pkëë xaa kchë cos re. No cos nii ngan kyeen no, aan xkëëtañ meñ nguey lo tiits ko, sinakak xkëëtañ meñ lo xkitsy Dios, per lëë meñ nii chuuñtsyeyo nitylo.

¹⁷Por ngo, beetsy, kol kap cuent, por nanle to kchë cos re parñee jkëëtidy meñ mal lëë do ni parñee kchosody styoo do.

¹⁸Per kol kyumbey nyë Dios ni Jesucrist aan kol jkëstyoo xaa leñ styoo do. ¡Tugak kol ktee skizh lo xaa! Amén.

Xkitsy klo San Juan

Tiits nii xnee kyalmbañ

1 Lëe noo xkëe nii nol worñee karty kwe kislyu. Ptsyon noow ni ptyon noow con yuub loo noo. Ptyon noow ni psyeen noow con ña noo. Tiits nii xnee kyalmbañ. ²Lëe kyalmbañ go biid. Ptyon noow ni lëe noo xñee xa nako. Lo Dios kwyo kyalmbañ nii nitylody ko, per lëew biid loo noo. ³Lëe na lëe noo xñee kchë nii ptyon noo ni ptyon noo lo do parñee kyak tusy no, por lo Tat Tios ni lo xiñ xaa Jesucrist ngab no. ⁴Lëe noo xkëe kchë cos re tsiin lox kle noo.

Lëe Dios nak bini

⁵Lëe Jesucrist në loo noo nii lëe Dios nak bini. Ni tu nguey kindy laañee sob xaa, ni nli gaaw. Por ngo lëew xniiy noo lo do. ⁶Per deelñee xñee no nii lo Dios ngab no, aan no no lo nguey, wnee xuuy no, por chuuñsyeydy no nii xñee no. ⁷Deelñee no no lo bini sinak nii no Dios lo bini, lëe no kyak tusy ksa xcombañer no ni lëe xcheñ xiñ xaa Jesucrist kitsily kchësy xtol no.

⁸Deelñee xñee no nii nody xtol no, misme lëe no xkyëti, aan nody tiitsli leñ styoo no. ⁹Per deelñee kxobtol no xtol no, ndon no nii buen Dios, aan lëe xaa kitsily xtol no ni lëe xaa kuuñ nyë lëe no. ¹⁰Deelñee xñee no nii xlyody no tol, tsigo lëe no xñee nii lëe Dios nak wnee xuuy, aan karty kniladzy no xtiits xaa tyub styoo no.

Lëe Jesús xsoli lëe no lo Dios

2 Xiñ, lëen xkë nrii lo kitsy nii xalaa lo do, parñee kody to tol. Per deelñee ko tu do tol, chaap no tu xaa nii ksoli lëe no lo Tat Tios, lëe xaa go nak Jesucrist. Buen xaa. ²Lëe Jesucrist kuty

parñee kitsily xaa xtol no, ni lëdy kaa nonsy xtol no, sink wi xtol kchë meñ nii nche lo kislyu.

³Deelñee xsoob no xtiits Dios, schilo tyeesy no nii xyuumbey no xaa. ⁴Per deelñee no tu xaa nii xñee: “Naa si xyuumbeyaa Dios”, aan xsoobty xaa xtiits Dios, tu wnee xuuy xaa aan nliidy nii xñee xaa. ⁵Per lëe xaa nii xsoob xtiits Dios nyoo nii tyub styoo xaa xkëstyoo xaa Dios, aan singo mod ndon no nii lo Dios ngab no. ⁶Kchë xaa nii xñee nii lo Dios ngab xaa, no nii kpañ xaa sinak pañ Jesucrist.

Meñ nii no lo bini

⁷Beetsy, ngubty tiits nii xkën lo kitsy nii xalaa lo do. Biñle tow destye klo. Lëew nak tiits nii pkëetyagle to. ⁸Per ngubo ni tiitsliw porñee beeñtsyey Cristo ni porñee chuuñtsyey dow. Lëe nguey kwtedy aan lëe bini nii nli xsaani xpibely.

⁹Deelñee no tu xaa nii xñee: “Lo bini son”, aan xkëstyoody xaa xcombañer xaa, lo nguey bii so xaa. ¹⁰Lëe xaa nii gaa xkëstyoo xcombañer lo bini so xaa, aan kindy cos nii ksyaab xaa lo tol. ¹¹Per lëe xaa nii xkëstyoody xcombañer lo nguey no xaa, aan nandy xaa pa si xaa, porñee xlaady nguey kan xaa.

¹²Beetsy, lëen xkë nrii lo kitsy nii xalaa lo do parñee kniyaa nii lëe Dios ptsily kchë xtol do por Jesucrist. ¹³Lëen xal kitsy re lo do kchë do siñee nak to xaa kol, por lëe do xyuumbey xaa nii nol worñee karty kwe kislyu. Kchë do siñee nak to xaa yeeñ, lëen xal kitsy re lo do por lëe do beeñ gan lo xaatox. ¹⁴Lëen xal kitsy re lo do porñee xyuumbey do Tat Tios. Lo do siñee nak to xaa kol xalaa kitsy re, por xyuumbey do xaa nii nol worñee karty kwe kislyu. Singo gak lëe do, xaa yeeñ, lëen xal kitsy re lo do porñee ndaan do ni porñee xnildzy

to xtiits Dios ni porñee beeñ do gan lo xaatox.

¹⁵ Jkëstyoody to kislyu ni jkëstyoody to kchë nii no low. Porque chilody jkëstyoo do Dios deelñee xkëstyoo do nii no lo kislyu re. ¹⁶ Porque ni tu cos nii xnee kislyu ngabty lo Dios, sink lo kislyu ngabo. Lo kislyu xlyañ kyalmaal, ni xlyañ nii kap meñ kchë nii chan meñ, ni lo kislyu xlyañ nii lëe meñ kap cos parñee kak nyaa meñ. ¹⁷ Por lëe kislyu ni lëe kchë cos mal nii no low tedy, per lëe xaa nii chuuñsyey nii xyo styoo Dios tejty xaa, sink lëe xaa kpañ tugak.

Tiitsli ni tiits xuuy

¹⁸ Beetsy, lëe wor kutsiñ. Kayonle to gaanoo nii lëe tu xaa nii xlëe lo Crist kiid. Lëe na ndaly xaa nii xlëe lo Crist kwlañche. Por ngo nii ndon no nii lëe wor kutsiñ. ¹⁹ Lady no pchoo xaa, per lëdy ksa no xaa nak, porque deel nyak ksa no xaa, ngwës xaa lo no. Per lëew kok singo parñee kak nyoo nii lëdy ksa no xaa nak.

²⁰ Lëe Crist bneetsy Kyalbini Ntson lo do. Por ngo kchësy to xyeñ. ²¹ Xkëdyaa kchë nrii lo kitsy nii xalaa lo do, porñee xyuumbeydy to tiitsli, sink lëew xkën porñee xyuumbey dow ni porñee nan do nii chilody kchoo tiits xuuy lo tiitsli.

²² ¿Cho nak wnee xuuy dyon? Wnee xuuy gon nak xaa nii xñee nii lëdy Jesús nak xaa nii pxaal Dios. Lëe xaa go xlëe lo Crist, por xka xaa Dios ni xka xaa Xiñ Dios. ²³ Nody Dios leñ styoo xaa nii xka Xiñ Dios, per lëe xaa nii xchoo xfavor Xiñ Dios, no Dios leñ styoo xaa.

²⁴ Kol ksoob xtiits Dios nii pkëetyag to penaadle. Por deelñee tugak tso tiits ko leñ styoo do, lëe do kak ksa Dios ni lëe do kak ksa xiñ xaa. ²⁵ Ni lëe Jesucrist kaa nël nii lëe xaa knee tu kyalmbañ nii nitylody lo no.

²⁶ Lëen xkë kchë nrii parñee jkëetidy meñ do. ²⁷ Per lëe Kyalbini Ntson nii

bneetsy Jesucrist no leñ styoo do, aan xkiñdy nii cho kuuñ kseedy lëe do, por misme Kyalbini Ntson xluuy kchë cos lo do, ni nonsyke tiitsli xluuyo. Xluuydyo tiits xuuy. Tugak kol kak ksa Jesucrist por singo bluuy Kyalbini Ntson lo do.

²⁸ Beetsy, tugak kol kak ksa Crist parñee ni tu pe tsinidy kik no tsiñee lëe xaa kiid, ni parñee ktelasty no tyon no xaa. ²⁹ Nan do gon nii buen Jesús, per no nii kaknan do nii kchësy xaa nii chuñsyey kyalbuen nak xiñ Dios.

Xaa nii nak xiñ Dios

3 Kol kuy gaanoo xaatke xkëstyoo Tat Tios lëe no. Por ngo nii nak no xiñ xaa, ni nli gaa nii xiñ xaa nak no. Por ngo xyuumbeydy chol meñ lo kislyu re lëe no, porñee karty kyuumbey meñ Dios. ² Xiñ Dios gon, beetsy, nak no, aan nikxe nii ndondy no cho kak no o xa kak kaa no despuesy, ndon no nii tsiñee lëe Jesús kiid, lëe no kak sinak xaa, por lëe no tyon xa chak xaa. ³ Aan kchësy xaa nii Jesúsye xsaladzy chak nyë, porñee nan xaa nii nyë Jesús.

⁴ Kchësy xaa nii chuñ tol chuñ cos mal, por cos mal nak tol. ⁵ Ni nanle gaa to nii lëe Jesús biid lo kislyu par ktsily xaa tol, ni nan do nii nody xtol xaa. ⁶ Por ngo nii chuñdy kchë xaa nii nak ksa Jesús tol, per lëe xaa nii chuñ tol karty kan xaa Jesús ni karty kyuumbey xaa xaa. ⁷ Beetsy, kyëtidy to por buen kchë xaa nii chuñ kyalbuen, sinak nii buen Jesús. ⁸ Per lëe xaa nii chuñ tol lo xaatox ngab xaa, por wal nii ngoptol xaatox destye penaadle. Por ngoo gaa lëe Xiñ Dios biid knitylo xtsiñ xaatox.

⁹ Ni tu xaa nii nak xiñ Dios chuñdy tol, porque lëe xaa kwaa kyalmbañ nii pteedy Dios aan chilody kuñ xaa tol, por xiñ Dios nak xaa. ¹⁰ Ndoon cho nak xiñ Dios ni ndoon cho nak xiñ xaatox, porque kchë xaa nii chuñdy kyalbuen ni

xkëstyoody xcombañer lëdy xiñ Dios nak xaa.

Kol tso jkëstyoo no xcombañer no

¹¹ Penaadle kayon do nii no nii jkëstyoo no xcombañer no. ¹² Kakty no sinak Caín, por lo xaatox ngab xaa. Por ngo nii beety xaa betsy xaa. ¿Penak dyon beety xaa betsy xaa? Porñee gon nonsyke cos mal beeñsyey xaa. Lëë betsy xaa beeñsyey nonsyke cos buen. Por ngo nii beety xaa xaa.

¹³ Beetsy, kseedy to deelñee klëë meñ lo kislyu lo do. ¹⁴ Por lëë no kwte-laal lo kyalkuty par jkaa no kyalm-bañ aan ndon no nii lëëw kwaa no, por xkëstyoo no xcombañer no. Mbañdy kchë xaa nii xkëstyoody, sink kuty xaa. ¹⁵ Nweety bñech nak kchë xaa nii xkëstyoody xcombañer ni nan gaa to nii ni tu nweety bñech jkaady kyalm-bañ nii nitylody. ¹⁶ Ndon no xa nak kyalwkëstyoo por lëë Jesús ptee xkyalm-bañ por lëë no. Singo gak, no nii ktee no xkyalm-bañ no por xcombañer no. ¹⁷ ¿Per xa tso xkyalwkëstyoo Dios leñ styoo no deelñee rikw no aan chuuñdy no xcombañer no nii no lyaadzy yudar? ¹⁸ Beetsy, lëjty xaktyee tiits sye tyeesy no nii xkëstyoo no, sink no nii kuuñ no betsy no yudar.

Mastre ngol Dios lo styoo no

¹⁹ Singo mod ndon no nii xiñ Dios nak no, aan ktsyebty no Dios. ²⁰ Deelñee xsyak no nii mal no leñ styoo no, pe tsinidy kik no, por mastre ngol Dios lo styoo no aan lëë xaa nan kchë kchësy cos. ²¹ Beetsy, deelñee pe sinidy kik no, Dios sye xsaladzy no. ²² Aan lëë xaa kneetsy kchësy nii kñab no, porñee xsoob no xtiits xaa ni chuuñsyey no nii xyo styoo xaa. ²³ Lëë xaa xñabey nii kniladzy no xiñ xaa Jesucrist, ni jkëstyoo no xcombañer no sinak kwnabey Jesucrist. ²⁴ Kchë xaa nii xsoob xtiits Dios, no Dios leñ styoo xaa ni no xaa leñ styoo Dios.

Aan por Kyalbini Ntson nii bneetsy Dios lo no ndon no nii no Dios leñ styoo no.

XKyalbini Dios ni xkyalbini xaa nii xlëë lo Crist

4 Beetsy, knilasty to xtiits kchë xaa nii xñee nii no xKyalbini Dios leñ styoo, sink kol kuñ xaa preb, parñee kyeñ do dyon pe xKyalbini Dios no leñ styoo xaa ote lëdyo yak. Porque tir ndaly xaa wnee xuuy ncheno lo kislyu aan xñee xaa nii xtiits Dios xluuy xaa. ² Sinrii mod kyeñ do cho no xKyalbini Dios leñ styoo: kchësy xaa nii xñee nii lëë Jesucrist biid sinak tu mguiy no xKyalbini Dios leñ styoo. ³ Per lëë xaa nii xñeedy singo nody xKyalbini Dios leñ styoo xaa, sink xkyalbini xaa nii xlëë lo Crist no leñ styoo xaa. Kayonle gaa to nii lëë kyalbini go kiid lo kislyu, per lëëw kwlañchel.

⁴ Beetsy, lo Dios ngab to ni lëë gaa to beeñle gan lo kchë xaa wnee xuuy go. Por mastre ndaan xaa nii no xlad to que xaa nii no xlad xaa nii nche lo kislyu. ⁵ Lo kislyu ngab kchë xaa go. Por ngo nii chak lo kislyu xñee xaa ni por ngo nii xkëëtyag meñ xtiits xaa. ⁶ Lëë lëë no lo Dios ngab no, aan kchë xaa nii xyuumbey Dios xkëëtyag nii xñee no, per lëë xaa nii ngabty lo Dios xkëëtyagty xaa nii xñee no. Sinrii mod tsigo busy kyeëñ no cho nli no xKyalbini Dios leñ styoo, ni cho no gaa xkyalbini wnee xuuy leñ styoo.

Xkyalwkëstyoo Dios

⁷ Beetsy, no nii jkëstyoo lsa no lëë no, por xkëstyoo Dios lëë no. Aan kchësy xaa nii xkëstyoo nak xiñ Dios ni xyuumbey Dios. ⁸ Per lëë xaa nii xkëstyoody xyuumbeydy xaa Dios, por tir xkëstyoo Dios kchësy meñ. ⁹ Nyoo nii xkëstyoo Dios lëë no por lëë xaa pxaal xiñ tusy xaa lo kislyu parñee kneetsy xaa kyalm-bañ lo no. ¹⁰ Ni lëdy kaa lëë no pkëstyoo Dios, sink lëë xaa pkëstyoo lëë no, aan lëë xaa

pxaal xiñ xaa biid ktsily xtol no. Singo mod lëe xaa bluuy xa nak kyalwkëstyoo.

¹¹ Beetsy, deelñee singo pkëstyoo Dios lëe no, no nii jkëstyoo no xcombañer no. ¹² Ni tu cho karty kan Dios, per deelñee xkëstyoo lsa no xcombañer no, no Dios leñ styoo no ni lëe xyalwkëstyoo xaa no leñ styoo no. ¹³ Ndon no nii no no leñ styoo Dios ni no xaa leñ styoo no por lëe xaa bneetsy xKyalbini xaa lo no. ¹⁴ Ni lëe gaa no ptyon ni xñee nii lëe Tat Tios pxaal xiñ par kteelaa xaa meñ nii nche lo kislyu. ¹⁵ Kchësy xaa nii xñee nii Xiñ Dios nak Jesús, no Dios leñ styoo xaa ni no xaa leñ styoo Dios.

¹⁶ Singo mod lëe no ndon ni lëe no xniladzy nii xkëstyoo Dios no. Tir xkëstyoo Dios, aan leñ styoo xaa nii xkëstyoo xcombañer no Dios ni no gaa xaa leñ styoo Dios. ¹⁷ Sinrii mod xluuy no nii no kyalwkëstyoo leñ styoo no, parñee tsiñee lëe Dios kuñ kyalxtisy ktsyebty no, por sinak Jesucrist nak no lo kislyu re. ¹⁸ Deelñee no kyalwkëstyoo kindy tseb. Por lëe kyalwkëstyoo xkwii tseb, por castigw chiidni tseb. Deelñee no tu xaa nii xtsyeb, karty jkëstyoo xaa.

¹⁹ Xkëstyoo no porñee klo Dios pkëstyoo lëe no. ²⁰ Deelñee no tu xaa nii xñee: “Xkëstyoon Dios”, aan xlëe xaa lo xcombañer xaa, tu wnee xuuy nak xaa, por deelñee chan xaa xcombañer xaa aan xkëstyoody xaa xaa, chilody jkëstyoo xaa Dios nii chandy xaa. ²¹ Ni lëe gaa Jesús kwnabey nii kchësy xaa nii xkëstyoo Dios no nii jkëstyoo xaa xcombañer xaa.

Xaa nii chuñ gan lo tol

5 Kchësy xaa nii xniladzy nii lëe Jesús nak Crist nii pxaal Dios nak xiñ Dios, aan deelñee xkëstyoo no Tat Tios, no nii jkëstyoo no xiñ xaa. ² Tsiñee xkëstyoo no Dios ni chuuntyeey no nii xñabey xaa, ndon no nii xkëstyoo no kchë xiñ xaa. ³ Deelñee xkëstyoo no Dios, no nii kuuñt-

syey no nii xñabey xaa ni ngandy kaa nii xñabey xaa. ⁴ Por kchë xaa nii nak xiñ Dios chuñ gan lo tol nii no lo kislyu re, aan porñee xniladzy kaa no Dios ngo nii chuun no gan lo kchë tol nii no lo kislyu. ⁵ Nonstyee xaa nii xniladzy nii lëe Jesús nak Xiñ Dios chuñ gan lo tol nii no lo kislyu.

Tiits nii xñee cho nak Xiñ Dios

⁶ Biid Jesucrist lo kislyu re, kwchobnis xaa ni pxee xaa xcheñ xaa lo crusy, ni lëjty kaa xaktyee kwchobnis xaa, sink pxee xaa cheñ lo crusy. Ni lëe gaa Kyalbini Ntson xñee nii nliw, por lëe Kyalbini xñee tiitsli. ⁷⁻⁸ Tson nak testigw nii xñee cho nak Jesucrist: Kyalbini na, nis na ni cheñ nii pxee xaa lo crusy, ni tugak kaa nak ksa tson testigw ko. ⁹ Xniladzy no xtiits meñ, per mastre non xtiits Dios, porque lëe xaa xñee cho nak xiñ xaa. ¹⁰ Kchë xaa nii xniladzy xtiits Xiñ Dios no Kyalbini Ntson leñ styoo xaa, per lëe xaa nii xnilasty xtiits Dios xsyak xaa nii wnee xuuy Dios, porñee xnilasty xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Xiñ Dios. ¹¹ Lëe tiits ko xñee nii lëe Dios bneetsy tu kyalmbañ nii nitylody lo no, aan lëe xiñ xaa biidni kyalmbañ go. ¹² Kchë xaa nii xniladzy Xiñ Dios kwaa kyalmbañ go, per lëe xaa nii xnilasty Xiñ Dios karty jkaa xaa kyalmbañ go.

Kyalmbañ nii nitylody

¹³ Kchësy lo do nii xniladzy to xtiits Xiñ Dios xalaa kitsy re parñee kaknan do nii lëe do kwaa tu kyalmbañ nii nitylody.

¹⁴ Ndon no nii deelñee kñab no tu cos nii xyo styoo Dios, chon xaa xtiits no. ¹⁵ Aan deelñee ndon no nii chon Dios xtiits no, ndonak no nii lëe xaa kneetsy nii kñab no lo xaa.

¹⁶ Deelñee kan do nii lëe tu xcombañer do noyuñ tu tol nii ntseeby, no nii kñab to lo Dios por lëe xaa tsiin ktsily Dios xtol xaa. No tu tol nii chilody kpily aan

kniydyaa nii kñab to lo Dios por tol go.

¹⁷ Kchësy cos mal tolo, per no tol nii xnitylody meñ kaazhkaa.

¹⁸ Ndon no nii xkody kchë xaa nii nak xiñ Dios tol, por lëë Jesús chap cuidad xaa, aan xkaaldy xaatox xaa.

¹⁹ Ndon no nii lo Dios ngab no, ni ndon gaa no nii kchësy meñ lo kislyu ngab lo xaatox.

²⁰ Ni ndon no nii lëë Xiñ Dios biid ksaani lo no parñee kyuumbey no xaa nii nli nak Dios. Ksa no Jesús nii nli nak Dios nak. Lëë Dios re xneetsy kyalmbañ nii nitylody. ²¹ Beetsy, kol kap cuent, ksox-ibty to lo mdyo.

Xkitsy pchop San Juan

Tiitsli ni kyalwkěstyo

1 Xaa koolaa. Lëen xal kitsy re lo kw-naa nii kwle Dios ni lo xiñ me nii xkěstyoon tyub styoon, ni lëdy kaa non-syaa, sink wi kchë xaa nii xniladzy xtiitsli Dios. ²Xkěstyoon lëe do por xtiitsli Dios nii no leñ styoo no ni tugak kaa tsow leñ styoo no. ³Lëe lëesy Tat Tios dyon ni lëe lëesy xiñ xaa Jesucrist kakni lëe do ni knee tiits nii mbëe kpañ do ni lëe lëesy xaa kchoobladzy styoo do con xtiitsli xaa ni con xkyalwkěstyo xaa.

⁴Blen konaa bla xiñoo nii mbañ sinak xñabey xtiits Tat Tios. ⁵Lëe nana xñabaa nii jkěstyo lsa no lëe no. Ngubty nii xñabeyaa. Biñle tow destye worñee bniladzy to xtiits Jesucrist. ⁶Deelñee xkěstyo no, no nii kpañ no sinak xñabey Dios. Ni nanle gaa to nii lëe Dios xñabey nii jkěstyo lsa do lëe do.

Xaa nii xkëeti

⁷No ndaly xaa wnee xuuy nii xñee nii bijty Jesús lo kislyu sinak chiid tu mguiy. Wnee xuuy ni xaa nii xlëe lo Crist nak xaa go. ⁸Kol kap cuent tsiin kyë-tañdy lo xtsiñ do parñee jkaa do kchë nii chakladzy Dios kneetsy xaa lo do.

⁹Kchë xaa nii kchoxso lo xtiits Crist nody Dios leñ styoo xaa. Per lëe xaa nii xsal xtiits Crist no Dios ni no Xiñ Dios leñ styoo xaa. ¹⁰Deelñee kiid tedy tu xaa nii xluuydy xtiits Crist lo do, klaady to sëeb xaa leñ lidzy to ni jkëeptyuxty to xaa. ¹¹Porque deelñee jkëeptyux to xaa, ksa do xaa nak.

¹²Ndaly nii no kniyaa lo do, per chaklastyaa kniyno lo kitsy re, por xkoky-eeñaa kyely teedyaa lo do, tsiin yuubaa kñe lo do parñee lox kle no.

¹³Lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no nu xkëeptyux lëe do. Lëe Dios kwle meñ re sinak kwle Dios to.

Xkitsy byon San Juan

Xkyaalnsaak Gayo

1 Xaa koolaa. Lëen xal kitsy re lo xamigwaa Gayo. Xkëstyoon xaa tyub styoon.

²Beetsy, xñabaa lo Dios nii kakni xaa lii ni kneetsy xaa kyalndaan lool porñee mbaño sinak xñabey xaa. ³Tir blen tsiñee në bla betsy no nii biid tedy lon nii xchosodyoo lo xtiits Dios. ⁴Ni tu cos chuuñ kledy naa sinak nii xlen tsiñee chonaa nii lëe kchë xiña mbañ sinak xñabey xtiits Dios.

⁵Beetsy, buen nii chuñoos betsy no yudar nikxe xaa sit xaa. ⁶Lo kchë xaa nii xniladzy xtiits Dios bitiits xaa nii tir xkëstyool meñ. Beeñ favor beeñ xaa yudar parñee kyal xaa xiviaj xaa sinak xñabey Dios. ⁷Por lëe xaa bislo viaj re par kluuy xaa xtiits Jesús, aan nëdy xaa kñaasy xaa nii xkady meñ nii xnilasty Dios. ⁸Por ngo no nii kuuñ no xaa yudar parñee kluuy xaa tiitsli.

Diótrefes ni Demetrio

⁹Lëen pxal tublë kitsy lo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios, per chaklasty

Diótrefes nii kñabey noo, sink lëe xaa chakladzy kñabey xaa. ¹⁰Per tsi lëen kyely, lëen këntseeb lo xaa por kchë tiits kizh ni tiits xuuy nii nojkots xaa lëe noo. Aan xyaldy xcuent xaa siko, sink xteejty xaa laa kwës betsy no nii chiid, ni xlaady xaa nii ktee meñ laa kwës xaa ni xkwii xaa meñ nii xtee laa xkwës betsy no lady meñ nii xniladzy xtiits Dios.

¹¹Beetsy, kuñdyoo cos mal, sink beeñ cos buen. Xiñ Dios nak kchë xaa nii chu-uñtsyey cos buen, per lëe xaa nii chu-uñtsyey cos mal karty kyuumbey xaa Dios.

¹²Kchë meñ xñee nii buen Demetrio ni nli gaaw. Wi noo no xfavor xaa ni nan gaal nii nli xtiits noo.

¹³Ndaly nii no kniyaa lool, per chaklastyaa kniyoo lo kitsy re, ¹⁴por xkoky-eeñaa nii klyëedy lëen kyely teedy lool, aan yubaa kñe lool.

¹⁵Kakni Dioosoo dyon. Xkëëptyux xamigw no nii no nu lii. Beeñ favor pkëëptyux kchë xamigw no nii no ske.

Kitsy nii pkëe San Judas

1 Naa nak Judas, betsyaa nak Jacob, xtsiñ Jesucrist xkyën. Lëen xal kitsy re lo xaa nii kwtsyetsy Dios ni xkëstyoo Dios ni kënap Jesucrist. ²Lëe lëesy Dios dyon kakni lëe do ni jkëstyoo lëe do ni knee tiits nii mbëe kpañ do.

Xaa nii xsaldy xtiits Dios

(2 Pedro 2:1-17)

³Beetsy, penaadle no styoon jkën xa nak kyalwtelaa nii kwaa no, per lëe na lëen xkë kitsy re parñee këabaa nii ktily do por xtiits Dios nii kwaa do kchë do siñee ngab to lo Dios. ⁴Por lëe bla xaa nii destye penaadle xseety kitsy nii kë xtiits Dios kwsëebtsilaan lady to. Mal xaa, xsyoni xaa Dios par kuñ xaa cos mal ni xsaldy xaa Jesucrist nii xñabey, per lëe Dios ksaksi xaa. ⁵Nikxe nii nanle to nrii lëew kniyaa lo do stub. Tsiñee gon lëe Dios lox pteelaa meñ Israel lo meñ Egipto, lëe xaa beety meñ Israel nii bnilasty xtiits xaa. ⁶Singo gak angly nii ptiidy laañee psoob Dios xaa, lëe Dios ngo angly ko skiib par tse nii kak kyalxtisy. Lo nguey no angly ko. ⁷Singo gak meñ Sodoma, ni meñ Gomorra, ni meñ nii no kyedzy nii nche kexka siko, lëe Dios ngo meñ go lo ki nii tsitsiindy tse kyuuy, porñee kwyoni meñ go meñ nii nakty tsil meñ go ni porñee kwyoni meñ go meñ nii xkaatyee. Lëew beeñtsyey Dios parñee ktsyeb los demasy meñ. ⁸Per nikxe kok kchë cos ko, lëe xaa mal nii kwsëeb lady to chuuñtsyey kchë cos mal nii xñeexkaal xaa, ni xsaldy xaa xkyalwnabey Dios, ni xñeenë xaa angly. ⁹Per ni angly Miguel byaxty ntsiibtee xaatox worñee ptily xaa xcuerp Moisés. Chëbsyey xaa lo xaatox: “Wante Dios dyon ksaksi xaa lii.” ¹⁰Per lëe xaa mal nii kwsëeb lady to xñeenë xaa cos nii nandy xaa xa nak. Lëe cos nii xyu-

umbeysyey xaa na, sinak xyuumbey chol ma xyuumbey xaaw. Por ngo lëe Dios ksaksi xaa. ¹¹Chooksyey lëe xaay! Si beeñtsyeyak Caín chuuñtsyey xaa. Por tumi lëe xaa pchooxso lo xtiits Dios sinak pchooxso gak Balaam, ni si kutyak Coré kety xaa porñee xsoobty xaa tiits. ¹²Xaktyey kyalto xkwii xaa lo lni ntson nii chuuñtsyey do, por chawcho xaa aan xcuenjty xaa meñ. Lyaadzy lëesy xaa no xaa. Nak xaa sinak xkey nii nëz re nëz rek choy me aan chaktyo kyo. Nak xaa sinak yag nii pidzy nii kindy lu aan xkyedyo nex xtiempo. ¹³Sinak xiptsiñ nistoo nii choy me nak kchë cos mal nii chuuñtsyey xaa. Sinak mëly nii këtañ nak xaa, lo nguey tugak tso xaa. ¹⁴Kadzyle tiy meñ no tedy lo kislyu destye nii biid Adán, worñee lëe Dios psaabini leñ kik Enoc parñee këb xaa: “Konaa nii lëe Dios sëed lo kislyu aan tir ndaly angly sëedni xaa ¹⁵par kuñ xaa kyalxtisy. Lëe xaa ksaksi kchë meñ ngoptol ni kchë meñ mal nii kwneenë xaa.” ¹⁶Ni tu pe xyody styoo xaa mal nii kwsëeb lady to. Kchë cos xñeenë xaa, lyaadzy lëesy xaa no xaa, ndaan chutiits xaa, ni ngui xñee xaa parñee jko xaa styoo meñ.

Xa kpañ meñ nii xniladzy xtiits Dios

¹⁷Per kol ksaladzy kaanoo nii destye tiemp lëe xapostle Jesucrist chëb: ¹⁸“Tsiñee lëe kislyu mer nitylo lëe xaa nii kidyni xtiits Crist kiid aan lëe xaa kpañ si xkaatyee.” ¹⁹Lëe xaa go chuñ meñ chop tiy, nii xlyaañtyey styoo xaa chuuñtsyey xaa, nody xKyalbini Ntson Dios leñ styoo xaa. ²⁰Per lëe lëe do, beetsy, tsiitsy kol so lo xtiits Dios nii xniladzy to. Kol kutiitsni Dios si xñabey Kyalbini Ntson nii no leñ styoo do. ²¹Knitylasty to nii xkëstyoo Dios to ni kol kwës axte tsitsiñ tse nii kneetsy Jesucrist kyalmbañ nii nitylody lo do. ²²Kol jkëstyoo xaa nii xkan kik. ²³Kol kteelaa xaa nii no nëz kyab lo ki, ni kol

jkęstyoo kchę meń ngoptol, per kol kap
cuent por axte ladx nii nakw xaa xńa
tol.

²⁴⁻²⁵ Lęę Tat Tios nii pteelaa lęę no kan
lęę do parńee kchoxsody to, ni parńee

kyabty to lo tol, ni parńee nguiool tso
styoo do kyey do lo xaa. Kol tsoo ktee
no skizh lo xaa ni lo Jesucrist nii xńabey.
Tugak kol tsoo ktee no skizh. Amęn.

Nii bluuy Dios lo Juan

Tiits nii pxaal Dios

1 Nrii nak nii chëb Dios lo Jesucrist parñee këb xaa lo meñ nii xniladzy xtiits xaa kchë cos nii klyëëdy kak. Lëë Jesucrist pxaal tu angly kukëbo lo Juan, ²aan lëë Juan pkëë kchë nii kon ni lëë xaa xñee nii nli kwaaxcuent xaa xtiits Dios nii pxaal Jesucrist.

³Dichos meñ nii xlab ni xkëëtyag tiits nii pxaal Dios ni dichos meñ nii xsal kchë nii kë leñ kitsy re por klyëëdy lëëw kak.

Lëë Juan xaal kitsy re lo meñ Asia

⁴Naa nak Juan. Lëën xal kitsy re lo meñ nii xniladzy xtiits Jesús nii no nëz Asia. Kadzy kyedzy xalaa kitsy re. Lëë Dios kakni lëë do ni knee tiits nii mbëë kpañ do. Ktsyëëdy xaa, por lëë xaa kok Dios ni lëë xaa nako ni lëë gaa xaa tugak kako. Xkëëptyux ksa kadzy kyalbini nii no laañee xñabey xaa lëë do. ⁵Wi Jesucrist xkëëptyux lëë do. Tu xaa nii xñee tiitsli nak xaa. Klootyee Jesucrist pañ parñee kpikchedre kety xaa ni kchësy kaa lo meñ non nii no lo kislyu xñabey xaa. Xkëëstyoo Jesucrist lëë no. Por ngo kuty xaa parñee kpily xtol no, ⁶ni lëë xaa pso lëë no parñee kak no pxosy laañee xñabey Tat Tios. ¡Ni iip kyaldy kaa xkyalwnabey Dios! ¡Tugak kñabey xaa!

⁷¡Lo xkey kchukë Jesús! Tsiñee lëë xaa kiid, kchësy meñ kan xaa axte wi xaa nii blisy xaa lans. Kchësy meñ nii nche lo kislyu tso kyalnë ni koon por lëë xaa. Nli xñen nii singo kako.

⁸Lëë Dios nii xñabey bislo kchë kchësy cos ni lëë xaa kisyaaalo. Ktsyëëdy xaa, por lëë xaa kok Dios, ni lëë xaa nako ni lëë gaa xaa tugak kako.

Lëë Juan chan Crist

⁹Naa nak betsy to Juan. Porñee xsob no xtiits Jesús ni porñee ngab no laañee xñabey Dios ngo nii xtyeedy no kchë kyalnë re. Lo kislyu wiñ nii lë Patmos nii nche lo nistoo kwyon porñee xlyyaa xtiits Dios nii pxaal Jesús. ¹⁰Lëë tu tse tminkw lëë Kyalbini Ntson biy naa, aan lëën biñ nii nguiedzy kwnee tu xaa xitsyaa. Nak tsiy xaa sinak tsiñee xkwetsy tu trompet. ¹¹Lëë tsiy xaa go në lon:

—Pkëë kchë nii chanoo leñ tu libre aan pxaalo lo meñ nii xniladzy xtiits Jesús nii no Efeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia ni Laodicea.

¹²Tsiñee lëën byoogw par kuyaa dyon cho xñee lon, lëën kon kadzy candilier or, ¹³aan lady ksa kadzy candilier go so tu xaa nii chak si chak mguiy nii pxaal Dios. Nakw xaa tu ladx nool. Axte yaañ niy xaa chitso ladx ko, ni no tu cinturón or xpans xaa aan axte chu styoo xaa xyakxoobo. ¹⁴Nguitsy kits kik xaa sinak nguitsy kits lady mëkwxiily o si nguitsy kaa kyeg, ni chak mëlo xaa sootee lo bëly. ¹⁵Xpibëly niy xaa sinak kiib nii cho lo ki parñee kpibëlyo ni nak tsiy xaa sinak xbi nis tsiñee xchingaaw tu chu kyo. ¹⁶No kadzy mëly ñali xaa ni sob tu spad chuw xaa, tyuxlad lo spad ko ndox. Chak lo xaa si chak lo ngbidz tsiñee tir chak naay.

¹⁷Tsiñee konaa xaa, lëën pkyey aan lëën byab lo xaa. Per lëë xaa pxob ñali xaa ladyaa aan lëë xaa në lon:

—Ktsyeebtyoo, por naa bislo kchë cos nii no lo kislyu ni naa gaa kisyaaalo. ¹⁸Mbañaa. Kutyyaa, per lëën pañ parñee kpikchedre ketyaa. Naa nseeñ lyey nii xyaly laañee no meñ kuty ni schilo gaa kuuñ kpaañaa meñ kuty. ¹⁹Pkëë kchë nii konoo ni pkëë nii chanoo natiemp ni pkëë nii nare kanoo. ²⁰Lëën kniy penak nii no kadzy mëly ñalin ni penak nii konoo kadzy candilier or. Lëë ksa kadzy

mëly nii konoo nak angly nii chakni meñ nii xniladzy xtiits Dios. Lëë candilier or na nak ksa kadzy kyedzy Asia nii no meñ nii xniladzy xtiits Dios.

Tiits nii xaal Dios lo meñ Efeso

2 'Pxaal kitsy re lo xangly meñ Efeso nii xniladzy xtiits Dios, kudzy: "Lëë xaa nii no kadzy mëly ñali ni no ktee vuelt lady candilier or xñee: ²Chanaa kchë tsiin nii chuuñtsyeyoo, ni chanaa nii chapoo paciensy, ni chanaa nii xyody meñ mal styool, ni nan gaan nii beeñoo xaa nii kokladzy nyak apostle preb aan kwlookëël nii wnee xuuy xaa. ³Pxekwoo kwtedyoo kyalnë por naa ni iip ptsaagyoo tugak beeñtsyeyoo xtsiñaa. ⁴Per xyody styoon nii xkëstyoodroo meñ sinak pkëstyool meñ klo. ⁵Psaladzy dyon pa kwëtaño, aan ptikche styool lo Dios ni beeñtsyey kchë nii beeñtsyeyoo klo. Deelñee kondyoo tiits, lëën ksaksi lii ni lëën kob xcandilieeroo laañee sobo. ⁶Buen siil nii xyody meñ nii xniladzy xlay Nicolaítas styool nikle gaa naa xlëën chanaa meñ go. ⁷Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëëtyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Naa kte nex nii xkyë lo yag nii sob laañee xñabey Dios lo meñ nii kuñ gan. Kchë meñ nii kaw nex ko jkaa kyalmbañ."

Tiits nii xaal Dios lo meñ Esmirna

⁸'Pxaal kitsy re lo xangly meñ Esmirna nii xniladzy xtiits Dios, kudzy: "Naa bislo kchë cos nii no lo kislyu ni naa gaa kisyaa. Nli kutyaa, per lëën pañ. ⁹Lëë na lëën xñee nii chanaa kchë kyalnë nii no tedyoo ni chanaa xkyalprooboo, nikxe nii lëdy prooboo, por ndaly nii chapoo kpa. Nanaa nii no xaa nii xsyak nii lo Dios ngab xaa, aan xñeenë xaa lii, per lo xaatox ngab xaa. ¹⁰Ktsyeebtyoo kyalnë nii ktsyooloo, por lëë xaatox ko bla xaa nii nak ksal skiib, parñee kak to preb aan

mban tedy to tsi kpidz. Per fuert kok axte nii ketyoo, tsiin jkaal kyalmbañ nii nitylody. ¹¹Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëëtyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Kchë xaa nii kuñ gan lo tol kyeedy xaa linfiern."

Tiits nii xaal Dios lo meñ Pérgamo

¹²'Pxaal kitsy re lo xangly meñ Pérgamo nii xniladzy xtiits Dios, kudzy: "Lëë xaa nii sob spad nii tyuxlad lo ndox chuwxñee: ¹³Nanaa nii laañee xñabey xaatox nol, per xsaandyoo xtitsaa nikxe konoo nii lëë meñ beety Antipas porñee xsoob xaa xtitsaa. ¹⁴Per xyody styoon nii no bla xaa nii chaklasty ksaan xlay Balaam lady to, por lëë Balaam kwlootiits Balac parñee ksyaab Balac meñ Israel lo tol. Byaan xaa meñ Israel kchë cos nii chokon lo mdyo ni blaa xaa kwyoni meñ Israel stu mguiy o stuu gaa kwnaa. ¹⁵Ni xyody styoon nii bii no xaa nii xniladzy xlay Nicolaítas lady to. ¹⁶Kol ktsëë xmod to, por deelñee ktsëëdy tow, lëën kyely aan lëën ktilyni lëë do con spad nii sob chuwaa. ¹⁷Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëëtyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Kchë xaa nii kuñ gan lo tol kyanaa maná nii nolan, ni lëën kte tu kyo nguitsy lo xaa go aan lo kyo go jkën lë kub xaa, xaktyee lëesy xaa kaknan xa lë xaa."

Tiits nii xaal Dios lo meñ Tiatira

¹⁸'Pxaal kitsy re lo xangly meñ Tiatira nii xniladzy xtiits Dios, kudzy: "Lëë Xiñ Dios nii chak mëlo si chak lo bëly ni chak niy si chak kiib nii xpibëly xñee: ¹⁹Chanaa kchë nii chuuñtsyeyoo, ni chanaa nii xkëstyool meñ, ni chanaa nii xniladzyoo xtitsaa, ni chanaa nii chuño yudar meñ ni xekwoo kyalnë ni chan gaan nii mastre choxkol kuño xtsiñaa nina que worñee kal bislool. ²⁰Per xyody styoon nii xlaal no kwnaa nii lë Jezabel lady to. Xñee me nii xtiits Dios xluuy me,

per con kchë xiwseedy me xkëeti me xaa nii chuñ xtsiñaa aan singo mod lëë xaa choni stu kwnaa ni lëë xaa chaw cos nii chokon lo mdyo. ²¹Ptedyaa tiits nii ntsëë me xmod me, per kwnëdy me nsaan me xtol me. ²²Lëë na deelñee ksaandy mew, lëën kuuñ ksaknë me, aan wi kchë xaa nii chaani me ksaksin deelñee ktikchedy xaa styoo xaa lo Dios. ²³Lëën kuty xiñ me, parñee kyeñ meñ nii xniladzy xtiits Dios nii nanaa kchë kchësy cos nii xsya styoo meñ ni no kik meñ, aan catu do jkaa nii xyal do según kchë nii beeñtsyey do. ²⁴Per deelñee nody to xlad kwnaa go ni chuuñtsyeydy to cos ntseeb nii chuuñtsyey xaatox nii xyumbey meñ go, kintre ni pe kniyaa lo do. ²⁵Per tugak kol kniladzy xtitsaa axte nii kpikchen. ²⁶Kchë xaa nii kuñ gan lo tol ni kuuñtsyey nii xñabeyaa axte tse nii lëën kyely stub, lëën kte tiits kñabey xaa go lo kislyu ²⁷sinak nii bneetsy Tat Tios kyalwnabey lon. Aan lëë xaa go kñabey sinak xñabey tu xaa ntseeb. Lëë xaa knek meñ go sinak tsiñee xlyë kis. ²⁸Lëën kte mëly nii nyoo leñ kpaaw wor silytoo lo xaa go. ²⁹Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëetyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xniladzy xtiits Dios.”

Tiits nii xaal Dios lo meñ Sardis

3 Pxaal kitsy re lo xangly meñ Sardis nii xniladzy xtiits Dios, kudzy: “Lëë xaa nii gon xñabey lo ksa kadzy kyalbini Dios ni nseñ kadzy mëly xñee: Chanaa kchë nii chuuñtsyeyoo ni nanaa nii kutyloo nixxe nii xsyak meñ nii mbaño. ²Ptee mgaan lool tsiin kchosody styool lo Dios, por ni tu nii chuuñtsyeyoo xyody styoo Dios. ³Psaladzy kchë xtiits Dios nii pkëetyagoo penaadle aan ptikche styool. Por mer worñee pe sidy kikoo lëën kyely ksaksi lii. Ptee mgaan lool por lëën kyely si chiid ngbaan. ⁴Per no bla xaa Sardis nii karty jkaay tol. Lëën jkaakw xaa tu ladx rusy

aan lëë xaa kiidnal naa por lëë xaa xyalo. ⁵Kchë xaa nii kuñ gan lo tol kakw ladx rusy ko ni ktsildy gaan lë xaa go leñ libre nii xoob kpaaw, sink lëën kcho xfavor xaa lo Dios ni lo xangly Dios. ⁶Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëetyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xniladzy xtiits Dios.”

Tiits nii xaal Dios lo meñ Filadelfia

⁷Pxaal kitsy re lo xangly meñ Filadelfia nii xniladzy xtiits Dios, kudzy: “Nody xtolaa ni chuuñtsyeyaa nii xñen. Ñan no xlyey rey David aan tsiñee xalyaa tu puert ni tu cho chilody ksuugwo ni tsiñee gaa xsuugwno ni tu cho chilody kxalyo. ⁸Chanaa kchë nii chuuñtsyeyoo. Lëën pxaly tu puert tedyoo aan ni tu cho chilody ksuugwo, por nixxe nodyoo fuersy, xsaloo xtitsaa ni karty kaa jkaal nii xyumbeyoo naa. ⁹Por ngo lëën kxal xaa nii no xlad xaatox, ni xaa wnee xuuy nii xsyak nii lo Dios ngab kiid ksoxib lool parñee kaknan xaa nii xkëstyoon lii. ¹⁰Tugak psooboo xtitsaa ni tsiitsy kwsol. Por ngo pe kuñdyaa lii tsiñee lëën kyely ksaksi kchë meñ nii nche lo kislyu. ¹¹Klyëedy lëën kyely. Ksaandyoo xtitsaa parñee ni tu cho klaady nii jkadyaa lool. ¹²Kchë xaa nii kuñ gan lo tol kak sinak pilar nii so leñ lidzy Dios aan tsiitsiñdy tse nii kchoo xaa siko. Lady xaa jkën lë Dios ni lë xkyedzy Dios nii sëed kpaaw, ni lady kaa xaa jkën lë kubaa. ¹³Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëetyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xniladzy xtiits Dios.”

Tiits nii xaal Dios lo meñ Laodicea

¹⁴Pxaal kitsy re lo xangly meñ Laodicea nii xniladzy xtiits Dios, kudzy: “Nli xtiits Dios xñen, ni naa xñabey kchë lo cos nii psaa Dios. ¹⁵Chanaa kchë nii chuuñtsyeyoo ni nanaa nii laal xniladzyoo, na laal xchooxsol. ¡Deelba kazh

kniladzyoo o kchooxso gaal kaazhkaa!
¹⁶Per como xnilastyoo naa ni xchooxsody kaal, lëen ksonëz lii. ¹⁷Por xñeel nii riikwoo ni xñeel nii tir buen si lo xtseel. Ni tu pe chakty falt lool. Per mban xtyedyoo, prooboo ni cieegwoo. Ni nëb kidyoo. Kindy xaboo. ¹⁸Kwxii or lon parñee kakoo rikw ni kwxii ladx rusy lon parñee kandy meñ lady kidyoo ni kwxii ngwaan ktyëë lool parñee kanoo. ¹⁹Chak ntseebaa ni xñen lo xaa nii xkëstyoon. Por ngo, ptee fuersy ktikcheel styool lon. ²⁰Biño gaanoo lëen gon so kexka lo do. Deelñee kon do tsiyaa nii xkwetsy lëë do aan ksal dow, lëen kyely lo do aan lëen kawni lëë do. ²¹Kchë xaa nii kuñ gan lo tol sob laañee xñabeyaa sinak nii sobaa kwi Tat Tios porñee beñaan gan. ²²Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëëtyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xniladzy xtiits Dios.”

Lëë Juan chan Dios

4 Loxsye ngo lëen blis lon aan lëen kon nii lëë tu puert sinyaly leñ kpaan. Ni lëë tsiy xaa nii nak sinak tsiy tu trompet kwnee lon stub. Në xaa:

—Kwyëp nu tsiin kluyaa cos nii nare kak lool.

²Wor go kazh lëë Kyalbini Ntson biy naa aan lëen kon tu yulyey leñ kpaan aan lëë tu xaa sob leëngo. ³Xpibëly xaa sinak nii xpibëly kyo nii lë jaspe o kyo nii gaa lë cornalina, ni kë tu kiidla nii xpibëly sinak nii xpibëly kyo nii lë esmeralda laañee sob xaa. ⁴Aan kyako yulyey go sob skalyptap yulyey, tuga xaa kol sob leëngo, nonsyke ladx nguitsy nakw xaa ni nonsyke coron or sob kik xaa. ⁵Xchoo bëly yë ni xchoo xbi nkwsiy leñ yulyey go, ni mer chu yulyey sob kadzy bini, lëë bini go nak ksa kadzy xkyalbini Dios. ⁶Mer chu yulyey go nche tu cos nii chak si chak nistoo aan ndeebiniw si ndeebini vidre.

Groltyee chu yulyey ni kyako yulyey sob tap ma aan tyub lady ma sob mëlo ma. ⁷Tu ma go chak si chak tu mëetsy, lëë stu ma chak si chak tu yosy, lëë stu ma chak si chak meñ, lëë stu ma chak si chak tu msiy nii no kxoobe. ⁸Xoop kaa xikw ksa tap ma go sob ni xitsy lo ma sob mëlo ma, aan tsel kyool tugak xñee ma: Ntson Dios, ntson Dios,

lëë xaa xñabey,
 ktsyëëdy xaa, por lëë xaa kok Dios, ni lëë xaa nako ni lëë gaa xaa tugak kako.

⁹⁻¹⁰Aan cad nii xtee ksa tap ma go skizh ni kyalnsaak lo xaa nii sob leñ yulyey, lëë ksa kalyptap xaa kol xsoxib ni xsoob xcoron kik, parñee wi xaa ktee skizh lo xaa nii tsitsiñdy tse kety, xñee xaa:

¹¹Tat Tios, lool no nii knee meñ skizh ni lool no nii ksak styoo meñ ni lii xyal kñabey.

Por lii psa kchësy cos,
 ni styool kwlañ nii tsaan kchësy cos.

Libre nii nguitsy kadzy sey

5 Ñali xaa nii sob leñ yulyey no tu libre. Xitsy low kë, ni konaa nii nguitsy kadzy sey. ²Ni konaa tu angly nii xkëë tsyetsy xñee:

—¿Cho lë nii kxaly libre re ni cho lë nii kchos sey nii nguitsy?

Xaa xñabey nak angly ko.

³Per ni kpaan, ni lo kislyu, ni leñ kislyu ptyoldy xaa nii nxaly libre ko, per ni tu xaa nii nyuy syew ptyoldy. ⁴Aan per nii nli busy biñaa, porñee ptyoldy cho nxaly libre ko, per ni tu xaa nii nyuyo ptyoldy. ⁵Tsigo lëë tu xaa kol në lon:

—Kooñtroo, por lëë xaa nii xñee meñ xmëëdzy meñ Judá beñ gan lo kyalkuty. Lo xtiy rey David sëed xaa aan lëë xaa chigal kxaly libre re ni kchos xaa ksa kadzy sey nii nguitsy.

⁶Lëen buy chu yulyey ni laañee nche ksa tap ma nii tyub lady sob mëlo ni laañee nche xaa kol aan lëen kon nii

lëe tu mëkwxiiily soli, nikxe nii nyoo nii beety meñ ma. Kadzy xkach ma ni kadzy mëlo ma sob. Lëe xkach ma ni lëe mëlo ma nak ksa kadzy xkylalini Dios nii pkaasy tyub lo kislyu. ⁷Lëe mëkwxiiily go kwnaasy libre nii no ñali xaa nii sob leñ yulyey. ⁸Tsiñee lox kwseñ ma libre ko, lëe ksa tap ma nii tyub lady sob mëlo ni lëe ksa kalyptap xaa kol psoxib lo ma. Kchë xaa noy arp ni psiñ kox yaal nii nyaa con or. Lëe kox yaal go nak xlay meñ nii ngab lo Dios. ⁹Kchësy xaa kol go chool tu ti kub nii së sinrii:

Lii xyal señ libre ni liisy xyal kchos sey
nii nguitsyoo,
por beety meño,
ni lii kwxii meñ tyub lo kislyu con cheñ
nii pxeel
parñee jkab meñ lo Dios.

¹⁰Lii pso meñ go parñee kak meñ go pxosy lo Tat Tios

ni lii psaan nii kñabey meñ go lo kislyu.

¹¹Loxsye ngo lëen biñ tsiy tub yox angly nii nche kyako yulyey, ni kyako ma nii sob mëlo tyub lady ni kyako kchë xaa kol. Pchilody ngab angly ko porñee tir ndaly xaa, ¹²aan nguieex xñee kchë angly ko:

Lëe mëkwxiiily nii beety meñ
xyal jkaaxcuent kyalwnabey ni kchësy
cos non.

Lëe ma xyal jkaaxcuent kchë kyalchak ni
kylalndaan,

lëe ma xyal jkaa skizh ni kyalnsaak.

¹³Ni biñaa nii wi kchësy cos nii psaa Dios leñ kpaan ni kchësy cos nii psaa xaa lo kislyu, ni kchësy cos nii no leñ kislyu, ni kchësy cos nii no lo nistoo xñee:

Lo xaa nii sob leñ yulyey ni lo mëkwxiiily tugak kol tsoo ktee no skizh ni kyalnsaak, iip kyaldy jkaa xaa kyalwnabey ni kyalndaan.

¹⁴Aan lëe ksa tap ma nii sob mëlo tyub lady xkyëb xñee:

—¡Nliw, singo kako!

Lëe ksa kalyptap kaa xaa kol psoxib lo xaa nii iip kyaldy xkylalwnabey.

Ksa xoop sey

6 Loxsye ngo lëe mëkwxiiily pchos tu sey nii nguitsy libre ko aan lëe tu ma nii tyub lady sob mëlo kwnee. Nak tsiy ma sinak xbi nkwsiy, chëb ma:

—¡Tè!

²Lëen blis lon aan lëen kon tu cabay rusy. Tu arkw nii xkyë flech kë xikw xaa nii sob lady ma. Lëe xaa kwaa tu coron aan lëe xaa pchoo par kuñ xaa gan tily.

³Lëe mëkwxiiily pchos stu sey nii nguitsy libre ko aan lëe stu ma nii tyub lady sob mëlo chëb:

—¡Tè!

⁴Lëe tu cabay nixñë pchoo. Lëe xaa nii sob lady ma kwaa kyalwnabey parñee klaady xaa kwës tily lo kislyu ni lëe xaa kuñ nii kuty lsa meñ, ni lëe xaa kwaa tu spad ngol.

⁵Tsiñee lëe mëkwxiiily pchos stu sey nii nguitsy libre ko, lëe stu ma nii sob mëlo tyub lady chëb:

—¡Tè!

Aan lëen kon tu cabay yeesy. No tu balans ña xaa nii sob lady ma. ⁶Lady ksa tap ma nii tyub lady sob mëlo pchoo tsiy tu xaa nii chëb:

—Tub kilak xobxtily kwitiix meñ por tu kpudz tsiñ ni tsonak kil xob, per kxiñdyoo viñ ni kxiñdyoo acéit.

⁷Lëe mëkwxiiily pchos stu sey aan lëe stu ma nii tyub lady sob mëlo chëb:

—¡Tè!

⁸Lëen kon tu cabay pkitsytoo. Kyalkuty lë xaa nii sob lady ma, xitsy xaa nal xaa nii xñabey laañee no meñ kuty. Lëe xaa kwaa kyalwnabey parñee kuty xaa meñ lo tily, ni kuty xaa meñ lo kpiñ, ni lo kyalkits ni kuty ma tox meñ.

⁹Tsiñee lëe mëkwxiiily pchos stu sey, lëen kon nii lëe xkylalini xaa nii beety meñ por xtiits Dios nche tublad lo pkoog.

¹⁰Tsigo nguiedzy chëb kyalalini go:

—Tat Tios, lii nii nody xtoloo ni lii nii chuuñtsyeyoo kchë nii xñeel, ¿pa wor kuñoo kyalxtisy lo kislyu tsiin ksaksil meñ nii beety lëe noo?

¹¹Loxsye ngo lëe xaa nii kuty ko kwaa tuga ladx rusy ni lëe Dios chëb nii no nii kwës xaa xisy, axte nii ksa xaa nii xni-ladzy xtiits Dios nii no nii kuty meñ sinak beety meñ xaa.

¹²Tsiñee lëe mëkwxiily pchos stu sey, lëe tu xu dox bni aan lëe lo ngbidz pkyey poo yeesy sinak ladx yeesy nii chakw meñ nii no kyalnë, ni lëe mëe byak nixñë sinak nixñë cheñ, ¹³ni lëe mëly nii no leñ kpaal blyaal lyu sinak nii xlyaal yegw yë tsiñee xpi me. ¹⁴Lëe kpaal ptyuub si xtyuub ta aan lëew si ni lëe kiy ni lëe kislyu wiñ nii nche lo nistoo ptsëe xlugar. ¹⁵Ni lëe kchë xaa nii xñabey kutsolan leñ kyoplyoo ni pal lady kyo, ksa xaa xaa non, ni xaa rikw, ni xaa nii xñabey lo soldad, ni kchësy xaa nii no xpixwan ni xaa nii kindy kaa xpixwan.

¹⁶Aan kchë xaa xñee lo kiy ni lo kyo:
—Kol kyab lady noo nikol koolaan lëe noo lo xaa nii sob leñ yulyey ni lo mëkwxiily, por tir xlëe ma.

¹⁷Lëe tse kutsiñ nii lëe Dios ni lëe mëkwxiily ksaksi meñ. ¿Cho lëe nii kkekwo lo xcastigw xaa?

Meñ nii jkiitsy xsey Dios kë

7Loxsye ngo lëen kon tap angly, tuga xaa so tu skiñ kislyu. Lëe xaa xsyonlë lo me parñee kpidy me lo kislyu, ni lo nistoo, ni lo yag. ²Ni lëen kon nii lëe stu angly nii sëed nëz laa xlyañ ngbidz nseñ xsey Tat Tios. Nguiedzy kwnee angly ko lo ksa tap angly nii kwaa tiitspey par knitylo kislyu ni nistoo, ³chëb xaa:

—Knitylody kaa to kislyu ni nistoo ni yag. Kol kwës axte nii lox jkiitsy noo tu sey kë kchësy meñ nii ngab lo Dios.

⁴Aan lëen biñ tu kyooow choowptap mily xaa Israel jkiitsy sey kë. ⁵⁻⁸Tsiipchop mily meñ pee lo xtiyy Judá, tsiip-

chop mily meñ pee lo xtiyy Rubén, tsiipchop mily meñ pee lo xtiyy Gad, tsiipchop mily meñ pee lo xtiyy Aser, tsiipchop mily meñ pee lo xtiyy Neftalí, tsiipchop mily meñ pee lo xtiyy Manasés, tsiipchop mily meñ pee lo xtiyy Simeón, tsiipchop mily meñ pee lo xtiyy Leví, tsiipchop mily meñ pee lo xtiyy Isacar, tsiipchop mily meñ pee lo xtiyy Zabulon, tsiipchop mily meñ pee lo xtiyy José, tsiipchop mily meñ pee lo xtiyy Benjamín. Kchësy meñ go pkiitsy xsey Dios.

Meñ nii nakw nonsyke ladx rusy

⁹Lëen buy aan lëen kon nii lëe tub yox meñ nii sëed tyub lo kislyu nche chu yulyey ni lo mëkwxiily. Kchëlo tiitsë xñee meñ go ni kchëlo laañee sëed meñ go. Ladx rusy nakw meñ go ni no tublë gaa siñ ña kchë meñ go. ¹⁰Nguiedzy chëb meñ go:

—Lëe Tat Tios nii sob leñ yulyey ni lëe mëkwxiily pteelaa lëe noo lo tol.

¹¹Aan kchësy angly nii nche kyako yulyey ni kyako xaa kol ni kyako ksa tap ma nii tyub lady sob mëlo pkiitsy kë axte lyu par ktee xaa skizh lo Dios, ¹²ni kchësy xaa chëb:

—¡Amén! Lëe Dios xyal jkaa skizh ni kyalnsaak ni kyalchak ni kyalwnabey ni kyalndaan. Tsitsiñdy tse nii kyal xkwalwnabey xaa.

¹³Tsigo lëe tu xaa kol në lon:

—¿Cho nak kchë meñ nii nche nakw ladx rusy ke ni cho meñ me?

¹⁴Lëen chëp:

—Xey, Nandyaa chow.

Tsigo lëe xaa kol go në lon:

—Lëe kchë meñ gue kwte lo kyalnë dox ni lëe meñ gue kwtiib nyë xab lo xcheñ mëkwxiily. ¹⁵Por ngo lëe meñ gue nche laañee xñabey Dios, aan tsel kyool chuuñtsyey meñ gue xtsiñ Dios, aan lëe Dios kap cuidad meñ gue. ¹⁶Kantre meñ gue kpiñ kyat ni kpiñ nis, ni ksaaytre xbini ngbidz meñ gue ni pe kuñtre naay

meñ gue,¹⁷ porque lëe mëkwxiiily nii sob groltyee leñ yulyey kantsi meñ gue sinak nii xtyoontsi mëkwxiiily, ni lëe ma tsini kchë meñ gue laañee xlyañ nis nii xnee kyalmbañ, ni lëe gaa Dios kchëe lo meñ gue parñee kpikchedre koon meñ gue.

Psiñ kox yaal nii nyaa con or

8 Tsiñee lëe mëkwxiiily lox pchos lul-time sey nii nguitsy libre, tsesy byak leñ kpaas siik grol wor.² Loxsye ngo lëen kon nii lëe ksa kadzy angly nii nche lo Dios kwaa tuga trompet.³ Ni lëen kon tu angly nii noy tu psiñ kox yaal nii nyaa con or pchoo. Lëe xaa kwso lo pkoog aan lëe xaa kwaa ndaly yaal parñee ko xaa kox yaal lo pkoog or nii nyaa laañee sob Dios. Kchë kox yaal go xko xaa lo Dios tsiñee chutiitsni meñ Dios.⁴ Lëe xkok psiñ kox yaal nii no ña angly ko ptsiñ axte lo Dios, ksaw lay nii choon meñ nii xnildady xtiits Dios.⁵ Lëe angly pkaktsë psiñ kox yaal con ki nii nche lo pkoog. Lëew pchon xaa lo kislyu. Aan kwyo bi ni bëly yë ni bni xu lo kislyu.

Trompet

⁶Lëe ksa kadzy angly nii kwaa trompet kwchetsey par jkwetsy xaaw.⁷ Lëe tu angly pkwetsy xitrompet aan lëe kyokyo ni lëe ki nii nots cheñ byab lo kislyu, aan lëe tublë kislyu ni lëe tubtsoon yag ni lëe kchë kizh nguë kwyek.⁸ Lëe stu angly pkwetsy xitrompet, aan lëe tu cos nii chak si chak tu kiy ngol nii noyek kubyab lo nistoo, aan lëe tublë nistoo byak cheñ.⁹ Aan lëe kchë ma ni cos nii no siko kuty ni lëe kchë barkw nii nche siko kwnitylo.¹⁰ Lëe stu angly pkwetsy xitrompet, aan lëe tu mëly ngol pchingaa, xsyo ma bëly, aan lëe ma kubyab tu laañee xtye kiigwpee ni laañee sob xlyañ.¹¹ Nla lë mëly go. Por ngo nii tir byak nla nis nii xtye laañee byab ma aan ndaly meñ kuty porñee kow meñ nis nla go.¹² Lëe stu angly pkwetsy xitrompet

aan lëe tublë lo ngbidz ni lëe tublë lo mëe ni lëe tubtsoon mëly kwnitylo. Por ngo kwodyo bini tyub tsey ni kwodyo bini tyub kyool.¹³ Ni lëen kon tu msiy nii no kxoobe leñ kpaas, xñee ma:

—jBrobsye meñ nii nche lo kislyu tsiñee lëe stson angly nii bii chak falt jkwetsy xitrompet!

9 Lëe stu angly pkwetsy xitrompet, aan lëe tu mëly nii byable lo kislyu kwaa xlyey tu kyeech nii mastre nxity.² Tsiñee lëe chu kyeech ko byaly, nonsyke kox nii nak sinak xkok worne pchoo, aan lëe lo ngbidz ni lëe kpaas pkyey.³ Lo kox ko pchoo ngwloodz aan lëe ma pkaasy tyub lo kislyu, ni lëe ma kwaa xkotsy mëkwkyoow.⁴ Ni lëe Dios kwnabey nii ksaksidy ma kizh nii no lo kislyu, ni ksaksidy ma yag, ni ksaksidy ma ni tu cos nguë, sink xaktyee meñ nii këdy xsey Dios kë ksaksi ma.⁵ Per kujty ma meñ, sink xaktyee yoob ksoob ma meñ kaay mëe. Nak xyoob ma sinak xyoob mëkwkyoow.⁶ Kchësy meñ kakladzy kety tse go, per ksaldy kyalkuty meñ.

⁷Chak ngwloodz ko si chak cabay nii nche tsey par tsi lo tily, sinak tu coron or nak tu cos nii sob kik ma ni si chak lo bëech chak lo ma.⁸ Chak kits kik ma si chak kits kik kwanaa, ni nyaa lay ma si nyaa lay mëetsy.⁹ Ntse lady ma con kiib, ni nak xbi xikw ma sinak xbi carret nii xkopxax cabay tsiñee chak tily.¹⁰ Sinak xkotsy mëkwkyoow nak ngotsy nii sob xpaan ma. Aan slëb xkotsy ma ksaksi meñ kaay mëe.¹¹ No tu angly nii xñabey lo ngwloodz ko ni xñabey leñ kyeech nxity nii pchoo ma. Abadón lë xaa con tiitsë hebreo, lëe con tiitsë griego lë xaa Apolión. (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Xaa nii xnitylo.)

¹²Lëe tu castigw kwtedy, per nare kiid schopo.

¹³Lëe stu angly pkwetsy xitrompet, aan lëen biñ nii lëe tsiy tu xaa pchoo lady

ksa tap kach nii sob lo pkoog or nii nyaa laañee sob Dios.

¹⁴Lëe tsiy xaa go chëb lo angly nii nseñ trompet:

—Blaa ksa tap angly nii nche këtuu chu kiigwpee ngol nii lë Eufrates.

¹⁵Lëe ksa tap angly ko kwlaa parñee kuty xaa tubtsoon meñ, por byaanle wor, ni tse, ni mëe, ni iz kaa nii kuuñtsyey xaa ngo. ¹⁶Biñaa nii chop kyoow millón soldad nii xsyob cabay nak ksa angly ko.

¹⁷Konaa kchë cabay go worñee biy Kyalbini Ntson naa ni konaa nii kë tublë kiib nixñë, ni azul ni kutsy styoo xaa nii sob lady ma. Nyaa kik kchë cabay go si nyaa kik mëetsy, ni xchoo bëly chuw ma ni kox ni kyo nii xsaay. ¹⁸Ndaly meñ kuty por bëly ni kox ni kyo nii xsaay nii xchoo chuw cabay. Tson clasy kyalnë bi- idni cabay go. ¹⁹Con chuw ma ni xpaan ma psaksi ma meñ, por mëel nak xpaan ma aan con kik mëel pkëelay ma meñ.

²⁰Per psaandy meñ nii kujty lo kyalnë go xtol, ni psaandy meñ go kchë kyalbini mal ni psaandy meñ go kchë mdyo or, mdyo plat, mdyo kiib, mdyo kyo ni psaandy meñ go kchë mdyo yag nii xñady lo, ni chondy ni xsyëdy. ²¹Tugak beety meñ go bñech, ni psaandy meñ go kyalbruj, ni psaandy meñ go kyalkpaan ni tugak kaa kwyooni meñ go stu mguiy o stu kwnaa gaa nikxe no tsil meñ go.

Angly nii nseñ tu libre

10 Loxsye ngo lëen kon nii lëe tu angly nii xñabey byety kpaan sonasy xaa xkey ni kë tu kiitla chex kik xaa, ni xpibëly lo xaa sinak xpibëly lo ngbidz, lëe niy xaa chak si chak yaki. ²No tu libre nii nyaly ña xaa. Tu niy xaa kwso lo nistoo, lëe stuwo kwso lo kislyu. Niypeg xaa kwso lo kislyu, lëe niyly xaa kwso lo nistoo. ³Kwchuptsyë xaa si xkobëetsy mëetsy. Tsiñee lëe xaa lox kwchuptsyë lëe kadzy nkwsiy kwëb tsiy xaa. ⁴Kokladzyaa nguën nii kwnee

ksa kadzy nkwsiy go, per lëe tsiy tu xaa nii pchoo kpaan në lon:

—Kwlootsey nii kwnee ksa kadzy nkwsiy leñ styool, jkëedylo.

⁵Lëe angly nii konaa blis ñali leñ kpaan, ⁶aan lëe xaa pkon Dios nii klyëedy lëe meñ kan kchë ni kak por tsitsiñdy tse kety Dios, por lëe Dios psaa kpaan, kislyu, nistoo ni kchësy cos nii no.

⁷Tsiñee lëe angly lox ksa jkwetsy xitrompet, lëe kchë nii kwnee Dios lo profet lox kak cumplir.

⁸Lëe tsiy xaa nii sëed kpaan kwnee lon stub, në xaa:

—Kwey aan kwnaasy libre nyaly nii no ña angly nii tu niy so lo nistoo lëe stuwo lo kislyu.

⁹Lëen kwya lo angly ko aan lëen kwnab libre ko, aan lëe xaa në lon:

—Naa aan tawo. Tsiñee lëew kol chuwoo, sakoo nii nexo sinak nex tsiñ, per tsiñee lëew ktsiñ leñ styool, lëew kyak nla.

¹⁰Lëen kwnasy libre ko ña angly aan lëew tawaa. Nexo tsiñee lëew kwyo chuwa, per tsiñee lëew ptsiñ leñ styoon, lëew byak nla. ¹¹Loxsye ngo lëe angly në lon:

—No nii kñeel xtiits Dios lo meñ nii xñee kchëlo tiitsë, ni lo xaa xñabey nii no tyub lo kislyu stub.

Xaa nii kñee xtiits Dios

11 Lëen kwa tublë var nii xkiñ meñ par kpix aan lëe Dios në lon:

—Kuso aan kuktiix lidzyaa ni ptiix lo pkoog, ni blab meñ nii chikool lay lon siko. ²Per ktiixtyoo lo tu leeyaa, por lëew kyaan par meñ sit nii kyëp kyety leñ kyedzy Jerusalén choowpchoop mëe. ³Lëen kxal chop xaa nii kñee xtitsaa lo meñ tu mily chop kyoow tsongaly kpidz. Ladx nii chakw meñ nii no kyalnë kakw xaa.

⁴Lëe chop xaa go nak sinak chop yag oliv ni lëe xaa nak sinak chop can-

dilier nii sob lo Dios. ⁵ Deelñee cho kakladzy ksaksi xaa, chilodyo por xchoo bëly chuwa xaa aan lëe xaa kuty meñ nii kakladzy ksaksi xaa. ⁶ Lëe xaa kwaa tiitspey nii jkwëes xaa kyo tyub nii kñee xaa xtiits Dios, ni lëe Dios ptee tiitspey nii kyuñ xaa nis cheñ ni lëe xaa ksaksi meñ nii nche lo kislyu worñee kaklastyee xaa. ⁷ Tsiñee lox kñee chop xaa go xtiits Dios lëe tu ma tox kchoo leñ kyeech nxity, aan lëe ma kuty chop xaa go. ⁸ Lëe xcuerp chop xaa kuty ko kaa leñ kyedzy laañee kwë Jesús lo crusy. Nak meñ kyedzy ko sinak meñ Sodoma ni meñ Egipto. ⁹ Kchë meñ nii sëed tyub lo kislyu ni xñee kchë clasy tiitsë kan xcuerp xaa kuty ko. Tson kpidz grol kaa xaa kuty ko aan klaady meñ jkyeetsy xaa. ¹⁰ Kchë meñ nii nche lo kislyu kle kan nii lëe chop xaa go kuty, porñee mban pteedy xaa meñ, aan axte skady lsa meñ pel cos lo xcombañer por kyalwle go. ¹¹ Per tse nii loxo tson kpidz grol lëe Dios kuuñ kpañ chop xaa go aan lëe xaa tsische. Aan tsiñee kan meñ xaa, lëe meñ ktsyeb. ¹² Loxsyë ngo lëe chop xaa go kon tsiy tu xaa nii këb:

—Kol kyëp nu.

Lëe chop xaa go kyëp lo tu xkey aan kchësy meñ nii klëe lo xaa kan nii lëe xaa kyëp kpa. ¹³ Wor go kazh lëe tu x kni aan ndaly yu kyab leñ kyedzy ni sety kadzy mily meñ. Kchë meñ nii telaa lo xu ktsyeb aan lëe meñ kool lay lo Dios.

¹⁴ Lëe castigw pchop, per klyëedy lëew kyon.

Lëe angly psa

¹⁵ Lëe angly kok kadzy no jkwetsy xitrompet. Lëe gaan biñ tsiy tubtsoon meñ nii xñee:

Lëe Dios ni lëe Crist chigal kñabey lo kislyu,

tsitsiñdy tse nii kyal xkyalwnabey xaa.

¹⁶ Tsiigo lëe ksa kalyptap xaa kol nii nche laañee sob Dios pkiitsy kë axte lyu par ktee xaa skizh lo Dios, ¹⁷ chëb xaa:

Skizhoo, Tat Tios,
iip ktsyëdyoo
por lii kok Dios
ni lii gaa tugak nako.
Lii sob xñabeyoo.

¹⁸ Xlëe meñ nii nche lo kislyu lool,
per lëe tse kutsiñ nii lëel kuñ kyalxtisy,
ni lëe wor kutsiñ nii lëel kwetsy meñ
kuty,
ni lëel kuñ ksak kchë profet nii biid
kluuyu xtiitsoo
ni kchë meñ nii xsoob xtiitsoo,
nikxe xaa wiño, nikxe gaa xaa kolo.
Ni lëe wor kutsiñ nii lëel knitylo kchë
xaa nii nxitylo kislyu.

¹⁹ Lëe lidzy Dios nii sob kpa byaly,
aan lëe caj nii no xtiits Dios xoo leeño,
aan kotsyë nkwsiy, ni kwyo bi, ni bni xu
ni byab kyokyo.

Mëel ngol ni kwanaa nii kop tu mëed

12 Lëe tu kwanaa nii xpibëly xab si xpibëly ngbidz pchoo ktsiib leñ kpa so niy me lo mëe ni sob tu coron nii nyaa con tsiipchop mëly kik me. Ntseeb pseen konaa me. ² Nak xiñ me aan lëe me chuptyë porñee lëe xiñ me mer kaly. ³ Blyëedyak lëe tu mëel ngol pchoo ktsiib leñ kpa, nixñë ma, kadzy kik ma sob, ni sob tsi xkach ma, ni sob tuga coron kik ma. ⁴ Ndaly mëly nii no leñ kpa kwtopxax ma con xpaan ma aan lëe ma pchon mëly go lo kislyu. Lëe mëel ngol ptsiñ lo kwanaa nii kap mëed parñee kaw ma xiñ kwanaa go. ⁵ Mëedpkiy nak mëed nii kop kwanaa go, lëe xiñ me kñabey tyub lo kislyu sinak xñabey tu xaa ntseeb. Lëe Dios bla xiñ me lo mëel ngol go aan lëe xiñ me sey laañee xñabey Dios. ⁶ Lëe kwanaa go pxooñ, lëe me sey tu tañ pidzy. Lëe Dios pxixkwaa laañee kwës me ni kaw me tu mily chop kyoow tsongaly kpidz.

⁷ Lëe tily kwyo leñ kpa, aan lëe angly nii lë Miguel ni lëe angly nii nak ksa xaa ptily ksa mëel ngol go ni ksa xangly ma,

⁸per beeñdy ma gan. Por ngo pchilodre nyaan ma kpaas ksa xangly ma. ⁹Lëe ma pchoo kpaas. Xaa tox lë ma aan destye penaadle xkëeti ma kchë meñ nii nche lo kislyu. Lëe ma byab lo kislyu ksa xangly ma.

¹⁰Lëen biñ nii nguiedzy kwnee tu xaa kpaas, chëb xaa:

—Lëe kyalwntelaa kwlañche, lëe wor kutsiñ nii lëe xDios no ni lëe Crist kñabey, porque lëe xaa nii tsel kyool xkëeki y kchë meñ nii xnildazy xtiits Dios pchoo kpaas. ¹¹Beeñ kchë betsy no gan lo xaatox ko. Lëe xcheñ mëkwxiily kokni betsy no ni lëe xtiits Dios kokni xaa. Ptsyebty betsy no nyety xaa por xtiits Dios. ¹²Kol kle kchë do siñee no do kpaas. Per ÷kol kteenë kchë do siñee nche do lo kislyu ni lo nistoo! Por lëe xaatox byety kpaas aan como xlëe xaa porñee lëe xtsee xaa mer ksa, lëe xaa ksaksi lëe do.

¹³Tsiñee lëe mëel go byab lo kislyu, lëe ma kunlaag kwnaa nii kop mëed. ¹⁴Per lëe Dios ptee chop xikw ngol msiy lo me parñee kxoobe me ktsiñ me laañee xkwës me ni laañee kchilody ktsiñ mëel. Siko kyaan Dios me tson iz grol. ¹⁵Lëe mëel kwlii nis chuw parñee nyoy nis kwnaa go, ¹⁶per lëe kislyu kwteëb pidzy nis nii pchoo chuw ma aan biydyo kwnaa go. ¹⁷Por ngo mastre blëe mëel go lo kwnaa go aan lëe ma kuktilyni kchë meñ lidzy me nii xsoob xtiits Dios nii biidni Jesucrist. ¹⁸Aan lëe mëel go byaan chu nistoo.

Ma tox

13 Lëen kon nii lëe tu ma tox nii sob kadzy kik ni sob tsiñ xkach pchukë lo nistoo. Sob tuga coron punt xkach ma ni kë tublan gaa tiits nii xko falt lo Dios chex kik ma. ²Chak ma tox nii konaa si chak mëetsy, nyaa niy ma si nyaa niy tu os, lëe chuw ma nyaa si nyaa chuw tu mëetsy ngol. Lëe mëel ngol ptee kyalwnabey lo ma. ³Nyoo nii tir nroob

në tu kik ma tox ko. Mer nyety ma, per lëe ma byak, aan kchë meñ nii nche lo kislyu psee aan lëe meñ kwsëëb xlad ma. ⁴Lëe meñ psoxib lo mëel ngol nii ptee kyalwnabey lo ma tox ko, ni wi gaa lo ma tox ko psoxib meñ, chëb meñ:

—÷Cho chak si chak ma tox re na dyon, ni cho lëe ni kuñ gan lo ma?

⁵Kwaa ma tox ko tiitspey nii kñee ndaan ma ni kxiñ ma tiits lo Dios. Choowp chop mëe kñabey ma. ⁶Aan ni gaa pxiiñ ma tiits lo Dios, ni kwneenë ma lidzy Dios ni kwnee në ma kchë meñ nii no kpaas. ⁷Ni kwaa ma tiitspey nii ktilyni ma meñ nii xnildazy xtiits Dios ni no lo kislyu axte nii kuñ ma gan ni lëe ma kñabey lo meñ nii nche tyub lo kislyu. ⁸Kchë meñ nii këdy lë leñ xlibre mëkwxiily nii beety meñ ksoxib lo ma tox ko. Destye nii kwche kislyu xoob libre ko kpaas.

⁹Deelñee chakladzy to kyeñ do kol jkëetyag. ¹⁰Deelñee byaanle nii skiib tso do, lëe do tso skiib, ni deelñee byaanle gaa ni lo spad kety to, lëe do kety lo spad. Por ngo no nii jkaa meñ nii xnildazy xtiits Dios fuersy ni kap meñ paciensy.

¹¹Lëe stu ma tox pchukë leñ kislyu. Chop xkach ma sob. Chako si chak xkach mëkwxiily, per nak tsiy ma sinak tsiy mëel ngol. ¹²Aan sinak nii kwnabeyak ma tox nii biid klo xñabey ma, aan chuñ ksoxib ma kchë meñ lo ma tox nii byak ko. ¹³Ndaly kyalntseeb nii beeñtsyey ma aan xña lo meñ psyaab ma ki leñ kpaas. ¹⁴Aan por kchë nii beeñtsyey ma pkëeti ma meñ nii nche lo kislyu chop ma stu ma tox ko ni kwnabey ma psaa meñ ximdyo ma tox ko. Lëe ma tox ko pchug spad kik, per lëe ma byak. ¹⁵Lëe ma tox nii pchukë leñ lyu kwaa tiitspey parñee ktee ma kyalmbañ lo ximdyo ma tox nii psaa meñ, tsiñ kñee mdyo ni kuty mdyo meñ nii kaklasty ksoxib lo mdyo. ¹⁶Ni xoo kwloo ma tu bey kë meñ o

ñali gaa meñ. Kchësy meñ kwlobey ma, nikxe xaa wiño, nikxe gaa xaa kol, nikxe xaa rikwo, nikxe gaa xaa probó. ¹⁷ Aan deelñee nody meñ xbey ma tox ko, ni deelñee këdy lë ma lady meñ, ni këdy xnumero ma lady meñ, chilody si meñ ni chilody kto meñ.

¹⁸ Xoop kyoow tsongaly pxoop kë lo xsey ma tox ko. Lë tu xaa nak número go, per xkiñ tu xaa nyaani parñee kyeñ xaa dyon chow.

Ti nii chool xaa nii kwtelaa

14 Lëen buy aan lëen kon nii lëe mëkwxiily so kik kiy nii lë Sión. Nche tu kyoow choowptap mily xaapkiy (144,000) lo xaa. Kchë kë xaa go kë lë mëkwxiily ni lë Tat Tios. ² Ni lëen biñ tu bi nii sëed kpa. Nak bi go sinak xbi nis tsiñee xchingaaw tu chu kyo ni nako sinak xbi nkwsiy ni nako sinak tsiñee xseetsy tubtsoon meñ arp. ³ Kchësy xaa go chool tu ti kub mer laañee sob Dios ni laañee nche sob ksa tap ma nii tyub lady sob mëlo ni laañee nche sob xaa kol. Xaktyee tu kyoow choowptapak mily xaa nii kwtelaa lo kislyu chak chool ti go. Ni tu cho chilody koolo. ⁴ Kwyonidy kchë xaa go kwnaa, tugak kënal xaa mëkwxiily laañee siityee ma. Klootyee kchë xaa go kwtelaa parñee jkiñ xaa lo Dios ni lo mëkwxiily. ⁵ Iip kwneedy kchë xaa go tiits xuuy. Nody xtol xaa lo Dios.

Tiits nii biidni angly

⁶ Lëen buy aan lëen kon nii lëe stu angly no kxoobe leñ kpa. Lëe xaa tsini xtiits Dios lo kchë meñ nii nche tyub lo kislyu nii xñee kchë clasy tiitsë. ⁷ Nguiedzy kwnee angly ko, chëb xaa:

—Kol ktsyeb Dios ni kol ktee skizh lo xaa, por lëe wor kutsiñ nii lëe xaa kuñ kyalxtisy. Kol ksoxib lo Dios por lëe xaa psaa kpa, kislyu, nistoo ni xlyañ nis.

⁸ Kitsyak angly ko nal stu angly nii xñee:

—Lëe kyedzy ngol nii lë Babilonia kwnitylo, lëew kwnitylo porñee pkiilyo kchë meñ nii nche lo kislyu parñee kuñ meñ tol. Nak xtolo sinak nip nii chuñ ksudzy.

⁹ Blyëedyak lëe stu angly pchoo, nguiedzy kwnee angly ko, chëb xaa:

—Deelñee ksoxib meñ lo ma tox ni lo ximdyo ma, ni deelñee klaa meñ jkiitsy xsey ma kë meñ o ña gaa meñ, ¹⁰ no nii tedy meñ lo kyalnë dox nii kxaal Dios. Lëe meñ go te lo ki ni lo kyolëe. Aan xña lo angly ni lo mëkwxiily lëe Dios ksaksi kchë meñ go porñee tir xlëe xaa. ¹¹ Iip kyudy ki nii tsek laañee ksaksi Dios meñ go. Tugak ksaksi Dios meñ go porñee xsoxib meñ go lo ma tox ni lo ximdyo ma tox ni porñee noy meñ go xbey ma tox. ¹² Por ngo nody nii kchoso styoo meñ nii ngab lo Dios ni xsoob xtiits Dios, ni nody nii ksaanladzy meñ go xtiits Dios nii biidni Jesús, sink no nii jkaa meñ go fuersy.

¹³ Loxsye ngo lëen biñ tsiy tu xaa nii në lon:

—Pkëe: “Destye nina dichos kchë meñ nii kety por xtiits Dios.”

“Nliw —xñee Kyalbini Ntson—, lëe kchë meñ nii xnildazy xtiits Dios kxildazy, por ndaly kyalbuen nii beeñsyey meñ go.”

Lëe kwlaap kak lo kislyu

¹⁴ Lëen kon tu xkey nguitsy. Lo xkey go sob tu xaa nii sob tu coron or kik ni no tu hoz ndox ña xaa. ¹⁵ Ni lëen kon nii lëe tu angly pchoo leñ lidzy Dios nii sob kpa, nguiedzy chëb xaa lo xaa nii sob lo xkey:

—Kwseeñ xhoozoo aan bislo kwlaap, por lëe xtiemp kwlaap kutsiñ.

¹⁶ Lëe xaa nii sob lo xkey kwseeñ xhoz aan lëe xaa bislo kwlaap lo kislyu.

¹⁷ Lëe stu angly pchoo leñ lidzy Dios, aan lëe gak tu hoz ndox no ña xaa. ¹⁸ Ni lëen kon lëe tu angly nii xñabey lo ki

pchoo lo pkoog aan nguiedzy chëb xaa lo angly nii no hoz ndox ña:

—Kwseñ xhoozoo aan blity uv nii kë lo kislyu por lëew kuy.

¹⁹Lëe angly ko kwseñ xhoz aan lëe xaa blity uv nii kë lo kislyu. Loxsye ngo lëew kwloo xaa tu laañee kxiw. Singo nak kyalnë dox nii kxaal Dios. ²⁰Lëe uv pxii tublad chu kyedzy, aan nonsyke cheñ pchoo laañee pxiiw, byakxoob cheñ go axte chu xpid cabay, siik tson kyoow mily metre nxeñ laañee kutsib cheñ go.

Kyalnë dox nii kiidni kadzy angly

15 Lëen buy leñ kpaas aan lëen kon kadzy angly nii sëedni lultime ksa kadzy kyalnë dox nii kxaal Dios por lëe xaa lox blëe. Pseen konaa kchë kyalntseeb ko.

²Ni konaa tu cos nii chak si chak nistoo. Ndeebiniw si ndeebini vidre ni notso ki. Ni konaa nii lëe kchë meñ nii beñ gan lo ma tox ni lo ximdyo ma ni blaady nguië xnumero ma lady nche chu nistoo go. Aan lëe Dios ptee tuga arp lo meñ go. ³Kchësy meñ go biily ti nii biily Moisés lo Dios ni xti mëkwxiiily. Sinrii së ti go:

Tat Tios, ndaly kchë kyalntson ni kyalntseeb nii beñtsyeyoo.

Lii xñabey, por nonsyke cos buen chuñtsyeyoo, ni nonsyke tiitsli xñeel.

Lii xñabey lo kchë meñ nii nche tyub lo kislyu.

⁴¿Cho ktsyebty lii na dyon, Tat Tios?

¿Ni cho kneesty skizh lool na dyon?, con liisy nak xaa nii nody xtol.

Kchësy meñ nii nche tyub lo kislyu kiid ksoxib lool,

por kchë meñ chan nii buenoo.

⁵Loxsye ngo lëen buy leñ kpaas aan lëen kon nii lëe lidzy Dios byaly, aan nyoo nii leeño notsey xtiits Dios. ⁶Leñ lidzy Dios pchoo kadzy angly nii noy ksa kadzy kyalnë dox nii kxaal Dios. Nonsyke ladx nyë nakw xaa. Xpibëly xab

xaa ni no tuga cinturón or xpans xaa. Axte chu styoo xaa xyakxoobo. ⁷Lëe tu ma nii tyub lady sob mëlo ptee kyalnë dox nii kxaal Dios lo angly. Leñ tu xig or no kyalnë dox nii kxaal Dios nii tugaak mbañ. ⁸Aan lëe kox nii xchoo laañee xñabey Dios byaktsë lidzy xaa, aan ni tu cho chilody sëeb siko deelñee karty kyal kchë kyalnë dox nii noy ksa kadzy angly ko.

Kyalnë nii kxaal Dios

16 Loxsye ngo lëen biñ tsiy tu xaa nii kwnee leñ lidzy Dios, chëb xaa lo ksa angly:

—Kol tsi aan kol kxee nii no leñ xig ke lo kislyu por leeño no kyalnë dox nii kxaal Dios.

²Lëe tu angly kwey aan lëe xaa psichuw xig xaa lo kislyu, aan kchësy meñ nii noy xbey ma tox ni xsoxib lo ximdyo ma kwlañ tu kyedz nii tir në.

³Lëe stu angly kuksichuw xig lo nistoo, aan lëe nistoo byak sootee xcheñ meñ kuty, aan lëe kchësy ma ni cos nii no lo nistoo kwnitylo.

⁴Lëe stu angly kuksichuw xig laañee xtye kiigwpee ni laañee xlyañ nis, aan pidzy nis ko byaklo cheñ. ⁵Loxsye ngo lëe angly nii xñabey lo nis chëb:

—Buenoo, Tat Tios. Por ngo nii chuñoos kyalxtisy sinrii mod. Nody xtoloos, Tat Tios. Tugak kakoo Dios. Tsitsiñdy tse nii ktsyëel. ⁶Kchë meñ go, Tat Tios, pxee xcheñ xaa nii no xlaadoo, ni lëe meñ go pxee xcheñ xaa nii kwnee xtiitsoo. Lëe nana lëel pki kchë meñ go cheñ. Buen nii psaksil meñ go.

⁷Ni biñaas tsiy tu xaa nii kwnee lo pkoog:

—Tat Tios, lii nii nakoo xaa xñabey, chuñtsyeyoo kyalxtisy sinak nii no kako.

⁸Lëe stu angly psichuw xig lo ngbidz, aan lëe ngbidz kwaa tiitspey parñee ksaayo meñ. ⁹Aan nikxe ntseeb kwyek

meñ, ptikchedy meñ styoo lo Dios ni psoxibty meñ lo xaa, sink lëe meñ kwte lo xaa porñee pxaal xaa kchë kyalnë go.

¹⁰Lëe stu angly kuksichuw xig laañee xñabey ma tox, aan lëe siko pkyey. Aan mban taw lay meñ por yoob nii kwlañ meñ. ¹¹Per nikxe ptsyool meñ kyalnë go, psandy meñ xtol, sink lëe meñ kwte lo Dios nii xñabey kpaal, porñee pxaal Dios kchë kyalnë go.

¹²Lëe stu angly kuksichuw xig chu ki-gwpee ngol nii lë Eufrates, aan lëe nis pidzy kiigwpee go parñee kchilo tedy kchë rey nii sëed nëz laa xlyañ ngbidz.

¹³Ni konaa nii tuga kyalbini mal pchoo chuw mëel ngol ni chuw ma tox ni chuw stu ma tox nii xñee tiits xuuy. Chak ksa tson kyalbini mal go si chak ngbedzy. ¹⁴Beeñtsyey kyalbini mal go kyalntson parñee ktopo kchësy xaa xñabey nii no lo kislyu tsiin ktily xaa ksa xaa Tat Tios.

¹⁵—Lëen kyely si chiid ngbaan —chëb Tat Tios—. Dichos xaa nii xtee mgaan lo ni nakw xab, parñee sëdy xaa nëbkidy xaa ni kandy meñ lady kidy xaa.

¹⁶Laañee lë Armagedón pkaal lsa kchë xaa nii xñabey lo kislyu.

¹⁷Lëe lultime angly kuksichuw xig lo me, aan nguiedzy kwnee tu xaa laañee xñabey Dios, chëb xaa:

—Lëew nagon.

¹⁸Loxsye ngol lëe nkwsy kotsyë leñ kpaal ni lëe tu xutox nii karty kni destye nii kwche kislyu bni. ¹⁹Lëe kyedzy nii mastre ngol kok tson lë, ni lëe kchë kyedzy nii nche lo kislyu kwnitylo ni lëe Dios psaladzy nii no nii ksaksi xaa kyedzy ngol nii lë Babilonia porñee tir xlëe xaa. ²⁰Kchësy kislyu wiñ nii nche lo nistoo ni kchësy kiy kwnitylo. ²¹Ni byab kyokyo ngol lady meñ. No kyokyo go në axte choow kil. Aan kwte meñ lo Dios porñee tir mban kwtedy meñ lo kyokyo go.

Kyalnë nii ktsyool kwnaa nii kwyoni ndaly mguiy

17 Lëe tu angly nii wi psichuw xig nii no kyalnë në lon:

—Të gaanoo kuyoo kyalnë nii ktsyool kwnaa yox nii këngob ndaly mguiy, chu nis sob me. ²Kotnil me kchë xaa xñabey nii no kislyu ni kchësy kaa meñ nii nche lo kislyu chuñ tol nii chuñtsyey me.

³Lëe tu mgaan kwtedy lon aan lo mgaan go lëe angly kuni naa tu tañ pidzy aan lëen kon tu kwnaa nii sob lady tu ma tox, nixñë ma, nonsyke tiits nii xko falt lo Dios kë lady ma, kadzy kik ma ni tsii xkach ma sob. ⁴Tu ladx morad ni nixñë nakw kwnaa go, kë or ni kyo ngui ni kyo non nii lë perle laady ko. No tu xig or ña me, leñ xig ko no tol ni cos yox nii beeñtsyey me. ⁵Kë blalan tiits kë me, per ni tu cho xyeñdyo. Sinrii xñeew: “Kyedzy ngol nii lë Babilonia nak xña kchë kwnaa yox nii xkyëngob ndaly mguiy ni xña kchë cos ntseeb nii chak lo kislyu.” ⁶Xsyudzy kwnaa go porñee kow me cheñ nii pxee kchë meñ nii ngab lo Dios ni kchë meñ nii kuty por xtiits Jesús. Psee styoon konaa kchë ngo. ⁷Per lëe angly në lon:

—¿Penak nii xsee styool? Kwlës gaanoo lëen kniy lool cho nak kwnaa go, ni cho nak ma tox nii sob kadzy kik ni tsii xkach nii sëedni me. ⁸Kwyol ma tox nii konoo, per lëe ma kuty. Lëe na lëe ma kchukë leñ kyeex nxyty nii byab ma parñee kety ma kaazhkaa. Kchë meñ nii nche lo kislyu nii këdy lë leñ libre nii xoob kpaal destye nii kwche kislyu, ksee kan kpañ ma tox nii penaadle kuty.

⁹Par xaa nii xyeñ nak nii kniyaa: Nak ksa kadzy kik ma tox ko sinak kadzy kiy nii sob lo kislyu. Laady ko sob kwnaa go. ¹⁰Lëe gak ksa kadzy kik ma tox ko nak sinak kadzy rey nii xñabey lo kislyu. Kutyle kaay rey go, lëe stu xaa bii xñabey, lëe stu xaa nare kiid. Xtsedy

kñabey rey go tsiñee lëe xaa kiid. ¹¹ Con ma tox nii kwyol ni kutyle lëe rey nak xon, nixxe nii wi ma ngab lady ksa kadzy nii kokyety klo. Lëe ma kety kaazhkaa.

¹² Lëe ksa tsii xkach ma tox nii konoo nak sinak tsii rey nii karty kislo kñabey, per lëe xaa jkaa kyalwnabey parñee kñabey xaa xisy wiñ ksa xaa ma tox. ¹³ Tugak nak xtiits ksa tsii rey go aan lëe xaa ktee kyalwnabey xaa lo ma tox ko. ¹⁴ Lëe xaa ktily ksa xaa mëkwxiily, per lëe mëkwxiily kuñ gan, por lëe mëkwxiily nak xaa nii mastre xñabey ni lëe ma nak rey nii mastre non. Kchë meñ nii kwle Dios ni xsoob xtiits Dios no xlad ma.

¹⁵ Lëe gak angly në lon:

—Nak chu nis nii sob kwnaa yox nii këngob ndaly mguiy sinak meñ nii nche tyub lo kislyu. ¹⁶ Lëe ksa tsii rey ni lëe ma tox ktilyni kwnaa yox ko. Lëe xaa ksaan me ni lëe xaa kwii xab me, aan lëe xaa kaw xpëel ni lëe xaa ksaay me. ¹⁷ Lëe Dios pkol styoo kchë rey go parñee ktee xaa kyalwnabey xaa lo ma tox ko parñee kak cumplir kchë xtiits Dios. ¹⁸ Lëe kwnaa yox nii konoo nak sinak kyedzy ngol nii xñabey lo rey nii no tyub lo kislyu.

Lëe kyedzy nii lë Babilonia byab

18 Loxsye ngo lëe stu angly nii xñabey byety kpaas, aan tyub lo kislyu psaabini xaa porñee tir xpiibely xaa. ² Nguiedzy kwnee xaa, chëb xaa:

—Lëe Babilonia kwnitylo, lëe Babilonia kwnitylo, aan lëew byak lidzy kyalbini mal ni lëew byak laañee xko mguiñ ntseeb xipchoos. ³ Kchë kyedzy nii nche lo kislyu pkaay xtol kyedzy ko, ni kchësy kaa rey nii xñabey lo kislyu beeñtsyey tol nii beeñtsyey kyedzy ko. Lëe kchë gaa xaa nii xto cos byak rikw porñee pxiiñ kyedzy ko tumi.

⁴ Lëen biñ nii lëe stu xaa kwnee leñ kpaas chëb:

—Kchësy to siñee nak to meñ tu kyedzyaa, kol kchoo ske parñee jkaaydy to xtol kyedzy ke ni parñee ktsyooldy to kyalnë nii ktsyoolo. ⁵ Lëe xtol kyedzy ke lox ptyaly aan lëew byakxooob axte leñ kpaas, ni tu tol nii beeñtsyey kyedzy ke karty knityladzy Dios. ⁶ Kol ksaksi kyedzy ke sinak nii psaksiw meñ, ni kol ktikche kchë nii beeñtsyeyo. Mastre fuert kol kxiixkwaa nii jki do kyedzy ke que nii pkiw meñ. ⁷ Mban kol ktee kyedzy ke ni kol ksaksiw, por tir kok nyaaw ni tir pxiiño tumi, aan chëbo leñ styooow: “Nakaa sinak tu kwnaa xñabey. Lëdy viuudaa. Ni tu pe kaktyaa.” ⁸ Por ngo, tu kpizdak lëe kyedzy ke ktsyool kchëlo kyalnë ni tedy kpiñ, ni kety ni tsek lo ki. Por tir ntseeb Dios nii ksaksi kyedzy ke.

⁹ Kchë rey nii xñabey lo kislyu nii wi beeñtsyey tol nii beeñtsyey kyedzy ke ni pxiiñ tumi ksa kyedzy ke koon ni kteenë tsiñee kan xaa nii lëew noyek. ¹⁰ Sit kwe xaa parñee tejty xaa castigw, aan lëe xaa këb:

—¡Brooboo, Babilonia! Ngoloo ni kwnabeyoo, per ketyle kwnitylool.

¹¹ Wi kchë xaa nii xto cos ni xkyë diligensy koon ni kteenë por kyedzy ko, porñee tsodre cho si ¹² plat, or, kyo nii tir ngui, kyo nii lë perle, ladx non, ladx sed, ladx morad ni nixñë, yag nii xlyaa nex, ni cos nii nyaas con lay elefant, yag ngui, brons, kiib, kyo nii lë marmol, ¹³ canel, kizh nii xlyaa nex, yaal, kizh nii lë mirra, ngwaan xlyaa nex, viñ, aceit, riñ lan, xobxtily, ma nii choy yow, mëkwxiily, cabay, carret ni xaa ni xtyo par kyë tsiñ. ¹⁴ Kchësy meñ këb lo kyedzy ko:

—¡Chaptroo kchë cos nii tir xyo styool, kpikchedre kapoo kchë cos non nii kopoo!

¹⁵ Kchë xaa nii xto cos lo kyedzy ko ni byak rikw kwe sit, koon ni kteenë parñee tejty xaa castigw, ¹⁶ aan kchë xaa go këb:

—¡Brob kyedzy ngol go! Koko sinak tu kwnaa nii nakw tu ladx non ni kē or ni kyo ngui lady, ¹⁷ jaan tub worak lēē kchē nii kopo kwnitylo!

Kchēsý xaa nii chuuñ ksēē barkw ni xkyē tsiñ lo nistoo kwche sit, ¹⁸ aan tsiñee kon xaa nii lēē kyedzy ko noyek, nguiedzy chēb xaa:

—¡Pe no stu kyedzy nii ngol si ngol kyedzy re na dyon?

¹⁹ Aan lēē xaa biñ ni lēē xaa pchoob yu kik xaa porñee tir pteenē xaa, ni nguiedzy chēb xaa:

—¡Brob kyedzy ngol go! Con kchē nii kopo byak rikw kchē xaa nii chap barkw, jaan tub worak lēēw kwnitylo!

²⁰ Kol kle kchēsý to siñee no do kpaá, porñee lēē kyedzy ko kwnitylo ni kol kle kchē do siñee ngab to lo Dios ni nak to apostle ni xluuy do xtiits Dios, por lēē Dios beñ xkylxtisy to.

²¹ Loxsye ngo lēē tu angly nii xñabey blis tu kyo nii nyaa si nyaa tu kyomoliñ, aan lēēw pchon xaa lo nistoo, chēb xaa:

—Siñee byabak kyo re kyab kyedzy Babilonia aan kpikchedre kan meño.

²² Kpikchedre kool meñ arp, ni flaut ni trompet, ni tsodre meñ nii kyē tsiñ ni meñ nii kuuñ tsiñ moliñ leñ kyedzy ko.

²³ Kyēdre bini ni kaktre kyalwtsiilña leñ kyedzy ko, ni lēēw na kyedzy ko byuñ rikw kchē xaa nii pto cos ni kwēti kchē meñ lo kislyu por xkylbruj kyedzy ko.

²⁴ Lēē Dios bnitylo kyedzy ko porñee por xtolo kuty profet ni meñ nii ngab lo Dios ni meñ nii no tyub lo kislyu.

19 Loxsye ngo lēēn biñ nii nguiedzy xñee meñ leñ kpaá. Nyoo nii ndaly meñ, xñee meñ:

¡Skizh Tat Tios!

Lēē xDios no xteelaa ni lēē xaa xñabey ni lēē xaa jkaa skizh,

² por chuñ xaa kyalxtisy sinak nii no kako.

Nli nii kyalxtisy chuuñtsyey xaa,

por lēē xaa psaksi kyedzy yox nii tir beñ tol, porñee ndaly meñ nii nche lo kislyu pkaay xtolo.

Singo mod lēē Dios bñab cuent low por xkyalkuty kchē xaa nii bnildzy xtiits xaa.

³ Lēē meñ go kwnee stub chēb:

—¡Skizh Tat Tios! Iip kyaldy tsēp kox nii tsek kyedzy ko kpaá.

⁴ Leñ yulyey sob Tat Tios tsiñee lēē ksa kalyptap xaa kol ni lēē ksa tap ma nii tyub lady sob mēlo kujkiitsy kē axte lyu ni ptee skizh xñee:

—¡Nliw! ¡Skizh Tat Tios!

⁵ Tsgo lēē lēē tu xaa kwnee leñ yulyey chēb:

Kol ktee skizh lo xDios no kchēsý to, nikxe xaa wiñ do, nikxe gaa xaa kol do, kchēsý to siñee xsoob to xtiits xaa ni xsal do xaa.

Xkylwtsiilña Mēkwxiily

⁶ Biñaa gaa tsiy tubtsoon meñ. Nako sinak xbi nis nii xchingaa tu chu kyo ni nako sinak xbi nkwsiy aan xñee meñ:

¡Skizh Tat Tios! Por lēē xaa bislo xkylwñabey xaa.

Lēē xDios no nak xaa nii mastre xñabey.

⁷ Kol tsoo kle no,

ni kol tsoo ko nguiool no styoo no parñee ktee no skizh lo xaa.

Por lēē wor kutsiñ nii lēē Mēkwxiily ktsiilña.

Lēē tsiil xaa tse so mbēs.

⁸ Lēē Dios ptee tiits nii kakw me ladx nyē ni xpibēly,

por ladx ko chakw meñ nii mbañ sinak xñabey Dios.

⁹ Lēē angly nē lon:

—Pkēē: “Dichos meñ nii koktsyetsy tsi lo xkylwtsiilña Mēkwxiily.”

Aan lēē gak xaa nē lon:

—Nli nii xtiits Dios nrii.

¹⁰ Lēēn psoxib lo angly ko, per lēē xaa nē lon:

—Ksoxibtyoo lon, por xtiitsak Dios xsobaa sinakak nii xsooblo, ni nakaa sinak kchë betsyoo nii xsoob xtiits Jesús. Psoxib lo Dios.

Lëë tiits nii biidni Jesús xsaabini kchë meñ nii xluuy xtiits Dios.

Xaa nii sob lady cabay rusy

¹¹Lëë kpaa byaly, aan lëën kon tu cabay rusy. Xaa nii chon tiits ni xñee tiitsli lë xaa nii sob lady ma. Singo lë xaa porñee ngui chuñ xaa kyalxtisy ni chuñ xaa tily sinak nii no kako. ¹²Xpibëly mëlo xaa sinak xpibëly bëly ni sob ndaly coron kik xaa ni kë blalan tiits chex xaa aan xaktyee lëë xaa nan pe xñeew.

¹³Nakw xaa tu ladx nii xña cheñ aan lë xaa xtiits Dios. ¹⁴Kchë soldad nii no leñ kpaa nal xitsy xaa. Ladx nguitsy ni nyë nakw xaa nii nonsyke lady cabay rusy sob xaa. ¹⁵Sob tu spad ndox chuwxaa, parñee kiswee xaa meñ nii nche lo kislyu, ni lëë xaa kñabey sinak xñabey tu xaa ntseeb. Lëë xaa kuñ kyalxtisy sinak tu xaa nii xkitsy xkyee uv con niy, ni lëë xaa ktee meñ castigw nii kxaal Dios nii xñabey por tir xlëë Dios. ¹⁶Ni kë lo kodx xaa nii lëë xaa nak rey nii mastre non ni lëë xaa mastre xñabey.

¹⁷Loxsye ngo lëën kon nii lëë tu angly so lo ngbidz, xkwetsy xaa kchë mguiñ nii xoobe leñ kpaa xñee xaa:

—Kol tē ni kol ktyop tsiin kiid to lo xixtsee Dios, ¹⁸parñee kaw do xpëël rey, ni xpëël kchë xaa nii xñabey lo soldad ni xpëël kchë xaa ndaan, ni xpëël cabay ni xpëël xaa nii xsyob lady ma, ni xpëël kchë meñ nii no xpixwan ni xpëël meñ nii kindy xpixwan. Kol tē kaw do xpëël xaa wiñ ni xpëël xaa kol.

¹⁹Lëë ma tox ni lëë kchë xaa nii xñabey lo kislyu pkaal lsa ksa xsoldad parñee ktily xaa ksa xaa xaa nii sob lady cabay ni xsoldad xaa go. ²⁰Lëë ma tox ni lëë ma wnee xuuy nii beëñ kyalntson kpaa. Por kchë kyalntson nii beeñtsyey

ma wnee xuuy go pkëëti ma meñ parñee klaa meñ tsobey meñ ni ksoxib meñ lo ximdyo ma tox ko. Mbañ ma tox ko ni ma wnee xuuy go, byab ma lo ki nii noyek con kyo nii lë azufre. ²¹Aan lëë kchë meñ nii ngab lo ma tox ko kuty conspad nii sob chuwxaa nii sob lady cabay, aan kchësy mguiñ byëly taw xpëël kchësy meñ kuty ko.

Tu mily iz

20 Lëë tu angly byety kpaa. No xlyey kyeech nxity ña xaa ni nseñ xaa tu caden ngol. ²Lëë angly ko pxituu mëël ngol nii kwoyo penaadle. Xaa tox lë ma, tu mily iz kyëtuu ma. ³Lëë xaa pchon ma leñ kyeech nxity aan ptse tsiitsy xaa chu kyeech ko parñee jkëëtidy ma meñ tu mily iz. Axte ksa tse go lëë ma laa xisy wiñ.

⁴Konaa laañee xsyob xaa xñabey, aan lëë xaa nii kwaa tiitspey par kuñ kyalxtisy nche sob siko. Ni konaa kxyalbini kchë xaa nii pchug meñ kik por xtiits Jesús ni por xtiits Dios. Psoxibty kchë xaa go lo ma tox ni lo ximdyo ma, ni blaady kchë xaa go nguitsy xbey ma tox ña xaa o kë gaa xaa. Lëë kchë xaa go pañ parñee kñabey xaa ksa xaa Crist tu mily iz. ⁵Per lëdy kchë meñ kuty pañ, sink axte ksa tu mily iz lëë meñ kuty ko kpañ. Klo tub tiy meñ kuty pañ. ⁶¡Dichos meñ nii ngab lo Dios por klo meñ go kpañ! Aan tsiñee lëë kyalkuty kiid stub pe kaktre kchë meñ go, sink lëë meñ go kak pxosy nii jkiñ lo Dios ni lo Crist, aan lëë kchë meñ go kñabey tu mily iz.

Lëë xaa nii xtilyni Dios chek

⁷Tsiñee lëë tu mily iz ksa lëë xaa-tox laa, ⁸aan lëë xaa tsijkëëti meñ nii nche lo kislyu. Lëë xaa jkëëti meñ Gog ni meñ Magog parñee ktop meñ go xsoldad. Nak xsoldad meñ go sinak yuzh nii nche chu nistoo. Tir ndaly xaa. ⁹Lëë xaa kwey tyub lo kislyu kuksuugw kwraly

xaa meñ nii ngab lo Dios ni kyedzy nii tir xkëstyoo Dios. Per lëe Dios psyaab ki kpa a an kchësy xaa kwyek lo ki go. ¹⁰Aan lëe xaatox nii pkëeti kchë xaa go byab lo ki nii noyek con kyo nii lë azufre. Siko gak byab ma tox ni stu ma tox nii kwnee xuuy. Siko tugak tedy ma castigw ksa ma xaatox.

Yulyey nguitsy

¹¹Konaa tu yulyey nguitsy ngol ni konaa xaa nii sob leeñgo. Lëe xaa ptichee kislyu ni kpa a an bikchedre nyak nyooow. ¹²Ni konaa meñ kuty, nikxe xaa wiño nikxe gaa xaa kolo, lëe xaa nche chu yulyey aan lëe libre byaly ni konaa stu libre nii kē lē meñ nii jkaa kyalmbañ. Kchë nii beeñtsyey meñ go kē leñ libre. Por ngo nii libre ko kwseñ Dios worñee kok kyalxtisy. ¹³Lëe meñ nii kuty lo nistoo pchoo ni lëe meñ nii no laañee xyey meñ nii chety pchoo, aan lëe kyalxtisy kok según kchë nii beeñtsyey meñ go. ¹⁴Loxsye ngo lëe laañee xyey meñ kuty byab lo ki. Lo ki re kyey meñ nii kety chop vuelt. ¹⁵Ni lo ki re byab meñ nii këdy lē leñ libre ni kē lē meñ nii jkaa kyalmbañ.

Kpa a kub ni kislyu kub

21 Loxsye ngo lëen kon tu kpa a kub ni tu kislyu kub, por lëe kpa a kol ni lëe kislyu kol kwnitylo, ni kintre gaa nistoo. ²Konaa kyedzy ntson nii lē Jerusalén. Ngubo, kpa a byetyo, lo Dios pchoow. Xixkwaaw sinak xixkwaa tu kwnaa nii ktsiilña. ³Ni biña a nii nguiedzy kwnee tu xaa leñ yulyey, chëb xaa:

—Lady meñ no Dios nina. Tugak tso xaa lady meñ parñee kak meñ xkyedzy xaa ni parñee kak xaa xDios meñ. ⁴Lëe Dios kchëe nis lo meñ nii choon ni tsodre gaa kyalkuty, ni wiiñ ni kyalnë, ni yoob, por tsodre kchë cos nii kwyo klo.

⁵Tsigo lëe xaa nii sob leñ yulyey chëb:

—Kchësy cos chuuñ jkubaa.

Lëe gak xaa nē:

—Pkëe kchë nrri porque tiitsliw parñee kniladzy meño.

⁶Loxsye ngo lëe xaa nē lon:

—Lëew nagon. Naa bislo kchë cos ni naa kisaalo. Kchë meñ nii klyaa nis ki nis nii xchoo chu xlyañ nii xnee kyalmbañ. Singosy ktedyaa nis ko ki meñ. ⁷Kchë xaa nii kuñ gan kyaani kchë cos re, ni lëen kak xDios xaa go ni lëe xaa go kak xiña a. ⁸Per lëe kchë xaa ntseeb, ni xaa nii xnilasty, ni xaa yox, ni xaa nii chuty meñ, ni xaa nii choni stu meñ nikxe no tsiil, ni xaa nii chuuñtsyey kyalbruj, ni xaa nii xsoxib lo mdyo, ni xaa wnee xuuy, kchë xaa go kyey lo ki nii noyek con azufre. Chop vuelt kety kchë xaa go.

Jerusalén kub

⁹Lëe tu angly nii kwaa xig or nii no kyalnë nii kxaal Dios nē lon:

—Të gaanoo kuyoo kwnaa nii kak tsiil Mëkwxiily.

¹⁰Lëe tu mgaan kwtedy lon aan lo mgaan go lëe angly kuni naa tu kik kiy ngol nii klaa aan lëe xaa bluuy kyedzy ntson nii lē Jerusalén lon. Kpa a sëed sëebo, lo Dios pchoow. ¹¹Xpibëly kyedzy ko con xbini Dios, ni xpibëlyo sinak xpibëly tu kyo ngui nii lē jaspe ni ndeebinw sinak ndeebini tublë vidre. ¹²Kyako kyedzy ko ntse con tu pyedzy ngol nii klaa. Tsiipchop puert këw, ni so gaa tuga angly chu xpuerto, ni tuga lē xaa nii kwnabey lo xtiy meñ Israel kë tu chu puert ko. ¹³Kë tson gaa puert tyuxlad kwi pyedzy ko nöz kaan, ni kë tsono nöz klaa ni tsono nöz kyety. ¹⁴Tsiipchop kyo ngol nyaa xcimient xipyedzy kyedzy ko, aan tuga lē ksa tsiipchop xapostle Mëkwxiily kë laady ko.

¹⁵No tu var or ña angly nii kwnee lon par ktiix xaa kyedzy, ni ktiix xaa xpuerto ni pyedzy nii ntse kyakow. ¹⁶Cuadrad

kyedzy ko lalak nii syoolo nxeño. Lëe angly ptiixo con var aan chop mily chop kyoow kilometro syoolo aan lalak nii klaaw nxeño. ¹⁷Loxsye ngo lëe xaa ptiix pyedzy nii ntse kyako kyedzy, tsongalyptap metre chapo.

¹⁸Con kyo nii lë jaspe nyaa pyedzy, lëe kyedzy nyaa con mer or, ndeebiniw sinak ndeebini tu vidre. ¹⁹Kchë lady kyo nii nyaa xcimient pyedzy kwixikwaa con kyo ngui, tu kyo kwixikwaa con kyo nii lë jaspe, lëe stuwo con kyo nii lë zafiro, lëe stuwo con kyo nii lë ágata, lëe stuwo con kyo nii lë esmeralda, ²⁰lëe stuwo con kyo nii lë ónice, lëe stuwo con kyo nii lë cornalina, lëe stuwo con kyo nii lë crisólito, lëe stuwo con kyo nii lë berilo, lëe stuwo con kyo nii lë topacio, lëe stuwo con kyo nii lë crisoprasa, lëe stuwo con kyo nii lë jacinto, lëe lultimo kwixikwaa con kyo nii lë amatista. ²¹Lëe ksa tsiipchop puert kwyya con kyo nii lë perle, tuga perle pkiin par tsa tu puert. Lëe nëz nii xtyee groltyee leñ kyedzy kwyya con mer or nii ndeebini si ndeebini vidre.

²²Ni tu laañee kutiitsni meñ Dios kindy leñ kyedzy ko, por yuub Dios nii xñabey ni yuub Mëkwxiily no lady meñ. ²³Xkiin dy kyedzy ko xbini ngbidz ni xbini mëe, por misme bini nii xchoo lady Dios ni xbini Mëkwxiily xsaani leñ kyedzy ko. ²⁴Kchësy lo meñ nii nche lo kislyu ksaani xbini kyedzy ko, ni lëe rey kiid kni cos non nii chap leñ kyedzy ko. ²⁵Kyoogwty xpuert kyedzy ko yutsye, por jkyedy lyu. ²⁶Siko tsikni meñ nii nche lo kislyu cos non nii chap meñ ni xkyalnsaak meñ. ²⁷Per sëebty tol siko, ni sëebty meñ nii chuuñtsyey cos yox ni meñ nii xkëeti leñ kyedzy ko. Xaktyee meñ nii kë lë leñ xlibre Mëkwxiily sëeb.

22 Lëe angly bluuy tu kiigwpee nii xnee kyalmbañ lon. Nyë nis ko sinak nyë vidre. Laañee sob Dios ni laañee sob Mëkwxiily xchoo kiigwpee

go. ²Groltyee leñ kyedzy xtye kiigwpee go aan tyuxlad chuuw go sob yag nii xnee kyalmbañ, tsiipchop vuelt xkyë nex lo yag ko tu iz, aan kchë xiplago xkiin parñee kak kchë meñ nii nche lo kislyu rmedy. ³Tsody cos nii ptsiibteel Dios leñ kyedzy ko. Siko sob Dios chop Mëkwxiily kñabey, aan lëe meñ nii xsoob xtiits xaa ksoxib lo xaa. ⁴Lëe meñ kan lo xaa, ni lëe lë xaa kyë kë meñ. ⁵Jkyedy lyu siko ni jkiin dy kchë meñ nii no siko ni tu clasy bini, per ni xbini ngbidz, por lëe Dios ksaani lo meñ go, aan iip kyaldy xkyalwnabey kchë meñ go.

Klyëedre lëe Jesucrist kiid

⁶Tsigo lëe angly në lon:

—Nli kchë tiits re no nii kniladzy meño. Yuub Dios nii xsaabini profet pxaal xangly biidnee kchë nii klyëedy kak lo xaa nii xsoob xtiits xaa.

⁷—¡Klyëedy lëen kyely! —xñee Jesús—. ¡Dichos meñ nii xsoob xtitsaa nii kë leñ libre re!

⁸Naa nak Juan. Biñaa ni konaa kchë cos re. Aan loxsye biñno ni konno, lëen psoxib lo angly nii bluuyo lon. ⁹Per lëe xaa në:

—Ksoxibtyoo lon por xtiitsak Dios xsobaa, sinak nii xsooblo ni xsoob profeto ni kchë meñ nii xsal nii kë leñ libre re. Psoxib lo Dios.

¹⁰Ni lëe gak angly ko në:

—Kolandyoo xtiits Dios nii kë leñ libre re, por lëew mer kak cumplir. ¹¹Psaan kuñ xaa mal kyalmal ni psaan kuñ ngoptol tol, per lëe xaa buen no nii tugak kuñ xaa kyalbuen. Singo gak xaa nii beëñ nyë Dios nody nii ksaan xaa Dios.

¹²—Nli nii klyëedre lëen kyely —xñee Jesús—. Lëen kyelyni nii ktedyaa lo meñ, según nii beëñsyey meñ. ¹³Naa bislo kchë cos ni naa kisaalo.

¹⁴‘Dichos meñ nii xkiib xab, parñee kchilo kaw meñ nex nii xkyë lo yag nii xnee kyalmbañ, ni kchilo sëeb meñ

chu xpuert kyedzy ko. ¹⁵Per lëë xaa yox kyaan ley ksa xaa nii chuuñ kyalbruj, ni xaa nii choni stu meñ nikxe no tsiil, ni xaa nii chuty meñ, ni xaa nii xsoxib lo mdyo, ni xaa nii xleni kyalwkëti.

¹⁶'Naa nak Jesús. Lëën pxal xanglyaa parñee kiidnee xaa xa nak kchë cos re lo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios. Lo xtiy rey David syelyaa. Nakaa sinak mëly nii xsaabini leñ kpaawor silytoo.

¹⁷Lëë Kyalbini Ntson ni lëë tsiil Jesús xñee lo xaa:

—Të.

Aan kchë meñ nii kono këb:

—Të.

Lëë kchë gaa meñ nii klyaa nis ni kakladzy kiid ki nis nii xnee kyalmbañ singosy.

¹⁸Lëën xñe kazh lo kchë xaa nii xkëëtyag xtiits Dios nii kë leñ libre re nii deelñee jkëë xaa pe stu cos leñ libre re, lëë Dios ktee xaa kchë kyalnë nii kë leñ libre re. ¹⁹Deelñee no gaa cho ktsily blalan xtiits Dios nii kë leñ libre re, klaady Dios kaw xaa xnex yag nii xnee kyalmbañ ni klaady Dios sëëb xaa leñ kyedzy ntson nii xseety libre re.

²⁰Lëë xaa nii pxaal tiits re xñee:

—Klyëëdy lëën kyely.

Singo kako. ¡Të Jesús!

²¹Lëë lëësy Jesucrist dyon kakni lëë do. Amén.